Holy Bible

Aionian **Edition**®

Słowo Życia, Otwarty Dostęp

Polish Open Access Word of Life

Holy Bible Aionian Edition ®
Słowo Życia, Otwarty Dostęp
Polish Open Access Word of Life

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 1991, 2005, 2016
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Przedmowa

Polskie at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

Polskie at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Spis treści

NOWY TESTAMENT

Mateusza 1
Marka 25
Łukasza 41
Jana 67
Dzieje 86
Rzymian 111
I Koryntian 122
II Koryntian 133
Galacjan 141
Efezjan 145
Filipian 149
Kolosan 152
I Tesaloniczan 155
II Tesaloniczan 158
I Tymoteusza 160
II Tymoteusza 164
Tytusa 167
Filemona 169
Hebrajczyków 170
Jakuba 179
I Piotra 182
II Piotra 185
I Jana 187
II Jana 190
III Jana 191
Judy 192
Objawienie 193

DODATEK

Przewodnik dla Czytelników
Słownik
Mapy
Przeznaczenie
Ilustracje, Doré

NOWY TESTAMENT

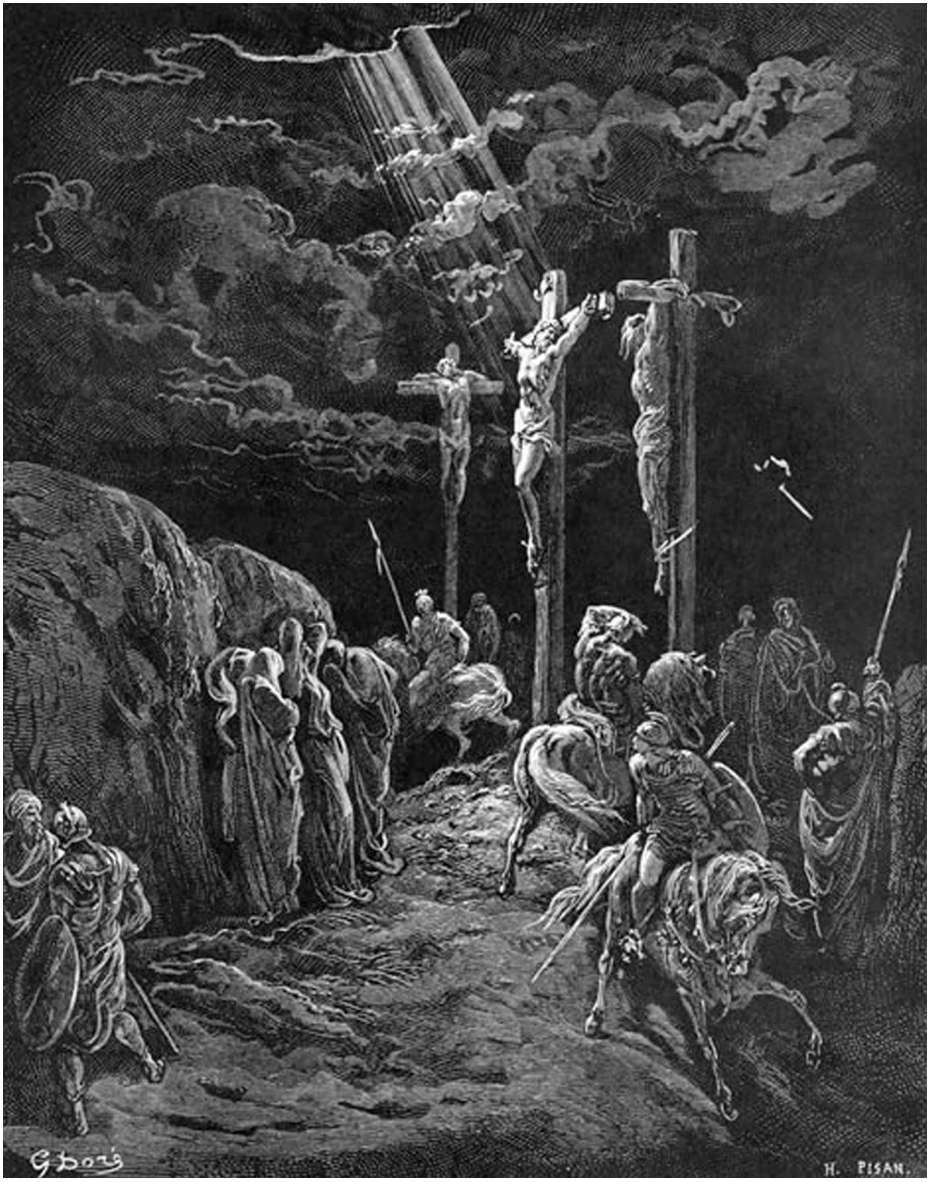

Jezus modlił się: —Ojcze, przebacz im, bo nie wiedzą, co robią. Ci zaś, którzy Go ukrzyżowali, rzucili losy o Jego ubranie, aby ustalić, co kto ma wziąć.
Łukasza 23:34

Mateusza

1 Oto rodowód Jezusa Chrystusa, pochodzącego
z rodu króla Dawida, potomka Abrahama: **2**
Abraham był ojcem Izaaka, Izaak—ojcem Jakuba, a
Jakub—ojcem Judy i jego braci. **3** Kolejni potomkowie
Judy to: Fares i jego brat Zara (ich matką była Tamar),
Ezrom, Aram, **4** Aminadab, Naasson, Salmon, **5** Booz
(jego matką była Rachab), Jobed (jego matką była
Rut), Jesse **6** i król Dawid. Dawid był ojcem króla
Salomona (jego matką była dawna żona Uriasza),
a po nim byli: **7** Roboam, Abiasz, Asa, **8** Jozafat,
Joram, Ozjasz, **9** Joatam, Achaz, Ezechiasz, **10**
Manasses, Amos i Jozjasz. **11** Jozjasz był ojcem
Jechoniasza i jego braci (był to czas przesiedlenia
Żydów do Babilonu). **12** Potomkowie Jechoniasza
po przesiedleniu to: Salatiel, Zorobabel, **13** Abijud,
Eliakim, Azor, **14** Sadok, Achim, Eliud, **15** Eleazar,
Mattan i Jakub. **16** Jakub zaś był ojcem Józefa, męża
Marii, która urodziła Jezusa, zwanego Chrystusem.
17 Tak więc wszystkich pokoleń, od Abrahama do
Dawida, było czternaście, od Dawida do przesiedlenia
babilońskiego—czternaście, i od przesiedlenia do
Chrystusa—również czternaście. **18** Jezus Chrystus
urodził się w takich oto okolicznościach: Jego matka,
Maria, była zaręczona z Józefem. Ale zanim wspólnie
zamieszkali, za sprawą Ducha Świętego zaszła
w ciążę. **19** Józef, jej narzeczony, był prawym
człowiekiem. Postanowił zerwać zaręczyny, ale chciał
to uczynić potajemnie, by nie narażać Marii na
publiczne oskarżenia. **20** Gdy już to postanowił, we
śnie ukazał mu się anioł Pana, który rzekł: —Józefie,
potomku króla Dawida! Nie bój się ożenić z Marią,
twoją narzeczoną! Bo to Duch Święty sprawił, że
poczęła dziecko. **21** Urodzi syna, któremu nadasz
imię Jezus (czyli „Bóg zbawia”), bo to On wybawi od
grzechów swój naród. **22** Stało się tak, aby wypełniło
się to, co Pan przepowiedział przez proroka: **23**
„Oto dziewica pocznie i urodzi Syna i nazwą Go
Emmanuel” (co znaczy: „Bóg jest z nami”). **24** Gdy
Józef się obudził, zgodnie z poleceniem anioła przyjął
Marię, jako żonę, do swojego domu. **25** Nie współżył
z nią jednak aż do czasu, gdy urodziła Syna. I dał Mu
na imię Jezus.

2 Jezus urodził się w miasteczku Betlejem, w Judei,
za panowania króla Heroda. Właśnie w tym czasie
przybyli do Jerozolimy mędrcy ze Wschodu. **2** —Gdzie
znajduje się nowo narodzony Król Żydów?—pytali.
—Ujrzeliśmy u nas, na Wschodzie, Jego gwiazdę
i przybyliśmy złożyć Mu hołd. **3** Wiadomość o tym
bardzo zaniepokoiła Heroda i całą Jerozolimę. **4**
Zwołał więc wszystkich najwyższych kapłanów oraz
przywódców religijnych i pytał, gdzie ma się narodzić
Mesjasz. **5** —W Betlejem w Judei—odpowiedzieli
mu. —Bo tak napisał prorok **6** „A ty, Betlejem w
Judzie, wcale nie jesteś najgorsze wśród miast Judy,
gdyż z ciebie pochodzić będzie Władca, który będzie
pasterzem mojego ludu—Izraela”. **7** Wtedy Herod
potajemnie wezwał do siebie mędrców i dowiedział
się, kiedy ujrzeli gwiazdę. **8** Następnie skierował ich
do Betlejem mówiąc: —Idźcie i dokładnie wypytujcie o
dziecko. Gdy je znajdziecie, powiadomcie mnie, abym
i ja mógł złożyć mu hołd. **9** Po rozmowie z królem
mędrcy wyruszyli w drogę. Znowu ukazała się im
gwiazda, którą zobaczyli na Wschodzie, i prowadziła
ich. W końcu zatrzymała się nad miejscem, gdzie
znajdowało się Dziecko. **10** Widok gwiazdy napełnił ich
ogromną radością. **11** Gdy weszli do domu, zobaczyli
Dziecko i Jego matkę, Marię. Pokłonili Mu się nisko,
otworzyli szkatułki z kosztownościami i ofiarowali
Mu w darze złoto, kadzidło oraz mirrę. **12** Później
we śnie otrzymali nakaz, by nie wracać do Heroda.
Dlatego inną drogą udali się do swojego kraju. **13**
Gdy oddalili się, również Józefowi we śnie ukazał się
anioł Pana: —Wstawaj, Józefie!—powiedział. —Weź
Dziecko oraz Jego matkę i uciekaj do Egiptu. Czekaj
tam, aż dam ci znać. Herod bowiem szuka Jezusa
i chce Go zabić. **14** Jeszcze tej nocy Józef wstał i
wyruszył razem z Marią i Dzieckiem do Egiptu. **15**
Pozostał tam aż do śmierci króla Heroda—w ten
sposób miały się spełnić słowa Pana wypowiedziane
przez proroka: „Z Egiptu wezwałem mojego Syna”. **16**
Herod zorientował się, że mędrcy go zawiedli, i wpadł
w gniew. Wysłał żołnierzy, którzy w Betlejem i całej
okolicy pozabijali wszystkich chłopców do drugiego
roku życia—od mędrców bowiem wiedział, w jakim
wieku jest dziecko. **17** Tak spełniło się proroctwo
Jeremiasza: **18** „Krzyk rozlega się w Rama, słychać
tam płacz i rozpacz. To Rachel opłakuje swoje dzieci
i nie daje się pocieszyć, bo już ich nie ma”. **19**
Po śmierci Heroda anioł Pana ponownie ukazał się
we śnie Józefowi, przebywającemu w Egipcie. **20**
—Wstawaj, Józefie!—powiedział. —Weź Dziecko i
Jego matkę i ruszajcie do Izraela, bo umarli już ci,
którzy chcieli Je zabić. **21** Józef wstał, wziął Dziecko
oraz Jego matkę i wyruszył do ziemi izraelskiej. **22** W
drodze dowiedział się, że w Judei panuje Archelaos,
syn Heroda. Bał się więc tam wracać. Otrzymał jednak
we śnie kolejne polecenie i udał się do Galilei. **23**
Tam osiedlił się w Nazarecie. I znowu spełniła się

zapowiedź proroków, mówiąca, że Mesjasz będzie nazwany Nazarejczykiem.

3 W owych czasach na pustyni judejskiej rozpoczął
działalność Jan Chrzciciel. **2** Nawoływał:
—Opamiętajcie się, bo nadchodzi królestwo
niebieskie! **3** To właśnie o nim mówił prorok Izajasz:
„Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie Panu
drogę, wyrównajcie przed Nim ścieżki!”. **4** Jan żył
bardzo skromnie: nosił ubranie z wielbłądziej wełny
oraz skórzany pas, żywił się szarańczą i leśnym
miodem. **5** Z Jerozolimy, z całej Judei i z doliny
Jordanu przychodziły do niego tłumy. **6** On zaś
zanurzał w wodach Jordanu tych, którzy przyznawali
się do swoich grzechów. **7** Zauważył jednak, że
również wielu faryzeuszy i saduceuszy przychodzi się
ochrzcić. Napominał więc ich: —Przebiegłe węże!
Kto wam powiedział, jak uciec przed nadchodzącą
karą Boga?! **8** Najpierw pokażcie poprzez wasze
uczynki, że naprawdę się opamiętaliście! **9** Nie
oszukujcie się, powtarzając: „Jesteśmy potomkami
samego Abrahama”. Zapewniam was, że Bóg może
stworzyć potomków Abrahama nawet z tych kamieni!
10 Siekiera Bożego sądu już jest przyłożona do pnia.
I każde drzewo, które nie wydaje owocu, zostanie
wycięte i rzucone w ogień. **11** Ja was zanurzam
w wodzie na znak opamiętania. Lecz niebawem
nadejdzie Ktoś potężniejszy ode mnie. Ktoś, komu nie
jestem nawet godzien nosić butów! On będzie was
zanurzał w Duchu Świętym i w ogniu. **12** On potrafi
oddzielić plewy od ziarna i wszystko oczyścić—ziarno
zbierze do magazynu, a plewy spali w niegasnącym
ogniu. **13** W tym czasie Jezus opuścił Galileę i
przyszedł nad Jordan, aby Jan mógł Go ochrzcić.
14 Lecz ten sprzeciwiał się: —To ja powinienem
być zanurzony przez Ciebie! A Ty przychodzisz po
chrzest do mnie? **15** —Uczyń to—odpowiedział mu
Jezus—musimy bowiem wypełnić to, co należy. Wtedy
Jan zgodził się. **16** Po zanurzeniu, Jezus od razu
wyszedł z wody. Nagle otworzyło się niebo i ujrzał
Ducha Bożego, który, jak gołąb, zstąpił w dół i spoczął
na Nim. **17** A z nieba rozległ się głos: —Jesteś moim
ukochanym Synem, moją największą radością!

4 Potem Duch Święty zaprowadził Jezusa na
pustynię, gdzie miał być kuszony przez diabła. **2**
Przez czterdzieści dni i nocy nic nie jadł aż w końcu
poczuł głód. **3** Zbliżył się więc do Niego kusiciel i
powiedział: —Jeśli rzeczywiście jesteś Synem Bożym,
rozkaż tym kamieniom, aby zamieniły się w chleb. **4**
—Pismo uczy: „Nie tylko chlebem żywi się człowiek,
ale również każdym słowem wypowiedzianym przez
Boga”—odpowiedział Jezus. **5** Wtedy diabeł przeniósł
Go do Jerozolimy—świętego miasta—i postawił na
szczycie świątyni. **6** —Jeśli rzeczywiście jesteś
Synem Bożym, skocz w dół—kusił. —Przecież Pismo
mówi: „Bóg rozkaże swoim aniołom, aby chroniły
Cię. I będą Cię nosić na rękach, abyś nie skaleczył
nogi o kamień”. **7** —To samo Pismo uczy: „Nie
będziesz wystawiał Boga na próbę”—odpowiedział
Jezus. **8** W końcu diabeł zabrał Jezusa na wysoką
górę i pokazał Mu wszystkie królestwa świata,
w całym ich przepychu. **9** —Wszystko to będzie
Twoje—powiedział—jeśli oddasz mi pokłon. **10**
—Odejdź, szatanie!—rozkazał Jezus. —Pismo uczy:
„Pokłon i cześć oddawał będziesz Bogu, swemu
Panu, i tylko Jemu będziesz posłuszny”. **11** Wtedy
diabeł odszedł, a zjawili się aniołowie i służyli Mu.
12 Po pewnym czasie Jezus dowiedział się, że
aresztowano Jana Chrzciciela. Dlatego udał się do
Galilei. **13** Opuścił jednak Nazaret i przeniósł się
nad jezioro do Kafarnaum, leżącego na terenach
Zabulona i Neftalego. **14** W ten sposób spełniło się
proroctwo Izajasza: **15** „Ziemia Zabulona i ziemia
Neftalego, położone nad morskim szlakiem, kraina
za Jordanem i cała pogańska Galilea **16** —ten lud
żyjący w ciemnościach, ujrzał wielkie światło. Jasność
rozbłysnęła wśród tych, którzy żyli w krainie cienia i
śmierci”. **17** Od tego czasu Jezus zaczął nauczać:
—Opamiętajcie się! Nadchodzi królestwo niebieskie!
18 Pewnego dnia, idąc brzegiem Jeziora Galilejskiego,
zauważył dwóch braci, Szymona, zwanego Piotrem,
i Andrzeja. Zarzucali sieci, bo byli rybakami. **19**
—Chodźcie ze Mną!—zawołał do nich. —Uczynię
was rybakami ludzi! **20** Bez wahania rzucili sieci i
poszli z Nim. **21** Nieco dalej zobaczył dwóch innych
braci, Jakuba i Jana. Ze swoim ojcem, Zebedeuszem,
siedzieli w łodzi i naprawiali sieci. Ich także zawołał,
22 a oni poszli z Nim, zostawiając łódź i ojca. **23** Jezus
przemierzał całą Galileę: nauczał w synagogach,
głosił dobrą nowinę o królestwie oraz uzdrawiał
chorych i cierpiących. **24** Wieść o Nim rozeszła się
aż po całej Syrii. Wkrótce zaczęto przyprowadzać
do Niego wszystkich chorych, cierpiących z powodu
różnych dolegliwości, zniewolonych przez demony,
epileptyków i sparaliżowanych. A Jezus wszystkich
uzdrawiał. **25** Wszędzie towarzyszyły Mu ogromne
tłumy ludzi przybyłych z Galilei, Dekapolu, Jerozolimy,
Judei, a nawet z terenów za Jordanem.

5 Pewnego dnia Jezus, widząc gromadzące się
wokół Niego tłumy, wszedł na wzgórze i usiadł.
2 Uczniowie otoczyli Go, a On zaczął nauczać: **3**

—Szczęśliwi ubodzy w duchu, bo do nich należy
królestwo niebieskie. **4** Szczęśliwi smutni, bo zostaną
pocieszeni. **5** Szczęśliwi cisi, bo odziedziczą całą
ziemię. **6** Szczęśliwi ci, którzy pragną sprawiedliwości,
bo zostaną nasyceni. **7** Szczęśliwi ci, którzy okazują
innym miłość, bo sami zostaną obdarzeni miłością. **8**
Szczęśliwi ci, którzy mają czyste serce, bo zobaczą
samego Boga. **9** Szczęśliwi ci, którzy wprowadzają
pokój, bo zostaną nazwani dziećmi Boga. **10**
Szczęśliwi prześladowani za prawość, bo do nich
należy królestwo niebieskie. **11** Macie ogromne
szczęście, gdy ludzie was znieważają, prześladują
i oczerniają z mojego powodu. **12** Cieszcie się i
skaczcie z radości, bo w niebie czeka was wielka
nagroda. Właśnie tak prześladowano kiedyś proroków
Boga! **13** Jesteście solą tej ziemi! Lecz jeśli sól
utraci swój smak, staje się bezwartościowa. Dlatego
wyrzuca się ją na ścieżkę, gdzie zostaje podeptana
przez ludzi. **14** Jesteście światłem dla świata! Nie
można ukryć miasta położonego na wzgórzu. **15**
Nie zapala się też lampy, aby ją zaraz zasłonić,
ale stawia się ją na podwyższeniu, aby świeciła
wszystkim, którzy są w domu. **16** Wasze światło niech
również świeci wszystkim ludziom, aby widzieli wasze
dobre postępowanie i oddawali chwałę waszemu
Ojcu w niebie. **17** Nie myślcie, że przyszedłem znieść
Prawo Mojżesza albo pisma proroków. Nie znieść,
ale wypełnić! **18** Zapewniam was, że prędzej niebo i
ziemia przestaną istnieć, niż zmieni się najmniejsza
literka w Prawie—zanim wszystko zostanie do końca
wypełnione. **19** Jeśli więc ktoś usunąłby nawet najmniej
ważne przykazanie Prawa i tak nauczał innych,
będzie najmniej ważny w królestwie niebieskim. A kto
sam wypełnia wszystko i uczy tego innych, będzie
wielki w królestwie niebieskim. **20** Ostrzegam was
więc: jeśli wasza prawość nie będzie większa od
prawości faryzeuszy i przywódców religijnych, nie
wejdziecie do królestwa niebieskiego. **21** Słyszeliście,
że powiedziano przodkom: „Nie zabijaj”, a kto zabije,
pójdzie pod sąd. **22** A ja wam mówię: Każdy, kto się
na kogoś gniewa, pójdzie pod sąd! A kto nazywa go
głupcem, stanie przed Wysoką Radą. A kto nazwałby
go idiotą, zasługuje na ogień piekielny. **(Geenna g1067)**
23 Jeśli więc, przynosząc dar na ołtarz w świątyni,
przypomniałbyś sobie, że ktoś ci coś zarzuca, **24**
zostaw swój dar przy ołtarzu i idź się pogodzić z
tym człowiekiem. Potem wróć i złóż dar Bogu. **25**
Póki jest na to czas, staraj się polubownie załatwić
sprawę ze swoim oskarżycielem. W przeciwnym
bowiem razie sędzia cię skaże i zostaniesz wtrącony
do więzienia. **26** Zapewniam cię, że nie wyjdziesz
stamtąd, aż spłacisz cały dług—co do grosza. **27**
Słyszeliście, że w Prawie Mojżesza powiedziano:
„Bądź wierny w małżeństwie”. **28** A Ja wam mówię:
Kto spogląda na kobietę i pożąda jej, w sercu już
się dopuścił niewierności. **29** Jeśli więc twoje prawe
oko skłania cię do grzechu, wyłup je i odrzuć. Lepiej
bowiem, gdy zginie jakaś część twojego ciała, niż
byś z całym ciałem miał być wrzucony do piekła.
(Geenna g1067) **30** I jeśli twoja prawa ręka skłania cię
do grzechu, odetnij ją i odrzuć. Lepiej bowiem, gdy
zginie jakaś część twojego ciała, niż byś z całym
ciałem miał znaleźć się w piekle. **(Geenna g1067)** **31**
W Prawie Mojżesza powiedziano też: „Kto chce
się rozwieść z żoną, niech jej wręczy dokument
rozwodowy”. **32** A Ja wam mówię: Kto rozwodzi
się z żoną (z wyjątkiem przypadku rozwiązłości
seksualnej), naraża ją na grzech niewierności. Kto
zaś żeni się z rozwódką, również dopuszcza się
grzechu niewierności małżeńskiej. **33** Słyszeliście
również, że powiedziano przodkom: „Nie przysięgaj
fałszywie, lecz dotrzymaj przysięgi danej Panu”. **34** A
Ja wam mówię: W ogóle nie przysięgajcie: ani na
niebo—bo jest tronem Boga; **35** ani na ziemię—bo
jest Jego podnóżkiem; ani na Jerozolimę—bo jest
miastem wielkiego Króla! **36** Nawet na własną głowę
nie przysięgaj—bo nie możesz jednego włosa uczynić
białym lub czarnym. **37** Mów prawdę: niech twoje „tak”
znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie”. Każde oszustwo
pochodzi od szatana. **38** Słyszeliście, że w Prawie
Mojżesza powiedziano: „Oko za oko, ząb za ząb”. **39**
A Ja wam mówię: Nie rewanżujcie się za doznane zło!
Jeśli ktoś cię obrazi, uderzając w policzek, nadstaw
mu drugi. **40** Jeśli ktoś chce się z tobą sądzić o
koszulę, daj mu od razu i płaszcz. **41** Jeśli ktoś cię
zmusza, byś niósł mu bagaż kilometr, nieś mu i dwa.
42 Daj temu, kto cię prosi, i nie odwracaj się od tego,
kto chce od ciebie coś pożyczyć. **43** Słyszeliście, że
powiedziano: „Kochaj przyjaciół, nienawidź wrogów”.
44 A Ja wam mówię: Kochajcie waszych wrogów i
módlcie się za tych, którzy was prześladują— **45** tak
postępują dzieci waszego Ojca w niebie. On bowiem
sprawia, że słońce wschodzi dla dobrych i dla złych.
A deszcz pada dla prawych i dla nieprawych. **46** Czy
sądzicie, że zasługujecie na nagrodę, bo kochacie
tych, którzy was kochają? Czy nawet źli ludzie tak nie
postępują? **47** Jeśli jesteście mili tylko dla przyjaciół, w
czym jesteście lepsi? Czy poganie tak nie postępują?
48 Bądźcie więc doskonali, tak jak wasz Ojciec w
niebie.

6 Uważajcie, by nie być dobrymi tylko na pokaz. Jeśli tak będziecie postępować, nie otrzymacie nagrody od waszego Ojca w niebie. **2** Gdy obdarowujesz biednego, nie rozgłaszaj tego, jak to czynią obłudnicy w synagogach i na ulicach, by zyskać poklask u ludzi. Zapewniam was: oni teraz odbierają za to nagrodę. **3** Wspierając potrzebującego, czyń to dyskretnie. Niech twoja lewa ręka nie wie, co robi prawa, **4** aby twoja pomoc pozostała w ukryciu. A Ojciec twój, który wszystko widzi, nagrodzi cię. **5** Gdy się modlicie, nie zachowujcie się jak obłudnicy. Oni uwielbiają to robić w synagogach i na rogach ulic—na pokaz. Zapewniam was: już teraz odbierają za to nagrodę. **6** Ty zaś zamknij się w swoim pokoju i módl się do Ojca, który wszystko widzi—On cię nagrodzi. **7** Nie róbcie z modlitwy paplaniny—jak poganie, którzy sądzą, że wysłuchanie ich próśb zależy od ilości wypowiedzianych słów. **8** Nie bądźcie do nich podobni! Wasz Ojciec doskonale zna wasze potrzeby, zanim jeszcze Go o coś poprosicie! **9** Zwracajcie się do Boga tak: Nasz Ojcze w niebie, niech Twoje święte imię będzie uwielbione! **10** Niech nadejdzie Twoje królestwo. Niech Twoja wola wypełnia się na ziemi tak, jak w niebie. **11** Zapewnij nam codzienny pokarm. **12** Przebacz nam nasze grzechy, tak jak my przebaczamy tym, którzy zawinili wobec nas. **13** Nie pozwól, byśmy ulegli pokusie i wybaw nas od złego. **14** Jeśli bowiem wybaczycie innym ich zło, to i wam wybaczy wasz Ojciec w niebie. **15** Lecz jeśli nie wybaczycie, i On wam nie wybaczy. **16** Gdy powstrzymujecie się od posiłków, nie róbcie tego na pokaz—jak obłudnicy, którzy starają się wyglądać ponuro i mizernie. Zapewniam was: oni już teraz odbierają za to nagrodę. **17** Gdy więc pościsz, zadbaj o włosy i umyj twarz, **18** by pokazać swój post Ojcu, a nie ludziom. On wszystko widzi i nagrodzi cię. **19** Nie gromadźcie bogactw tu, na ziemi, gdzie mogą ulec zniszczeniu lub zostać skradzione przez złodziei. **20** Gromadźcie je w niebie—tam nic ich nie zniszczy i nikt się nie włamie, by je ukraść. **21** Gdzie jest wasz skarb, tam będzie wasze serce. **22** Oko jest dla ciała jak lampa. Jeśli jest zdrowe, światło napełnia całe ciało. **23** Jeśli jednak jest chore, całe ciało jest pogrążone w ciemnościach. Jeżeli więc twoje światło jest ciemnością, to jest to ciemność nieprzenikniona. **24** Nie da się lojalnie służyć dwóm panom. Albo jednego nienawidzisz, a drugiego kochasz, albo na odwrót—drugiego szanujesz, a pierwszego lekceważysz. Nie możecie równocześnie żyć dla Boga i dla pieniędzy! **25** Dlatego radzę wam: Nie martwcie się o swoje życie—o to, co będziecie jeść i pić, ani o ciało—w co się ubierzecie. Czy życie ogranicza się tylko do jedzenia, a ciało—tylko do ubrania? **26** Spójrzcie na ptaki: Nie sieją ziarna, nie magazynują zapasów, a wasz Ojciec w niebie żywi je! Czy wy nie jesteście ważniejsi od ptaków? **27** Czy ktokolwiek, poprzez zamartwianie się, potrafi przedłużyć swoje życie choćby o jedną chwilę? **28** Dlaczego martwicie się o ubranie? Uczcie się od polnych kwiatów: Nie pracują i nie troszczą się o swój ubiór. **29** A zapewniam was, że nawet król Salomon, w całym swym przepychu, nie był tak pięknie ubrany jak one. **30** Jeśli więc Bóg tak wspaniale ubiera polne kwiaty, które dzisiaj kwitną, a jutro więdną i idą na spalenie, to czy tym bardziej nie zatroszczy się o was, nieufni?! **31** Nie martwcie się więc i nie powtarzajcie: Co będziemy jeść i pić? W co się ubierzemy? **32** O te sprawy zabiegają poganie. Wasz Ojciec w niebie dobrze wie, że tego potrzebujecie. **33** W pierwszej kolejności zabiegajcie o Jego królestwo i prawość, a wtedy Bóg zatroszczy się o pozostałe rzeczy. **34** Nie martwcie się więc o to, co będzie jutro, bo dzień jutrzejszy zatroszczy się o siebie. Dziś macie już wystarczająco wiele zmartwień.

7 Nie krytykujcie innych, to i sami tego nie doświadczycie. **2** Osądzą was bowiem tak, jak wy osądzacie, i odmierzą wam taką miarą, jaką sami mierzycie. **3** Dlaczego zwracasz uwagę na rzęsę w czyimś oku, jeśli w twoim własnym tkwi cała belka? **4** Jak możesz powiedzieć: „Przyjacielu, pozwól, że wyciągnę ci rzęsę", podczas gdy sam masz w oku belkę? **5** Obłudniku! Usuń najpierw belkę ze swojego oka, a wtedy przejrzysz i pomożesz mu wyjąć rzęsę z jego oka. **6** Nie dawajcie psom tego, co święte, i nie rzucajcie pereł przed świnie. Bo i tak je podepczą, a was mogą zaatakować. **7** Proście, a dostaniecie. Szukajcie, a znajdziecie. Pukajcie, a otworzą wam. **8** Każdy bowiem, kto prosi—dostaje; kto szuka—znajduje; a temu, kto puka—otwierają. **9** Kto z was dałby swojemu dziecku kamień, gdy ono prosi o chleb? **10** Albo węża, gdy poprosi o rybę? **11** Skoro wy, źli ludzie, dajecie dzieciom to, co dobre, to tym bardziej wasz Ojciec w niebie da dobre rzeczy tym, którzy Go proszą. **12** Czyńcie innym to, czego sami od nich oczekujecie. Na tym polega cała nauka Prawa i proroków. **13** Brama do nieba jest ciasna! Wielu ludzi wchodzi przez szeroką bramę i idzie przestronną drogą, która prowadzi do śmierci. **14** Niewielu jednak odnajduje ciasną bramę i wąską drogę prowadzącą do życia. **15** Strzeżcie się fałszywych proroków, którzy przychodzą do was jak

wilki przebrane za owce. **16** Rozpoznacie ich po ich
czynach. Czy zbiera się winogrona albo figi z dzikich
krzewów? **17** Szlachetne drzewo rodzi dobre owoce, a
dzikie drzewo—gorzkie. **18** Ani to pierwsze nie może
rodzić cierpkich owoców, ani to drugie—dobrych. **19**
A drzewo nie dające dobrego owocu wycina się i
pali. **20** Fałszywych proroków również rozpoznacie po
ich owocach. **21** Nie każdy, kto nazywa Mnie swoim
Panem, wejdzie do królestwa niebieskiego—tylko ten,
kto wypełnia wolę mojego Ojca w niebie. **22** W dniu
sądu wielu mi powie: „Panie, czy w Twoim imieniu
nie prorokowaliśmy, nie wypędzaliśmy demonów i
nie dokonywaliśmy wielkich dzieł?”. **23** Ale Ja im
odpowiem: „Nigdy was nie znałem. Odejdźcie stąd wy
wszyscy, którzy czynicie zło!”. **24** Ten, kto Mnie słucha,
i postępuje według moich słów, jest jak człowiek
rozsądny, który swój dom zbudował na mocnym
fundamencie. **25** Gdy przyszła ulewa, a powódź i
wicher uderzyły w ten dom, nie runął, bo miał solidny
fundament. **26** Kto zaś słucha Mnie, ale nie postępuje
według tego, co słyszy, jest jak człowiek głupi, który
swój dom zbudował bezpośrednio na piasku—bez
fundamentów. **27** Gdy przyszła ulewa, a powódź i
wicher uderzyły w ten dom, on zawalił się—a była to
wielka katastrofa. **28** Gdy Jezus skończył, tłumy były
zdumione Jego nauczaniem. **29** Mówił bowiem do
nich nie jak ich przywódcy religijni, ale jak ktoś, kto
ma prawdziwą władzę nad ludźmi.

8 Jezus zszedł ze wzgórza, a ogromne tłumy
poszły za Nim. **2** Wtem podszedł do Niego jakiś
trędowaty, pokłonił Mu się i poprosił: —Panie! Jeśli
zechcesz, możesz mnie uzdrowić. **3** Jezus dotknął go
i powiedział: —Chcę. Bądź uzdrowiony! I w jednej
chwili trąd zniknął. **4** —Nie mów o tym nikomu!—dodał
Jezus. —Idź i poproś, aby zbadał cię kapłan. A na
dowód tego, że wyzdrowiałeś, zanieś ofiarę, jaką
Mojżesz wyznaczył uleczonemu z trądu. **5** Gdy
Jezus przybył do Kafarnaum, podszedł do Niego
rzymski dowódca oddziału z prośbą: **6** —Panie, mój
sługa leży w domu, jest sparaliżowany i strasznie
cierpi. **7** —Dobrze, pójdę go uzdrowić—rzekł Jezus.
8 —Panie—powiedział dowódca—nie jestem godny
przyjmować Ciebie w moim domu. Wystarczy, że
powiesz jedno słowo, a on wyzdrowieje. **9** Wiem
to, bo sam podlegam władzy i mam pod sobą
żołnierzy. Jeśli powiem któremuś: „Idź!”, on idzie, a
jeśli powiem któremuś: „Przyjdź tu!”, przychodzi. I jak
powiem słudze: „Wykonać!”, to wykonuje polecenie.
10 Słysząc taką odpowiedź, Jezus zdziwił się. Rzekł
więc do tłumu: —Zapewniam was: Tak wielkiej wiary
nie spotkałem u nikogo w Izraelu! **11** Przyjdzie
czas, że wielu pogan z całego świata zasiądzie w
królestwie niebieskim razem z Abrahamem, Izaakiem i
Jakubem. **12** Natomiast ci, dla których to królestwo było
przygotowane, zostaną wyrzuceni na zewnątrz—w
ciemności, gdzie panuje rozpacz i lament. **13** Dowódcy
zaś powiedział: —Idź do domu. Niech stanie się tak,
jak uwierzyłeś. I właśnie o tej godzinie jego sługa
odzyskał zdrowie. **14** Potem Jezus poszedł do domu
Piotra. Gdy wszedł do środka, zauważył, że teściowa
Piotra leży na łóżku i ma wysoką gorączkę. **15** Dotknął
jej ręki i temperatura natychmiast spadła, a teściowa
wstała i przygotowała im posiłek. **16** Wieczorem
przyprowadzono do Jezusa wielu zniewolonych przez
demony. Rozkazał demonom wyjść z ludzi i uzdrowił
wszystkich chorych. **17** Tak spełniło się proroctwo
Izajasza: „On wziął na Siebie nasze słabości i niósł
nasze choroby”. **18** Tłumy wokół Jezusa zaczęły
rosnąć. Polecił więc uczniom przeprawić się na drugi
brzeg jeziora. **19** Wówczas podszedł do Niego jeden
z przywódców religijnych i powiedział: —Nauczycielu,
pójdę z Tobą, dokądkolwiek się udasz! **20** —Lisy
mają nory, a ptaki gniazda—odrzekł mu Jezus—lecz
ja, Syn Człowieczy, nie mam własnego kąta, gdzie
mógłbym odpocząć. **21** A któryś z uczniów powiedział:
—Panie, pozwól mi tylko pójść i pochować zmarłego
ojca! **22** —Chodź ze Mną!—odpowiedział Jezus.
—Niech umarli grzebią umarłych. **23** Następnie wsiadł
z uczniami do łodzi i wypłynęli na jezioro. **24** W
pewnej chwili zerwała się tak silna burza, że fale
zalewały łódź. Jezus wtedy spał. **25** Zaczęli więc Go
budzić: —Panie, ratuj nas, toniemy! **26** —Dlaczego
się tak boicie, nieufni?!—rzekł Jezus. Wstał i rozkazał
wiatrowi oraz wodzie zamilknąć. I zaległa głęboka
cisza. **27** —Kim On jest—dziwili się wszyscy—że
nawet wiatr i jezioro są Mu posłuszne? **28** Gdy przybyli
na drugi brzeg jeziora, do krainy Gadareńczyków,
wybiegło Jezusowi naprzeciw dwóch opętanych.
Mieszkali w grobowcach i byli tak niebezpieczni, że
nikt nie miał odwagi tamtędy chodzić. **29** —Czego od
nas chcesz, Synu Boży?—zaczęli krzyczeć. —Czemu
przyszedłeś przed czasem nas dręczyć?! **30** W oddali
zaś pasło się wielkie stado świń. **31** —Jeśli już nas
wypędzasz, poślij nas w te świnie—prosiły demony. **32**
—Dobrze!—zezwolił im. —Idźcie! Opuściły więc ludzi i
weszły w świnie, po czym całe stado rzuciło się pędem
ze stromego zbocza wprost do jeziora i utonęło. **33**
Pasterze stada uciekli wtedy do pobliskiego miasta i
o wszystkim tam opowiedzieli—również o opętanych.
34 Wkrótce całe miasto wyszło Jezusowi na spotkanie.

Gdy Go zobaczyli, zaczęli prosić, aby odszedł z ich okolic.

9 Jezus wsiadł więc do łodzi i odpłynął do swojego miasta, Kafarnaum. **2** Tam kilku mężczyzn przyniosło do Niego na noszach sparaliżowanego. Widząc ich wiarę, Jezus rzekł do chorego: —Bądź dobrej myśli, synu. Odpuszczam ci grzechy! **3** „To jawne bluźnierstwo!"—z oburzeniem pomyślało sobie kilku przywódców religijnych. **4** Jezus, znając ich myśli, zapytał: —Dlaczego was to oburza? **5** Co jest łatwiej powiedzieć: „Odpuszczam ci grzechy" czy: „Wstań i chodź!"? **6** Udowodnię wam, że Ja, Syn Człowieczy, mogę odpuszczać grzechy. I zwrócił się do sparaliżowanego: —Jesteś uzdrowiony! Zabierz swoje nosze i idź do domu! **7** A chory wstał i odszedł do domu. **8** Po zebranych przeszedł dreszcz lęku. I wielbili Boga za to, że dał taką moc człowiekowi! **9** Odchodząc stamtąd, Jezus zobaczył niejakiego Mateusza, poborcę podatkowego, który właśnie tam pracował. —Chodź ze Mną—zwrócił się do niego. A on natychmiast wstał i poszedł z Jezusem. **10** Później, gdy Jezus i Jego uczniowie byli u niego w domu, zebrało się wokół stołu wielu nieuczciwych poborców podatkowych i innych ludzi, uważanych za grzeszników. **11** Widząc to, faryzeusze mówili do uczniów: —Dlaczego wasz nauczyciel zadaje się z takimi ludźmi? **12** Jezus usłyszał to i odpowiedział: —To chorzy potrzebują lekarza, a nie zdrowi! **13** Idźcie i zastanówcie się nad słowami Pisma: „Pragnę waszej miłości, a nie ofiar". Nie przyszedłem wzywać do opamiętania się tych, którzy uważają się za dobrych, ale właśnie grzeszników. **14** Pewnego razu przyszli do Jezusa uczniowie Jana Chrzciciela i zapytali Go: —My i faryzeusze, stosując się do religijnych zaleceń, często powstrzymujemy się od posiłków. Dlaczego Twoi uczniowie tego nie czynią? **15** —Przecież goście na weselu, będąc z panem młodym, nie mogą się smucić!—odrzekł Jezus. —Ale nadejdzie czas, gdy zabiorą im pana młodego. Wtedy będą pościć. **16** Nikt nie używa nowego materiału do łatania starego ubrania, bo nowa łata się kurczy i jeszcze bardziej rozdziera ubranie. **17** Nie wlewa się też świeżego wina do starych, stwardniałych bukłaków. Mogłyby przecież popękać, a wtedy i wino by się rozlało, i bukłaki zniszczyły. Świeże wino wlewa się do nowych, miękkich bukłaków. W ten sposób i jedno, i drugie się zachowuje. **18** Gdy jeszcze o tym mówił, podszedł do Niego przełożony miejscowej synagogi. Pokłonił się i powiedział: —Przed chwilą zmarła moja córeczka. Ale jeśli przyjdziesz i dotkniesz jej, ożyje. **19** Jezus wstał i wraz z uczniami poszedł za przełożonym. **20** Tymczasem pewna kobieta, od dwunastu lat cierpiąca na krwotok, podeszła do Niego od tyłu i dotknęła Jego ubrania. **21** Pomyślała bowiem: „Jeśli tylko dotknę Jego płaszcza, zostanę uzdrowiona". **22** Jezus odwrócił się, dostrzegł ją i rzekł: —Bądź dobrej myśli, córko! Uwierzyłaś, więc zostałaś uzdrowiona! I w tej samej chwili kobieta odzyskała zdrowie. **23** Gdy przybył do domu przełożonego synagogi, zobaczył żałobników i lamentujący tłum. **24** —Odejdźcie stąd—powiedział. —Dziewczynka nie umarła, tylko śpi. Ale oni śmiali się z Niego. **25** W końcu jednak wyproszono tłum. Jezus wszedł do środka, wziął dziewczynkę za rękę, a ona natychmiast wstała! **26** Wieść o tym obiegła całą okolicę. **27** Jezus właśnie stamtąd odchodził, gdy zjawili się dwaj niewidomi, którzy wołali za Nim: —Potomku króla Dawida, zmiłuj się nad nami! **28** Szli tak za Nim aż do domu, gdzie się zatrzymał. Wtedy podeszli bliżej, a On ich zapytał: —Wierzycie, że mogę to zrobić? —Tak, Panie!—odpowiedzieli. **29** —Niech będzie tak, jak wierzycie—powiedział Jezus i dotknął ich oczu. **30** I nagle przejrzeli! Wówczas On surowo im nakazał: —Nikomu o tym nie mówcie. **31** Ale oni odeszli i zaraz wszędzie o tym opowiedzieli. **32** W tym właśnie czasie przyprowadzono do Jezusa kolejnego człowieka—niemowę zniewolonego przez demona. **33** Po wypędzeniu demona, człowiek ten zaczął mówić. A tłumy nie mogły wyjść z podziwu: —Coś takiego nigdy się nie zdarzyło w całym Izraelu! **34** —Wypędza demony, bo władca demonów Mu w tym pomaga—twierdzili natomiast faryzeusze. **35** A Jezus odwiedzał wszystkie okoliczne miasta i wioski. Nauczał w synagogach, głosił dobrą nowinę o królestwie i uzdrawiał z każdej choroby i słabości. **36** Gdy patrzył na otaczające Go tłumy, ogarniała Go litość. Ludzie byli bowiem udręczeni i zagubieni jak owce bez pasterza. **37** —Żniwo jest wielkie—mówił uczniom—a tak mało pracujących! **38** Proście więc gospodarza, aby posłał więcej pracowników na żniwa.

10 Pewnego dnia Jezus przywołał dwunastu uczniów i dał im władzę uwalniania ludzi od złych duchów i uzdrawiania wszelkich chorób i dolegliwości. **2** Byli to: Szymon (zwany też Piotrem) i Andrzej—jego brat, Jakub i Jan—synowie Zebedeusza, **3** Filip, Bartłomiej, Tomasz, Mateusz (poborca podatkowy), Jakub—syn Alfeusza, Tadeusz, **4** Szymon Gorliwy i Judasz z Kariotu—ten, który później wydał Jezusa. **5** Tych dwunastu uczniów Jezus posłał, dając im następujące wskazówki: —Nie chodźcie do pogan

ani do miast Samarii. 6 Idźcie jedynie do Izraelitów, którzy jak zagubione owce odeszli od Boga. 7 Mówcie im: „Nadchodzi królestwo niebieskie!”. 8 Uzdrawiajcie chorych, wskrzeszajcie zmarłych, leczcie trędowatych i uwalniajcie od demonów. Róbcie to za darmo, bo za darmo to otrzymaliście! 9 Nie bierzcie ze sobą pieniędzy, 10 torby z zapasową odzieżą i obuwiem ani laski podróżnej. Ten bowiem, kto pracuje, powinien otrzymać to, co mu się należy. 11 Wchodząc do jakiegoś miasta lub wsi, dowiedzcie się, kto tam jest godnym człowiekiem. Pozostańcie u niego aż do opuszczenia tej miejscowości. 12 Wchodząc do jego domu, pozdrówcie tych, którzy w nim mieszkają. 13 Jeśli to pobożni ludzie, Bóg obdarzy ich pokojem. Jeśli nie—pokój pozostanie z wami. 14 Jeśli nie zostaniecie przyjęci i nie będą chcieli was słuchać, odchodząc z tego domu i miasta, strząśnijcie z nóg nawet tamtejszy kurz. 15 Zapewniam was: W dniu sądu złym mieszkańcom Sodomy i Gomory lżej będzie niż temu miastu. 16 Posyłam was jak owce między wilki. Bądźcie więc sprytni jak węże, ale nieskazitelni jak gołębie. 17 Uważajcie na siebie! Postawią was przed sądami, będą was biczować w synagogach 18 oraz oskarżać przed władzami za to, że Mnie naśladujecie. Będzie to dla was okazja do przedstawienia im dobrej nowiny. W ten sposób dotrze ona do wielu narodów. 19 Nie martwcie się jednak, co i jak macie mówić. We właściwym czasie otrzymacie stosowne słowa. 20 Bo to nie wy będziecie mówić, lecz Duch waszego Ojca będzie mówił przez was! 21 Bracia będą wzajemnie się wydawać na śmierć, ojcowie zdradzą własne dzieci, a dzieci—rodziców. 22 Wszyscy was znienawidzą za to, że należycie do Mnie. Ale ci, którzy wytrwają do końca i nie zaprą się Mnie, zostaną uratowani! 23 Gdy spotka was prześladowanie w jednym mieście, uciekajcie do drugiego! Zapewniam was: Nie zdążycie obejść wszystkich miast Izraela, a Ja, Syn Człowieczy powrócę. 24 Uczeń nie przewyższa nauczyciela, a sługa—swego pana. 25 Wystarczy, że będą jak ich nauczyciel lub pan. Skoro Mnie, pana domu, nazwano Belzebubem, władcą demonów, to tym bardziej spotka to domowników. 26 Ale nie bójcie się ich! Nie ma bowiem niczego ukrytego, co by ostatecznie nie wyszło na jaw. 27 To, co teraz mówię wam pod osłoną nocy, rozpowiadajcie z nastaniem dnia. To, co słyszycie na ucho, rozgłaszajcie publicznie! 28 Nie bójcie się tych, którzy uśmiercają ciało, lecz nie mogą zabić duszy! Lękajcie się Boga, który i duszę, i ciało może zatracić w piekle. **(Geenna g1067)** 29 Ile kosztuje para wróbli? Można ją kupić już za kilka drobnych monet. A jednak żaden z nich nie spadnie na ziemię bez wiedzy waszego Ojca w niebie. 30 Przecież On wie nawet ile macie włosów na głowie! 31 Nie bójcie się więc! Jesteście dla Niego cenniejsi niż całe stado wróbli! 32 Jeśli więc jakiś człowiek wyzna przed innymi ludźmi, że należy do Mnie, to i Ja przyznam się do Niego przed moim Ojcem w niebie. 33 Lecz jeśli ktoś wyprze się Mnie wobec ludzi, i Ja się go wyprę przed moim Ojcem w niebie. 34 Nie myślcie, że przyszedłem przynieść na ziemię pokój! Wręcz przeciwnie—miecz podziału! 35 Przyszedłem poróżnić syna z ojcem, córkę—z matką, a synową—z teściową. 36 Nawet najbliżsi staną się wrogami! 37 Kto kocha ojca lub matkę bardziej niż Mnie, nie jesteś Mnie godny. I kto kocha syna lub córkę bardziej niż Mnie, nie jest Mnie godny. 38 Kto nie bierze swojego krzyża i nie idzie ze Mną, nie jest Mnie godny. 39 Kto zabiega o swoje życie, utraci je. Lecz ten, kto poświęci życie dla Mnie, odnajdzie je. 40 Kto was przyjmuje, Mnie przyjmuje. A kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Ojca, który Mnie posłał. 41 Kto przyjmuje proroka—dlatego, że jest on prorokiem—otrzyma nagrodę należną prorokowi. Kto przyjmuje prawego człowieka—dlatego, że jest on prawy—otrzyma nagrodę należną prawemu człowiekowi. 42 Nawet jeśli ktoś poda kubek wody najmniejszemu z moich uczniów—właśnie dlatego, że jest on moim uczniem—zapewniam was: nie ominie go nagroda!

11 Gdy Jezus zakończył wydawanie poleceń dwunastu uczniom, udał się do okolicznych miast, aby tam nauczać. 2 Jan Chrzciciel, będąc w więzieniu, usłyszał o dokonaniach Mesjasza i posłał do Niego swoich uczniów 3 z pytaniem: „Czy to Ty jesteś spodziewanym Mesjaszem, czy też mamy oczekiwać kogoś innego?”. 4 —Wracajcie do Jana—rzekł im Jezus—i powiedzcie o tym, co widzicie i słyszycie: 5 niewidomi widzą, kalecy chodzą, trędowaci odzyskują zdrowie, głusi słyszą, umarli powracają do życia, ubogim głoszona jest dobra nowina. 6 Szczęśliwy jest ten, kto nie straci wiary we Mnie. 7 Gdy oni odeszli, Jezus zaczął mówić do tłumu o Janie: —Kogo chcieliście zobaczyć, idąc na pustynię? Kogoś chwiejnego jak trzcina na wietrze? 8 Kogo przyszliście obejrzeć? Dobrze ubranego człowieka? Tacy mieszkają w królewskich pałacach, nie na pustyni. 9 A może proroka się spodziewaliście? Zapewniam was, że Jan to nawet ktoś większy niż prorok. 10 To o nim mówi Pismo: „Oto wysyłam przed Tobą mojego posłańca, który przygotuje dla Ciebie drogę”. 11 Zapewniam was:

Nie urodził się na ziemi człowiek większy od Jana Chrzciciela. A jednak najmniejszy obywatel królestwa niebieskiego jest większy od niego! **12** Od czasu pojawienia się Jana, aż do teraz, wielu ludzi usilnie stara się dostać do królestwa niebieskiego. **13** Księgi Prawa i proroków zapowiadały co ma się wydarzyć aż do nadejścia Jana. **14** Możecie się zgodzić lub nie, ale to właśnie on jest zapowiedzianym Eliaszem. **15** Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! **16** Do kogo można porównać to pokolenie?—kontynuował Jezus. —Do bawiących się na placu dzieci, które narzekają na rówieśników: **17** „Graliśmy wam wesołą melodię, a nie tańczyliście. Zagraliśmy smutną, a nie płakaliście”. **18** Gdy pojawił się Jan Chrzciciel, nie pił wina i powstrzymywał się od posiłków. Powiedzieli więc: „Jest zniewolony przez demona”. **19** Gdy Ja, Syn Człowieczy, jem i piję—mówią: „Co za żarłok i pijak, przyjaciel poborców podatkowych i innych grzeszników!”. No cóż, mądrość poznaje się po wypływających z niej czynach. **20** Wtedy zaczął czynić wyrzuty miastom, w których dokonał najwięcej cudów, że mimo to się nie opamiętały. **21** —Marny wasz los, Korozain i Betsaido! Gdyby cuda, których u was dokonałem, wydarzyły się w zepsutym Tyrze i Sydonie, ich mieszkańcy już dawno by się opamiętali, siedząc w worze pokutnym i popiele. **22** Wiedzcie, że w dniu sądu Tyrowi i Sydonowi będzie lżej niż wam! **23** A ty, Kafarnaum? Chcesz być wywyższone aż do nieba? Upadniesz aż do piekła! Gdyby cuda, które się tu wydarzyły, działy się w Sodomie, przetrwałaby do dziś. **(Hadēs g86)** **24** Wiedz zatem: W dniu sądu Sodomie będzie lżej niż tobie! **25** Następnie Jezus modlił się: „Uwielbiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi! Ukryłeś bowiem swoją prawdę przed mędrcami i znawcami, a objawiłeś ją prostym ludziom. **26** Tego właśnie pragnąłeś”. **27** —Ojciec powierzył Mi całą prawdę—wyjaśniał Jezus zebranym. —Nikt nie zna Syna, tylko Ojciec. I nikt nie zna Ojca, tylko Syn oraz ten, komu On zechce Go objawić. **28** Przyjdźcie do Mnie wy wszyscy, którzy jesteście zmęczeni i przeciążeni, a ja zapewnię wam odpoczynek! **29** Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode Mnie, bo jestem łagodny i pokorny—a wasze dusze odetchną. **30** Moje jarzmo jest wygodne, a mój ciężar lekki.

12 Pewnego razu, w szabat, Jezus szedł przez pole. Idący z Nim uczniowie poczuli głód. Zaczęli więc zrywać kłosy i jeść ziarno. **2** Zauważyli to oczywiście faryzeusze i oburzyli się: —Twoi uczniowie robią rzeczy niedozwolone w szabat! **3** —Czy nie czytaliście, co zrobił król Dawid, gdy wraz z towarzyszami podróży poczuł głód?—odpowiedział im Jezus. **4** —Wszedł do świątyni i wziął dla siebie oraz swoich towarzyszy poświęcony chleb, który wolno było jeść tylko kapłanom. **5** Czy nie czytaliście w Prawie Mojżesza, że kapłani, pracujący w szabat w świątyni, łamią nakaz odpoczynku, a mimo to są niewinni? **6** Mówię wam: Macie tu do czynienia z czymś ważniejszym niż świątynia! **7** Gdybyście wiedzieli, co znaczą słowa: „Pragnę waszej miłości, a nie ofiar”, wówczas nie potępialibyście niewinnych. **8** Ja, Syn Człowieczy, mam władzę nad szabatem. **9** Następnie udał się stamtąd do synagogi. **10** Znajdował się tam człowiek ze sparaliżowaną ręką, faryzeusze zapytali więc Jezusa: —Czy taką pracę, jak uzdrawianie, również można wykonywać w szabat?—szukali bowiem pretekstu do oskarżenia Go. **11** —Czy jeśli któraś z waszych owiec wpadłaby w szabat do dołu, to nie wyciągnęlibyście jej?—zapytał Jezus. **12** —O ile bardziej cenny jest człowiek! Oczywiście, że w szabat wolno czynić dobro. **13** —Wyciągnij rękę!—zwrócił się do chorego. Ten posłuchał i natychmiast jego ręka stała się równie zdrowa jak druga. **14** Wtedy faryzeusze odeszli i zaczęli się naradzać, jak Go zabić. **15** On jednak poznał ich plany i opuścił synagogę. Tłum podążył za Nim i wszyscy chorzy zostali uzdrowieni. **16** Zabronił im jednak opowiadać o tym innym. **17** W ten sposób spełniło się proroctwo Izajasza: **18** „To jest mój Sługa, którego wybrałem, mój ukochany, w którym mam upodobanie! Dam Mu swojego Ducha, by sądził narody. **19** Nie będzie się sprzeczał ani krzyczał, nikt nie usłyszy Jego podniesionego głosu. **20** On nie dołamie nawet nadłamanej trzciny ani nie zgasi wątłego płomyka. Zwycięsko przeprowadzi swój sąd, **21** a Jego imię będzie źródłem nadziei dla narodów”. **22** Przyprowadzono wtedy do Jezusa człowieka niemego i ślepego—zniewolonego przez demona. Jezus uzdrowił go, przywracając mu wzrok i mowę, **23** a cały tłum wpadł w podziw, mówiąc: —Czyż On nie jest Mesjaszem, potomkiem króla Dawida? **24** Gdy faryzeusze dowiedzieli się o tym cudzie, stwierdzili: —Wypędza demony, bo Belzebub, władca demonów, mu w tym pomaga. **25** —Każde królestwo, które jest wewnętrznie skłócone, upadnie—odparł Jezus, znając ich myśli. —I żadne miasto ani dom nie przetrwają, jeśli panuje w nich niezgoda. **26** Jeśli szatan wypędza szatana, to zwalcza siebie samego. Jak więc jego królestwo może przetrwać? **27** Skoro ja wypędzam demony mocą Belzebuba, to dzięki komu robią to wasi synowie? To oni was

osądzą! 28 Lecz jeśli wypędzam demony mocą Ducha Bożego, znaczy to, że przyszło do was królestwo Boże. 29 Jak można wejść do domu siłacza i okraść go, jeśli się go najpierw nie obezwładni? Dopiero wtedy można zabrać jego rzeczy. 30 Kto nie jest po mojej stronie, jest przeciwko Mnie. A kto ze Mną nie zbiera, ten rozprasza. 31 Dlatego ostrzegam: Każdy grzech i bluźnierstwo mogą być przebaczone, lecz bluźnierstwo przeciwko Duchowi Świętemu nie będzie przebaczone! 32 Jeśli ktoś powiedziałby coś przeciwko Mnie, Synowi Człowieczemu, może otrzymać przebaczenie. Ale jeśli ktoś powiedziałby coś przeciwko Duchowi Świętemu, nie otrzyma przebaczenia ani w tym, ani w przyszłym życiu. (aiōn g165) 33 Albo uznajcie, że drzewo jest dobre—i wtedy daje dobry owoc, albo uznajcie, że jest złe—a wtedy i jego owoc jest zły. Drzewo rozpoznaje się przecież po owocach. 34 Jesteście podli! Zresztą jak wy, źli ludzie, możecie mówić coś dobrego? Przecież usta, gdy mówią, czerpią z serca. 35 Człowiek dobry wyciąga ze swojego skarbca dobre rzeczy, a człowiek zły—złe rzeczy. 36 Ostrzegam was: W dniu sądu ludzie zdadzą sprawę z każdego niepotrzebnego słowa, które wypowiedzieli. 37 Na podstawie twoich własnych słów zostaniesz uniewinniony albo skazany! 38 Pewnego dnia kilku przywódców religijnych z ugrupowania faryzeuszy powiedziało do Jezusa: —Nauczycielu! Chcemy, abyś dokonał jakiegoś szczególnego cudu. 39 —To złe i niewierne Bogu pokolenie domaga się cudu!—odpowiedział Jezus. —Ale nie zobaczy go, z wyjątkiem znaku proroka Jonasza. 40 Tak jak Jonasz przebywał w brzuchu wielkiej ryby trzy dni i trzy noce, tak też Ja, Syn Człowieczy, pozostanę w ziemi trzy dni i trzy noce. 41 Mieszkańcy Niniwy podczas sądu wystąpią z oskarżeniem przeciw temu pokoleniu. Bo oni opamiętali się, słuchając Jonasza, a do was mówi ktoś o wiele większy niż on. 42 Również królowa Południa powstanie na sądzie i oskarży to pokolenie. Ona przybyła z końca świata, by słuchać mądrości Salomona. Wy zaś macie przed sobą kogoś większego niż on. 43 Jezus kontynuował: —Gdy demon wyjdzie z człowieka, błąka się po pustkowiach, szukając wytchnienia, ale go tam nie znajduje. 44 Wówczas mówi sobie: „Wrócę do mojego domu, z którego wyszedłem”. Przychodzi więc i widzi, że dom nie jest zajęty, że jest wysprzątany i ozdobiony. 45 Przyprowadza więc ze sobą siedem innych, gorszych od siebie demonów i razem zamieszkują. A wtedy stan takiego człowieka jest o wiele gorszy niż na początku. Podobnie będzie i z tym złym pokoleniem. 46 Podczas gdy Jezus przemawiał do tłumu, na zewnątrz domu czekała Jego matka i bracia. Chcieli z Nim porozmawiać. 47 Ktoś powiadomił więc Jezusa: —Twoja matka i bracia czekają na zewnątrz i chcą z Tobą porozmawiać. 48 —Kto jest moją matką i moimi braćmi?—zapytał Jezus. 49 I wskazując na uczniów, rzekł: —Oto moja matka i moi bracia! 50 Moim bratem i siostrą, i matką jest każdy, kto wypełnia wolę mojego Ojca w niebie.

13 Jeszcze tego samego dnia Jezus wyszedł z domu i usiadł nad jeziorem, 2 gdzie wkrótce zgromadziły się ogromne tłumy. Wsiadł więc do łodzi, a ludzie pozostali na brzegu. 3 Zaczął ich wtedy nauczać posługując się przypowieściami: —Pewien rolnik postanowił zasiać ziarno. 4 Gdy rozsiewał je na polu, niektóre nasiona upadły na udeptaną ścieżkę. Zaraz przyleciały ptaki i wydziobały je. 5 Inne upadły na cienką warstwę gleby, pod którą była skała. 6 Te, choć szybko wyrosły, wkrótce zwiędły w słonecznym upale i zginęły, ponieważ w płytkiej glebie ich korzenie nie znalazły dosyć wody. 7 Jeszcze inne upadły między chwasty i niebawem zostały przez nie zagłuszone. 8 Niektóre jednak trafiły na dobrą glebę i dały po sto, sześćdziesiąt lub trzydzieści ziaren plonu. 9 Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! 10 Uczniowie podeszli do Jezusa i zapytali: —Dlaczego nauczasz ludzi poprzez przypowieści? 11 —Wam dano zrozumieć tajemnice dotyczące królestwa niebieskiego—wyjaśnił. 12 —Kto ma Bożą mądrość, otrzyma jej więcej i będzie opływał w dostatek. A ten, kto jej nie ma, straci nawet tę odrobinę, którą posiada. 13 Mówię do nich poprzez przypowieści, bo choć widzą i słyszą, niczego nie rozumieją. 14 Wypełnia się więc na nich proroctwo Izajasza: „Będziecie słuchać, lecz nie zrozumiecie, będziecie patrzeć, lecz nie zobaczycie. 15 Ludzie ci mają twarde serca, zapchane uszy i zmrużone oczy —nic nie widzą, nic nie słyszą i niczego nie rozumieją. Dlatego nie chcą się opamiętać i zostać przeze Mnie uzdrowieni”. 16 Bóg was ogromnie wyróżnił, pozwalając wam to wszystko widzieć i słyszeć—kontynuował Jezus. 17 Zapewniam was, że w przeszłości wielu proroków i innych ludzi kochających Boga pragnęło zobaczyć i usłyszeć to, co wy, ale nie mogli. 18 Teraz poznajcie znaczenie przypowieści o siewcy. 19 Gdy ktoś słucha słów o królestwie i nie rozumie ich, przychodzi do niego szatan i wykrada to, co zapadło w jego sercu. Tak jest z ziarnem posianym na udeptanej ścieżce. 20 Ziarno na gruncie skalistym oznacza tego, kto słucha i z radością przyjmuje słowo. 21 Brak mu jednak mocnych korzeni.

Jest niestały i w obliczu trudności lub prześladowań z powodu słowa załamuje się. 22 Ziarnem posianym wśród chwastów jest człowiek, który słucha słowa, ale zmartwienia i pogoń za bogactwem zagłuszają je, tak że nie przynosi ono w jego życiu żadnego plonu. (aiōn g165) 23 Dobra gleba natomiast to człowiek, który słucha słowa, rozumie je i wydaje obfity plon: sto, sześćdziesiąt lub trzydzieści razy większy. 24 Potem Jezus przedstawił kolejną przypowieść: —Królestwo niebieskie podobne jest do człowieka, który posiał na polu dobre ziarno. 25 Lecz gdy wszyscy spali, zakradł się jego wróg i między pszenicę posiał chwasty. 26 Gdy nasiona wzeszły i zaczęły pojawiać się kłosy, wyrosły także chwasty. 27 Wówczas przyszli do właściciela pracownicy i powiedzieli: „Czy nie posiałeś dobrego ziarna? Skąd w takim razie na polu wzięły się chwasty?”. 28 „Musiał to zrobić mój nieprzyjaciel”—wyjaśnił. „Czy więc chcesz, abyśmy poszli i usunęli chwasty?”—zapytali pracownicy. 29 „Nie”—odpowiedział—„Przypadkiem moglibyście powyrywać zboże. 30 Niech rosną razem aż do żniw, a wtedy powiem żniwiarzom: Zbierzcie najpierw chwasty—w wiązki przeznaczone do spalenia, a pszenicę zwieźcie do magazynów”. 31 Jeszcze inną przypowieść opowiedział im Jezus: —Królestwo niebieskie jest podobne do ziarna gorczycy, które rolnik zasiał na polu. 32 Mimo że jest ono chyba najmniejsze ze wszystkich nasion, wyrasta na krzew zaliczany do największych, a na jego rozłożystych gałęziach ptaki budują sobie gniazda. 33 Przedstawił im też taką przypowieść: —Królestwo niebieskie jest podobne do kwasu chlebowego, który kobieta zmieszała z całym workiem mąki i który przeniknął całe ciasto. 34 Cokolwiek Jezus mówił do tłumów, posługiwał się przypowieściami. Inaczej nie nauczał. 35 W ten sposób miały się wypełnić słowa proroka: „Będę nauczać w przypowieściach, opowiem o tajemnicach ukrytych od początku świata”. 36 Potem opuścił zebranych i udał się do domu. Wówczas uczniowie podeszli do Niego, prosząc: —Wyjaśnij nam przypowieść o chwastach na polu. 37 —Siejącym dobre ziarno jestem Ja, Syn Człowieczy—odpowiedział Jezus. 38 —Polem jest świat, a dobre ziarno to ci, którzy należą do królestwa. Chwasty to ci, którzy należą do diabła, 39 a nieprzyjacielem, który je posiał, jest sam diabeł. Żniwa to koniec świata, a żniwiarze to aniołowie. (aiōn g165) 40 Koniec czasów podobny będzie do zbioru i spalenia chwastów. (aiōn g165) 41 Ja, Syn Człowieczy, wyślę wtedy swoich aniołów—a oni usuną z królestwa tych, którzy czynili zło i prowadzili do zła innych. 42 Wrzucą ich do rozpalonego pieca. Tam będzie lament i rozpacz. 43 A ludzie prawi zabłysną jak słońce w królestwie swojego Ojca. Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! 44 Królestwo niebieskie podobne jest do skarbu znalezionego na polu—mówił Jezus. —Ten, kto go odkrył, ukrył go ponownie i z radości poszedł sprzedać wszystko, co posiadał, aby kupić to pole. 45 Królestwo niebieskie podobne jest również do kolekcjonera pięknych pereł. 46 Gdy natrafił na niezwykle cenną perłę, poszedł sprzedać cały majątek i kupił ją. 47 Królestwo niebieskie można również porównać do sieci rzuconej w morze, w którą wpadają różne ryby. 48 Gdy już się napełni, wyciąga się ją na brzeg i przebiera ryby: dobre kładzie się do skrzyni, a niedobre się wyrzuca. 49 Podobnie będzie przy końcu czasów—aniołowie oddzielą ludzi złych od prawych. (aiōn g165) 50 I wrzucą tych pierwszych w ogień, gdzie będzie lament i rozpacz. 51 Czy zrozumieliście? —Tak—odpowiedzieli uczniowie. 52 Jezus kontynuował: —Każdy przywódca religijny, znawca Pism, który staje się uczniem królestwa niebios, jest podobny do bogatego właściciela. Podobnie jak on, wydobywa ze swojego skarbca stare i nowe kosztowności. 53 Gdy Jezus skończył tam nauczać, 54 powrócił w rodzinne strony i przemawiał w tamtejszej synagodze. A słuchający ze zdumieniem powtarzali: —Skąd u niego taka mądrość i moc? 55 Przecież jest synem cieśli! Znamy dobrze jego matkę, Marię, i braci: Jakuba, Józefa, Szymona i Judę. 56 Przecież i jego siostry tu są?! Skąd się więc u niego to wszystko wzięło? 57 I nie mogli się z tym pogodzić. Wtedy Jezus powiedział: —Prorok może cieszyć się poważaniem wszędzie, z wyjątkiem swojego miasta i rodziny. 58 I z powodu ich niewiary nie dokonał tam wielu cudów.

14 Gdy Herod, zarządca prowincji, usłyszał wieści o Jezusie, rzekł do swoich dworzan: 2 —To musi być zmartwychwstały Jan Chrzciciel. Dlatego potrafi czynić takie cuda. 3 Wcześniej bowiem to właśnie on kazał aresztować i uwięzić Jana. A stało się to z powodu Herodiady, żony jego brata Filipa. 4 Jan bowiem ciągle mu wypominał: „Nie wolno ci żyć z żoną swojego brata!”. 5 Herod postanowił zabić Jana, bał się jednak tłumów, które uważały go za proroka. 6 Zdarzyło się, że podczas uczty urodzinowej Heroda wystąpiła córka Herodiady, a jej taniec bardzo mu się spodobał. 7 I uroczyście przyrzekł spełnić każde jej życzenie. 8 Namówiona przez matkę, dziewczyna poprosiła: —Daj mi na tacy głowę Jana Chrzciciela. 9 Zasmuciło to króla,

lecz ze względu na przysięgę złożoną w obecności gości rozkazał spełnić tę prośbę. **10** Ścięto więc Jana w więzieniu, **11** a jego głowę przyniesiono na tacy dziewczynie, ona zaś oddała ją matce. **12** Uczniowie Jana zabrali jego ciało, pogrzebali je i powiadomili o wszystkim Jezusa. **13** Na wieść o tym Jezus odpłynął łodzią w odludne miejsce. Chciał być sam. Ludzie wypatrzyli Go jednak i z różnych miasteczek podążyli za Nim pieszo. **14** Wychodząc więc z łodzi, Jezus znów zastał tłumy ludzi. Poruszony współczuciem uzdrowił wszystkich obecnych tam chorych. **15** Pod wieczór uczniowie zwrócili się do Niego: —Każ ludziom rozejść się do pobliskich wiosek i osad. Niech sobie kupią coś do jedzenia, bo na tym pustkowiu nie ma żywności, a robi się już późno. **16** —Nie muszą odchodzić. —odparł Jezus—Wy dajcie im jeść! **17** —Ale co?!—wykrzyknęli. —Nic nie mamy! Tylko pięć chlebów i dwie ryby! **18** —Przynieście je więc tutaj—powiedział. **19** Polecił ludziom usiąść na trawie, a sam wziął pięć chlebów i dwie ryby. Spojrzał w niebo, podziękował Bogu i podzielił chleb. Podał go uczniom, a oni ludziom. **20** W ten sposób wszyscy najedli się do syta i zebrano jeszcze dwanaście pełnych koszy resztek, **21** choć w posiłku tym brało udział około pięciu tysięcy samych tylko mężczyzn—nie licząc kobiet i dzieci. **22** Zaraz potem Jezus nakazał uczniom, aby przeprawili się łodzią na drugą stronę jeziora, dokąd On sam miał przybyć później. Chciał bowiem pozostać na miejscu do czasu, aż ludzie rozejdą się do domów. **23** Gdy wszyscy już odeszli, wszedł na wzgórze, aby się modlić. Zapadł zmrok i Jezus był zupełnie sam. **24** Tymczasem łódź uczniów była już daleko od brzegu. Miotały nią fale, bo wiatr był przeciwny. **25** Około trzeciej nad ranem poszedł więc do nich po wodzie. **26** Przerażeni uczniowie, widząc że idzie po wodzie, krzyknęli: —To duch! **27** —Spokojnie! Nie bójcie się, to Ja!—szybko odrzekł Jezus. **28** —Panie, jeśli to naprawdę Ty, każ mi przyjść do siebie po wodzie—zawołał w odpowiedzi Piotr. **29** —Dobrze, chodź!—rzekł. Piotr wyszedł z łodzi, zaczął iść po wodzie i zbliżył się do Jezusa. **30** Lecz gdy poczuł silne uderzenie wiatru, przestraszył się i zaczął tonąć. —Panie, ratuj mnie!—krzyczał. **31** Jezus natychmiast wyciągnął do niego rękę i wydobył go z wody. —Gdzie jest twoja wiara? Dlaczego zwątpiłeś?—zapytał Piotra. **32** Gdy weszli do łodzi, wiatr nagle ucichł. **33** Wtedy uczniowie padli przed Jezusem na twarz. —Naprawdę jesteś Synem Boga!—wyznali. **34** Niebawem przypłynęli do krainy Genezaret. **35** Tamtejsi mieszkańcy rozpoznali Jezusa i po całej okolicy rozeszła się wiadomość o Jego przybyciu. Przyprowadzono do Niego wszystkich chorych **36** i proszono Go, aby pozwolił im przynajmniej dotknąć swojego płaszcza. A wszyscy, którzy Go dotknęli, odzyskali zdrowie.

15 Kilku faryzeuszy i przywódców religijnych, przybyłych z Jerozolimy, zwróciło się wtedy do Jezusa z pytaniem: **2** —Dlaczego Twoi uczniowie nie przestrzegają naszych odwiecznych zwyczajów i nie dokonują obrzędu obmycia rąk przed jedzeniem? **3** —A dlaczego wy, w imię własnych tradycji, łamiecie nakazy Boga?—zapytał Jezus. **4** —Bóg przecież powiedział: „Szanuj rodziców” oraz „Kto znieważa ojca lub matkę, musi umrzeć”. **5** Lecz wy twierdzicie, że jeśli ktoś powie ojcu lub matce: „Niestety, nie mogę wam pomóc, bo przecież to, co miałem dla was, oddałem w darze Bogu do Jego świątyni”— **6** nie musi się o nich troszczyć. W ten sposób wasza tradycja unieważnia Boży nakaz. **7** Obłudnicy! Dobrze was określił prorok Izajasz, mówiąc: **8** „Ludzie ci bardzo pięknie o Mnie mówią, ale w ich sercach nie ma miłości do Mnie. **9** Na próżno jednak oddają Mi cześć. Nauczają bowiem przykazań, które sami wymyślili.” **10** Następnie zawołał zgromadzonych i rzekł: —Słuchajcie uważnie i postarajcie się to zrozumieć: **11** Nie to, co wchodzi do ust, ale to, co z nich wychodzi, sprawia, że człowiek jest nieczysty. **12** —Czy wiesz, że Twoje słowa uraziły faryzeuszy?—powiedzieli Mu uczniowie. **13** —Każda roślina, której nie posadził mój Ojciec w niebie, zostanie usunięta. **14** Nie przejmujcie się nimi. To ślepi przewodnicy ślepych! A jeśli ślepy prowadzi ślepego, to obaj wpadną w dół. **15** —Wyjaśnij nam ten przykład o pokarmie—poprosił wtedy Piotr. **16** —Wy też jeszcze tego nie rozumiecie?—zapytał Jezus. **17** —Nie wiecie, że wszystko, co się wkłada do ust, trafia do żołądka, po czym zostaje wydalone? **18** Natomiast to, co wychodzi z ust, pochodzi z serca. I to właśnie zanieczyszcza człowieka. **19** Bo z serca pochodzą złe myśli, prowadzące do morderstw, niewierności małżeńskiej, rozwiązłości, kradzieży, kłamstw i pomówień. **20** To właśnie sprawia, że człowiek staje się nieczysty. Jedzenie nieumytymi rękami nie ma tu nic do rzeczy. **21** Jezus opuścił tamte okolice i udał się na tereny Tyru i Sydonu. **22** Tam przyszła do Niego pewna kobieta pochodzenia kananejskiego, a więc należąca do pogan, których Żydzi mają w pogardzie. Z rozpaczą w głosie zawołała: —Panie, potomku króla Dawida, zmiłuj się nade mną! Moją córkę opanował zły duch. **23** Lecz Jezus nie odpowiedział jej ani słowem. Uczniowie zaś namawiali Go: —Odpraw ją, bo

nie daje nam spokoju. 24 —Nie zostałem posłany do pogan—odezwał się Jezus do kobiety—ale do zagubionych owiec ze stada Izraela. 25 —Panie, pomóż mi!—nalegała kobieta i błagała Go na kolanach. 26 —Nie jest dobrze odbierać chleb dzieciom i rzucać szczeniętom—odrzekł Jezus. 27 —To prawda, Panie!—opowiedziała. —Jednak nawet psom trafiają się kawałki, które spadną ze stołu ich właścicieli. 28 —Kobieto! Jak wielka jest twoja wiara!—zawołał Jezus. —Niech się stanie to, czego pragniesz I natychmiast jej córka odzyskała zdrowie. 29 Wracając stamtąd, Jezus przyszedł nad Jezioro Galilejskie, wszedł na wzgórze i usiadł. 30 I znów ściągnęły do Niego nieprzebrane tłumy ludzi, prowadzących ze sobą kulawych, niewidomych, głuchoniemych oraz innych niepełnosprawnych i chorych. Kładziono ich przed Jezusem, a On ich uzdrawiał. 31 Tłum wpadł w podziw i wielbił Boga Izraela widząc jak głuchoniemi mówią, niepełnosprawni wracają do zdrowia, kulawi dobrze chodzą a niewidomi widzą. 32 Jezus zaś zawołał uczniów i rzekł: —Żal mi tych ludzi! Są tu od trzech dni i nie mają już nic do jedzenia. Jeśli odejdą stąd głodni, mogą zasłabnąć w drodze do domu. 33 —Skąd tu, na pustyni, weźmiemy tyle jedzenia?—spytali uczniowie. 34 —A ile macie chleba?—zapytał Jezus. —Siedem bochenków. Mamy też kilka ryb—odparli. 35 Wtedy Jezus polecił ludziom, aby usiedli na ziemi. 36 Sam zaś wziął te siedem chlebów oraz ryby i podziękował za nie Bogu. Następnie połamał je na kawałki i podał uczniom, a oni—ludziom. 37 I tak wszyscy najedli się do syta, a zebranymi resztkami napełniono aż siedem koszy. 38 A nakarmionych zostało cztery tysiące samych tylko mężczyzn, nie licząc kobiet i dzieci. 39 Potem Jezus rozesłał ludzi do domu, sam zaś wsiadł do łodzi i popłynął w okolice Magadanu.

16 Pewnego dnia przyszli do Jezusa faryzeusze i saduceusze. Chcąc wystawić Go na próbę, poprosili, by pokazał im jakiś nadzwyczajny znak na niebie. 2 —Gdy zapada wieczór—odparł Jezus—mówicie: Jutro będzie pogoda, bo niebo jest czerwone. 3 A z rana mówicie: Niebo jest czerwone i zachmurzone, będzie burza. Trafnie prognozujecie pogodę po wyglądzie nieba, ale znaków czasu nie potraficie rozpoznać! 4 To złe i niewierne Bogu pokolenie domaga się cudu. Ale nie zobaczy go—z wyjątkiem znaku proroka Jonasza. I zostawił ich samych. 5 Płynąc na drugi brzeg, uczniowie zorientowali się, że zapomnieli dokupić chleba. 6 —Bądźcie ostrożni i wystrzegajcie się kwasu faryzeuszy i saduceuszy—ostrzegł ich Jezus. 7 Ale oni mówili między sobą: —No właśnie, zapomnieliśmy chleba. 8 —Gdzie jest wasza wiara!—odezwał się Jezus, bo wiedział, o czym rozmawiają. —Czemu martwicie się o chleb? 9 Niczego nie zrozumieliście? Czy nie pamiętacie tych pięciu tysięcy ludzi, których nakarmiłem pięcioma bochenkami chleba? Ile wtedy zebraliście resztek? 10 A gdy siedmioma bochenkami nakarmiłem cztery tysiące ludzi, to ile jeszcze pozostało? 11 Nie rozumiecie, że nie mówię o chlebie? Strzeżcie się kwasu faryzeuszy i saduceuszy. 12 Wtedy dotarło do nich, że nie mówi o kwasie chlebowym, ale o nauce faryzeuszy i saduceuszy. 13 Po przybyciu na tereny Cezarei Filipowej Jezus zadał uczniom następujące pytanie: —Za kogo Mnie, Syna Człowieczego, uważają ludzie? 14 —Jedni sądzą, że jesteś Janem Chrzcicielem—odrzekli uczniowie—inni, że Eliaszem, jeszcze inni, że Jeremiaszem albo innym prorokiem. 15 —A wy? Za kogo Mnie uważacie?—zapytał ich wprost. 16 —Jesteś Mesjaszem, Synem żywego Boga—odpowiedział Szymon Piotr. 17 —Szczęśliwy jesteś Szymonie, synu Jana—odrzekł mu Jezus—bo nie doszedłeś do tego ludzkim rozumowaniem, ale objawił ci to mój Ojciec w niebie. 18 Dlatego mówię ci: Ty jesteś Piotr—skała—i na tej skale zbuduję mój Kościół. A bramy piekła nie powstrzymają go. **(Hadēs g86)** 19 I dam ci klucze do królestwa niebieskiego: Cokolwiek postanowisz na ziemi, będzie postanowione w niebie. A co rozstrzygniesz na ziemi, i będzie rozstrzygnięte w niebie! 20 Nakazał jednak uczniom, by nikomu nie mówili, że jest Mesjaszem. 21 Od tego czasu Jezus zaczął wyraźnie mówić im, że musi pójść do Jerozolimy, że spotkają Go tam straszne cierpienia z rąk starszych, najwyższych kapłanów i przywódców religijnych, że zostanie zabity, ale że trzeciego dnia zmartwychwstanie. 22 Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął upominać: —Ależ Panie! Nie może Cię to spotkać! 23 —Precz, szatanie!—odrzekł Jezus, odwracając się. —Przeszkadzasz mi, bo patrzysz na to jedynie z ludzkiego punktu widzenia i nie jesteś w stanie zrozumieć Bożych planów. 24 Potem zwrócił się do uczniów: —Jeśli ktoś chce Mnie naśladować, niech przestanie myśleć wyłącznie o sobie. Niech weźmie swój krzyż i idzie ze Mną. 25 Jeśli ktoś chce wygrać życie, przegra je. Ale kto przegra życie ze względu na Mnie, naprawdę je wygra. 26 Co z tego, że ktoś zdobędzie cały świat, jeśli po drodze zatraci życie? Czy dla człowieka istnieje coś cenniejszego niż on sam? 27 Ja, Syn Człowieczy, powrócę tu z aniołami, otoczony chwałą Ojca, i wtedy osądzę

każdego na podstawie jego czynów. 28 Zapewniam
was: Niektórzy z obecnych tu, jeszcze za swego życia
zobaczą Mnie, Syna Człowieczego, nadchodzącego
ze swoim królestwem.

17 Sześć dni później Jezus wziął ze sobą na szczyt
pewnej góry Piotra, Jakuba i jego brata—Jana.
Poza nimi nie było tam nikogo. 2 Nagle, na ich oczach,
przemienił się: Jego twarz zajaśniała jak słońce, a Jego
płaszcz stał się olśniewająco biały. 3 Potem zjawili
się Eliasz i Mojżesz, którzy zaczęli z Nim rozmawiać.
4 —Panie, jak dobrze, że tu jesteśmy!—wykrzyknął
Piotr do Jezusa. —Jeśli chcesz, zbuduję trzy szałasy:
dla Ciebie, dla Mojżesza i dla Eliasza. 5 Ale zanim
skończył mówić, otoczył ich jasny obłok, z którego
rozległ się głos: —Oto mój ukochany Syn, moja
największa radość. Słuchajcie Go! 6 Słysząc to,
uczniowie z wielkim lękiem padli na twarz. 7 Jezus
podszedł do nich, dotknął ich i powiedział: —Wstańcie,
nie bójcie się! 8 Gdy się rozejrzeli, stwierdzili, że poza
Jezusem nie ma już nikogo. 9 Schodząc z góry, Jezus
nakazał im, aby do czasu Jego zmartwychwstania
nikomu nie opowiadali o tym, co widzieli. 10 Wtedy
uczniowi zapytali: —Dlaczego przywódcy religijni
twierdzą, że przed przyjściem Mesjasza musi pojawić
się Eliasz? 11 —Mają rację—odparł Jezus. —Eliasz
musi przyjść i wszystko przygotować. 12 Mówię wam
jednak: On już przyszedł, ale nie rozpoznali go! Co
więcej, haniebnie go potraktowali! Również i Mnie,
Syna Człowieczego, czeka cierpienie z ich rąk. 13
Wtedy uczniowie zrozumieli, że Jezus mówił o Janie
Chrzcicielu. 14 Gdy zeszli z góry, z czekającego
już tłumu podszedł do Jezusa jakiś mężczyzna i
padł na kolana. 15 —Panie, zmiłuj się nad moim
synem—powiedział. —Cierpi na epilepsję i bardzo
się męczy. Często wpada w ogień lub w wodę. 16
Przyprowadziłem go do Twoich uczniów, ale nie mogli
mu pomóc. 17 —Czemu wciąż nie dowierzacie i
jesteście tak przewrotni?—zwrócił się do nich Jezus.
—Jak długo jeszcze muszę być z wami, żebyście
wreszcie uwierzyli? Przyprowadźcie tu chłopca! 18
I Jezus rozkazał demonowi, a ten opuścił chłopca,
który w tej samej chwili odzyskał zdrowie. 19 Później,
gdy Jezus był sam na sam z uczniami, zapytali Go:
—Dlaczego my nie mogliśmy wypędzić tego demona?
20 —Z powodu waszej małej wiary!—odrzekł Jezus.
—Zapewniam was: Gdybyście mieli wiarę choćby jak
ziarnko gorczycy, moglibyście rozkazać tej górze:
„Przesuń się gdzieś indziej!" i zrobiłaby to. Nie byłoby
dla was rzeczy niemożliwych. 21 Takiego rodzaju
złych duchów nie uda się wypędzić bez modlitwy i
powstrzymywania się od posiłków. 22 Pewnego dnia,
gdy przebywali jeszcze w Galilei, Jezus powiedział:
—Ja, Syn Człowieczy, zostanę wkrótce wydany w
ręce ludzi, 23 którzy Mnie zabiją, ale trzeciego dnia
zmartwychwstanę. Słowa te napełniły uczniów wielkim
smutkiem. 24 Gdy przybyli do Kafarnaum, podeszli
do Piotra poborcy składki świątynnej i zapytali: —Czy
wasz Nauczyciel nie płaci składki na rzecz świątyni?
25 —Oczywiście, że płaci!—odparł Piotr. Następnie
poszedł do domu, ale zanim jeszcze zdążył cokolwiek
powiedzieć, Jezus zapytał go: —Jak sądzisz, Piotrze,
od kogo władcy ściągają podatki i daniny: od własnych
obywateli czy od obcych? 26 —Od obcych—odparł
Piotr. —A zatem obywatele są z nich zwolnieni!—rzekł
Jezus. 27 —Aby jednak nikogo nie urazić, idź nad
jezioro i zarzuć wędkę. W pysku pierwszej złapanej
ryby znajdziesz monetę. Weź ją i zapłać składkę za
nas obu.

18 W tym samym czasie uczniowie zwrócili się
do Jezusa z pytaniem: —Kto z nas będzie
najważniejszy w królestwie niebios? 2 Jezus zawołał
jakieś dziecko, postawił je pośrodku 3 i powiedział:
—Zapewniam was, że jeśli się nie nawrócicie i nie
staniecie się jak dzieci, nie wejdziecie do królestwa
niebieskiego. 4 Największy w nim będzie ten, kto
stanie się jak to małe dziecko. 5 A każdy, kto przyjmie
nawet takie małe dziecko ze względu na Mnie, ten
Mnie przyjmie. 6 Lecz jeśli z czyjegoś powodu upadnie
choćby jeden z najmniejszych moich uczniów, to lepiej
byłoby, aby takiemu człowiekowi przywiązano do szyi
kamień młyński i utopiono go w morzu. 7 Zepsucie jest
nieszczęściem świata! Musi ono nadejść, ale marny
los człowieka, który nakłania innych do grzechu. 8
Jeśli więc twoja własna ręka albo noga skłania cię do
grzechu, odetnij ją i wyrzuć! Lepiej kalekim wejść do
nieba, niż mając obie ręce i nogi zostać wrzuconym
do piekła. **(aiōnios g166, questioned)** 9 A jeśli twoje oko
skłania cię do grzechu, wyłup je i wyrzuć! Lepiej z
jednym okiem wejść do nieba niż z dwojgiem zostać
wrzuconym do piekła. **(Geenna g1067)** 10 Uważajcie,
aby nie zlekceważyć nikogo z tych najmniejszych!
Wiedzcie, że ich aniołowie stoją w niebie w pobliżu
mego Ojca. 11 Ja, Syn Człowieczy, przyszedłem
ocalić tych, którzy byli zgubieni. 12 Zastanówcie się!
Jeśli ktoś ma sto owiec i zgubi mu się jedna, czy nie
zostawia pozostałych dziewięćdziesięciu dziewięciu i
nie wyrusza szukać zagubionej? 13 A gdy ją znajdzie,
to zapewniam was, że cieszy się tą jedną bardziej niż
dziewięćdziesięcioma dziewięcioma, które nie zginęły!
14 Podobnie Ojciec wasz w niebie nie chce, aby zginął

choć jeden z tych najmniejszych. **15** Gdy inny wierzący zgrzeszy—kontynuował Jezus—idź do niego i w cztery oczy upomnij go. Jeśli cię posłucha, odzyskałeś go! **16** A jeśli cię nie posłucha, weź ze sobą jeszcze jednego lub dwóch świadków, aby mogli poświadczyć jak się przedstawia sprawa. **17** Jeśli również ich nie posłucha, przedstaw to kościołowi. A jeżeli nie usłucha nawet kościoła, traktuj go jak niewierzącego. **18** Zapewniam was: Cokolwiek postanowicie na ziemi, będzie postanowione w niebie, i cokolwiek rozstrzygniecie na ziemi, zostanie rozstrzygnięte w niebie. **19** Jeszcze raz was zapewniam: Jeśli dwaj z was, tu na ziemi, jednomyślnie będą się o coś modlić, mój Ojciec w niebie spełni ich prośbę. **20** Gdy dwóch albo trzech zbierze się w Moim imieniu, Ja będę wśród nich. **21** Wtedy zapytał Go Piotr: —Panie, ile razy mam wybaczyć przyjacielowi, jeśli w czymś zawini? Czy wystarczy, gdy zrobię to siedem razy? **22** —Nie siedem, lecz siedemdziesiąt razy siedem!—odpowiedział Jezus. **23** —Królestwo niebieskie można porównać do władcy, który postanowił rozliczyć się ze sługami. **24** W trakcie kontroli przyprowadzono do niego dłużnika, winnego mu sto milionów. **25** A ponieważ nie był w stanie oddać długu, władca kazał go sprzedać w niewolę razem z żoną, dziećmi i wszystkim, co posiadał. **26** Lecz on padł przed nim na twarz i błagał: „Panie, okaż mi trochę cierpliwości, a wszystko spłacę!”. **27** Wówczas władca zlitował się nad sługą, umorzył mu cały dług i puścił go wolno. **28** On zaś po drodze odszukał współpracownika, który był mu winien równowartość dniówki. Chwycił go za gardło i zawołał: „Oddaj, coś winien!”. **29** Współpracownik upadł przed nim i błagał: „Okaż mi trochę cierpliwości, a spłacę dług!”. **30** Ale ten nie chciał czekać. Kazał go wtrącić do więzienia, aż do czasu spłacenia długu. **31** Zobaczyli to koledzy tego biedaka i bardzo się zmartwili. Poszli do władcy i zdali mu ze wszystkiego relację. **32** Ten, gdy to usłyszał, wezwał do siebie pierwszego sługę i powiedział: „Ty łajdaku! Umorzyłem ci cały dług, bo mnie o to błagałeś. **33** Czy więc i ty nie mogłeś zlitować się nad twoim dłużnikiem—jak ja nad tobą?”. **34** I rozgniewany wtrącił go do więzienia, gdzie miał pozostać do czasu spłacenia całego długu. **35** Tak właśnie mój Ojciec w niebie postąpi z wami, jeśli z całego serca nie będziecie przebaczać swoim przyjaciołom.

19 Gdy Jezus skończył nauczanie, opuścił Galileę i skierował się do Judei na tereny leżące po drugiej stronie Jordanu. **2** Podążały za Nim tłumy, a On uzdrawiał chorych. **3** Zjawili się tam także faryzeusze i—chcąc Go sprowokować do jakiejś niefortunnej wypowiedzi—zapytali: —Czy zezwalasz na rozwody z dowolnego powodu? **4** —Czyżbyście nie czytali w Piśmie, że na początku „Bóg stworzył mężczyznę i kobietę”?—odrzekł Jezus. **5** —Bóg powiedział również: „Dlatego mężczyzna opuści rodziców i złączy się z żoną, tak że ci dwoje staną się jednym ciałem”. **6** Nie są więc już dwojgiem ludzi, lecz jednym ciałem! Niech człowiek nie rozdziela tego, co złączył sam Bóg! **7** —Dlaczego więc Mojżesz nakazał wręczyć żonie dokument rozwodowy i odprawić ją?—kontynuowali. **8** —Mojżesz pozwolił wam na rozwód tylko z powodu waszych zatwardziałych serc—odparł Jezus. —Ale nie taki był Boży zamiar. **9** Dlatego mówię wam: Jeśli ktoś rozwodzi się żoną (z wyjątkiem przypadku rozwiązłości seksualnej) i poślubia inną kobietę, dopuszcza się grzechu niewierności małżeńskiej. **10** Na to uczniowie rzekli do Jezusa: —Jeśli sprawa wygląda aż tak poważnie, to nie warto się żenić! **11** —Nie wszyscy mogą pozostać samotni—rzekł Jezus—tylko ci, którzy mają taki dar. **12** Niektórzy są samotni, bo od urodzenia są niezdolni do małżeństwa. Inni pozostają samotni, bo ludzie uczynili ich niezdolnymi do tego. A jeszcze inni decydują się żyć samotnie ze względu na królestwo niebieskie. Kto może, niech stara się to pojąć. **13** Przyprowadzano też do Jezusa dzieci, aby je pobłogosławił i modlił się o nie. Uczniowie jednak odsuwali je, nie chcąc, aby Mu przeszkadzały. **14** Ale Jezus powiedział: —Nie zabraniajcie dzieciom przychodzić do Mnie, gdyż do takich jak one należy królestwo niebieskie. **15** Powiedziawszy to, pobłogosławił je i ruszył dalej. **16** Pewnego dnia podszedł do Jezusa jakiś człowiek i zapytał: —Nauczycielu, co dobrego mam uczynić, aby otrzymać życie wieczne? **(aiōnios g166)** **17** —Dlaczego pytasz Mnie o dobro? Naprawdę dobry jest tylko Bóg. Jeśli chcesz otrzymać życie wieczne, wypełniaj Jego przykazania. **18** —Ale które?—zapytał rozmówca. —„Nie zabijaj, bądź wierny w małżeństwie, nie kradnij, nie składaj fałszywych zeznań, **19** szanuj rodziców!” oraz „Kochaj innych ludzi jak samego siebie!”—odrzekł Jezus. **20** —Nigdy nie przekroczyłem żadnego z nich—odparł młody człowiek. —Czego jeszcze mi brakuje? **21** —Jeśli chcesz być doskonały—rzekł Jezus—idź, sprzedaj swój majątek, a pieniądze rozdaj biednym. To zapewni ci skarb w niebie. Potem wróć i chodź ze Mną. **22** Słysząc to, młody człowiek spochmurniał i odszedł zasmucony; był bowiem bardzo bogaty. **23** Jezus rzekł wtedy do uczniów: —Oto jak trudno jest bogatym wejść do królestwa niebieskiego.

24 Łatwiej wielbłądowi przejść przez ucho od igły, niż bogatemu człowiekowi wejść do królestwa Bożego. **25** Słowa te poważnie zastanowiły uczniów: —Kto więc może być zbawiony?—pytali. **26** Jezus spojrzał na nich i rzekł: —To przekracza ludzkie możliwości, ale dla Boga wszystko jest możliwe. **27** —My zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą—odezwał się Piotr. —Co więc z nami będzie? **28** —Zapewniam was—odpowiedział Jezus—że w przyszłym świecie, gdy Ja, Syn Człowieczy, zasiądę na tronie chwały, wy, moi uczniowie, zasiądziecie na dwunastu tronach, by sądzić dwanaście rodów Izraela. **29** A każdy, kto z miłości do Mnie pozostawi dom, braci, siostry, ojca, matkę, żonę, dzieci albo posiadłości, otrzyma w zamian sto razy tyle i odziedziczy życie wieczne w przyszłym świecie. **(aiōnios g166)** **30** Wtedy wielu ludzi, obecnie uznawanych za wielkich, przestanie się liczyć, a inni, teraz uznawani za najmniejszych, będą wielkimi.

20 Jezus kontynuował: —Królestwo niebieskie podobne jest do właściciela winnicy, który o świcie wyszedł z domu, by zatrudnić ludzi do pracy. **2** Uzgodnił z nimi dniówkę i wysłał na pole. **3** Gdy wyszedł o dziewiątej, zobaczył na rynku innych ludzi bez pracy. **4** „Idźcie pracować w mojej winnicy”, powiedział. „Uczciwie wam zapłacę”. **5** Poszli więc pracować. Właściciel zrobił to samo około dwunastej i trzeciej po południu. **6** Gdy wychodził około piątej, spotkał kolejnych ludzi i zapytał: „Czemu staliście tu bezczynnie cały dzień?”. **7** „Ponieważ nikt nas nie zatrudnił”—odpowiedzieli. „No to idźcie szybko do mojej winnicy!”. **8** Wieczorem właściciel powiedział zarządcy: „Zwołaj pracowników i wypłać im należność—zaczynając od tych ostatnich, a kończąc na pierwszych”. **9** Podeszli więc ci, którzy przyszli o piątej, i dostali całą dniówkę. **10** Gdy przyszła kolej na pierwszych zatrudnionych, spodziewali się, że dostaną więcej. Ale oni również otrzymali dniówkę. **11** Wzięli pieniądze, ale robili właścicielowi wymówki: **12** „Jak to? Ci ostatni pracowali tylko godzinę, a dałeś im tyle samo co nam, którzy przez cały dzień ciężko pracowaliśmy w upale!”. **13** „Przyjacielu, przecież cię nie skrzywdziłem”—zwrócił się do jednego z nich właściciel. „Czy nie umówiliśmy się na dniówkę? **14** Weź swoje pieniądze i wracaj do domu! Chcę temu ostatniemu pracownikowi dać tyle samo, co tobie. **15** Czy nie mam prawa wydawać swoich pieniędzy tak, jak chcę? Nie podoba ci się, że jestem dobry?”. **16** W przyszłym świecie będzie podobnie. Wielu ludzi, obecnie uznawanych za wielkich, przestanie się liczyć, a inni, teraz uznawani za najmniejszych, będą wielkimi. **17** W drodze do Jerozolimy Jezus wziął na bok Dwunastu i powiedział im: **18** —Gdy znajdziemy się w Jerozolimie, Ja, Syn Człowieczy, zostanę schwytany i postawiony przed najwyższymi kapłanami i przywódcami religijnymi, którzy skażą Mnie na śmierć i wydadzą w ręce Rzymian, aby Mnie zabili. **19** Będą śmiać się ze Mnie i pluć na Mnie; ubiczują Mnie i zabiją. Lecz po trzech dniach powrócę do życia. **20** Wtedy podeszła do Jezusa żona Zebedeusza z synami (Jakubem i Janem). Pokłoniła się i powiedziała, że ma do Niego pewną prośbę. **21** —Jaka to prośba?—zapytał. —Pozwól, by moi synowie zasiedli w Twoim królestwie tuż obok Ciebie—po prawej i lewej stronie. **22** —Nie wiecie, o co prosicie!—odrzekł Jezus. —Czy jesteście gotowi wypić mój „kielich cierpienia”? —Tak—odpowiedzieli bracia. **23** —Rzeczywiście, wypijecie ten kielich—kontynuował Jezus—ale nie mam prawa posadzić was na tronie obok siebie. Te miejsca są już rozdzielone przez mojego Ojca. **24** Gdy pozostałych dziesięciu uczniów dowiedziało się o tej prośbie, oburzyli się na braci. **25** Wtedy Jezus zawołał wszystkich do siebie i powiedział: —Jak wiecie, wielcy tego świata nadużywają swojej władzy nad ludźmi. **26** Lecz wśród was powinno być inaczej. Jeśli ktoś z was chce być wielki, powinien stać się sługą. **27** A kto chce być największy ze wszystkich, musi stać się niewolnikiem wszystkich. **28** Przecież nawet Ja, Syn Człowieczy, nie przyszedłem po to, aby Mi służono, lecz aby służyć innym i złożyć własne życie jako okup za wielu ludzi. **29** Gdy wychodzili z Jerycha, za Jezusem ciągnął wielki tłum. **30** A przy drodze siedzieli dwaj niewidomi. Gdy usłyszeli, że zbliża się Jezus, zaczęli wołać: —Potomku króla Dawida, zmiłuj się nad nami! **31** —Cicho bądźcie!—krzyczeli na nich ludzie. Oni jednak tym głośniej wołali: —Pomóż nam, Panie, potomku Dawida! **32** Jezus zatrzymał się, zawołał ich i zapytał: —Co mogę dla was zrobić? **33** —Panie, chcemy odzyskać wzrok!—prosili. **34** Ogarnięty współczuciem, Jezus dotknął ich oczu. Natychmiast odzyskali wzrok i poszli z Nim.

21 Gdy zbliżali się do Jerozolimy i byli już w Betfage na Górze Oliwnej, Jezus wysłał przed sobą dwóch uczniów. **2** —Idźcie do najbliższej wsi—powiedział. —Zaraz przy wejściu do niej znajdziecie uwiązaną oślicę, a przy niej osiołka. Odwiążcie je i przyprowadźcie do Mnie. **3** Gdyby ktoś zwrócił na to uwagę, powiedzcie po prostu: „Pan ich potrzebuje i zaraz odprowadzi”. **4** W ten sposób miały się spełnić słowa proroka: **5** „Powiedzcie córce

Syjonu: Oto przybywa twój Król, łagodny, jadący na osiołku —źrebięciu oślicy!". **6** Uczniowie poszli i zrobili tak, jak im polecił Jezus. **7** Przyprowadzili zwierzęta i zarzucili na nie płaszcze, tak by Jezus mógł na nich usiąść. **8** Mnóstwo ludzi rozkładało zaś na ziemi swoje płaszcze, inni obcinali gałązki z drzew i rzucali je na drogę. **9** A cały tłum przed Nim i wokół Niego wołał: —Niech żyje Król, potomek Dawida! Błogosławiony Ten, który przychodzi w imieniu Pana! Chwała Królowi! **10** Gdy wjechał do Jerozolimy, całe miasto było już poruszone. —Kto to taki?—pytali jedni. **11** —To Jezus, prorok z Nazaretu w Galilei—odpowiadali drudzy. **12** Jezus zaś wszedł do świątyni i wypędził z niej wszystkich sprzedawców oraz kupujących. Powywracał stoły wymieniających pieniądze oraz stragany sprzedawców gołębi. **13** Powiedział do nich: —Pismo mówi: „Moja świątynia ma być domem modlitwy dla wszystkich narodów, a wy zrobiliście z niej kryjówkę złodziei". **14** W świątyni podchodzili do Niego niewidomi i kalecy, a On ich uzdrawiał. **15** Lecz gdy najwyżsi kapłani oraz przywódcy religijni zobaczyli te cuda i usłyszeli dzieci wykrzykujące: „Niech żyje Król, potomek Dawida!"—bardzo się oburzyli. —Czy słyszysz, co oni wykrzykują?—pytali. **16** —Słyszę—odrzekł Jezus. —A czy nie czytaliście nigdy w Piśmie słów: „Przyjąłeś chwałę z ust dzieci i niemowląt"? **17** I odszedł od nich. Następnie opuścił miasto i udał się na nocleg do Betanii. **18** Rano, wracając do miasta, Jezus poczuł głód. **19** Zauważył przy drodze drzewo figowe. Podszedł więc do niego, ale nie znalazł tam nic oprócz liści. Wtedy powiedział do drzewa: —Już nigdy więcej nie przyniesiesz owocu! I drzewo od razu uschło. **(aiōn g165)** **20** Uczniowie zdziwili się: —Tak szybko uschło?—mówili. **21** —Zapewniam was—odpowiedział Jezus—że jeśli będziecie mieć prawdziwą wiarę, pozbawioną zwątpień, to nie tylko z drzewem figowym tak zrobicie. Możecie nawet rozkazać tej oto górze: „Unieś się i rzuć w morze!"—a uczyni to. **22** O cokolwiek poprosicie z wiarą, to otrzymacie. **23** Gdy Jezus ponownie znalazł się w świątyni i nauczał, najwyżsi kapłani i przywódcy religijni zapytali Go: —Jakim prawem wyrzuciłeś ze świątyni sprzedawców? Kto dał ci taką władzę? **24** —Odpowiem wam, jeśli i wy odpowiecie na moje pytanie—odparł Jezus. **25** —Czy chrzest, do którego wzywał Jan Chrzciciel, pochodził od Boga, czy był tylko ludzkim wymysłem? Wtedy zaczęli się naradzać nad odpowiedzią: —Jeśli powiemy, że pochodził od Boga, to zapyta nas: „Czemu go nie przyjęliście?". **26** A jeśli powiemy, że był ludzkim wymysłem, to tłumy się oburzą, bo wszyscy wierzą, że Jan był prorokiem. W końcu rzekli: **27** —Nie potrafimy na to odpowiedzieć. —Wobec tego i Ja nie odpowiem na wasze pytanie—odparł Jezus **28** —ale pozwólcie, że wam coś opowiem. Pewien człowiek miał dwóch synów. Udał się do jednego i poprosił: „Synu, idź dziś do pracy w winnicy". **29** „Nie chce mi się"—powiedział syn, ale później żałował tego i udał się do pracy. **30** Ojciec poszedł też do drugiego syna i poprosił o to samo. Ten odpowiedział: „Oczywiście, ojcze", ale nie poszedł. **31** Który z nich był posłuszny ojcu? —Ten pierwszy—odpowiedzieli. —Zapewniam was, że pogardzani przez wszystkich poborcy podatkowi i prostytutki prędzej niż wy wejdą do królestwa Bożego—podsumował Jezus. **32** —Jan Chrzciciel nawoływał do prawego życia, ale mu nie uwierzyliście. Natomiast poborcy i prostytutki uwierzyli! A wy, choć to widzieliście, nie chcieliście się opamiętać i uwierzyć. **33** Jezus kontynuował: —Posłuchajcie jeszcze jednej przypowieści: Pewien właściciel założył winnicę. Ogrodził ją murem, zbudował tłocznię i wieżę strażniczą, po czym wynajął ją rolnikom i wyjechał. **34** Gdy nadszedł czas zbiorów, wysłał swoich ludzi, aby odebrali należną mu część plonów. **35** Lecz rolnicy rzucili się na nich: jednego pobili, drugiego zabili, a innego obrzucili kamieniami. **36** Właściciel wysłał więc innych pełnomocników, jeszcze większą grupą. Lecz rolnicy zrobili z nimi to samo. **37** W końcu posłał do nich swojego syna, sądząc że przynajmniej jemu okażą szacunek. **38** Lecz rolnicy, widząc nadchodzącego syna, powiedzieli sobie: „To ten, który ma przejąć winnicę. Zabijmy go, a winnica będzie nasza!". **39** Wywlekli go poza winnicę i zabili. **40** Jak sądzicie, co zrobi właściciel z rolnikami, gdy powróci? **41** —Ukarze ich śmiercią, a winnicę wydzierżawi innym, którzy będą się z nim rozliczać na czas—odpowiedzieli. **42** —Przypomnijcie sobie następujące słowa z Pisma—odrzekł Jezus: „Kamień, odrzucony przez budujących, stał się kamieniem węgielnym, najważniejszym w całym budynku! Dokonał tego Pan i jest to zdumiewające". **43** Oświadczam wam, że królestwo Boże zostanie wam odebrane, a przekazane ludziom, którzy wydają owoc. **44** Każdy, kto upadnie na ten kamień, roztrzaska się o niego, a jeśli on na kogoś spadnie, zetrze go na proch. **45** Najwyżsi kapłani i faryzeusze zrozumieli, że to ich Jezus miał na myśli, opowiadając przypowieść o złych rolnikach. **46** Dlatego chcieli Go natychmiast aresztować, ale obawiali się reakcji tłumu, który uważał Jezusa za proroka.

22 Jezus przedstawił jeszcze jedną przypowieść: **2** —Królestwo niebieskie jest podobne do władcy, który wyprawił synowi wesele. **3** Posłał służących, aby powiadomili zaproszonych, ale ci nie chcieli przyjść. **4** Poprzez innych służących wysłał im więc następującą wiadomość: „Uczta gotowa, mięso na rożnach—wszystko przygotowane! Zapraszam na wesele!”. **5** Ale goście zlekceważyli zaproszenie: jeden poszedł na pole, inny—do swojego sklepu. **6** A niektórzy nawet naubliżali posłańcom i zabili ich. **7** Władca wpadł w gniew: wysłał wojsko, zgładził zabójców i spalił ich miasto. **8** Potem rzekł sługom: „Uczta weselna została przygotowana, ale zaproszeni okazali się jej niegodni. **9** Wyjdźcie więc na ulice i zaproście na wesele wszystkich, których spotkacie”. **10** Poszli więc i przyprowadzili z ulic wszystkich napotkanych ludzi—zarówno złych, jak i dobrych. W ten sposób sala biesiadna zapełniła się gośćmi. **11** Gdy władca wszedł, aby ich zobaczyć, zauważył człowieka, który nie miał na sobie weselnego ubrania. **12** „Przyjacielu!”—zwrócił się do niego. —„Jak się tu znalazłeś, nie mając weselnego ubrania?”. On jednak nic nie odpowiedział. **13** Wówczas władca rozkazał sługom: „Związcie mu ręce i nogi i wyrzućcie go na zewnątrz, w ciemności, gdzie panuje lament i rozpacz!”. **14** Wielu jest bowiem zaproszonych, ale mało wybranych. **15** Tymczasem faryzeusze naradzali się, jak sprowokować Jezusa do jakiejś niefortunnej wypowiedzi. Potrzebny był im bowiem pretekst do oskarżenia Go. **16** Wysłali więc swoich ludzi oraz zwolenników Heroda z takim pytaniem: —Nauczycielu! Wiemy, że nie boisz się mówić prawdy. Nie dostosowujesz się też do opinii ludzi ani do ich oczekiwań, lecz uczciwie nauczasz prawd Bożych. **17** Powiedz nam więc, czy słusznie płacimy podatki Rzymowi, czy nie? **18** —Obłudnicy! Chcecie Mnie pogrążyć?!—powiedział Jezus, zdając sobie sprawę z ich podstępu. **19** —Pokażcie Mi najpierw monetę! Gdy Mu ją podano, zapytał: **20** —Czyją podobiznę i tytuł na niej widzicie? **21** —Cezara—odpowiedzieli. —Oddawajcie więc cezarowi to, co jego, a Bogu—co należy do Boga! **22** Ta odpowiedź tak ich zaskoczyła, że zaraz stamtąd odeszli. **23** Jeszcze tego samego dnia przyszli do Jezusa saduceusze—przedstawiciele ugrupowania nauczającego, że nie będzie zmartwychwstania. **24** —Nauczycielu!—zwrócili się do Niego. —Prawo Mojżesza naucza: „Jeśli umrze mężczyzna i nie pozostawi po sobie potomstwa, jego brat powinien ożenić się z wdową po zmarłym i mieć z nią potomstwo”. **25** Otóż żyło kiedyś u nas siedmiu braci. Najstarszy z nich ożenił się, ale wkrótce zmarł, nie pozostawiając dzieci. Wdowa została żoną młodszego brata. **26** I tak było z drugim, trzecim i resztą braci. **27** W końcu zmarła także ta kobieta. **28** Jeśli rzeczywiście umarli zmartwychwstaną, to czyją będzie wtedy żoną, skoro wszyscy bracia się z nią ożenili? **29** —Cała trudność polega na tym—odparł Jezus—że nie znacie Pisma ani mocy Bożej! **30** Po zmartwychwstaniu więzy małżeńskie nie będą obowiązywać ani tych siedmiu braci, ani kobiety, bo wszyscy pod tym względem będą podobni do aniołów. **31** Jeśli zaś chodzi o samo zmartwychwstanie, to czy nigdy nie czytaliście, że Bóg powiedział: **32** „Jestem Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba”? Przecież nie nazwałby siebie Bogiem tych, którzy już nie istnieją! **33** Zgromadzeni, słysząc Jego odpowiedź, nie mogli wyjść z podziwu. **34** Faryzeusze dowiedzieli się, że Jezus zamknął usta saduceuszom. Przyszli więc tam **35** i jeden z nich—przywódca religijny—zadał Mu podchwytliwe pytanie: **36** —Nauczycielu, które z przykazań Prawa Mojżesza jest najważniejsze? **37** —„Kochaj twojego Pana i Boga całym sercem, duszą i umysłem!”—odpowiedział Jezus. **38** —To jest pierwsze i najważniejsze przykazanie. **39** Drugie jest podobne: „Kochaj innych tak, jak kochasz samego siebie!”. **40** Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe Prawo Mojżesza i księgi proroków. **41** Następnie sam zapytał otaczających Go faryzeuszy: **42** —Jak sądzicie? Skąd ma pochodzić Mesjasz? —Z rodu króla Dawida—odrzekli. **43** —To dlaczego sam Dawid, a przez jego usta Duch Święty, nazywa Go Panem?—zapytał Jezus. —Dawid powiedział przecież: **44** „Bóg rzekł do mojego Pana: Zasiądź po mojej prawej stronie, dopóki nie rzucę Ci pod nogi Twoich nieprzyjaciół”. **45** Skoro więc Dawid nazwał Go Panem, to jak Mesjasz może być jego potomkiem? **46** Nikt nie potrafił Mu na to odpowiedzieć. Dlatego też nikt już więcej nie śmiał Go o nic pytać.

23 Wówczas Jezus zwrócił się do tłumu i do swoich uczniów: **2** —Przywódcy religijni i faryzeusze zajęli miejsce samego Mojżesza. **3** Dlatego postępujcie zgodnie z ich nauką, lecz nie bierzcie z nich przykładu. Bo nauczają, ale sami tego nie przestrzegają. **4** Wymyślają bowiem niewykonalne obowiązki i narzucają je innym, a sami nie kiwną nawet palcem, aby im pomóc. **5** To, co robią, czynią tylko na pokaz. Starają się pobożnie wyglądać—zakładają na ramiona szkatułki z tekstami modlitw i chodzą w szatach z długimi frędzlami. **6** Oczekują zaszczytnych miejsc na przyjęciach i w

synagogach **7** oraz wyrazów szacunku ze strony innych ludzi. Lubią, gdy inni zwracają się do nich: „nauczycielu”. **8** Lecz wy nie pozwalajcie, by was tak nazywano. Macie tylko jednego Nauczyciela, a wy jesteście sobie równi jak bracia. **9** I do nikogo na ziemi nie zwracajcie się „ojcze”, bo macie tylko jednego Ojca, w niebie. **10** Nie pozwalajcie też, aby nazywano was „mistrzami”, gdyż macie tylko jednego Mistrza—Mesjasza. **11** Największy z was niech będzie waszym sługą. **12** Kto sam siebie wywyższa, zostanie poniżony. A kto się uniża, zostanie wywyższony. **13** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Zamykacie ludziom dostęp do królestwa niebieskiego! Sami nie wchodzicie i innym nie pozwalacie wejść! **15** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Obchodzicie cały świat, aby nawrócić jednego człowieka. A gdy już się tak stanie, robicie z niego syna piekła, dwa razy gorszego niż wy sami. **(Geenna g1067)** **16** Marny wasz los, ślepi przewodnicy! Mówicie: „Kto przysięga na świątynię Bożą, do niczego nie jest zobowiązany. Ale kto składa przysięgę na złoto w świątyni, musi ją wypełnić”. **17** Głupi ślepcy! Co jest ważniejsze: złoto czy świątynia, która uświęca złoto? **18** Twierdzicie też: „Przysięga na ołtarz do niczego nie zobowiązuje. Ale przysięga na dar na ołtarzu jest wiążąca”. **19** Ślepcy! Co jest ważniejsze; dar czy ołtarz, który uświęca złożony na nim dar? **20** Kto przysięga „na ołtarz”, przysięga na wszystko, co się na nim znajduje. **21** A kto przysięga „na świątynię”, przysięga na nią i na Boga, który w niej mieszka. **22** Ten zaś, kto przysięga „na niebo”, przysięga na tron Boży i na Tego, który na nim zasiada. **23** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Skrupulatnie dajecie Bogu dziesiątą część swoich najdrobniejszych nawet dochodów, a lekceważycie to, co w Prawie Mojżesza jest najważniejsze: prawość, miłość i wiarę. A jednego i drugiego nie należy zaniedbywać! **24** Ślepi przewodnicy! Odcedzacie komara, a połykacie wielbłąda. **25** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Usilnie dbacie o zewnętrzną czystość naczyń, ale wasze brudne wnętrze aż się lepi od chciwości i pożądania. **26** Ślepy faryzeuszu! Oczyść najpierw wnętrze kubka, to i na zewnętrz będzie czysty! **27** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Przypominacie odnowione grobowce—z zewnątrz piękne, a w środku pełne rozkładających się szczątków! **28** Robicie przed ludźmi wrażenie świętych, lecz w środku jesteście pełni obłudy i nieprawości! **29** Marny wasz los, przywódcy religijni i faryzeusze! Jesteście obłudnikami! Stawiacie i zdobicie grobowce prorokom oraz innym ludziom, którzy kochali Boga, **30** mówiąc: „Gdybyśmy my żyli w czasach naszych przodków, nie mordowalibyśmy proroków tak jak oni”. **31** W ten sposób przyznajecie, że jesteście potomkami morderców. **32** Dorównajcie im! **33** Czy tacy podli ludzie mogą uniknąć kary piekła? **(Geenna g1067)** **34** Wyślę do was proroków, mędrców i nauczycieli, ale jednych zabijecie, krzyżując ich, innych ubiczujecie w swoich synagogach i będziecie prześladować po miastach. **35** Spadnie na was wina za przelaną krew wszystkich, którzy kochali Boga! Począwszy od prawego Abla, aż po Zachariasza, syna Barachiasza, którego zabiliście między ołtarzem a miejscem świętym. **36** Zapewniam was, że kara za to wszystko spadnie na głowy tego pokolenia. **37** Jerozolimo, Jerozolimo!—zawołał Jezus. —Zabijasz proroków i obrzucasz kamieniami Bożych posłańców! Ileż to razy chciałem przygarnąć twoje dzieci, tak jak kura, która pod skrzydłami chroni swoje pisklęta. Ale nie pozwoliłaś! **38** Zbliża się czas, w którym twój dom opustoszeje. **39** Mówię wam: Nie zobaczycie Mnie do chwili, gdy zawołacie: „Błogosławiony, który przychodzi w imieniu samego Pana!”.

24 Gdy Jezus opuszczał świątynię, uczniowie chcieli Mu pokazać różne jej zabudowania. **2** On im odpowiedział: —To, co teraz podziwiacie, legnie w gruzach i nie pozostanie tu nawet kamień na kamieniu. **3** Później, gdy siedział na zboczu Góry Oliwnej, uczniowie podeszli do Niego i dyskretnie spytali: —Kiedy wydarzy się to, o czym mówiłeś? Po czym poznamy, że zbliża się Twoje przyjście i koniec tego świata? **(aiōn g165)** **4** —Nie dajcie się nikomu oszukać!—przestrzegł ich Jezus. **5** —Wielu bowiem będzie się podawać za Mesjasza i oszuka mnóstwo ludzi. **6** Na świecie wybuchną wojny i będą rozchodzić się wieści o walkach. Uważajcie i nie dajcie się zastraszyć, to jeszcze nie będzie koniec! **7** Narody i państwa będą walczyć przeciwko sobie, a wiele krajów nawiedzi głód oraz trzęsienia ziemi. **8** Ale to będzie dopiero początek tragedii. **9** Będą was torturować i zabijać! Wszystkie narody was znienawidzą z mojego powodu! **10** Wielu ponownie wpadnie w sidła grzechu i będzie nienawidzić oraz zdradzać innych. **11** Pojawi się też wielu fałszywych proroków, którzy zwiodą całe rzesze ludzi. **12** Z powodu tak wielkiego zła oziębnie miłość wielu wierzących. **13** Ale ci, którzy wytrwają do końca i nie zaprą się Mnie, zostaną uratowani! **14** A dobra nowina o królestwie Bożym

będzie głoszona na całym świecie jako świadectwo dla wszystkich narodów. I wtedy nadejdzie koniec. **15** Gdy zobaczycie w świątyni „ohydę spustoszenia”, o której mówił prorok Daniel—kto to czyta, niech uważa— **16** wtedy ci, którzy przebywają w Judei, niech uciekają w góry. **17** I śpieszcie się! Jeśli będziecie na tarasie, nie wchodźcie do domu, aby się spakować. **18** Jeśli będziecie na polu, nie wracajcie po pieniądze czy ubranie. **19** Ciężko będzie wtedy kobietom w ciąży i matkom karmiącym niemowlęta. **20** Módlcie się, żeby wasza ucieczka nie wypadła zimą albo w szabat. **21** Będą to bowiem dni tak straszliwe, jakich nie było od początku świata i już nigdy potem nie będzie. **22** I gdyby czas tej klęski nie został skrócony, nikt by się nie uratował. Lecz ze względu na wybranych czas ten zostanie skrócony. **23** Jeśli wtedy ktoś wam powie: „Tu jest Mesjasz”—nie wierzcie! **24** Pojawi się bowiem wielu fałszywych mesjaszy i proroków, którzy będą czynić wielkie cuda, starając się oszukać nawet wybranych przez Boga. **25** Pamiętajcie więc, że was ostrzegałem. **26** Jeśli więc ktoś wam powie: „Mesjasz jest na pustyni”—nie szukajcie Mnie tam. I nie wierzcie, gdy powiedzą: „Tam się ukrywa!”. **27** Gdy powtórnie przyjdę, będzie to bowiem tak widoczne, jak błyskawica na niebie. **28** Gdzie jest padlina, tam w naturalny sposób pojawiają się i sępy. Wy również rozpoznacie nadchodzący koniec! **29** Zaraz po zakończeniu tego strasznego czasu nastąpi zaćmienie słońca, a księżyc straci swój blask. Gwiazdy będą spadać z nieba i zachwieje się cały porządek wszechświata. **30** Wtedy pojawi się na niebie znak mojego przyjścia i wszystkich ogarnie skrucha, bo cała ludzkość ujrzy Mnie, Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach w wielkiej mocy i chwale. **31** Rozlegnie się wtedy potężny dźwięk trąb. I poślę aniołów, żeby zgromadzili Moich wybranych z całego świata, z najdalszych zakątków ziemi. **32** Niech to drzewo figowe stanie się dla was przykładem—kontynuował Jezus. —Gdy jego pączki miękną, a listki zaczynają się rozwijać, mówicie, że zbliża się lato. **33** Gdy więc zobaczycie wszystko, co wam zapowiedziałem, bądźcie pewni, że mój powrót jest bliski, że jestem tuż u drzwi. **34** Zapewniam was: Nie wymrze to pokolenie, a wszystko to się dokona. **35** Niebo i ziemia przeminą, lecz moje słowa pozostaną na wieki. **36** Nikt jednak nie zna dnia ani czasu, w którym się to stanie—ani aniołowie w niebie, ani nawet Ja—Syn. Wie o tym tylko mój Ojciec. **37** Czas mojego przybycia będzie podobny do czasów Noego. **38** Ludzie wtedy zwyczajnie jedli i pili, zawierali małżeństwa—aż do chwili, gdy Noe wszedł do arki. **39** Nie wiedzieli, że to potop—i wszyscy zginęli. Tak samo będzie w dniu, w którym Ja, Syn Człowieczy, powrócę na ziemię. **40** Z dwóch ludzi pracujących w polu, jeden zostanie wzięty, a drugi pozostawiony. **41** Z dwóch kobiet, pracujących w domu, jedna zostanie wzięta, druga zaś pozostawiona. **42** Uważajcie więc, bo nie wiecie, którego dnia Ja, wasz Pan, przyjdę. **43** Pomyślcie: Gdyby właściciel domu wiedział, kiedy złodziej przyjdzie go okraść, pilnowałby dobytku i nie dopuściłby do włamania. **44** Wy również musicie uważać, bo nie wiecie, kiedy Ja, Syn Człowieczy, powrócę! **45** Kim jest ten wierny i mądry sługa, któremu Pan powierzył opiekę nad innymi swoimi sługami, by na czas o nich dbał? **46** Nagrodzi go, gdy po powrocie zobaczy dobrze wykonaną pracę. **47** Zapewniam was, że da mu w zarządzanie cały swój majątek. **48** Gdyby jednak ten sługa pomyślał sobie: **49** „Nieprędko wróci właściciel, nie muszę się więc go obawiać” i zaczął znęcać się nad powierzonymi sobie ludźmi, zabawiać się i upijać, **50** to jego pan powróci w najmniej oczekiwanej chwili. **51** Surowo się wtedy z nim rozprawi i osądzi go wraz z innymi obłudnikami. Będzie tam lament i rozpacz.

25 Królestwo niebieskie można porównać do dziesięciu dziewcząt, które jako druhny wyszły z lampami na spotkanie pana młodego. **2** Pięć z nich było głupich, a pięć mądrych. **3** Głupie zabrały lampy, ale nie wzięły do nich zapasowej oliwy. **4** Mądre zaś zabrały lampy i zapasową oliwę w naczyniach. **5** Ponieważ pan młody się spóźniał, zdrzemnęły się wszystkie. **6** Nagle o północy obudziło je wołanie: „Nadchodzi pan młody! Wyjdźcie mu na spotkanie!”. **7** Dziewczęta zerwały się i przygotowały lampy. **8** Niemądre zwróciły się do pozostałych: „Dajcie nam trochę oliwy, bo nasze lampy gasną!”. **9** Mądre odpowiedziały jednak: „Jeśli damy wam, nie wystarczy ani dla nas, ani dla was. Idźcie lepiej sobie kupić!”. **10** Gdy poszły to zrobić, przybył pan młody. Te, które były gotowe, weszły z nim na przyjęcie weselne—a drzwi zamknięto. **11** Po pewnym czasie wróciły pozostałe dziewczęta i zaczęły wołać: „Panie, otwórz nam!”. **12** Lecz on odpowiedział: „Niestety nie znam was, odejdźcie stąd!”. **13** Uważajcie więc, bo nie znacie dnia ani czasu mojego powrotu! **14** Królestwo niebieskie jest jak człowiek, który odjeżdżając w daleką podróż zwołał swoich podwładnych i powierzył im na ten czas swój majątek. **15** Jednemu przekazał pięć tysięcy, drugiemu dwa tysiące, a trzeciemu tysiąc—każdemu zgodnie z jego możliwościami. I odjechał. **16** Pierwszy zaczął obracać pięcioma tysiącami i po pewnym

czasie zarobił kolejne pięć tysięcy. **17** Drugi również zainwestował pieniądze i zyskał kolejne dwa tysiące. **18** Natomiast ten, który miał zarządzać tysiącem, ukrył go w bezpiecznym miejscu. **19** Po dłuższym czasie pan powrócił i chciał się z nimi rozliczyć. **20** Wtedy ten, któremu powierzył pięć tysięcy, przyniósł dodatkowe pięć i powiedział: „Panie! Powierzyłeś mi pięć tysięcy. Oto osiągnąłem zysk w wysokości kolejnych pięciu tysięcy". **21** „Bardzo dobrze!"—rzekł pan. „Jesteś dobrym i wiernym pracownikiem. Okazałeś wierność w małej sprawie, więc teraz powierzę ci bardziej odpowiedzialne zadanie. Ciesz się razem ze mną". **22** Następnie przyszedł ten, który otrzymał dwa tysiące i powiedział: „Panie! Powierzyłeś mi dwa tysiące, oto podwoiłem tę sumę". **23** „Bardzo dobrze!"—rzekł pan. „Jesteś dobrym i wiernym pracownikiem. Okazałeś wierność w małej sprawie, więc teraz powierzę ci bardziej odpowiedzialne zadanie. Ciesz się razem ze mną". **24** Wreszcie przyszedł ten, który otrzymał jeden tysiąc i powiedział: „Panie! Wiedziałem, że masz twardą rękę w interesach i że będziesz chciał mieć zysk z tego, nad czym sam nie pracowałeś. **25** Bałem się ciebie, dlatego bezpiecznie przechowałem twoje pieniądze. Oto one". **26** „Jesteś leniem i złym pracownikiem!"—odrzekł pan. „Wiedziałeś, że chcę mieć zysk nawet jeśli sam na niego nie pracowałem! **27** Mogłeś więc zanieść ten tysiąc do banku, wtedy miałbym przynajmniej jakieś odsetki. **28** Zabierzcie mu pieniądze i dajcie temu, który ma dziesięć tysięcy. **29** Bo każdy, kto przynosi zyski, otrzyma więcej i będzie opływał w dostatki. A temu, kto nie przynosi zysku, odbiorą i to, co posiada. **30** Wyrzućcie tego lenia na zewnątrz, w ciemności! Tam będzie rozpacz i lament". **31** Gdy Ja, Syn Człowieczy, przybędę w chwale, wraz ze wszystkimi aniołami, zasiądę na swoim tronie pełnym chwały. **32** I zgromadzą się przede Mną wszystkie narody, a Ja rozdzielę ludzi na dwie grupy, tak jak pasterz rozdziela owce i kozły. **33** „Owce" postawię po prawej stronie, a „kozły" po lewej. **34** Wówczas jako Król powiem do tych po prawej: „Mój ojciec obdarzył was wielkim szczęściem! Wejdźcie do królestwa, które zostało dla was przygotowane zanim jeszcze zaistniał świat! **35** Bo gdy byłem głodny, nakarmiliście Mnie. Gdy byłem spragniony, daliście Mi pić. Gdy byłem w podróży, ugościliście Mnie. **36** Gdy nie miałem się w co ubrać, daliście Mi odzież, a gdy byłem chory oraz gdy przebywałem w więzieniu, odwiedzaliście Mnie". **37** „Panie!"—zapytają prawi. „Kiedy widzieliśmy Cię głodnego i nakarmiliśmy Cię? Kiedy daliśmy Ci pić, gdy byłeś spragniony? **38** Albo kiedy ugościliśmy Cię podczas podróży lub daliśmy Ci odzież, gdy nie miałeś w co się ubrać? **39** Kiedy to było, gdy odwiedziliśmy Cię w czasie choroby lub w więzieniu?". **40** „Zapewniam was"—odpowiem wtedy—„że cokolwiek zrobiliście jednemu z moich braci, choćby najmniejszemu, Mnie to uczyniliście". **41** Następnie jako Król zwrócę się do tych po lewej stronie: „Jesteście przeklęci przez Boga! Idźcie w ogień wieczny, przygotowany dla diabła i jego aniołów! **(aiōnios g166)** **42** Gdy byłem głodny, nie nakarmiliście Mnie, gdy byłem spragniony, nie daliście Mi pić. **43** Byłem w podróży, a odmówiliście Mi gościny, nie miałem się w co ubrać, a nie pomogliście Mi; byłem chory i w więzieniu, a nie odwiedziliście Mnie". **44** „Panie!"—powiedzą. „Kiedy widzieliśmy Cię głodnego, spragnionego, w podróży, pozbawionego ubrań, chorego albo w więzieniu, a nie okazaliśmy Ci pomocy?". **45** „Zapewniam was"—odpowiem wtedy—„że gdy odmówiliście pomocy najmniejszemu z moich braci, Mnie jej pozbawiliście". **46** I pójdą oni na wieczne potępienie, prawi zaś—do życia wiecznego. **(aiōnios g166)**

26 Po zakończeniu tego nauczania Jezus rzekł do uczniów: **2** —Za dwa dni rozpoczyna się święto Paschy i Ja, Syn Człowieczy, zostanę zdradzony i ukrzyżowany. **3** Tymczasem na dziedzińcu rezydencji najwyższego kapłana, Kajfasza, zebrali się inni kapłani oraz starsi. **4** Postanowili potajemnie uwięzić i zabić Jezusa. **5** —Nie możemy jednak zrobić tego podczas święta—mówili—bo spowoduje to rozruchy. **6** Jezus tymczasem zatrzymał się w Betanii, w domu Szymona Trędowatego. **7** Wtedy właśnie przyszła tam pewna kobieta z butelką bardzo drogiego, wonnego olejku i wylała go na głowę Jezusa. **8** Widząc to, uczniowie oburzyli się: —Co za marnotrawstwo! **9** Przecież można było sprzedać te perfumy i rozdać pieniądze biednym! **10** —Dlaczego ją krytykujecie?—zapytał Jezus, widząc ich reakcję. —Przecież spełniła dobry uczynek! **11** —Biedni zawsze będą wśród was, a Mnie już wkrótce zabraknie. **12** Namaszczając tym olejkiem, przygotowała Mnie na pogrzeb. **13** Zapewniam was: Gdziekolwiek na świecie będzie głoszona dobra nowina, wszędzie będzie się mówić o tym, co zrobiła, i będzie się o niej pamiętać. **14** Tymczasem Judasz z Kariotu, jeden z Dwunastu, poszedł do najwyższych kapłanów **15** i zapytał: —Ile mi zapłacicie, jeśli wydam wam Jezusa? I dali mu trzydzieści srebrnych monet. **16** Od tej chwili Judasz czekał już tylko na sprzyjającą okazję, aby wydać Jezusa. **17** W pierwszym dniu święta Paschy, uczniowie zapytali Jezusa: —Gdzie mamy przygotować kolację paschalną? **18** —Idźcie

do miasta!—powiedział. —Udajcie się do naszego znajomego i powiedzcie mu: „Nasz Nauczyciel zawiadamia: Nadchodzi już czas! U ciebie chcę spożyć z moimi uczniami świąteczną kolację”. **19** Uczniowie zrobili tak, jak im polecił, i zajęli się przygotowaniem posiłku. **20** Wieczorem, wraz z Dwunastoma, Jezus zajął miejsce przy stole. **21** Gdy zaczęli posiłek, powiedział: —Mówię wam: Jeden z was, siedzących tu ze Mną, zdradzi Mnie. **22** —Ale to chyba nie ja, Panie?—mówili zasmuceni jeden przez drugiego. **23** —To ten, który jednocześnie ze Mną sięga do półmiska—odpowiedział. **24** —Ja, Syn Człowieczy, muszę umrzeć, zgodnie z tym, co dawno zapowiedzieli prorocy. Marny jednak los tego, kto Mnie wyda. Lepiej byłoby, aby się wcale nie urodził! **25** Judasz również Go zapytał: —To ja, Nauczycielu? —Sam to powiedziałeś—odrzekł Jezus. **26** Później, podczas kolacji, Jezus wziął do rąk chleb. Podziękował za niego Bogu, połamał go na kawałki, i podał uczniom, mówiąc: —Weźcie i jedzcie, to jest moje ciało. **27** Wziął też do ręki kielich z winem. Podziękował, podał uczniom, i powiedział: —Pijcie z niego wszyscy. **28** To jest moja krew, pieczętująca przymierze. Przelewam ją, aby wielu otrzymało przebaczenie grzechów. **29** Mówię wam, że nie skosztuję już wina do dnia, gdy będę pił nowe wino w królestwie mojego Ojca. **30** Potem zaśpiewali pieśń i poszli na Górę Oliwną. Wtedy Jezus powiedział: **31** —Jeszcze tej nocy wszyscy Mnie opuścicie. Stanie się tak, jak Bóg zapowiedział ustami proroków: „Uderzę pasterza i rozproszą się owce jego stada”. **32** Lecz gdy znów powrócę do życia, udam się do Galilei i tam się z wami spotkam. **33** —Ja nigdy Cię nie opuszczę!—zapewniał Piotr. —Nawet jeśli inni odejdą od Ciebie! **34** —Zapewniam cię, że jeszcze tej nocy, zanim o świcie zapieje kogut, trzy razy zaprzeczysz, że Mnie znasz—odpowiedział Jezus. **35** —Nigdy!—zaprotestował Piotr. —Nie wyprę się Ciebie, nawet gdybym miał iść z Tobą na śmierć! Pozostali również przysięgali wierność Jezusowi. **36** Następnie wszyscy razem udali się do ogrodu Getsemane. Gdy dotarli na miejsce, Jezus rzekł: —Usiądźcie tutaj, a ja pójdę tam się modlić. **37** Zabrał ze sobą tylko Piotra oraz synów Zebedeusza—Jakuba i Jana. I ogarnął Go smutek oraz głęboki niepokój. **38** —Moją duszę ogarnął śmiertelny smutek—powiedział. —Zostańcie ze Mną i czuwajcie. **39** Odszedł na bok, padł na twarz i modlił się: —Ojcze mój, jeśli to możliwe, oddal ode Mnie ten „kielich cierpienia”. Jednak to Twoja wola niech się stanie, a nie to, czego ja chcę. **40** Wrócił do trzech uczniów i zastał ich śpiących. Wtedy powiedział do Piotra: —Nie daliście rady czuwać ze Mną nawet przez godzinę? **41** Uważajcie i módlcie się, abyście nie poddali się pokusie! Duch jest gorliwy, ale ciało słabe. **42** Ponownie odszedł i modlił się: —Ojcze mój, jeśli nie może Mnie ominąć ten „kielich”, to niech się stanie Twoja wola. **43** Lecz uczniowie byli tak bardzo zmęczeni, że gdy do nich wrócił, znowu spali. **44** Odszedł więc po raz trzeci i raz jeszcze modlił się o to samo. **45** Po skończeniu modlitwy wrócił do nich i powiedział: —Wciąż spokojnie śpicie i odpoczywacie? Wybiła moja godzina. Teraz Ja, Syn Człowieczy, zostanę wydany w ręce grzeszników. **46** Wstańcie, chodźmy! Nadchodzi już ten, który Mnie zdradził! **47** Ledwie skończył mówić, stanął przed Nim Judasz, jeden z Dwunastu, na czele zgrai uzbrojonej w miecze i pałki, wysłanej przez najwyższych kapłanów i starszych. **48** Ten zdrajca tak się z nimi umówił: „Łapcie tego, którego pocałuję na powitanie”. **49** Gdy więc tylko się zbliżyli, Judasz podszedł do Jezusa. —Witaj, Mistrzu!—rzekł i przywitał Go pocałunkiem. **50** —Przyjacielu!—rzekł Jezus. —Po co przyszedłeś? Wówczas pozostali rzucili się na Niego i złapali Go. **51** Wtedy jeden z uczniów szybko wyjął miecz, zamachnął się i odciął ucho słudze najwyższego kapłana. **52** —Schowaj miecz!—powiedział Jezus. —Ci, którzy mieczem walczą, od miecza giną. **53** Myślisz, że na moją prośbę Ojciec nie posłałby tu dwunastu oddziałów aniołów? **54** Ale czy wtedy wypełniłyby się zapowiedzi Pisma? **55** Następnie zwrócił się do tych, którzy Go aresztowali: —Czy jestem jakimś groźnym przestępcą, że przyszliście po Mnie aż tak uzbrojeni? Dlaczego nie zatrzymaliście Mnie w świątyni? Przecież codziennie tam nauczałem! **56** Wszystko jednak dzieje się zgodnie z tym, co przepowiedziały o Mnie proroctwa. Wtedy wszyscy uczniowie opuścili Go i uciekli. **57** Napastnicy zaprowadzili Jezusa do rezydencji Kajfasza, u którego wkrótce zebrali się przywódcy religijni i starsi. **58** Piotr zaś, który podążał za Jezusem, trzymając się z daleka, wszedł za nimi i usiadł razem z żołnierzami. Czekał, co będzie dalej. **59** Najwyżsi kapłani wraz z całą Wysoką Radą przesłuchiwali świadków, by znaleźć jakieś fałszywe oskarżenie przeciw Jezusowi i skazać Go na śmierć. **60** Ale pomimo wielu fałszywych zeznań nie udało się im to. W końcu znalazło się dwóch, **61** którzy zgodnie oświadczyli: —Ten człowiek powiedział: „Mogę zburzyć Bożą świątynię i w trzy dni ją odbudować!”. **62** Wtedy najwyższy kapłan wstał i zapytał Jezusa: —Nie będziesz się bronił wobec tych oskarżeń? **63** Lecz Jezus milczał. Wtedy najwyższy kapłan zadał mu kolejne pytanie: —W imię żyjącego

Boga żądam, abyś odpowiedział: Jesteś Mesjaszem, Synem Bożym? **64** —Sam to potwierdziłeś—rzekł Jezus. —Mówię wam: Wkrótce zobaczycie Mnie, Syna Człowieczego, zasiadającego na tronie z Bogiem i powracającego w obłokach na ziemię. **65** Słysząc to, najwyższy kapłan rozdarł szaty i powiedział: —To bluźnierstwo! Czego więcej trzeba? Po co nam świadkowie? Sami słyszeliście bluźnierstwo! **66** Jaki jest wasz wyrok? —Kara śmierci!—zawołali. **67** I zaczęli pluć Jezusowi w twarz i bić po głowie. Ci, którzy Go bili, **68** szyderczo wołali: —Teraz prorokuj, Mesjaszu! Zgadnij, kto Cię teraz uderzył? **69** Tymczasem Piotr wciąż przebywał na dziedzińcu rezydencji. Nagle podeszła do niego jakaś dziewczyna i powiedziała: —Ty też byłeś z Jezusem z Galilei! **70** —Nie wiem, o czym mówisz!—zaprzeczył wobec wszystkich Piotr. **71** Odszedł do bramy wejściowej, ale zauważyła go tam inna służąca. —On był z Jezusem z Nazaretu!—powiedziała do stojących. **72** —Nawet nie znam tego Człowieka!—przysięgając zaprzeczył Piotr. **73** Po pewnej chwili stojący tam ludzie podeszli do niego i stwierdzili: —Na pewno i ty jesteś jednym z jego uczniów. Twój galilejski akcent cię zradza. **74** —Naprawdę Go nie znam!!—znowu zaczął się zaklinać i przysięgać. I wtedy właśnie zapiał kogut. **75** Wówczas Piotr przypomniał sobie słowa Jezusa: „Zanim o świcie zapieje kogut, trzy razy zaprzeczysz, że Mnie znasz”. Odszedł stamtąd i gorzko zapłakał.

27 Następnego dnia, wczesnym rankiem, najwyżsi kapłani i starsi ponownie zebrali się, aby ustalić, jak doprowadzą do wykonania na Jezusie wyroku śmierci. **2** Ostatecznie postanowili przekazać Jezusa pod zbrojną eskortą Piłatowi, rzymskiemu gubernatorowi. **3** Gdy Judasz, zdrajca, dowiedział, że Jezus został skazany za śmierć, zaczął żałować swojego czynu i odniósł pieniądze—trzydzieści srebrnych monet—najwyższym kapłanom i starszym. **4** —Zgrzeszyłem!—oświadczył. —Wydałem niewinnego człowieka. —Co nas to obchodzi? To twój problem!—odparli. **5** Judasz rzucił wtedy pieniądze na posadzkę świątyni, wybiegł i powiesił się. **6** Kapłani podnieśli srebrniki. —Nie można ich umieścić w skarbcu—orzekli—bo są zapłatą za morderstwo. **7** Po naradzie postanowili przeznaczyć je na zakup Pola Garncarzy i założyć tam cmentarz dla cudzoziemców. **8** Dlatego miejsce to do dzisiaj nazywa się Polem Krwi. **9** W ten sposób spełniło się proroctwo Jeremiasza: „Wzięli trzydzieści srebrnych monet, bo na tyle Go wycenili synowie Izraela, **10** i kupili Pole Garncarzy—jak im rozkazał Pan”. **11** Gdy Jezus stanął przed gubernatorem Piłatem, ten zapytał Go: —Jesteś Królem Żydów? —Sam to potwierdzasz—odpowiedział mu Jezus. **12** A obecni tam najwyżsi kapłani i starsi wysuwali przeciwko Niemu wiele zarzutów, ale Jezus nie odpowiadał. Wtedy Piłat zwrócił się do Niego: **13** —Czy nie słyszysz tych wszystkich oskarżeń? **14** Lecz, ku jego wielkiemu zdziwieniu, Jezus nie odpowiedział na żaden z zarzutów. **15** A był zwyczaj, że raz w roku, na święto Paschy, gubernator uwalniał na prośbę ludu jednego żydowskiego więźnia. **16** W tym czasie przebywał właśnie w więzieniu znany przestępca—Barabasz. **17** Gdy więc przed rezydencją Piłata zebrali się ludzie, ten zapytał ich: —Kogo mam wam wypuścić? Barabasza czy Jezusa, zwanego Mesjaszem? **18** Zorientował się bowiem, że to z nienawiści uknuto ten spisek przeciw Jezusowi. **19** Gdy tak siedział na fotelu sędziowskim, żona przysłała mu wiadomość: —Zostaw w spokoju tego prawego człowieka. Dziś w nocy miałam z jego powodu straszny sen! **20** Tymczasem kapłani i starsi przekonali tłum, aby prosił o uwolnienie Barabasza i żądał śmierci dla Jezusa. **21** —Którego z nich mam wam wypuścić?—spytał ponownie gubernator. —Barabasza!—zawołali. **22** —Co mam zatem zrobić z Jezusem Mesjaszem? —Ukrzyżuj go!—zawołali w odpowiedzi. **23** —Ale dlaczego?—dopytywał Piłat. —Jakie przestępstwo popełnił? Oni jednak nie słuchali go i coraz głośniej wołali: —Ukrzyżuj go!! **24** Piłat, widząc, że nic nie wskóra i że robi się coraz większe zamieszanie, na oczach tłumu umył ręce i rzekł: —Nie jestem winien jego śmierci! To wasza odpowiedzialność! **25** —Dobrze! Bierzemy ją na siebie i naszych potomków!—zawołał cały tłum. **26** Wypuścił więc Barabasza, a Jezusa kazał ubiczować i skazał Go na śmierć przez ukrzyżowanie. **27** Żołnierze gubernatora wyprowadzili Go na dziedziniec i zwołali cały oddział. **28** Ubrali Go w szkarłatny płaszcz **29** i włożyli na Jego głowę koronę uplecioną z długich, ostrych cierni, a do prawej ręki dali kij. I klękali przed Nim, naśmiewając się: —Niech żyje Król Żydów! **30** Opluwali Go też, brali Jego kij i bili Go po głowie. **31** Kiedy im się to znudziło, ściągnęli z Niego płaszcz, nałożyli Mu z powrotem Jego własne ubranie i poprowadzili na ukrzyżowanie. **32** Po drodze zatrzymali niejakiego Szymona z Cyreny i zmusili go, aby niósł Jego krzyż. **33** W ten sposób doprowadzili Jezusa na miejsce zwane Golgotą (to znaczy: „Czaszką”). **34** Tam podali Mu do picia kwaśne wino. Spróbował, ale nie chciał go pić. **35** Potem Go ukrzyżowali, a o Jego ubranie rzucili losy.

36 Następnie usiedli i pilnowali Go. **37** A nad Jego
głową przybili do krzyża tabliczkę z opisem winy: „to
jest jezus, król żydów”. **38** Po obu stronach Jezusa
ukrzyżowano dwóch przestępców. **39** Przechodzący
obok ludzie śmiali się z Niego. Patrzyli z pogardą i
wołali: **40** —Widzisz, jak skończyłeś? Mówiłeś, że
potrafisz zburzyć i w trzy dni odbudować świątynię!
Skoro jesteś taki mocny, uratuj teraz siebie samego i
zejdź z krzyża! Podobno jesteś Synem Bożym! **41**
Stali tam również najwyżsi kapłani i inni przywódcy
religijni. Oni także naśmiewali się z Jezusa: **42**
—Innych potrafił ratować, a siebie uratować nie może!
Taki z niego Król Izraela? Niech zejdzie z krzyża, to
mu uwierzymy! **43** Tak ufał Bogu, to niech go teraz
uratuje, o ile zechce. Przecież powtarzał: „Jestem
Synem Boga”. **44** Tak samo naśmiewali się z Niego
wiszący obok przestępcy. **45** Nagle, około południa
całą ziemię okrył mrok i aż do godziny trzeciej było
ciemno. **46** Wtedy właśnie Jezus głośno zawołał:
—Eloi, Eloi, lema sabachthani! (co znaczy: „Boże
mój, Boże mój, czemu Mnie opuściłeś?”). **47** Stojący
w pobliżu ludzie sądzili, że woła proroka Eliasza. **48**
Jeden z nich podbiegł po gąbkę, nasączył ją kwaśnym
winem i na kiju podał Jezusowi, żeby się napił. **49**
Lecz pozostali mówili: —Zostaw go! Zobaczymy,
czy zjawi się Eliasz, żeby go uratować. **50** Lecz
Jezus wydał jeszcze jeden okrzyk i skonał. **51** W tej
samej chwili zasłona w świątyni, oddzielająca miejsce
najświętsze, rozdarła się na dwie części—od góry
aż do dołu. Zatrzęsła się również ziemia i popękały
skały. **52** Otworzyły się groby i wielu umarłych,
którzy byli ludźmi kochającymi Boga, powstało z
martwych. **53** Później, po zmartwychwstaniu Jezusa,
udali się do Jerozolimy, świętego miasta, gdzie
widziało ich wielu ludzi. **54** Rzymski dowódca i
jego żołnierze pilnujący Jezusa na widok trzęsienia
ziemi i wszystkich tych zjawisk przerazili się. —To
naprawdę był Syn Boży!—wołali. **55** Wiele kobiet,
które przyszły z Jezusem z Galilei, aby Mu pomagać,
przyglądało się temu wszystkiemu z daleka. **56** Wśród
nich były Maria z Magdali, Maria—matka Jakuba
i Józefa, oraz matka synów Zebedeusza. **57** Gdy
zapadł wieczór, pewien bogaty człowiek—Józef z
Arymatei, będący uczniem Jezusa— **58** udał się
do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Ten polecił
mu je wydać. **59** Józef wziął je, owinął w długie
lniane płótno **60** i złożył w swoim nowym grobowcu,
wykutym w skale. **61** Maria z Magdali i druga Maria
zostały tam, siedząc naprzeciwko grobu. **62** Nazajutrz,
pierwszego dnia święta Paschy, najwyżsi kapłani i
faryzeusze udali się do Piłata **63** i oznajmili: —Panie,
przypomnieliśmy sobie, że ten kłamca mówił jeszcze
za życia: „Po trzech dniach zmartwychwstanę”. **64**
Wydaj więc rozkaz opieczętowania grobu na trzy dni,
aby przypadkiem jego uczniowie nie wykradli ciała i
nie rozgłaszali tłumom: „On zmartwychwstał!”. Bo to
ostatnie kłamstwo byłoby gorsze od pierwszego. **65**
—Weźcie straż i zabezpieczcie miejsce najlepiej, jak
potraficie—odrzekł Piłat. **66** Poszli więc do grobowca,
zapieczętowali kamień zamykający wejście i postawili
straże.

28 Po szabacie, pierwszego dnia tygodnia,
wczesnym rankiem Maria z Magdali i druga
Maria poszły obejrzeć grobowiec. **2** Nagle gwałtownie
zatrzęsła się ziemia. Anioł Pana zstąpił z nieba,
odsunął kamień od grobowca i usiadł na nim. **3**
Wyglądał jak błyskawica, a jego szata—jak śnieg. **4**
Na jego widok strażnicy zadrżeli ze strachu i padli na
ziemię jak martwi. **5** Wtedy anioł odezwał się do kobiet:
—Nie bójcie się! Wiem, że szukacie Jezusa, którego
ukrzyżowano. **6** Nie ma Go tutaj! Powstał z martwych,
jak zapowiedział. Wejdźcie i zobaczcie miejsce,
gdzie był złożony! **7** Teraz zaś szybko wracajcie do
Jego uczniów i powiedzcie im: „On zmartwychwstał i
oczekuje was w Galilei. Tam właśnie was spotka”.
To miałem wam przekazać. **8** Przestraszone, ale
pełne radości, kobiety odeszły od grobowca i pobiegły
powiedzieć o tym uczniom. **9** Nagle na ich drodze
stanął Jezus. —Witajcie!—powiedział. One zaś
podeszły, padły Mu do nóg i oddały pokłon. **10** Wtedy
rzekł do nich: —Nie bójcie się! Idźcie i powiedzcie
moim braciom, aby udali się do Galilei. Tam się
zobaczymy. **11** Gdy były jeszcze w drodze, niektórzy
strażnicy pilnujący grobowca udali się do miasta i
opowiedzieli najwyższym kapłanom o wszystkim,
co zaszło. **12** Ci, po naradzie ze starszymi, dali
strażnikom sporą łapówkę. **13** —Rozpowiadajcie tak:
Nocą, gdy spaliśmy, jego uczniowie przyszli i wykradli
ciało—powiedzieli. **14** —A gdyby gubernator usłyszał,
że spaliście na służbie, obronimy was i uwolnimy od
kłopotów. **15** Strażnicy wzięli pieniądze i zrobili tak,
jak im powiedziano. W ten sposób ta plotka rozeszła
się wśród wszystkich mieszkańców Judei i trwa po
dziś dzień. **16** Natomiast jedenastu uczniów, zgodnie
z poleceniem Jezusa, udało się do Galilei, na górę.
17 Gdy Go zobaczyli, oddali Mu pokłon, ale niektórzy
z nich wciąż jeszcze wątpili. **18** Jezus zbliżył się do
nich i powiedział: —Otrzymałem wszelką władzę w
niebie i na ziemi. **19** Idźcie więc i pozyskujcie uczniów
ze wszystkich narodów, chrzcząc ich w imię Ojca i
Syna, i Ducha Świętego. **20** Uczcie ich przestrzegać

wszystkiego, co wam poleciłem. Ja zaś będę z wami przez wszystkie dni—aż do końca czasów. **(aiōn g165)**

Marka

1 Oto niezwykła opowieść o Jezusie—Mesjaszu, Synu Bożym. **2** Już przez proroka Izajasza Bóg zapowiedział: „Oto Ja posyłam przed Tobą mojego wysłańca; on przygotuje Twoją drogę”. **3** „Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę dla Pana, prostujcie dla Niego ścieżki!” **4** Posłańcem tym był Jan Chrzciciel. Mieszkał na pustyni i przekonywał ludzi, że muszą zmienić swoje grzeszne życie. Na znak zerwania z grzechem powinni pozwolić zanurzyć się w wodzie. **5** Mieszkańcy Jerozolimy i całej Judei podążali na Pustynię Judejską, aby zobaczyć i posłuchać Jana. Wielu z nich wyznawało swoje grzechy, a on chrzcił ich w Jordanie. **6** Jan nosił ubranie z wielbłądziej wełny i skórzany pas. Żywił się wyłącznie szarańczą i leśnym miodem. **7** Często mówił: —Wkrótce przyjdzie Ktoś o wiele większy ode mnie—tak wielki, że ja nie jestem nawet godzien rozwiązać rzemyka Jego sandałów. **8** Ja zanurzam was w wodzie, lecz On zanurzy was w Duchu Świętym! **9** Pewnego dnia przyszedł do Jana Jezus z Nazaretu i został ochrzczony w Jordanie. **10** Gdy wychodził z wody, ujrzał otwarte niebo i Ducha Świętego, który zstąpił na Niego jak gołąb. **11** A z nieba rozległ się głos: —Jesteś moim ukochanym Synem, moją największą radością. **12** Zaraz też Jezus, prowadzony przez Ducha Świętego, udał się na pustynię. **13** Tam, otoczony tylko przez pustynne zwierzęta, spędził samotnie czterdzieści dni i był kuszony przez szatana. Potem zaś przyszli do Niego aniołowie i służyli Mu. **14** A gdy król Herod uwięził Jana, Jezus udał się do Galilei, by tam głosić Bożą dobrą nowinę. **15** —Nadszedł już czas!—mówił. —Zbliża się królestwo Boże! Porzućcie grzechy i uwierzcie w dobrą nowinę! **16** Pewnego dnia, idąc brzegiem Jeziora Galilejskiego, Jezus spotkał dwóch rybaków: Szymona i jego brata, Andrzeja, którzy łowili ryby. **17** —Chodźcie ze Mną!—rzekł do nich. —Uczynię was rybakami ludzi! **18** Oni natychmiast zastawili sieci i poszli z Nim. **19** Nieco dalej zobaczył Jakuba i Jana, synów Zebedeusza, którzy siedzieli w łodzi i naprawiali sieci. **20** Ich również zawołał, a oni poszli z Nim, zostawiając ojca i jego pomocników. **21** Razem udali się do miasta Kafarnaum. W szabat weszli do synagogi, a Jezus zaczął nauczać. **22** Wszyscy byli zdumieni Jego nauką. Mówił bowiem do nich nie jak ich przywódcy religijni, ale jak ktoś, kto ma władzę nad ludźmi. **23** Nagle jakiś człowiek, będący pod wpływem demona, zaczął wykrzykiwać: **24** —Dlaczego nas niepokoisz, Jezusie z Nazaretu? Czy przyszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś! Świętym Synem Boga! **25** —Milcz i wyjdź z tego człowieka!—rozkazał Jezus duchowi. **26** Zły duch szarpnął nim gwałtownie i z krzykiem go opuścił. **27** Świadkowie tego zdarzenia oniemieli z wrażenia, a następnie komentowali to, co ujrzeli: —Jaka moc jest w Jego słowach, skoro słuchają Go nawet złe duchy? **28** A wiadomość o tym wydarzeniu lotem błyskawicy obiegła Galileę i całą okolicę. **29** Jezus wyszedł z synagogi i wraz z Jakubem oraz Janem udał się do domu Szymona i Andrzeja. **30** Teściowa Szymona miała akurat wysoką gorączkę i leżała w łóżku. Gdy powiedziano o tym Jezusowi, **31** On podszedł do chorej, wziął ją za rękę i pomógł jej się podnieść. Temperatura natychmiast spadła, a teściowa wstała i przygotowała im posiłek. **32** Wieczorem, już po zachodzie słońca, przyprowadzono do Jezusa wielu chorych i zniewolonych przez demony. **33** Przed bramą zaś zgromadził się ogromny tłum mieszkańców, ciekawych nadchodzących wydarzeń. **34** Jezus uzdrowił wielu chorych i wielu demonom rozkazał opuścić swe ofiary. A ponieważ demony wiedziały, kim On jest, zabronił im cokolwiek mówić. **35** Następnego dnia wstał jeszcze przed świtem i udał się na pustynię, aby się modlić. **36** Po jakimś czasie odnalazł Go Szymon i pozostali uczniowie. **37** —Wszyscy o Ciebie pytają—mówili. **38** —Musimy odwiedzić także inne miasta, aby i tam nauczać!—odpowiedział Jezus. —Po to przecież przyszedłem. **39** Przemierzał więc całą krainę galilejską, przemawiając w synagogach oraz uwalniając wielu ludzi od demonów. **40** Pewnego razu podszedł do Niego trędowaty i na kolanach błagał o uzdrowienie: —Jeśli tylko zechcesz, możesz mnie uzdrowić—prosił. **41** Jezus, ogarnięty współczuciem, dotknął go i rzekł: —Chcę. Bądź uzdrowiony! **42** Trąd natychmiast zniknął i w jednej chwili człowiek ten odzyskał zdrowie. **43** Jezus zaraz go odprawił, surowo przykazując mu: **44** —Nie mów o tym nikomu. Idź i poproś, aby zbadał cię kapłan. A na dowód tego, że wyzdrowiałeś, zanieś ofiarę, jaką Mojżesz wyznaczył uleczonemu z trądu. **45** Lecz człowiek ten, idąc, opowiadał wszystkim o swoim cudownym uzdrowieniu. A Jezus, z powodu rozgłosu, nie mógł już swobodnie pokazywać się w miastach—schronił się więc na pustyni. Lecz nawet tam przychodzili do Niego ludzie.

2 Gdy po kilku dniach powrócił do Kafarnaum, wieść o Jego przybyciu szybko obiegła całe miasto. **2** Wkrótce w domu, w którym się zatrzymał, zebrało

się tak wielu ludzi, że nawet przed drzwiami nie było wolnego miejsca. A Jezus głosił im słowo Boże. **3** Wtedy właśnie czterej mężczyźni przynieśli na noszach sparaliżowanego. **4** Nie mogąc przecisnąć się do Jezusa, zrobili otwór w dachu i spuścili w dół nosze z chorym. **5** Gdy Jezus ujrzał ich zdecydowaną wiarę, powiedział do chorego: —Synu, odpuszczam ci grzechy! **6** Lecz kilku obecnych tam przywódców religijnych pomyślało z oburzeniem: **7** „Dlaczego on tak mówi?! To jawne bluźnierstwo! Przecież tylko Bóg może odpuszczać grzechy”. **8** Jezus, znając ich myśli, odpowiedział: —Dlaczego was to oburza? **9** Co jest łatwiej powiedzieć: „Odpuszczam ci grzechy” czy „Wstań, zabierz swoje nosze i chodź!”? **10** Udowodnię wam, że Ja, Syn Człowieczy, mogę odpuszczać grzechy. **11** I zwrócił się do sparaliżowanego: —Jesteś uzdrowiony! Zabierz swoje nosze i idź do domu! **12** A chory wstał, wziął nosze i na oczach zebranych odszedł do domu. Wszyscy byli poruszeni tym do głębi i wielbili Boga, mówiąc: —Nigdy nie widzieliśmy czegoś podobnego! **13** Wkrótce po tym wydarzeniu Jezus znowu udał się nad jezioro, by nauczać zgromadzone tam tłumy. **14** Idąc brzegiem, zobaczył Lewiego—syna Alfeusza, poborcę podatkowego, który właśnie tam pracował. —Chodź ze Mną—zwrócił się do niego. A on natychmiast wstał i poszedł z Jezusem. **15** Później, gdy Jezus i Jego uczniowie byli u niego w domu, zebrało się wokół stołu wielu nieuczciwych poborców podatkowych i innych ludzi, uważanych za grzeszników. Wiele takich osób znajdowało się bowiem w tłumie, który podążał za Jezusem. **16** Niektórzy przywódcy religijni z ugrupowania faryzeuszy—widząc, że Jezus zasiada do stołu z ludźmi o złej reputacji—pytali uczniów: —Dlaczego wasz nauczyciel zadaje się z takimi ludźmi? **17** Jezus usłyszał to i odpowiedział: —To chorzy potrzebują lekarza, a nie zdrowi! Nie przyszedłem wzywać do opamiętania tych, którzy uważają się za dobrych, ale właśnie grzeszników. **18** Uczniowie Jana i faryzeusze, stosując się do religijnych zaleceń, często powstrzymywali się od posiłków. Pewnego dnia kilku z nich przyszło do Jezusa, pytając: —Uczniowie Jana i faryzeusze powstrzymują się od posiłków. Dlaczego Twoi uczniowie tego nie czynią? **19** —Przecież goście na weselu, będąc z panem młodym, nie mogą odmawiać spożywania potraw!—odrzekł Jezus. —Czy mają powód do smutku, skoro on jest z nimi? **20** Ale nadejdzie czas, gdy zabiorą im pana młodego. Wtedy będą pościć. **21** Nikt nie używa nowego materiału do łatania starego ubrania, bo nowa łata się kurczy i jeszcze bardziej rozdziera ubranie. **22** Nikt też nie wlewa świeżego wina do starych, stwardniałych bukłaków. Mogłyby przecież popękać, a wtedy i wino by się rozlało, i bukłaki zniszczyły. Świeże wino wlewa się do nowych, miękkich bukłaków. **23** Innym razem, uczniowie—idąc z Jezusem przez pole—zaczęli zrywać kłosy i jeść ziarna. A był to akurat święty dzień szabatu. **24** Widząc to, przywódcy religijni zwrócili się do Jezusa z zarzutem: —Dlaczego Twoi uczniowie robią rzeczy niedozwolone w szabat? **25** —Czy nigdy nie czytaliście, co zrobił król Dawid, gdy wraz z towarzyszami podróży poczuł głód?—odpowiedział im Jezus. **26** —Za czasów najwyższego kapłana Abiatara wszedł do świątyni i wziął dla siebie oraz swoich towarzyszy poświęcony chleb, który wolno było jeść tylko kapłanom. To również było niezgodne z Prawem. **27** To szabat jest dla człowieka, nie odwrotnie. **28** Ja, Syn Człowieczy, mam władzę nad szabatem.

3 Będąc ponownie w Kafarnaum, Jezus udał się do synagogi. Zauważył tam człowieka ze sparaliżowaną ręką. **2** A ponieważ był to dzień szabatu, wrogowie uważnie Go obserwowali, chcąc oskarżyć Go, gdyby uzdrowił tego człowieka. **3** Jezus zawołał go, postawił przed zebranymi **4** i, zwracając się do swoich wrogów, zapytał: —Czy czynienie dobra w szabat jest przestępstwem? A może lepiej w tym dniu wyrządzać innym krzywdę? Czy w takim dniu należy ratować życie, czy raczej je niszczyć? A oni nie znaleźli na to odpowiedzi. **5** Ich obojętność na ludzką niedolę poruszyła Jezusa do głębi. Gniewnie spojrzał na nich, a potem rzekł do chorego: —Wyciągnij rękę! Ten posłuchał i natychmiast jego ręka stała się zdrowa. **6** Wtedy faryzeusze odeszli i zaczęli się naradzać ze zwolennikami rodziny królewskiej, jak zabić Jezusa. **7** Tymczasem Jezus wraz z uczniami udał się nad jezioro. Podążały za nimi ogromne tłumy z Galilei, Judei, **8** Jerozolimy, Idumei, z krainy za Jordanem, a nawet z Tyru i Sydonu. Wieść o Jego cudach rozeszła się bowiem bardzo daleko i zewsząd schodzili się ludzie, aby zobaczyć Go na własne oczy. **9** Jezus polecił więc uczniom, by przygotowali łódź, z której mógłby przemawiać, gdyby tłum mocno na Niego napierał. **10** Tego dnia miało miejsce wiele uzdrowień i ogromna liczba chorych tłoczyła się wokół Niego, pragnąc Go przynajmniej dotknąć. **11** Na widok Jezusa, ludzie opanowani przez złe duchy padali przed Nim na twarz, krzycząc: —Jesteś Synem Bożym! **12** Lecz On surowo zabraniał im to mówić. **13** Potem wszedł na górę i przywołał do siebie tych, których wybrał. **14** A gdy przyszli, wyznaczył spośród nich dwunastu uczniów, którzy

mieli Mu zawsze towarzyszyć oraz głosić Jego naukę **15** i uwalniać ludzi od demonów. **16** Oto ich imiona: Szymon, któremu Jezus nadał imię Piotr, **17** Jakub i Jan—synowie Zebedeusza, nazwani przez Jezusa Synami Gromu, **18** Andrzej, Filip, Bartłomiej, Mateusz, Tomasz, Jakub—syn Alfeusza, Tadeusz, Szymon Gorliwy **19** i Judasz z Kariotu—ten, który później wydał Jezusa. **20** Gdy zaś powrócił z nimi do domu, w którym udzielono Mu gościny, znów zaczęły nadchodzić tłumy. I wkrótce było tylu ludzi, że Jezus z uczniami nie mieli nawet czasu, by cokolwiek zjeść. **21** Gdy Jego krewni usłyszeli, co się dzieje, przyszli z zamiarem zabrania Go do domu. —Musiał postradać zmysły!—mówili. **22** Natomiast przywódcy religijni, którzy przybyli z Jerozolimy, stwierdzili: —On jest opętany przez Belzebuba! Wypędza demony, bo władca demonów Mu w tym pomaga. **23** Jezus przywołał ich i w prosty sposób wyjaśnił: —Jak szatan może wypędzać szatana? **24** Każde królestwo, które jest wewnętrznie skłócone, upadnie. **25** Dom pełen kłótni i podziałów jest przecież skazany na zagładę. **26** Gdyby szatan walczył sam ze sobą, jak mógłby przetrwać? **27** Chcąc przeszukać i okraść dom siłacza, trzeba go przecież najpierw obezwładnić! **28** Oświadczam wam, że każdy grzech może zostać odpuszczony człowiekowi, nawet jeśli jest to bluźnierstwo pod adresem mojego Ojca. **29** Jeśli jednak ktoś bluźni przeciwko Duchowi Świętemu, nigdy nie otrzyma odpuszczenia i na wieki pozostanie winien grzechu. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **30** A powiedział to, ponieważ twierdzili, że cuda, których dokonuje, mają miejsce za sprawą szatana. **31** Gdy Jezus nauczał, Jego matka i bracia przyszli do zatłoczonego domu i prosili, aby Go wywołano na zewnątrz, gdyż chcieli z Nim porozmawiać. **32** —Twoja matka i bracia szukają Cię—doniesiono Jezusowi. **33** —Kto jest moją matką i moimi braćmi?—zapytał Jezus. **34** Patrząc na siedzących wokół Niego ludzi, rzekł: —Oto moja matka i moi bracia! **35** Moim bratem i siostrą, i matką jest każdy, kto wypełnia wolę Boga.

4 Gdy ponownie przyszedł nad jezioro, aby nauczać, zgromadził się wokół Niego wielki tłum ludzi. Poprosił więc o łódź, usiadł w niej i stamtąd mówił do zebranych. **2** Przemawiając, posługiwał się przypowieściami: **3** —Posłuchajcie! Pewien rolnik postanowił zasiać ziarno. Gdy rozsiewał je na polu, **4** niektóre nasiona upadły na udeptaną ścieżkę i zostały wydziobane przez ptaki. **5** Inne ziarna upadły na cienką warstwę gleby, pod którą była skała. **6** Te, choć szybko wyrosły, wkrótce zwiędły w słonecznym upale i zginęły, ponieważ w płytkiej glebie ich korzenie nie znalazły dosyć wody. **7** Jeszcze inne upadły między chwasty i niebawem zostały przez nie zagłuszone, tak że nie dały żadnego plonu. **8** Niektóre jednak trafiły na dobrą glebę. Wzeszły, wyrosły i dały po trzydzieści, po sześćdziesiąt, a nawet po sto ziaren plonu. **9** Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! **10** Później, gdy znalazł się sam na sam z Dwunastoma i innymi uczniami, zapytali Go: —Co oznacza Twoja przypowieść? **11** —Wam dano zrozumieć tajemnice dotyczące królestwa Bożego—wyjaśnił. —Ale ludzie, którzy do niego nie należą, nie rozumieją ich. **12** Będą patrzeć, lecz nie zobaczą, będą słuchać, lecz nie usłyszą. Niczego nie zrozumieją i nie zwrócą się do Boga, aby przebaczył ich grzechy. **13** Jeśli jednak nie potraficie zrozumieć tego prostego przykładu, jakże pojmiecie inne przypowieści, które wam jeszcze opowiem? **14** Siewca sieje słowo. **15** Ziarno posiane na udeptanej ścieżce to ci, którzy słyszą słowo, ale natychmiast zjawia się przy nich szatan i wykrada to, co zapadło w sercu. **16** Ziarno na gruncie skalistym oznacza tych, którzy słuchają i z radością przyjmują słowo. **17** Brak im jednak mocnych korzeni. Są niestali i w obliczu trudności lub prześladowań z powodu słowa załamują się. **18** Ziarnem posianym wśród chwastów są ludzie, którzy słuchają słowa, **19** ale zmartwienia, pogoń za bogactwem i inne rzeczy zagłuszają je, tak że nie przynosi ono w ich życiu żadnego plonu. **(aiōn g165)** **20** Dobra gleba oznacza natomiast tych, którzy słuchają słowa, przyjmują je i wydają obfity plon: trzydzieści, sześćdziesiąt, a nawet sto razy większy. **21** Później Jezus zapytał ich: —Czy ktoś zapala lampę, aby ją zaraz zasłonić? Przecież nie mógłby korzystać z jej światła?! Stawia ją raczej wysoko, aby wszystko oświetlała i była użyteczna. **22** Wszystko, co jest teraz ukryte, wyjdzie kiedyś na światło dzienne. **23** Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! **24** Dobrze zastanówcie się nad tym, co słyszycie: jaką miarą mierzycie, taką wam odmierzą i jeszcze wam dodadzą. **25** Ten, kto ma, otrzyma jeszcze więcej, a temu, kto nie ma, zostanie odebrane nawet to, co posiada. **26** Posłuchajcie! Z królestwem Bożym dzieje się tak, jak z posianym przez rolnika ziarnem. **27** W miarę upływu czasu nasiona kiełkują i rosną—bez jego pomocy! **28** Sprawia to sama ziemia. Najpierw ukazują się źdźbła, potem kształtują się kłosy, a w końcu dojrzewa ziarno. **29** Wtedy przychodzi rolnik i kosi pole, bo jest pora na żniwo. **30** Jak inaczej mam wam opisać Boże królestwo?—zapytał Jezus. —Z czym jeszcze można je porównać? **31** Podobne

jest ono do małego ziarnka gorczycy, które—będąc chyba najmniejszym z ziaren— 32 wyrasta na krzew zaliczany do największych, a na jego rozłożystych gałęziach ptaki budują sobie gniazda. 33 Takimi przypowieściami posługiwał się Jezus, by w jak najbardziej przystępny sposób przekazać ludziom Bożą naukę i by byli w stanie ją pojąć. 34 Nauczając ludzi publicznie, używał wyłącznie przypowieści, lecz później, gdy był sam z uczniami, wszystko im wyjaśniał. 35 Gdy zapadł wieczór, Jezus zwrócił się do uczniów: —Przepłyńmy na drugi brzeg jeziora. 36 I natychmiast wyruszyli, pozostawiając tłum na brzegu, a Jego—tak jak był—zabrali do łodzi. Także kilka innych łodzi popłynęło za nimi. 37 Niebawem zerwała się straszliwa burza. Wysokie fale zalewały łódź, tak że zaczęła tonąć. 38 Jezus tymczasem spał w tylnej części łodzi. Zrozpaczeni uczniowie obudzili Go krzycząc: —Mistrzu! Czy nie obchodzi Cię to, że zaraz utoniemy? 39 On wstał, wstrzymał wiatr, a morzu rozkazał: —Ucisz się! Wiatr natychmiast ustał i zaległa głęboka cisza. 40 —Dlaczego się tak boicie?—zapytał uczniów. —Czy jeszcze nie macie wiary? 41 —Kim On jest—zastanawiali się, przejęci lękiem—że nawet wiatr i jezioro są Mu posłuszne?

5 Gdy przybyli na drugi brzeg jeziora, do krainy Gerazeńczyków, 2 i gdy Jezus wysiadł z łodzi, z pobliskiego cmentarza przybiegł człowiek opanowany przez nieczyste duchy. 3 Mężczyzna ten mieszkał w grobowcach i był tak silny, że gdy zakuwano jego ręce i nogi w kajdany 4 —co zdarzało się bardzo często—rozrywał je i uciekał. Nikt też nie miał dość siły, żeby go obezwładnić. 5 Dniami i nocami błąkał się wśród grobów i wzgórz, krzycząc i kalecząc się ostrymi kamieniami. 6 Gdy z daleka zobaczył Jezusa, przybiegł, padł przez Nim na twarz 7 i głośno krzyknął: —Czego ode mnie chcesz, Jezusie, Synu Najwyższego Boga? Błagam, nie męcz mnie! 8 Jezus zwrócił się do demona: —Wyjdź z niego, duchu nieczysty! 9 Zapytał też go: —Jak ci na imię? —Legion, bo jest nas wielu w tym człowieku—odrzekł. 10 I błagały Go demony, żeby ich nie wyrzucał z tamtej okolicy. 11 A na pobliskim wzgórzu, nad jeziorem, pasło się właśnie wielkie stado świń. 12 —Pozwól nam wejść w te świnie—prosiły. 13 A gdy Jezus zgodził się, złe duchy opuściły człowieka i weszły w świnie, po czym całe stado, liczące około dwa tysiące sztuk, rzuciło się pędem ze stromego zbocza wprost do jeziora i utonęło. 14 Pasterze stada uciekli wtedy do pobliskiego miasta i okolicznych wiosek, opowiadając wszystkim o tym, co się stało. Ludzie wyszli z domów, aby zobaczyć, co się dzieje, 15 i wkrótce wokół Jezusa zgromadził się spory tłum. A gdy dostrzegli szaleńca, który siedział teraz ubrany, spokojny i w pełni władz umysłowych, przestraszyli się. 16 Naoczni świadkowie opowiedzieli przybyłym o wszystkim, co się wydarzyło. 17 Wówczas tłum zaczął błagać Jezusa, żeby opuścił ich okolicę. 18 Jezus wszedł więc do łodzi, a wtedy uzdrowiony zapytał Go, czy może z Nim pozostać. 19 Jezus jednak odmówił: —Wracaj do domu, do swoich krewnych—powiedział—i opowiedz im, co zrobił dla ciebie Pan i jak wielkie okazał ci miłosierdzie. 20 Poszedł więc i opowiadał w Dekapolu o tym, co Jezus dla niego uczynił; a ludzie słuchali go pełni zdumienia. 21 Gdy Jezus przeprawił się na drugą stronę jeziora, na brzegu czekał na Niego wielki tłum. 22 Był tam także Jair, przełożony miejscowej synagogi, który padł przed Jezusem na twarz i błagał o uzdrowienie swojej córeczki. 23 —Jest umierająca—mówił zrozpaczony. —Proszę, połóż na nią ręce i przywróć ją do życia! 24 Jezus poszedł więc z Jairem, a za nim—wielki tłum ludzi. 25 Wśród nich znajdowała się kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na krwotok. 26 Lekarze zadali jej wiele cierpień, ale choć wydała na nich wszystkie pieniądze, nie było poprawy—przeciwnie, jej stan się pogorszył. 27 Gdy więc usłyszała o nadzwyczajnych cudach Jezusa, przecisnęła się przez tłum i dotknęła z tyłu Jego ubrania. 28 Myślała bowiem: „Jeśli tylko dotknę Jego płaszcza, zostanę uzdrowiona”. 29 Gdy Go dotknęła, krwotok natychmiast ustał i poczuła, że jest już zdrowa. 30 Jezus od razu zorientował się, że wyszła z Niego uzdrawiająca moc. Odwrócił się więc do tłumu i zapytał: —Kto dotknął mojego płaszcza? 31 Na to Jego uczniowie odpowiedzieli: —Mnóstwo ludzi tłoczy się wokół Ciebie, a Ty pytasz, kto Cię dotknął? 32 Lecz On nadal rozglądał się za tym, kto to zrobił. 33 Wówczas kobieta, będąc ciągle pod wrażeniem tego, co zaszło, drżąc ze strachu, upadła Mu do nóg i przyznała się do wszystkiego. 34 —Córko! Uwierzyłaś, więc zostałaś uzdrowiona. Idź w pokoju i ciesz się zdrowiem!—odrzekł jej Jezus. 35 A gdy jeszcze z nią rozmawiał, przybyli posłańcy z domu Jaira z wiadomością, że jego córka umarła i nie ma już po co fatygować Jezusa. 36 Lecz Jezus, nie zważając na to, co mówią, rzekł do Jaira: —Uwierz Mi i niczego się nie bój! 37 Powstrzymał idący tłum i udał się do jego domu, biorąc ze sobą tylko Piotra, Jakuba i Jana. 38 Panowało tam zamieszanie, słychać było płacz i zawodzenie. 39 Jezus wszedł do środka i rzekł: —Po co ten lament i popłoch? Dziecko przecież nie umarło, tylko śpi! 40 Słysząc to, wyśmiewali Go. Lecz On rozkazał, by wszyscy wyszli, a sam z trzema

uczniami oraz ojcem i matką dziewczynki wszedł do pokoju, gdzie leżała. **41** Wziął ją za rękę i powiedział: —Talitha kum! (co znaczy: „Dziewczynko, mówię ci: Wstań!"). **42** Ona natychmiast wstała z łóżka i zaczęła biegać, miała bowiem dwanaście lat. Rodzice oniemieli. **43** Jezus zaś surowo im przykazał, aby nikomu nie mówili o tym wydarzeniu, i polecił, by dano jej coś do jedzenia.

6 Wkrótce potem opuścił tę okolicę i powrócił z uczniami do rodzinnego Nazaretu. **2** W dzień szabatu poszedł do synagogi i tam nauczał. Jego mądrość i cuda, jakie czynił, zastanawiały ludzi. Był przecież jednym z nich—zwyczajnym mieszkańcem tego miasteczka. **3** Mówili więc między sobą: —Czy on jest lepszy od nas? Przecież to zwyczajny cieśla, syn Marii, a brat Jakuba, Józefa, Judy i Szymona; jego siostry także przecież tutaj mieszkają. I nie byli w stanie uwierzyć w Jego moc. **4** Wtedy Jezus rzekł do nich: —Prorok może cieszyć się poważaniem wszędzie, z wyjątkiem swojego miasta, swojej rodziny i krewnych. **5** I ze względu na ich niewiarę nie mógł uczynić żadnego wielkiego cudu, uzdrowił tylko kilku chorych, kładąc na nich ręce. **6** I dziwił się, że nie chcieli Mu uwierzyć. Odszedł więc stamtąd, aby odwiedzać okoliczne wioski i nauczać w nich. **7** Następnie zebrał Dwunastu i rozesłał ich po dwóch, udzielając im mocy wypędzania demonów. **8** Nie pozwolił im jednak wziąć ze sobą niczego oprócz laski podróżnej: ani żywności, ani torby, ani pieniędzy, **9** ani nawet obuwia czy ubrania na zmianę. **10** —Gdy zatrzymacie się w jakimś miejscu—powiedział—nie przenoście się z domu do domu, lecz cały czas mieszkajcie w tym samym. **11** A jeśli was nie przyjmą i nie zechcą was słuchać, odchodząc strząśnijcie kurz ze swoich stóp. Będzie to oznaczało, że pozostawiacie tych ludzi ich własnemu losowi. **12** Poszli więc i mówili wszystkim napotkanym, że powinni odwrócić się od grzechu. **13** Uwalniali też ludzi od wielu złych duchów i uzdrawiali chorych, namaszczając ich olejkiem. **14** Ponieważ wszędzie było głośno o cudach, których dokonywał Jezus, wieść o Nim dotarła również do króla Heroda. Sądził on jednak, że Jezus to zmartwychwstały Jan Chrzciciel. Podobnie zresztą myślało wielu ludzi. Mówili: „Nic dziwnego, że potrafi czynić takie cuda". **15** Inni uważali Jezusa za Eliasza, dawnego proroka. Jeszcze inni twierdzili, że to jakiś nowy wielki prorok, podobny do tych, znanych z historii. **16** —To na pewno Jan, którego kazałem ściąć—mówił Herod. —Widocznie powstał z martwych. **17** Jakiś czas wcześniej bowiem Herod wysłał żołnierzy, aby zatrzymali i aresztowali Jana Chrzciciela. Powodem tego była Herodiada, żona jego brata—Filipa, z którą Herod się ożenił. **18** Jan bowiem ciągle wypominał Herodowi: „Nie wolno ci żyć z żoną swojego brata!". **19** Herodiada, przepełniona żądzą zemsty, chciała zabić Jana, lecz bez zgody Heroda nie mogła mu nic zrobić. **20** Tymczasem on sam odnosił się do Jana z szacunkiem i chronił go. Wierzył bowiem, że to święty i dobry człowiek. Wprawdzie rozmowy z Janem wzniecały w nim niepokój, ale mimo to lubił go słuchać. **21** Wreszcie nadszedł długo oczekiwany przez Herodiadę moment. Z okazji swoich urodzin Herod wydał przyjęcie dla dworzan, oficerów i wybitnych obywateli Galilei. **22** Przed gośćmi wystąpiła córka Herodiady i swym tańcem wzbudziła ogólny zachwyt. **23** —Proś mnie, o co tylko zechcesz, a dam ci to: nawet połowę królestwa—przysiągł król. **24** Dziewczyna poszła poradzić się matki, a ta jej szepnęła: —Proś o głowę Jana Chrzciciela. **25** Wtedy przybiegła do króla ze słowami: —Chcę mieć zaraz na tacy głowę Jana Chrzciciela! **26** Mimo że król nie chciał tego, to jednak nie miał odwagi złamać przysięgi danej w obecności gości. **27** Posłał więc strażnika, aby ściął Janowi głowę i przyniósł ją. Żołnierz dokonał egzekucji Jana w więzieniu, **28** przyniósł jego głowę na tacy i podał dziewczynie, a ta zaniosła ją matce. **29** Gdy się o tym dowiedzieli uczniowie Jana, przyszli po jego ciało i pochowali je. **30** Apostołowie wrócili do Jezusa i opowiedzieli o tym, czego dokonali i co mówili ludziom, których odwiedzili. **31** Wówczas Jezus zaproponował: —Zostawmy na jakiś czas tłumy i odpocznijmy. Tak wielu bowiem otaczało ich ludzi, że nie mieli nawet czasu na posiłek. **32** Wyruszyli więc łodzią w poszukiwaniu jakiegoś ustronnego miejsca. **33** Jednak niektórzy z obecnych zauważyli, że odpływają, i pobiegli wzdłuż brzegu, aby spotkać ich tam, gdzie dopłyną. **34** Wychodząc z łodzi, Jezus znów zastał więc tłumy ludzi. Gdy spojrzał na zebranych, ogarnęła Go litość, byli bowiem jak owce bez pasterza. Zaczął więc nauczać ich wielu ważnych prawd. **35** Pod wieczór uczniowie zwrócili się do Niego: —Każ ludziom rozejść się do pobliskich wiosek i osad. Niech kupią sobie coś do jedzenia, bo na tym pustkowiu nie ma żywności, a robi się już późno. **37** —Wy dajcie im jeść—rzekł Jezus. —Ale co?! Trzeba by całej fortuny, aby kupić dość żywności dla takiej rzeszy!—wykrzyknęli. **38** —Zobaczcie najpierw, co mamy do jedzenia—odpowiedział. —Mamy tylko pięć chlebów i dwie ryby!—donieśli Mu po chwili. **39** Wtedy Jezus polecił ludziom usiąść na zielonej trawie. **40** Rozsiedli się więc w grupach po pięćdziesiąt i

sto osób. 41 A On wziął pięć chlebów i dwie ryby. Popatrzył w niebo, podziękował za nie Bogu, po czym dawał uczniom, a oni rozdawali ludziom. 42 W ten sposób wszyscy najedli się do syta! 43 I zebrano jeszcze dwanaście koszy resztek chleba i ryb, 44 choć w posiłku tym brało udział około pięciu tysięcy samych tylko mężczyzn—nie licząc kobiet i dzieci. 45 Zaraz potem Jezus nakazał uczniom, aby przeprawili się łodzią na drugą stronę jeziora—do Betsaidy, dokąd On sam miał przybyć później. Chciał bowiem pozostać na miejscu do czasu, aż ludzie rozejdą się do domów. 46 Gdy wszyscy już odeszli, wszedł na wzgórze, aby się modlić. 47 Zapadł zmrok i Jezus był zupełnie sam. Tymczasem uczniowie wiosłowali, płynąc łodzią przez środek jeziora. 48 Jezus zobaczył, że znaleźli się w trudnej sytuacji, walcząc z silnym wiatrem i falami. Około trzeciej nad ranem poszedł więc do nich po wodzie. Gdy uczniowie zobaczyli mijającego ich Jezusa, krzyknęli z przerażenia: —To duch! 50 —Spokojnie! Nie bójcie się, to Ja!—szybko odrzekł Jezus. 51 Gdy wszedł do łodzi, wiatr nagle ucichł. Uczniowie byli zdumieni. 52 Mimo że poprzedniego wieczoru byli świadkami cudu, nie mogli w to uwierzyć. Wciąż jeszcze nie byli w stanie pojąć, kim On jest. 53 Niebawem przypłynęli do krainy Genezaret 54 i wyszli na brzeg. Stojący tam ludzie natychmiast rozpoznali Jezusa 55 i po całej okolicy rozeszła się wiadomość o Jego przybyciu. Wtedy ze wszystkich stron zaczęto przynosić do Niego chorych. 56 Gdziekolwiek się pojawił—w wioskach i miastach, a nawet w odległych osadach—wszędzie wynoszono chorych na place i ulice. Proszono Go, aby pozwolił im przynajmniej dotknąć swojego płaszcza. A wszyscy, którzy Go dotykali, odzyskiwali zdrowie.

7 Pewnego dnia, celem sprawdzenia nauki głoszonej przez Jezusa, przybyli z Jerozolimy przywódcy religijni i faryzeusze. 2 Od razu zauważyli, że niektórzy z Jego uczniów nie przestrzegają żydowskich zwyczajów obowiązujących przy jedzeniu. 3 Zgodnie bowiem z tradycją, Żydzi—a szczególnie faryzeusze—przed rozpoczęciem jedzenia polewają wodą dłonie. 4 Po każdym powrocie do domu, zanim dotkną jedzenia, muszą się umyć—a to tylko jeden przykład tych przepisów. Przewidują one nawet ceremonie oczyszczenia garnków, kubków i talerzy. 5 Przybysze zapytali Go więc: —Dlaczego Twoi uczniowie nie przestrzegają naszych odwiecznych zwyczajów? Dlaczego siadają do stołu, nie dokonawszy obrzędu obmywania rąk? 6 Odpowiedź Jezusa była ostra i natychmiastowa: —Obłudnicy! Dobrze was określił prorok Izajasz, mówiąc: „Ludzie ci bardzo pięknie o Mnie mówią, ale w ich sercach nie ma miłości do Mnie. 7 Na próżno jednak oddają Mi cześć. Nauczają bowiem przykazań, które sami wymyślili.” Nie mylił się Izajasz! 8 Omijacie prawdziwe Boże przykazania, zastępując je waszą własną tradycją. 9 W imię tradycji odrzucacie i po prostu depczecie Boże prawa! 10 Mojżesz przekazał wam od Boga prawo: „Szanuj rodziców!”. Powiedział również: „Kto znieważa ojca lub matkę, musi umrzeć”. 11 Natomiast wy uważacie za normalne, gdy ktoś zaniedbuje swoich rodziców będących w potrzebie, tłumacząc się: „Niestety, nie mogę wam pomóc, bo przecież to, co miałem dla was, oddałem w darze Bogu do Jego świątyni”. 12 I nie pozwalacie mu już nic uczynić dla ojca i matki. 13 Chcąc przestrzegać własnej tradycji, łamiecie Boże prawo. A jest to tylko jeden z wielu przykładów. 14 Następnie zawołał zgromadzonych i rzekł: —Słuchajcie wszyscy i postarajcie się to zrozumieć. 15 Nie to, co w was wchodzi, może wam przynieść szkodę, lecz to, co z was wychodzi. 16 Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! 17 Gdy opuścił zgromadzonych i wszedł do domu, uczniowie zapytali Go o znaczenie słów, jakie właśnie wypowiedział. 18 —Wy też tego nie rozumiecie?—zapytał. —Czy nie pojmujecie, że to nie jedzenie was zanieczyszcza? 19 Przecież pokarm nie wchodzi do ludzkiego serca! Trafia tylko do żołądka, po czym zostaje wydalony. W ten sposób dał im do zrozumienia, że każdy rodzaj pożywienia uznaje za czysty. 20 Mówił też dalej: —Człowieka zanieczyszcza to, co z niego wychodzi. 21 To w jego wnętrzu, w sercu, rodzą się bowiem złe myśli prowadzące do rozwiązłości, kradzieży, morderstw, niewierności małżeńskiej, 22 a także zachłanności, podłości, podstępów, rozpusty i zawiści. 23 Te wszystkie brudy pochodzą z ludzkiego serca i to one czynią człowieka nieczystym. 24 Potem Jezus opuścił Galileę, udając się w okolice Tyru i Sydonu. Chociaż chciał utrzymać swoją obecność w tajemnicy, bardzo szybko—jak zwykle—rozeszła się wieść o Jego przybyciu. 25 I przyszła do Niego kobieta, której córka była opanowana przez złego ducha. A ponieważ słyszała o cudach Jezusa, padła Mu do nóg 26 i błagała, aby uwolnił jej dziecko od demona. Była to Syrofenicjanka, a więc należała do pogan, których Żydzi mają w pogardzie. 27 Jezus powiedział do niej: —Przede wszystkim pozwól Mi najpierw zadbać o własnych domowników—Żydów. Byłoby przecież niedobrze odbierać chleb dzieciom i rzucić go szczeniętom. 28 —To prawda, Panie!—odpowiedziała.

—Jednak nawet psy dostają resztki ze stołu, przy którym jedzą dzieci. 29 —Masz rację! Możesz wrócić do domu. Twoja córka jest zdrowa. Zły duch już z niej wyszedł—powiedział wtedy Jezus. 30 A gdy kobieta wróciła do domu, dziewczynka leżała spokojnie w łóżku, a po demonie nie było najmniejszego śladu. 31 Z Tyru Jezus udał się do Sydonu, po czym przemierzając krainę Dekapolu wrócił znowu nad Jezioro Galilejskie. 32 Tam ludzie przyprowadzili do Niego człowieka, który był głuchoniemy. Wszyscy prosili, żeby położył na niego ręce i uzdrowił go. 33 Odszedł więc z nim na bok, włożył palce w jego uszy i śliną zwilżył mu język. 34 Potem spojrzał w niebo, westchnął i rzekł do niego: —Effatha! (to znaczy: „Otwórz się!"). 35 I otworzyły się uszy tego człowieka i odzyskał słuch i normalną mowę. 36 Jezus nie chciał, aby ktokolwiek z tłumu o tym rozpowiadał, lecz im surowiej zakazywał, tym bardziej to rozgłaszano. 37 Wszyscy byli bowiem bardzo przejęci tym, co widzieli. Nieustannie powtarzali: —To, co On czyni, jest cudowne! Leczy nawet głuchoniemych!

8 Innym razem, gdy zebrał się spory tłum i znowu zabrakło jedzenia, Jezus zawołał uczniów i rzekł: 2 —Żal mi tych ludzi! Są tu od trzech dni i nie mają już nic do jedzenia. 3 Jeśli odejdą stąd głodni, mogą zasłabnąć w drodze do domu. Niektórzy przecież przyszli tu z daleka. 4 —Skąd tu, na pustyni, weźmiemy tyle jedzenia?—spytali uczniowie. 5 —A ile macie chleba?—zapytał Jezus. —Siedem bochenków—odparli. 6 Wtedy Jezus polecił ludziom, aby usiedli na ziemi. Sam zaś wziął te siedem chlebów i podziękował za nie Bogu. Następnie łamał je na kawałki i podawał uczniom, a oni kładli je przed ludźmi. 7 Znalazło się też kilka małych rybek. Jezus pobłogosławił je i również kazał rozdać zgromadzonym. 8 I tak wszyscy najedli się do syta, a zebranymi resztkami napełniono aż siedem koszy. 9 A było tam około czterech tysięcy osób. 10 Potem Jezus wsiadł z uczniami do łodzi i popłynął w okolice Dalmanuty. 11 Gdy miejscowi faryzeusze usłyszeli o Jego przybyciu, postanowili Go poddać próbie. —Uczyń cud!—prosili. —Jeżeli ukaże się jakiś znak na niebie, wówczas Ci uwierzymy. 12 Jezus westchnął i zapytał: —Dlaczego żądacie znaku? Mówię wam, że żaden znak nie będzie dany temu pokoleniu. 13 Zostawił ich samych, wsiadł do łodzi i odpłynął na drugi brzeg jeziora. 14 A uczniowie mieli ze sobą tylko jeden bochenek chleba, bo zapomnieli dokupić żywności. 15 Gdy płynęli, Jezus przestrzegł ich: —Bądźcie ostrożni i wystrzegajcie się kwasu króla Heroda i faryzeuszy. 16 —Co On chce przez to powiedzieć?—zastanawiali się uczniowie. W końcu doszli do wniosku, że pewnie chodzi o to, że nie kupili chleba. 17 Widząc ich zakłopotanie, Jezus wyjaśnił: —Nie chodzi mi o chleb! Czy wy wciąż nie rozumiecie? Czy aż tak twarde są wasze serca? 18 „Macie oczy, żeby widzieć"—mówił Izajasz. „Czemu więc nie patrzycie? Czemu nie nadstawiacie uszu, aby usłyszeć?" Czy już zdążyliście wszystko zapomnieć? 19 Czy nie pamiętacie tych pięciu tysięcy ludzi, których nakarmiłem pięcioma bochenkami chleba? Ile wtedy zebraliście resztek? —Dwanaście koszy—odpowiedzieli. 20 —A gdy siedmioma bochenkami nakarmiłem cztery tysiące ludzi, to ile jeszcze pozostało? —Siedem koszy resztek—odrzekli uczniowie. 21 —Czy więc nadal sądzicie, że mógłbym się martwić z powodu braku chleba? 22 Gdy przybyli do Betsaidy, ludzie przyprowadzili do Niego niewidomego i prosili, żeby go dotknął i uzdrowił. 23 Jezus wziął go za rękę i wyprowadził za wioskę. Zwilżył śliną jego oczy i dotknął ich. —Czy teraz coś widzisz? 24 Niewidomy popatrzył wokoło. —Widzę ludzi—powiedział—ale niewyraźnie. Wyglądają jak chodzące drzewa. 25 Wtedy Jezus ponownie dotknął dłońmi jego oczu, a gdy ślepy wytężył wzrok, doznał zupełnego uzdrowienia. Mógł teraz widzieć całkiem wyraźnie i cieszył się tym, co widział dokoła. 26 Jezus odesłał go więc do domu, do rodziny. —Po drodze nawet nie wstępuj do wioski—przykazał mu. 27 Opuściwszy Galileę, Jezus wraz z uczniami udał się do wiosek wokół Cezarei Filipowej. W drodze zadał im pytanie: —Za kogo uważają Mnie ludzie? 28 —Jedni sądzą, że jesteś Janem Chrzcicielem—odrzekli uczniowie—inni, że Eliaszem lub jakimś innym dawnym prorokiem, który powstał z martwych. 29 —A wy? Za kogo Mnie uważacie?—zapytał ich wprost. —Jesteś Mesjaszem—powiedział Piotr. 30 —Nikomu o tym nie mówcie—przykazał im Jezus. 31 Wtedy właśnie zaczął im mówić o strasznych cierpieniach, jakie Go czekają, i o tym, że zostanie odrzucony przez starszych, najwyższych kapłanów i innych przywódców religijnych, że będzie zabity, ale że po trzech dniach zmartwychwstanie. 32 Mówił im o tym zupełnie otwarcie, więc Piotr wziął Go na bok i prosił, żeby Jezus nawet nie wspominał o takich rzeczach. 33 Wówczas Jezus odwrócił się, spojrzał na uczniów i surowo zganił Piotra: —Precz, szatanie! Patrzysz na to jedynie z ludzkiego punktu widzenia i nie jesteś w stanie zrozumieć Bożych planów. 34 Potem zawołał uczniów oraz cały tłum, by podeszli bliżej i słuchali. —Jeśli ktoś z was chce Mnie naśladować, niech

przestanie myśleć wyłącznie o sobie. Niech weźmie swój krzyż i idzie ze Mną. **35** Jeśli ktoś chce wygrać życie, przegra je. Ale kto przegra życie ze względu na Mnie i dobrą nowinę, naprawdę je wygra. **36** Co z tego, że ktoś zdobędzie cały świat, jeśli po drodze zatraci życie? **37** Czy dla człowieka istnieje coś cenniejszego niż on sam? **38** Kto wstydzi się Mnie i mojej nauki przed tymi niewiernymi i grzesznymi ludźmi, tego i Ja, Syn Człowieczy, będę się wstydzić, gdy powrócę tu ze świętymi aniołami, otoczony chwałą mojego Ojca.

9 —Zapewniam was: Niektórzy z obecnych tu—mówił dalej do uczniów—jeszcze za swojego życia ujrzą potęgę nadchodzącego królestwa Bożego! **2** Sześć dni później Jezus wziął ze sobą na szczyt pewnej góry Piotra, Jakuba i Jana. Poza nimi nie było tam nikogo. Nagle, na ich oczach, przemienił się: **3** Jego płaszcz zalśnił taką nieziemską bielą, jakiej nie zdołałby osiągnąć żaden farbiarz. **4** Potem zjawili się Eliasz i Mojżesz, którzy zaczęli z Nim rozmawiać. **5** —Nauczycielu, jak dobrze, że tu jesteśmy!—wykrzyknął Piotr do Jezusa. —Jeśli chcesz, zbuduję trzy szałasy: dla Ciebie, dla Mojżesza i dla Eliasza. **6** Powiedział tak, gdyż—podobnie jak pozostali—był sparaliżowany strachem i nie wiedział, co mówić. **7** Ale zanim skończył, otoczył ich jasny obłok, z którego rozległ się głos: —Oto mój ukochany Syn. Słuchajcie Go! **8** Po chwili, gdy się rozejrzeli, stwierdzili, że poza Jezusem nie ma już nikogo. **9** Schodząc z góry, Jezus nakazał im, aby do czasu Jego zmartwychwstania nikomu nie opowiadali o tym, co widzieli. **10** Zatrzymali to więc dla siebie, ale często rozmawiali o tym we własnym gronie i zastanawiali się, co Jezus miał na myśli, mówiąc o zmartwychwstaniu. **11** Zapytali Go też, dlaczego przywódcy religijni twierdzą, że przed przyjściem Mesjasza musi pojawić się Eliasz. **12** —Mają rację—odparł Jezus. —Eliasz musi przyjść i wszystko przygotować. A co prorocy napisali o Mnie, Synu Człowieczym? Mam cierpieć i być odrzucony! **13** Mówię wam: Eliasz już przyszedł, ale—zgodnie z tym, co przepowiedzieli prorocy—został haniebnie potraktowany! **14** U podnóża góry zastali ogromny tłum, otaczający pozostałych dziewięciu uczniów, żywo dyskutujących z przywódcami religijnymi. **15** Ludzie, uradowani widokiem Jezusa, przybiegli Go powitać. **16** —O co chodzi?—zapytał. **17** —Nauczycielu!—odezwał się ktoś z tłumu. —Przyprowadziłem tu mojego syna, żebyś go uzdrowił. Opanował go zły duch i nie może mówić. **18** Gdy go napada, chłopiec rzuca się na ziemię z pianą na ustach, zgrzyta zębami i sztywnieje. Prosiłem Twoich uczniów, żeby wypędzili demona, lecz oni nie potrafili. **19** —Dlaczego wciąż brakuje wam wiary?—zwrócił się do nich Jezus. —Jak długo jeszcze muszę być z wami, żebyście wreszcie uwierzyli? Jak długo mam was znosić? Przyprowadźcie tu chłopca! **20** Ujrzawszy Jezusa, demon rzucił chłopca na ziemię tak gwałtownie, że ten wił się w konwulsjach, z pianą na ustach. **21** —Jak długo na to cierpi?—zapytał Jezus ojca. —Od dzieciństwa. **22** Zły duch często usiłuje go zabić, rzucając go w ogień lub wodę. Zmiłuj się nad nami i jeśli możesz, zrób coś! **23** —„Jeśli możesz”?—powtórzył Jezus. —Dla tego, kto wierzy, wszystko jest możliwe! **24** —Wierzę!—gorąco zapewnił ojciec. —Ale, proszę, pomóż mi wierzyć jeszcze mocniej! **25** A ponieważ tłum gęstniał coraz bardziej, Jezus zwrócił się do demona: —Duchu niemy i głuchy! Rozkazuję ci: Opuść to dziecko raz na zawsze! **26** Demon przeraźliwie krzyknął, targnął chłopcem i wyszedł z niego, pozostawiając go leżącego nieruchomo i bezwładnie, jak gdyby był martwy. Przez tłum przebiegł szmer: —Nie żyje… **27** Lecz Jezus wziął go za rękę i podniósł. Chłopiec był całkowicie uzdrowiony! **28** Później, gdy Jezus znalazł się w domu sam na sam z uczniami, zapytali Go: —Dlaczego my nie mogliśmy wypędzić tego demona? **29** —Takiego rodzaju złych duchów nie uda się wypędzić bez modlitwy—odpowiedział. **30** Gdy opuścili to miejsce, przemierzali dalej Galileę, lecz Jezus unikał tłumów. Chciał bowiem poświęcić czas przygotowaniu uczniów na to, co miało nastąpić. **31** Mówił im: —Ja, Syn Człowieczy, zostanę wkrótce wydany w ręce ludzi, którzy Mnie zabiją, ale trzeciego dnia zmartwychwstanę. **32** Uczniowie nie rozumieli tego, lecz bali się prosić Go o wyjaśnienie. **33** Tak doszli do Kafarnaum. Gdy rozgościli się w domu, gdzie ich przyjęto, Jezus zapytał: —O czym to dyskutowaliście w drodze? **34** Lecz oni wstydzili się odpowiedzieć, ponieważ spierali się o to, który z nich jest najważniejszy. **35** Wtedy Jezus usiadł, zebrał Dwunastu wokół siebie i rzekł: —Kto chce być największy, musi stać się sługą wszystkich! **36** Postawił wśród nich dziecko i obejmując je ramieniem powiedział: **37** —Każdy, kto ze względu na Mnie przyjmie nawet takie małe dziecko, Mnie przyjmie; a kto Mnie przyjmie—przyjmie samego Ojca, który Mnie posłał. **38** Niedługo potem Jan—jeden z uczniów—zwrócił się do Jezusa: —Nauczycielu, spotkaliśmy człowieka, który w Twoim imieniu wypędza demony, i zabroniliśmy mu działać. Nie należy bowiem do naszego grona. **39** —Nie zabraniajcie mu—odparł Jezus. —Kto w moim imieniu czyni cuda, nieprędko

wystąpi przeciwko Mnie. **40** Każdy, kto nie jest nam przeciwny, jest naszym sprzymierzeńcem. **41** Zapewniam was, że jeśli ktoś poda wam choćby kubek wody—dlatego, że należycie do Mnie—nie ominie go nagroda! **42** Lecz jeśli z czyjegoś powodu upadnie choćby jeden z najmniejszych moich uczniów, to lepiej byłoby, aby takiemu człowiekowi przywiązano do szyi kamień młyński i wrzucono go do morza. **43** Jeśli więc twoja własna ręka skłania cię do grzechu—odetnij ją; lepiej bowiem wejść do nieba z jedną ręką, niż mając dwie znaleźć się w ogniu piekielnym, który nigdy nie gaśnie. **(Geenna g1067)** **45** Podobnie, jeśli twoja noga skłania cię do grzechu—odetnij ją; lepiej jest dla ciebie kalekim wejść do nieba, niż z obiema nogami zostać wrzuconym do piekła. **(Geenna g1067)** **47** Jeśli twoje oko skłania cię do grzechu—wyłup je; lepiej bowiem wejść do królestwa Bożego z jednym okiem, niż z dwojgiem oczu być wrzuconym do piekła, **(Geenna g1067)** **48** gdzie udręka się nie kończy i ogień nigdy nie gaśnie. **49** Tam wszyscy zostaną „posoleni” ogniem cierpień. **50** Sól jest dobra; lecz jeśli utraci swój smak, staje się bezwartościowa. Nie utraćcie więc i wy swoich właściwości, ale zachowajcie pokój między sobą.

10 Wychodząc z Kafarnaum Jezus skierował się na południe, do Judei i w okolice leżące po drugiej stronie Jordanu. A gdy nauczał, jak zwykle otoczony przez tłumy, **2** podeszli faryzeusze i—chcąc Go sprowokować do jakiejś niefortunnej wypowiedzi—zapytali Go: —Czy zezwalasz na rozwody? **3** —A co na ten temat powiedział Mojżesz?—spytał ich Jezus. **4** —Pozwolił wręczyć żonie dokument rozwodowy i odprawić ją—odrzekli. **5** —Mojżesz zezwolił na to tylko z powodu waszych zatwardziałych serc—odparł Jezus. **6** —Ale nie taki był Boży zamiar. Już na samym początku Bóg stworzył bowiem mężczyznę i kobietę. **7** Dlatego właśnie mężczyzna powinien opuścić rodziców **8** i złączyć się z żoną, aby ci dwoje stali się jednym ciałem. **9** Żaden człowiek nie ma prawa rozdzielać tego, co połączył Bóg. **10** Gdy później znalazł się z uczniami w domu, ci powrócili do tego tematu. **11** Wtedy im powiedział: —Jeśli mężczyzna rozwodzi się z żoną i poślubia inną kobietę, dopuszcza się grzechu niewierności małżeńskiej. **12** Podobnie żona, jeśli porzuca męża, aby powtórnie wyjść za mąż, dopuszcza się grzechu niewierności. **13** Zdarzyło się też, że przyprowadzono do Jezusa dzieci, prosząc, aby je pobłogosławił. Uczniowie jednak odsuwali je, nie chcąc, aby Mu przeszkadzały. **14** Widząc to, Jezus oburzył się na nich i rzekł: —Nie zabraniajcie dzieciom przychodzić do Mnie, gdyż do takich jak one należy królestwo Boże. **15** Zapewniam was: Jeśli ktoś nie przyjdzie do Boga tak, jak dziecko przychodzi do ojca, nie będzie miał wstępu do Jego królestwa. **16** I przytulał dzieci, i kładł na nie ręce, błogosławiąc je. **17** W trakcie przygotowań do dalszej drogi przybiegł do Jezusa jakiś młody człowiek. Ukląkł przed Nim i zapytał: —Dobry nauczycielu, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? **(aiōnios g166)** **18** —Dlaczego nazywasz Mnie „dobrym”?—zapytał Jezus. —Naprawdę dobry jest tylko Bóg. **19** Jeśli zaś chodzi o twoje pytanie, to znasz chyba przykazania: „Nie zabijaj, bądź wierny w małżeństwie, nie kradnij, nie składaj fałszywych zeznań, szanuj rodziców!”? **20** —Nauczycielu! Nigdy nie przekroczyłem żadnego z nich—odpowiedział. **21** Jezus spojrzał na niego z głęboką miłością i rzekł: —Zatem jedno pozostało ci do zrobienia: Idź i sprzedaj swój majątek, a pieniądze rozdaj biednym. To zapewni ci skarb w niebie. Potem wróć i chodź ze Mną. **22** Na te słowa młody człowiek spochmurniał i odszedł zasmucony; był bowiem bardzo bogaty. **23** Jezus odprowadził go wzrokiem i powiedział do uczniów: —Oto jak trudno jest bogatym wejść do królestwa Bożego. **24** A ponieważ zdumiało to uczniów, dodał: —Nie sposób wejść do Bożego królestwa, jeśli pokłada się nadzieję w bogactwie. **25** Łatwiej wielbłądowi przejść przez ucho od igły, niż bogatemu człowiekowi wejść do królestwa Bożego. **26** Słowa te poważnie zastanowiły uczniów: —Kto więc może być zbawiony?—pytali. **27** Jezus spojrzał na nich i rzekł: —To przekracza ludzkie możliwości, ale dla Boga wszystko jest możliwe. **28** —My zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą—odezwał się Piotr. **29** —Zapewniam was—odpowiedział Jezus—że każdy, kto z miłości do Mnie i w celu głoszenia dobrej nowiny opuścił dom, braci, siostry, matkę, ojca, dzieci albo posiadłości, **30** otrzyma w zamian sto razy więcej domów, braci, sióstr, matek, dzieci oraz posiadłości, ale spotkają go też prześladowania! Oprócz tego, co otrzyma tu, na ziemi, czeka go życie wieczne w przyszłym świecie. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Wtedy wielu ludzi, obecnie uznawanych za wielkich, przestanie się liczyć, a inni, teraz uznawani za najmniejszych, będą wielkimi. **32** Podążali teraz w kierunku Jerozolimy. Jezus szedł przodem, a za Nim uczniowie, pełni lęku i trwogi. Wtedy wziął Dwunastu na bok i jeszcze raz powiedział im o wszystkim, co Go czeka: **33** —Gdy znajdziemy się w Jerozolimie—mówił—Ja, Syn Człowieczy, zostanę schwytany i postawiony przed najwyższymi kapłanami

i przywódcami religijnymi, którzy skażą Mnie na
śmierć i wydadzą w ręce Rzymian, aby Mnie zabili.
34 Będą śmiać się ze Mnie i pluć na Mnie; ubiczują
Mnie i w końcu zabiją. Lecz po trzech dniach powrócę
do życia. 35 Potem podeszli do Niego Jakub i
Jan, synowie Zebedeusza, i rzekli: —Nauczycielu!
Mamy do Ciebie prośbę. 36 —Jaką?—zapytał. 37
—Chcielibyśmy zasiadać w Twoim królestwie tuż obok
Ciebie—po prawej i lewej stronie. 38 —Nie wiecie, o
co prosicie!—odrzekł im Jezus. —Czy jesteście gotowi
wypić mój „kielich cierpienia"? Albo przejść chrzest, jaki
jest dla Mnie przeznaczony? 39 —Tak—opowiedzieli
bracia. —Rzeczywiście, wypijecie ten „kielich" i
przejdziecie ten chrzest—kontynuował Jezus— 40 ale
nie mam prawa posadzić was na tronie obok siebie.
Te miejsca są już rozdzielone. 41 Gdy pozostałych
dziesięciu uczniów dowiedziało się o tej prośbie,
oburzyli się na Jakuba i Jana. 42 Wtedy Jezus zawołał
wszystkich do siebie i powiedział: —Jak wiecie, wielcy
tego świata nadużywają swojej władzy nad ludźmi. 43
Lecz wśród was powinno być inaczej. Jeśli ktoś z
was chce być wielki, powinien stać się sługą. 44 A kto
chce być największy ze wszystkich, musi stać się
niewolnikiem wszystkich. 45 Przecież nawet Ja, Syn
Człowieczy, nie przyszedłem po to, żeby Mi służono,
lecz aby służyć innym i złożyć własne życie jako okup
za wielu ludzi. 46 Rozmawiając, dotarli do Jerycha.
Gdy wychodzili z miasta, ciągnął już za nimi wielki
tłum. A pewien niewidomy żebrak, Bartymeusz (to
znaczy: syn Tymeusza) siedział tam przy drodze. 47
Usłyszał, że Jezus z Nazaretu znajduje się w pobliżu,
i zaczął wołać: —Jezusie, potomku króla Dawida,
zmiłuj się nade mną! 48 —Cicho bądź!—krzyczeli na
niego ludzie. On jednak tym głośniej wołał: —Potomku
Dawida, zmiłuj się nade mną! 49 Jezus zatrzymał się
i rzekł: —Zawołajcie go tutaj! Poszli więc po niego i
powiedzieli: —Masz szczęście, człowieku! Chodź,
On cię woła! 50 Bartymeusz zrzucił płaszcz, zerwał
się na nogi i ruszył do Jezusa. 51 —Co mogę dla
ciebie zrobić?—zapytał Jezus. —Nauczycielu!—prosił
niewidomy. —Chciałbym widzieć! 52 —Dobrze, niech
się tak stanie!—powiedział Jezus. —Twoja wiara cię
uzdrowiła. I natychmiast niewidomy odzyskał wzrok i
poszedł z Nim.

11 Gdy zbliżali się do Betfage i Betanii w pobliżu
Jerozolimy i znaleźli się pod Górą Oliwną, Jezus
wysłał przed sobą dwóch uczniów: 2 —Idźcie do
najbliższej wsi—powiedział. —Zaraz przy wejściu do
niej znajdziecie uwiązanego osiołka, na którym jeszcze
nikt nie jechał. Odwiążcie go i przyprowadźcie tutaj. 3
A gdyby ktoś was pytał, po co go bierzecie, powiedzcie
po prostu: „Pan go potrzebuje i zaraz odprowadzi".
4 Poszli więc i znaleźli osiołka uwiązanego przed
domem. Gdy go odwiązali, 5 stojący tam ludzie
zapytali: —Czemu go zabieracie? 6 Odpowiedzieli,
że Jezus im tak rozkazał, a wtedy ludzie ci już im nie
przeszkadzali. 7 Gdy przyprowadzili osiołka, zarzucili
płaszcze na jego grzbiet, tak by Jezus mógł na nim
siedzieć. 8 Wielu zaś ludzi rozkładało na drodze
swoje płaszcze i rzucało zielone gałązki. 9 A cały
tłum przed Nim i wokół Niego wołał: —Niech żyje
Król! Błogosławiony Ten, który przychodzi w imieniu
Pana! 10 Błogosławione królestwo, które On ustanowi,
królestwo naszego przodka Dawida! Chwała Królowi!
11 W ten sposób Jezus wjechał do Jerozolimy.
Wszedł do świątyni, rozejrzał się dokładnie i wyszedł,
ponieważ zbliżał się wieczór, a On wraz z Dwunastoma
miał jeszcze udać się do Betanii. 12 Następnego
dnia rano, wychodząc z Betanii, Jezus poczuł głód.
13 W pobliżu zauważył zazielenione drzewo figowe.
Podszedł więc, by zobaczyć, czy nie znajdzie na nim
fig. Na drzewie były jednak tylko liście, bo nie była
to pora owocowania. 14 Wtedy Jezus powiedział do
drzewa: —Już nigdy więcej nie przyniesiesz owocu!
Uczniowie zapamiętali te słowa. **(aiōn g165)** 15 Gdy
powrócili do Jerozolimy, Jezus wszedł do świątyni
i zaczął wypędzać z niej wszystkich sprzedawców
oraz kupujących. Powywracał stoły wymieniających
pieniądze oraz stragany sprzedawców gołębi, 16 a
tym, którzy wnosili różne towary, zabronił wchodzić.
17 Powiedział do nich: —Pismo mówi: „Moja świątynia
ma być domem modlitwy dla wszystkich narodów,
a wy zrobiliście z niej kryjówkę złodziei". 18 Gdy
najwyżsi kapłani i inni przywódcy religijni dowiedzieli
się o tym, poczuli się zagrożeni. Usiłowali więc
znaleźć sposób, aby się pozbyć Jezusa. Byli jednak
bardzo ostrożni, ponieważ bali się rozruchów. Tłumy
bowiem były zachwycone Jego nauką. 19 Tak jak
poprzednio, również i tego wieczoru Jezus wraz z
uczniami opuścił miasto. 20 Następnego dnia rano,
gdy przechodzili obok tego samego drzewa figowego,
spostrzegli, że uschło aż od korzeni. 21 Wtedy
Piotr, przypomniał sobie, co poprzedniego dnia Jezus
powiedział do drzewa, i krzyknął: —Nauczycielu,
patrz! Drzewo, które przekląłeś, uschło! 22 —Jeśli
będziecie mieć wiarę w Boga—odpowiedział Jezus
23 —rozkażecie tej oto górze: „Unieś się i rzuć w
morze!"—a uczyni to. Wasza wiara musi być jednak
prawdziwa, pozbawiona zwątpień. 24 Pamiętajcie:
Jeśli prosicie o coś w modlitwie, wierzcie, że już to
otrzymaliście, a wasza prośba zostanie spełniona. 25

Lecz zanim będziecie się modlić, przebaczcie najpierw winy innym ludziom, aby wasz Ojciec w niebie i wam przebaczył grzechy. **26** Bo jeśli wy nie darujecie innym, również Ojciec w niebie nie przebaczy wam waszych win. **27** Gdy ponownie przybyli do Jerozolimy i Jezus spacerował po terenie świątyni, podeszli do Niego najwyżsi kapłani wraz z innymi przywódcami religijnymi i starszymi, **28** pytając Go: —Jakim prawem wyrzuciłeś ze świątyni sprzedawców? Kto dał ci taką władzę? **29** —Odpowiem wam, jeśli i wy odpowiecie na moje pytanie—odparł Jezus. **30** —Czy chrzest, do którego wzywał Jan Chrzciciel, pochodził od Boga, czy był tylko ludzkim wymysłem? **31** Wtedy zaczęli się naradzać nad odpowiedzią: —Jeśli powiemy, że pochodził od Boga, to zapyta nas „Czemu go nie przyjęliście?”. **32** A jeśli powiemy, że był ludzkim wymysłem, to tłumy się oburzą, bo wszyscy przecież wierzą, że Jan był prorokiem. **33** —Nie potrafimy na to odpowiedzieć—rzekli w końcu. —Wobec tego i Ja nie odpowiem na wasze pytanie—odparł Jezus.

12 Wtedy opowiedział im następującą przypowieść: —Pewien człowiek założył winnicę. Ogrodził ją murem, zbudował tłocznię i wieżę strażniczą, po czym wynajął ją rolnikom i wyjechał. **2** Gdy nastał czas zbiorów, wysłał jednego ze swoich ludzi, aby odebrał należną mu część plonów. **3** Lecz rolnicy pobili posłańca i odesłali go z pustymi rękami. **4** Właściciel wysłał więc innego pełnomocnika, lecz z nim postąpili podobnie, a nawet gorzej, raniąc go poważnie w głowę. **5** Kolejnego posłańca zabito, a i następnych spotkała śmierć lub pobicie. **6** W końcu pozostał mu tylko jego jedyny syn. Posłał go więc, sądząc, że przynajmniej jemu okażą szacunek. **7** Lecz rolnicy, widząc nadchodzącego syna, powiedzieli sobie: „To ten, który ma przejąć winnicę. Zabijmy go, a winnica będzie nasza!”. **8** Napadli go więc i zabili, a ciało wyrzucili poza winnicę. **9** Jak sądzicie, co zrobi właściciel, gdy się o tym dowie? Przyjdzie i ukarze wszystkich śmiercią, a winnicę da innym! **10** Przypomnijcie sobie następujące słowa z Pisma: „Kamień odrzucony przez budujących stał się kamieniem węgielnym, najważniejszym w całym budynku! **11** Dokonał tego Pan i jest to zdumiewające”. **12** Przywódcy zrozumieli, że to ich Jezus miał na myśli, opowiadając przypowieść o złych rolnikach. Dlatego chcieli Go natychmiast aresztować, ale obawiali się reakcji tłumu. Ostatecznie jednak zostawili Go i odeszli. **13** Chcąc sprowokować Jezusa do jakiejś niefortunnej wypowiedzi, wysłali do Niego faryzeuszy i zwolenników rodziny królewskiej. Potrzebny był im bowiem pretekst do oskarżenia Go. Gdy przybyli na miejsce, zapytali Jezusa: **14** —Nauczycielu! Wiemy, że nie boisz się mówić prawdy. Nie dostosowujesz się też do opinii ludzi ani do ich oczekiwań, lecz uczciwie nauczasz Bożych prawd. Powiedz nam więc, czy słusznie płacimy podatki Rzymowi, czy nie? **15** Jezus zdając sobie sprawę z ich podstępu, powiedział: —Chcecie Mnie pogrążyć?! Pokażcie Mi najpierw monetę! Chciałbym ją zobaczyć. **16** Gdy Mu ją podano, zapytał: —Czyją podobiznę i tytuł na niej widzicie? —Cezara—odpowiedzieli. **17** —Oddawajcie więc cezarowi to, co jego, a Bogu—co należy do Boga! Odpowiedź ta zupełnie ich zaskoczyła. **18** Wtedy przyszli do Jezusa saduceusze—przedstawiciele ugrupowania nauczającego, że nie będzie zmartwychwstania: **19** —Nauczycielu!—zwrócili się do Jezusa. —Prawo Mojżesza naucza: „Jeśli umrze mężczyzna, nie pozostawiając potomstwa, jego brat powinien ożenić się z wdową po zmarłym i mieć z nią potomstwo”. **20** Otóż żyło kiedyś siedmiu braci. Najstarszy z nich ożenił się, ale wkrótce zmarł, nie pozostawiając dzieci. **21** Wówczas z wdową ożenił się drugi brat, lecz i on wkrótce zmarł bezdzietnie. **22** Potem ożenił się z nią następny i kolejny—i wszyscy poumierali bezdzietnie. W końcu umarła także ta kobieta. **23** Jeśli rzeczywiście umarli zmartwychwstaną, to czyją będzie wtedy żoną, skoro wszyscy bracia się z nią ożenili? **24** —Cała trudność polega na tym—odparł Jezus—że nie znacie Pisma ani mocy Bożej. **25** Po zmartwychwstaniu więzy małżeńskie nie będą obowiązywać ani tych siedmiu braci, ani kobiety, bo wszyscy pod tym względem będą podobni do aniołów. **26** Jeśli zaś chodzi o samo zmartwychwstanie, to czy nigdy nie czytaliście historii o Mojżeszu i płonącym krzaku? Bóg powiedział wtedy: „Jestem Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba”. **27** Przecież nie nazwałby siebie Bogiem tych, którzy już nie istnieją! Jesteście w wielkim błędzie. **28** Pewien przywódca religijny przysłuchiwał się tej dyskusji i był pełen uznania dla odpowiedzi Jezusa. Zadał Mu więc kolejne pytanie: —Które z przykazań jest najważniejsze? **29** Jezus odpowiedział: —Najważniejsze jest to, które mówi: „Słuchaj, Izraelu! Twój Pan i Bóg jest jedynym Bogiem. **30** Kochaj Go całym sercem, całą duszą i całym umysłem—z całych swoich sił”. **31** I drugie, które brzmi: „Kochaj innych tak, jak kochasz samego siebie”. Te dwa przykazania są najważniejsze ze wszystkich. **32** —Masz rację—powiedział rozmówca. —Jest tylko jeden Bóg i nie ma innego. **33** I jestem przekonany, że kochanie Go całym sercem i umysłem, ze wszystkich

sił, a innych ludzi tak, jak samego siebie, jest o wiele ważniejsze niż składanie ofiar na ołtarzu w świątyni. **34** —Jesteś blisko królestwa Bożego!—powiedział Jezus, widząc jego mądrość. I nikt więcej nie śmiał zadawać Mu pytań. **35** Później, w dalszym ciągu nauczając na terenie świątyni, Jezus zapytał ludzi: —Dlaczego wasi przywódcy religijni twierdzą, że Mesjasz ma pochodzić z rodu króla Dawida? **36** Przecież sam Dawid, a przez jego usta Duch Święty, powiedział: „Bóg rzekł do mojego Pana: Zasiądź po mojej prawej stronie, dopóki nie rzucę Ci pod nogi Twoich nieprzyjaciół". **37** Skoro więc Dawid nazwał Go Panem—kontynuował Jezus—to jak Mesjasz może być jego potomkiem? Tłum ludzi słuchał tych nauk z wielkim zainteresowaniem. **38** Jezus przemawiał więc dalej: —Strzeżcie się przywódców religijnych! Oni lubią nosić wytworne szaty, oczekują wyrazów szacunku ze strony innych ludzi **39** oraz najlepszych miejsc w synagogach i na przyjęciach. **40** Bezwstydnie okradają biedne wdowy! Udają przy tym pobożnych i wygłaszają długie modlitwy, aby ukryć, kim są naprawdę. Tym większa spotka ich kara! **41** Jezus zbliżył się do skarbony świątynnej i usiadł, obserwując ludzi, którzy wrzucali tam pieniądze. I chociaż przychodzili bogaci ludzie i wrzucali duże sumy, On zwrócił uwagę na pewną wdowę. **42** Była biedna i wrzuciła tylko dwie małe monety. **43** Wtedy przywołał swoich uczniów i powiedział: —Zapewniam was: Ta biedna wdowa dała więcej niż wszyscy bogacze razem wzięci! **44** Oni bowiem wrzucili tylko część tego, co mieli w nadmiarze, ona zaś oddała wszystko, co miała na życie.

13 Gdy opuszczali świątynię, jeden z uczniów zachwycał się: —Nauczycielu, spójrz, co to za wspaniała budowla! Co za kamienie! **2** —To, co teraz podziwiacie, legnie w gruzach i nie pozostanie tu nawet kamień na kamieniu—odparł Jezus. **3** Później, gdy siedział na zboczu Góry Oliwnej, mając przed sobą widok na Jerozolimę, Piotr, Jakub, Jan i Andrzej dyskretnie zapytali Go: **4** —Kiedy wydarzy się to, o czym mówiłeś? Po czym poznamy nadejście tego czasu? **5** —Nie dajcie się nikomu oszukać!—przestrzegł ich Jezus. **6** —Wielu bowiem będzie podawać się za Mesjasza i oszuka mnóstwo ludzi. **7** Na świecie wybuchną wojny i będą rozchodzić się wieści o walkach. Nie dajcie się jednak zastraszyć, to jeszcze nie będzie koniec! **8** Narody i państwa będą walczyć przeciwko sobie, a wiele krajów nawiedzą trzęsienia ziemi oraz głód. Ale to będzie dopiero początek tragedii. **9** Przygotujcie się na to, co nastąpi! Postawią was przed sądami, będą was biczować w synagogach oraz oskarżać przed władzami o to, że Mnie naśladujecie. Będzie to dla was okazja do przedstawienia im dobrej nowiny. **10** Bo zanim nadejdzie koniec, muszą usłyszeć ją wszystkie narody. **11** Gdy was aresztują i postawią przed sądem, nie martwcie się o to, co i jak macie mówić. Bo to nie wy będziecie mówić, lecz Duch Święty będzie mówił przez was! **12** Bracia będą wzajemnie się wydawać na śmierć, ojcowie zdradzą własne dzieci, a dzieci—rodziców. **13** Wszyscy was znienawidzą za to, że należycie do Mnie. Ale ci, którzy wytrwają do końca i nie zaprą się Mnie, zostaną uratowani! **14** Gdy zobaczycie w świątyni „ohydę spustoszenia"—kto to czyta, niech uważa—wtedy ci, którzy będą w Judei, niech uciekają w góry. **15** I śpieszcie się! Jeśli będziecie na tarasie, nie wchodźcie do domu, aby się spakować. **16** Jeśli będziecie na polu, nie wracajcie po pieniądze czy ubranie. **17** Ciężko będzie wtedy kobietom w ciąży i matkom karmiącym niemowlęta. **18** Módlcie się, żeby wasza ucieczka nie wypadła zimą. **19** Będą to bowiem dni tak straszliwe, jakich nie było od początku świata i już nigdy potem nie będzie. **20** I gdyby Pan nie skrócił czasu tej klęski, nikt by się nie uratował. Lecz On skróci te dni ze względu na swoich wybranych. **21** Jeśli wtedy ktoś wam powie: „Tu jest Mesjasz"—nie wierzcie! **22** Pojawi się bowiem wielu fałszywych mesjaszy i proroków, którzy będą czynić wielkie cuda, starając się oszukać nawet wybranych przez Boga. **23** Dlatego uważajcie i pamiętajcie, że was ostrzegałem! **24** Zaraz po zakończeniu tego strasznego czasu nastąpi zaćmienie słońca, a księżyc straci swój blask. **25** Gwiazdy będą spadać z nieba i zachwieje się cały porządek wszechświata. **26** Wtedy cała ludzkość ujrzy Mnie, Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach w wielkiej mocy i chwale. **27** I poślę aniołów, żeby zgromadzili Moich wybranych z całego świata, z najdalszych zakątków ziemi. **28** Niech to drzewo figowe stanie się dla was przykładem: Gdy jego pączki miękną, a listki zaczynają się rozwijać, mówicie, że zbliża się lato. **29** Gdy więc zobaczycie wszystko, co wam zapowiedziałem, bądźcie pewni, że mój powrót jest bliski, że jestem tuż u drzwi. **30** Zapewniam was: Nie wymrze to pokolenie, a wszystko to się dokona. **31** Niebo i ziemia przeminą, lecz moje słowa pozostaną na wieki. **32** Nikt jednak nie zna dnia ani czasu, kiedy się to stanie—ani aniołowie w niebie, ani nawet Ja—Syn. Wie o tym tylko mój Ojciec. **33** Skoro więc nie wiecie, kiedy się to wydarzy—uważajcie i wyczekujcie mojego powrotu! **34** Moje drugie przyjście można

porównać do powrotu człowieka, który wyjechał w
podróż do innego kraju. Powyznaczał pracownikom
ich zadania, stróżowi zaś nakazał czuwać aż do
swego przyjazdu. 35 Uważajcie więc, bo wy również
nie wiecie, kiedy przyjdę: wieczorem, o północy, o
świcie czy po wschodzie słońca. 36 Nie dopuśćcie,
abym zastał was śpiących. 37 Czekajcie i bądźcie
przygotowani—oto moje przykazanie dla wszystkich,
którzy we Mnie wierzą.

14 Dwa dni później rozpoczęła się
Pascha—doroczne święto Żydów, w czasie
którego jedzą oni chleb pieczony z niekwaszonego
ciasta. Najwyżsi kapłani i inni przywódcy religijni
nadal szukali okazji, aby potajemnie aresztować i
zabić Jezusa. 2 —Nie możemy jednak zrobić tego
podczas święta—mówili—bo spowoduje to rozruchy.
3 Jezus tymczasem zatrzymał się w Betanii, w domu
Szymona Trędowatego. W czasie kolacji weszła
tam pewna kobieta z butelką bardzo drogiego,
wonnego olejku. Stłukła szyjkę i wylała olejek na
głowę Jezusa. 4 Widząc to, niektórzy oburzyli się
i ostro ją skrytykowali: —Co za marnotrawstwo!
Przecież można było sprzedać te perfumy i uzyskaną
w ten sposób znaczną sumę rozdać biednym! 6
—Dajcie jej spokój—powiedział Jezus. —Dlaczego ją
krytykujecie? Przecież spełniła dobry uczynek! 7
Biedni zawsze będą wśród was i będziecie mogli im
pomagać, kiedy tylko zechcecie, ale Mnie już wkrótce
zabraknie. 8 Ona dała to, co miała. Namaszczając
tym olejkiem, przygotowała Mnie na pogrzeb. 9
Zapewniam was: Gdziekolwiek na świecie będzie
głoszona dobra nowina, wszędzie będzie się mówić o
tym, co zrobiła, i będą pamiętać o niej. 10 Wtedy
Judasz z Kariotu, jeden z Dwunastu, wyszedł i udał
się do najwyższych kapłanów, aby im zaproponować,
że wyda Jezusa. 11 Ucieszeni tą propozycją,
kapłani obiecali mu nagrodę. On zaś czekał już
tylko na sprzyjającą okazję, aby wydać Jezusa. 12
Pierwszego dnia Paschy, gdy zgodnie ze zwyczajem
zabijano i spożywano baranka, uczniowie spytali
Jezusa, gdzie chciałby spożyć kolację paschalną. 13
Wysłał więc dwóch uczniów, by poczynili niezbędne
przygotowania. —Idźcie do miasta!—powiedział. —A
gdy spotkacie mężczyznę z dzbanem wody, pójdźcie
za nim. 14 Wejdźcie do domu, do którego on wejdzie,
i powiedzcie właścicielowi: „Nasz Nauczyciel prosi,
abyśmy obejrzeli pokój przygotowany dla nas na
świąteczną kolację”. 15 Wtedy zaprowadzi was na
górę do dużego, wysprzątanego pomieszczenia.
Tam przygotujcie posiłek. 16 Poszli więc do miasta i
zastali wszystko tak, jak powiedział Jezus. I zajęli
się przygotowaniem kolacji. 17 Wieczorem przybył
Jezus wraz z Dwunastoma. 18 Gdy zaczęli posiłek,
powiedział: —Mówię wam: Jeden z was, siedzących
tu ze Mną, zdradzi Mnie. 19 —Ale to chyba nie ja,
Panie?—mówili zasmuceni jeden przez drugiego. 20
—Jeden z was, Dwunastu! Ten, który jednocześnie ze
Mną sięga do półmiska—odpowiedział. 21 —Ja, Syn
Człowieczy, muszę umrzeć, zgodnie z tym, co dawno
zapowiedzieli prorocy. Marny jednak los tego, kto
Mnie wyda. Lepiej byłoby, aby się wcale nie urodził!
22 Później, podczas kolacji, Jezus wziął do rąk chleb.
Podziękował za niego Bogu, połamał go na kawałki, i
podał uczniom, mówiąc: —Weźcie, to jest moje ciało.
23 Wziął też do ręki kielich z winem. Podziękował,
podał im, i wszyscy z niego pili. 24 —To jest
moja krew, pieczętująca przymierze. —powiedział.
—Przelewam ją, aby wielu otrzymało przebaczenie
grzechów. 25 Oświadczam wam, że nie skosztuję już
wina do dnia, gdy będę pił nowe wino w królestwie
Bożym. 26 Potem zaśpiewali pieśń i poszli na Górę
Oliwną. 27 —Wszyscy Mnie opuścicie—mówił do nich
Jezus. —Stanie się tak, jak Bóg zapowiedział ustami
proroków: „Uderzę pasterza i rozproszą się owce jego
stada”. 28 Lecz gdy znów powrócę do życia, udam
się do Galilei i tam się z wami spotkam. 29 —Ja Cię
nigdy nie opuszczę!—zapewniał Piotr. —Nawet jeśli
inni odejdą! 30 —Zapewniam cię, że jeszcze tej
nocy, zanim o świcie dwa razy zapieje kogut, trzy
razy zaprzeczysz, że Mnie znasz—odpowiedział
Jezus. 31 —Nigdy!—zdecydowanie zaprotestował
Piotr. —Nie wyprę się Ciebie, nawet gdybym miał
iść z Tobą na śmierć! Pozostali również przysięgali
wierność Jezusowi. 32 Wszyscy razem udali się do
ogrodu zwanego Getsemane. Jezus rzekł wtedy:
—Usiądźcie tutaj, a ja pójdę się modlić. 33 Zabrał
ze sobą tylko Piotra, Jakuba i Jana. I ogarnął Go
lęk oraz głęboki niepokój. 34 —Moją duszę ogarnął
śmiertelny smutek—powiedział. —Zostańcie ze Mną
i czuwajcie. 35 Odszedł na bok, padł na ziemię i
zaczął się modlić, aby, jeżeli to możliwe, ominęła
Go ta straszna chwila. 36 —Ojcze!—mówił. —Ty
możesz wszystko! Oddal ode Mnie ten „kielich
cierpienia”. Jednak to Twoja wola niech się stanie, a
nie to, czego ja chcę. 37 Wrócił do trzech uczniów
i zastał ich śpiących. Wtedy powiedział do Piotra:
—Szymonie, śpisz? Nie dałeś rady czuwać ze Mną
nawet przez godzinę? 38 Czuwajcie i módlcie się,
abyście nie poddali się pokusie! Duch jest gorliwy,
ale ciało słabe. 39 Ponownie odszedł i dalej się
modlił. 40 Lecz uczniowie byli tak bardzo zmęczeni,

że gdy do nich wrócił, znowu spali. Zawstydzeni tym, nie próbowali nawet się tłumaczyć. **41** A gdy przyszedł do nich po raz trzeci, powiedział: —Wciąż spokojnie śpicie i odpoczywacie? Starczy już! Wybiła moja godzina. Teraz Ja, Syn Człowieczy, zostanę wydany w ręce grzeszników. **42** Wstańcie, chodźmy! Nadchodzi już ten, który Mnie zdradził! **43** Ledwie skończył mówić, stanął przed Nim Judasz, jeden z Dwunastu, na czele zgrai uzbrojonej w miecze i pałki, wysłanej przez najwyższych kapłanów, przywódców religijnych i starszych. **44** Ten zdrajca tak się z nimi umówił: „Łapcie i aresztujcie tego, którego pocałuję na powitanie”. **45** Gdy się więc tylko zbliżyli, Judasz podszedł do Jezusa. —Mistrzu!—rzekł i przywitał Go pocałunkiem. **46** Wówczas pozostali rzucili się na Niego i złapali Go. **47** Wtedy jeden z uczniów wyjął miecz, zamachnął się i odciął ucho słudze najwyższego kapłana. **48** —Czy jestem jakimś groźnym przestępcą, że przyszliście po Mnie aż tak uzbrojeni?—zapytał Jezus. **49** —Dlaczego nie zatrzymaliście Mnie w świątyni? Przecież codziennie tam nauczałem! Wszystko jednak dzieje się zgodnie z tym, co przepowiedziały o Mnie proroctwa. **50** Wtedy wszyscy uczniowie opuścili Go i uciekli. **51** Jedynie z tyłu, w pewnym oddaleniu, szedł za nimi jakiś młody człowiek w lekko narzuconej na siebie koszuli. Lecz gdy napastnicy próbowali go schwytać, **52** uciekł nagi, pozostawiając w ich rękach tylko podartą koszulę. **53** Jezusa zaprowadzono zaś do rezydencji najwyższego kapłana, u którego wkrótce zebrali się inni ważniejsi kapłani, przywódcy religijni i starsi. **54** Piotr, który szedł za Jezusem, trzymając się z daleka, wszedł na teren rezydencji i usiadł przy ognisku razem ze służbą. **55** Obradujący wewnątrz kapłani i cała Wysoka Rada usiłowali znaleźć przeciw Jezusowi jakiś zarzut, który dałby im prawo skazania Go na śmierć. Jednak ich wysiłki były daremne. **56** Wprawdzie głos zabierało wielu fałszywych świadków, ale ich zeznania były sprzeczne. **57** W końcu kilku z nich wystąpiło z następującym oskarżeniem: **58** —Słyszeliśmy, jak Jezus mówił: „Zburzę tę świątynię, zbudowaną przez ludzi, i bez pomocy ludzkich rąk w trzy dni zbuduję nową!”. **59** Ale i w tym ich relacje nie były zgodne. **60** Wtedy najwyższy kapłan wstał i w obecności całej Rady zapytał Jezusa: —Nie będziesz się bronił wobec tych oskarżeń? **61** Lecz Jezus milczał i nic nie odpowiedział. Wtedy najwyższy kapłan zadał mu kolejne pytanie: —Jesteś Mesjaszem, Synem Bożym? **62** —Tak, jestem!—rzekł Jezus. —Wkrótce zobaczycie Mnie, Syna Człowieczego, zasiadającego na tronie z Bogiem i powracającego w obłokach na ziemię. **63** Słysząc to, najwyższy kapłan rozdarł szaty i głośno zapytał: —Czego więcej trzeba? Po co nam świadkowie? **64** Sami słyszeliście to bluźnierstwo! Jaki będzie wasz wyrok? —Kara śmierci!—zawołali. **65** I zaczęli pluć na Jezusa. Zawiązali Mu oczy, bili Go po twarzy i szyderczo wołali: —Teraz prorokuj! Również strażnicy, którzy pilnowali Jezusa, znęcali się nad Nim. **66** Tymczasem Piotr wciąż przebywał na dziedzińcu rezydencji. Gdy grzał się przy ogniu, zauważyła go jedna z dziewczyn służących u najwyższego kapłana. **67** Przyjrzała mu się uważnie i oświadczyła: —Ty również byłeś z Jezusem z Nazaretu! **68** —Nie wiem, o czym mówisz!—zaprzeczył Piotr i szybko usunął się w najdalszy kąt dziedzińca. Wtedy właśnie rozległo się pianie koguta. **69** Dziewczyna, widząc stojącego na uboczu Piotra, pokazała go innym. —Tam jest ten uczeń Jezusa! **70** Ale Piotr znowu zaprzeczył. Po pewnej chwili stojący tam ludzie podeszli do niego i stwierdzili: —Ty również jesteś jednym z nich! Przecież pochodzisz z Galilei. **71** —Naprawdę nie znam tego Człowieka!!—znowu zaczął się zaklinać i przysięgać. **72** I ponownie zapiał kogut. Wtedy Piotr przypomniał sobie słowa Jezusa: „Zanim o świcie dwa razy zapieje kogut, trzy razy zaprzeczysz, że Mnie znasz”. I wybuchnął płaczem.

15 Następnego dnia, wczesnym rankiem, najwyżsi kapłani, starsi i przywódcy religijni zebrali się razem z całą Wysoką Radą i postanowili przekazać Jezusa pod zbrojną eskortą Piłatowi, rzymskiemu gubernatorowi. **2** A gdy przyprowadzono Jezusa do Piłata, ten zapytał Go: —Jesteś Królem Żydów? —Sam to potwierdzasz—odpowiedział mu Jezus. **3** A ponieważ, obecni tam, najwyżsi kapłani ciągle wysuwali przeciwko Niemu wiele zarzutów, **4** Piłat zapytał Go: —Czemu nic nie mówisz? Czy nie słyszysz tych wszystkich oskarżeń? **5** Lecz, ku jego wielkiemu zdziwieniu, Jezus nie odezwał się już ani słowem. **6** A był zwyczaj, że raz w roku, na święto Paschy, Piłat uwalniał na prośbę ludu jednego żydowskiego więźnia. **7** W tym czasie przebywał właśnie w więzieniu Barabasz, skazany wraz z innymi za morderstwo popełnione podczas rozruchów. **8** Gdy więc, jak co roku, przed rezydencją Piłata, zebrali się ludzie proszący o uwolnienie więźnia, gubernator zapytał ich: **9** —Czy chcecie, abym uwolnił Króla Żydów? **10** Zorientował się bowiem, że to najwyżsi kapłani z nienawiści uknuli ten spisek przeciwko Jezusowi. **11** Kapłani jednak podburzyli tłum i ten, zamiast o Jezusa, prosił o uwolnienie Barabasza. **12** —Co mam

zatem zrobić z Królem Żydów?—kontynuował Piłat. **13** —Ukrzyżuj go!—zawołali w odpowiedzi. **14** —Ale dlaczego?—dopytywał Piłat. —Jakie przestępstwo popełnił? Oni jednak nie słuchali go i coraz głośniej wołali: —Ukrzyżuj go!! **15** Chcąc więc zadowolić tłum, Piłat uwolnił Barabasza. Jezusa natomiast kazał ubiczować i skazał na śmierć przez ukrzyżowanie. **16** Żołnierze wyprowadzili Go na dziedziniec i zwołali cały oddział. **17** Ubrali Go w purpurowy płaszcz i włożyli na Jego głowę koronę uplecioną z długich, ostrych cierni. **18** Potem, niby to oddając Mu honory, wykrzykiwali: —Niech żyje Król Żydów! **19** I bili Go po głowie trzcinowym kijem, pluli na Niego i drwiąc padali na kolana, aby oddać Mu pokłon. **20** Gdy im się to znudziło, ściągnęli z Niego purpurowy płaszcz, nałożyli Mu z powrotem Jego własne ubranie i poprowadzili na ukrzyżowanie. **21** Po drodze zmusili przechodzącego tamtędy Szymona z Cyreny, ojca Aleksandra i Rufusa, aby niósł Jego krzyż. **22** W ten sposób doprowadzili Jezusa na miejsce zwane Golgotą (to znaczy: „Czaszką"). **23** Tam podali Mu do picia wino zaprawione gorzkimi ziołami, ale nie chciał go pić. **24** Potem Go ukrzyżowali, a o Jego ubranie rzucili losy, aby ustalić, co kto ma wziąć. **25** Była godzina dziewiąta rano. **26** Do krzyża przybito tabliczkę z opisem Jego winy: „Król Żydów". **27** Po obu stronach Jezusa ukrzyżowano dwóch przestępców. **28** I tak spełniły się słowa Pisma: „Zaliczono Go do przestępców". **29** Przechodzący obok ludzie śmiali się z Niego. Patrzyli z pogardą i wołali: —Widzisz, jak skończyłeś? Mówiłeś, że potrafisz zburzyć i w trzy dni odbudować świątynię! **30** Skoro jesteś taki mocny, uratuj teraz siebie samego i zejdź z krzyża! **31** Stali tam również najwyżsi kapłani i inni przywódcy religijni. Oni także naśmiewali się z Jezusa: —Innych potrafił ratować, a siebie uratować nie może! **32** Taki z niego Mesjasz, Król Izraela? Niech zejdzie z krzyża. Jeśli to zrobi, uwierzymy mu! Również przestępcy, wiszący obok Jezusa, naśmiewali się z Niego. **33** Nagle, około południa, całą ziemię okrył mrok i aż do godziny trzeciej było ciemno. **34** Wtedy właśnie Jezus głośno zawołał: —Eloi, Eloi, lema sabachthani! (co znaczy: „Boże mój, Boże mój, czemu Mnie opuściłeś?"). **35** Stojący w pobliżu ludzie sądzili, że woła proroka Eliasza. **36** Jakiś człowiek pobiegł nawet po gąbkę, nasączył ją kwaśnym winem i podał Jezusowi, żeby się napił. —Zobaczmy, czy zjawi się Eliasz i pomoże mu zejść!—wytłumaczył zebranym. **37** Lecz Jezus wydał jeszcze jeden okrzyk i skonał. **38** W tej samej chwili zasłona w świątyni, oddzielająca miejsce najświętsze, rozdarła się na dwie części—od góry aż do dołu. **39** A rzymski dowódca, który stał obok krzyża i widział, jak Jezus umiera, zawołał: —To naprawdę był Syn Boży! **40** Kilka kobiet z daleka przyglądało się temu wszystkiemu—między innymi Maria z Magdali, Maria—matka Jakuba Mniejszego i Józefa, oraz Salome. **41** Wierzyły one w Jezusa i służyły Mu pomocą, gdy przebywał w Galilei. A teraz, wraz z wieloma innymi kobietami, przyszły za Nim do Jerozolimy. **42** Ponieważ wszystko to wydarzyło się w dniu poprzedzającym szabat, **43** pewien powszechnie szanowany członek Wysokiej Rady, Józef z Arymatei, oczekujący nadejścia królestwa Bożego, zdobył się na odwagę i pod wieczór przyszedł do Piłata z prośbą o wydanie mu ciała Jezusa. **44** Piłat nie wierzył, że Jezus już nie żyje. Aby sprawdzić tę wiadomość, wezwał dowódcę odpowiedzialnego za ukrzyżowanie. **45** Gdy uzyskał od niego potwierdzenie, zezwolił Józefowi zabrać ciało. **46** Wtedy Józef kupił długie lniane płótno, owinął nim zdjęte z krzyża ciało Jezusa i złożył je w grobie, który był wykuty w skale. Wejście do grobu zamknięto przy pomocy ogromnego kamienia. **47** Maria z Magdali oraz Maria—matka Józefa, dokładnie zobaczyły, gdzie położono Jezusa.

16 Gdy skończył się szabat, Maria z Magdali wraz z Salome i Marią—matką Jakuba, zakupiły wonne zioła, pragnąc namaścić nimi ciało Jezusa. **2** Wczesnym rankiem, gdy tylko wzeszło słońce, udały się do grobu. **3** Po drodze zastanawiały się, jak sobie poradzą z głazem zamykającym wejście. **4** Gdy jednak przybyły na miejsce, zauważyły, że potężny kamień został przesunięty i wejście do grobu jest otwarte. **5** Weszły więc do środka i ujrzały młodzieńca w białej szacie, siedzącego po prawej stronie. A ponieważ bardzo się przestraszyły, **6** rzekł on do nich: —Nie bójcie się! Czy szukacie Jezusa z Nazaretu, który został ukrzyżowany? Nie ma Go tutaj. Powstał z martwych! Spójrzcie, oto miejsce, gdzie leżało Jego ciało. **7** Idźcie teraz i powiedzcie Piotrowi oraz pozostałym uczniom: „Jezus oczekuje was w Galilei i tam właśnie was spotka, tak jak zapowiedział przed śmiercią". **8** Drżąc ze strachu, kobiety uciekły od grobu i w oszołomieniu nikomu nie powiedziały ani słowa. **9** **(note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** Zmartwychwstały Jezus po raz pierwszy ukazał się w niedzielę rano. Najpierw ujrzała Go Maria z Magdali—ta sama, z której wypędził siedem demonów. **10** Odnalazła zapłakanych, pogrążonych w smutku uczniów **11** i powiedziała im, że widziała Jezusa i że On żyje. Oni jednak nie uwierzyli jej. **12** Tego samego dnia Jezus ukazał się także dwóm

innym uczniom, będącym w drodze. Z początku nie poznali Go, gdyż zmienił swój wygląd. **13** Gdy jednak zrozumieli, kim jest, wrócili, aby powiadomić o tym pozostałych. Nadal jednak nikt nie chciał w to uwierzyć. **14** Następnie Jezus ukazał się jedenastu uczniom, gdy razem jedli posiłek, i wypominał im ich niewiarę oraz upór, bo nie chcieli uwierzyć świadkom Jego zmartwychwstania. **15** Potem rzekł do nich: —Idźcie na cały świat i przekazujcie wszystkim dobrą nowinę. **16** Ci, którzy uwierzą i dadzą się ochrzcić, zostaną zbawieni, a ci, którzy nie uwierzą, będą potępieni. **17** Wierzący, mocą mojego autorytetu, będą wypędzać demony i mówić nowymi językami. **18** Będą nawet mogli brać do rąk węże, a jeśli wypiją coś trującego, nic im się nie stanie. Będą też mogli uzdrawiać chorych, kładąc na nich ręce. **19** Gdy Jezus skończył z nimi rozmawiać, został wzięty do nieba i zasiadł po prawej stronie Boga. **20** Uczniowie zaś wyruszyli, by wszędzie głosić dobrą nowinę. A Pan współdziałał z nimi i poprzez cuda potwierdzał, że to, co mówią, jest prawdą.

Łukasza

1 Dostojny Teofilu! Wielu już starało się uporządkować wydarzenia z życia Chrystusa, **2** zgodnie z tym, co przekazali naoczni świadkowie i pierwsi głosiciele słowa. **3** Ja również uznałem za słuszne przestudiować je, od pierwszego do ostatniego, i dokładnie opisać wszystko po kolei, **4** abyś był pewien tego, czego się nauczyłeś. **5** Zacznę od historii o pewnym kapłanie, Zachariaszu, który żył w Judei za panowania króla Heroda. Należał on do kapłańskiej grupy Abiasza. Z kapłańskiego rodu Aarona pochodziła również jego żona, Elżbieta. **6** Byli to ludzie prawi w oczach Boga, żyjący w zgodzie zarówno z duchem, jak i z literą całego Bożego Prawa. **7** Oboje dożyli sędziwego wieku, ale nie mieli dzieci, gdyż Elżbieta była bezpłodna. **8** Pewnego dnia, grupa Zachariasza pełniła służbę w świątyni, jemu zaś w drodze losowania **9** przypadł zaszczyt wejścia do miejsca świętego i złożenia Panu ofiary z kadzidła. **10** W tym czasie na dziedzińcu znajdowało się wielu modlących się ludzi. **11** Będąc w świątyni, Zachariasz ujrzał nagle anioła Bożego stojącego po prawej stronie ołtarza kadzenia. **12** Ogarnęły go zdumienie i strach. **13** Lecz anioł powiedział: —Nie bój się, Zachariaszu! Przyszedłem ci oznajmić, że Bóg wysłuchał twojej modlitwy: Elżbieta, twoja żona, urodzi syna. Daj mu na imię Jan. **14** Stanie się on przyczyną radości nie tylko dla was, ale także dla wielu innych ludzi. **15** Będzie wielki w oczach Pana. Nie będzie pił wina ani innych tego rodzaju napojów i już w łonie matki zostanie napełniony Duchem Świętym. **16** Przekona on wielu potomków Izraela, aby powrócili do Pana, swojego Boga. **17** Będzie się odznaczał nieugiętym duchem i mocą proroka Eliasza. To on poprzedzi nadejście Mesjasza i przygotuje ludzi dla Pana, nauczając ich prawości. Pogodzi również rodziców z dziećmi. **18** —To chyba niemożliwe?—odpowiedział Zachariasz aniołowi. —Jestem już przecież stary, a moja żona również jest w podeszłym wieku. **19** —Ja jestem Gabriel—rzekł wtedy anioł. —Przebywam w najbliższym otoczeniu Boga. To On posłał mnie do ciebie z tą dobrą nowiną. **20** Ponieważ mi jednak nie uwierzyłeś, staniesz się niemy aż do czasu spełnienia się wszystkiego, co zapowiedziałem. **21** Tymczasem ludzie na dziedzińcu czekali na Zachariasza i dziwili się, dlaczego jeszcze nie wychodzi. **22** Gdy się wreszcie ukazał, nie był w stanie wypowiedzieć ani słowa. Po jego gestach zebrani zorientowali się, że właśnie widział anioła. **23** Zachariasz pozostał w świątyni jeszcze kilka dni i dopiero po zakończeniu swojej kapłańskiej służby powrócił do domu. **24** Wkrótce jego żona zaszła w ciążę i przez pięć następnych miesięcy żyła w odosobnieniu. **25** —Jakże dobry jest Pan!—cieszyła się. —Zdjął ze mnie hańbę bezdzietności. **26** Gdy Elżbieta była w szóstym miesiącu ciąży, Bóg posłał anioła Gabriela do galilejskiego miasteczka Nazaret, **27** do pewnej panny o imieniu Maria, która była narzeczoną Józefa, potomka króla Dawida. **28** Gabriel, stanąwszy przed nią, powiedział: —Witaj! Pan jest z tobą i obdarzył cię szczególną łaską! **29** Oszołomiona Maria zastanawiała się, co miałoby oznaczać takie powitanie. **30** —Nie bój się, Mario!—rzekł wtedy anioł. —Bóg zechciał ci okazać wyjątkową łaskę! **31** Wkrótce poczniesz i urodzisz syna, któremu dasz na imię Jezus. **32** Będzie On wielki i nazwą Go Synem Najwyższego. Bóg da Mu tron Jego przodka, króla Dawida. **33** Będzie wiecznie panował nad Izraelem, a Jego królestwo nie będzie miało końca! **(aiōn g165)** **34** —Ale jak to się stanie?—zapytała Maria. —Jestem jeszcze dziewicą! **35** —Zstąpi na ciebie Duch Święty i osłoni cię moc Boga. Dlatego dziecko, które urodzisz, będzie świętym Synem Boga. **36** Sześć miesięcy temu twoja krewna Elżbieta, uważana za bezpłodną, również zaszła w ciążę, mimo podeszłego wieku. **37** Dla Boga bowiem wszystko jest możliwe. **38** —Chcę służyć mojemu Panu—rzekła Maria—i jestem gotowa na wszystko, co się Jemu podoba. Niech się stanie tak, jak powiedziałeś. Wtedy anioł odszedł. **39** Maria szybko udała się do rodzinnego miasta Zachariasza, położonego w górzystej krainie Judei, **40** aby odwiedzić Elżbietę. **41** Gdy tylko wypowiedziała słowa pozdrowienia, na dźwięk jej głosu poruszyło się w łonie Elżbiety dziecko, a ona sama została napełniona Duchem Świętym. **42** Zawołała z radości i powiedziała do Marii: —Jak bardzo Bóg wyróżnił cię spośród wszystkich kobiet i jak szczęśliwe jest twoje dziecko! **43** To dla mnie zaszczyt, że odwiedziła mnie matka mojego Pana! **44** Gdy tylko usłyszałam twoje pozdrowienie, z radości poruszyło się we mnie dzieciątko! **45** Naprawdę Bóg obdarzył cię wyjątkowym szczęściem, bo uwierzyłaś, że spełnią się Jego słowa. Maria powiedziała wtedy: **46** —Z całej duszy wielbię Pana, **47** mojego Boga i Zbawiciela! Obdarzył mnie bowiem wielką radością **48** i dostrzegł swoją pokorną służebnicę! Dlatego od tej pory wszystkie pokolenia będą mnie nazywać szczęśliwą. **49** Wszechmocny i Święty dokonał bowiem w moim życiu wspaniałych rzeczy. **50** On w każdym pokoleniu okazuje miłość tym, którzy są Mu posłuszni. **51** Jego

moc jest niezwyciężona! Rozproszył ludzi dumnych i wyniosłych. **52** Zrzucił z tronu władców, a wywyższył pokornych. **53** Nakarmił głodnych, a bogatych odesłał z pustymi rękami. **54** Pomógł swojemu słudze, Izraelowi i nie zapomniał o miłości, **55** którą na zawsze przyrzekł Abrahamowi oraz jego dzieciom, naszym przodkom. **(aiōn g165)** **56** Maria przebywała u Elżbiety około trzech miesięcy, po czym wróciła do domu. **57** Gdy nadszedł czas, Elżbieta urodziła syna. **58** Wiadomość o łasce, okazanej jej przez Pana, dotarła wkrótce do krewnych i znajomych i wszyscy bardzo się ucieszyli. **59** Ósmego dnia po urodzeniu zeszli się na uroczystość obrzezania. Chcieli, aby dziecko otrzymało imię ojca—Zachariasza, **60** ale Elżbieta sprzeciwiła się temu: —Nie! Damy mu na imię Jan—rzekła. **61** —Dlaczego? Przecież w całej twojej rodzinie nie ma ani jednej osoby o takim imieniu! **62** Zwrócili się więc do Zachariasza, ojca dziecka. **63** On zaś gestem poprosił, aby mu podano tabliczkę, i ku zdziwieniu obecnych napisał: „Niech się nazywa Jan”. **64** W tej samej chwili odzyskał mowę i zaczął wielbić Boga. **65** Wszystkich zebranych ogarnął lęk i podziw, a wiadomość o tym zdarzeniu szybko rozeszła się po całej okolicy **66** i zastanawiano się: —Kim będzie to dziecko? Widać, że Bóg naprawdę nad nim czuwa. **67** Wielbiąc Boga, Zachariasz został napełniony Duchem Świętym i zaczął prorokować: **68** —Chwała Panu, Bogu Izraela! Przyszedł bowiem, aby uratować swój lud. **69** Tak, jak niegdyś obiecał przez swoich świętych proroków, posłał potężnego Zbawiciela z rodu króla Dawida, swojego sługi. **(aiōn g165)** **71** On nas wybawi z rąk naszych wrogów i tych, którzy nas nienawidzą. **72** Bóg zmiłował się nad naszymi przodkami, pamiętając o swoim świętym przymierzu. **73** I dotrzymał przysięgi, którą złożył Abrahamowi, naszemu przodkowi, **74** że uwolni nas od wrogów i pozwoli, abyśmy bez lęku, w świętości i prawości, mogli służyć Mu aż do końca naszych dni. **76** A ty, synku, zostaniesz prorokiem Najwyższego. Pójdziesz przed Panem i przygotujesz Mu drogę. **77** I pokażesz ludziom Boże zbawienie, dokonujące się przez odpuszczenie grzechów, **78** dzięki łasce naszego Boga. Ona to zabłyśnie jak niebiańska światłość, **79** i oświeci pogrążonych w ciemności i mroku śmierci. Ona też wprowadzi nas na drogę pokoju! **80** Czas upływał, a chłopiec rozwijał się i wzmacniał duchowo. Gdy dorósł, zamieszkał samotnie na pustyni i przebywał tam aż do chwili rozpoczęcia swojej publicznej działalności w Izraelu.

2 Tymczasem August, rzymski cezar, wydał dekret o powszechnym spisie ludności w swoim państwie. **2** Był to pierwszy taki spis od chwili, gdy Kwiryniusz został gubernatorem Syrii. **3** Wszyscy udawali się więc do swoich rodzinnych miejscowości, aby dać się tam zapisać. **4** Józef musiał wyruszyć z Nazaretu w Galilei do Betlejem w Judei, rodzinnego miasta króla Dawida. Pochodził bowiem z jego rodu. **5** Wybrał się więc w drogę wraz z Marią, swoją narzeczoną, która była już w zaawansowanej ciąży. **6** Gdy tam dotarli, nadszedł czas porodu **7** i Maria urodziła swojego pierwszego Syna. Owinęła Go w pieluszki i położyła w stajennym żłobie, gdyż nie było już dla nich miejsca w tamtejszym zajeździe. **8** Tej właśnie nocy, na pobliskich łąkach pasterze pilnowali owiec. **9** Nagle stanął pośród nich anioł, a wokół zajaśniała chwała Pana. Bardzo się przestraszyli, **10** lecz anioł rzekł: —Nie bójcie się! Przynoszę wam radosną nowinę, która dotyczy wszystkich ludzi. **11** Dzisiaj w Betlejem narodził się Zbawiciel, długo oczekiwany Mesjasz i Pan! **12** Oto jak Go rozpoznacie: Ujrzycie Niemowlę owinięte w pieluszki, leżące w żłobie. **13** W tym momencie pojawiło się całe mnóstwo aniołów, którzy wielbili Boga: **14** —Chwała Bogu w niebie, a na ziemi pokój tym, których On kocha! **15** Gdy aniołowie powrócili do nieba, pasterze powiedzieli: —Chodźmy do Betlejem i zobaczmy ten cud, o którym usłyszeliśmy. **16** Pobiegli do miasteczka i odnaleźli Marię z Józefem. Zobaczyli też leżące w żłobie Niemowlę. **17** A wszystkim napotkanym ludziom opowiadali o tym, co przeżyli i co anioł mówił o Dziecku. **18** Słuchający ich nie mogli wyjść z podziwu, **19** a Maria zachowywała to wszystko w swoim sercu i wiele o tym rozmyślała. **20** Pasterze zaś powrócili do swoich stad, wielbiąc Boga za to, że usłyszeli i zobaczyli dokładnie to, co im zapowiedział anioł. **21** Po ośmiu dniach, podczas ceremonii obrzezania, nadano Dziecku imię Jezus, zgodnie z tym, co nakazał anioł, zanim jeszcze się poczęło. **22** Gdy zakończył się okres poporodowego oczyszczenia, ustalony w Prawie Mojżesza, rodzice zanieśli Jezusa do Jerozolimy, aby Go poświęcić Panu. **23** W Prawie napisano bowiem: „Każdego pierwszego syna poświęcicie Panu”. **24** Złożyli też ofiarę oczyszczenia, którą według Prawa mogła być para synogarlic lub dwa młode gołębie. **25** A mieszkał wtedy w Jerozolimie niejaki Symeon. Był to człowiek prawy, bardzo pobożny i posłuszny Duchowi Świętemu. Nieustannie oczekiwał nadejścia upragnionego przez Żydów Mesjasza. **26** Duch Święty objawił mu, że nie umrze, dopóki Go nie ujrzy. **27** Tego właśnie dnia Symeon, kierowany przez Ducha, przyszedł do świątyni. Gdy więc rodzice przynieśli Jezusa, by zgodnie z Prawem poświęcić

Go Panu, **28** spotkali Symeona. On zaś wziął Dziecko na ręce i uwielbił Boga, mówiąc: **29** —Teraz, Wszechmocny Panie, mogę spokojnie umrzeć. **30** Zobaczyłem bowiem Zbawiciela, **31** którego dałeś wszystkim ludom. **32** On jest światłem dla narodów i chwałą Twojego ludu, Izraela! **33** Słysząc te słowa o Jezusie, Józef i Maria zdumieli się. **34** Symeon zaś pobłogosławił ich i rzekł do Marii: —Ten Chłopiec stanie się przyczyną kontrowersji w Izraelu: jedni Go odrzucą, ściągając na siebie zgubę, a inni z radością Go przyjmą. **35** W ten sposób wyjdą na jaw najskrytsze ludzkie myśli. Twoją zaś duszę przeniknie miecz cierpienia. **36** Tego dnia była również w świątyni prorokini Anna, córka Fanuela, z rodu Asera. Została ona wdową po siedmiu latach małżeństwa, **37** a obecnie miała już osiemdziesiąt cztery lata—była więc w podeszłym wieku. Przez cały czas nie opuszczała jednak świątyni—dniem i nocą służyła bowiem Bogu, modląc się i powstrzymując się od posiłków. **38** Gdy spotkała Marię z małym Jezusem, zaczęła wychwalać Boga. Potem zaś wszystkim mieszkańcom Jerozolimy, którzy oczekiwali przyjścia Zbawiciela, mówiła, że Mesjasz już się narodził. **39** Po spełnieniu wszystkich wymogów Bożego Prawa, rodzice Jezusa powrócili do rodzinnego Nazaretu w Galilei. **40** Z upływem czasu Chłopiec dorastał, nabierał sił i stawał się coraz mądrzejszy, a Bóg nieustannie mu błogosławił. **41** Jego rodzice każdego roku udawali się do Jerozolimy na święto Paschy. **42** Gdy Jezus ukończył dwanaście lat, zabrali Go ze sobą. **43** Po skończonych uroczystościach wszyscy udali się w drogę powrotną, ale Jezus został w Jerozolimie. Początkowo rodzice tego nie zauważyli. **44** Szukali Go wśród krewnych i przyjaciół, bo sądzili, że idzie gdzieś w tłumie. **45** Gdy Go nie znaleźli, wrócili do Jerozolimy, by tam kontynuować poszukiwania. **46** Dopiero po trzech dniach odnaleźli Jezusa. Siedział w świątyni, w gronie nauczycieli Prawa Mojżesza. Słuchał ich i zadawał im pytania, **47** a wszystkich obecnych zadziwiał swoimi wypowiedziami i mądrością. **48** Rodzice byli zaskoczeni tym widokiem. —Synu—powiedziała matka—dlaczego tak postąpiłeś? Szukaliśmy Cię z ojcem i bardzo się niepokoiliśmy. **49** —Dlaczego Mnie szukaliście?—zapytał. —Nie wiedzieliście, że powinienem zajmować się sprawami mojego Ojca? **50** Ale oni nie zrozumieli, co chciał przez to powiedzieć. **51** Wrócił razem z nimi do Nazaretu i był im posłuszny, a Jego matka wszystko to zachowywała w swoim sercu. **52** Jezus zaś rósł i nabierał mądrości, ciesząc się przychylnością Boga i ludzi.

3 Był piętnasty rok rządów Tyberiusza, rzymskiego cezara. W tym czasie gubernatorem prowincji Judei był Piłat, zarządcą Galilei—Herod Antypas, zarządcą Iturei i Trachonu—jego brat Filip, a zarządcą Abileny—Lizaniasz. **2** Urząd najwyższego kapłana Izraela sprawowali Annasz i Kajfasz. Wtedy właśnie Jan, syn Zachariasza, mieszkający dotąd na pustyni, otrzymał od Boga misję. **3** Wędrując brzegiem Jordanu, wzywał ludzi do opamiętania się i przyjęcia Bożego przebaczenia. Swoją przemianę mieli poświadczyć zanurzeniem w wodzie. **4** To właśnie o nim mówił prorok Izajasz: „Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie Panu drogę, wyrównajcie przed Nim ścieżki! **5** Zrównajcie góry, zasypcie doliny, wyprostujcie zakręty, usuńcie wyboje! **6** A wtedy wszyscy zobaczą Boże zbawienie”. **7** Całe tłumy przychodziły do Jana, aby dać się zanurzyć, a on mówił do nich: —Przebiegłe węże! Kto wam powiedział, jak uciec przed nadchodzącą karą Boga?! **8** Najpierw pokażcie poprzez wasze uczynki, że naprawdę się opamiętaliście! Nie oszukujcie się, powtarzając: „Jesteśmy potomkami samego Abrahama”. Zapewniam was, że Bóg może stworzyć potomków Abrahama nawet z tych kamieni! **9** Siekiera Bożego sądu już jest przyłożona do pnia. I każde drzewo, które nie wydaje owocu, zostanie wycięte i rzucone w ogień. **10** —Co więc mamy czynić?—pytały tłumy. **11** —Jeśli masz dwa ubrania, daj jedno biednemu. Jeśli masz co jeść, podziel się z głodnym—odpowiadał Jan. **12** A przychodzili do niego nawet znani z nieuczciwości poborcy podatkowi, chcąc przyjąć chrzest. I pytali Go: —Nauczycielu, co mamy czynić? **13** —Nie pobierajcie większych podatków niż ustalono—odpowiadał im. **14** —A co z nami?—pytali żołnierze. —Od nikogo nie wymuszajcie pieniędzy. Zadowólcie się swoim żołdem!—odpowiedział. —I nikogo fałszywie nie oskarżajcie. **15** Ponieważ wszyscy oczekiwali przyjścia Mesjasza, zaczęto się zastanawiać, czy przypadkiem to Jan Nim nie jest. **16** On jednak zaprzeczył temu: —Ja was zanurzam w wodzie. Lecz niebawem nadejdzie ktoś potężniejszy ode mnie. Ktoś, komu nie jestem nawet godzien zdjąć butów! On będzie was zanurzał w Duchu Świętym i w ogniu. **17** On potrafi oddzielić plewy od ziarna i wszystko oczyścić—ziarno zbierze do magazynu, a plewy spali w niegasnącym ogniu. **18** Jan wiele razy w podobny sposób ostrzegał ludzi i głosił im dobrą nowinę. **19** Krytykował natomiast króla Heroda Antypasa za to, że ożenił się z Herodiadą, żoną swojego brata, oraz za inne złe czyny. **20** W późniejszym czasie król jeszcze dalej posunął się w

swoim grzechu i uwięził Jana. 21 Pewnego dnia, gdy Jan zanurzał ludzi w wodzie, znalazł się wśród nich sam Jezus. Gdy został ochrzczony i modlił się, nagle otworzyło się niebo 22 i Duch Święty zstąpił na Niego jak gołąb. A z nieba rozległ się głos: —Jesteś moim ukochanym Synem, moją największą radością. 23 Gdy Jezus rozpoczynał swoją publiczną działalność, miał około trzydziestu lat. Uważano Go za syna Józefa. Ojcem zaś Józefa był Heli, a ojcem Helego 24 —Mattat. Kolejni ich przodkowie to: Lewi, Melchi, Jannaj, Józef, 25 Matatiasz, Amos, Nahum, Chesli, Naggaj, 26 Maat, Matatiasz, Semea, Josech, Joda, 27 Jan, Resa, Zorobabel, Salatiel, Neri, 28 Melchi, Addi, Kosam, Elmadan, Her, 29 Jezus, Eliezer, Jorim, Mattat, Lewi, 30 Symeon, Juda, Józef, Jonam, Eliakim, 31 Meleasz, Menna, Mattat, Natan, król Dawid, 32 Jesse, Jobed, Booz, Sala, Naasson, 33 Aminadab, Admin, Arni, Ezrom, Fares, Juda, 34 Jakub, Izaak, Abraham, Tare, Nachor, 35 Seruch, Ragau, Falek, Eber, Sala, 36 Kainam, Arfaksad, Sem, Noe, Lamech, 37 Matusala, Henoch, Jaret, Maleleel, Kainam, 38 Enos, Set i Adam. Adam zaś pochodził od Boga.

4 Po chrzcie, napełniony Duchem Świętym, Jezus opuścił okolice Jordanu. Duch poprowadził Go na pustynię, gdzie przebywał przez czterdzieści dni. Tam też kusił Go diabeł. 2 Przez cały ten czas nic nie jadł, aż w końcu poczuł głód. 3 Wtedy diabeł powiedział do Niego: —Jeśli rzeczywiście jesteś Synem Bożym, rozkaż temu kamieniowi, aby zamienił się w chleb. 4 —Pismo uczy: „Nie tylko chlebem żywi się człowiek”—odpowiedział Jezus. 5 Następnie diabeł wziął Go na górę, skąd w mgnieniu oka pokazał Mu wszystkie królestwa świata 6 i zaproponował: —Dam Ci te wszystkie potężne królestwa świata z całym ich przepychem. Do mnie należą i mogę je dać, komu tylko zechcę. 7 Jeśli oddasz mi pokłon, wszystko będzie Twoje. 8 —Pismo uczy: „Pokłon i cześć oddawał będziesz Bogu, swojemu Panu, i tylko Jemu będziesz posłuszny”—odrzekł na to Jezus. 9 W końcu diabeł przeniósł Go do Jerozolimy i postawił na szczycie świątyni. —Jeśli rzeczywiście jesteś Synem Bożym, skocz w dół—kusił. 10 —Przecież Pismo mówi: „Bóg rozkaże swoim aniołom, aby chroniły Cię. 11 I będą Cię nosić na rękach, abyś nie skaleczył nogi o kamień”. 12 —To samo Pismo uczy: „Nie będziesz wystawiał Boga na próbę”—odpowiedział Jezus. 13 Diabeł widząc, że nic nie wskóra, na jakiś czas pozostawił Jezusa w spokoju. 14 Jezus, pełen mocy Ducha Świętego, powrócił do Galilei. 15 Dzięki swoim wystąpieniom w synagogach stał się wkrótce znany w całej okolicy i wszyscy ludzie chwalili Go. 16 Gdy przybył do rodzinnego Nazaretu, jak zwykle w szabat udał się do synagogi. Podczas nabożeństwa wstał, aby przeczytać tekst z Pisma. 17 Podano Mu księgę proroka Izajasza, a On otworzył ją i przeczytał następujący fragment: 18 —„Duch Pana jest ze Mną. On wybrał Mnie, abym przekazał biednym dobrą nowinę. Posłał Mnie, abym ogłosił, że więźniowie odzyskają wolność, niewidomi—wzrok, a zniewoleni będą uwolnieni od tych, którzy ich gnębią. 19 Mam również obwieścić wszystkim, że nadszedł czas szczególnej łaski od Pana”. 20 Potem zamknął księgę, oddał ją słudze i usiadł. A wszyscy obecni w synagodze z napięciem wpatrywali się w Niego. 21 Wtedy zaczął mówić: —Dziś jesteście świadkami spełnienia się tych słów! 22 Słuchający byli pełni uznania, ale dziwili się, że wypowiedział tak niezwykłe słowa. —Jak to możliwe?—zastanawiali się. —Przecież to syn Józefa! 23 On jednak powiedział do nich: —Być może przypomnicie mi przysłowie: „Lekarzu, wylecz najpierw samego siebie”. Powiecie też: „Tyle słyszeliśmy o cudach, których dokonałeś w Kafarnaum. Zrób coś i dla swojego rodzinnego miasta”. 24 Posłuchajcie uważnie: Dotychczas żaden prorok nie cieszył się uznaniem w swojej własnej ojczyźnie. 25 Chociaż wiele wdów żyło w Izraelu za czasów proroka Eliasza i wszystkie potrzebowały wsparcia w dniach głodu, gdy przez trzy i pół roku nie spadła ani jedna kropla deszczu, 26 to Eliasz nie został posłany do żadnej z nich. Uczynił natomiast cud, aby pomóc obcej wdowie z Sarepty w Sydonie. 27 W podobnej sytuacji był prorok Elizeusz, który uzdrowił Syryjczyka—Naamana, choć w Izraelu wielu trędowatych również potrzebowało pomocy. 28 Na te słowa wszyscy siedzący w synagodze wpadli w szał. 29 Zerwali się z miejsc, chwycili Jezusa i zaciągnęli na zbocze skalistego wzgórza z zamiarem strącenia Go w przepaść. 30 On jednak przeszedł przez sam środek zbiegowiska i oddalił się. 31 Stamtąd udał do galilejskiego miasteczka Kafarnaum i w szabat zaczął nauczać w synagodze. 32 Słuchający Go byli pełni zdumienia, bo Jezus przemawiał jak ktoś, kto ma władzę nad ludźmi. 33 Nagle jakiś człowiek, opanowany przez demona, zaczął wykrzykiwać: 34 —Dlaczego nas niepokoisz, Jezusie z Nazaretu? Czy przyszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś! Świętym Synem Boga! 35 —Milcz i wyjdź z tego człowieka!—rozkazał Jezus duchowi. Ten powalił człowieka na ziemię i wyszedł, nie wyrządzając mu jednak żadnej krzywdy. 36 Świadkowie tego zdarzenia oniemieli z wrażenia, a następnie komentowali to,

co ujrzeli: —W Jego słowach jest niesamowita moc—słuchają Go nawet złe duchy! **37** A wieść o tym wydarzeniu lotem błyskawicy obiegła całą okolicę. **38** Jezus wyszedł z synagogi i udał się do domu Szymona i Andrzeja. Teściowa Szymona miała akurat wysoką gorączkę. Prosili więc Go, aby ją uzdrowił. **39** Jezus podszedł do chorej i rozkazał, aby gorączka ją opuściła. Temperatura natychmiast spadła, a teściowa wstała i przygotowała im posiłek. **40** Wieczorem, już po zachodzie słońca, mieszkańcy miasteczka przyprowadzili do Jezusa wszystkich chorych, jacy tylko się tam znajdowali, a byli wśród nich cierpiący na wiele różnych dolegliwości. On zaś kładł na nich ręce i wszystkich uzdrawiał. **41** A wiele demonów, na rozkaz Jezusa, opuściło swoje ofiary, wołając: —Jesteś Synem Boga! Demony wiedziały bowiem, że jest Mesjaszem. On jednak zakazywał im cokolwiek mówić. **42** Następnego dnia, wczesnym rankiem, udał się na pustynię. Ludzie wszędzie Go szukali, a gdy Go znaleźli, prosili, by ich nie opuszczał i pozostał w Kafarnaum. **43** On jednak odpowiedział im: —Także w innych miastach muszę głosić dobrą nowinę o królestwie Bożym, bo po to zostałem posłany. **44** I wędrując po całej Judei, przemawiał w synagogach.

5 Pewnego dnia, gdy nauczał nad jeziorem Genezaret, napierało na Niego mnóstwo ludzi. Wszyscy bowiem bardzo pragnęli słuchać słowa Bożego. **2** Wtedy spostrzegł przy brzegu dwie łodzie, zostawione przez rybaków, którzy płukali sieci. **3** Wszedł do jednej z nich i poprosił Szymona, jej właściciela, aby wypchnął ją nieco na wodę. Sam zaś usiadł i przemawiał z niej do tłumów. **4** Gdy skończył, zwrócił się do Szymona: —Wypłyń teraz na jezioro i zarzuć sieci. **5** —Panie!—odparł Szymon. —Całą noc ciężko pracowaliśmy i niczego nie złowiliśmy. Skoro jednak Ty tak mówisz, zrobię to. **6** Zarzucili więc sieci, ale tym razem były tak pełne, że aż się rwały. **7** Zawołali więc na pomoc wspólników z drugiej łodzi. Wkrótce obie łodzie były tak zapełnione rybami, że prawie tonęły. **8** Widząc to wszystko, Szymon Piotr upadł przed Jezusem na kolana i prosił: —Panie, odejdź ode mnie, bo jestem zbyt grzeszny, aby z Tobą przebywać. **9** Mówił tak, bo ilość złapanych ryb wywarła na nim ogromne wrażenie. Zdumienie ogarnęło również innych rybaków, **10** wśród nich także wspólników Szymona—Jakuba i Jana, synów Zebedeusza. Jezus odpowiedział jednak: —Niczego się nie obawiaj! Odtąd będziesz łowił ludzi! **11** Gdy tylko przybili do brzegu, zostawili wszystko i poszli z Jezusem. **12** Będąc w pewnym miasteczku, Jezus spotkał człowieka, który od stóp do głów był pokryty trądem. Gdy zobaczył on Jezusa, padł przed Nim na twarz i poprosił: —Panie! Jeśli zechcesz, możesz mnie uzdrowić! **13** Jezus dotknął go i powiedział: —Chcę. Bądź uzdrowiony! I w jednej chwili trąd zniknął. **14** Jezus nakazał mu, aby nikomu o tym nie mówił. —Idź i poproś, aby zbadał cię kapłan—dodał. —A na dowód tego, że wyzdrowiałeś, zanieś ofiarę, jaką Mojżesz wyznaczył uleczonemu z trądu. **15** Jednak wieść o tym rozniosła się bardzo szybko i ogromne tłumy ludzi przychodziły do Jezusa, aby Go słuchać i doznawać uzdrowienia z chorób. **16** Dlatego Jezus często usuwał się na pustynię, aby móc się spokojnie modlić. **17** Pewnego dnia, gdy nauczał, usiedli przy Nim faryzeusze i przywódcy religijni. Przyszli z wielu miejscowości w Galilei i Judei, a także z Jerozolimy. Jezus mocą Boga uzdrawiał właśnie wielu ludzi. **18** W pewnej chwili, jacyś mężczyźni przynieśli na noszach sparaliżowanego, ale bezskutecznie próbowali przecisnąć się przez tłum, by dotrzeć do Jezusa. **19** Weszli więc na tarasowy dach, rozebrali jego fragment i spuścili nosze z chorym w dół, tuż przed Jezusa. **20** Widząc ich wiarę, Jezus rzekł do chorego: —Przyjacielu, odpuszczam ci grzechy! **21** Siedzący tam faryzeusze i przywódcy religijni pomyśleli z oburzeniem: „Za kogo on się uważa?! To jawne bluźnierstwo! Przecież tylko Bóg może odpuszczać grzechy”. **22** Jezus, znając ich myśli, odpowiedział: —Dlaczego was to oburza? **23** Co jest łatwiej powiedzieć: „Odpuszczam ci grzechy” czy „Wstań i chodź!”? **24** Udowodnię wam jednak, że Ja, Syn Człowieczy, mogę odpuszczać grzechy. I zwrócił się do sparaliżowanego: —Jesteś uzdrowiony! Zabierz swoje nosze i idź do domu! **25** A chory, na oczach wszystkich, wstał, wziął nosze i odszedł do domu, wielbiąc Boga. **26** Wszyscy byli poruszeni tym do głębi i przerażeni. Wielbili Boga, mówiąc: —Dziś zobaczyliśmy coś niezwykłego! **27** Idąc drogą, Jezus spotkał Lewiego, poborcę podatkowego, który właśnie tam pracował. —Chodź ze Mną!—zwrócił się do niego. **28** A on natychmiast wstał, zostawił wszystko i poszedł z Jezusem. **29** Wkrótce potem wydał na Jego cześć przyjęcie i wokół stołu zebrało się wielu znanych z nieuczciwości poborców podatkowych, jego znajomych. **30** Oburzeni tym, faryzeusze i przywódcy religijni czynili wyrzuty uczniom Jezusa, mówiąc: —Dlaczego zadajecie się z takimi ludźmi? **31** —To chorzy potrzebują lekarza, a nie zdrowi!—odpowiedział im Jezus. **32** —Nie przyszedłem wzywać do opamiętania tych, którzy uważają się za dobrych, ale właśnie grzeszników. **33**

Wtedy zmienili temat i powiedzieli: —Uczniowie Jana Chrzciciela i uczniowie faryzeuszy, stosując się do religijnych zaleceń, często modlą się i powstrzymują od posiłków. Twoi zaś tylko jedzą i piją! **34** —Czy można wymagać, aby goście na weselu, będąc z panem młodym, nie spożywali potraw?—zapytał Jezus. **35** —Nadejdzie jednak czas, gdy zabiorą im pana młodego. Wtedy będą pościć. **36** Następnie posłużył się taką przypowieścią: —Nikt nie drze nowego ubrania, aby zrobić z niego łatę do starego. W ten sposób przecież zniszczyłby nowe ubranie, a do starego łata i tak by nie pasowała. **37** Nikt też nie wlewa świeżego wina do starych, stwardniałych bukłaków. Mogłyby przecież popękać, a wtedy i wino by się rozlało, i bukłaki zniszczyły. **38** Świeże wino wlewa się do nowych, miękkich bukłaków. **39** Ktoś, kto spróbował starego wina, nie ma już ochoty na młode. Mówi bowiem: „Nie ma to jak stare, dobre wino".

6 Pewnego razu uczniowie, idąc z Jezusem przez pole, zaczęli zrywać kłosy, rozcierać je w dłoniach i jeść ziarno. A był to akurat święty dzień szabatu. Widząc to, przywódcy religijni zwrócili się do nich z zarzutem: **2** —Dlaczego robicie rzeczy niedozwolone w szabat? **3** —Czy nie czytaliście, co zrobił król Dawid, gdy wraz z towarzyszami podróży poczuł głód?—odpowiedział im Jezus. **4** —Wszedł do świątyni i wziął dla siebie oraz swoich towarzyszy poświęcony chleb, który wolno było jeść tylko kapłanom. **5** Wiedzcie, że Ja, Syn Człowieczy, mam władzę nad szabatem. **6** Innym razem, również w szabat, udał się do synagogi i nauczał. Zauważył tam człowieka ze sparaliżowaną ręką. **7** A przywódcy religijni i faryzeusze uważnie obserwowali Jezusa, chcąc oskarżyć Go, gdyby uzdrowił tego człowieka. **8** Jezus jednak dokładnie znał ich myśli. Dlatego zawołał go, a gdy ten podszedł, postawił go przed zebranymi. **9** Następnie zwrócił się do swoich wrogów: —Chciałbym was o coś zapytać. Czy czynienie dobra w szabat jest przestępstwem? A może lepiej w tym dniu wyrządzać innym krzywdę? Czy w takim dniu należy ratować życie, czy raczej je niszczyć? **10** Następnie spojrzał na nich, a potem rzekł do chorego: —Wyciągnij rękę! Ten posłuchał i natychmiast jego ręka stała się zdrowa. **11** Widząc to, wrogowie Jezusa pobledli ze złości, po czym zaczęli się naradzać, jakby Mu zaszkodzić. **12** Kilka dni później, Jezus udał się na wzgórze i przez całą noc modlił się do Boga. **13** O świcie spotkał się ze swoimi uczniami i wybrał spośród nich dwunastu, których nazwał apostołami. **14** Oto ich imiona: Szymon, któremu Jezus nadał imię Piotr, Andrzej—jego brat, Jakub, Jan, Filip, Bartłomiej, **15** Mateusz, Tomasz, Jakub—syn Alfeusza, Szymon Gorliwy, Juda—syn Jakuba **16** i Judasz z Kariotu—ten, który później stał się zdrajcą. **17** Gdy zeszli ze wzgórza, zatrzymali się na rozległej równinie, gdzie otoczyło ich liczne grono pozostałych uczniów oraz nieprzebrane tłumy ludzi. Z całej Judei, z Jerozolimy, a nawet z nadmorskich okolic Tyru i Sydonu przybywali bowiem ludzie, **18** żeby słuchać Jezusa i dostąpić uzdrowienia. Ci zaś, którzy byli dręczeni przez złe duchy, odzyskiwali spokój. **19** Każdy z obecnych usiłował Go dotknąć, bo swoją mocą przywracał wszystkim zdrowie. **20** Wtedy Jezus spojrzał na uczniów i powiedział: —Szczęśliwi jesteście wy, ubodzy, bo do was należy królestwo Boże! **21** Szczęśliwi jesteście wy, którzy teraz cierpicie głód, bo zostaniecie nasyceni. Szczęśliwi jesteście wy, którzy teraz płaczecie, bo nadejdzie czas, gdy będziecie się radować. **22** Szczęśliwi jesteście, gdy ludzie was nienawidzą, gdy odsuwają się od was i znieważają was, oraz gdy oczerniają was z Mojego powodu. **23** Cieszcie się wtedy i skaczcie z radości, bo w niebie czeka was wspaniała nagroda. W taki sam sposób prześladowano bowiem kiedyś proroków Boga! **24** Lecz marny wasz los, bogacze, bo cała wasza radość jest tylko tu, na ziemi. **25** Marny wasz los, wy, którzy teraz żyjecie w dostatku, bo będziecie jeszcze cierpieć głód. Marny wasz los, wy, którzy teraz beztrosko się śmiejecie, bo nadejdzie czas, gdy gorzko zapłaczecie. **26** Marny wasz los, wy, którzy jesteście przez wszystkich chwaleni. Tak samo bowiem w przeszłości traktowano fałszywych proroków. **27** Mówię wam: Okazujcie miłość swoim wrogom i czyńcie dobro tym, którzy was nienawidzą. **28** Dobrze mówcie o tych, którzy was przeklinają, i módlcie się o tych, którzy was krzywdzą. **29** Jeśli ktoś cię obrazi, uderzając w policzek, nadstaw mu drugi. A jeśli zabiera twój płaszcz, oddaj mu również koszulę. **30** Daj temu, kto cię o coś prosi, a jeśli ktoś ci coś zabierze, nie żądaj zwrotu. **31** Czyńcie innym to, czego sami od nich oczekujecie. **32** Czy sądzicie, że zasługujecie na uznanie, bo kochacie ludzi, którzy was kochają? Tak przecież postępują nawet grzesznicy! **33** Cóż w tym nadzwyczajnego, że wyświadczacie dobro tym, którzy tak samo postępują w stosunku do was? Na to stać nawet grzeszników. **34** Jeśli pożyczacie pieniądze tylko tym, od których spodziewacie się zwrotu, jakiego możecie oczekiwać uznania? Nawet najgorsi grzesznicy pożyczają sobie pieniądze i chcą dostać z powrotem tyle samo. **35** Wy zaś czyńcie coś więcej: Kochajcie nawet swoich

wrogów. Wyświadczajcie im dobro i pożyczajcie im, nie oczekując w zamian niczego. Wasza nagroda w niebie będzie wtedy wielka i będziecie zachowywać się tak, jak przystoi dzieciom Boga. On przecież jest dobry również dla ludzi niewdzięcznych i złych! **36** Bądźcie miłosierni, tak jak wasz Ojciec w niebie. **37** Nie krytykujcie ani nie potępiajcie innych, to i sami tego nie doświadczycie. Bądźcie wyrozumiali, a i wam Bóg okaże wyrozumiałość. **38** Hojnie dawajcie, a dużo otrzymacie. Dar wasz powróci do was i będzie bardzo obfity. Jaką miarą sami mierzycie, taką odmierzą i wam. **39** Następnie przedstawił im kilka przypowieści na ten temat: —Ślepy nie może prowadzić ślepego, bo obaj wpadną w dół. **40** Uczeń nie przewyższa nauczyciela. Dopiero z czasem stanie się jak on. **41** Dlaczego zwracasz uwagę na rzęsę w czyimś oku—kontynuował Jezus—jeśli w twoim własnym tkwi cała belka? **42** Jak możesz powiedzieć: „Przyjacielu, pozwól, że wyciągnę ci rzęsę”, podczas gdy sam nie widzisz belki tkwiącej w twoim własnym oku? Obłudniku! Usuń najpierw belkę ze swojego oka, a wtedy przejrzysz i pomożesz mu wyjąć rzęsę z jego oka. **43** Szlachetne drzewo nie rodzi gorzkich owoców, a owoce dzikiego drzewa nie są smaczne. **44** Każde drzewo łatwo rozpoznać po jego owocach. Fig nie zbiera się z dzikich krzewów, a winogron—z krzaku jeżyn. **45** Podobnie jest z ludźmi—prawy człowiek postępuje szlachetnie, bo jego słowa i czyny wypływają z dobrego serca. Natomiast postępowanie i wypowiedzi człowieka złego obnażają jego gorzkie wnętrze. Z ust wypływa bowiem to, co się kryje w ludzkim sercu. **46** Dlaczego nazywacie Mnie swoim Panem, skoro nie jesteście posłuszni temu, co mówię? **47** Każdego, kto do Mnie przychodzi, słucha Mnie i postępuje według moich słów, można porównać do człowieka, **48** który przygotował głęboki, solidny fundament i na nim postawił swój dom. Gdy nadeszła powódź, nawet wzburzone wody rzeki nie ruszyły go z miejsca, bo był solidnie zbudowany. **49** Natomiast ten, kto Mnie słucha, ale nie postępuje według tego, co słyszy, podobny jest do człowieka, który zbudował swój dom bezpośrednio na piasku—bez fundamentów. Gdy wylała rzeka, dom zawalił się—a była to wielka katastrofa.

7 Gdy Jezus skończył nauczać lud, powrócił do Kafarnaum. **2** Właśnie wtedy ulubiony sługa pewnego rzymskiego dowódcy poważnie zachorował i był bliski śmierci. **3** Gdy dowódca usłyszał o Jezusie, wysłał do Niego kilku przedstawicieli żydowskiej starszyzny z prośbą, aby zechciał przyjść i uzdrowić chorego. **4** Spotkawszy Jezusa, gorąco prosili: —Pomóż mu, bo zasługuje na to. **5** Bardzo szanuje nasz naród i nawet własnym kosztem wybudował nam synagogę! **6** Jezus wyruszył z nimi w drogę, ale zanim zdołał dotrzeć do domu, dowódca wysłał swoich przyjaciół ze słowami: **7** —Panie, nie zadawaj sobie trudu, bo nie jestem godny przyjmować Ciebie w moim domu. Właśnie dlatego sam nie wyszedłem Ci na spotkanie. Wystarczy, że powiesz jedno słowo, a on wyzdrowieje. **8** Wiem to, bo sam podlegam władzy i mam pod sobą żołnierzy. Jeśli powiem któremuś: „Idź!”, on idzie, a jeśli powiem któremuś: „Przyjdź tu!”, przychodzi. I gdy powiem słudze: „Wykonać!”, to wykonuje polecenie. **9** Słysząc taką odpowiedź, Jezus zdumiał się. Rzekł więc do tłumu: —Mówię wam: Tak wielkiej wiary nie spotkałem u nikogo w Izraelu! **10** Gdy przyjaciele dowódcy wrócili do domu, sługa był już zupełnie zdrowy. **11** Następnego dnia Jezus udał się wraz z uczniami do miasteczka Nain. Jak zwykle podążał za nimi wielki tłum ludzi. **12** Gdy zbliżyli się do bramy miasta, ujrzeli wychodzący stamtąd orszak żałobny. Za zmarłym chłopcem, jedynakiem, szła jego matka, która była wdową, oraz wielu mieszkańców miasteczka. **13** Gdy Jezus zobaczył ją, ogarnięty wielkim współczuciem, rzekł do niej: —Nie płacz! **14** Następnie podszedł do trumny i dotknął jej, a niosący ją zatrzymali się. —Chłopcze!—powiedział. —Wstań! **15** I nagle zmarły ożył, usiadł i zaczął rozmawiać, a Jezus powierzył go matce. **16** Wtedy strach ogarnął wszystkich, którzy to widzieli. Wielbili Boga i mówili: —Wielki prorok pojawił się wśród nas! Bóg zatroszczył się dziś o swój lud! **17** Wieść o tym cudzie szybko rozeszła się po całej Judei, a nawet poza jej granicami. **18** Również uczniowie Jana Chrzciciela opowiedzieli mu o tym. **19** On zaś wysłał do Jezusa dwóch z nich z pytaniem: „Czy to Ty jesteś spodziewanym Mesjaszem, czy też mamy oczekiwać kogoś innego?”. **20** Uczniowie ci przybyli do Jezusa i powiedzieli: —Jan przysłał nas do Ciebie z pytaniem: Czy to Ty jesteś spodziewanym Mesjaszem, czy też mamy oczekiwać kogoś innego? **21** A w tym właśnie czasie, Jezus uzdrawiał wielu ludzi z różnych chorób, uwalniał ich od złych duchów, a niewidomym przywracał wzrok. **22** —Wracajcie do Jana—odrzekł—i powiedzcie o tym, co usłyszeliście i zobaczyliście: niewidomi widzą, kalecy chodzą, trędowaci odzyskują zdrowie, głusi słyszą, umarli powracają do życia, ubogim głoszona jest dobra nowina. **23** Szczęśliwy jest ten, kto nie straci wiary we Mnie. **24** Gdy oni odeszli, Jezus zaczął mówić do tłumu o Janie: —Kogo chcieliście zobaczyć, idąc na pustynię?

Kogoś chwiejnego jak trzcina na wietrze? 25 Kogo przyszliście obejrzeć? Ładnie ubranego człowieka? Ci, którzy dobrze się ubierają i żyją w przepychu, mieszkają w królewskich pałacach, nie na pustyni. 26 A może proroka się spodziewaliście? Zapewniam was, że Jan to nawet ktoś większy niż prorok. 27 To o nim mówi Pismo: „Oto wysyłam przed Tobą mojego posłańca, który przygotuje dla Ciebie drogę". 28 Mówię wam: Nie urodził się na ziemi człowiek większy od Jana Chrzciciela. A jednak najmniejszy obywatel królestwa Bożego jest większy od niego! 29 Wszyscy, którzy słuchali Jana, nawet znani z nieuczciwości poborcy podatkowi, przyznawali, że Boże wymagania są słuszne, i przyjmowali jego chrzest. 30 Wyjątek stanowili tylko faryzeusze i przywódcy religijni, którzy odrzucili Bożą drogę i nie chcieli, aby Jan zanurzył ich w wodzie. 31 Jezus kontynuował: —Do kogo można porównać ludzi tego pokolenia? Do kogo są podobni? 32 Do bawiących się na placu dzieci, które narzekają na rówieśników: „Graliśmy wam wesołą melodię, a nie tańczyliście. Zagraliśmy smutną, a nie płakaliście". 33 Gdy pojawił się Jan Chrzciciel, nie pił wina i powstrzymywał się od posiłków. Powiedzieli więc: „Jest opanowany przez demona". 34 Gdy Ja, Syn Człowieczy, jem i piję—mówią: „Co za żarłok i pijak, przyjaciel poborców podatkowych i innych grzeszników!". 35 No cóż, mądrość poznaje się po wypływających z niej czynach. 36 Jeden z faryzeuszy zaprosił Jezusa do swojego domu na posiłek. Gdy już zasiedli do stołu, 37 pewna kobieta lekkich obyczajów dowiedziała się o miejscu pobytu Jezusa i weszła tam z butelką bardzo drogiego, wonnego olejku. 38 Uklękła z płaczem u Jego stóp, a jej łzy kapały na nie. Wtedy własnymi włosami je wytarła, po czym zaczęła całować i namaszczać je olejkiem. 39 Widząc to, faryzeusz pomyślał sobie: „Jeśli on nie wie, kim jest ta grzeszna kobieta, która go dotyka, to kiepski z niego prorok". 40 Lecz Jezus, znając jego myśli, rzekł: —Szymonie, chciałbym ci o czymś opowiedzieć. —Dobrze, Nauczycielu, powiedz—odparł Szymon. 41 —Pewien człowiek miał dwóch dłużników: jeden był mu winien równowartość kilku dni pracy, a drugi kilku godzin. 42 Ponieważ żaden z nich nie był w stanie zwrócić pieniędzy, łaskawie darował im dług. Jak myślisz, który z nich będzie mu bardziej wdzięczny? 43 —Sądzę, że ten, któremu umorzył większy dług—odpowiedział Szymon. —Masz rację—potwierdził Jezus. 44 Wtedy wskazał Szymonowi kobietę i rzekł: —Popatrz na nią. Gdy wszedłem do twojego domu, nie podałeś Mi wody do obmycia stóp z kurzu. Ona zaś obmyła je własnymi łzami i otarła włosami. 45 Nie przywitałeś Mnie tradycyjnym pocałunkiem, a ona nie przestaje całować moich stóp. 46 Nie namaściłeś Mi głowy olejkiem, a ona wylała na moje stopy drogie perfumy. 47 Ponieważ wybaczono jej wiele grzechów, okazała wielką miłość. Ten zaś, komu mało się wybacza, okazuje niewielką miłość. 48 Do kobiety zaś rzekł: —Odpuszczam ci grzechy. 49 Zaproszeni goście zaczęli wtedy mówić między sobą: —Za kogo on się uważa, że innym odpuszcza grzechy? 50 Jezus natomiast powiedział kobiecie: —Uwierzyłaś, więc zostałaś ocalona. Odejdź w pokoju.

8 Po pewnym czasie Jezus wraz z Dwunastoma udał się w dalszą drogę. Odwiedzał okoliczne miasta i wioski, wszędzie głosząc nadejście królestwa Bożego. 2 Towarzyszyły Mu również kobiety, które uzdrowił i uwolnił od złych duchów. Wśród nich były: Maria z Magdali, którą uwolnił aż od siedmiu złych duchów, 3 Joanna, żona Chuzy, zarządcy w pałacu Heroda Antypasa, Zuzanna i wiele innych. Wędrowały one z Jezusem i Jego uczniami i służyły im pomocą. 4 Pewnego dnia, gdy zgromadzony wokół Jezusa tłum nadal się powiększał, a z okolicznych miasteczek ciągle jeszcze napływali nowi ludzie, On opowiedział im następującą przypowieść: 5 —Pewien rolnik postanowił zasiać ziarno. Gdy rozsiewał je na polu, niektóre nasiona upadły na udeptaną ścieżkę, gdzie zostały zdeptane i wydziobane przez ptaki. 6 Inne ziarna upadły na cienką warstwę gleby, pod którą była skała. Zaczęły wprawdzie rosnąć, lecz były pozbawione wilgoci i wkrótce zwiędły. 7 Jeszcze inne upadły między chwasty. Wyrosły, ale niebawem zostały przez nie zagłuszone. 8 Niektóre jednak trafiły na dobrą glebę. Wyrosły i dały sto ziaren plonu. Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie! 9 Gdy uczniowie zapytali Go, co oznacza ta przypowieść, 10 Jezus odpowiedział: —Wam dano zrozumieć tajemnice dotyczące królestwa Bożego, inni zaś poznają je tylko poprzez przypowieści. Będą patrzeć, lecz nie zobaczą, będą słuchać, lecz nie usłyszą. 11 Znaczenie tej przypowieści jest następujące: Ziarno oznacza słowo Boże. 12 Udeptana ścieżka to ci, którzy słyszą słowo, ale natychmiast zjawia się przy nich diabeł i wykrada to, co zapadło w sercu. Przez to nie potrafią uwierzyć, dlatego nie dostępują zbawienia. 13 Ziarno na gruncie skalistym oznacza tych, którzy słuchają i z radością przyjmują słowo. Brak im jednak mocnych korzeni. Są niestali i w czasie próby poddają się. 14 Ziarnem posianym wśród chwastów są ludzie, którzy słuchają słowa, lecz z czasem zmartwienia,

pogoń za bogactwem i przyjemności życia tłumią ich wiarę. Dlatego nie osiągają dojrzałości. **15** Dobra gleba natomiast oznacza ludzi o dobrym i szlachetnym sercu. Ci słuchają słowa Bożego, pielęgnują je w sobie i przez wytrwałość przynoszą plon. **16** Jezus nauczał dalej: —Nikt nie zapala lampy po to, by ją czymś zasłonić lub postawić pod łóżkiem. Przeciwnie, stawia się ją w widocznym miejscu, aby wszystkim świeciła. **17** Wszystko, co jest teraz ukryte, wyjdzie kiedyś na światło dzienne. **18** Dobrze zastanówcie się więc nad tym, co słyszycie! Ten, kto ma, otrzyma jeszcze więcej, a temu, kto nie ma, zostanie odebrane nawet to, co mu się wydaje, że posiada. **19** Pewnego dnia matka i bracia Jezusa przyszli do Niego, ale nie mogli dostać się do zatłoczonego domu, w którym nauczał. **20** Ktoś powiedział więc Jezusowi: —Twoja matka i bracia szukają Cię. **21** —Moją matką i moimi braćmi—odpowiedział Jezus—są ci, którzy słuchają słowa Bożego i są mu posłuszni. **22** Kilka dni później Jezus powiedział uczniom: —Przepłyńmy na drugi brzeg jeziora. Wsiedli więc do łodzi i wypłynęli. **23** W czasie podróży Jezus zdrzemnął się i wtedy zerwała się straszna burza. Wysokie fale zalewały łódź, tak że zaczęła tonąć. **24** Uczniowie obudzili Go więc krzycząc: —Mistrzu, Mistrzu! Toniemy! On zaś, gdy się ocknął, wstrzymał wiatr i fale. Sztorm natychmiast ustał i zaległa głęboka cisza. **25** Wówczas zwrócił się do uczniów: —Gdzie jest wasza wiara? —Kim On jest—zastanawiali się, przejęci lękiem—że rozkazuje nawet wiatrom i jezioru, a te są Mu posłuszne? **26** Tak przybyli do krainy Gerazeńczyków, leżącej po drugiej stronie jeziora, naprzeciw Galilei. **27** Gdy Jezus schodził na brzeg, podbiegł do Niego człowiek, mieszkaniec pobliskiego miasta, opanowany przez złego ducha. Już od dłuższego czasu chodził nago i nie mieszkał w swoim domu, ale w cmentarnych grobowcach. **28** Gdy tylko zobaczył Jezusa, upadł przed Nim na ziemię i głośno krzyknął: —Czego ode mnie chcesz, Jezusie, Synu Najwyższego Boga? Błagam, nie męcz mnie! **29** Jezus rozkazał bowiem złemu duchowi wyjść z tego człowieka. Wcześniej mężczyzna ten wiele razy tracił panowanie nad sobą i choć zakuwano jego ręce i nogi w kajdany, pod wpływem tego ducha, rozrywał je i uciekał na pustynię. **30** —Jak ci na imię?—spytał Jezus. —Legion—odparł zły duch, gdyż w człowieka tego weszło wiele duchów. **31** Demony błagały Jezusa, aby nie odsyłał ich do otchłani. **(Abyssos g12)** **32** A na pobliskim wzgórzu, nad jeziorem, pasło się właśnie wielkie stado świń. Złe duchy prosiły więc, aby pozwolił im w nie wejść. A gdy Jezus zgodził się, **33** duchy opuściły człowieka i weszły w świnie, po czym całe stado rzuciło się pędem ze stromego zbocza wprost do jeziora i utonęło. **34** Widząc to, pasterze stada uciekli do pobliskiego miasta i okolicznych wiosek z wieścią o tym, co się stało. **35** Ludzie wyszli z domów, aby to zobaczyć, i wkrótce wokół Jezusa zgromadził się spory tłum. A gdy dostrzegli szaleńca, który siedział teraz przy Jezusie—ubrany, spokojny i w pełni władz umysłowych, przestraszyli się. **36** Naoczni świadkowie opowiedzieli przybyłym, w jaki sposób został uzdrowiony. **37** Wówczas tłum Gerazeńczyków zaczął błagać Jezusa, żeby opuścił ich okolicę, ludzie byli bowiem przerażeni. Jezus wszedł więc do łodzi, **38** a wtedy podszedł do Niego uzdrowiony z pytaniem, czy może z Nim pozostać. Jezus jednak odmówił: **39** —Wracaj do domu—powiedział—i opowiedz innym, co zrobił dla ciebie Bóg. Poszedł więc i opowiadał w mieście o tym, co Jezus dla niego uczynił. **40** Na przeciwległym brzegu przywitał Jezusa tłum ludzi, którzy od dłuższego czasu czekali na Jego przybycie. **41** Był tam także Jair, przełożony miejscowej synagogi. Padł przed Jezusem na twarz i błagał, aby poszedł z nim do domu. **42** Jego dwunastoletnia córeczka, jedynaczka, była umierająca. Jezus poszedł więc z Jairem, z trudem torując sobie drogę w tłumie. **43** Wśród ludzi znajdowała się kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na krwotok. Wszystkie swoje pieniądze wydała na lekarzy, ale nikt nie był w stanie jej pomóc. **44** Przecisnęła się przez tłum i dotknęła z tyłu Jego ubrania. Gdy to zrobiła, natychmiast krwotok ustał. Wtedy Jezus zapytał: **45** —Kto dotknął mojego płaszcza? Nikt się jednak nie przyznawał. Wtedy Piotr wyraził zdziwienie: —Mistrzu, przecież mnóstwo ludzi tłoczy się wokół Ciebie. **46** Ale Jezus powtórzył: —Ktoś dotknął Mnie świadomie. Wiem, że moja moc kogoś uzdrowiła. **47** Wówczas kobieta zrozumiała, że nie zdoła niczego ukryć. Drżąc ze strachu, upadła Mu do nóg i przed wszystkimi ludźmi wyjaśniła, dlaczego Go dotknęła. Powiedziała też, że doznała natychmiastowego uzdrowienia. **48** —Córko! Uwierzyłaś, więc odzyskałaś zdrowie. Idź w pokoju! **49** A gdy jeszcze z nią rozmawiał, przybył jakiś posłaniec z domu Jaira z wiadomością, że jego córka umarła i nie ma już po co fatygować Jezusa. **50** Lecz On, nie zważając na to, co mówią, rzekł do Jaira: —Uwierz Mi i niczego się nie bój! Dziecko będzie żyło. **51** Gdy dotarli do domu Jaira, Jezus nie pozwolił wejść do pokoju dziewczynki nikomu oprócz Piotra, Jakuba, Jana oraz jej rodziców. **52** Wokół słychać było płacz i zawodzenie. —Przestańcie płakać!—rzekł do nich Jezus. —Ona nie umarła, tylko

śpi! 53 Słysząc to, wyśmiewali Go, gdyż wszyscy
wiedzieli, że dziewczynka jest martwa. 54 Wtedy
Jezus wziął ją za rękę i powiedział: —Dziewczynko,
wstań! 55 W tej samej chwili powróciło do niej życie i
wstała. —Dajcie jej coś do jedzenia!—powiedział. 56
Rodzice oniemieli, a Jezus zabronił im opowiadać o
tym wydarzeniu.

9 Pewnego dnia Jezus zebrał Dwunastu i udzielił im
mocy wypędzania demonów i leczenia wszelkich
chorób. 2 Potem posłał ich, aby głosili nadejście
królestwa Bożego i uzdrawiali chorych. 3 —Niczego
ze sobą nie bierzcie—mówił im—ani laski podróżnej,
ani torby, ani żywności, ani pieniędzy, ani nawet
ubrania na zmianę. 4 Gdy zatrzymacie się w jakimś
miejscu, nie przenoście się z domu do domu, lecz
cały czas mieszkajcie w tym samym. 5 A jeśli was
nie przyjmą, odchodząc strząśnijcie kurz ze swoich
stóp. Będzie to oznaczało, że pozostawiacie tych
ludzi ich własnemu losowi. 6 Poszli więc i odwiedzali
wsie, głosząc dobrą nowinę i uzdrawiając chorych. 7
Tymczasem wieści o cudach dokonywanych przez
Jezusa dotarły do Heroda Antypasa. Niepokoił się
nimi, ponieważ niektórzy mówili, że to Jan Chrzciciel
zmartwychwstał. 8 Inni uważali Jezusa za Eliasza,
dawnego proroka. A byli też tacy, którzy twierdzili, że
to jakiś inny zmartwychwstały prorok. 9 —Przecież
Jan został ścięty na mój rozkaz!—mówił Herod.
—Kim więc jest człowiek, o którym słyszę te dziwne
wieści? Dlatego bardzo chciał Go zobaczyć. 10
Gdy apostołowie powrócili, opowiedzieli Jezusowi o
wszystkim, czego dokonali. Wtedy On postanowił
zabrać ich do Betsaidy w poszukiwaniu jakiegoś
ustronnego miejsca. 11 Tłumy zorientowały się jednak,
dokąd poszli, i podążyły za nimi. Jezus życzliwie
przyjął tych, którzy przyszli i nauczał ich o królestwie
Bożym oraz uzdrawiał cierpiących. 12 Pod wieczór
uczniowie zwrócili się do Niego: —Każ ludziom
rozejść się do pobliskich wiosek i osad. Niech sobie
kupią coś do jedzenia i poszukają miejsc na nocleg,
bo na tym pustkowiu, nic nie znajdą. 13 —Wy dajcie
im jeść—rzekł Jezus. —Ale co?!—wykrzyknęli. —Nic
nie mamy! Tylko pięć chlebów i dwie ryby! Chyba
nie chcesz, żebyśmy im wszystkim kupili coś do
jedzenia?! 14 Samych mężczyzn było tam bowiem
około pięciu tysięcy. Wtedy Jezus polecił uczniom:
—Powiedzcie ludziom, aby usiedli w grupach po
pięćdziesiąt osób. 15 A gdy uczniowie podzielili tłum
na grupy, 16 Jezus wziął pięć chlebów i dwie ryby,
popatrzył w niebo, podziękował za nie Bogu i połamał
chleb na kawałki. Następnie podał go uczniom, a
oni ludziom. 17 W ten sposób wszyscy najedli się
do syta i zebrano jeszcze dwanaście koszy resztek.
18 Pewnego dnia, gdy Jezus samotnie się modlił, w
pobliżu byli tylko Jego uczniowie. Wtedy zapytał ich:
—Za kogo ludzie Mnie uważają? 19 —Jedni sądzą,
że jesteś Janem Chrzcicielem—odrzekli—drudzy,
że Eliaszem lub jakimś innym dawnym prorokiem,
który powstał z martwych. 20 —A wy? Za kogo
Mnie uważacie?—zapytał ich wprost. —Jesteś Bożym
Mesjaszem—powiedział Piotr. 21 —Nikomu o tym
nie mówcie!—przykazał im Jezus. 22 —Czekają
Mnie straszne cierpienia. Zostanę odrzucony
przez starszych, najwyższych kapłanów i innych
przywódców religijnych. Zabiją Mnie, ale po trzech
dniach zmartwychwstanę! 23 Potem, już w obecności
tłumów, powiedział: —Jeśli ktoś z was chce Mnie
naśladować, niech przestanie myśleć wyłącznie o
sobie. Niech weźmie swój krzyż i idzie ze Mną. 24
Jeśli ktoś chce wygrać życie, przegra je. Ale kto
przegra życie ze względu na Mnie, naprawdę je
wygra. 25 Co z tego, że ktoś zdobędzie cały świat,
jeśli po drodze zatraci życie? 26 Kto wstydzi się Mnie
i mojej nauki, tego i Ja, Syn Człowieczy, będę się
wstydzić, gdy powrócę tu ze świętymi aniołami w
blasku swojej chwały oraz otoczony chwałą mojego
Ojca. 27 Wierzcie Mi! Niektórzy z obecnych tu, jeszcze
za swojego życia ujrzą potęgę królestwa Bożego! 28
Około ośmiu dni później Jezus zabrał ze sobą Piotra,
Jakuba oraz Jana i wszedł na górę, aby się modlić.
29 Podczas modlitwy Jego twarz zajaśniała blaskiem,
a Jego płaszcz stał się olśniewająco biały. 30 Potem
zjawili się dwaj mężczyźni i zaczęli z Nim rozmawiać.
Byli to Mojżesz i Eliasz. 31 Stali tak w aureoli chwały
i rozmawiali o Jego śmierci, która miała wkrótce
nastąpić w Jerozolimie. 32 Tymczasem Piotr i jego
towarzysze zdrzemnęli się. Po przebudzeniu zobaczyli
Jezusa promieniejącego jasnością i chwałą oraz
dwóch stojących przy Nim mężczyzn. 33 Gdy Mojżesz
i Eliasz oddalili się od Jezusa, Piotr, nie wiedząc
z wrażenia, co mówi, zaproponował: —Mistrzu, jak
dobrze, że tu jesteśmy! Jeśli chcesz, zbuduję trzy
szałasy: dla Ciebie, dla Mojżesza i dla Eliasza. 34 Ale
zanim skończył, otoczył ich jasny obłok, a uczniowie
przerazili się. 35 Z obłoku zaś rozległ się głos: —Oto
mój Syn, Wybrany! Słuchajcie Go! 36 Gdy głos umilkł,
stwierdzili, że poza Jezusem nie ma już nikogo.
Przejęci uczniowie milczeli i przez długi czas nikomu
nie opowiadali o tym, co widzieli. 37 Następnego dnia,
gdy zeszli z góry, wyszedł im na spotkanie ogromny
tłum ludzi. 38 —Nauczycielu!—odezwał się ktoś z
zebranych. —Zechciej spojrzeć na mojego jedynego

syna! **39** Często napada go zły duch, a wtedy chłopiec przeraźliwie krzyczy i rzuca się na ziemię z pianą na ustach. Rzadko kiedy duch ten daje mu spokój, ciągle go dręczy. **40** Prosiłem Twoich uczniów, żeby wypędzili demona, lecz oni nie potrafili. **41** —Czemu jesteście tak przewrotni i wciąż nie wierzycie?—zwrócił się do nich Jezus. —Jak długo jeszcze muszę być z wami, żebyście wreszcie uwierzyli? Jak długo mam was znosić? Przyprowadź tu syna!—dodał do ojca. **42** Gdy chłopiec się zbliżał, zły duch znowu rzucił go na ziemię i zaczął nim gwałtownie targać. Wtedy Jezus rozkazał duchowi, żeby opuścił chłopca, i natychmiast chory został uzdrowiony. **43** Wszystkich zaś ogarnęło ogromne zdumienie na widok takiego działania mocy Bożej. Gdy tłumy wciąż jeszcze były zachwycone tym cudem, Jezus zwrócił się do uczniów: **44** —Słuchajcie uważnie: Ja, Syn Człowieczy, zostanę wkrótce wydany w ręce ludzi. **45** Uczniowie jednak nie rozumieli tego, bo było to na razie przed nimi ukryte, a bali się prosić Go o wyjaśnienie. **46** Pewnego razu uczniowie posprzeczali się między sobą o to, który z nich będzie najważniejszy. **47** Wtedy Jezus, znając ich myśli, zawołał jakieś dziecko, postawił przy sobie **48** i powiedział: —Każdy, kto ze względu na Mnie przyjmie takie małe dziecko, ten przyjmie Mnie. A kto Mnie przyjmie, przyjmie samego Ojca, który Mnie posłał. W oczach Boga wielkim jest ten, kto potrafi stać się najmniej ważny. **49** Wtedy Jan powiedział: —Mistrzu, spotkaliśmy człowieka, który w Twoim imieniu wypędza demony, i zabroniliśmy mu działać. Nie należy bowiem do naszego grona. **50** —Nie zabraniajcie mu!—odparł Jezus. —Każdy, kto nie jest wam przeciwny, jest waszym sprzymierzeńcem. **51** Im bardziej zbliżał się czas odejścia Jezusa do nieba, tym bardziej kierował się On w stronę Jerozolimy. **52** Któregoś dnia wysłał przed sobą uczniów, aby przygotowali Mu nocleg w pewnej samarytańskiej wiosce. **53** Mieszkańcy odmówili Mu jednak gościny, ponieważ szedł w kierunku Jerozolimy, a oni nie darzyli tego miasta sympatią. **54** Gdy Jakub i Jan to usłyszeli, z oburzeniem zwrócili się do Jezusa: —Mistrzu! Czy chcesz, abyśmy sprowadzili ogień z nieba i spalili tę wioskę? **55** Lecz Jezus surowo ich za to upomniał. **56** Potem udali się do innej miejscowości. **57** Podczas drogi ktoś powiedział do Jezusa: —Pójdę z Tobą, dokądkolwiek się udasz! **58** —Lisy mają nory, a ptaki gniazda—odrzekł mu Jezus—lecz ja, Syn Człowieczy, nie mam własnego kąta, gdzie mógłbym odpocząć. **59** Innym razem Jezus sam zwrócił się do pewnego człowieka: —Chodź ze Mną! —Panie—odpowiedział—pozwól mi tylko pójść i pochować zmarłego ojca! **60** —Niech umarli grzebią umarłych—odpowiedział Jezus. —Ty zaś zajmij się głoszeniem królestwa Bożego. **61** Ktoś inny z wędrujących powiedział: —Panie, pójdę z Tobą, lecz pozwól mi najpierw pożegnać się z rodziną. **62** —Nie można prosto orać, oglądając się ciągle do tyłu—odpowiedział Jezus. —Kto tak czyni, nie nadaje się do pracy w królestwie Bożym.

10 Potem Pan wybrał siedemdziesięciu uczniów i wysłał ich po dwóch do miast i wiosek, które zamierzał odwiedzić. **2** —Żniwo jest wielkie—mówił im—a tak mało pracujących! Proście więc gospodarza, aby posłał więcej pracowników na żniwa. **3** Idźcie! Posyłam was jak owce między wilki. **4** Nie bierzcie ze sobą pieniędzy ani torby podróżnej, ani nawet zapasowego obuwia. Wędrując, nie traćcie ani chwili, nawet na tradycyjne przywitanie się z napotkanymi ludźmi. **5** Gdy odwiedzicie jakiś dom, życzcie wszystkim pokoju. **6** Jeśli to pobożni ludzie, odpowiedzą wam tym samym. Jeśli nie—pokój pozostanie z wami. **7** Nie zmieniajcie miejsca pobytu, ale pozostańcie w jednym domu aż do opuszczenia tej miejscowości. Jedzcie tam i pijcie bez skrępowania, gdyż jako robotnicy macie prawo do zapłaty. **8** W jakimkolwiek mieście was przyjmą, korzystajcie z ich gościnności. **9** Uzdrawiajcie chorych i mówcie: „Nadchodzi królestwo Boże!”. **10** Lecz jeśli gdzieś nie zostaniecie przyjęci, stańcie na rynku i powiedzcie: **11** „Nawet kurz waszego miasta strząsamy z naszych stóp. Wiedzcie, że odrzucacie królestwo Boże, które było tak blisko was”. **12** Mówię wam, że w dniu sądu grzesznym mieszkańcom Sodomy i Gomory będzie lżej niż temu miastu. **13** Następnie Jezus dodał: —Marny wasz los, Korozain i Betsaido! Gdyby cuda, których u was dokonałem, wydarzyły się wśród grzesznych mieszkańców Tyru i Sydonu, już dawno by się opamiętali, siedząc w worze pokutnym i popiele. **14** Wiedzcie, że w dniu sądu mieszkańcom Tyru i Sydonu będzie łatwiej niż wam! **15** A ty, Kafarnaum? Chcesz być wywyższone aż do nieba? Upadniesz aż do piekła! **(Hadēs g86)** **16** Potem powiedział do uczniów: —Kto was słucha, Mnie słucha. A kto się od was odwraca, odrzuca także Mnie, a tym samym Ojca, który Mnie posłał. **17** Po pewnym czasie powróciło siedemdziesięciu uczniów i z radością oznajmiło: —Panie, ze względu na Ciebie nawet złe duchy były nam posłuszne! **18** —Tak, widziałem szatana spadającego z nieba z szybkością błyskawicy!—rzekł Jezus. **19** —Dałem wam władzę nad wszelką jego mocą, abyście mogli chodzić po wężach i skorpionach,

nie doznając żadnej krzywdy. **20** Nie fascynujcie się jednak tym, że złe duchy są wam posłuszne. Cieszcie się raczej z tego, że wasze imiona wpisane są do księgi obywateli nieba. **21** Następnie, napełniony radością Ducha Świętego, Jezus powiedział: —Uwielbiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi! Ty ukryłeś swoją prawdę przed mędrcami i znawcami, a objawiłeś ją prostym ludziom. Tego właśnie pragnąłeś! **22** —Ojciec powierzył Mi całą prawdę—wyjaśniał Jezus zebranym. —Nikt nie zna Mnie, Syna, tylko mój Ojciec. I nikt nie zna mojego Ojca, tylko Ja, Syn oraz ten, komu zechcę Go objawić. **23** Jakiś czas później, gdy byli już sami, rzekł do uczniów: —Bóg was ogromnie wyróżnił, pozwalając wam to wszystko widzieć. **24** W przeszłości wielu proroków i władców pragnęło zobaczyć i usłyszeć to, co wy, ale nie mogli. **25** Pewien przywódca religijny przyszedł do Jezusa i zadał Mu podchwytliwe pytanie: —Nauczycielu, co mam czynić, aby otrzymać życie wieczne? **(aiōnios g166)** **26** —Co na ten temat mówi Prawo Mojżesza? Co w nim czytasz?—zapytał Jezus. **27** —„Kochaj twojego Pana i Boga całym sercem, całą duszą, z całych swoich sił oraz całym umysłem, a bliźnich kochaj tak, jak kochasz samego siebie!"—odpowiedział. **28** —Dobrze powiedziałeś—odrzekł Jezus. —Tak postępuj, a będziesz żył wiecznie! **29** —A kto jest moim bliźnim?—zapytał rozmówca, chcąc się usprawiedliwić. **30** Wtedy Jezus opowiedział mu następującą historię: —Pewnego człowieka, idącego z Jerozolimy do Jerycha, napadli bandyci. Zdarli z niego odzież, pobili, okradli i bliskiego śmierci zostawili przy drodze. **31** Przypadkiem przechodził tamtędy kapłan. Zauważył biedaka, lecz przeszedł na drugą stronę drogi i ominął go. **32** Tak samo postąpił lewita, dozorca świątyni—po prostu minął go. **33** Przejeżdżał też tamtędy człowiek z pogardzanej przez wszystkich Samarii. Podszedł do rannego, popatrzył i zrobiło mu się go żal. **34** Obmył jego rany winem i oliwą, przewiązał je, a potem posadził rannego na swojego osła i przewiózł go do zajazdu, gdzie dalej się nim zajmował. **35** Następnego dnia wręczył gospodarzowi sporą sumę pieniędzy i poprosił: „Zaopiekuj się nim, a jeśli wydasz więcej—pokryję to w drodze powrotnej". **36** Kończąc opowieść, Jezus zwrócił się do rozmówcy: —Który z tych trzech, twoim zdaniem, okazał się bliźnim napadniętego przez bandytów? **37** —Ten, który mu pomógł. —Więc i ty postępuj podobnie—odpowiedział Jezus. **38** Kontynuując podróż do Jerozolimy, Jezus zatrzymał się w pewnej wiosce. Skorzystał z zaproszenia niejakiej Marty. **39** Jej siostra, Maria, usiadła u stóp Jezusa i słuchała Go. **40** Marta zaś była bardzo zajęta przygotowaniem posiłku. W końcu podeszła do Niego i zapytała: —Czy nie razi Cię to, Panie, że moja siostra siedzi bezczynnie, podczas gdy ja mam tyle pracy? Powiedz jej, żeby mi pomogła! **41** —Droga Marto, zabiegasz o tak wiele rzeczy—rzekł do niej **42** —a przecież tak naprawdę liczy się tylko jedno. To właśnie wybrała Maria i nie zostanie jej to odebrane.

11 Pewnego dnia, gdy Jezus skończył modlitwę na osobności, jeden z uczniów poprosił Go: —Panie, naucz nas modlić się, tak jak Jan Chrzciciel nauczył swoich uczniów. **2** Wtedy Jezus powiedział: —Gdy zwracacie się do Boga, mówcie: „Nasz Ojcze w niebie, niech Twoje święte imię będzie uwielbione i niech nadejdzie Twoje królestwo! **3** Zapewnij nam codzienny pokarm **4** i przebacz nasze grzechy, tak jak my przebaczamy tym, którzy zawinili wobec nas. Nie pozwól też, byśmy ulegli pokusie". **5** Następnie dodał: —Załóżmy, że o północy ktoś z was idzie pod dom przyjaciela i woła: „Pożycz mi trochę chleba! **6** Właśnie przyjechał do mnie gość, a nie mam czym go poczęstować". **7** Przyjaciel zaś odpowiada z łóżka: „Nie żądaj ode mnie, żebym teraz wstawał. Drzwi są już zamknięte i wszyscy śpimy. Tym razem nie mogę ci pomóc". **8** Zapewniam was, że gdyby nawet nie chciał mu pomóc ze względu na przyjaźń, to ze względu na jego uporczywe prośby w końcu wstanie i da mu tyle chleba, ile potrzebuje. **9** Podobnie jest z Bogiem. Proście więc, a dostaniecie; szukajcie, a znajdziecie; pukajcie, a otworzą wam! **10** Każdy bowiem, kto prosi—dostaje, kto szuka—znajduje, a temu, kto puka—otwierają. **11** Który z was, ojców, dałby swojemu dziecku węża, gdy ono prosi o rybę? **12** Albo skorpiona, gdy poprosi o jajko? **13** Skoro wy, źli ludzie, dajecie dzieciom to, co dobre, to tym bardziej wasz Ojciec w niebie da Ducha Świętego tym, którzy Go proszą. **14** Pewnego dnia Jezus uwolnił od złego ducha niemego człowieka, który natychmiast odzyskał mowę. Tłum zaś wpadł w podziw, **15** niektórzy jednak mówili: —Wypędza demony, bo Belzebub, władca demonów, mu w tym pomaga. **16** Inni zaś chcieli Go wypróbować i oczekiwali jakiegoś znaku z nieba, od Boga. **17** Jezus znał ich myśli i odpowiedział: —Każde królestwo, które jest wewnętrznie skłócone, upadnie, a jego domy runą. **18** Mówicie, że dzięki Belzebubowi uwalniam ludzi od złych duchów. Jeśli jednak szatan zwalcza siebie samego, to jak jego królestwo może przetrwać? **19** Skoro ja wypędzam demony mocą Belzebuba, to dzięki komu robią to wasi synowie? To oni was osądzą! **20** Lecz jeśli wypędzam

demony mocą Boga, znaczy to, że przyszło do was królestwo Boże. **21** Gdy jakiś uzbrojony siłacz pilnuje swojej własności, jest o nią spokojny. **22** Jeśli jednak pokona go ktoś mocniejszy, będzie mógł całkowicie go rozbroić i rozdać innym zdobycz. **23** Kto nie jest po mojej stronie, jest przeciwko Mnie, a kto ze Mną nie zbiera, ten rozprasza. Potem dodał takie ostrzeżenie: **24** —Gdy demon wyjdzie z człowieka, błąka się po pustkowiach, szukając wytchnienia, ale go tam nie znajduje. Wówczas mówi sobie: „Wrócę do mojego domu, z którego wyszedłem”. **25** Przychodzi więc i zastaje swój dawny dom wysprzątany i ozdobiony. **26** Przyprowadza więc ze sobą siedem innych demonów, gorszych od siebie, i razem zamieszkują. Wtedy stan takiego człowieka jest o wiele gorszy niż na początku. **27** Gdy to mówił, jakaś kobieta z tłumu zawołała: —Szczęśliwa ta, która nosiła cię pod sercem i karmiła własną piersią! **28** —Naprawdę szczęśliwi są ci—odparł Jezus—którzy słuchają słowa Bożego i żyją nim. **29** Widząc, że tłum ludzi coraz bardziej się powiększa, powiedział: —To złe pokolenie domaga się cudu. Ale nie zobaczy go, z wyjątkiem znaku proroka Jonasza. **30** Jonasz był znakiem dla mieszkańców Niniwy. Podobnie Ja, Syn Człowieczy, będę Bożym znakiem dla tego pokolenia. **31** Królowa Południa powstanie na sądzie i oskarży to pokolenie. Ona przybyła bowiem z końca świata, by słuchać mądrości Salomona. Wy zaś macie przed sobą kogoś większego niż on. **32** Również mieszkańcy Niniwy podczas sądu wystąpią z oskarżeniem przeciw temu pokoleniu. Bo oni opamiętali się słuchając Jonasza, a do was mówi ktoś o wiele większy niż on. **33** Zapalonej lampy nie stawia się w ukryciu, ale na podwyższeniu, aby świeciła wszystkim, którzy są w domu. **34** Oko jest dla ciała jak lampa. Jeśli jest zdrowe, światło napełnia całe ciało. Jeśli jednak jest chore, całe ciało jest pogrążone w ciemnościach. **35** Upewnij się więc, że masz w sobie światło, a nie ciemność! **36** Jeśli rozświetla cię światło i nie masz w sobie żadnych ciemnych zakamarków, całe twoje życie będzie promieniowało niczym jasno świecąca lampa. **37** Gdy Jezus skończył mówić, pewien faryzeusz zaprosił Go na obiad. Przybyli do domu, a Jezus od razu zajął swoje miejsce. **38** Gospodarz zdziwił się, że przed posiłkiem nie dokonał obrzędu obmycia rąk. **39** Wtedy Jezus powiedział mu: —Wy, faryzeusze, dbacie usilnie o zewnętrzną czystość naczyń, ale wasze brudne wnętrze aż się lepi od chciwości i zła. **40** Nierozumni! Czy Bóg nie stworzył zarówno tego, co na zewnątrz, jak i tego, co w środku? **41** O wewnętrznej czystości najlepiej świadczy zaś szczodrość człowieka. **42** Lecz marny wasz los, faryzeusze! Bo chociaż skrupulatnie dajecie Bogu dziesiątą część swoich najdrobniejszych nawet dochodów, to lekceważycie Bożą prawość i miłość. A to jest przecież najważniejsze, choć o dziesięcinie również nie należy zapominać. **43** Marny wasz los, bo oczekujecie zaszczytnych miejsc w synagogach oraz wyrazów szacunku ze strony innych ludzi! **44** Marny wasz los, bo przypominacie opuszczone, niewidoczne groby! Przechodzący po nich ludzie nie mają nawet pojęcia, że stąpają po rozkładających się szczątkach. **45** —Nauczycielu!—powiedział pewien obecny tam przywódca religijny. —Twoje słowa obrażają również i nas. **46** —Was także czeka marny los!—odpowiedział Jezus. —Wymyślacie bowiem niewykonalne obowiązki i narzucacie je innym, a sami palcem nie kiwniecie, aby im pomóc. **47** Marny wasz los, bo stawiacie grobowce prorokom, których kiedyś zamordowali wasi przodkowie! **48** Pochwalacie ich czyny, upamiętniając je nagrobkami. **49** To o was powiedział Bóg w swojej mądrości: „Wyślę do nich proroków i posłańców, a oni jednych zabiją, a innych będą prześladować”. **50** Spadnie na was wina za przelaną krew wszystkich Bożych proroków, zabitych od początku świata, **51** począwszy od Abla, aż po Zachariasza, zgładzonego między ołtarzem a miejscem świętym. Mówię wam: Kara za to wszystko spadnie na głowy tego pokolenia! **52** Marny wasz los, przywódcy religijni! Ukryliście bowiem przed ludźmi klucz do bramy Bożej prawdy. Sami nie wchodzicie i innym nie pozwalacie przez nią wejść! **53** Gdy Jezus odszedł stamtąd, faryzeusze i przywódcy znienawidzili Go za te słowa. Od tej chwili stawiali Mu wiele podchwytliwych pytań, **54** by móc Go o coś oskarżyć.

12 Tymczasem wokół Jezusa gromadziły się coraz większe tłumy—były to już tysiące ludzi, którzy z powodu ścisku aż deptali sobie po nogach. On zaś zwrócił się najpierw do uczniów: —Wystrzegajcie się kwasu faryzeuszy, którym jest ich obłuda! **2** Nie ma bowiem niczego ukrytego, co ostatecznie nie wyszłoby na jaw. **3** Cokolwiek powiedziano pod osłoną nocy, wyjdzie na jaw z nastaniem dnia, a co powiedziano na ucho, zostanie ogłoszone publicznie. **4** Mówię wam jak przyjaciołom: Nie bójcie się tych, którzy uśmiercają ciało, lecz nie mogą zrobić nic więcej! **5** Powiem wam jednak, przed kim macie czuć trwogę: Lękajcie się Boga, który po śmierci może wtrącić człowieka do piekła! Miejcie dla Niego respekt! **(Geenna g1067)** **6** Ile kosztuje pięć wróbli? Można je kupić już za kilka drobnych monet. A jednak Bóg

nie zapomina o żadnym z nich. 7 Przecież On wie
nawet, ile macie włosów na głowie! Nie bójcie się
więc! Jesteście dla Niego cenniejsi niż całe stado
wróbli. 8 Mówię wam: Jeśli jakiś człowiek wyzna
przed innymi ludźmi, że należy do Mnie, to i Ja,
Syn Człowieczy, przyznam się do niego w obecności
aniołów Bożych. 9 Lecz jeśli ktoś wyprze się Mnie
wobec ludzi, i Ja się go wyprę przed aniołami Boga.
10 Jeśli ktoś powiedziałby coś przeciwko Mnie, Synowi
Człowieczemu, może otrzymać przebaczenie. Ale jeśli
ktoś powiedziałby coś przeciwko Duchowi Świętemu,
nie otrzyma przebaczenia. 11 Gdy jako moi uczniowie
będziecie oskarżeni przed przełożonymi synagog lub
przed innymi władzami, nie martwcie się o to, jak się
bronić i co macie powiedzieć. 12 Duch Święty pomoże
wam wtedy znaleźć właściwe słowa. 13 Tymczasem
ktoś z tłumu zawołał: —Nauczycielu! Powiedz mojemu
bratu, aby podzielił się ze mną majątkiem, który
odziedziczył po ojcu! 14 —Przyjacielu! Kto dał Mi
prawo rozstrzygania waszych spraw?—odrzekł Jezus.
15 —Potem, zwracając się do wszystkich, dodał:
—Wystrzegajcie się wszelkiej chciwości, bo prawdziwe
życie nie zależy od rzeczy materialnych! 16 Następnie
opowiedział im taką przypowieść: —Pewien bogaty
człowiek zebrał jednego roku szczególnie obfite plony.
17 Zastanawiał się więc: „Co tu robić? Nie mam gdzie
tego pomieścić”. 18 W końcu wpadł na pomysł: „Już
wiem! Zburzę stare magazyny i zbuduję większe. W
nich umieszczę tegoroczne zboże i wszystkie inne
zbiory. 19 A gdy to zrobię, usiądę i powiem sobie:
‚No, przyjacielu, zgromadziłeś zapasy na wiele lat.
Teraz możesz jeść, pić i używać życia’”. 20 Lecz Bóg
rzekł do niego: „Głupcze! Umrzesz jeszcze tej nocy.
Komu więc to wszystko zostawisz?”. 21 Oto przykład
głupiego człowieka, który gromadzi majątek na ziemi,
a nie jest bogaty przed Bogiem. 22 Potem, zwracając
się do uczniów, Jezus rzekł: —Nie martwcie się o
swoje życie—o to, co będziecie jeść, ani o ciało—w
co się ubierzecie. 23 Życie to nie tylko pokarm i
ubranie. 24 Spójrzcie na ptaki: Nie sieją ziarna, nie
magazynują zapasów, a Bóg żywi je! Przecież wy
jesteście ważniejsi od ptaków! 25 Czy ktokolwiek,
poprzez zamartwianie się, potrafi przedłużyć swoje
życie choćby o jedną chwilę? 26 Jeśli więc nie
możecie uczynić tak drobnej rzeczy, to jaki jest sens
martwić się o większe sprawy? 27 Uczcie się od
polnych kwiatów: Nie pracują i nie troszczą się o swój
ubiór. A zapewniam was, że nawet król Salomon, w
całym swoim przepychu, nie był tak pięknie ubrany
jak one. 28 Jeśli więc Bóg tak wspaniale ubiera
polne kwiaty, które dzisiaj kwitną, a jutro więdną i
idą na spalenie, to czy tym bardziej nie zatroszczy
się o was, nieufni?! 29 Nie martwcie się więc o to,
co będziecie jeść i pić. 30 O te sprawy zabiegają
poganie. Wasz Ojciec w niebie dobrze wie, że tego
potrzebujecie. 31 Zabiegajcie więc o Jego królestwo,
a wtedy Bóg zatroszczy się o pozostałe rzeczy. 32 Nie
lękajcie się, choć jest was niewielu, bo Ojciec w niebie
daje królestwo właśnie wam! 33 Sprzedajcie to, co
posiadacie, i rozdajcie potrzebującym! Wtedy wasze
portfele staną się niezniszczalne i wasze bogactwa w
niebie będą bezpieczne—nikt się nie włamie, aby je
ukraść, i nic ich nie zniszczy. 34 Gdzie jest wasz skarb,
tam będzie wasze serce. 35 Bądźcie gotowi na mój
powrót i czuwajcie—jak słudzy, będący w gotowości,
z lampami w rękach 36 i oczekujący powrotu swojego
pana z uczty weselnej. Gdy przybędzie i zapuka,
natychmiast otworzą mu drzwi. 37 A wtedy spotka
ich wielki zaszczyt. Zapewniam was: ich pan się
przebierze, zaprosi ich do uczty i sam będzie im
usługiwał. Bez względu na to, czy przyjdzie o północy,
czy nad ranem, wyróżni tych, których zastanie
gotowych na jego powrót. 39 Pomyślcie: Gdyby
właściciel domu wiedział, kiedy złodziej przyjdzie
go okraść, nie dopuściłby do włamania. 40 Wy
również musicie uważać, bo nie wiecie, kiedy ja, Syn
Człowieczy, powrócę! 41 —Panie—zapytał Piotr—czy
tę opowieść kierujesz tylko do nas, czy do wszystkich?
42 —A kim jest ten wierny i mądry sługa—powiedział
Jezus—któremu Pan powierzył opiekę nad innymi
swoimi sługami, aby dbał o nich w czasie jego
nieobecności? 43 Nagrodzi go, gdy po powrocie
zobaczy dobrze wykonaną pracę. 44 Z pewnością
da mu w zarządzanie cały swój majątek. 45 Gdyby
jednak ten sługa pomyślał sobie: „Nieprędko wróci
właściciel, nie muszę się więc go obawiać” i zaczął
znęcać się nad powierzonymi sobie ludźmi, zabawiać
się i upijać, 46 to jego pan powróci w najmniej
oczekiwanej chwili. Surowo się z nim wtedy rozprawi
i osądzi go wraz z innymi niewiernymi. 47 Sługę,
który znał wymagania właściciela, a nie wykonał ich,
spotka większa kara. 48 Natomiast tego, który ich nie
poznał, a też uczynił coś nagannego, spotka mniejsza
kara. Im więcej się komuś powierza, tym więcej
się od niego wymaga. 49 —Przyszedłem—mówił
dalej Jezus—wzniecić na ziemi ogień i bardzo
bym chciał, aby on już zapłonął. 50 Mam zostać
„ochrzczony” i czekam na ten „chrzest” w wielkiej
udręce! 51 Sądzicie, że przyszedłem przynieść na
ziemię pokój? Wręcz przeciwnie—niezgodę! 52 Odtąd
nawet wśród najbliższych nastąpią podziały: spośród
pięciu osób troje poróżni się z dwojgiem, a dwoje

z trojgiem; 53 ojciec poróżni się z synem, matka z córką, a teściowa z synową. 54 Następnie rzekł do tłumu: —Widząc, że od zachodu nadciągają chmury, mówicie: „Będzie deszcz”. I rzeczywiście pada! 55 Gdy wieje wiatr z południa, mówicie: „Będzie upał”. I to też się sprawdza. 56 Obłudnicy! Trafnie prognozujecie pogodę po wyglądzie nieba i ziemi, ale działania Boga widocznego w obecnych czasach nie potraficie rozpoznać! 57 Dlaczego sami nie rozsądzacie, co jest słuszne? 58 Jeśli w drodze do sądu spotkasz się ze swoim oskarżycielem, staraj się załatwić sprawę polubownie. W przeciwnym bowiem razie, sędzia skaże cię i zostaniesz wtrącony do więzienia. 59 Mówię ci, że nie wyjdziesz stamtąd, aż spłacisz cały dług—co do grosza.

13 Wtedy właśnie niektórzy słuchający donieśli Jezusowi, że Piłat zamordował kilku mieszkańców Galilei, gdy ci składali ofiary w świątyni w Jerozolimie. 2 —Czy sądzicie, że byli oni większymi grzesznikami niż pozostali mieszkańcy Galilei, bo spotkał ich taki los?—zapytał. 3 —Wiedzcie, że wszyscy podobnie zginiecie, jeśli się nie opamiętacie. 4 A może uważacie, że tych osiemnastu, którzy ostatnio zginęli pod gruzami wieży w Siloe, było gorszymi grzesznikami niż reszta mieszkańców Jerozolimy? 5 Wiedzcie, że czeka was taki sam koniec, jeśli się nie opamiętacie. 6 Następnie opowiedział im przypowieść: —Pewien człowiek zasadził w ogrodzie drzewo figowe. Co jakiś czas sprawdzał, czy już wydało owoce, ale nigdy ich nie znajdował. 7 W końcu powiedział ogrodnikowi: „Już od trzech lat bezskutecznie szukam na tym drzewie owoców. Wytnij je. Po co marnować ziemię!”. 8 „Daj mu jeszcze jedną szansę”—poprosił ogrodnik. „Pozostaw je do przyszłego roku, a ja starannie je okopię i obłożę nawozem. 9 Może w końcu zaowocuje. Jeśli nie—każ je wyciąć”. 10 Jakiś czas później Jezus nauczał w szabat w synagodze. 11 A przebywała tam również pewna przygarbiona kobieta, która od osiemnastu lat nie mogła się wyprostować. 12 Gdy Jezus ją zobaczył, rzekł: —Kobieto, uwalniam cię od tego! 13 Gdy położył na nią ręce, natychmiast się wyprostowała i jednocześnie zaczęła wychwalać za to Boga. 14 A ponieważ miało to miejsce w szabat, przełożony tamtejszej synagogi z oburzeniem zawołał do tłumu: —Jest sześć dni roboczych! W te dni załatwiajcie swoje uzdrowienia, a nie w święty dzień szabatu! 15 —Obłudnicy!—odrzekł Jezus. —Przecież każdy z was tego dnia odwiązuje bydło i wyprowadza je z obory, aby mogło się napić. 16 A tu oto stoi potomkini Abrahama, którą szatan przez osiemnaście lat trzymał w swoich więzach! Czyż więc nie powinienem ich rozwiązać i uwolnić jej właśnie w święty dzień szabatu?! 17 Słowa te zawstydziły wszystkich wrogów Jezusa, a ludzie z tłumu cieszyli się z powodu Jego wielkich cudów. 18 Zaczął więc ich nauczać: —Do czego można porównać królestwo Boże i jak można je opisać? 19 Podobne jest ono do małego ziarnka gorczycy, które pewien człowiek zasiał w swoim ogrodzie. Gdy wyrosło, stało się tak dużym krzewem, że na jego gałęziach ptaki zbudowały sobie gniazda. 20 Do czego jeszcze można porównać królestwo Boże?—mówił dalej Jezus. 21 —Podobne jest ono do kwasu chlebowego, który kobieta zmieszała z całym workiem mąki a on przeniknął całe ciasto. 22 Kontynuując podróż do Jerozolimy, Jezus nauczał po drodze we wszystkich miastach i wioskach. 23 Pewnego razu ktoś Go zapytał: —Panie, czy to prawda, że tylko nieliczni będą zbawieni? 24 —Drzwi do nieba są wąskie—odpowiedział Jezus. —Dołóżcie zatem wszelkich starań, aby przez nie wejść. Wielu bowiem zechce to zrobić, ale gdy Ja, pan domu, zamknę drzwi, będzie już za późno. 25 I chociaż będziecie stać pod drzwiami, pukać i prosić: „Panie, otwórz nam”, Ja odpowiem: „Nie znam was, więc nie otworzę”. 26 „Jak to? Przecież jadaliśmy z Tobą i nauczałeś na naszych ulicach?”—powiecie. 27 Lecz Ja powtórzę: „Naprawdę was nie znam. Odejdźcie stąd wy wszyscy, którzy czynicie zło!”. 28 Tam będzie rozpacz i lament! Zobaczycie bowiem w królestwie Bożym Abrahama, Izaaka, Jakuba i wszystkich proroków, sami zaś będziecie wyrzuceni na zewnątrz. 29 A ludzie ze wszystkich stron świata—ze wschodu i zachodu, z północy i południa—przybędą i zajmą miejsce w królestwie Bożym. 30 Wtedy wielu z tych, którzy są obecnie uznawani za wielkich, przestanie się liczyć, a inni, teraz uznawani za najmniejszych, będą wielkimi. 31 Wtedy nadeszli jacyś faryzeusze i powiedzieli Mu: —Lepiej stąd uciekaj, bo Herod Antypas chce Cię zabić. 32 —To wy idźcie—rzekł Jezus—i powiedzcie temu przebiegłemu lisowi: „Jeszcze dziś i jutro będę uzdrawiał ludzi i uwalniał ich od złych duchów, a pojutrze skończę. 33 Muszę jednak przez te trzy dni kontynuować swoją podróż, bo żaden Boży prorok nie może przecież zginąć poza Jerozolimą”. 34 —Jerozolimo, Jerozolimo!—kontynuował Jezus. —Zabijasz proroków i obrzucasz kamieniami Bożych posłańców! Ileż to razy chciałem przygarnąć twoje dzieci, tak jak kura chroni pod skrzydłami pisklęta.

Ale nie pozwoliłaś! **35** Zbliża się czas, w którym
twój dom opustoszeje. Mówię wam: Nie zobaczycie
Mnie do chwili, gdy zawołacie: „Błogosławiony, który
przychodzi w imieniu samego Pana!”.

14 Pewnego razu, w święty dzień szabatu,
Jezus gościł w domu jednego z przywódców
faryzeuszy. Obecni tam goście śledzili każdy Jego
ruch. **2** Wtedy stanął przed Nim człowiek cierpiący na
wodną puchlinę. **3** Jezus zapytał więc zebranych tam
faryzeuszy i przywódców religijnych: —Czy Prawo
Mojżesza zezwala na uzdrowienie kogoś w szabat, czy
nie? **4** Oni jednak nie opowiedzieli ani słowem. Wtedy
Jezus wziął chorego za rękę, uzdrowił go i odesłał
do domu. **5** Następnie powiedział: —Jeśli wasze
dziecko lub zwierzę wpadnie w głęboki dół, to czy
natychmiast ich nie wyciągacie, nawet w święty dzień
szabatu? **6** I znowu nie potrafili Mu odpowiedzieć. **7**
Widząc zaproszonych gości, którzy wybierali sobie
jak najlepsze miejsca, Jezus dał im następującą
radę: **8** —Jeśli ktoś cię zaprosi na wesele, nie zajmuj
od razu najlepszego miejsca. Bo gdy wejdzie gość
znaczniejszy od ciebie, **9** gospodarz domu powie ci:
„Proszę, ustąp mu miejsca”. Zawstydzony, będziesz
musiał wtedy zająć miejsce na szarym końcu. **10**
Jeśli więc zostaniesz zaproszony, zajmij najpierw
ostatnie miejsce. Gdy zjawi się pan domu, podejdzie i
zaproponuje ci: „Przyjacielu, mam dla ciebie lepsze
miejsce!”. W ten sposób zostaniesz uhonorowany
wobec wszystkich gości. **11** Każdy, kto się teraz
ubiega o wyróżnienie, będzie upokorzony, a ten,
kto teraz okazuje pokorę, zostanie wyróżniony. **12**
Następnie zwrócił się do gospodarza: —Gdy wydajesz
przyjęcie, nie zapraszaj wyłącznie przyjaciół, krewnych
i bogatych sąsiadów—z nadzieją, że zrewanżują się
tym samym. **13** Zaproś również ubogich, kalekich,
ułomnych i niewidomych. **14** Będziesz szczęśliwy,
bo tacy ludzie nie mają czym ci się odwdzięczyć, a
nagrodę otrzymasz po zmartwychwstaniu prawych.
15 Słuchając tych słów, któryś z gości rzekł do
Jezusa: —Szczęśliwy będzie ten, kto zasiądzie
do uczty w królestwie Bożym! **16** Na to Jezus
opowiedział mu taką historię: —Pewien człowiek
zamierzał urządzić wielkie przyjęcie i rozesłał mnóstwo
zaproszeń. **17** Tuż przed rozpoczęciem wysłał do
zaproszonych sługę z wiadomością: „Przygotowania
zakończone! Zapraszam!”. **18** Wszyscy jednak zaczęli
się wykręcać. Jeden powiedział: „Właśnie kupiłem
pole i koniecznie muszę je obejrzeć. Proszę, wybacz
mi moją nieobecność”. **19** Drugi powiedział: „Właśnie
kupiłem pięć par wołów i akurat wychodzę je
wypróbować. Proszę, wybacz mi moją nieobecność”.
20 Jeszcze inny tak się usprawiedliwił: „Właśnie się
ożeniłem. Chyba rozumiesz, że nie mogę przyjść”.
21 Sługa wrócił i powtórzył wszystko swojemu panu.
Ten, słysząc takie wymówki, rozgniewał się i nakazał:
„Natychmiast idź na rynek oraz na ulice miasta
i przyprowadź tu biednych, kalekich, ułomnych i
niewidomych”. **22** Po wykonaniu polecenia sługa
oznajmił: „Panie, stało się tak, jak sobie życzyłeś,
lecz mimo to pozostały jeszcze wolne miejsca”. **23**
„Wobec tego—rzekł pan—idź poza miasto i nakłaniaj
napotkanych do przyjścia, tak aby mój dom był pełen
gości. **24** Z tych bowiem, których wcześniej zaprosiłem,
nikt nie skosztuje przygotowanych potraw!”. **25** Gdy
Jezus udał się w dalszą drogę, razem z Nim szły
nieprzebrane tłumy ludzi. Skierował więc do nich
takie słowa: **26** —Nikt nie może być moim uczniem,
jeśli nie kocha Mnie bardziej niż swojego ojca, matkę,
żonę, dzieci, braci czy siostry, a nawet bardziej niż
samego siebie. **27** Kto nie bierze swojego krzyża
i nie idzie ze Mną, nie może być moim uczniem.
28 Rozważcie więc swoją decyzję! Gdy ktoś z was
chce rozpocząć budowę, to czy najpierw nie oblicza
kosztów i nie upewnia się, że starczy mu na jej
ukończenie? **29** W przeciwnym razie już po położeniu
fundamentów może mu zabraknąć pieniędzy. A wtedy
stanie się obiektem kpin i żartów. **30** „Cóż za brak
rozsądku!”—powiedzą ludzie. „Zaczął budować i nie
skończył, bo nie ma już pieniędzy”. **31** Który władca
rozpocznie wojnę nie zastanawiając się najpierw,
czy swą dziesięciotysięczną armią zdoła pokonać
nadciągające dwadzieścia tysięcy żołnierzy wroga?
32 Jeśli nie jest w stanie, rozpoczyna rokowania
pokojowe, dopóki nieprzyjaciel jest jeszcze daleko.
33 Nikt z was nie może więc zostać moim uczniem,
jeśli nie wyrzeknie się dla Mnie wszystkiego, co ma.
34 Sól jest dobra—mówił dalej Jezus—lecz jeśli utraci
swój smak, staje się bezwartościowa. **35** Do niczego
już się nie nadaje, nawet do nawożenia gleby. Trzeba
ją po prostu wyrzucić. Kto ma uszy, niech słucha
uważnie!

15 Do Jezusa przychodzili wszyscy nieuczciwi
poborcy podatkowi oraz inni ludzie znani z
grzesznego życia—i uważnie słuchali Go. **2** Oburzeni
faryzeusze i nauczyciele religijni mówili: —Dlaczego
on się zadaje z takimi ludźmi?! **3** Jezus odpowiedział
im przypowieścią: **4** —Kto z was, mając sto owiec,
nie zostawi dziewięćdziesięciu dziewięciu i nie szuka
jednej, zaginionej na pustkowiu, tak długo, aż ją
znajdzie? **5** A znalazłszy, kładzie ją na swoje ramiona

i z radością 6 wraca do domu! Zaprasza wtedy przyjaciół oraz sąsiadów i mówi: „Cieszcie się razem ze mną! Znalazłem zgubioną owcę!”. 7 Zapewniam was, że w niebie jest większa radość z jednego zagubionego grzesznika, który się opamięta i wróci do Boga, niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu prawych, którzy nie zbłądzili! 8 Jezus mówił dalej: —Jeśli kobieta zgubi jedną ze swoich dziesięciu cennych monet, to czy nie zapala w domu światła, nie sprząta i nie przeszukuje wszystkich miejsc tak długo, aż znajdzie zgubę? 9 A wtedy zwołuje przyjaciółki i sąsiadki i mówi: „Cieszcie się razem ze mną! Znalazłam zgubioną monetę!”. 10 Tak właśnie cieszą się Boży aniołowie, gdy jeden grzesznik opamięta się i wróci do Boga. 11 Jezus opowiedział też następną historię: —Pewien człowiek miał dwóch synów. 12 Młodszy z nich powiedział: „Ojcze, daj mi już teraz przypadającą na mnie część majątku”. Ojciec zgodził się; podzielił majątek i przekazał synom. 13 Kilka dni później młodszy zabrał swoją część i udał się w podróż do dalekiego kraju. Niebawem, prowadząc rozwiązłe życie, roztrwonił cały majątek. 14 Po pewnym jednak czasie w kraju tym zapanował dotkliwy głód, który i jemu dał się we znaki. 15 Wtedy postarał się u miejscowego rolnika o pracę przy świniach. 16 Był tak bardzo wygłodniały, że chciał się żywić tym, co jadły świnie, ale nawet tego nikt mu nie dawał. 17 Opamiętał się wtedy i powiedział sobie: „Zwykli robotnicy mojego ojca mają jedzenia pod dostatkiem, a ja tu przymieram głodem! 18 Wrócę do domu i powiem: ‚Ojcze, zgrzeszyłem wobec Boga i wobec ciebie. 19 Nie jestem już godny nazywać się twoim synem, ale przyjmij mnie, proszę, do pracy w twoim gospodarstwie’”. 20 Wstał więc i wyruszył w drogę. Gdy był jeszcze daleko od domu, ojciec dostrzegł go i—ogarnięty współczuciem—wybiegł mu na spotkanie. Rzucił mu się na szyję i ucałował go. 21 „Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i przeciw tobie. Nie jestem już godny nazywać się twoim synem…”—zaczął. 22 „Przynieście tu szybko najlepsze ubranie i przebierzcie go!”—rozkazał ojciec służbie. „Dajcie mu rodzinny pierścień na rękę i buty na nogi. 23 Zabijcie też najdorodniejsze cielę! Musimy to uczcić. 24 Mój syn był bowiem jak martwy, ale ożył; był zgubiony, ale się odnalazł!”. I rozpoczęła się uczta. 25 Tymczasem starszy syn pracował w polu. Wracając do domu, usłyszał odgłosy muzyki i tańców. 26 Zawołał więc jednego ze służących i spytał, co się wydarzyło. 27 „Twój brat powrócił cały i zdrowy. A ojciec z radości kazał przygotować na przyjęcie najdorodniejsze cielę”. 28 Rozgniewało to starszego brata i nie chciał wejść do domu. Ojciec wyszedł więc do niego i prosił, aby jednak wszedł. 29 Syn zaczął wtedy narzekać: „Już tyle lat uczciwie dla ciebie pracuję i nigdy nie zlekceważyłem twojego polecenia! Ale ty nie dałeś mi nawet koźlęcia, abym mógł przygotować przyjęcie i zaprosić swoich przyjaciół. 30 Gdy jednak wrócił ten wyrodny syn, który roztrwonił twoje pieniądze na prostytutki, ty przygotowałeś dla niego najdorodniejsze cielę!”. 31 „Synku!”—rzekł ojciec. —„Ty zawsze jesteś ze mną i wszystko, co posiadam, należy już do ciebie. 32 Dzisiaj jednak mamy powód do radości, bo twój brat, który był jak martwy, ożył; był zgubiony, ale się odnalazł!”.

16 Nieco później uczniowie usłyszeli od Jezusa jeszcze jedną historię: —Pewien bogaty właściciel zatrudniał zarządcę, który został później oskarżony o złe gospodarowanie majątkiem. 2 Wezwał go więc i oznajmił mu: „Słyszę o tobie różne złe rzeczy. Przygotuj rozliczenie, bo nie będziesz już u mnie pracował!”. 3 „Straciłem taką posadę! Co ja teraz zrobię?”—myślał zarządca. „Nie mam siły do pracy fizycznej, a nie będę przecież żebrać… 4 Już wiem, co zrobić, aby niektórzy ludzie pomogli mi i przyjęli mnie do swojego domu, gdy stąd odejdę!”. 5 Wezwał wszystkich dłużników swojego pracodawcy. „Ile jesteś winien?”—zapytał pierwszego. 6 „Sto beczek oliwy”—odparł tamten. „Weź więc zobowiązanie”—rzekł zarządca—„i napisz: Winien pięćdziesiąt beczek—resztę umorzono”. 7 „A ty, ile jesteś winien?”—zapytał następnego dłużnika. „Dziesięć ton pszenicy”—odpowiedział. „Weź swoje zobowiązanie i napisz: Winien osiem ton—resztę umorzono”. 8 Właściciel dowiedział się o tym i pochwalił złego zarządcę za spryt. Jest bowiem prawdą, że ludzie tego świata wykazują tu, na ziemi, więcej sprytu niż ludzie należący do Boga. **(aiōn g165)** 9 Dobrze więc wam radzę: Zjednujcie sobie przyjaciół nawet przy pomocy dóbr materialnych i pieniędzy, aby mogli was przyjąć w niebiańskim domu, gdy zakończycie swoją ziemską pracę. **(aiōnios g166)** 10 Kto jest wierny w małych sprawach, będzie wierny również w wielkich. A kto jest nieuczciwy w drobnych sprawach, będzie nieuczciwy i w dużych. 11 Jeśli więc nie zarządzacie uczciwie dobrami materialnymi, kto wam powierzy prawdziwe dobra w niebie? 12 Skoro nie potraficie rzetelnie gospodarować cudzym majątkiem, kto wam da coś na własność? 13 Nie da się lojalnie służyć dwóm panom. Albo jednego nienawidzisz, a drugiego kochasz, albo na odwrót—drugiego szanujesz, a pierwszego lekceważysz. Nie możecie

równocześnie żyć dla Boga i dla pieniędzy! **14** Słuchali tego wszystkiego faryzeusze, którzy byli bardzo przywiązani do pieniędzy, i śmiali się z Jezusa. **15** Wtedy zwrócił się do nich: —Udajecie prawych, ale Bóg zna wasze przewrotne serca. Tym jednak, co świat podziwia, Bóg się brzydzi. **16** Dotychczas waszym przewodnikiem było Prawo Mojżesza i pisma proroków—kontynuował Jezus—lecz gdy od czasu Jana Chrzciciela głoszona jest dobra nowina o królestwie Bożym, wszyscy usilnie starają się do niego dostać. **17** W Prawie nie zmieni się jednak nawet najmniejsza literka. Prędzej niebo i ziemia przestaną istnieć! **18** Dlatego ten, kto rozwodzi się z żoną i łączy się z inną kobietą, dopuszcza się grzechu niewierności małżeńskiej. To samo dotyczy tego, kto się żeni z rozwódką. **19** Jezus mówił dalej: —Żył pewien bogaty człowiek, który wytwornie się ubierał i codziennie wyprawiał przyjęcia. **20** Natomiast przy bramie jego domu leżał schorowany żebrak imieniem Łazarz, **21** który chciał zjeść choć trochę resztek ze stołu bogacza. Przychodziły do niego jednak tylko psy i lizały jego owrzodzone rany. **22** W końcu żebrak umarł i aniołowie przenieśli go do nieba, tam, gdzie przebywa Abraham. Umarł także bogacz i został pogrzebany. **23** Znalazł się jednak w piekle, gdzie przeżywał straszliwe cierpienia. Gdy spojrzał w górę, zobaczył w oddali Łazarza w towarzystwie Abrahama. **(Hadēs g86)** **24** „Ojcze Abrahamie, okaż mi trochę litości!”—zawołał. „Wyślij tu Łazarza, żeby chociaż zamoczył palec w wodzie i ochłodził mój język, gdyż przeżywam w tych płomieniach straszliwe męki!”. **25** Lecz Abraham odpowiedział: „Synu! Przypomnij sobie, że za życia było ci dobrze, natomiast Łazarzowi żyło się bardzo źle. Teraz on doznaje pociechy, a ty cierpisz. **26** Poza tym dzieli nas ogromna przepaść, aby nikt od nas nie mógł przejść do was ani nikt od was—do nas”. **27** Wtedy bogacz błagał: „Proszę cię, ojcze Abrahamie, poślij Łazarza do domu mojego ojca. **28** Mam jeszcze pięciu braci. Niech ich ostrzeże przed tym miejscem cierpień, aby i oni nie trafili tutaj po śmierci”. **29** Lecz Abraham odpowiedział: „Wystarczy, że mają Prawo Mojżesza i pisma proroków. Niech przestrzegają tego, co tam napisano”. **30** „Ojcze Abrahamie!”—rzekł bogacz. „To nie wystarczy. Gdyby jednak powiedział im o tym ktoś z umarłych, wtedy się opamiętają”. **31** Ale Abraham zaprzeczył: „Skoro nie chcą słuchać Mojżesza i proroków, to nie przekona ich nawet ktoś, kto zmartwychwstał”.

17 Innym razem rzekł Jezus do uczniów: —Zepsucie jest nieuniknione, ale marny los człowieka, który nakłania innych do grzechu! **2** Lepiej byłoby, aby przywiązano mu do szyi młyński kamień i utopiono go w morzu, niż żeby z jego powodu upadł choćby jeden z najmniejszych moich uczniów. **3** Uważajcie na siebie!—kontynuował. —Jeśli inny wierzący zgrzeszy, upomnij go, a jeśli się opamięta, okaż mu przebaczenie. **4** Nawet gdyby grzeszył przeciw tobie siedem razy dziennie, lecz za każdym razem przychodził mówiąc: „Opamiętałem się, wybacz mi!”, przebacz mu. **5** Apostołowie zwrócili się wtedy do Jezusa: —Panie, spraw, byśmy mocniej wierzyli. **6** —Gdybyście mieli wiarę choćby jak ziarnko gorczycy—odpowiedział—moglibyście powiedzieć do tego drzewa morwowego: „Wyrwij się z korzeniami i rzuć się do morza!”, a ono by was posłuchało. **7** I dodał: —Jeśli wasz sługa wraca do domu po pracy w polu lub na pastwisku, czy mówicie mu: „Idź i odpocznij”? **8** Nie. Mówicie raczej: „Teraz przygotuj kolację i usługuj mi, aż się najem i napiję. A potem ty będziesz mógł zjeść”. **9** Przecież nie dziękujecie słudze za wykonanie tego, co jest jego normalnym obowiązkiem. **10** Dlatego i wy nie spodziewajcie się pochwały, gdy wykonacie to, co wam poleciłem, ale mówcie: „Jesteśmy sługami. Spełniliśmy jedynie nasz obowiązek”. **11** Podążając w kierunku Jerozolimy, Jezus przechodził przez graniczne tereny Galilei i Samarii. **12** Gdy wchodził do pewnej wioski, spotkał dziesięciu trędowatych. **13** Ci, zachowując obowiązujący dystans, zawołali: —Jezusie, Mistrzu, zlituj się nad nami! **14** On spojrzał na nich i rzekł: —Idźcie i poproście, aby zbadali was kapłani. A gdy byli jeszcze w drodze, zostali całkowicie uzdrowieni. **15** Jeden z nich, widząc, co się stało, szybko powrócił do Jezusa, głośno wielbiąc Boga. **16** Rzucił się Mu do stóp i gorąco dziękował za uzdrowienie. A był to człowiek z pogardzanej przez wszystkich Samarii. **17** —Czy nie uzdrowiłem dziesięciu?—zapytał Jezus. —Gdzie jest pozostałych dziewięciu? **18** Dlaczego i oni nie wrócili, aby podziękować za to Bogu—tylko ten cudzoziemiec? **19** Potem zwrócił się do uzdrowionego: —Możesz odejść. Uwierzyłeś i dlatego odzyskałeś zdrowie. **20** Pewnego razu faryzeusze zapytali Jezusa, kiedy nastanie królestwo Boże. —Królestwo Boże nadejdzie niezauważalnie—odpowiedział. **21** —Nikt nie powie: „Tu jest!” albo: „Jest tam!”. Królestwo Boże jest bowiem wśród was. **22** Później, zwracając się do uczniów, powiedział: —Przyjdzie czas, że zapragniecie abym Ja, Syn Człowieczy, choć na chwilę znów był z wami, ale nie będzie Mnie. **23** Będą wam mówili: „Mesjasz jest tam!” albo: „Tu się pojawił!”, ale nie biegajcie i nie szukajcie Mnie. **24** Gdy powtórnie

przyjdę, będzie to tak widoczne, jak błyskawica na niebie. 25 Najpierw jednak spotkają Mnie straszne cierpienia i zostanę odrzucony przez to pokolenie. 26 Czas mojego przybycia będzie podobny do czasów Noego. 27 Ludzie wtedy zwyczajnie jedli i pili, zawierali małżeństwa—aż do chwili, gdy Noe wszedł do arki. Wtedy przyszedł potop i wszyscy zginęli. 28 Czas ten będzie również podobny do czasów Lota, kiedy to ludzie jak zwykle jedli, pili, kupowali, sprzedawali, uprawiali ziemię, budowali 29 —aż do dnia, gdy Lot opuścił grzeszną Sodomę. Wtedy na miasto spadł z nieba ogień z siarką i wszystkich wytracił. 30 Tak samo będzie w czasie mojego objawienia. 31 Jeśli tego dnia będziecie na tarasie, nie wchodźcie do domu, aby zabrać swoje rzeczy. Jeśli będziecie na polu, również nie wracajcie do domu. 32 Przypomnijcie sobie, co spotkało żonę Lota. 33 Kto kocha swoje życie, utraci je. Lecz ten, kto poświęci życie dla Mnie, odnajdzie je. 34 Wiedzcie, że w noc mojego powrotu z dwóch osób śpiących w jednym łóżku jedna będzie zabrana, a druga pozostawiona. 35 Z dwóch kobiet, pracujących w domu, jedna zostanie wzięta, druga zaś pozostawiona. 36 Z dwóch ludzi pracujących w polu, jeden zostanie wzięty, a drugi pozostawiony. 37 —Panie, gdzie się to wszystko wydarzy?—zapytali uczniowie. —Gdzie jest padlina, tam w naturalny sposób pojawiają się i sępy—odrzekł Jezus.

18 Pewnego dnia Jezus, mówiąc o potrzebie wytrwałej modlitwy, opowiedział uczniom następującą przypowieść: 2 —Żył w pewnym mieście sędzia—człowiek nieprzejmujący się Bogiem i lekceważący ludzi. 3 Często przychodziła do niego pewna wdowa z tego miasta i błagała: „Bądź moim obrońcą przed tym, który mnie oskarża”. 4 Sędzia przez pewien czas nie chciał tego uczynić. W końcu jednak pomyślał sobie: „Chociaż nie przejmuję się Bogiem i nie obchodzą mnie ludzie, 5 to pomogę tej natrętnej kobiecie, żeby mi więcej nie zawracała głowy”. 6 Widzicie, co ten zły sędzia sobie pomyślał?—kontynuował Jezus. 7 —Czyż więc Bóg nie weźmie w obronę swoich wybranych, którzy Go o to błagają dniem i nocą? I czy będzie z tym zwlekał? 8 Z pewnością szybko przyjdzie im z pomocą! Ale czy ludzie będą jeszcze wierzyć Bogu, gdy Ja, Syn Człowieczy, powtórnie powrócę na ziemię? 9 Następnie, zwracając się do tych, którzy szczycili się własną doskonałością, a pogardzali innymi, opowiedział następującą przypowieść: 10 —Dwóch ludzi przyszło do świątyni, aby się modlić: szanowany przez wszystkich faryzeusz i pogardzany poborca podatkowy. 11 Pierwszy stanął z przodu i tak się modlił: „Dziękuję Ci, Boże, że nie jestem grzesznikiem, jak inni ludzie—chciwi, bezbożni, niewierni w małżeństwie albo jak ten nędzny poborca podatkowy! 12 Aż dwa razy w tygodniu powstrzymuję się od posiłków i składam w ofierze dziesięć procent moich dochodów”. 13 W tym czasie poborca podatkowy stał z daleka i nie śmiał nawet podnieść oczu ku niebu. Bił się z żalem w piersi i błagał: „Boże, okaż mi, grzesznikowi, litość!”. 14 Zapewniam was, że ten drugi odszedł do domu z Bożym przebaczeniem, nie pierwszy! Każdy bowiem, kto sam siebie wywyższa, zostanie poniżony. A kto się uniża, zostanie wywyższony. 15 Zdarzyło się też, że przyprowadzono do Jezusa dzieci, aby je pobłogosławił. Uczniowie jednak odsuwali je, nie chcąc, aby Mu przeszkadzały. 16 Widząc to, Jezus przywołał je do siebie, i rzekł: —Nie zabraniajcie dzieciom przychodzić do Mnie, gdyż do takich jak one należy królestwo Boże. 17 Zapewniam was: Jeśli ktoś nie przyjdzie do Boga tak, jak dziecko przychodzi do ojca, nie będzie miał wstępu do Jego królestwa. 18 Innym razem pewien wysoko postawiony człowiek zapytał Jezusa: —Dobry Nauczycielu, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? **(aiōnios g166)** 19 —Dlaczego nazywasz Mnie dobrym?—zapytał Jezus. —Naprawdę dobry jest tylko Bóg. 20 Jeśli zaś chodzi o twoje pytanie, to znasz chyba przykazania: „Bądź wierny w małżeństwie, nie zabijaj, nie kradnij, nie składaj fałszywych zeznań, szanuj rodziców!”? 21 —Nauczycielu! Nigdy nie przekroczyłem żadnego z nich—odpowiedział. 22 —Zatem jedno pozostało ci do zrobienia—powiedział Jezus. —Sprzedaj swój majątek, a pieniądze rozdaj biednym. To zapewni ci skarb w niebie. Potem wróć i chodź ze Mną. 23 Na te słowa rozmówca spochmurniał; był bowiem bardzo bogaty. 24 Jezus odprowadził go wzrokiem i powiedział: —Oto jak trudno jest bogatym wejść do królestwa Bożego. 25 Łatwiej wielbłądowi przejść przez ucho od igły, niż bogatemu człowiekowi wejść do królestwa Bożego. 26 Ludzie, którzy słyszeli te słowa, zapytali: —Kto więc może być zbawiony? 27 —To przekracza ludzkie możliwości, ale dla Boga wszystko jest możliwe—odparł Jezus. 28 —My zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą—odezwał się Piotr. 29 —Zapewniam was—odpowiedział Jezus—że każdy, kto dla sprawy królestwa Bożego, opuścił dom, żonę, braci, rodziców lub dzieci, 30 otrzyma w zamian o wiele więcej już teraz, a w przyszłym świecie czeka go życie wieczne. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 31 Potem wziął Dwunastu na bok i powiedział im: —Gdy znajdziemy się w Jerozolimie, spełnią się wszystkie przepowiednie

proroków mówiące o tym, że Ja, Syn Człowieczy, 32 zostanę wydany w ręce Rzymian. Będą śmiać się ze
Mnie, znieważać i pluć na Mnie; 33 ubiczują Mnie i
w końcu zabiją. Lecz po trzech dniach powrócę do
życia! 34 Oni jednak nie rozumieli tego i nie mogli
odkryć sensu tych słów. 35 Gdy zbliżali się do Jerycha,
minęli pewnego niewidomego żebraka, siedzącego
przy drodze. 36 Słysząc gwar przechodzącego tłumu,
pytał, co się dzieje. 37 Powiedziano mu więc, że
przechodzi tędy Jezus z Nazaretu. 38 Na to on zaczął
wołać: —Jezusie, potomku króla Dawida, zmiłuj się
nade mną! 39 Ci, którzy szli przodem, uciszali go, on
jednak tym głośniej wołał: —Potomku Dawida, zmiłuj
się! 40 Jezus zatrzymał się i polecił go przyprowadzić.
Potem zapytał: 41 —Co mogę dla ciebie zrobić?
—Panie!—prosił niewidomy. —Chciałbym widzieć! 42
—Zatem przejrzyj!—powiedział Jezus. —Twoja wiara
cię uzdrowiła. 43 I natychmiast niewidomy odzyskał
wzrok i poszedł z Nim, wielbiąc Boga. Również cały
tłum, który był świadkiem tego cudu, dziękował Bogu.

19 I tak dotarli do Jerycha. 2 Mieszkał tam
pewien przełożony poborców podatkowych,
Zacheusz—człowiek bardzo bogaty. 3 Zapragnął
zobaczyć Jezusa i dowiedzieć się, kim On jest,
lecz z powodu niskiego wzrostu nie mógł Go
dojrzeć w tłumie. 4 Pobiegł więc naprzód i wdrapał
się na przydrożne drzewo (sykomorę), z którego
mógł dobrze widzieć przechodzącego Jezusa. 5
Tymczasem Jezus zbliżył się do tego miejsca,
spojrzał w górę i powiedział do niego: —Zacheuszu!
Zejdź szybko na dół! Dzisiaj bowiem muszę być
twoim gościem. 6 Zacheusz pospiesznie zszedł
z drzewa i z ogromną radością przyjął Jezusa w
swoim domu. 7 Ludzie jednak byli tym oburzeni:
—Poszedł do domu takiego grzesznika—szeptali. 8
W pewnym momencie Zacheusz wstał i powiedział:
—Panie! Postanowiłem rozdać biednym połowę
mojego majątku, a tym, których oszukałem pobierając
zawyżony podatek, oddam cztery razy tyle, ile
zabrałem. 9 —Dziś zbawienie zawitało do tego
domu—powiedział Jezus—bo i ten człowiek jest
potomkiem Abrahama. 10 Ja, Syn Człowieczy,
przyszedłem właśnie po to, aby szukać i ratować
tych, którzy się zgubili. 11 Wszyscy przysłuchiwali
się tym słowom. A ponieważ Jerozolima była już
niedaleko, Jezus postanowił wyjaśnić im, że są w
błędzie, sądząc, iż królestwo Boże nadejdzie już teraz.
Dlatego opowiedział im następującą przypowieść:
12 —Pewien wysoko postawiony człowiek miał się
udać w daleką podróż, aby przyjąć nominację na
gubernatora prowincji, po czym miał wrócić do domu.
13 Wezwał więc dziesięciu podwładnych i przekazał im
na ten czas dziesięć udziałów pieniężnych—każdemu
po jednym. Powiedział: „Zajmijcie się interesami do
czasu mojego powrotu”. 14 Lecz niektórzy obywatele
nienawidzili go i wysłali po jego wyjeździe delegację
z protestem: „Nie chcemy takiego władcy”. 15 Po
pewnym czasie, gdy człowiek ten wrócił już jako
gubernator, polecił wezwać tych, którym powierzył
pieniądze, aby ocenić zyski. 16 Przybył więc pierwszy
z nich i poinformował: „Panie, zainwestowałem
twoje pieniądze i mam teraz dziesięć razy tyle”.
17 „Bardzo dobrze!”—rzekł władca. „Jesteś dobrym
pracownikiem. Okazałeś wierność w małej sprawie,
więc teraz dam ci władzę nad dziesięcioma miastami”.
18 Drugi podwładny tak powiedział: „Panie, ja też
zainwestowałem pieniądze. Teraz mam pięć razy
tyle”. 19 „Dobrze!”—powiedział władca. „Ty będziesz
zarządzać pięcioma miastami”. 20 Następny jednak
podszedł i powiedział: „Panie, oto twoje pieniądze,
bezpiecznie je przechowałem. 21 Bałem się ciebie,
bo masz twardą rękę w interesach i chcesz mieć zysk
z tego, nad czym sam nie pracowałeś”. 22 „Jesteś
złym pracownikiem!”—odrzekł władca. „Osądzę cię
według twoich własnych słów! Wiedziałeś, że jestem
bezwzględny w interesach i chcę mieć zysk nawet
jeśli sam na niego nie pracowałem! 23 Mogłeś więc
zanieść moje pieniądze do banku, wtedy miałbym
przynajmniej jakieś odsetki”. 24 I zwracając się
do stojących tam ludzi, rozkazał: „Zabierzcie mu
pieniądze i dajcie temu, który zarobił dziesięć razy
tyle!”. 25 „Ależ panie! On i tak ma dużo”—odpowiedzieli
mu. 26 „Każdy, kto przynosi zyski, otrzyma więcej.
A temu, kto nie przynosi zysku, odbiorą i to, co
posiada”—odpowiedział gubernator. 27 „A teraz
przyprowadźcie tu tych moich wrogów, którzy nie
chcieli, abym został ich władcą. Straćcie ich na moich
oczach!”. 28 Powiedziawszy to, Jezus wstał i ruszył w
kierunku Jerozolimy. 29 Gdy zbliżyli się do Betfage i
Betanii, wiosek leżących na Górze Oliwnej, wysłał
przed sobą dwóch uczniów, 30 mówiąc: —Idźcie do
najbliższej wsi. Zaraz przy wejściu do niej znajdziecie
uwiązanego osiołka, na którym jeszcze nikt nie
jechał. Odwiążcie go i przyprowadźcie tutaj. 31 A
gdyby ktoś was pytał, po co go bierzecie, powiedzcie
po prostu: „Pan go potrzebuje”. 32 Poszli więc i
zastali wszystko tak, jak im Jezus powiedział. 33
Gdy odwiązywali zwierzę, jego właściciele zapytali:
—Dlaczego odwiązujecie naszego osła? 34 —Pan
go potrzebuje—odpowiedzieli im uczniowie. 35 Gdy
przyprowadzili osiołka, zarzucili na jego grzbiet

płaszcze i pomogli Jezusowi go dosiąść. 36 Ludzie, na widok jadącego Jezusa, rozkładali na drodze swoje płaszcze. 37 A gdy zaczął już zjeżdżać z Góry Oliwnej, pojawił się cały tłum Jego uczniów. Z radością wykrzykiwali oni na cześć Boga i wielbili Go za wszystkie cuda Jezusa, które widzieli: 38 —Niech żyje Król, który przychodzi w imieniu Pana! Pokój w niebie, i chwała na wysokościach! 39 Lecz niektórzy faryzeusze, znajdujący się w tłumie, mówili: —Nauczycielu, ucisz swoich uczniów! Słyszysz, co oni wykrzykują? 40 —Zapewniam was, że jeśli oni zamilkną, kamienie zaczną wołać!—odparł Jezus. 41 Gdy byli tuż przed Jerozolimą, spojrzał na nią i pełen smutku powiedział: 42 —O, gdybyś dziś zrozumiała, co prowadzi do pokoju! Ale teraz zostało to przed tobą zakryte. 43 Niebawem nadejdą dni, gdy ze wszystkich stron otoczą cię wrogowie i będą oblegać twoje mury. 44 Potem zrównają cię z ziemią i wymordują twoich mieszkańców. Nie pozostawią kamienia na kamieniu, bo nie rozpoznałaś chwili, w której przyszedł do ciebie Pan. 45 Będąc już w mieście, Jezus wszedł do świątyni i zaczął wypędzać z niej wszystkich sprzedawców. 46 Powiedział do nich: —Pismo mówi: „Moja świątynia ma być domem modlitwy, a wy zrobiliście z niej kryjówkę złodziei”. 47 Gdy przez kilka następnych dni nauczał w świątyni, najwyżsi kapłani, przywódcy religijni oraz starsi usiłowali znaleźć sposób, aby się Go pozbyć. 48 Niczego jednak nie mogli Mu zrobić, bali się bowiem tłumów, które były zachwycone Jego nauką.

20 Gdy Jezus ponownie znalazł się w świątyni i nauczał lud oraz głosił dobrą nowinę, najwyżsi kapłani, przywódcy religijni i starsi 2 zapytali Go: —Jakim prawem wyrzuciłeś ze świątyni sprzedawców? Kto dał ci taką władzę? 3 —Ja też zadam wam pytanie—odparł. 4 —Czy chrzest, do którego wzywał Jan Chrzciciel, pochodził od Boga, czy był tylko ludzkim wymysłem? 5 Wtedy zaczęli się naradzać nad odpowiedzią: —Jeśli powiemy, że pochodził od Boga, to zapyta nas: „Czemu go nie przyjęliście?”. 6 A jeśli powiemy, że był ludzkim wymysłem, to tłumy obrzucą nas kamieniami, bo wszyscy wierzą, że Jan był prorokiem. 7 —Nie potrafimy na to odpowiedzieć—rzekli w końcu. 8 —Wobec tego i Ja nie odpowiem na wasze pytanie—odparł Jezus. 9 Następnie, zwracając się do wszystkich, opowiedział przypowieść: —Pewien człowiek założył winnicę, po czym wynajął ją rolnikom, sam zaś wyjechał na długi czas. 10 Gdy nastała pora zbiorów, wysłał jednego ze swoich ludzi, aby odebrał należną mu część plonów. Lecz rolnicy pobili posłańca i odesłali go z pustymi rękami. 11 Właściciel wysłał więc innego pełnomocnika, lecz z nim postąpili podobnie—pobili go, znieważyli i odesłali z niczym. 12 Potem posłał jeszcze trzeciego, ale jego także zranili i wyrzucili. 13 „Co robić?”—zastanawiał się właściciel. „Już wiem! Wyślę mojego ukochanego syna. Przynajmniej jemu chyba okażą szacunek”. 14 Lecz rolnicy, widząc nadchodzącego syna, powiedzieli sobie: „To ten, który ma przejąć winnicę. Zabijmy go, a winnica będzie nasza!”. 15 Napadli go więc, wywlekli poza winnicę i zabili. Co zrobi właściciel gdy się o tym dowie?—kontynuował Jezus. 16 —Przyjdzie i ukarze wszystkich śmiercią, a winnicę da innym! —Oby nie!—zawołali słuchacze. 17 Wówczas Jezus spojrzał na nich uważnie i rzekł: —A co znaczą te słowa Pisma: „Kamień odrzucony przez budujących stał się kamieniem węgielnym, najważniejszym w całym budynku!” 18 I dodał: —Każdy, kto upadnie na ten kamień, roztrzaska się o niego, a jeśli on na kogoś spadnie, zetrze go na proch. 19 Przywódcy religijni i najwyżsi kapłani zrozumieli, że to ich Jezus miał na myśli, opowiadając przypowieść o złych rolnikach. Dlatego chcieli Go natychmiast aresztować, ale obawiali się reakcji tłumu. 20 Postanowili więc sprowokować Go do jakiejś niefortunnej wypowiedzi. Potrzebny był im bowiem pretekst do oskarżenia Go przed rzymskim gubernatorem i aresztowania Go. Wysłali więc szpiegów, udających pobożnych ludzi, 21 którzy zadali Mu takie pytanie: —Nauczycielu! Wiemy, że nauczasz prawdy. Nie dostosowujesz się też do opinii ludzi ani do ich oczekiwań, lecz uczciwie nauczasz prawd Bożych. 22 Powiedz nam więc, czy słusznie płacimy podatki Rzymowi, czy nie? 23 Jezus, zdając sobie sprawę z ich podstępu, powiedział: 24 —Pokażcie mi najpierw monetę. Czyją podobiznę i tytuł na niej widzicie? —Cezara—odpowiedzieli. 25 —Oddajcie więc cezarowi to, co jego, a Bogu—co należy do Boga! 26 Nie udało im się więc na oczach ludzi sprowokować Go do jakiejś niefortunnej wypowiedzi na temat podatków. A zaskoczeni Jego odpowiedzią, zamilkli. 27 Wtedy przyszli do Jezusa saduceusze—przedstawiciele ugrupowania nauczającego, że nie będzie zmartwychwstania: 28 —Nauczycielu!—zwrócili się do Jezusa. —Prawo Mojżesza naucza: „Jeśli umrze mężczyzna, nie pozostawiając potomstwa, jego brat powinien ożenić się z wdową po zmarłym i mieć z nią potomstwo”. 29 Otóż żyło kiedyś siedmiu braci. Najstarszy z nich ożenił się, ale wkrótce zmarł, nie pozostawiając dzieci. 30 Wówczas z wdową ożenił się drugi, 31

potem trzeci brat, potem następny i kolejny—aż do siódmego—lecz wszyscy zmarli bezdzietnie. **32** W końcu umarła także ta kobieta. **33** Jeśli rzeczywiście umarli zmartwychwstaną, to czyją będzie wtedy żoną, skoro wszyscy bracia się z nią ożenili? **34** —Ludzie żenią się i wychodzą za mąż tylko tu, na ziemi. —odpowiedział Jezus. **(aiōn g165)** **35** —Natomiast ci, którzy okażą się godnymi nieba i zmartwychwstania, nie będą zawierać małżeństw. **(aiōn g165)** **36** Pod tym względem będą podobni do aniołów: nie umrą po raz drugi i będą synami Boga, zmartwychwstałymi do nowego życia. **37** A to, że umarli zmartwychwstają, udowodnił już Mojżesz. Opisując swoje spotkanie z Bogiem przy płonącym krzaku, nazywa Go „Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba". **38** Bóg nie jest przecież Bogiem tych, którzy już nie istnieją! Dla Niego wszyscy żyją. **39** —Nauczycielu! Dobrze odpowiedziałeś!—przyznali stojący tam przywódcy religijni. **40** I już nikt nie miał odwagi zadawać Mu więcej pytań. **41** Wtedy Jezus zapytał ich: —Dlaczego niektórzy twierdzą, że Mesjasz ma pochodzić z rodu króla Dawida? **42** Przecież sam Dawid napisał o Nim w Księdze Psalmów: „Bóg rzekł do mojego Pana: Zasiądź po mojej prawej stronie, **43** dopóki nie rzucę Ci pod nogi Twoich nieprzyjaciół". **44** Skoro Dawid nazwał Go Panem, to jak Mesjasz może być jego potomkiem? **45** Tłum ludzi słuchał tych nauk z wielkim zainteresowaniem. Wtedy Jezus zwrócił się do uczniów: **46** —Strzeżcie się przywódców religijnych! Oni lubią nosić wytworne szaty, oczekują wyrazów szacunku ze strony innych ludzi oraz najlepszych miejsc w synagogach i na przyjęciach. **47** Bezwstydnie okradają biedne wdowy! Udają przy tym pobożnych i wygłaszają długie modlitwy, aby ukryć, kim są naprawdę. Tym większa spotka ich kara!

21 Gdy stali w świątyni, Jezus zwrócił uwagę na bogatych ludzi wrzucających pieniądze do skarbony świątynnej. **2** Zauważył też pewną biedną wdowę, która wrzuciła tylko dwie małe monety. **3** —Posłuchajcie!—rzekł Jezus. —Ta biedna wdowa dała więcej niż wszyscy bogacze razem wzięci! **4** Oni bowiem wrzucili tylko część tego, co mieli w nadmiarze, ona zaś oddała wszystko, co miała na życie. **5** Tymczasem kilku uczniów zaczęło zachwycać się świątynią—jej pięknymi kamieniami i ornamentami zdobiącymi ściany. **6** Jezus powiedział wtedy: —Nadejdzie czas, gdy to, co teraz podziwiacie, legnie w gruzach i nie pozostanie tu nawet kamień na kamieniu. **7** —Mistrzu!—zawołali. —Kiedy to się wydarzy? Po czym poznamy nadejście tego czasu? **8** —Nie dajcie się nikomu oszukać!—przestrzegł ich Jezus. —Wielu bowiem będzie podawać się za Mesjasza i ogłaszać, że koniec jest już bliski. Nie wierzcie im! **9** Na świecie wybuchną wojny i będą rozchodzić się wieści o rozruchach. Nie dajcie się jednak zastraszyć, to jeszcze nie będzie koniec! **10** Narody i państwa będą walczyć przeciwko sobie, **11** a wiele krajów nawiedzą trzęsienia ziemi, głód oraz epidemie. Będą miały miejsce przerażające zjawiska, a na niebie pojawią się cudowne znaki. **12** Lecz zanim to wszystko się stanie, będziecie prześladowani. Zaciągną was do synagog i więzień oraz oskarżą przed władzami o to, że Mnie naśladujecie. **13** Będzie to dla was okazja do przedstawienia im dobrej nowiny. **14** Pamiętajcie, aby się wtedy nie martwić, jak odpierać stawiane wam zarzuty. **15** Ja dam wam bowiem właściwe słowa i taką mądrość, że nikt z przeciwników nie zdoła odeprzeć waszych argumentów. **16** A nawet najbliżsi—rodzice, bracia, krewni i przyjaciele—będą was zdradzać i wydawać w ręce prześladowców, przez co niektórzy z was zostaną zabici. **17** Wszyscy znienawidzą was za to, że należycie do Mnie, **18** ale bez zgody Boga nie spadnie wam nawet włos z głowy. **19** Ci, którzy wytrwają i nie zaprą się Mnie, zostaną uratowani! **20** Gdy jednak zobaczycie, że wojska otaczają Jerozolimę, możecie być pewni, że nadszedł czas jej zagłady. **21** Wtedy ci, którzy przebywają w Judei, niech uciekają w góry. Ci, którzy będą w Jerozolimie, niech ją natychmiast opuszczą, a żyjący w okolicznych wioskach niech do niej nie wchodzą. **22** Będą to bowiem dni Bożej kary, zapowiedzianej niegdyś w Piśmie przez proroków. **23** Ciężko będzie wtedy kobietom w ciąży i matkom karmiącym niemowlęta. Będą to straszne dni, a gniew Boga spadnie na ten naród. **24** Niektórzy zostaną zabici, inni—z powodu niewoli—rozproszą się po wszystkich krajach świata. Natomiast pokonana Jerozolima pozostanie w rękach pogan—aż upłynie czas ich dominacji. **25** Oprócz tego, dziwne znaki pojawią się na słońcu, księżycu i gwiazdach. Na ziemi zaś wszystkie narody przerażą się z powodu rozszalałych mórz i nawałnic. **26** W oczekiwaniu mających nawiedzić ziemię okropności, ludzi ogarnie strach, bo zachwieje się cały porządek wszechświata. **27** Wtedy cała ludzkość ujrzy Mnie, Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach w wielkiej mocy i chwale. **28** Gdy więc to wszystko zacznie się dziać, nie traćcie nadziei, ponieważ wasze ocalenie będzie bliskie! **29** I wyjaśnił to następującą przypowieścią: —Spójrzcie na drzewo figowe albo na inne drzewa. **30** Gdy zaczynają pączkować, mówicie,

że zbliża się lato. 31 Gdy więc zobaczycie wszystko,
co wam zapowiedziałem, bądźcie pewni, że nadejście
królestwa Bożego jest bliskie. 32 Zapewniam was: Nie
wymrze to pokolenie, a wszystko to się dokona. 33
Niebo i ziemia przeminą, lecz moje słowa pozostaną
na wieki. 34 Uważajcie!—kontynuował Jezus. —Jeśli
zaczniecie bawić się, pić i zajmować się tylko sprawami
tego życia, to ten dzień was zaskoczy. 35 Nadejdzie
on bowiem nagle i jednocześnie dla wszystkich
mieszkańców ziemi. 36 Uważajcie więc i proście
Boga o to, abyście mogli uniknąć tych okropności
oraz stanąć przede Mną—Synem Człowieczym. 37
Jezus codziennie przychodził do świątyni i nauczał
tłumy, które gromadziły się tam już od rana. Każdego
wieczoru wracał zaś na Górę Oliwną, gdzie spędzał
noc.

22 Zbliżała się Pascha—doroczne święto Żydów,
w czasie którego jedzą oni chleb pieczony z
niekwaszonego ciasta. 2 Najwyżsi kapłani i inni
przywódcy religijni nadal szukali okazji, aby zabić
Jezusa. Chcieli to jednak zrobić potajemnie, obawiali
się bowiem reakcji tłumów. 3 Właśnie wtedy szatan
zwiódł Judasza z Kariotu, jednego z Dwunastu. 4 Udał
się on do najwyższych kapłanów i dowódców straży
świątynnej, aby omówić najdogodniejszy sposób
wydania im Jezusa. 5 Ucieszeni tą propozycją, kapłani
obiecali mu nagrodę. 6 Judasz zgodził się na taki
układ i czekał już tylko na sprzyjającą okazję, aby
wydać Jezusa w chwili, gdy nie będzie wokół Niego
tłumu ludzi. 7 Gdy nadszedł pierwszy dzień Paschy, w
którym zgodnie ze zwyczajem zabijano i spożywano
baranka, 8 Jezus wysłał Piotra i Jana mówiąc: —Idźcie
przygotować dla nas kolację paschalną. 9 —Gdzie to
mamy zrobić?—zapytali. 10 —Gdy tylko wejdziecie
do miasta—odrzekł Jezus—spotkacie mężczyznę
z dzbanem wody. Pójdźcie za nim do domu, do
którego się uda, 11 i powiedzcie właścicielowi:
„Nasz Nauczyciel prosi, abyśmy obejrzeli pokój
przygotowany dla nas na świąteczną kolację”.
12 Wtedy zaprowadzi was na górę, do dużego,
wysprzątanego pomieszczenia. Tam przygotujcie
posiłek. 13 Poszli więc i zastali wszystko tak, jak
powiedział Jezus. I zajęli się przygotowaniem kolacji.
14 Gdy nadszedł czas, Jezus zajął miejsce przy
stole. Przyszli również apostołowie. 15 Wtedy rzekł:
—Tak bardzo pragnąłem spożyć z wami tę kolację
paschalną, zanim będę cierpiał. 16 Wiedzcie, że nie
będę jej już spożywał aż do czasu, gdy odbędzie się w
królestwie Bożym. 17 Następnie wziął kielich z winem,
podziękował za nie Bogu i rzekł: —Podajcie sobie ten
kielich i pijcie. 18 Nie będę bowiem więcej pił tego
wina, aż do czasu, gdy nadejdzie królestwo Boże. 19
Potem wziął do rąk chleb, podziękował za niego Bogu,
połamał go na kawałki, i podał uczniom mówiąc: —To
jest moje ciało, które oddaję za was. Spożywajcie go,
pamiętając o Mnie. 20 Po posiłku podał im następny
kielich z winem i rzekł: —Ten kielich jest nowym
przymierzem. Przypieczętuję je przelewając własną
krew, abyście otrzymali przebaczenie grzechów. 21
Ten, który Mnie zdradzi—dodał Jezus—siedzi teraz
razem ze Mną przy stole. 22 Ja, Syn Człowieczy,
muszę umrzeć, zgodnie z Bożym planem. Marny
jednak los tego, kto Mnie wyda. 23 Wtedy uczniowie
starali się odgadnąć, który z nich miałby to zrobić. 24
W trakcie posiłku zaczęli się również sprzeczać ze
sobą o to, kto z nich jest najważniejszy. 25 Lecz Jezus
powiedział im: —Wielcy tego świata nadużywają
swojej władzy nad ludźmi, a rządzący chcą aby
ich uznawano za „dobroczyńców ludu”. 26 Lecz
wśród was powinno być inaczej. Najważniejszy niech
postępuje jak najmniej ważny, a przywódca niech
służy innym. 27 Kto waszym zdaniem jest ważniejszy:
ten, który zasiada przy stole, czy ten, który mu służy?
Czy nie ten pierwszy? Ja jestem wśród was tym,
który służy. 28 Pozostaliście Mi wierni w tych ciężkich
dla Mnie dniach. 29 Dlatego tak jak Ojciec postanowił
dać mi królestwo, tak teraz ja postanawiam, 30
że będziecie w nim jeść i pić przy moim stole i
zasiądziecie na tronach, sądząc dwanaście rodów
Izraela. 31 Następnie Jezus rzekł do Szymona Piotra:
—Szymonie, szatan domagał się, aby was przesiać
jak pszenicę i odrzucić plewy. 32 Ja jednak modliłem
się, abyś nie załamał się w wierze. Gdy się więc
opamiętasz, umacniaj wiarę innych wierzących we
Mnie. 33 —Panie, jestem gotów iść z Tobą do
więzienia, a nawet na śmierć!—odpowiedział Szymon.
34 —Posłuchaj, Piotrze!—odparł Jezus. —Zanim jutro
rano zapieje kogut, aż trzy razy zaprzeczysz, że Mnie
znasz. 35 Potem zapytał wszystkich: —Czy brakowało
wam czegoś, gdy bez pieniędzy, bez torby i butów na
zmianę wysłałem was, abyście głosili ludziom dobrą
nowinę? —Nie, niczego—odpowiedzieli. 36 —Teraz
jednak—powiedział—kto z was ma pieniądze lub
torbę, niech je weźmie. A kto nie ma pieniędzy, niech
sprzeda swój płaszcz i kupi sobie miecz. 37 Zapewniam
was, że niebawem wypełni się proroctwo: „Zaliczono
Go do grona przestępców”. Spełnią się również
inne proroctwa o Mnie. 38 —Panie!—odpowiedzieli.
—Mamy tutaj dwa miecze. —Wystarczy—odrzekł
Jezus. 39 Po kolacji, w towarzystwie uczniów, Jezus
udał się jak zwykle na Górę Oliwną. 40 Gdy tam

dotarli, powiedział im: —Módlcie się, abyście się nie poddali pokusie! **41** Potem oddalił się na pewną odległość, ukląkł i tak się modlił: **42** —Ojcze! Jeśli chcesz, oddal ode Mnie ten „kielich cierpienia". Jednak to Twoja wola niech się stanie, a nie to, czego Ja chcę. **43** W tym momencie zstąpił z nieba anioł, by podnieść Go na duchu. **44** Przeżywając ogromną udrękę, Jezus tak gorliwie się modlił, że Jego pot kapał na ziemię jak wielkie krople krwi. **45** W końcu podniósł się, wrócił do uczniów i zastał ich śpiących, byli bowiem bardzo przygnębieni. **46** —Dlaczego śpicie?!—zapytał. —Wstańcie i módlcie się, abyście się nie poddali pokusie! **47** Ledwie skończył mówić, nadeszła zgraja ludzi prowadzona przez Judasza, jednego z Dwunastu. Ten zbliżył się do Jezusa i przywitał Go pocałunkiem. **48** —Judaszu, pocałunkiem zdradzasz Mnie, Syna Człowieczego?—zapytał Jezus. **49** Widząc, na co się zanosi, pozostali uczniowie krzyknęli: —Mistrzu, czy mamy użyć miecza? **50** W tej samej chwili jeden z nich zamachnął się mieczem i odciął prawe ucho słudze najwyższego kapłana. **51** —Nie stawiajcie im oporu!—odpowiedział Jezus, po czym dotknął rany i uleczył ucho. **52** Następnie zwrócił się do najwyższych kapłanów, dowódców straży świątynnej oraz starszych, którzy przyszli na to miejsce: —Czy jestem jakimś groźnym przestępcą, że przyszliście po Mnie aż tak uzbrojeni? **53** Dlaczego nie zatrzymaliście Mnie w świątyni? Przecież codziennie byłem tam wśród was! Teraz jednak nadszedł wasz czas—czas władcy ciemności! **54** Aresztowano więc Jezusa i zaprowadzono Go do rezydencji najwyższego kapłana. Piotr zaś szedł za Jezusem, trzymając się z daleka. **55** Na środku dziedzińca rozpalono ognisko i wszyscy usiedli przy nim. Przysiadł się tam również Piotr. **56** Nagle, w blasku płomieni, jakaś służąca dostrzegła jego twarz. Uważnie mu się przyjrzała i powiedziała: —Ten człowiek był z Jezusem! **57** —Kobieto, nawet Go nie znam!—zaprzeczył Piotr. **58** Po chwili ktoś inny spojrzał na niego i rzekł: —Jesteś jednym z jego uczniów! —Człowieku! Nie jestem!—odparł Piotr. **59** Mniej więcej po godzinie ktoś inny stwierdził: —On jest jednym z nich. Przecież pochodzi z Galilei. **60** —Człowieku! Nie wiem, o czym mówisz!—zaprzeczył Piotr. W tej samej chwili, gdy jeszcze to mówił, zapiał kogut. **61** Jezus odwrócił się i spojrzał na Piotra, a on przypomniał sobie Jego słowa: „Zanim jutro rano zapieje kogut, aż trzy razy zaprzeczysz, że Mnie znasz". **62** Natychmiast opuścił dziedziniec i z żalu gorzko zapłakał. **63** Tymczasem strażnicy, pilnujący Jezusa, śmiali się z Niego. **64** Zawiązali Mu oczy i bili Go, pytając: —Prorokuj! Zgadnij, kto Cię teraz uderzył? **65** Obrzucali Go też wieloma wyzwiskami. **66** Następnego dnia, wczesnym rankiem, zebrała się Wysoka Rada złożona ze starszych, najwyższych kapłanów i przywódców religijnych. Gdy wprowadzono przed nich Jezusa, **67** powiedzieli: —Jeśli jesteś Mesjaszem, powiedz nam to wprost. —Jeśli wam to powiem, nie uwierzycie Mi. **68** A jeśli zapytam o powód, nie odpowiecie—odrzekł. **69** —Lecz nadszedł czas, abym Ja, Syn Człowieczy, zasiadł na tronie z Bogiem. **70** —Jesteś więc Synem Bożym?—zapytali. —Sami to potwierdzacie! Jestem Nim—odpowiedział. **71** —Czego więcej trzeba? Po co nam dowody? Sami słyszeliście, co powiedział!—zawołali.

23 Wtedy wszyscy razem zaprowadzili Jezusa do Piłata, rzymskiego gubernatora, **2** i oskarżyli Go: —Stwierdziliśmy, że ten oto człowiek podburza nasz naród, bo zabrania ludziom płacenia podatków cezarowi i twierdzi, że jest naszym Mesjaszem i Królem. **3** Na to Piłat zapytał: —Jesteś Królem Żydów? —Sam to potwierdzasz—odpowiedział Jezus. **4** Wówczas Piłat zwrócił się do najwyższych kapłanów i tłumu: —Nie znajduję żadnej winy w tym człowieku! **5** —Przecież naucza po całej Judei i buntuje lud—upierali się. —Zaczął w Galilei i dotarł aż tutaj! **6** Słysząc to, Piłat zapytał, czy Jezus rzeczywiście pochodzi z Galilei. **7** Gdy to potwierdzono, odesłał Go do Heroda Antypasa, ponieważ Galilea podlegała jego jurysdykcji, a on sam akurat przebywał w Jerozolimie. **8** Herod bardzo się ucieszył na widok Jezusa, bo wiele o Nim słyszał i już od dłuższego czasu chciał Go poznać. Spodziewał się, że na jego oczach Jezus dokona jakiegoś cudu. **9** Zasypywał Go więc pytaniami, lecz On w ogóle nie odpowiadał. **10** Tymczasem obecni tam najwyżsi kapłani i przywódcy religijni bezlitośnie oskarżali Jezusa. **11** W końcu Herod ze swoimi żołnierzami zaczął wyśmiewać Go. Ubrał Jezusa w królewski płaszcz i z powrotem odesłał do Piłata. **12** Od tego dnia Herod i Piłat stali się przyjaciółmi, mimo że dotychczas byli do siebie wrogo nastawieni. **13** Piłat zwołał najwyższych kapłanów, członków Rady oraz lud **14** i rzekł: —Przyprowadziliście do mnie tego człowieka, oskarżając go o podburzanie ludu przeciwko rzymskiej władzy. W waszej obecności przesłuchałem go jednak i nie znalazłem w nim żadnej winy, **15** podobnie jak Herod, który odesłał go do mnie. Stwierdzam więc, że nie zrobił nic, co zasługuje na karę śmierci. **16** Każę go więc wychłostać i wypuszczę. **17** Był bowiem zobowiązany zwolnić jakiegoś więźnia z okazji święta. **18** Wszyscy

zaczęli jednak krzyczeć: —Nie! Jego zabij, a wypuść nam Barabasza! **19** Barabasz zaś był uwięziony za wywołanie w Jerozolimie rozruchów oraz za morderstwo. **20** Ponieważ Piłat chciał uwolnić Jezusa, ponownie przedstawił im swoje stanowisko. **21** Lecz oni nalegali, wołając: —Ukrzyżuj, ukrzyżuj go! **22** —Co złego uczynił?—zapytał ich więc już po raz trzeci. —Ja nie znalazłem żadnego powodu, aby skazać go na śmierć. Każę go wychłostać i wypuszczę. **23** Lecz tłum coraz głośniej domagał się ukrzyżowania Jezusa. **24** W końcu Piłat uległ ich żądaniu i wydał wyrok. **25** Wypuścił z więzienia Barabasza, skazanego za wywołanie rozruchów i morderstwo, a Jezusa oddał w ich ręce. **26** Tłum poprowadził więc Jezusa na miejsce egzekucji. Tą samą drogą wracał właśnie z pola do Jerozolimy niejaki Szymon z Cyreny. Żołnierze zmusili go do niesienia za Jezusem Jego krzyża. **27** A podążały za nimi ogromne tłumy, wśród nich wiele kobiet, rozpaczających nad losem Jezusa. **28** On w pewnym momencie odwrócił się i rzekł do nich: —Kobiety z Jerozolimy! Nie płaczcie nade Mną, ale nad sobą i waszymi dziećmi. **29** Nadchodzą bowiem dni, gdy będą mówić: „Szczęśliwe są bezpłodne kobiety i te, które jeszcze nie rodziły i nie karmiły". **30** Ludzie będą wtedy ze strachu błagać góry i pagórki: „Padnijcie na nas i zasypcie na zawsze". **31** Jeśli takie rzeczy robią z żywym jeszcze drzewem, to jak potraktują drzewo suche? **32** Razem z Jezusem prowadzono na śmierć dwóch przestępców. **33** Gdy dotarli na miejsce zwane Czaszką, ukrzyżowali ich wszystkich—Jezusa w środku, a dwóch skazanych po Jego prawej i lewej stronie. **34** Jezus modlił się: —Ojcze, przebacz im, bo nie wiedzą, co robią. Ci zaś, którzy Go ukrzyżowali, rzucili losy o Jego ubranie, aby ustalić, co kto ma wziąć. **35** Całej egzekucji przyglądał się niemały tłum, a przywódcy naśmiewali się z Jezusa: —Innych potrafił ratować, niech więc teraz uratuje siebie, skoro jest Mesjaszem, Bożym wybrańcem! **36** Również żołnierze, podając Mu kwaśne wino, śmiali się z Niego: **37** —Jeśli jesteś Królem Żydów, uratuj się! **38** Nad głową Jezusa znajdowała się bowiem tabliczka z napisem: „To jest król Żydów". **39** Jeden z przestępców, wiszących obok Jezusa, również naśmiewał się z Niego: —Przecież jesteś Mesjaszem! Ratuj się więc! A przy okazji nas! **40** —Czy dlatego nie boisz się już Boga, że zostałeś skazany razem z Jezusem?—upomniał go drugi. **41** —My za swoje czyny zasłużyliśmy na śmierć, ale On nie uczynił nic złego. **42** Jezusie, pamiętaj o mnie, gdy znajdziesz się w swoim królestwie!—dodał. **43** —Zapewniam cię, że jeszcze dziś będziesz ze Mną w raju—odrzekł Jezus. **44** Nagle, około południa, całą ziemię okrył mrok i aż do godziny trzeciej było ciemno. **45** Słońce utraciło swój blask, a zasłona w świątyni, oddzielająca miejsce najświętsze, rozdarła się na dwie części. **46** Wtedy Jezus głośno zawołał: —Ojcze, Tobie oddaję mojego ducha!—i po tych słowach skonał. **47** A rzymski dowódca, widząc, co się dzieje, oddał chwałę Bogu, mówiąc: —To był prawy człowiek! **48** Ludzie, którzy tłumnie zebrali się, aby zobaczyć ukrzyżowanie Jezusa, wracali do domu w głębokim smutku. **49** Natomiast przyjaciele Jezusa—wśród nich kobiety, które towarzyszyły Mu aż od Galilei—przyglądali się wszystkiemu z daleka. **50** Był wśród nich Józef, dobry i prawy człowiek, pochodzący z judejskiego miasta—Arymatei. Oczekiwał on nadejścia królestwa Bożego. Mimo że sam był członkiem Wysokiej Rady, sprzeciwiał się jej decyzjom oraz działaniom. **52** Po śmierci Jezusa udał się do Piłata z prośbą o wydanie mu Jego ciała. **53** Następnie zdjął je z krzyża, owinął w długie lniane płótno i złożył w nieużywanym dotąd grobie, który był wykuty w skale. **54** Był to piątkowy wieczór, czas przygotowania do szabatu. **55** Kobiety z Galilei, które towarzyszyły wcześniej Jezusowi, obejrzały grób oraz jak złożono Jego ciało. **56** Gdy wróciły do domu, przygotowały wonne zioła i olejki do namaszczania zwłok. W czasie szabatu jednak, zgodnie z przepisami religijnymi, nie mogły zajmować się zmarłym.

24 Dopiero w niedzielę, wczesnym ranem, zaniosły do grobu przygotowane olejki. **2** Zobaczyły, że głaz zamykający wejście jest odsunięty. **3** Weszły więc do wnętrza, ale nie znalazły ciała Jezusa. **4** Stały oszołomione, gdy nagle obok nich zjawili się dwaj mężczyźni, ubrani w lśniące szaty. **5** Przerażone, pokłoniły się im nisko. Oni zaś zapytali: —Dlaczego szukacie w grobie Tego, który żyje? **6** Nie ma Go tutaj. Powstał z martwych! Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, będąc jeszcze w Galilei, **7** że Syn Człowieczy zostanie wydany w ręce grzesznych ludzi i zabity przez nich, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie. **8** Wtedy przypomniały sobie te słowa. **9** Wróciły do Jerozolimy i opowiedziały o wszystkim jedenastu apostołom i pozostałym uczniom. **10** A były to: Maria z Magdali, Joanna, Maria (matka Jakuba) oraz kilka innych kobiet. **11** Słuchający sądzili jednak, że to jakaś zmyślona historia, i nie uwierzyli im. **12** Mimo to, Piotr pobiegł jednak do grobowca. Zajrzał do środka i zobaczył same płótna. Wrócił więc do domu, zdziwiony tym, co zaszło. **13** Jeszcze tego samego dnia dwaj uczniowie Jezusa szli do wioski Emaus,

odległej o jedenaście kilometrów od Jerozolimy, 14 i rozmawiali o ostatnich wydarzeniach. 15 Gdy tak
żywo dyskutowali, sam Jezus podszedł i przyłączył
się do nich. 16 Oni jednak nie rozpoznali Go. 17
—O czym rozmawiacie?—zapytał. Wtedy ze smutku
przystanęli 18 i jeden z nich, Kleofas, powiedział:
—Jesteś chyba jedyną osobą w całej Jerozolimie,
która nie słyszała o wydarzeniach z ostatnich kilku dni.
19 —A o czym nie wiem?—zapytał Jezus. —O tym,
co się stało z Jezusem z Nazaretu—odrzekli. —Był
On prorokiem, potężnym w czynie i słowie, cieszącym
się uznaniem Boga i ludzi. 20 Nasi najwyżsi kapłani
i przywódcy religijni wydali Go jednak Rzymianom,
którzy skazali Go na śmierć i ukrzyżowali. 21 A my
mieliśmy nadzieję, że to właśnie On jest Mesjaszem,
mającym wyzwolić Izrael. Dziś mija już trzeci dzień od
tych wydarzeń. 22 Na dodatek kilka kobiet wprawiło
nas w osłupienie. Powiedziały, że były o świcie przy
grobowcu, 23 ale nie znalazły Jego ciała. Ponadto
widziały tam aniołów twierdzących, że Jezus żyje. 24
Niektórzy z nas pobiegli tam zaraz i zastali wszystko
tak, jak powiedziały kobiety: ciała rzeczywiście nie
było. 25 Wtedy Jezus rzekł im: —Jacy jesteście
niemądrzy! Tak trudno uwierzyć wam w to, co prorocy
powiedzieli w Piśmie! 26 Przecież Mesjasz miał
to wszystko wycierpieć, zanim zostanie otoczony
chwałą! 27 I zaczynając od pism Mojżesza i proroków,
wyjaśniał im wszystkie fragmenty Pisma, które mówiły
o Nim jako Mesjaszu. 28 Gdy doszli do Emaus, Jezus
dał do zrozumienia, że idzie dalej. 29 Oni jednak
nalegali: —Zostań z nami na noc. Jest już późno i robi
się ciemno. Wszedł więc z nimi do domu. 30 A gdy
zasiedli do kolacji, wziął chleb, podziękował za niego
Bogu, połamał go na kawałki i podał im. 31 Wtedy
przejrzeli na oczy i rozpoznali Go, ale On zniknął. 32
Zaczęli więc mówić jeden do drugiego: —Czy serce
nie biło nam mocniej, gdy podczas drogi rozmawiał
z nami i wyjaśniał Pismo? 33 Jeszcze tej samej
godziny wyruszyli z powrotem do Jerozolimy. Tam
spotkali zebranych jedenastu apostołów i pozostałych
uczniów, 34 którzy potwierdzili, że Jezus rzeczywiście
zmartwychwstał i że ukazał się Piotrowi. 35 Wówczas
ci dwaj opowiedzieli im o swoim spotkaniu z Jezusem
i o tym, jak rozpoznali Go podczas łamania chleba.
36 Gdy jeszcze mówili, sam Jezus nagle stanął
pośród nich i powiedział: —Pokój wam! 37 Wszyscy
się bardzo przestraszyli, sądząc, że widzą ducha.
38 —Czemu jesteście tacy przerażeni?—zapytał.
—Dlaczego wątpicie, że to jestem Ja? 39 Zobaczcie
rany na moich rękach i nogach! Przecież to Ja, we
własnej osobie! Dotknijcie Mnie, a przekonacie się, że
nie jestem duchem. Duch przecież nie ma ciała ani
kości, a Ja mam! 40 Mówiąc to, pokazał im swoje ręce
i nogi. 41 Uczniowie byli tak szczęśliwi i zdziwieni,
że aż nie mogli uwierzyć w to, co widzieli. Wtedy
Jezus zapytał ich: —Czy macie tu coś do jedzenia?
42 Podali Mu więc kawałek pieczonej ryby, 43 a On
zjadł ją na ich oczach. 44 Następnie powiedział do
uczniów: —Gdy jeszcze przed ukrzyżowaniem byłem
z wami, mówiłem, że musi się spełnić to, co jest o
Mnie napisane w Prawie Mojżesza, pismach proroków
i w Psalmach. 45 Wtedy rozjaśnił ich umysły, by to
wszystko zrozumieli. 46 I dodał: —Napisane jest,
że Mesjasz będzie cierpiał, że umrze i trzeciego
dnia powstanie z martwych. 47 Wszystkie narody,
począwszy od Jerozolimy, będą w Jego imieniu
wzywane do opamiętania i przyjęcia odpuszczenia
grzechów. 48 Wy jesteście świadkami spełnienia
się tych proroctw. 49 Już niedługo ześlę wam to,
co obiecał mój Ojciec. Na razie pozostańcie tu, w
mieście, aż napełni was moc z nieba. 50 Potem
wyprowadził uczniów z miasta w stronę Betanii.
Wzniósł ręce i pobłogosławił ich. 51 Czyniąc to, zaczął
unosić się w górę i tak odszedł do nieba. 52 Oni
zaś oddali Mu pokłon i pełni radości powrócili do
Jerozolimy, 53 gdzie przez cały czas przebywali w
świątyni i wielbili Boga.

Jana

1 Na początku było Słowo. Było ono u Boga i było
Bogiem. **2** Od samego początku było razem z
Bogiem. **3** Ono powołało wszystko do istnienia. I nic,
co zostało stworzone, nie zaistniało bez Niego. **4**
W Nim było życie, a życie jest dla ludzi światłem. **5**
To Światło świeci w ciemnościach, a mrok nie był w
stanie Go pochłonąć. **6** Bóg posłał swojego człowieka,
imieniem Jan, **7** aby powiedział ludziom o prawdziwym
Świetle i aby dzięki niemu wszyscy uwierzyli. **8** Sam
Jan nie był Światłem, lecz miał o Nim opowiedzieć. **9**
I nadeszło prawdziwe Światło, które oświeca każdego
człowieka, przychodzącego na świat. **10** Pojawiło się
na świecie, który dzięki Niemu powstał, ale świat
Go nie rozpoznał. **11** Przyszło do swojej własności,
ale swoi Go nie przyjęli. **12** Tym jednak, którzy Je
przyjęli, i uwierzyli Mu dało prawo stać się dziećmi
Bożymi, **13** które narodziły się nie fizycznie —w
wyniku namiętności czy ludzkich planów—ale z Boga.
14 Słowo stało się ciałem i jako człowiek zamieszkało
wśród nas. Ujrzeliśmy więc Jego chwałę—chwałę,
jaką Ojciec obdarzył swojego jedynego Syna, pełnego
łaski i prawdy. **15** Jan Chrzciciel powiedział o Nim,
wołając do zebranych wokół niego ludzi: —To właśnie
o Nim mówiłem: „Nadchodzi ktoś większy ode mnie,
bo istniał wcześniej niż ja!”. **16** Z Jego bogactwa
wszyscy otrzymaliśmy wiele łask. **17** Mojżesz dał
nam Prawo, natomiast dzięki Jezusowi Chrystusowi
nadeszła łaska i prawda. **18** Boga nikt nigdy nie
widział, a pokazał Go nam Jedyny Syn—Bóg, który
stanowi jedno z Ojcem. **19** Żydowscy przywódcy
z Jerozolimy wysłali do Jana Chrzciciela kapłanów
i ich pomocników z pytaniem: —Kim właściwie
jesteś? **20** Wtedy on jednoznacznie i dobitnie
odpowiedział: —Nie jestem Mesjaszem! **21** —No to
kim? Eliaszem?—pytali. —Nie. —To może prorokiem?
—Też nie—odpowiedział Jan. **22** —Kim więc jesteś?
Co mamy powiedzieć tym, którzy nas wysłali? Co
możesz o sobie powiedzieć?—dopytywali go. **23** —Jak
powiedział prorok Izajasz: „Jestem głosem wołającego
na pustyni: Przygotujcie Panu drogę!”—odrzekł Jan.
24 Niektórzy wysłannicy, należący do ugrupowania
faryzeuszy, **25** zapytali go: —Dlaczego więc chrzcisz,
skoro nie jesteś ani Mesjaszem, ani Eliaszem, ani
prorokiem? **26** —Ja zanurzam tylko w wodzie—odparł
Jan. —Lecz niebawem nadejdzie ktoś, kto już jest
wśród was, ale na razie nie dał się wam poznać.
Ja nie jestem nawet godzien zdjąć Mu butów! **28**
Miało to miejsce po drugiej stronie Jordanu, w Betanii,
gdzie Jan udzielał ludziom chrztu. **29** Następnego
dnia Jan ujrzał nadchodzącego Jezusa i rzekł: —Oto
Baranek, którego Bóg złoży w ofierze, aby usunąć
grzech świata! **30** To Jego miałem na myśli mówiąc,
że „nadchodzi ktoś większy ode mnie, bo istniał
wcześniej niż ja!”. **31** Nie wiedziałem, że to On, ale po
to właśnie przyszedłem i zacząłem chrzcić ludzi, aby
ogłosić Izraelowi Jego nadejście. **32** Jan kontynuował:
—Widziałem Ducha, który zstąpił na Niego z nieba
jak gołąb. **33** Nie wiedziałem, że to On, ale Bóg,
który mnie posłał, abym zanurzał ludzi w wodzie,
powiedział: „Ten, na którego zstąpi Duch i spocznie
na Nim, będzie zanurzał ludzi w Duchu Świętym”. **34**
Widziałem to i dlatego oświadczam, że On jest Synem
Boga! **35** Następnego dnia Jan stał z dwoma uczniami.
36 Gdy zobaczył idącego Jezusa, powiedział: —Oto
Baranek, którego Bóg złoży w ofierze! **37** Obaj
uczniowie usłyszeli to i poszli za Jezusem. **38** On
obejrzał się i widząc, że za Nim idą, zapytał: —Czego
szukacie? —Rabbi! (to znaczy: „Nauczycielu!”). Gdzie
się zatrzymałeś na nocleg?—zapytali. **39** —Chodźcie
i zobaczcie—odpowiedział Jezus. Poszli więc z Nim,
a ponieważ było już około czwartej po południu,
zostali u Niego do końca dnia. **40** Jednym z nich
był Andrzej, brat Szymona Piotra. **41** Odszukał
on później Szymona i powiedział: —Znaleźliśmy
Mesjasza! (to znaczy: „Chrystusa”). **42** I zaprowadził
go do Jezusa, a On spojrzał na niego i rzekł: —Ty
jesteś Szymon, syn Jana. Ale od teraz będziesz
się nazywał Kefas (to znaczy: „Piotr”—„skała”). **43**
Następnego dnia Jezus postanowił pójść do Galilei.
Po drodze spotkał Filipa i rzekł do niego: —Chodź
ze Mną. **44** Filip pochodził z Betsaidy, rodzinnego
miasteczka Andrzeja i Piotra. **45** Spotkał on później
Natanaela i powiedział mu: —Znaleźliśmy Tego, o
którym pisał Mojżesz i prorocy! To Jezus, syn Józefa
z Nazaretu! **46** —Z Nazaretu?!—zdziwił się Natanael.
—Czy stamtąd może pochodzić coś dobrego? —Sam
się przekonaj!—odrzekł Filip. **47** Gdy zbliżali się
do Jezusa, On zobaczył Natanaela i powiedział:
—Oto prawdziwy Izraelita, w którym nie ma fałszu.
48 —Skąd mnie znasz?—zdumiał się Natanael.
—Widziałem cię pod drzewem figowym, zanim spotkał
cię Filip—odrzekł Jezus. **49** —Nauczycielu! Jesteś
Synem Boga! Jesteś Królem Izraela! **50** —Wierzysz
w to, ponieważ powiedziałem, że widziałem cię,
gdy byłeś pod drzewem figowym?—odparł Jezus.
—Ujrzysz jeszcze więcej! **51** Zapewniam was:
Zobaczycie otwarte niebo i aniołów Boga wstępujących
i zstępujących na Mnie, Syna Człowieczego.

2 Dwa dni później, w Kanie Galilejskiej, odbywało się
wesele, w którym uczestniczyła matka Jezusa. **2**
Zaproszono na nie również Jezusa i Jego uczniów. **3** I
zdarzyło się tak, że zabrakło wina. Matka powiedziała
o tym Jezusowi: —Nie mają już wina. **4** —To chyba
nie jest ani mój, ani twój problem—odpowiedział.
—Jeszcze nie przyszła na Mnie pora. **5** Ona
jednak poleciła służbie: —Zróbcie wszystko, co
wam powie. **6** A stało tam sześć kamiennych
dzbanów, przygotowanych do żydowskiego obrzędu
oczyszczenia. Każdy z nich mógł pomieścić jakieś
osiemdziesiąt lub sto litrów. **7** Jezus powiedział więc:
—Napełnijcie je wodą. A gdy słudzy nalali wody aż
po brzegi, dodał: **8** —Zaczerpnijcie teraz i zanieście
gospodarzowi wesela. **9** Gdy gospodarz skosztował
wody przemienionej w wino (nie wiedząc, skąd się
wzięło, choć słudzy wiedzieli), zawołał pana młodego i
rzekł: **10** —Zazwyczaj najpierw podaje się lepsze wino.
Później, gdy goście już sobie podpiją—trochę gorsze.
A ty najlepsze zostawiłeś na koniec. **11** W ten oto
sposób w Kanie Galilejskiej Jezus dokonał pierwszego
cudu. Objawił przez to swoją chwałę i uwierzyli
w Niego Jego uczniowie. **12** Po weselu, razem z
matką, braćmi i uczniami udał się na kilka dni do
Kafarnaum. **13** Ponieważ zbliżało się święto Paschy,
Jezus poszedł do Jerozolimy. **14** W świątyni natknął
się na kupców sprzedających bydło, owce i gołębie
ofiarne. Spotkał tam też ludzi zajmujących się wymianą
pieniędzy. **15** Zrobił więc sobie bicz ze sznurów i
zaczął wszystkich wyganiać ze świątyni—zwierzęta
też. Powywracał stoły wymieniających pieniądze
i porozrzucał monety. **16** Sprzedającym gołębie
rozkazał: —Zabierajcie się stąd! Nie róbcie targowiska
z domu mojego Ojca! **17** Wtedy uczniowie przypomnieli
sobie słowa Pisma: „Jestem pochłonięty troską o
Twój dom”. **18** Żydowscy przywódcy dopytywali
Jezusa: —Jakim prawem wyrzuciłeś ze świątyni
sprzedawców? Czy uwiarygodnisz to jakimś znakiem
z nieba? **19** —Tak—odpowiedział Jezus. —Zburzcie
tę świątynię, a Ja w trzy dni ją odbuduję. **20** —Co
takiego?!—wykrzyknęli. —Budowano ją czterdzieści
sześć lat, a ty odbudujesz ją w trzy dni?! **21** Lecz
Jezus, mówiąc o świątyni, miał na myśli własne ciało.
22 Gdy zmartwychwstał, uczniowie przypomnieli sobie
tę wypowiedź i uwierzyli Pismu i słowom Jezusa. **23**
W czasie tego święta wielu ludzi uwierzyło w Niego.
Widzieli bowiem cuda, jakie czynił w Jerozolimie. **24**
Ale Jezus nie ufał im, bo znał serca wszystkich ludzi.
25 Nie potrzebował też, aby ktoś Go przekonywał o
swoich intencjach. Dokładnie bowiem wiedział, co się
kryje w każdym człowieku.

3 Wśród faryzeuszy był pewien człowiek imieniem
Nikodem, który był żydowskim przywódcą. **2**
Pewnej nocy przyszedł do Jezusa i powiedział:
—Nauczycielu! Wiemy, że zostałeś posłany przez
Boga, bo nikt nie mógłby czynić takich cudów, jakie
Ty czynisz, gdyby On go nie posłał. **3** —Zapewniam
cię—rzekł Jezus—że jeśli się ktoś nie narodzi na
nowo, nie ujrzy królestwa Bożego. **4** —Urodzić się
na nowo?—zdumiał się Nikodem. —Będąc starcem?
Czy można powtórnie wejść do łona matki i urodzić
się? **5** —Jeszcze raz cię zapewniam—powtórzył
Jezus—że jeśli człowiek nie narodzi się z wody i z
Ducha, nie wejdzie do królestwa Bożego. **6** Kto się
narodził fizycznie, żyje tylko fizycznie. Kto się jednak
narodził z Ducha, żyje także duchowo! **7** Nie dziw
się więc, że powiedziałem, iż trzeba się narodzić
na nowo. **8** Wiatr wieje, gdzie chce. Słyszysz go,
ale nie wiesz, skąd i dokąd wieje. Podobnie jest z
narodzeniem z Ducha—widzisz skutki, ale nie widzisz
przyczyny. **9** —Ale jak to się dzieje?—pytał dalej
Nikodem. **10** —Jesteś nauczycielem narodu i nie
wiesz tego?—odparł Jezus. **11** —Zapewniam cię, że
mówię o tym, co dobrze znam i co sam widziałem, ale
wy nie uznajecie tego. **12** Jeśli nie wierzycie w to, co
mówię o sprawach ziemskich, to jak uwierzycie w to,
co powiem o sprawach niebiańskich? **13** Nikt jednak
nie wstąpił do nieba oprócz Mnie, Syna Człowieczego.
Stamtąd bowiem przyszedłem. **14** Podobnie jak wąż,
który na pustyni został podniesiony w górę przez
Mojżesza, tak i Ja, Syn Człowieczy, również muszę
zostać podniesiony w górę, **15** aby każdy, kto Mi
uwierzy, otrzymał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **16**
Tak bowiem Bóg ukochał świat, że oddał swojego
jedynego Syna, aby każdy, kto Mu uwierzy, nie zginął,
ale miał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **17** Bóg nie posłał
Syna, aby potępił świat, lecz aby go zbawił. **18** Ten,
kto Mu wierzy, nie podlega potępieniu. Ale ten, kto
Mu nie wierzy, już został osądzony, bo nie uwierzył
jedynemu Synowi Bożemu. **19** Wyrok taki zapadł
dlatego, że chociaż na świat przyszło światło, ludzie
bardziej pokochali ciemność, bo ich czyny były złe. **20**
Ten, kto czyni zło, nienawidzi światła i nie zbliża się
do niego, aby nie wyszły na jaw jego czyny. **21** Kto
zaś postępuje zgodnie z prawdą, zbliża się do światła,
aby ujawniły się jego czyny, które podobają się Bogu.
22 Jakiś czas później Jezus wraz z uczniami udał się
na tereny Judei. Zatrzymał się tam i udzielał ludziom
chrztu. **23** Niedaleko Salim, w Ainon, przebywał
również Jan Chrzciciel. On także chrzcił, bo w tych
okolicach było dużo wody i wielu ludzi przychodziło
do niego, aby ich w niej zanurzył. **24** W tym czasie

Jan był bowiem jeszcze na wolności. **25** Pewnego dnia ktoś posprzeczał się z uczniami Jana o sprawy dotyczące rytualnych oczyszczeń. **26** Przyszli więc do Jana i zapytali: —Nauczycielu! Ten, którego spotkałeś na drugim brzegu Jordanu i o którym powiedziałeś, że jest Mesjaszem, także chrzci i teraz wszyscy idą do Niego. **27** —Nikt nie może wziąć czegoś, czego nie otrzymał z nieba—odpowiedział Jan. **28** —Sami możecie potwierdzić, że powiedziałem: „Nie jestem Mesjaszem. Zostałem tylko wysłany przed Nim”. **29** Panna młoda należy przecież do pana młodego. A przyjaciel pana młodego cieszy się z tego, że może przy nim stać i słuchać go. Obecnie w całej pełni doświadczam takiej właśnie radości. **30** Teraz On będzie się stawał coraz ważniejszy, ja zaś muszę schodzić ze sceny. **31** Ten, kto przychodzi z góry, przewyższa wszystkich. Ten zaś, kto pochodzi z ziemi, jest ograniczony do rzeczy ziemskich. **32** Ten, kto przybywa z nieba, mówi o tym, co widział i słyszał w niebie. Ludzie nie chcą Go słuchać, **33** ci jednak, którzy Mu uwierzyli, uznali, że Bóg mówi prawdę. **34** Ten bowiem, kto został wysłany przez Boga, przemawia w Jego imieniu. A Bóg w pełni obdarza Go swoim Duchem. **35** Ojciec kocha Syna i wszystko Mu powierzył. **36** Ten, kto wierzy Synowi Bożemu, ma życie wieczne. Ten zaś, kto Mu nie wierzy, nawet nie ujrzy tego życia—przeciwnie: zobaczy gniew Boga. **(aiōnios g166)**

4 Wkrótce Jezus otrzymał wiadomość, że faryzeusze już wiedzą, iż pozyskuje i chrzci więcej uczniów niż Jan **2** (chociaż Jezus osobiście nikogo nie chrzcił, ale czynili to Jego uczniowie). **3** Dlatego opuścił Judeę i skierował się do Galilei. **4** Chciał jednak przejść przez Samarię. **5** Zbliżył się więc do samarytańskiego miasteczka Sychar, położonego w pobliżu terenów, które dawno temu patriarcha Jakub przekazał swojemu synowi, Józefowi. **6** Znajdowała się tam studnia Jakuba. Zmęczony drogą, Jezus usiadł przy niej, a było to samo południe. **7** Wtedy właśnie przyszła tam po wodę pewna Samarytanka. Jezus poprosił ją: —Możesz dać Mi się napić? **8** Uczniowie w tym czasie poszli do miasteczka kupić coś do jedzenia. **9** Kobieta odrzekła: —Prosisz mnie o wodę?! Przecież Żydzi i Samarytanie nawet z sobą nie rozmawiają. **10** —Gdybyś wiedziała, jak wspaniały dar przygotował Bóg dla ludzi oraz kto do ciebie mówi, prosiłabyś Go, a dałby ci wodę życia—odpowiedział Jezus. **11** —Panie, przecież nie masz nawet czym zaczerpnąć wody, a studnia jest głęboka. Skąd więc weźmiesz tę wodę życia? **12** Czyżbyś był większy od naszego przodka Jakuba, który dał nam tę studnię? On sam pił z niej wodę, a także jego dzieci oraz całe jego stada. **13** —Każdy, kto pije tę wodę, po jakimś czasie znowu będzie mieć pragnienie—odrzekł Jezus. **14** —Ale kto napije się mojej wody, już nigdy nie będzie spragniony. Wręcz przeciwnie! Moja woda wytryśnie z niego i stanie się źródłem życia wiecznego. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **15** —Panie, daj mi więc tej wody—poprosiła kobieta—abym już nie była spragniona i nie musiała przychodzić do tej studni. **16** —Idź najpierw i przyprowadź męża—rzekł do niej Jezus. **17** —Nie mam męża—odparła. —Słusznie mówisz: „Nie mam męża”. **18** Miałaś bowiem pięciu mężów, a mężczyzna, z którym teraz żyjesz, nie jest twoim mężem. Powiedziałaś więc prawdę. **19** —Panie, widzę, że jesteś prorokiem!—powiedziała. **20** —Nasi przodkowie czcili Boga na tej górze. A wy, Żydzi, twierdzicie, że Jerozolima jest właściwym miejscem oddawania Mu czci. **21** —Uwierz Mi, kobieto, że nadchodzi czas, gdy ani na tej górze, ani w Jerozolimie nie będziecie czcili Ojca. **22** Wy nie wiecie, kim jest Ten, komu oddajecie cześć. My znamy Go, bo zbawienie wywodzi się od Żydów. **23** Nadchodzi jednak czas—właściwie już nadszedł—gdy prawdziwi czciciele Ojca będą oddawać Mu cześć w duchu i w prawdzie. Właśnie takich czcicieli On pragnie. **24** Bóg jest duchem. Dlatego ci, którzy oddają Mu cześć, mają to robić w duchu i w prawdzie. **25** —Wiem, że pewnego dnia ma przyjść Mesjasz (to znaczy: „Chrystus”)—odrzekła kobieta. —A gdy On nadejdzie, wszystko nam wyjaśni. **26** —Właśnie z Nim rozmawiasz! To Ja Nim jestem—odpowiedział Jezus. **27** W tym momencie nadeszli uczniowie i zdziwili się, że Jezus rozmawia z samarytańską kobietą. Żaden z nich jednak nie zapytał: „Po co z nią rozmawiasz?”. **28** Ona zaś zostawiła dzban i pobiegła do miasteczka, wołając: **29** —Chodźcie zobaczyć człowieka, który powiedział mi wszystko, co zrobiłam w życiu! To musi być Mesjasz! **30** Mieszkańcy wyszli więc z miasteczka i szli zobaczyć Jezusa. **31** Tymczasem uczniowie zachęcali Go: —Nauczycielu! Zjedz coś. **32** —Ja mam pokarm, o którym nie wiecie—odpowiedział. **33** —Czyżby ktoś przyniósł Mu jedzenie?—zastanawiali się między sobą. **34** —Moim pokarmem jest wypełnianie woli Tego, który Mnie posłał, i wykonywanie Jego dzieła—odparł Jezus. **35** —Czy nie mówicie: Już za cztery miesiące zaczną się żniwa? Ja wam mówię: Rozejrzyjcie się dookoła i zobaczcie, że pola już teraz są gotowe do żniw. **36** Żniwiarz odbiera zapłatę za pracę i zbiera wieczny plon. A ten, który siał, cieszy się razem z nim. **(aiōnios**

g166) 37 Prawdziwe jest powiedzenie: „Jeden sieje, drugi zbiera”. 38 Oto posłałem was do zbierania tego, czego nie sialiście. Inni się przy tym napracowali, a wy zbieracie plon ich pracy. 39 Wielu Samarytan z tego miasteczka uwierzyło Jezusowi dzięki słowom kobiety: „Powiedział mi wszystko, co zrobiłam w życiu!”. 40 Gdy więc przyszli do Niego, prosili, żeby się u nich zatrzymał. Został więc tam dwa dni. 41 Oni zaś słuchali Jego nauki i jeszcze więcej z nich uwierzyło Mu. 42 Kobiecie zaś mówili: „Wierzymy teraz nie tylko dzięki twoim słowom. Sami bowiem Go słyszeliśmy i wiemy, że to właśnie On jest Zbawicielem świata”. 43 Po upływie dwóch dni Jezus udał się do Galilei, 44 mówił bowiem, że prorok nie może znaleźć szacunku we własnej ojczyźnie. 45 Mieszkańcy Galilei przyjęli Go z otwartymi ramionami. Byli bowiem w Jerozolimie na święcie Paschy i widzieli wszystko, czego tam dokonał. 46 Jezus ponownie poszedł do Kany Galilejskiej, gdzie poprzednio przemienił wodę w wino. W pobliskim Kafarnaum mieszkał pewien urzędnik państwowy, którego syn akurat poważnie chorował. 47 Usłyszał on wcześniej, że Jezus zmierza z Judei do Galilei. Przyszedł więc do Kany i błagał Go, aby udał się do Kafarnaum i uzdrowił jego umierającego syna. 48 Jezus rzekł do niego: —Jeśli nie zobaczycie cudów, nie uwierzycie Mi. 49 —Panie, zechciej przyjść, zanim moje dziecko umrze—błagał urzędnik. 50 —Wracaj do domu! Twój syn będzie żył—odpowiedział Jezus. Urzędnik uwierzył Jezusowi na słowo i odszedł. 51 Gdy był jeszcze w drodze, wybiegli mu na spotkanie słudzy z wieścią, że jego syn wyzdrowiał. 52 Zapytał więc, o której godzinie poczuł się lepiej. —Wczoraj o pierwszej po południu spadła mu gorączka—odpowiedzieli. 53 Ojciec uświadomił sobie wówczas, że właśnie o tej godzinie Jezus powiedział mu: „Twój syn będzie żył”. Wtedy on sam i cały jego dom uwierzył Jezusowi. 54 Był to drugi cud Jezusa od Jego powrotu z Judei do Galilei.

5 Nadeszło kolejne żydowskie święto i Jezus udał się do Jerozolimy. 2 Obok Owczej Bramy znajdowała się w mieście sadzawka otoczona pięcioma krużgankami, zwana po hebrajsku Betezda. 3 Leżało tam wielu chorych—niewidomych, kalekich i sparaliżowanych. 4 A anioł Pana zstępował od czasu do czasu do sadzawki i poruszał wodę. 5 Był tam również pewien człowiek, który chorował od trzydziestu ośmiu lat. 6 Zobaczywszy go, Jezus od razu poznał, że choruje od bardzo długiego czasu. I zapytał go: —Czy chcesz wyzdrowieć? 7 —Panie, nie mam nikogo, kto by mi pomógł wejść do sadzawki, gdy anioł poruszy wodę. Zanim dojdę, ktoś inny mnie wyprzedza i doznaje uzdrowienia. 8 —Wstań, zwiń swoją matę i chodź o własnych siłach!—rzekł Jezus. 9 I człowiek ten natychmiast wyzdrowiał. Zwinął matę i zaczął chodzić. A był to akurat święty dzień szabatu. 10 Gdy żydowscy przywódcy zobaczyli go, powiedzieli: —Jest szabat! Nie wolno ci nosić maty! To wbrew przykazaniom! 11 —To człowiek, który mnie uzdrowił, powiedział: „Zwiń matę i chodź”—odrzekł uzdrowiony. 12 —Kto ośmielił się coś takiego ci rozkazać?—dociekali. 13 Uzdrowiony nie potrafił odpowiedzieć, bo Jezus zniknął w otaczającym ich tłumie. 14 Jakiś czas potem Jezus odnalazł go w świątyni i powiedział: —Wyzdrowiałeś. Teraz nie grzesz, żeby nie spotkało cię coś gorszego! 15 Wówczas człowiek ten udał się do przywódców i oznajmił im, że to Jezus go uzdrowił. 16 Wtedy oni zaczęli oskarżać Jezusa, że uczynił to w szabat. 17 Ale On odpowiedział im: —Mój Ojciec teraz działa, więc Ja również działam. 18 Na te słowa jeszcze bardziej utwierdzili się w zamiarze zabicia Go. Nie tylko bowiem łamał przepisy dotyczące szabatu, ale Boga nazywał swoim Ojcem, czyniąc się w ten sposób równym Bogu. 19 Jezus powiedział więc: —Zapewniam was: Syn Boży sam z siebie niczego nie może uczynić. Robi tylko to, co widzi u Ojca. Co więc czyni Ojciec, to robi i Syn. 20 Ojciec kocha Syna i pokazuje Mu wszystko, czego sam dokonuje. Z resztą pokaże Mu jeszcze większe dzieła, abyście Go podziwiali. 21 Podobnie jak Ojciec wskrzesza umarłych i daje im życie, tak i Syn daje życie tym, którym sam chce. 22 Ojciec nikogo też nie sądzi, bo wszelki sąd przekazał Synowi, 23 aby wszyscy ludzie czcili Go tak, jak czczą Ojca. Kto więc nie czci Syna, nie czci również Ojca, który Go posłał. 24 Zapewniam was: Każdy, kto Mnie słucha i wierzy Ojcu, który Mnie posłał, ma życie wieczne. Nie zostanie potępiony, bo przeszedł już ze śmierci do życia. (aiōnios g166) 25 Zapewniam was również, że zbliża się czas, a właściwie już nadszedł, gdy umarli usłyszą głos Syna Bożego, a ci którzy usłyszą—ożyją. 26 Ojciec, który ma w sobie życie, dał je Synowi, aby i On je miał. 27 Dał Mu też władzę sądzenia, ponieważ jest On Synem Człowieczym. 28 Nie dziwcie się temu, ponieważ nadchodzi czas, gdy wszyscy umarli usłyszą Jego głos. 29 I powstaną z martwych: ci, którzy dobrze postępowali—do wiecznego życia; ci zaś, którzy popełniali zło—na sąd. 30 Ja niczego nie czynię sam z siebie. Osądzam tak, jak Mi mówi Ojciec, i mój osąd jest sprawiedliwy, gdyż nie kieruję się swoją wolą, lecz wolą Tego, który Mnie posłał. 31

Gdybym sam przedstawiał dowody na swój temat, nie byłbym wiarygodny—kontynuował Jezus. **32** —Dowody takie przedstawia jednak Ojciec, a On jest przecież prawdomówny. **33** Wysłaliście do Jana Chrzciciela ludzi z pytaniem o Mnie, a on powiedział wam prawdę. **34** Nie polegam jednak na dowodach od ludzi. Wspominam o tym tylko po to, abyście dostąpili zbawienia. **35** Jan był płonąca lampą, a wy cieszyliście się jego światłem. **36** Istnieją jednak większe dowody niż słowa Jana. Są to czyny zlecone mi przez Ojca, których Ja dokonuję. Potwierdzają one, że zostałem przez Niego posłany. **37** Potwierdził to również sam Ojciec! Wy jednak nigdy nie słyszeliście Jego głosu ani Go nie widzieliście. **38** Nie przyjęliście też Jego słowa, bo nie wierzycie Temu, którego On posłał. **39** Studiujecie Pisma, bo wydaje się wam, że odnajdziecie w nich życie wieczne. A one przecież mówią o Mnie! **(aiōnios g166)** **40** Wy jednak nie chcecie do Mnie przyjść, aby otrzymać to życie. **41** Ja nie potrzebuję uznania ze strony ludzi. **42** I wiem, że nie macie w sobie Bożej miłości. **43** Przyszedłem do was w imieniu Ojca, lecz odrzucacie Mnie. Jeśli jednak ktoś przychodzi we własnym imieniu, chętnie go słuchacie. **44** Nic dziwnego, że nie możecie uwierzyć! Zabiegacie o ludzki szacunek, zupełnie nie troszcząc się o uznanie w oczach Boga. **45** Ale nie myślcie, że to Ja będę was obwiniał przed Ojcem. Oskarży was Mojżesz, w którym pokładacie nadzieję na wieczność. **46** Gdybyście bowiem naprawdę mu wierzyli, uwierzylibyście i Mnie, gdyż on pisał właśnie o Mnie. **47** Ale jak możecie uwierzyć moim słowom, skoro nie wierzycie nawet jego pismom?

6 Potem Jezus przeprawił się na drugą stronę Jeziora Galilejskiego, zwanego też Jeziorem Tyberiadzkim. **2** Towarzyszyły Mu tłumy, bo ludzie widzieli, jak w cudowny sposób uzdrawiał chorych. **3** Jezus wszedł na górę i usiadł tam ze swoimi uczniami. **4** A zbliżało się wtedy żydowskie święto Paschy. **5** Gdy Jezus rozejrzał się i zobaczył, nadchodzące ogromne tłumy ludzi, powiedział do Filipa: —Gdzie kupimy chleb, aby ci ludzie mogli coś zjeść? **6** Zapytał o to, aby wystawić go na próbę. Wiedział bowiem, co ma robić. **7** —Nawet fortuna nie wystarczyłaby, aby każdy mógł dostać chociaż kawałek chleba—odrzekł Filip. **8** Wtedy do rozmowy włączył się inny uczeń—Andrzej, brat Szymona Piotra: **9** —Jest tu chłopiec, który ma pięć jęczmiennych chlebów i dwie ryby. Ale co to jest dla takiego tłumu? **10** —Każcie wszystkim usiąść!—powiedział Jezus. Ludzie usiedli więc na trawie, a samych tylko mężczyzn było tam około pięciu tysięcy. **11** Jezus wziął chleby, podziękował za nie Bogu i polecił rozdać je siedzącym—każdemu tyle, ile chciał. To samo zrobił z rybami. **12** Gdy już wszyscy się najedli, powiedział uczniom: —Pozbierajcie resztki, aby nic się nie zmarnowało. **13** I z pięciu jęczmiennych chlebów zebrano aż dwanaście koszy resztek chleba! **14** Gdy ludzie uświadomili sobie, jakiego cudu dokonał Jezus, zaczęli wołać: —To na pewno jest ten prorok, który miał nadejść! **15** Lecz Jezus zorientował się, że chcą Go zabrać i obwołać królem. Dlatego samotnie oddalił się na górę. **16** Wieczorem uczniowie zeszli na brzeg, **17** wsiedli do łodzi i popłynęli w kierunku Kafarnaum. **18** Wkrótce zerwał się silny wiatr i jezioro bardzo się wzburzyło. **19** Intensywnie wiosłując, przepłynęli jakieś pięć kilometrów. Nagle zobaczyli Jezusa idącego po wodzie i będącego już blisko łodzi. Przerazili się, **20** lecz On zawołał: —Nie bójcie się, to Ja! **21** Chcieli Go wziąć do łodzi, ale okazało się, że właśnie dobijają do brzegu—do miejsca, do którego płynęli. **22** Następnego dnia, tłum ludzi, zebrany na przeciwległym brzegu, zorientował się, że poza jedną łodzią, którą odpłynęli uczniowie, nie było innej. Wiedzieli też, że Jezus nie wsiadł do łodzi z uczniami, bo odpłynęli sami. **23** Tymczasem na miejsce, w którym Jezus nakarmił ludzi chlebem, przypłynęły z Tyberiady inne łodzie. **24** Gdy ludzie zauważyli, że nie ma ani Jezusa, ani uczniów, wsiedli do łodzi i popłynęli do Kafarnaum, aby Go odnaleźć. **25** Gdy Go znaleźli, zapytali: —Nauczycielu! Kiedy zdążyłeś tu przybyć? **26** —Zapewniam was, że szukacie Mnie nie dlatego, że ujrzeliście cud, lecz dlatego, że najedliście się do syta—odpowiedział Jezus. **27** —Starajcie się jednak nie o ten nietrwały pokarm, ale o pokarm dający życie wieczne, który Ja, Syn Człowieczy, mogę wam zapewnić. Po to właśnie posłał Mnie Bóg Ojciec! **(aiōnios g166)** **28** —A co mamy zrobić, żeby wypełnić wolę Boga?—pytali. **29** —Wolą Boga jest to, abyście wierzyli Temu, którego On posłał—odparł Jezus. **30** —Jakiego cudu dokonasz więc, abyśmy mogli go zobaczyć i uwierzyć ci? **31** Nasi przodkowie codziennie jedli mannę na pustyni. Pismo mówi: „Dał im do jedzenia chleb z nieba”. **32** —Zapewniam was, że to nie Mojżesz dawał chleb z nieba—odrzekł Jezus—ale mój Ojciec daje wam teraz prawdziwy chleb z nieba. **33** Chlebem od Boga jest bowiem Ten, który przychodzi z nieba—to On daje światu życie. **34** —Panie, dawaj nam zawsze ten chleb—prosili Go. **35** —To Ja jestem chlebem życia!—odpowiedział Jezus. —Kto do Mnie przychodzi, nie będzie głodny. A kto wierzy Mi, nie zazna pragnienia. **36** Ale nie pierwszy raz o tym mówię, a wy patrzycie na Mnie i nadal nie

wierzycie. **37** Jednak ci wszyscy, których dał Mi Ojciec, przyjdą do Mnie. A Ja nikogo z nich nie odtrącę. **38** Przyszedłem bowiem z nieba nie po to, aby działać na własną rękę, lecz żeby wypełnić wolę Ojca, który Mnie posłał. **39** On nie chce, abym kogoś stracił, ale pragnie, abym wszystkich ożywił w dniu ostatecznym. **40** Wolą mojego Ojca jest to, aby każdy, kto widzi Syna i wierzy Mu, miał życie wieczne i abym ożywił go w dniu ostatecznym. **(aiōnios g166)** **41** Słysząc to, ludzie zaczęli się oburzać, ponieważ powiedział: „To Ja jestem chlebem, który zstąpił z nieba”. **42** —Przecież to tylko Jezus, syn Józefa!—wykrzykiwali. —Znamy jego ojca i matkę. Jak on może mówić: „Zstąpiłem z nieba?”. **43** —Dlaczego jesteście oburzeni?—zapytał Jezus. **44** —Nikt nie może do Mnie przyjść, jeśli nie zostanie przyprowadzony przez Ojca, który Mnie posłał. Tych zaś, którzy przyjdą do Mnie, ożywię w dniu ostatecznym. **45** W księgach proroków napisano przecież: „Oni wszyscy będą uczniami Boga”. Każdy więc, kto słuchał Ojca i uczył się od Niego, przyjdzie do Mnie. **46** Nie znaczy to, że ktokolwiek widział Boga Ojca—oprócz Tego, który od Niego przyszedł. **47** Raz jeszcze zapewniam was: Kto wierzy, ma życie wieczne! **(aiōnios g166)** **48** Ja jestem chlebem życia! **49** Wasi przodkowie jedli wprawdzie mannę na pustyni, ale poumierali. **50** Natomiast każdy, kto je ten chleb z nieba, nie umrze. **51** To Ja jestem chlebem życia, przysłanym z nieba. Kto się nim posili, będzie żyć na wieki. Chlebem tym jest moje ciało, które poświęcam, aby dać światu życie. **(aiōn g165)** **52** Wtedy słuchający Go zaczęli się między sobą sprzeczać: —Jak on może dać nam do jedzenia swoje ciało? **53** —Zapewniam was: Jeżeli nie spożyjecie ciała i krwi Syna Człowieczego—odpowiedział Jezus—nie będziecie mieć w sobie życia. **54** Kto spożywa moje ciało i krew, już ma życie wieczne, a Ja go ożywię w dniu ostatecznym. **(aiōnios g166)** **55** Ciało moje to prawdziwy pokarm, a moja krew to prawdziwy napój. **56** Kto spożywa moje ciało i krew, jest trwale połączony ze Mną, a Ja—z nim. **57** Ja żyję dzięki żyjącemu Ojcu, który Mnie posłał. Tak samo ten, kto się Mną karmi, będzie żyć dzięki Mnie. **58** To właśnie jest chleb z nieba—nie taki, jaki jedli wasi przodkowie i poumierali. Każdy, kto spożywa ten chleb, będzie żył wiecznie. **(aiōn g165)** **59** Tego wszystkiego Jezus nauczał w synagodze w Kafarnaum. **60** Słysząc to, wielu Jego uczniów, mówiło: —To jest zbyt trudne! Któż jest w stanie to pojąć? **61** Jezus wiedział, że im się to nie podoba. Spytał więc: —Jesteście zniechęceni tym? **62** Co w takim razie powiecie, gdy zobaczycie Mnie, Syna Człowieczego, wracającego tam, skąd przyszedłem? **63** Zrozumcie: to Duch daje życie—ludzkie wysiłki nie mają znaczenia. Słowa, które wam powiedziałem, pochodzą właśnie od Ducha i prowadzą do życia. **64** Ale niektórzy z was nadal Mi nie wierzą. Jezus od początku wiedział bowiem, kto Mu nie wierzy oraz kto Go zdradzi. **65** Powiedział więc: —To właśnie miałem na myśli, mówiąc, że nikt nie jest w stanie przyjść do Mnie, jeśli go nie przyprowadzi Ojciec. **66** Po tych słowach wielu uczniów opuściło Jezusa i już z Nim nie chodziło. **67** Wtedy On zwrócił się do Dwunastu: —Czy i wy chcecie odejść? **68** —Panie, a do kogo pójdziemy?—odpowiedział Szymon Piotr. —Twoje słowa prowadzą do życia wiecznego! **(aiōnios g166)** **69** Uwierzyliśmy Ci i wiemy, że jesteś Świętym Synem Boga. **70** —Wybrałem was Dwunastu—rzekł Jezus—ale jeden z was jest sługą diabła. **71** Mówiąc to, miał na myśli Judasza, syna Szymona z Kariotu. To on bowiem, jako należący do grona Dwunastu, miał Go później zdradzić.

7 Po tych wydarzeniach Jezus wędrował po Galilei. Nie chciał iść do Judei, ponieważ tamtejsi przywódcy chcieli Go zabić. **2** A zbliżało się kolejne żydowskie święto—Święto Namiotów. **3** Bracia Jezusa namawiali Go: —Rusz się stąd i idź do Judei! Niech i Twoi uczniowie zobaczą cuda. **4** Jeśli ktoś chce być sławny, nie może się kryć po kątach. Skoro naprawdę robisz takie rzeczy, niech Cię zobaczy cały świat. **5** Mówili tak, bo nie wierzyli Mu. Jezus odpowiedział im jednak: **6** —Mój czas jeszcze nie nadszedł, ale dla was każdy dzień jest dobry. **7** Świat nie ma powodu, aby was nienawidzić. Mnie nienawidzi, bo ujawniam jego złe czyny. **8** Idźcie więc na uroczystości. Ja na razie nie pójdę, bo jeszcze nie przyszła na Mnie pora. **9** Tak im odpowiedział i sam został w Galilei. **10** Gdy bracia udali się na święto, Jezus też tam przyszedł, ale nie jawnie. **11** Tymczasem przywódcy szukali Go w czasie uroczystości i wypytywali o Niego. **12** A wśród tłumów krążyły na Jego temat różne wieści. —To wspaniały człowiek!—twierdzili jedni. —Nieprawda! Manipuluje tłumem—mówili inni. **13** Jednak ze strachu przed przywódcami nikt nie mówił o Nim publicznie. **14** Mniej więcej w połowie wszystkich uroczystości Jezus wszedł do świątyni i zaczął otwarcie nauczać. **15** —Skąd on tak dobrze zna Pisma?—nie mogli wyjść z podziwu przywódcy. —Przecież nie ma wykształcenia! **16** —Ja nie głoszę własnej nauki, lecz słowo Boga, który Mnie posłał—odparł Jezus. **17** —Ten, kto jest gotów wypełniać Jego wolę, rozpozna, czy to, co mówię, pochodzi od Boga, czy sam to wymyśliłem. **18** Kto głosi własne poglądy, zabiega

o uznanie dla siebie. Ale kto zabiega o uznanie dla tego, który go posłał, mówi prawdę i jest bez zarzutu. **19** Czy Mojżesz nie zostawił wam przykazań? Jednak nikt z was ich nie przestrzega. Chcecie Mnie zabić? **20** —Chyba oszalałeś! Kto chce cię zabić?—rozległy się głosy z tłumu. **21** —Oburzacie się, że dokonałem jednego cudu w szabat—mówił dalej Jezus. **22** —Mojżesz dał wam nakaz, aby dokonywać obrzezania, i już wasi przodkowie robili to nawet w szabat. **23** Skoro więc w tym świętym dniu dokonuje się tej małej czynności, żeby przestrzegać Prawa Mojżesza, to dlaczego oburzacie się na Mnie, że w szabat uzdrowiłem całego człowieka? **24** Nie oceniajcie po pozorach, ale bądźcie rzetelni w swoim osądzie. **25** Niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili wtedy między sobą: —To chyba ten, którego planują zabić? **26** Dziwne, że teraz publicznie naucza i nie sprzeciwiają mu się. Może i nasi przywódcy doszli do wniosku, że on jest Mesjaszem? **27** Ale przecież wiemy, skąd on pochodzi. Gdy zaś przyjdzie Mesjasz, nikt nie będzie tego wiedział. **28** —Tak, znacie Mnie i wiecie, skąd jestem—zawołał podczas nauczania w świątyni Jezus. —Nie przyszedłem tu jednak z własnej inicjatywy. Posłał Mnie Ten, który jest prawdziwy, a którego wy nie znacie. **29** Ja Go znam, ponieważ byłem z Nim i to On Mnie posłał. **30** Wówczas przywódcy próbowali Go aresztować. Nikt jednak nie ośmielił się podnieść na Niego ręki, bo nie nadszedł jeszcze Jego czas. **31** Wtedy wielu spośród zgromadzonych uwierzyło Mu. —Czy można się spodziewać, że Mesjasz miałby uczynić więcej cudów niż On?—argumentowali. **32** Faryzeusze dowiedzieli się, jakie nastroje panują wśród tłumów, i wspólnie z najwyższymi kapłanami wysłali strażników, aby aresztowali Jezusa. **33** On jednak powiedział im: —Jeszcze przez krótki czas będę z wami, a później wrócę do Tego, który Mnie do was posłał. **34** Będziecie Mnie szukać, ale nie znajdziecie. Tam, dokąd idę, wy nie możecie pójść. **35** —Dokąd on zamierza odejść, skoro mamy go nie znaleźć?—zastanawiali się między sobą. —Czyżby zamierzał udać się za granicę i nauczać pogan oraz naszych rodaków żyjących na emigracji? **36** Co ma na myśli, mówiąc: „Będziecie Mnie szukać, ale nie znajdziecie" i „Tam, gdzie się udaję, wy nie możecie pójść"? **37** W ostatnim, najważniejszym dniu święta Jezus zawołał do tłumów: —Jeśli ktoś jest spragniony, niech przyjdzie do Mnie i pije. **38** Jak mówi Pismo, jeśli ktoś uwierzy Mi, to z jego wnętrza wypłyną rzeki żywej wody. **39** Mówił tak o Duchu Świętym, którego mieli otrzymać wierzący Mu. Duch bowiem nie był jeszcze zesłany, ponieważ Jezus nie został jeszcze otoczony chwałą. **40** Słysząc te słowa, niektórzy z tłumu mówili: —To na pewno prorok. **41** —To jest Mesjasz!—twierdzili inni. —Jak to? Mesjasz z Galilei?—mówili jeszcze inni. **42** —Przecież Pismo mówi, że Mesjasz będzie potomkiem króla Dawida i będzie pochodził z Betlejem, jego rodzinnej miejscowości. **43** Tak więc zdania ludzi były podzielone. **44** Niektórzy chcieli Go nawet aresztować, ale nikt nie ośmielił się Go dotknąć. **45** Strażnicy, którzy mieli zatrzymać Jezusa, wrócili więc do najwyższych kapłanów i faryzeuszy z pustymi rękami. —Dlaczego nie przyprowadziliście go?—wołali przełożeni. **46** —Nigdy jeszcze nie słyszeliśmy, żeby jakiś człowiek przemawiał tak jak On!—odpowiedzieli strażnicy. **47** —Więc i was oszukał?—krzyczeli faryzeusze. **48** —Czy słyszeliście, żeby ktoś z przełożonych lub faryzeuszy uwierzył Mu? **49** A ten motłoch, który w ogóle nie zna Prawa Mojżesza, niech będzie przeklęty! **50** Wtedy zabrał głos Nikodem, jeden z przywódców, który kiedyś odwiedził Jezusa. **51** —Czy nasze Prawo zezwala na skazanie kogoś bez dokładnego przyjrzenia się jego czynom i zapewnienia oskarżonemu możliwości obrony? **52** —A może i ty jesteś z Galilei?—odparli. —Sam sprawdź Pismo i przekonaj się, że stamtąd nie pochodził żaden prorok. **53** Po tych słowach rozeszli się do domów.

8 Jezus natomiast udał się na Górę Oliwną. **2** Następnego ranka znów jednak pojawił się w świątyni. Wkrótce zebrał się tam tłum, więc Jezus usiadł i zaczął przemawiać. **3** Wtedy właśnie przywódcy religijni i faryzeusze przyprowadzili do Niego kobietę, którą znaleziono w łóżku z mężczyzną, który nie był jej mężem. Postawili ją na samym środku **4** i powiedzieli: —Nauczycielu, złapaliśmy ją na gorącym uczynku. **5** Mojżesz w swoim Prawie nakazał, aby taką osobę obrzucić kamieniami i zabić. A ty jak nauczasz? **6** Była to prowokacja, która miała dostarczyć podstaw do oskarżenia Jezusa. Lecz On schylił się i zaczął pisać palcem po ziemi. **7** Gdy jednak uparcie domagali się odpowiedzi, podniósł się i rzekł: —Kto z was nie dopuścił się żadnego grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem. **8** I znowu schylił się i pisał po ziemi. **9** Tymczasem zebrani, jeden po drugim, począwszy od przełożonych, zaczęli odchodzić. W końcu został tylko Jezus i stojąca na środku owa kobieta. **10** —Gdzie oni są? Nikt cię nie potępił?—spytał Jezus, podnosząc się. **11** —Nikt, Panie—odrzekła. —Ja też cię nie potępiam. Idź i już więcej nie grzesz. **12** Innym razem Jezus przemówił do zgromadzonych: —Jestem światłem świata. Kto

idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemnościach, lecz będzie miał światło życia. **13** —Przechwalasz się! To nie prawda—zawołali faryzeusze. **14** —Chociaż mówię sam o sobie, mówię prawdę, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd zmierzam. **15** Wy osądzacie według tego, co zewnętrzne. Ja zaś nikogo nie sądzę. **16** A nawet gdybym sądził, mój osąd jest prawdziwy, bo nie robię tego sam, ale razem z Ojcem, który Mnie posłał. **17** W waszym Prawie jest napisane, że zgodne zeznania dwóch świadków uznaje się za prawdziwe. **18** Jednym świadkiem jestem Ja, a drugim—Ojciec, który Mnie posłał. **19** —A gdzież jest ten twój ojciec?—pytali Go. —Nie znacie ani Mnie, ani Jego—odpowiedział Jezus. —Gdybyście Mnie znali, znalibyście także i mojego Ojca. **20** Jezus mówił o tym, będąc w świątyni, w pobliżu skarbca. Nie zatrzymano Go jednak, bo jeszcze nie nadszedł na to czas. **21** Później powiedział im: —Wkrótce odejdę! Będziecie Mnie szukać, ale umrzecie w swoich grzechach. Nie możecie bowiem pójść tam, dokąd idę. **22** —Czyżby chciał się zabić?—zastanawiali się przywódcy. —Powiedział przecież: „Nie możecie pójść tam, dokąd idę”. **23** —Wy jesteście z dołu, Ja pochodzę z góry—kontynuował Jezus. —Należycie do tego świata, Ja—nie. **24** Właśnie dlatego powiedziałem, że umrzecie w swoich grzechach. Jeśli nie uwierzycie, że JA JESTEM, tak właśnie się stanie. **25** —A kim jesteś?—pytali. —Po co Ja jeszcze z wami rozmawiam?! **26** Mógłbym was oskarżyć o wiele rzeczy, wielu też mógłbym was nauczyć. Ten, który Mnie posłał, jest bowiem prawdomówny. Dlatego powtarzam światu to, co od Niego usłyszałem. **27** Oni jednak nadal nie rozumieli, że mówił o swoim Ojcu. **28** —Gdy podniesiecie Mnie w górę—kontynuował Jezus—wtedy poznacie, że JA JESTEM i że nie robię niczego z własnej inicjatywy. Powtarzam tylko to, czego nauczył Mnie Ojciec. **29** On Mnie posłał i zawsze jest ze Mną. Nie opuszcza Mnie, bo zawsze robię to, co się Mu podoba. **30** Słuchając Go, wielu ludzi uwierzyło Mu. **31** Wtedy Jezus zwrócił się do Żydów, którzy Mu uwierzyli: —Jeżeli będziecie żyć według moich słów, będziecie naprawdę moimi uczniami **32** i poznacie prawdę, a prawda was uwolni. **33** —Jak to?!—oburzyli się. —Jesteśmy przecież potomkami Abrahama i nigdy nie byliśmy niczyimi niewolnikami. Jak więc możesz mówić, że zostaniemy uwolnieni? **34** —Zapewniam was, że każdy, kto grzeszy, jest niewolnikiem grzechu—odpowiedział Jezus. **35** —Niewolnik nie jest w domu na zawsze, ale syn—tak. **(aiōn g165)** **36** Jeśli więc Syn Boży da wam wolność, wtedy staniecie się naprawdę wolni. **37** Wiem, że jesteście potomkami Abrahama! Ale chcecie Mnie zabić—bo nie przyjęliście moich słów. **38** Ja mówię to, co wiem od mojego Ojca. Wy zaś robicie to, co usłyszeliście od waszego ojca. **39** —Naszym przodkiem jest Abraham—oświadczyli. —Gdybyście byli potomkami Abrahama—odrzekł Jezus—robilibyście to, co on. **40** A przecież usiłujecie Mnie zabić tylko dlatego, że powiedziałem wam prawdę, jaką usłyszałem od Boga. Abraham tak nie postępował. **41** Wy postępujecie tak, jak wasz prawdziwy ojciec! —Nie pochodzimy z nieprawego łoża—oburzyli się. —Naszym Ojcem jest Bóg! **42** —Gdyby Bóg był waszym Ojcem, okazywalibyście Mi miłość—odpowiedział Jezus. —Przyszedłem przecież od Niego. Nie jestem tu z własnej inicjatywy—to On Mnie posłał. **43** Wy jednak nie możecie pojąć moich słów. Co więcej, nawet nie chcecie ich wysłuchać! **44** Waszym prawdziwym ojcem jest diabeł—oszczerca! Dlatego chcecie robić to, co on. Od początku był on mordercą i nie wytrwał w prawdzie, bo nie przyjął jej. Gdy kłamie, mówi z serca, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa. **45** Wy również nie wierzycie Mi, bo mówię prawdę. **46** Kto z was mógłby zarzucić Mi jakiś grzech? Skoro mówię prawdę, dlaczego Mi nie wierzycie? **47** Ten, kto należy do Boga, słucha Jego słów. Wy zaś ich nie słuchacie, bo nie jesteście Jego dziećmi. **48** —Ty Samarytaninie!—oburzyli się przywódcy. —Mieliśmy rację mówiąc, że demon odebrał ci rozum! **49** —Nie jestem opętany—odpowiedział Jezus. —Dbam o dobre imię mojego Ojca, a wy Mnie obrażacie. **50** Nie zależy Mi na tym, abyście otoczyli Mnie chwałą. Jest jednak Ktoś, komu na tym zależy. To On jest sędzią. **51** Zapewniam was: Kto jest posłuszny moim słowom, nigdy nie umrze! **(aiōn g165)** **52** —Teraz mamy pewność, że jesteś opanowany przez demona—odrzekli przywódcy. —Przecież nawet Abraham i najwięksi prorocy umarli, a ty twierdzisz: „Kto jest posłuszny moim słowom, nigdy nie umrze”. **(aiōn g165)** **53** Czy jesteś większy od naszego przodka, Abrahama? On przecież umarł, podobnie jak nasi wielcy prorocy! Za kogo ty się uważasz?! **54** —Gdybym sam siebie wywyższał, nie miałoby to żadnego znaczenia—odparł Jezus. —Mnie jednak wywyższa Ojciec, którego wy nazywacie swoim Bogiem. **55** Wcale Go jednak nie znacie—ale Ja Go znam. Gdybym mówił, że Go nie znam, byłbym kłamcą, tak jak wy. Ja jednak naprawdę Go znam i zawsze zachowuję Jego słowa. **56** Wasz przodek, Abraham, ucieszył się z tego, że ujrzy mój dzień. I ogromnie się rozradował, gdy go zobaczył. **57** —Jak mogłeś widzieć Abrahama, skoro nie masz

nawet pięćdziesięciu lat?!—zawołali przywódcy. **58** —Zapewniam was: Zanim Abraham się narodził, JA JESTEM—odrzekł Jezus. **59** Słysząc to, chwycili kamienie, aby Go zabić. Ale Jezus zniknął im z oczu i opuścił świątynię.

9 Idąc drogą, Jezus zobaczył człowieka niewidomego od urodzenia. **2** —Nauczycielu!—zapytali uczniowie. —Kto dopuścił się grzechu, że urodził się niewidomy: on sam czy jego rodzice? **3** —To nie jest kara za grzech, jego lub jego rodziców—odpowiedział Jezus. —Stało się tak, aby mogło się na nim objawić działanie Boga. **4** Musimy wykonywać dzieło Tego, który Mnie posłał, póki jeszcze jest dzień. Nadchodzi bowiem noc i wtedy nikt nie będzie mógł działać. **5** Dopóki jednak jestem na świecie, rozjaśniam go swoim światłem. **6** Następnie plunął na ziemię, zrobił błoto i wysmarował nim oczy niewidomego. **7** —Idź i umyj się w sadzawce Siloam (to znaczy: „Posłany")—rzekł Jezus. Niewidomy poszedł, zmył błoto i wrócił uzdrowiony. **8** Sąsiedzi oraz ci, którzy znali go jako żebraka, zastanawiali się: —Czy to nie ten, który tu siedział i żebrał? **9** —Tak, to on!—mówili jedni. —Nie, jest tylko do niego podobny—zaprzeczali inni. —Tak, to ja!—odpowiadał jednak uzdrowiony. **10** —Jak to się stało, że widzisz?—pytali go. **11** —Niejaki Jezus wysmarował mi oczy błotem i powiedział: „Idź do sadzawki Siloam i umyj się". Poszedłem, obmyłem oczy i zacząłem widzieć! **12** —Gdzie on teraz jest?—dopytywali. —Nie wiem—odpowiedział. **13** Zaprowadzili więc uzdrowionego do faryzeuszy. **14** A dzień, w którym Jezus zrobił błoto i przywrócił niewidomemu wzrok, był akurat dniem szabatu. **15** Faryzeusze dopytywali, w jaki sposób odzyskał wzrok. Uzdrowiony powtórzył więc: —Wysmarował mi oczy błotem, umyłem się i widzę. **16** —Ten człowiek nie pochodzi od Boga, bo nie przestrzega świętego dnia szabatu—stwierdzili niektórzy faryzeusze. —Ale w jaki sposób grzeszny człowiek mógłby czynić takie cuda?—argumentowali inni. I pojawił się między nimi podział. **17** Wtedy po raz kolejny zwrócili się do uzdrowionego: —A ty, co sądzisz o człowieku, który otworzył ci oczy? —To prorok!—odpowiedział. **18** Lecz przywódcy nie wierzyli, że człowiek ten był niewidomy i odzyskał wzrok. Wezwali więc jego rodziców. **19** —Czy to wasz syn?—wypytywali ich. —Twierdzicie, że urodził się niewidomy. W jaki więc sposób odzyskał wzrok? **20** —Wiemy tylko tyle, że to jest nasz syn—odparli—i że urodził się niewidomy. **21** Ale jak odzyskał wzrok i kto mu otworzył oczy—tego nie wiemy. Spytajcie go. Jest dorosły, niech mówi sam za siebie. **22** Powiedzieli tak, bo bali się przywódców. Ci bowiem już wcześniej postanowili, że każdy, kto uzna, że Jezus jest Mesjaszem, zostanie usunięty z synagogi. **23** Właśnie dlatego rodzice powiedzieli: „Jest dorosły, niech mówi sam za siebie". **24** Po raz drugi wezwali więc uzdrowionego i nakazali mu: —Przysięgnij na samego Boga i powiedz prawdę. My wiemy, że ten, który cię uzdrowił, jest grzesznikiem. **25** —Nie wiem, czy jest grzesznikiem—odpowiedział uzdrowiony. —Wiem tylko tyle: byłem niewidomy, a teraz widzę. **26** —Co on zrobił? Jak cię uzdrowił?—pytali. **27** —Już wam o tym mówiłem—odpowiedział—ale mnie nie słuchaliście. Dlaczego znowu o to pytacie? Może też chcecie zostać jego uczniami? **28** —Sam sobie bądź jego uczniem—odpowiedzieli zdenerwowani. —My jesteśmy uczniami Mojżesza. **29** Wiemy, że do Mojżesza przemawiał Bóg. A o tym człowieku nic nie wiemy. **30** —To naprawdę dziwne—rzekł uzdrowiony—że nie wiecie, kim jest człowiek, który przywrócił mi wzrok. **31** Wiadomo przecież, że Bóg nie wysłuchuje grzeszników—ale wysłuchuje tych, którzy są pobożni i wypełniają Jego wolę. **32** Od wieków nie słyszano, żeby ktoś uzdrowił niewidomego od urodzenia. **(aiōn g165)** **33** Gdyby więc ten człowiek nie był posłany przez Boga, nic by nie mógł zrobić! **34** —Ty grzeszniku! Od urodzenia tkwisz w grzechu, a chcesz nas pouczać?!—zawołali faryzeusze i wyrzucili go. **35** Jezus dowiedział się, że tak potraktowano uzdrowionego, więc odszukał go i zapytał: —Czy wierzysz Synowi Człowieczemu? **36** —A kto to jest, Panie? Chcę Mu uwierzyć. **37** —Masz Go przed oczami—rzekł Jezus. —Właśnie z tobą rozmawia. **38** —Tak, Panie! Wierzę—odrzekł i pokłonił się Jezusowi. **39** —Przyszedłem na ten świat po to, aby go osądzić—kontynuował Jezus—aby niewidomi przejrzeli, a widzący oślepli. **40** Usłyszeli to stojący w pobliżu faryzeusze i zapytali: —Czy to nas masz na myśli? Czy to my jesteśmy ślepi? **41** —Gdybyście byli niewidomi, nie mielibyście grzechu—odpowiedział Jezus. —Ponieważ jednak twierdzicie: „My widzimy", trwacie w grzechu.

10 Następnie powiedział: —Zapewniam was: Kto nie wchodzi do owczarni przez bramę, lecz przez płot, jest złodziejem i przestępcą. **2** Kto wchodzi przez bramę, jest pasterzem. **3** Stróż otwiera mu drzwi, a owce reagują na jego głos. Woła je po imieniu i wyprowadza na pastwisko. **4** Gdy już wszystkie wyprowadzi, staje na ich czele, a owce podążają za nim, bo znają jego głos. **5**

Za obcym natomiast nie pójdą. Spłoszą się, bo nie znają jego głosu. 6 Słuchacze nie zrozumieli tej przypowieści opowiedzianej przez Jezusa. 7 Wyjaśnił więc: —Zapewniam was: To Ja jestem bramą owczarni. 8 Wszyscy, którzy przyszli przede Mną, to złodzieje i przestępcy, więc owce nie chciały ich słuchać. 9 Ja jestem bramą. Kto przeze Mnie wejdzie, zostanie ocalony. Przejdzie przeze Mnie i znajdzie pokarm. 10 Złodziej przychodzi, aby kraść, zabijać i niszczyć. Ja przyszedłem, aby owce miały życie—i to życie w obfitości. 11 Ja jestem dobrym pasterzem, który oddaje życie za swoje owce. 12 Najemnik, który nie jest pasterzem i właścicielem owiec, gdy zobaczy zbliżającego się wilka, zostawia owce i ucieka. Wtedy wilk napada na stado i rozprasza je. 13 Najemnik jest tylko pracownikiem, więc nie zależy mu na owcach. 14 Ja jestem dobrym pasterzem. Znam swoje owce i one też Mnie znają 15 —tak jak Ojciec zna Mnie, a Ja Ojca. Jestem gotów oddać za nie życie. 16 Mam także inne owce, które nie są z tej owczarni. Je również muszę przyprowadzić, aby słuchały mojego głosu. Wtedy będzie jedna owczarnia i jeden pasterz. 17 Ojciec kocha Mnie, ponieważ Ja oddaję swoje życie za owce. Ale z powrotem odzyskam życie. 18 Nikt Mnie do tego nie zmusza—z własnej woli się poświęcam. Mam władzę, aby oddać swoje życie i aby je odzyskać. Takie polecenie otrzymałem od Ojca. 19 I znowu słowa Jezusa spowodowały podział wśród przywódców. 20 —Jest opanowany przez demona i oszalał—twierdzili jedni. 21 —Czy tak mówi człowiek opanowany przez demona?—komentowali drudzy. —Zastanówcie się! Czy ktoś, kto jest opętany, może uzdrawiać niewidomych? 22 W Jerozolimie obchodzono wtedy święto Poświęcenia Świątyni. Była zima. 23 Gdy Jezus spacerował po krużganku Salomona w świątyni, 24 otoczyli Go żydowscy przywódcy i zapytali: —Jak długo będziesz trzymać nas w niepewności? Powiedz nam wprost: Jesteś Mesjaszem? 25 —Przecież już powiedziałem, ale nie uwierzyliście—odrzekł Jezus. —W imieniu mojego Ojca dokonałem również wielu cudów. 26 Lecz wy Mi nie wierzycie, bo nie należycie do moich owiec. 27 One Mnie słuchają i podążają za Mną, a Ja je znam. 28 Nigdy nie zginą, bo daję im wieczne życie. Nikt też nie jest w stanie wyrwać ich z mojej ręki. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 29 Mój Ojciec, który Mi je powierzył, jest najpotężniejszy. I nikt nie wyrwie ich z ręki mojego Ojca. 30 Ja i Ojciec stanowimy jedno. 31 Wtedy przywódcy chwycili kamienie, aby zabić Jezusa. 32 On zaś zapytał ich: —Dokonałem w waszej obecności wielu dobrych czynów w imieniu mojego Ojca. Za który z nich chcecie Mnie zabić? 33 —Nie za dobre czyny chcemy cię ukamienować, lecz za bluźnierstwo—odpowiedzieli. —Za to, że będąc człowiekiem, nazywasz siebie Bogiem! 34 —Przecież w Prawie Mojżesza jest napisane: „Ja mówię: Bogami jesteście”—odrzekł Jezus. 35 —Bóg nazywał tam bogami tych, do których skierował swoje słowo—a przecież Pisma nie wolno lekceważyć. 36 Jak więc możecie oskarżać Mnie za to, że powiedziałem: „Jestem Synem Bożym”? Przecież to Ojciec poświęcił Mnie i posłał na świat! 37 Jeśli nie wykonuję dzieł mojego Ojca, możecie Mi nie wierzyć. 38 Jeśli jednak wykonuję je, to nawet jeśli nie wierzycie Mi, uwierzcie tym dziełom i przekonajcie się, że Ojciec jest we Mnie, a Ja w Nim. 39 Wtedy raz jeszcze chcieli Go aresztować, ale Jezus wymknął się im. 40 Przeprawił się na drugi brzeg Jordanu i zatrzymał się w miejscu, w którym poprzednio Jan Chrzciciel udzielał chrztu. 41 I przychodziło do Niego wielu ludzi, mówiąc: —Jan nie czynił wprawdzie cudów, ale wszystko, co powiedział o Jezusie, dokładnie się sprawdziło. 42 I wielu uwierzyło Mu.

11 Pewnego dnia zachorował Łazarz, brat Marii i Marty z Betanii. 2 Maria była tą kobietą, która namaściła olejkiem stopy Pana i wytarła je swoimi włosami. 3 Siostry wysłały do Jezusa wiadomość: „Panie, Twój bliski przyjaciel zachorował”. 4 Gdy Jezus to usłyszał, powiedział: —Ta choroba nie zakończy się śmiercią, lecz przyniesie chwałę Bogu i Ja, Syn Człowieczy, również zostanę dzięki niej otoczony chwałą. 5 Jezus bardzo kochał całą trójkę: Martę, jej siostrę—Marię oraz Łazarza. 6 Jednak jeszcze dwa dni pozostał tam, gdzie zastała Go ta wiadomość. 7 Dopiero wtedy oznajmił uczniom: —Chodźmy jeszcze raz do Judei. 8 —Nauczycielu! Przecież tamtejsi przywódcy chcieli Cię zabić, a Ty znowu tam idziesz?—zaprotestowali. 9 —Czy dzień nie ma dwunastu godzin?—odpowiedział Jezus. —Kto chodzi w ciągu dnia, nie potknie się, bo jest jasno. 10 Kto zaś chodzi nocą, potyka się, bo panuje ciemność. 11 Nasz przyjaciel Łazarz zasnął, muszę więc pójść, aby go obudzić. 12 —Panie! Jeśli zasnął, to znaczy, że powraca do zdrowia—ucieszyli się uczniowie. 13 Jezus jednak miał na myśli śmierć Łazarza. Oni natomiast myśleli, że mówi o zwykłym śnie. 14 Wyjaśnił im więc: —Łazarz umarł. 15 Ale ze względu na was cieszę się, że Mnie tam nie było. Chcę bowiem, abyście uwierzyli. Chodźmy do niego! 16 —Chodźmy więc! Najwyżej umrzemy razem z nim—odezwał się Tomasz, zwany Bliźniakiem. 17

Gdy Jezus dotarł na miejsce, Łazarz już od czterech dni spoczywał w grobie. **18** A Betania leżała blisko Jerozolimy, w odległości niecałych trzech kilometrów, **19** dlatego wielu ludzi z Jerozolimy przyszło do Marty i Marii, aby wyrazić im swoje współczucie po stracie brata. **20** Gdy Marta dowiedziała się, że nadchodzi Jezus, wybiegła Mu na spotkanie. Maria zaś została w domu. **21** Spotkawszy Jezusa, Marta powiedziała: —Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł! **22** Ale jestem przekonana, że nawet teraz Bóg da Ci to, o co Go poprosisz. **23** —Twój brat zmartwychwstanie—powiedział Jezus. **24** —Tak, wiem o tym—odrzekła Marta. —Ożyje w dniu ostatecznego zmartwychwstania. **25** —To Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem—oznajmił Jezus. —Kto wierzy Mi, choćby umarł, będzie żyć. **26** A każdy, kto żyje i wierzy Mi, nigdy nie umrze. Czy wierzysz w to? **(aiōn g165)** **27** —Tak, Panie—odrzekła Marta—wierzę, że jesteś Synem Boga, Mesjaszem, który miał przyjść na świat. **28** Po tych słowach odeszła. Zawołała siostrę, Marię, i na osobności powiedziała jej: —Nauczyciel już przyszedł i chce się z tobą zobaczyć. **29** Maria natychmiast wstała i pobiegła do Niego. **30** Jezus nie wszedł jeszcze do wsi, ale czekał tam, gdzie Go spotkała Marta. **31** Przybysze z Jerozolimy, którzy byli z Marią w domu i pocieszali ją, zauważyli, że w pośpiechu wstała i wyszła. Pomyśleli więc, że idzie wypłakać się przy grobie Łazarza, dlatego poszli za nią. **32** Gdy Maria doszła do Jezusa i zobaczyła Go, upadła Mu do nóg i powiedziała: —Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. **33** Jezus zobaczył, jak Maria płacze, a wraz z nią ci, którzy za nią przyszli. Wtedy głęboko się wzruszył i zasmucił. **34** —Gdzie go pochowaliście?—zapytał. —Panie, chodź i zobacz—odpowiedzieli. **35** Wtedy Jezus zapłakał. **36** —Musiał być mu bardzo bliski!—zauważyli przybysze z Jerozolimy. **37** —Przecież przywrócił wzrok niewidomemu! Nie mógł więc sprawić, żeby Łazarz nie umarł?—mówili z wyrzutem niektórzy. **38** Poruszony do głębi, Jezus dotarł do grobowca. Była to grota, a jej wejście zamykał głaz. **39** —Odsuńcie głaz!—polecił Jezus. —Panie, ciało już cuchnie! Leży tam już bowiem od czterech dni—zawołała Marta, siostra zmarłego. **40** —Przecież powiedziałem ci, że jeśli uwierzysz, ujrzysz Bożą chwałę—odpowiedział Jezus. **41** Odsunięto więc głaz. A Jezus podniósł oczy ku górze i rzekł: —Ojcze, dziękuję Ci, że Mnie wysłuchałeś. **42** Ja wiem, że zawsze Mnie wysłuchujesz, ale mówię to ze względu na tych ludzi, aby uwierzyli, że to Ty Mnie posłałeś. **43** Potem zawołał donośnym głosem: —Łazarzu! Wyjdź! **44** Wtedy zmarły wyszedł z grobu. Jego stopy i ręce były jeszcze powiązane płóciennymi opaskami, a twarz owinięta chustą. —Rozwiążcie go i pozwólcie mu chodzić—rzekł Jezus. **45** Wówczas wielu ludzi z Jerozolimy, którzy przyszli z Marią i zobaczyli ten cud, uwierzyło Jezusowi. **46** Niektórzy jednak odeszli stamtąd i powiadomili o wszystkim faryzeuszy. **47** Ci zaś, razem z najwyższymi kapłanami, zwołali posiedzenie Wysokiej Rady. —Co robić?—zastanawiali się. —Ten człowiek dokonuje tak wielu cudów. **48** Jeżeli nic z nim nie zrobimy, wszyscy Mu uwierzą! A wtedy nadciągną Rzymianie i odbiorą nam świątynię i władzę nad krajem. **49** W tym momencie głos zabrał niejaki Kajfasz, który tego roku sprawował urząd najwyższego kapłana: —Nic nie rozumiecie! **50** Przecież lepiej będzie, jeśli jeden człowiek umrze za naród, niż miałby zginąć cały naród. **51** Nie powiedział tego sam od siebie. Jako najwyższy kapłan wypowiedział proroctwo, że Jezus ma umrzeć za cały naród. **52** I nie tylko za naród, lecz również po to, aby zgromadzić razem wszystkie Boże dzieci rozproszone po świecie. **53** Tego dnia przywódcy postanowili więc, że zabiją Jezusa. **54** Dlatego przestał On jawnie poruszać się po Judei. Skierował się natomiast wraz z uczniami do Efraim, miasteczka położonego blisko pustyni, i tam się zatrzymał. **55** Zbliżało się właśnie święto Paschy. I mnóstwo ludzi z całego kraju napływało do Jerozolimy jeszcze przed świętem, aby dopełnić ceremonii oczyszczenia. **56** Wszyscy wypatrywali także Jezusa i będąc w świątyni pytali siebie nawzajem: —Jak myślicie, czy przyjdzie na uroczystości? **57** Najwyżsi kapłani i faryzeusze publicznie ogłosili wtedy, że każdy, kto zobaczy Jezusa, ma ich natychmiast o tym poinformować, aby można Go było aresztować.

12 Na sześć dni przed rozpoczęciem Paschy Jezus przybył do Betanii, do Łazarza, którego niedawno wskrzesił z martwych. **2** Przygotowano z tej okazji kolację. Marta im usługiwała, Łazarz siedział razem z Jezusem, **3** natomiast Maria przyniosła butelkę bardzo drogiego olejku nardowego, namaściła nim stopy Jezusa i otarła je własnymi włosami. Cały dom napełnił się wspaniałym zapachem. **4** Na to Judasz, jeden z uczniów Jezusa (ten, który Go później zdradził), powiedział: **5** —Przecież można było sprzedać te perfumy i uzyskaną w ten sposób znaczną sumę rozdać biednym! **6** Powiedział to jednak nie z troski o biednych, ale dlatego, że był złodziejem. Jako skarbnik trzymał wspólną kasę i wykradał z niej pieniądze. **7** —Daj jej spokój!—odrzekł

Jezus. —Przygotowała to na dzień mojego pogrzebu. 8 Biedni zawsze będą wśród was, ale Mnie już wkrótce zabraknie. 9 Gdy mieszkańcy Jerozolimy dowiedzieli się, że Jezus jest w Betanii, przybyli tam. Chcieli się bowiem z Nim spotkać, ale także zobaczyć Łazarza, którego wzbudził z martwych. 10 Wówczas najwyżsi kapłani postanowili zabić również Łazarza, 11 bo z jego powodu wielu Żydów uwierzyło Jezusowi. 12 Następnego dnia wśród tłumów, które przybyły na święto, rozeszła się wieść, że Jezus zbliża się do miasta. 13 Ludzie wzięli więc liście palmowe, wyszli Mu na spotkanie i powitali Go wołając: —Niech żyje Król Izraela! Błogosławiony Ten, który przychodzi w imieniu Pana! 14 A Jezus dosiadł osiołka i jechał na nim, spełniając w ten sposób zapowiedź Pisma: 15 „Nie bój się, córko Syjonu! Oto nadchodzi twój król —jadąc na osiołku!”. 16 Wtedy jeszcze uczniowie nie rozumieli tego zdarzenia. Ale później, gdy Jezus został otoczony chwałą, przypomnieli sobie, że to o Nim mówiło Pismo. 17 Ci, którzy wcześniej na własne oczy widzieli, jak Jezus zawołał Łazarza i wskrzesił go z martwych, opowiadali o tym innym. 18 Dlatego aż tak wielki tłum wyszedł powitać Jezusa. Ludzie bowiem dowiedzieli się, że dokonał tego cudu. 19 Faryzeusze zaś mówili między sobą: —Chyba nie da się już nic zrobić. Cały świat poszedł za Nim. 20 W tym czasie przybyli na święto pewni Grecy, aby oddać chwałę Bogu. 21 Podeszli do Filipa, pochodzącego z Betsaidy w Galilei, i prosili go: —Chcielibyśmy spotkać się z Jezusem. 22 Filip porozmawiał z Andrzejem i razem powiedzieli o tym Jezusowi. 23 —Nadszedł czas, abym Ja, Syn Człowieczy, został otoczony chwałą—odpowiedział im Jezus. 24 —Zapewniam was: Jeśli ziarno pszenicy wpada w ziemię i nie obumiera, pozostaje samo. Jeśli obumiera, przynosi obfity plon. 25 Kto kocha ziemskie życie, utraci je. Lecz kto nie przywiązuje wagi do życia na tym świecie, otrzyma życie wieczne. **(aiōnios g166)** 26 Kto chce Mi służyć, niech idzie ze Mną. A tam, gdzie Ja będę, będzie i mój sługa. Mój Ojciec doceni bowiem tych, którzy Mi służą. 27 Teraz zaś przeżywam wielkie rozdarcie. Czy mam prosić: „Ojcze, uchroń Mnie przed tą chwilą”? Przecież właśnie z jej powodu przyszedłem na świat! 28 Ojcze, otocz swoje imię chwałą! Wówczas dał się słyszeć głos z nieba: —Już je otoczyłem chwałą i ponownie otoczę. 29 —Zagrzmiało!—powiedzieli niektórzy, słysząc ten głos. —To anioł przemówił—twierdzili inni. 30 —Ten głos odezwał się nie ze względu na Mnie, ale na was—odpowiedział Jezus. 31 —Nadszedł bowiem czas sądu nad światem. Teraz jego władca zostanie z niego wyrzucony. 32 A Ja, gdy zostanę podniesiony w górę, przyciągnę wszystkich do siebie. 33 Mówiąc o podniesieniu, dał im do zrozumienia, w jaki sposób umrze. 34 Wtedy ludzie z tłumu pytali Go: —Z Prawa Mojżesza wiemy, że Mesjasz będzie żyć wiecznie. Dlaczego więc mówisz, że Syn Człowieczy zostanie podniesiony w górę? Kim On właściwie jest? **(aiōn g165)** 35 —Jeszcze tylko przez chwilę będziecie mieli wśród siebie światło—odpowiedział Jezus. —Dopóki możecie, chodźcie więc w jego blasku, aby nie ogarnął was mrok. Kto bowiem chodzi w ciemności, nie wie, dokąd zmierza. 36 Póki macie światło, uwierzcie w nie, abyście stali się dziećmi światła. Po tych słowach Jezus odszedł i ukrył się przed tłumem. 37 Chociaż dokonał na oczach ludzi wielu cudów, nie wszyscy Mu uwierzyli. 38 W ten sposób spełniły się słowa proroka Izajasza, który powiedział: „Panie, kto uwierzy naszym słowom? Kto rozpoznał Twoje działanie?”. 39 Nie mogli jednak uwierzyć, ponieważ Izajasz powiedział również: 40 „Pan zaślepił ich oczy i uczynił twardymi ich serca, aby niczego nie widzieli i niczego nie zrozumieli. Dlatego nie chcą się opamiętać i zostać przeze Mnie uzdrowieni”. 41 Tak właśnie powiedział Izajasz, bo ujrzał Bożą chwałę. 42 Mimo to wielu przywódców uwierzyło Jezusowi. Nie przyznawali się jednak do tego w obawie przed faryzeuszami, którzy mogli wyrzucić ich z synagogi. 43 Ludzkie uznanie cenili bowiem bardziej niż przychylność Boga. 44 Dalej nauczając, Jezus zawołał do tłumów: —Kto wierzy Mi, wierzy również Temu, który Mnie posłał. 45 A kto Mnie widzi, widzi także Tego, który Mnie posłał. 46 Przyszedłem na świat jako światło, aby każdy, kto Mi wierzy, nie musiał tkwić w ciemności. 47 Jeśli ktoś Mnie słucha, ale nie jest Mi posłuszny, nie będę go sądzić. Nie przyszedłem bowiem na świat po to, aby potępić ludzi, ale aby ich zbawić. 48 Kto odrzuca Mnie i moje słowa, będzie miał jednak innego sędziego: będą nim słowa, które wypowiedziałem. To one osądzą go w dniu ostatecznym. 49 Nie przemawiałem bowiem z własnej inicjatywy. Ten, który Mnie posłał, przekazał Mi, co i jak mam mówić. 50 Przykazania mojego Ojca prowadzą do wiecznego życia, dlatego przekazuję wam, to, co Mi polecił. **(aiōnios g166)**

13 W przeddzień święta Paschy Jezus wiedział już, że nadszedł Jego czas—czas odejścia ze świata do Ojca. Tym, których ukochał, chciał okazać miłość aż do samego końca. 2 W czasie uroczystej kolacji diabeł zawładnął sercem Judasza (syna Szymona z Kariotu) i pobudził go do zdrady. 3 Jezus

wiedział, że Ojciec wszystko Mu powierzył. Wiedział również, że przyszedł od Ojca i do Niego odchodzi. **4** Dlatego wstał od kolacji, przebrał się, przepasał ręcznikiem, **5** a potem nalał wody do miski i zaczął myć uczniom nogi, wycierając je ręcznikiem, który miał na sobie. **6** Gdy podszedł do Szymona Piotra, ten zawołał: —Panie, Ty myjesz mi nogi?! **7** —Teraz nie zrozumiesz tego, co robię—odpowiedział Jezus. —Ale później zrozumiesz. **8** —O, nie!—protestował Piotr. —Nigdy nie będziesz mi mył nóg! —Jeśli tego nie zrobię, nie będziesz do Mnie należał—odrzekł Jezus. **(aiōn g165)** **9** —W takim razie umyj nie tylko moje nogi, ale także ręce i głowę! **10** —Wykąpany nie musi się myć, bo jest już czysty. Wystarczy, że opłucze nogi. Wy jesteście już czyści—jednak nie wszyscy. **11** Wiedział bowiem, kto Go zdradzi. Dlatego powiedział: „Nie wszyscy jesteście czyści”. **12** Po umyciu im nóg Jezus z powrotem się przebrał, usiadł z nimi i zapytał: —Czy rozumiecie, co zrobiłem? **13** Nazywacie Mnie „Nauczycielem” oraz „Panem” i macie rację, bo Nim jestem. **14** Skoro więc Ja, wasz Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi, to i wy powinniście czynić podobnie. **15** Dałem wam przykład, abyście postępowali wobec siebie tak, jak Ja. **16** Zapewniam was: Sługa nie jest ważniejszy od swojego pana, a posłaniec—od tego, kto go posłał. **17** Jeśli będziecie o tym pamiętać i tak postępować—będziecie szczęśliwi. **18** Nie do wszystkich jednak odnosi się to, co powiedziałem. Wiem bowiem, kogo wybrałem. Muszą się jednak wypełnić słowa Pisma: „Ten, który jadł ze Mną chleb, zwrócił się przeciwko Mnie”. **19** Mówię o tym już teraz, abyście—gdy tak się stanie—uwierzyli, że JA JESTEM. **20** Zapewniam was: Kto przyjmuje mojego posłańca, Mnie samego przyjmuje. A kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Tego, który Mnie posłał. **21** Potem, przejęty do głębi, powtórzył raz jeszcze: —Zapewniam was: Jeden z was Mnie zdradzi! **22** Zaniepokojeni uczniowie popatrzyli po sobie, zastanawiając się, o kim mówi. **23** Jeden z nich, najbliższy przyjaciel Jezusa, siedział tuż przy Nim. **24** Szymon Piotr dał mu więc znak, aby zapytał, o kogo chodzi. **25** Ten więc nachylił się i zapytał: —Panie, kto to? **26** —To ten, któremu podam kawałek umoczonego w sosie chleba—odrzekł Jezus. Umoczył więc kawałek i podał Judaszowi. **27** On zjadł i wtedy opanował go szatan. Jezus zaś powiedział do Judasza: —Zrób szybko to, co zamierzasz. **28** Nikt jednak tego nie zrozumiał. **29** Ponieważ Judasz był skarbnikiem, niektórzy myśleli, że Jezus wydał mu polecenie: „Kup rzeczy potrzebne na święto” lub „Zanieś pieniądze biednym”. **30** Gdy więc Judasz zjadł podany kawałek chleba, natychmiast wyszedł. A była już noc. **31** Po jego wyjściu Jezus powiedział: —Ja, Syn Człowieczy, zostałem teraz otoczony chwałą. I otoczę chwałą Boga. **32** On zaś wkrótce otoczy chwałą Mnie. **33** Kochani! Będę z wami jeszcze tylko chwilę. Potem będziecie Mnie szukać, ale jak powiedziałem przywódcom, tak i wam powtarzam: Tam, gdzie idę, nie możecie pójść. **34** Daję wam nowe przykazanie, abyście się wzajemnie kochali. Jak Ja was ukochałem, tak wy macie kochać jedni drugich. **35** Jeśli będziecie okazywać sobie nawzajem miłość, wszyscy rozpoznają, że naprawdę jesteście moimi uczniami. **36** —Panie, ale dokąd odchodzisz?—zaniepokoił się Szymon Piotr. —Teraz nie możesz iść tam razem ze Mną—odpowiedział Jezus—ale kiedyś pójdziesz. **37** —Dlaczego nie teraz, Panie? Oddam za Ciebie życie! **38** —Oddasz za Mnie życie?—odparł Jezus. —Zapewniam cię, że zanim rano zapieje kogut, trzy razy zaprzeczysz, że Mnie znasz.

14 Niech wasze serca nie drżą ze strachu. Wierzcie Bogu—i Mi wierzcie! **2** W domu mojego Ojca jest wiele mieszkań. Gdyby tak nie było, to czy mówiłbym wam, że idę przygotować wam miejsce? **3** A gdy odejdę i wszystko przygotuję, wrócę i zabiorę was ze sobą, abyście byli tam, gdzie Ja. **4** Przecież znacie drogę prowadzącą tam, dokąd odchodzę. **5** —Panie, nie mamy pojęcia, dokąd odchodzisz—odezwał się Tomasz. —Jak więc możemy znać drogę? **6** —Ja jestem drogą, prawdą i życiem—odpowiedział mu Jezus. —Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przeze Mnie. **7** Jeśli Mnie poznaliście, będziecie znać także mojego Ojca. Zresztą już Go znacie, bo Go zobaczyliście. **8** —Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy—rzekł Filip. **9** —Filipie! Tak długo z wami przebywam, a wciąż jeszcze nie wiesz, kim jestem?—odpowiedział Jezus. —Kto Mnie zobaczył, zobaczył również Ojca. Dlaczego więc prosisz: Pokaż nam Ojca? **10** Czy nie wierzysz, że jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie? Dzieła, o których wam mówię, nie są moją inicjatywą. Dokonuje ich Ojciec, który jest we Mnie. **11** Uwierzcie, że jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie. A jeśli nie chcecie wierzyć Mi na słowo, uwierzcie ze względu na dzieła Ojca. **12** Zapewniam was: Kto Mi wierzy, będzie czynił cuda takie, jak Ja—a nawet jeszcze większe, bo już odchodzę do Ojca. **13** I zrobię to, o co poprosicie w moim imieniu—w ten sposób otoczę mojego Ojca chwałą. **14** Jeśli będziecie Mnie o coś prosić w moim imieniu, zrobię to. **15** Jeśli Mnie kochacie, będziecie posłuszni moim

nakazom. 16 A Ja poproszę Ojca, aby dał wam innego
Pocieszyciela—takiego, który pozostanie z wami na
zawsze. (aiōn g165) 17 Jest to Duch prawdy, którego
świat nie może przyjąć, bo Go nie dostrzega i nie zna.
Wy jednak Go znacie, bo już jest z wami, a będzie
także w was. 18 Nie zostawię was samych—przyjdę
do was. 19 Już za chwilę zniknę z oczu świata.
Ale wy Mnie widzicie, bo żyję—i wy też będziecie
żyć. 20 W tym dniu przekonacie się, że Ja jestem w
Ojcu, wy—we Mnie, a Ja—w was. 21 Pamiętajcie:
Ten Mnie naprawdę kocha, kto zna moje nakazy i
stosuje się do nich. A kto Mnie kocha, tego kocha
również mój Ojciec, i Ja go kocham, i objawię mu
siebie. 22 Zapytał Go wtedy Juda (nie ten z Kariotu):
—Panie, dlaczego nie objawisz się światu, a tylko
nam? 23 —Kto Mnie kocha, będzie posłuszny moim
słowom—odparł Jezus. —Mój Ojciec też będzie go
kochał i przyjdziemy do niego, i w nim zamieszkamy.
24 Kto zaś nie kocha Mnie, nie będzie posłuszny
moim słowom. A moje słowa nie pochodzą ode Mnie,
ale od Ojca, który Mnie posłał. 25 Mówię o tym teraz,
dopóki jestem z wami. 26 Gdy Ojciec pośle do was w
moim imieniu Pocieszyciela—Ducha Świętego—to
On wszystkiego was nauczy i przypomni to, o czym
wcześniej mówiłem. 27 Zostawiam wam mój pokój
i daję go wam. Nie jest to pokój, jaki oferuje świat,
ale pokój pochodzący ode Mnie. Niech więc wasze
serca nie drżą ze strachu i niech się nie lękają. 28
Pamiętacie, że powiedziałem wam: Odchodzę, ale
przyjdę do was znowu. Gdybyście Mnie szczerze
kochali, cieszylibyście się, że wracam do Ojca, który
jest większy ode Mnie. 29 Tak więc uprzedziłem was
o tym, co nastąpi, abyście uwierzyli Mi, gdy to się
stanie. 30 Musimy jednak kończyć tę rozmowę, bo
zbliża się władca tego świata. Nie ma on jednak nade
Mną żadnej władzy. 31 Chcę, aby cały świat zobaczył,
że kocham Ojca i robię wszystko, co Mi polecił. Teraz
jednak wstańmy i chodźmy stąd!

15 Potem Jezus powiedział: —Ja jestem
prawdziwym krzewem winorośli, a mój
Ojciec—ogrodnikiem. 2 Odcina każdą gałązkę, która
nie owocuje, a tę, która już owocuje, oczyszcza,
aby owocowała jeszcze lepiej. 3 Wy już jesteście
oczyszczeni dzięki temu, co wam powiedziałem. 4
Trwajcie we Mnie, a Ja będę trwał w was. Tak jak
gałązka nie może owocować sama z siebie, jeśli nie
trwa w krzewie, tak i wy—jeśli nie trwacie we Mnie. 5
Ja jestem krzewem winorośli, a wy—jego gałązkami.
Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten obficie owocuje.
Beze Mnie jednak nic nie możecie zrobić. 6 Jeżeli
ktoś nie trwa we Mnie, zostanie odrzucony—tak jak
gałązka, która usycha. Zbiera się takie, wrzuca do
ognia i spala. 7 Jeśli jednak będziecie we Mnie trwać,
a moje słowa—w was, proście o cokolwiek chcecie, a
tak się stanie. 8 Mój Ojciec dozna chwały przez to, że
obficie zaowocujecie i staniecie się moimi uczniami. 9
Ukochałem was tak, jak Mnie ukochał Ojciec. Trwajcie
więc w mojej miłości. 10 A będziecie w niej trwać, gdy
okażecie posłuszeństwo moim nakazom—tak jak Ja
jestem posłuszny nakazom mojego Ojca i trwam w
Jego miłości. 11 Mówię o tym po to, abyście mieli
w sobie moją radość i abyście byli nią napełnieni.
12 Daję wam moje przykazanie, abyście kochali się
nawzajem, tak jak Ja was ukochałem. 13 Nikt nie
kocha bardziej niż ten, kto oddaje swoje życie za
przyjaciół. 14 Wy jesteście moimi przyjaciółmi, jeśli
robicie to, co wam nakazuję. 15 Już nie nazywam
was sługami, bo sługa nie wie, co zamierza jego
pan. Nazwałem was przyjaciółmi, bo powiedziałem
wam wszystko, co usłyszałem od Ojca. 16 To nie
wy Mnie wybraliście, ale Ja was. Przeznaczyłem
was do tego, abyście szli i przynosili owoc—trwały
owoc!—i aby Ojciec dał wam to, o co Go poprosicie
w moim imieniu. 17 Nakazuję wam więc, abyście
kochali jedni drugich! 18 Jeśli świat was nienawidzi,
to pamiętajcie, że Mnie najpierw znienawidził.
19 Gdybyście należeli do świata, kochałby was.
Ponieważ jednak nie należycie do niego—bo Ja
was wybrałem dla siebie—nienawidzi was. 20
Przypomnijcie sobie, co wam niedawno powiedziałem:
Sługa nie jest ważniejszy od swojego pana. Skoro
Mnie prześladowali, i was będą prześladować. A
jeśli słuchali moich słów, i waszych posłuchają. 21
Ze względu na Mnie będą was prześladować, bo
nie znają Tego, który Mnie posłał. 22 Gdybym nie
przyszedł i nie mówił do nich, nie mieliby grzechu.
Lecz teraz już nie mogą się usprawiedliwić. 23 Kto
Mnie nienawidzi, nienawidzi także mojego Ojca. 24
Nie mieliby grzechu, gdybym nie uczynił na ich oczach
cudów, których nikt nigdy nie dokonał. Oni jednak
widzieli je, a mimo to znienawidzili i Mnie, i Ojca.
25 W ten sposób sprawdziły się słowa zapisane w
Piśmie: „Znienawidzili Mnie bez powodu”. 26 Lecz
Pocieszyciel—Duch prawdy, którego poślę wam od
mojego Ojca, opowie wam o Mnie, 27 a wy opowiecie
o Mnie innym, bo jesteście ze Mną od samego
początku.

16 Powiedziałem wam o tym, abyście się nie
załamali. 2 Wyrzucą was bowiem z synagogi.
Co więcej, nadchodzi czas, gdy ludzie chcący was

zabić będą przekonani, że ich działanie podoba się Bogu. **3** Będą tak postępować, bo nigdy nie poznali ani Ojca, ani Mnie. **4** Mówię o tym teraz, zanim ten czas nastanie, abyście pamiętali, że was ostrzegałem. Nie mówiłem o tym wcześniej, bo byłem z wami. **5** Teraz jednak odchodzę do Tego, który Mnie posłał. Nie pytacie już: „Dokąd odchodzisz?”. **6** Powiedziałem wam bowiem o tym i smutek wypełnił wasze serca. **7** Zapewniam was jednak, że moje odejście jest dla was korzystne. Jeśli bowiem nie odejdę, Pocieszyciel do was nie przyjdzie. Ale gdy odejdę, przyślę Go do was. **8** Wtedy On przekona świat o grzechu, o prawości i o sądzie. **9** O grzechu—bo ludzie Mi nie wierzą. **10** O prawości—bo odchodzę do Ojca i już Mnie nie ujrzycie. **11** O sądzie—bo władca tego świata już został skazany. **12** Tak wiele chciałbym wam jeszcze powiedzieć, lecz teraz nie jesteście w stanie tego zrozumieć. **13** Gdy jednak przyjdzie Duch prawdy, wprowadzi was w całą prawdę. Nie będzie mówił sam od siebie, lecz przekaże wam to, co usłyszał. Powie wam także o tym, co przyniesie przyszłość. **14** On otoczy Mnie chwałą, bo przekaże wam to, co do Mnie należy. **15** Wszystko, co ma Ojciec, jest moje. Dlatego powiedziałem, że Duch weźmie ode Mnie i wam to przekaże. **16** Już niebawem odejdę. Ale wkrótce zobaczycie Mnie znowu! **17** —O co Mu chodzi?—zastanawiali się uczniowie. —„Już niebawem odejdę. Ale wkrótce zobaczycie Mnie znowu” albo „Odchodzę do Ojca”? **18** Co ma na myśli, mówiąc: „Już niebawem”? Nie rozumiemy tego. **19** Jezus wiedział, że chcieli Go o to zapytać. Powiedział więc: —Zastanawiacie się, co miałem na myśli, mówiąc: „Już niebawem odejdę. Ale wkrótce zobaczycie Mnie znowu”? **20** Zapewniam was: Wkrótce będziecie płakać i smucić się, a świat będzie się cieszyć. Wasz smutek zostanie jednak przemieniony w radość. **21** Gdy kobieta rodzi, doznaje smutku, bo nadszedł czas rozwiązania. Ale gdy już urodzi, z radości zapomina o bólu, bo jej dziecko przyszło na świat. **22** Teraz przytłacza was smutek, ale gdy zobaczę was znowu, wasze serca napełnią się radością—radością, której już nikt nie zdoła wam odebrać. **23** Wtedy nie będziecie Mnie już o nic pytać. Zapewniam was: Jeśli wtedy poprosicie o coś Ojca w moim imieniu, da wam to. **24** Dotychczas nie prosiliście Go o nic w moim imieniu. Teraz proście, a otrzymacie, i wasza radość nie będzie miała granic! **25** O wielu rzeczach mówiłem wam za pomocą przypowieści. Nadchodzi jednak czas, gdy o sprawach dotyczących Ojca będę wam mówił wprost—bez porównań. **26** Wtedy będziecie prosić w moim imieniu, a Ja nie będę musiał o to prosić Ojca. **27** On sam was kocha, ponieważ wy Mnie ukochaliście i uwierzyliście, że przyszedłem od Niego. **28** Tak, przyszedłem na świat od Ojca i opuszczam świat, aby do Niego powrócić. **29** —Teraz wszystko mówisz nam wprost, bez porównań—odrzekli uczniowie. **30** —Nareszcie rozumiemy, że wszystko wiesz i nie potrzebujesz, aby ktokolwiek zadawał Ci pytania. Wierzymy, że przyszedłeś od Boga. **31** —Mówicie, że wierzycie?—rzekł Jezus. **32** —Oto nadchodzi czas, a właściwie już nadszedł, gdy pouciekacie do swoich domów i zostawicie Mnie samego. Nie będę jednak sam, ponieważ jest ze Mną Ojciec. **33** Powiedziałem wam o tym wszystkim, abyście dzięki Mnie doświadczali pokoju. Na świecie czeka was cierpienie. Ale bądźcie odważni—Ja zwyciężyłem ten świat.

17 Gdy Jezus skończył rozmowę z nimi, spojrzał w niebo i rzekł: —Ojcze, nadszedł już czas. Otocz swojego Syna chwałą, aby i On otoczył chwałą Ciebie. **2** Udzieliłeś Mi władzy nad każdym człowiekiem po to, abym dał życie wieczne wszystkim, których Mi powierzyłeś. **(aiōnios g166)** **3** A życie wieczne polega na poznaniu Ciebie—jedynego, prawdziwego Boga, i Jezusa Chrystusa, którego posłałeś. **(aiōnios g166)** **4** Otoczyłem Cię chwałą na ziemi, bo wykonałem zadanie, które Mi zleciłeś. **5** Teraz więc, Ojcze, otocz Mnie tą chwałą, którą miałem u Ciebie, zanim powstał świat. **6** Objawiłem Cię ludziom, których Mi dałeś ze świata. Należeli do Ciebie i powierzyłeś Mi ich, a oni zachowali Twoje słowo. **7** Już wiedzą, że wszystko, co mam, pochodzi od Ciebie. **8** Przekazałem im Twoje polecenia, a oni je przyjęli i rozpoznali, że to Ty Mnie posłałeś. **9** Właśnie za nich się modlę. Nie za świat, lecz za tych, których Mi powierzyłeś, bo należą do Ciebie. **10** Wszystko, co należy do Mnie, jest Twoje, a Twoje—jest moje. Oni zaś oddają Mi chwałę. **11** Ja opuszczam ten świat i idę do Ciebie, ale oni zostają. Dlatego, Ojcze święty, ochraniaj ich mocą Twojego imienia, które Mi dałeś. I spraw, aby żyli w takiej jedności, jak My. **12** Dopóki z nimi byłem, sam ochraniałem ich mocą Twojego imienia, którą Mi dałeś. Strzegłem ich i nie zginął nikt z nich, z wyjątkiem syna zatracenia—jak przepowiedziało Pismo. **13** Teraz zaś idę do Ciebie i mówię im o tym, aby napełniała ich moja radość. **14** Przekazałem im Twoje słowo, a świat ich znienawidzi, ponieważ—tak jak Ja—nie należą do niego. **15** Nie proszę, abyś ich stąd zabrał, lecz abyś chronił ich przed złem. **16** Tak jak i Ja, nie należą oni do świata. **17** Spraw, aby byli

oddani prawdzie, którą jest Twoje słowo. **18** Tak jak Ty posłałeś Mnie na świat, tak teraz Ja posyłam ich do innych ludzi. **19** Za nich też poświęcam siebie, aby byli oddani prawdzie. **20** Modlę się nie tylko za nich, ale także za tych, którzy dzięki ich słowom uwierzą Mi. **21** Ojcze, niech wszyscy oni żyją w jedności, jak Ty we Mnie, a Ja w Tobie. Niech będą w jedności z nami, aby świat uwierzył, że to Ty Mnie posłałeś! **22** Obdarzyłem ich też chwałą, którą Mi dałeś, aby żyli w jedności, tak jak My: **23** Ja w nich, a Ty we Mnie—aby żyli w doskonałej jedności, wtedy bowiem świat zrozumie, że Mnie posłałeś i że ukochałeś ich tak jak Mnie. **24** Ojcze, chcę, aby ci, których Mi powierzyłeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja będę, i aby mogli widzieć chwałę, którą Mi dałeś. Ukochałeś Mnie bowiem, zanim powstał świat. **25** Sprawiedliwy Ojcze! Świat Cię nie poznał, ale Ja Cię znam. I oni również wiedzą, że to Ty Mnie posłałeś. **26** Objawiłem im bowiem Ciebie i nadal będę objawiać, aby doświadczyli tej wspaniałej miłości, jaką Mnie obdarzasz, i abym mógł w nich trwać.

18 Potem Jezus udał się z uczniami do ogrodu, znajdującego się za potokiem Cedron. **2** Judasz, zdrajca, znał to miejsce, bo Jezus często odwiedzał je z uczniami. **3** Przyszedł więc tam wraz z rzymskim oddziałem oraz strażą, wysłaną przez najwyższych kapłanów i faryzeuszy. Uzbrojeni, nieśli pochodnie i latarnie. **4** Jezus wiedząc, co Go czeka, wyszedł im na spotkanie **5** i zapytał: —Kogo szukacie? —Jezusa z Nazaretu—powiedzieli. —JA JESTEM—odrzekł Jezus. W tłumie stał również Judasz—zdrajca. **6** A gdy Jezus powiedział: „JA JESTEM", wszyscy cofnęli się i padli na ziemię. **7** —Kogo szukacie?—powtórzył Jezus. —Jezusa z Nazaretu—odpowiedzieli. **8** —Mówię wam, że to Ja—powiedział Jezus. —Skoro szukacie Mnie, pozwólcie reszcie odejść. **9** Powiedział to, aby wypełniła się zapowiedź proroka: „Nie utraciłem ani jednego z tych, których Mi dałeś". **10** Wtedy Szymon Piotr wyjął miecz, zamachnął się i odciął prawe ucho słudze najwyższego kapłana, Malchusowi. **11** —Schowaj miecz—rzekł do niego Jezus. —Czyż nie mam pić z kielicha, który podaje Mi Ojciec? **12** Wtedy żołnierze, ich dowódca oraz strażnicy wysłani przez kapłanów złapali Jezusa, związali Go **13** i zaprowadzili najpierw do Annasza, który był teściem Kajfasza, sprawującego tego roku urząd najwyższego kapłana. **14** To właśnie Kajfasz powiedział wcześniej żydowskim przywódcom, że lepiej będzie, aby jeden człowiek umarł za cały naród. **15** Za Jezusem podążał Szymon Piotr i jeszcze jeden uczeń, który był znajomym najwyższego kapłana. Dzięki temu wszedł razem z Jezusem na dziedziniec rezydencji najwyższego kapłana. **16** Tymczasem Piotr został za bramą. Drugi uczeń porozmawiał jednak z kobietą pełniącą służbę przy drzwiach i po chwili wprowadził na dziedziniec również Piotra. **17** —Ty chyba jesteś jednym z uczniów tego człowieka?—zapytała Piotra służąca. —Ależ skąd!—zaprzeczył. **18** Było zimno, więc słudzy oraz strażnicy rozpalili ognisko i grzali się przy nim. Wśród nich stał również Piotr. **19** W tym czasie najwyższy kapłan wypytywał Jezusa o Jego naukę i zwolenników. **20** —Nauczałem publicznie—odpowiedział Jezus. —Przemawiałem w synagodze i w świątyni, wśród wielu ludzi. Niczego nie mówiłem po kryjomu. **21** Dlaczego Mnie więc o to pytasz? Zapytaj tych, którzy Mnie słuchali. Oni wiedzą, co mówiłem. **22** —Jak się odzywasz do najwyższego kapłana?!—zawołał stojący w pobliżu sługa i uderzył Jezusa w twarz. **23** —Jeśli powiedziałem coś złego, udowodnij to—odrzekł Jezus. —A jeśli nie, to dlaczego Mnie uderzyłeś? **24** Wtedy Annasz odesłał związanego Jezusa do najwyższego kapłana, Kajfasza. **25** Tymczasem Piotr nadal grzał się przy ognisku. —Nie jesteś przypadkiem jednym z uczniów Jezusa?—zapytano go. —Oczywiście, że nie—wyparł się Piotr. **26** Ale jeden ze służących najwyższego kapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho, stwierdził: —Chyba widziałem ciebie razem z nim w ogrodzie?! **27** Piotr znowu zaprzeczył. I wtedy właśnie zapiał kogut. **28** Było już rano. Od Kajfasza zaprowadzono Jezusa do rezydencji gubernatora. Oskarżyciele jednak nie weszli do środka, aby nie narazić się na rytualną nieczystość. Chcieli bowiem uczestniczyć w kolacji paschalnej. **29** Piłat, rzymski gubernator, wyszedł więc do nich i zapytał: —Jakie zarzuty stawiacie temu człowiekowi? **30** —Gdyby nie był przestępcą, nie przyprowadzalibyśmy go do ciebie—odpowiedzieli. **31** —Zabierzcie go sobie i sądźcie według własnego prawa—odrzekł Piłat. —Przecież wiesz, że bez twojej zgody nie wolno nam nikogo skazać na śmierć—tłumaczyli. **32** W ten sposób spełniła się zapowiedź Jezusa, dotycząca sposobu, w jaki zostanie zabity. **33** Piłat wrócił więc do rezydencji i polecił, aby przyprowadzono Jezusa. —Jesteś Królem Żydów?—zapytał. **34** —Sam tak uważasz czy tylko powtarzasz, co ci powiedziano?—odpowiedział pytaniem Jezus. **35** —Czy ja jestem Żydem?—odparł Piłat. —To twój naród i jego przywódcy przyprowadzili cię do mnie. Co zrobiłeś? **36** —Moje królestwo nie pochodzi z tego świata—rzekł Jezus. —Gdyby tak

było, moi słudzy walczyliby, żebym nie wpadł w ręce przywódców. Teraz moje królestwo nie jest jednak z tego świata. **37** —Więc jednak jesteś królem? —Sam to potwierdzasz. Po to się narodziłem i po to przyszedłem na świat, aby opowiedzieć ludziom o prawdzie. A każdy, kto kocha prawdę, słucha Mnie. **38** —Co to jest prawda?—zapytał Piłat. Następnie wyszedł do zebranych i powiedział: —Nie znajduję w nim żadnej winy! **39** Jest zwyczaj, że na święto Paschy uwalniam wam jednego z waszych więźniów. Jeśli więc chcecie, tym razem uwolnię Króla Żydów. **40** —Nie! Nie tego! Wypuść raczej Barabasza!—zaczęli krzyczeć. A Barabasz był buntownikiem.

19 Piłat kazał więc wyprowadzić Jezusa i ubiczować. **2** Żołnierze włożyli na Jego głowę koronę uplecioną z długich, ostrych cierni i ubrali Go w purpurowy płaszcz. **3** Podchodzili do Niego, bili po twarzy i wykrzykiwali: —Niech żyje Król Żydów! **4** Potem Piłat raz jeszcze wyszedł do tłumu mówiąc: —Wyprowadzam go tu, żebyście zobaczyli, że nie znajduję w nim żadnej winy. **5** Wtedy Jezus wyszedł na zewnątrz—w purpurowym płaszczu i koronie cierniowej na głowie. —Oto człowiek!—rzekł Piłat. **6** —Ukrzyżuj! Ukrzyżuj go!—zaczęli krzyczeć kapłani i ich strażnicy na widok Jezusa. —Sami go ukrzyżujcie! Ja nie znajduję w nim żadnej winy!—odpowiedział Piłat. **7** —My też mamy Prawo. I według naszego Prawa powinien zginąć, bo nazywał siebie Synem Bożym!—wołali. **8** Te słowa jeszcze bardziej przestraszyły Piłata. **9** Ponownie wszedł do rezydencji i zapytał Jezusa: —Skąd pochodzisz? Ale Jezus nic mu nie odpowiedział. **10** —Nie chcesz ze mną rozmawiać?—dziwił się. —Czy nie wiesz, że mam prawo cię uwolnić albo ukrzyżować? **11** —Nie miałbyś nade Mną władzy, gdyby nie dano ci jej z góry—odrzekł Jezus. —Dlatego większy grzech popełnił ten, który oddał Mnie w twoje ręce. **12** Od tego momentu Piłat starał się uwolnić Jezusa, ale żydowscy przywódcy ostro się temu sprzeciwiali: —Jeśli go uwolnisz, nie będziesz przyjacielem cezara. Kto obwołuje się królem, występuje przecież przeciwko cezarowi. **13** Usłyszawszy to, Piłat znowu wyprowadził Jezusa na zewnątrz, sam zaś usiadł na fotelu sędziowskim, w miejscu zwanym Kamienny Bruk (po hebrajsku: „Gabbata"). **14** Było około południa, następnego dnia rozpoczynała się Pascha. Wtedy rzekł do zebranych: —Oto wasz król! **15** —Precz z nim! Przecz! Ukrzyżuj go!—krzyczeli. —Mam ukrzyżować waszego króla?!—pytał Piłat. —Nie mamy żadnego króla oprócz cezara!—zawołali najwyżsi kapłani. **16** Wówczas Piłat wydał im Jezusa, aby Go ukrzyżowali. I zabrali Go. **17** Jezus niósł swój krzyż na miejsce zwane Czaszką (po hebrajsku: „Golgota"). **18** Gdy dotarł na miejsce, ukrzyżowano Go razem z dwoma innymi skazańcami: Jezusa w środku, a tych dwóch po Jego prawej i lewej stronie. **19** Piłat zaś przygotował i kazał umieścić na krzyżu tabliczkę z napisem: „Jezus z Nazaretu, Król Żydów". **20** Wielu Żydów mogło więc przeczytać ten opis Jego winy (sporządzony po hebrajsku, łacinie i grecku), bowiem miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, znajdowało się w pobliżu miasta. **21** Kapłani jednak domagali się od Piłata: —Nie pisz: „Król Żydów", ale: „Twierdził, że jest Królem Żydów". **22** —Napisałem i koniec!—odrzekł Piłat. **23** Po ukrzyżowaniu Jezusa, żołnierze zabrali Jego ubrania i podzielili je na cztery części—dla każdego po jednej. Wzięli też tunikę, która była utkana w całości—bez szwów. **24** —Nie rozdzierajmy jej—mówili między sobą—ale rzućmy o nią losy. Zobaczymy, kto ją wygra. W ten sposób spełniło się proroctwo: „Rozdzielają między siebie moje ubrania i rzucają losy o moją tunikę". Tak właśnie uczynili żołnierze. **25** A obok krzyża Jezusa stały: Jego matka, Jego ciotka—Maria (żona Kleofasa) i Maria z Magdali. **26** Gdy Jezus zobaczył matkę stojącą obok ucznia, który był Jego najbliższym przyjacielem, rzekł do niej: —To jest twój syn! **27** A do ucznia: —To jest twoja matka! I od tego momentu uczeń wziął ją do swojego domu. **28** Wiedząc, że Jego dzieło dobiegło już końca, Jezus—wypełniając zapowiedź Pisma—rzekł: —Jestem spragniony. **29** A stał tam dzban z kwaśnym winem. Nasączono nim więc gąbkę i na kiju podano Mu do ust. **30** Gdy Jezus skosztował, rzekł: —Wykonało się. Po tych słowach opuścił głowę i skonał. **31** Ponieważ był to dzień poprzedzający szabat i wielkie święto, żydowscy przywódcy nie chcieli zostawić martwych ciał na krzyżach do następnego dnia. Poprosili więc Piłata, aby połamano skazańcom nogi, przyspieszając ich śmierć, i usunięto ciała. **32** Przyszli więc żołnierze i połamali nogi—najpierw jednemu skazańcowi ukrzyżowanemu z Jezusem, potem drugiemu. **33** Gdy podeszli do Jezusa, zobaczyli, że już umarł. Nie łamali Mu więc nóg. **34** Jeden z żołnierzy przebił jednak włócznią Jego bok, z którego wypłynęła krew i woda. **35** Wiemy, że tak było, ponieważ potwierdził to naoczny świadek, a jego opis jest zgodny z prawdą. On wie, że przekazuje prawdę, abyście i wy uwierzyli. **36** Stało się tak, aby spełniły się słowa Pisma: „Kości Jego nie zostaną połamane". **37** A także: „Będą patrzeć na Tego, którego przebili". **38** Po tym wszystkim niejaki Józef z

Arymatei poprosił Piłata o zgodę na zabranie ciała Jezusa. Józef był Jego uczniem, jednak ukrywał się przed przywódcami, ponieważ się ich bał. **39** Przybył tam również Nikodem—ten, który kiedyś odwiedził Jezusa nocą i przyniósł z sobą około trzydziestu kilogramów mieszaniny mirry i aloesu. **40** Zabrali więc ciało Jezusa i—zgodnie z żydowskim zwyczajem pogrzebowym—obwiązali je lnianymi płótnami oraz obsypali balsamem. **41** Niedaleko miejsca ukrzyżowania, w ogrodzie, znajdował się nowy, nieużywany dotąd grobowiec. **42** Złożyli w nim więc ciało Jezusa, bo spieszyli się, aby zdążyć przed nastaniem szabatu.

20 W niedzielę, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, przyszła do grobu Maria z Magdali. Zobaczyła, że głaz zamykający wejście jest odsunięty. **2** Pobiegła więc do Szymona Piotra i do ucznia, który był najbliższym przyjacielem Jezusa, ze słowami: —Ktoś zabrał z grobu Pana i nie wiem, gdzie Go położono! **3** Piotr wraz z tym uczniem szybko wybrali się do grobu. **4** Biegli razem, ale tamten wyprzedził Piotra i pierwszy dobiegł na miejsce. **5** Zajrzał i zobaczył leżące płótna, ale nie wszedł do środka. **6** Po chwili nadbiegł Szymon Piotr. Wszedł do grobowca i zaczął oglądać płótna **7** oraz chustę okrywającą głowę Jezusa, która leżała zwinięta nie z płótnami, ale osobno. **8** Potem również uczeń, który pierwszy dobiegł na miejsce, wszedł do środka. Zobaczył pusty grób i uwierzył. **9** Do tej pory nie rozumieli bowiem słów Pisma, mówiących, że Jezus ma zmartwychwstać. **10** Po tym wszystkim uczniowie wrócili do domu. **11** Maria z Magdali stała natomiast przed wejściem do grobu i płakała. Po chwili, gdy zajrzała do środka, **12** zobaczyła dwóch aniołów w białych szatach. Jeden siedział w miejscu, w którym leżała głowa Jezusa, drugi—w miejscu, w którym były Jego stopy. **13** —Dlaczego płaczesz?—zapytali ją aniołowie. —Ktoś zabrał mojego Pana i nie wiem, gdzie Go położył—odpowiedziała. **14** Następnie odwróciła się i zobaczyła stojącego Jezusa, ale Go nie poznała. **15** —Dlaczego płaczesz? Kogo szukasz?—zapytał Jezus. —Panie, jeśli to ty Go wyniosłeś, powiedz, gdzie Go położyłeś, a ja Go stamtąd wezmę—powiedziała Maria, myśląc, że to ogrodnik. **16** —Mario!—rzekł Jezus. —Rabbuni! (to znaczy: „Nauczycielu!")—powiedziała Maria. **17** —Nie zatrzymuj Mnie—rzekł Jezus. —Jeszcze nie wstąpiłem do Ojca. Idź natomiast do moich braci i powiedz im: Idę do mojego Ojca i do waszego Ojca, do mojego Boga i do waszego Boga. **18** Wtedy Maria udała się do uczniów i oznajmiła: —Widziałam Pana!—i powtórzyła im, co jej powiedział. **19** Jeszcze tego samego dnia, wieczorem, uczniowie zebrali się w jednym miejscu. Bali się przywódców, więc spotkali się za zamkniętymi drzwiami. Nagle do pomieszczenia, w którym byli, wszedł Jezus—stanął pośrodku nich i powiedział: —Pokój wam! **20** I pokazał im przebite ręce oraz bok. Na widok żywego Pana ogarnęła ich radość. **21** On zaś powtórzył: —Pokój wam! Jak Ojciec posłał Mnie, tak i Ja posyłam was. **22** Po tych słowach tchnął na nich i rzekł: —Weźcie Ducha Świętego! **23** Ci, których uwolnicie od grzechów, będą od nich wolni, ci zaś, których nie uwolnicie, pozostaną w grzechach. **24** Nie było wtedy wśród nich jednego ucznia—Tomasza, zwanego Bliźniakiem. **25** Pozostali powiedzieli mu więc: —Słuchaj! Widzieliśmy Pana! —Co takiego?!—zawołał Tomasz. —Jeżeli nie zobaczę na Jego rękach śladów po gwoździach i nie włożę w nie palca, nie uwierzę! Jeśli nie włożę ręki w Jego przebity bok—nie uwierzę! **26** Minęło osiem dni i uczniowie znowu zebrali się w jednym miejscu. Tym razem Tomasz był z nimi. Podobnie jak poprzednio, Jezus wszedł pomimo zamkniętych drzwi, stanął pośrodku i powiedział: —Pokój wam! **27** Następnie rzekł do Tomasza: —Włóż palec w moje ręce. Włóż rękę w mój bok. I nie bądź już niedowiarkiem, ale uwierz! **28** —Jesteś moim Panem i Bogiem!—zawołał Tomasz. **29** —Uwierzyłeś, bo Mnie zobaczyłeś?—odparł Jezus. —Szczęśliwi są jednak ci, którzy uwierzyli, chociaż Mnie nie widzieli! **30** Jezus uczynił na oczach uczniów o wiele więcej cudów niż to opisano w tej księdze. **31** Te jednak, które się w niej znalazły, zostały zapisane po to, abyście uwierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Boga, i abyście wierząc Mu otrzymali życie wieczne.

21 Po jakimś czasie Jezus po raz kolejny ukazał się uczniom. Było to nad Jeziorem Tyberiadzkim. **2** Przebywali wtedy razem: Szymon Piotr, Tomasz, zwany Bliźniakiem, Natanael z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza—Jakub i Jan, oraz jeszcze dwóch innych uczniów. **3** —Idę łowić ryby—rzekł do nich Piotr. —Idziemy z tobą—odpowiedzieli. Weszli więc do łodzi i wypłynęli, ale przez całą noc nic nie złapali. **4** O świcie na brzegu pojawił się Jezus. Uczniowie jednak nie rozpoznali Go. **5** Wtedy On zawołał do nich: —Kochani! Macie coś do jedzenia? —Nie, nic—odpowiedzieli. **6** —Zarzućcie więc sieci z prawej strony łodzi, a coś złapiecie! Zrobili to i wkrótce mieli tyle ryb, że nie mogli wyciągnąć sieci. **7** —To Pan!—powiedział do Piotra uczeń, który

był najbliższym przyjacielem Jezusa. Na te słowa Szymon Piotr natychmiast założył koszulę, był bowiem rozebrany, i rzucił się wpław do brzegu. **8** Pozostali płynęli łodzią, ciągnąc za sobą sieci pełne ryb. Byli bowiem tylko jakieś sto metrów od brzegu. **9** Gdy wyszli z łodzi, ujrzeli rozpalone ognisko, na którym piekła się ryba oraz chleb. **(questioned)** **10** —Przynieście kilka ryb, które teraz złowiliście—poprosił Jezus. **11** Szymon Piotr poszedł więc i wyciągnął sieć na brzeg. Jak się okazało, w sieci były sto pięćdziesiąt trzy ogromne ryby, a mimo to sieć nie pękła. **12** —Podejdźcie i zjedzcie coś—zachęcił Jezus. Żaden z nich nie śmiał Go pytać, czy to rzeczywiście On. Byli bowiem pewni, że to jest Pan. **13** Jezus tymczasem podchodził do każdego, częstując chlebem i rybą. **14** W ten sposób, już po raz trzeci od czasu swojego zmartwychwstania, Jezus ukazał się uczniom. **15** Po śniadaniu Jezus zwrócił się do Szymona Piotra: —Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie bardziej niż inni? —Tak, Panie—odparł Piotr. —Wiesz, że Cię kocham. —Paś więc moje baranki—rzekł Jezus. **16** Zapytał go jednak drugi raz: —Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie? —Tak, Panie. Wiesz, że Cię kocham. —Opiekuj się więc moimi owcami. **17** I zapytał go po raz trzeci: —Szymonie, synu Jana, czy kochasz Mnie? Słysząc trzeci raz to samo pytanie, Piotr zasmucił się, ale odpowiedział: —Panie! Ty wiesz wszystko. Wiesz, że Cię kocham! —Paś więc moje owce—powiedział Jezus. **18** —Zapewniam cię: Gdy byłeś młodszy, sam o sobie decydowałeś i chodziłeś, dokąd chciałeś. Ale na starość ktoś inny zadecyduje o tobie i poprowadzi cię tam, dokąd byś nie chciał pójść. **19** Mówiąc to, Jezus dał mu do zrozumienia, jaką śmiercią uwielbi Boga. I dodał: —Pójdź w moje ślady! **20** Piotr odwrócił się i zobaczył ucznia, który był najbliższym przyjacielem Jezusa. To on, podczas kolacji, był blisko Niego i zapytał: „Panie, kto Cię zdradzi?”. **21** Wtedy Piotr powiedział: —Panie! A co będzie z nim? **22** —Może zechcę, aby pozostał na ziemi aż do mojego powtórnego przyjścia? Po co ci to wiedzieć? Ty masz pójść w moje ślady. **23** Z tego powodu rozeszła się wśród uczniów pogłoska, że uczeń ten nie umrze. Ale Jezus nie powiedział, że on nie umrze, tylko: „Może zechcę, aby pozostał aż do mojego powtórnego przyjścia? Po co ci to wiedzieć?”. **24** Ten właśnie uczeń opowiedział o tym wszystkim i to on napisał tę księgę. A wiemy, że mówi prawdę. **25** Jezus dokonał jeszcze wielu innych rzeczy. A gdyby chciano je wszystkie szczegółowo opisać, cały świat nie pomieściłby chyba ksiąg.

Dzieje

1 Dostojny Teofilu! W pierwszej księdze napisałem ci
o tym, co Jezus czynił i czego nauczał **2** aż do dnia,
w którym mocą Ducha Świętego przekazał wybranym
przez siebie apostołom ostatnie polecenia i został
wzięty do nieba. **3** Im też dał wiele dowodów na to,
że żyje, pomimo doznanych cierpień i śmierci. Przez
czterdzieści dni ukazywał się im i rozmawiał z nimi o
królestwie Bożym. **4** Podczas jednego ze wspólnych
posiłków polecił im, aby jeszcze nie opuszczali
Jerozolimy, ale poczekali na spełnienie się obietnicy
danej przez Ojca. **5** —Już o niej słyszeliście—wyjaśnił.
—Mówiłem wam, że Jan Chrzciciel zanurzał w wodzie,
lecz wy za kilka dni zostaniecie zanurzeni w Duchu
Świętym. **6** Innym razem, gdy spotkali się z Jezusem,
zapytali Go: —Panie, czy teraz wyzwolisz Izrael
i przywrócisz nasze królestwo? **7** —Nie musicie
znać czasu i daty. Mój Ojciec ma władzę nad
wszystkim i to On je ustalił—odpowiedział. **8** —Wy
otrzymacie moc Ducha Świętego, gdy zstąpi na was, i
będziecie opowiadać o mnie innym ludziom. Najpierw
w Jerozolimie i całej Judei, później w Samarii, a potem
wyruszycie aż po krańce ziemi. **9** Po tych słowach
wzniósł się na oczach uczniów i zniknął w obłoku. **10**
A gdy wpatrywali się za Nim w niebo, nagle stanęli
przy nich dwaj ubrani na biało mężczyźni, **11** którzy
zapytali: —Galilejczycy! Po co tak stoicie i wpatrujecie
się w niebo? Ten sam Jezus, zabrany od was do
nieba, pewnego dnia powróci w taki sam sposób,
w jaki widzieliście Go odchodzącego. **12** Działo się
to na Górze Oliwnej, oddalonej od Jerozolimy o
kilometr. Apostołowie wrócili do miasta **13** i zebrali
się w swoim pokoju na piętrze. Byli tam: Piotr, Jan,
Jakub, Andrzej, Filip, Tomasz, Bartłomiej, Mateusz,
Jakub—syn Alfeusza, Szymon Gorliwy i Juda—syn
Jakuba. **14** Wszyscy oni, razem z kobietami oraz
Marią—matką Jezusa, i Jego braćmi, nieustannie
spędzali czas na wspólnej modlitwie. **15** Gdy pewnego
razu zebrało się około stu dwudziestu wierzących, Piotr
wstał i rzekł: **16** —Przyjaciele! Musiało się wypełnić
proroctwo Pisma, które Duch Święty, poprzez króla
Dawida, wypowiedział o Judaszu. To on doprowadził
do aresztowania Jezusa, **17** bo był jednym z nas,
apostołów, i miał udział w tej służbie. **18** On to,
za pieniądze splamione krwią, kupił pole. A potem
zabił się, spadając głową w dół. Spotkał go straszny
koniec: pękł na pół a jego wnętrzności wypłynęły
na zewnątrz. **19** Wieść o tym dotarła do wszystkich
mieszkańców Jerozolimy i nazwano to miejsce po
hebrajsku Hakeldamach (to znaczy: „Pole Krwi"). **20**
Księga Psalmów mówi: „Niech opustoszeje jego dom
i niech nikt w nim nie mieszka." Oraz „Jego służbę
niech przejmie ktoś inny". **21** Teraz, jako świadek
zmartwychwstania Jezusa, musi dołączyć do nas
ktoś, kto tak jak my był z Panem od samego początku
22 —od dnia, w którym Jan Chrzciciel zanurzył Go w
wodzie aż do chwili, w której został wzięty do nieba.
23 Wybrali dwóch kandydatów: Józefa (zwanego
Barsabą, noszącego też pseudonim „Justus") i
Macieja, **24** po czym zaczęli się modlić: —Panie,
Ty znasz każde serce. Wskaż nam, którego z nich
wybrałeś **25** do tej apostolskiej służby, którą Judasz
porzucił, poszedłszy własną drogą. **26** Następnie
podali im losy. Oznaczony los został wyciągnięty
przez Macieja. Za aprobatą wszystkich dołączył więc
do grona jedenastu apostołów.

2 Kilka dni później nadeszło święto Pięćdziesiątnicy.
Wszyscy wierzący znowu byli razem w tym samym
miejscu. **2** Nagle dał się słyszeć z nieba szum jakby
potężnego huraganu, który wypełnił cały dom. **3**
Ukazały się im także jakby języki ognia, które się
rozdzieliły i osiadły na każdym z nich. **4** Wszyscy
zostali wtedy napełnieni Duchem Świętym i zaczęli
mówić obcymi im językami, zgodnie z wolą Ducha. **5**
W tym czasie przebywali w Jerozolimie pobożni Żydzi,
pochodzący z wielu różnych krajów świata. **6** Gdy
usłyszeli hałas, tłumnie zbiegli się i stanęli oszołomieni.
Każdy z nich słyszał bowiem, jak uczniowie mówią
w ich własnym języku. **7** —Jak to możliwe?—dziwili
się. —Przecież wszyscy ci ludzie pochodzą z Galilei?
8 Dlaczego więc słyszymy swój własny język, język
kraju, w którym się urodziliśmy? **9** Partowie, Medowie
i Elamici, mieszkańcy Mezopotamii, Judei, Kapadocji,
Pontu, Azji, **10** Frygii, Pamfilii, Egiptu, mieszkańcy
Libii z okolic Cyreny, przybysze z Rzymu (zarówno
Żydzi, jak i poganie nawróceni na judaizm), **11**
Kreteńczycy i Arabowie—wszyscy słyszymy, jak
mówią w naszych ojczystych językach o wielkich
dziełach Boga! **12** Oszołomieni i zdezorientowani
pytali siebie nawzajem: —Co to może znaczyć?
13 —Upili się niedojrzałym winem—drwili jednak
niektórzy. **14** Wtedy wystąpił Piotr z pozostałymi
jedenastoma apostołami i zawołał do zebranych:
—Posłuchajcie mnie uważnie mieszkańcy Jerozolimy
i wszyscy przybysze! **15** Ci ludzie nie są pijani,
jak niektórzy podejrzewają. Jest przecież dopiero
dziewiąta rano! **16** To, co widzicie, zostało przed
wiekami zapowiedziane przez proroka Joela: **17** „W
ostatnich dniach—mówi Bóg —ześlę mojego Ducha

na wielu ludzi: wasi synowie i córki będą prorokować, młodzieńcy będą mieć widzenia, a starcy—sny. **18** Ześlę mojego Ducha na wszystkie moje sługi, na mężczyzn i kobiety, i będą prorokować. **19** I sprawię, że zobaczycie cudowne znaki, zarówno na niebie, jak i na ziemi. Zobaczycie krew, ogień i kłęby dymu. **20** Na niebie zaś zgaśnie słońce, a księżyc stanie się krwawoczerwony. Wszystko to poprzedzi nadejście wielkiego i wspaniałego Dnia Pana. **21** Lecz każdy, kto wezwie imienia Pana, będzie zbawiony". **22** Posłuchajcie mnie, Izraelici!—kontynuował Piotr. —Bóg w oczywisty sposób udzielił poparcia Jezusowi z Nazaretu, przez którego uczynił wśród was wielkie cuda i znaki, o czym doskonale wiecie. **23** Zgodnie ze swoim odwiecznym zamiarem i postanowieniem pozwolił, aby Jezus został wam wydany przez bezbożnych Rzymian. A wy przybiliście Go do krzyża i zamordowaliście! **24** Bóg jednak wyrwał Go z rąk śmierci i ożywił, gdyż śmierć nie mogła Go pokonać. **25** Już król Dawid zapowiedział to, mówiąc: „Zawsze widziałem obok siebie Pana. Jest blisko mnie, abym się nie zachwiał. **26** Dlatego z całego serca ucieszyłem się, i moje usta napełniły się radością. Moje ciało będzie bowiem spoczywać z nadzieją! **27** Bo nie pozostawisz mojej duszy wśród umarłych i nie pozwolisz, aby ciało Twojego Świętego uległo rozkładowi. **(Hadēs g86)** **28** Pokazałeś mi ścieżkę życia, a Twoja obecność napełnia mnie radością". **29** Przyjaciele!—mówił Piotr. —Mogę to wam otwarcie przypomnieć, że król Dawid umarł, miał pogrzeb, a jego grób po dziś dzień się tu znajduje. **30** Był jednak prorokiem i pamiętał, że Bóg złożył mu przysięgę, obiecując królewski tron jego potomkowi. **31** Gdy więc zobaczył przyszłe zmartwychwstanie Mesjasza, przepowiedział, że nie pozostanie On w grobie, a Jego ciało nie ulegnie rozkładowi. **(Hadēs g86)** **32** My wszyscy jesteśmy świadkami tego, że to właśnie Jezusa Bóg wskrzesił z martwych. **33** Wyróżniony przez Boga najwyższą w niebie godnością, wypełnił obietnicę Ojca i posłał Ducha Świętego. To Jego cudowne działanie teraz widzicie i słyszycie. **34** I chociaż Dawid nie był w niebie, to jednak powiedział: „Bóg rzekł do mojego Pana: Zasiądź po mojej prawej stronie, **35** dopóki nie rzucę Ci pod nogi Twoich nieprzyjaciół". **36** Niech więc to będzie jasne dla całego Izraela—dodał Piotr—że Jezusa, którego wy ukrzyżowaliście, Bóg uczynił Panem i Mesjaszem! **37** Słowa te tak wstrząsnęły słuchaczami, że zapytali Piotra i pozostałych apostołów: —Przyjaciele! Co w takim razie mamy zrobić? **38** —Opamiętać się—odrzekł Piotr—i dać się zanurzyć w wodzie w imię Jezusa Chrystusa, na znak uwolnienia od grzechów. Wtedy otrzymacie dar Ducha Świętego, **39** bo został On obiecany właśnie wam i waszym dzieciom, a nawet poganom—wszystkim, których wezwie Pan, nasz Bóg! **40** I długo jeszcze Piotr mówił do nich, wzywając: —Ratujcie się przez Bożym sądem, który spadnie na to złe pokolenie. **41** Ci, którzy dzięki słowom Piotra uwierzyli w Jezusa, zostali ochrzczeni. I tego dnia przyłączyło się do grupy wierzących około trzech tysięcy osób. **42** Z oddaniem trzymali się oni nauki apostołów, żyli we wspólnocie, dzielili się chlebem i razem modlili się. **43** Mieszkańcy miasta odczuwali lęk, ponieważ apostołowie czynili wiele cudów. **44** Natomiast wszyscy wierzący przebywali razem i dzielili się tym, co mieli. **45** Często sprzedawali swoje posiadłości i wspomagali innych wierzących, w zależności od potrzeb. **46** Byli jednomyślni i codziennie zbierali się w świątyni. W domach zaś dzielili się chlebem i z radością oraz otwartością spożywali wspólnie posiłki. **47** W tym wszystkim oddawali chwałę Bogu i cieszyli się dobrą opinią ze strony innych mieszkańców. Pan zaś sprawiał, że codziennie nowi ludzie przyjmowali zbawienie i przyłączali się do wspólnoty.

3 Pewnego dnia Piotr i Jan szli do świątyni na popołudniową modlitwę o godzinie trzeciej. **2** Właśnie wtedy niesiono pewnego człowieka, który od urodzenia nie mógł chodzić. Codziennie kładziono go pod bramą świątyni, zwaną Piękną, aby mógł prosić wchodzących o wsparcie. **3** Widząc, że Piotr i Jan mają zamiar wejść, poprosił ich o datek. **4** Wtedy uważnie spojrzeli na niego, a Piotr rzekł: —Popatrz na nas. **5** Kaleka spojrzał na nich z nadzieją, że zaraz coś od nich dostanie. **6** Ale Piotr powiedział: —Nie mam złota ani srebra. Ale dam ci to, co mam. W imieniu Jezusa Chrystusa z Nazaretu mówię ci: Wstań i chodź! **7** Następnie podał mu prawą rękę i pomógł mu wstać. Chory natychmiast odzyskał władzę w stopach i kostkach. **8** Z radości podskoczył i zaczął chodzić! Następnie wszedł razem z nimi do świątyni, podskakując i wielbiąc Boga. **9** Wszyscy obecni zobaczyli, że chodzi i chwali Boga. **10** I rozpoznali w nim tego, który siedział przy Pięknej Bramie i żebrał. Wtedy ogarnęło ich zdumienie z powodu tego, co zobaczyli. **11** Ponieważ uzdrowiony trzymał się blisko Piotra i Jana, wszyscy ruszyli za nimi do krużganka Salomona. **12** Widząc to, Piotr zwrócił się do tłumu: —Izraelici! Dlaczego tak się dziwicie? I dlaczego wpatrujecie się w nas tak, jakbyśmy własną mocą lub pobożnością sprawili, że

ten człowiek chodzi? 13 Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba—Bóg naszych przodków—otoczył chwałą swojego sługę, Jezusa. Wy Go wydaliście Piłatowi i odrzuciliście, chociaż on chciał Go uwolnić. 14 Wzgardziliście Świętym i Prawym, a zażądaliście uwolnienia mordercy. 15 Zabiliście Dawcę życia! Bóg jednak wzbudził Go z martwych, czego my jesteśmy naocznymi świadkami! 16 Właśnie przez wiarę w tego Jezusa człowiek, którego tu widzicie i którego dobrze znacie, został uzdrowiony. Dzięki Jezusowi, na oczach was wszystkich, odzyskał pełną władzę w nogach! 17 Przyjaciele! Teraz jednak wiem, że działaliście w nieświadomości, tak jak i wasi przywódcy. 18 Bóg jednak wypełnił to, co wszyscy prorocy kiedyś zapowiedzieli o cierpieniu Mesjasza. 19 Opamiętajcie się więc i zwróćcie się do Boga, aby oczyścił was z grzechów. 20 Może pocieszy was wtedy i pośle do was Jezusa, Mesjasza. 21 Teraz jednak musi On pozostać w niebie aż do czasu ostatecznego odnowienia wszystkich rzeczy. Bóg dawno temu zapowiedział to poprzez swoich świętych proroków. (aiōn g165) 22 Już Mojżesz powiedział bowiem: „Bóg, wasz Pan, powoła spośród was proroka podobnego do mnie. Słuchajcie uważnie wszystkiego, co wam powie. 23 Każdy bowiem, kto nie będzie Mu posłuszny, zostanie wyłączony z ludu i ulegnie zagładzie”. 24 Począwszy od Samuela, wszyscy kolejni prorocy zapowiadali wydarzenia minionych dni—kontynuował Piotr. 25 —Wy zaś jesteście potomkami tych proroków i uczestnikami przymierza, które Bóg zawarł z waszymi przodkami. On powiedział Abrahamowi: „Przez twojego potomka będą błogosławieni wszyscy ludzie na ziemi”. 26 To dla was, jako pierwszych—wyjaśniał Piotr—Bóg wskrzesił swojego Sługę, Jezusa, i posłał Go, aby każdemu z was błogosławił, pomagając zerwać z grzesznym życiem.

4 Gdy Piotr i Jan przemawiali do zgromadzonych, podeszli do nich kapłani, wraz z dowódcą straży świątynnej i kilkoma saduceuszami. 2 Oburzyli się słysząc, że nauczają zebranych i głoszą im zmartwychwstanie w Jezusie. 3 Aresztowali ich więc, a ponieważ był już wieczór, zamknęli w więzieniu do następnego dnia. 4 Mimo to, wielu ludzi, którzy słuchali ich słów, uwierzyło w Jezusa, zwiększając liczbę samych tylko wierzących mężczyzn do około pięciu tysięcy. 5 Następnego dnia zebrali się w Jerozolimie przełożeni, starsi i przywódcy religijni, 6 a wśród nich: Annasz—najwyższy kapłan, Kajfasz, Jan, Aleksander i wszyscy inni, spokrewnieni z najwyższym kapłanem. 7 Postawili apostołów na środku i przesłuchiwali: —Jakim prawem i z czyjego polecenia to robiliście? 8 —Dostojni przywódcy naszego narodu!—odpowiedział Piotr, napełniony Duchem Świętym. 9 —Skoro przesłuchujecie nas dzisiaj z powodu dobrego czynu, dzięki któremu ten chory człowiek odzyskał zdrowie, 10 to wiedzcie—wy wszyscy i cały naród Izraela—że stoi on przed wami zdrowy dzięki mocy Jezusa Chrystusa z Nazaretu. Wy Go ukrzyżowaliście, ale Bóg wskrzesił Go z martwych. 11 To On jest tym, zapowiedzianym w Piśmie: „Kamieniem, odrzuconym przez budujących, który stał się kamieniem węgielnym, najważniejszym w całym budynku!”. 12 W nikim innym nie ma zbawienia!—dodał Piotr. —Bo nie dano ludziom na ziemi żadnego innego imienia, przez które moglibyśmy uzyskać zbawienie. 13 Przywódcy zdumieli się na widok odwagi Piotra i Jana. Przypomnieli sobie, że są to ludzie prości oraz niewykształceni i rozpoznali, że to oni przebywali z Jezusem. 14 Jednak widok stojącego z nimi uzdrowionego człowieka zamknął im usta. 15 Polecili więc im opuścić salę obrad i naradzali się między sobą: 16 —Co z nimi zrobić? Nie możemy zaprzeczyć, że dokonali cudu. Wiedzą o tym już wszyscy mieszkańcy Jerozolimy. 17 Żeby jednak nie rozchodziło się to dalej, zabrońmy im rozmawiania z kimkolwiek o Jezusie. 18 Wezwali ich więc ponownie i zakazali im mówić i nauczać o Jezusie. 19 —Sami oceńcie, co jest słuszne w oczach Boga! Powinniśmy słuchać was czy też Jego?—odrzekli Piotr i Jan. 20 —My nie możemy przestać mówić o tym, co sami widzieliśmy i słyszeliśmy od Jezusa. 21 Ponawiając groźbę, przywódcy wypuścili ich. Nie potrafili bowiem znaleźć takiego powodu do ich ukarania, który by nie oburzył ludzi. Wszyscy bowiem oddawali Bogu chwałę za to, co uczynił. 22 Bo przecież tylko On mógł cudownie uzdrowić człowieka, który od ponad czterdziestu lat był kaleką. 23 Zaraz po uwolnieniu, Piotr i Jan poszli do innych wierzących i opowiedzieli im, co mówili najwyżsi kapłani i starsi. 24 Słysząc to, wszyscy jednomyślnie zawołali do Boga: —Panie, Stwórco nieba, ziemi, morza i wszystkiego, co istnieje! 25 Ty przez Ducha Świętego, ustami naszego przodka, króla Dawida, który był Twoim sługą, powiedziałeś: „Dlaczego wzburzyły się narody, i ludy zaczęły planować zło? 26 Ziemscy władcy zjednoczyli się do walki, a przywódcy zebrali się razem, aby wystąpić przeciw Panu i Jego Mesjaszowi”. 27 Tak właśnie stało się w tym mieście!—modlili się. —Oto król Herod i gubernator Poncjusz Piłat, wraz z Rzymianami i żydowskimi

przywódcami, zjednoczyli się przeciwko Twojemu
świętemu Słudze—Jezusowi, którego ustanowiłeś
Mesjaszem. 28 I wypełnili wszystko to, co w swojej
mocy i woli zaplanowałeś. 29 Zobacz więc, Panie,
jak grożą Twoim sługom, i pozwól nam z odwagą
głosić Twoje słowo, 30 gdy Ty będziesz uzdrawiał
swoją mocą i w imieniu swojego świętego Sługi,
Jezusa, dokonywał cudów. 31 Gdy skończyli modlitwę,
budynek, w którym się zebrali, zadrżał. A wszyscy
zostali napełnieni Duchem Świętym i odważnie głosili
słowo Boże. 32 Wszystkich wierzących łączyło jedno
serce i jedna myśl. Nikt nie uważał tego, co posiadał,
za swoją wyłączną własność, ale każdy dzielił się
wszystkim z innymi. 33 Apostołowie z ogromną mocą
opowiadali innym o zmartwychwstaniu Jezusa, a
wszyscy wierzący doświadczali ogromnej łaski. 34 Nie
było wśród nich nikogo, kto by cierpiał biedę, bo wielu
posiadających ziemię lub domy sprzedawało je, 35 a
pieniądze powierzało apostołom. I każdy otrzymywał
tyle, ile potrzebował. 36 Tak uczynił Józef, Lewita
pochodzący z Cypru, nazywany przez apostołów
Barnabą (to znaczy: „tym, który jest zachętą dla
innych"). 37 Sprzedał on swoje pole i pieniądze oddał
apostołom.

5 Również inny człowiek, niejaki Ananiasz, wraz
z żoną Safirą, sprzedał swoją posiadłość. 2 Za
jej zgodą wziął jednak część pieniędzy dla siebie, a
resztę zaniósł apostołom, mówiąc, że to cała kwota.
3 Piotr powiedział mu na to: —Ananiaszu! Dlaczego
pozwoliłeś, aby szatan opanował twoje serce?
Okłamałeś Ducha Świętego, bo zatrzymałeś dla siebie
część pieniędzy. 4 Czy posiadłość nie należała do
ciebie? I czy pieniądze po sprzedaży nie były nadal
twoje? Dlaczego więc w swoim sercu postanowiłeś to
zrobić? To nie nas okłamałeś, ale Boga. 5 Gdy tylko
Ananiasz usłyszał te słowa, padł martwy na ziemię.
Wszystkich obecnych ogarnęło zaś przerażenie. 6
Młodsi mężczyźni zawinęli ciało Ananiasza, wynieśli
je i pogrzebali. 7 Jakieś trzy godziny później przyszła
jego żona, nie wiedząc o tym, co się wydarzyło.
8 —Powiedz mi, czy za taką sumę sprzedaliście
posiadłość?—spytał ją Piotr. —Tak!—odpowiedziała.
—Za taką. 9 —Dlaczego zmówiliście się—odrzekł
Piotr—żeby wystawić na próbę Ducha Pana? Właśnie
przed wejściem słychać kroki tych, którzy pochowali
twojego męża. Zaraz wyniosą również ciebie. 10
Safira natychmiast padła martwa u stóp Piotra. Wtedy
weszli młodzieńcy i widząc, że umarła, wynieśli ją
i pochowali obok męża. 11 Wówczas przerażenie
ogarnęło cały kościół i wszystkich, którzy usłyszeli,
co się stało. 12 Apostołowie, na oczach ludzi,
dokonywali wielu niezwykłych cudów. A razem z
innymi wierzącymi spotykali się na terenie świątyni,
w krużganku Salomona. 13 Ludzie spoza kościoła
nie mieli odwagi się do nich przyłączyć, ale darzyli
ich wielkim szacunkiem. 14 Liczba uczniów wciąż
jednak wzrastała, ponieważ wiele nowych mężczyzn
i kobiet wyznawało wiarę w Pana. 15 Na ulice
wynoszono chorych. Kładziono ich tam na łóżkach i
matach, aby choć cień przechodzącego Piotra mógł
paść na któregoś z nich i uleczyć go. 16 Również
z miast położonych wokół Jerozolimy przychodziło
mnóstwo ludzi, którzy przyprowadzali chorych i
zniewolonych przez demony. I wszyscy doznawali
uzdrowienia. 17 Tymczasem najwyższy kapłan i ludzie
z jego otoczenia, którzy należeli do ugrupowania
saduceuszy, byli pełni nienawiści do apostołów. 18
Dlatego ponownie zatrzymali ich i wtrącili do więzienia.
19 Lecz nocą zjawił się anioł Pana. Otworzył bramy
więzienia, wyprowadził apostołów i powiedział: 20
—Idźcie do świątyni i przekazujcie ludziom wszystkie
te słowa, które prowadzą do życia! 21 Okazując
posłuszeństwo temu nakazowi, o świcie weszli do
świątyni i nauczali. Tymczasem rano najwyższy
kapłan, wraz z ludźmi ze swojego otoczenia, zwołał
posiedzenie Wysokiej Rady i starszych Izraela.
Posłano też straż świątynną do więzienia, aby
przyprowadziła apostołów na przesłuchanie. 22 Gdy
jednak członkowie straży dotarli na miejsce, nie
znaleźli aresztowanych. Wrócili więc i zameldowali:
23 —Brama więzienia była zamknięta i strzeżona
przez wartowników. Ale gdy ją otworzyliśmy, nikogo w
środku nie było. 24 Dowódca straży i najwyżsi kapłani,
słysząc to, zastanawiali się, co mogło się z nimi
stać. 25 Wtedy nadszedł ktoś z wiadomością: —Ci,
których uwięziliście, są teraz w świątyni i nauczają
ludzi. 26 Dowódca natychmiast poszedł tam ze
strażnikami, aby ich przyprowadzić. Zrobili to jednak
bez użycia siły, ponieważ bali się, że tłum obrzuci
ich kamieniami. 27 Gdy apostołowie stanęli przed
Radą, najwyższy kapłan zaczął ich przesłuchiwać:
28 —Czy nie zakazaliśmy wam nauczać o tym
człowieku? Tymczasem wy zaraziliście swoją nauką
całą Jerozolimę i chcecie obarczyć nas winą za jego
śmierć! 29 —Trzeba być bardziej posłusznym Bogu
niż ludziom—odparli Piotr i apostołowie. 30 —Bóg
naszych przodków wskrzesił z martwych Jezusa,
którego wy zabiliście, wieszając na drewnianym
krzyżu. 31 Co więcej, swoją potężną mocą wywyższył
Go i ustanowił Władcą i Zbawicielem, aby Izrael mógł
się opamiętać i otrzymać przebaczenie grzechów. 32

Świadkami tego jesteśmy my oraz Duch Święty, dany
przez Boga tym, którzy są Mu posłuszni. 33 Słysząc
to, Rada wpadła we wściekłość i postanowiła ich
zabić. 34 Lecz wtedy wstał niejaki Gamaliel, jeden z jej
członków, będący faryzeuszem i bardzo poważanym
przywódcą religijnym. Polecił wyprowadzić na chwilę
apostołów, 35 po czym przemówił: —Izraelici! Dobrze
się zastanówcie, co zrobić z tymi ludźmi. 36 Jakiś czas
temu bowiem wystąpił przeciw Rzymianom niejaki
Teudas, który uważał się za kogoś niezwykłego.
Zgromadził wokół siebie około czterystu uczniów, ale
gdy go stracono, wszyscy jego zwolennicy rozproszyli
się i nic z tego nie wynikło. 37 Później, w czasie
spisu ludności, zbuntował się Judasz Galilejczyk i
pociągnął za sobą innych ludzi. On również zginął,
a wszyscy jego zwolennicy pouciekali. 38 Dlatego
dobrze wam radzę: uwolnijcie tych ludzi i zostawcie
ich w spokoju. Jeśli ich nauka i czyny mają tylko
ludzkie źródło, to wkrótce utracą znaczenie. 39 Ale
jeśli to pochodzi od Boga, nie będziecie w stanie ich
zwalczyć i może się okazać, że walczycie przeciwko
Bogu. Słowa Gamaliela przekonały Radę. 40 Wezwali
więc ponownie apostołów i kazali ich ubiczować.
Zabronili im też przemawiać w imieniu Jezusa i
wypuścili ich. 41 Oni zaś wyszli z sali obrad ciesząc
się, że Bóg uznał ich za godnych znoszenia cierpień
z powodu Jezusa. 42 I codziennie w świątyni i w
domach nie przestawali nauczać i głosić, że Jezus
jest Mesjaszem.

6 Wraz z szybkim wzrostem liczby uczniów podnosiły
się głosy niezadowolenia. Ci, którzy mówili po
grecku, narzekali, że wierzący, którzy mówili po
hebrajsku, pomijają ich wdowy przy codziennym
podziale żywności dla potrzebujących. 2 Wtedy
Dwunastu zwołało wszystkich uczniów i rzekło:
—Nie byłoby to właściwe, gdybyśmy zaniedbali
głoszenie słowa Bożego, a zajęli się rozdzielaniem
żywności. 3 Rozejrzyjcie się więc, drodzy przyjaciele,
i wybierzcie spośród siebie siedmiu zaufanych,
mądrych i napełnionych Duchem Świętym mężczyzn.
Im zlecimy to zajęcie. 4 My zaś całkowicie
poświęcimy się modlitwie i głoszeniu słowa Bożego.
5 Wszystkim spodobała się ta propozycja. Wybrali
więc Szczepana—człowieka o wyjątkowej wierze i
pełnego Ducha Świętego, Filipa, Prochora, Nikanora,
Tymona, Parmenasa i Mikołaja z Antiochii, który
wcześniej był poganinem nawróconym na judaizm.
6 Przedstawiono ich apostołom, ci zaś modlili się
za nich i posłali ich do tej służby, kładąc na nich
ręce. 7 Tymczasem wpływ słowa Bożego był coraz
większy i liczba uczniów w Jerozolimie szybko
wzrastała i nawet wielu kapłanów przyjmowało wiarę
w Jezusa. 8 Szczepan, jeden z Siedmiu, człowiek
obdarzony przez Boga szczególną łaską i mocą,
dokonywał na oczach ludzi wielkich cudów. 9 Ale
niektórzy członkowie Synagogi Wyzwolonych—byłych
niewolników, pochodzących z Cyreny, Aleksandrii,
Cylicji oraz Azji—chcieli go skompromitować w
dyskusji. 10 Nie byli jednak w stanie dorównać
jego mądrości i Duchowi, pod wpływem którego
Szczepan przemawiał. 11 Podstawili więc fałszywych
świadków, którzy zeznali: —Słyszeliśmy, jak ten
człowiek przeklinał Mojżesza i Boga. 12 W ten sposób
zbuntowali przeciwko Szczepanowi cały tłum ludzi
oraz starszych i przywódców religijnych. Następnie
aresztowali go i postawili przed Wysoką Radą. 13
Wtedy świadkowie ponownie fałszywie zeznali: —Ten
człowiek nie przestaje wypowiadać się przeciwko
świątyni i Prawu Mojżesza. 14 Słyszeliśmy nawet, jak
mówił, że Jezus z Nazaretu zburzy świątynię i zmieni
zwyczaje, przekazane nam przez Mojżesza. 15 W tym
momencie wszyscy zgromadzeni skierowali wzrok
na Szczepana, jego twarz była bowiem podobna do
twarzy anioła.

7 —Czy te oskarżenia są prawdziwe?—zapytał
Szczepana najwyższy kapłan. 2 —Wysłuchajcie
mnie, drodzy przyjaciele i starsi—odpowiedział
Szczepan. —Bóg, któremu należy się chwała, ukazał
się naszemu przodkowi Abrahamowi w Mezopotamii,
zanim jeszcze ten przeniósł się do Charanu. 3
Powiedział mu wtedy: „Opuść swój kraj i krewnych
i idź do miejsca, które ci wskażę”. 4 Pozostawił
więc Abraham kraj Chaldejczyków i zamieszkał w
Charanie. Po śmierci jego ojca, Bóg przyprowadził go
tutaj, do kraju, w którym teraz mieszkacie, 5 ale nie
dał mu w posiadanie nawet skrawka tej ziemi. Obiecał
jednak dać cały ten kraj jemu i jego potomstwu, mimo
że Abraham nie miał wtedy jeszcze dzieci! 6 Bóg
powiedział również, że jego potomkowie przeniosą
się do innego kraju, tam staną się niewolnikami i
przez czterysta lat będą żyć w cierpieniu. 7 „Lecz
Ja ukarzę naród, który ich zniewoli”—powiedział
Bóg. „I ostatecznie mój lud go opuści, i będzie
Mi służyć na tej ziemi”. 8 Wtedy też Bóg zawarł
z Abrahamem przymierze, którego znakiem było
obrzezanie. Gdy więc urodził mu się syn Izaak,
Abraham obrzezał go ósmego dnia po urodzeniu. Tak
samo postąpił Izaak z synem Jakubem, a Jakub—z
dwunastoma synami, przodkami narodu Izraela. 9
Oni to z zazdrości sprzedali Józefa w niewolę do

Egiptu. Lecz Bóg czuwał nad nim. **10** Wybawił go ze wszystkich nieszczęść, dał mu mądrość i obdarzył przychylnością faraona, władcy Egiptu. W końcu sprawił, że Józef otrzymał władzę nad całym krajem i nad dworem faraona. **11** Po pewnym czasie w Egipcie i w Kanaanie zapanował straszny głód. Nasi przodkowie nie mieli co jeść. **12** Gdy więc Jakub dowiedział się, że w Egipcie są jeszcze zapasy zboża, posłał tam swoich synów, aby kupili je. **13** Gdy po raz kolejny pojechali do Egiptu, Józef dał się rozpoznać braciom i przedstawił ich faraonowi. **14** Następnie posłał po swojego ojca, Jakuba, i resztę rodziny. W sumie sprowadził do Egiptu siedemdziesiąt pięć osób. **15** Jakub przybył więc do Egiptu i już tam zmarł. Pomarli też jego synowie. **16** Ich ciała przeniesiono do Sychem i pochowano w grobowcu, który Abraham kupił od synów Chamora. **17** Gdy zbliżał się czas wypełnienia Bożej obietnicy, danej Abrahamowi, liczba Izraelitów w Egipcie szybko wzrosła. **18** Wtedy właśnie rozpoczął rządy nowy władca, który nie znał Józefa i jego zasług. **19** Zaczął prześladować nasz naród i zmuszał rodziców do porzucania swoich niemowląt, powodując ich śmierć. **20** W tym właśnie czasie urodził się Mojżesz—dziecko ukochane przez Boga. Przez trzy miesiące trzymano go potajemnie w domu rodzinnym, **21** a gdy już został porzucony, znalazła go córka faraona. Zaopiekowała się nim i uczyniła swoim synem. **22** Dzięki temu Mojżesz zdobył całą wiedzę Egiptu i stał się potężny zarówno w słowach, jak i czynach. **23** Pewnego dnia, gdy miał już prawie czterdzieści lat, postanowił odwiedzić swoich rodaków—Izraelitów. **24** Zobaczył wtedy, jak pewien Egipcjanin znęca się nad Izraelitą. Stanął w jego obronie i zabił Egipcjanina. **25** Spodziewał się, że rodacy zrozumieją, iż przez niego sam Bóg przychodzi im na ratunek. Ale oni tego nie pojęli. **26** Następnego dnia Mojżesz zobaczył dwóch bijących się Izraelitów. Próbował ich pogodzić, wołając: „Jesteście przecież rodakami! Dlaczego więc krzywdzicie się nawzajem?”. **27** Wtedy ten, który bił drugiego, odepchnął Mojżesza i powiedział: „Kto cię ustanowił naszym przywódcą i sędzią? **28** Może i mnie chcesz zabić, tak jak wczoraj tego Egipcjanina?”. **29** Słysząc to, Mojżesz uciekł z Egiptu i zamieszkał jako cudzoziemiec w kraju Madian. Tam urodziło mu się dwóch synów. **30** Czterdzieści lat później, na pustyni, w pobliżu góry Synaj, ukazał mu się anioł—w krzaku, który płonął, ale się nie spalał. **31** Zaciekawiony tym widokiem, Mojżesz podszedł bliżej i wtedy usłyszał głos Pana: **32** „Jestem Bogiem twoich przodków—Abrahama, Izaaka i Jakuba”. Mojżesz przeraził się i nie miał odwagi dłużej na to patrzeć. **33** „Zdejmij buty—powiedział Pan—bo miejsce, na którym stoisz, to święta ziemia. **34** Widziałem cierpienia mojego ludu w Egipcie i słyszałem jego jęki. Zstąpiłem więc, aby go wyzwolić. Chodź, poślę cię teraz do Egiptu”. **35** Właśnie tego Mojżesza, którego Izraelici odrzucili, mówiąc: „Kto cię ustanowił naszym przywódcą i sędzią?”, Bóg posłał jako przywódcę i wybawiciela swojego narodu, pod opieką anioła, którego zobaczył w płonącym krzaku. **36** I to właśnie on wyprowadził Izraelitów z niewoli, dokonując przy tym wielu niezwykłych cudów, zarówno w Egipcie, jaki i przy przejściu przez Morze Czerwone oraz podczas czterdziestu lat wędrówki przez pustynię. **37** To właśnie Mojżesz powiedział Izraelitom: „Bóg powoła spośród was proroka podobnego do mnie”. **38** I to on był na pustyni pośrednikiem między aniołem, który przemawiał do niego na górze Synaj, a zgromadzeniem Izraela. Od niego otrzymał słowa dające życie—Boże Prawo, aby przekazać je również nam. **39** Lecz nasi przodkowie nie chcieli słuchać Mojżesza. Gdy na pewien czas ich opuścił, odrzucili go i zapragnęli wrócić do Egiptu. **40** Powiedzieli Aaronowi: „Zrób nam podobizny bogów! Niech nas poprowadzą z powrotem, bo nie wiemy, co się stało z Mojżeszem, który wyprowadził nas z Egiptu”. **41** Zrobili więc bożka, złożyli mu ofiarę i cieszyli się ze swojego dzieła. **42** Wtedy Bóg odwrócił się od nich i dopuścił, aby oddawali cześć gwiazdom na niebie. Opisane to jest w księdze jednego z proroków: „Izraelici! Czy to dla Mnie składaliście ofiary będąc przez całe czterdzieści lat na pustyni? **43** Nie! Czciliście bożka Molocha w jego namiocie i gwiazdę bożka Refana. Kłaniacie się figurom, które sami sobie zrobiliście. Dlatego pójdziecie w niewolę, daleko, aż za Babilon”. **44** Nasi przodkowie mieli na pustyni namiot przymierza, dowód obecności Boga—kontynuował Szczepan. —To On nakazał Mojżeszowi wykonać go dokładnie według przedstawionego wzoru. **45** Później pod wodzą Jozuego podbili oni ziemię narodów, które Bóg przed nimi wypędził. Wtedy wnieśli ten namiot do Kanaanu i mieli go aż do czasów króla Dawida. **46** Dawid cieszył się przychylnością Boga Jakuba i prosił Go o zgodę na wybudowanie dla Niego świątyni, **47** ale zrobił to dopiero Salomon. **48** Najwyższy Bóg nie mieszka jednak w świątyniach wzniesionych przez ludzi. Prorok Izajasz powiedział: **49** „Bóg mówi: Niebo jest moim tronem, a ziemia jedynie moim podnóżkiem. Jaki więc dom Mi zbudujecie? Jakie miejsce odpoczynku? **50** Czy ziemia i niebo nie są moim dziełem?”. **51** Jesteście uparci—mówił

dalej Szczepan—a wasze serca i uszy są nieczułe jak u pogan! Zawsze sprzeciwiacie się Duchowi Świętemu, tak samo jak wasi przodkowie. **52** Który prorok nie był przez nich prześladowany? Zabili nawet tych, którzy przepowiadali nadejście Prawego, czyli Jezusa. A wy Jego samego zdradziliście i zamordowaliście! **53** Nie przestrzegaliście Prawa Mojżesza, chociaż otrzymaliście je z rąk aniołów. **54** Przywódcy, słysząc słowa Szczepana, wpadli w gniew. **55** Lecz on, pełen Ducha Świętego, wpatrywał się w niebo. I ujrzał chwałę Boga oraz Jezusa, stojącego po Jego prawej stronie. **56** —Widzę otwarte niebo—powiedział—i Syna Człowieczego stojącego po prawej stronie Boga. **57** Tego już nie mogli znieść. Zaczęli krzyczeć, zatkali sobie uszy i wszyscy razem rzucili się na Szczepana. **58** Wywlekli go za miasto i zaczęli obrzucać kamieniami. Oficjalni świadkowie tej egzekucji zdjęli swoje płaszcze i zostawili je u młodego człowieka imieniem Szaweł. **59** Gdy rzucali w Szczepana kamieniami, on zawołał: —Panie Jezu! Przyjmij mojego ducha! **60** Chwilę później, osuwając się na kolana, zawołał jeszcze głośniej: —Panie! Nie policz im tego grzechu! Po tych słowach umarł.

8 Przyglądający się temu Szaweł w pełni akceptował karę śmierci wymierzoną Szczepanowi. Tego dnia rozpoczęło się masowe prześladowanie kościoła w Jerozolimie. Wszyscy, z wyjątkiem apostołów, rozproszyli się po Judei i Samarii. **2** Ciało Szczepana zostało zaś w wielkim żalu pochowane przez kilku pobożnych ludzi. **3** Szaweł w tym czasie zaczął wszędzie tępić członków kościoła. Wpadał do domów, wywlekał wierzących—mężczyzn oraz kobiety—i osadzał ich w więzieniu. **4** Ci, którzy uciekli z Jerozolimy, w drodze głosili dobrą nowinę. **5** Filip zaszedł wtedy do pewnego miasta w Samarii i opowiadał tam o Mesjaszu. **6** A przychodziły do niego wielkie tłumy, bo ludzie słyszeli już o czynionych przez niego cudach. **7** Złe duchy z wielkim krzykiem opuszczały bowiem zniewolonych przez siebie ludzi, a wielu sparaliżowanych i niemogących chodzić odzyskiwało zdrowie. **8** Z tego powodu wielka radość napełniła całe to miasto. **9** Mieszkał tam również niejaki Szymon, który od dawna uprawiał czarną magię. Zadziwiał Samarytan i twierdził, że jest kimś niezwykłym. **10** Wszyscy więc, od najmniejszego do największego, darzyli go ogromnym szacunkiem, mówiąc: „Ten człowiek ma potężną moc Boga”. **11** Liczono się z nim, ponieważ już od dłuższego czasu ludzie byli zdumieni jego magią. **12** Teraz jednak wielu uwierzyło Filipowi, głoszącemu dobrą nowinę o królestwie Bożym i o Jezusie Chrystusie. W rezultacie tego, wielu mieszkańców—zarówno mężczyzn, jak i kobiet—zostało zanurzonych w wodzie. **13** Wśród nich był Szymon—on także uwierzył i przyjął chrzest. Potem zaś wiernie towarzyszył Filipowi, a widząc jego potężne cuda, nie mógł się im nadziwić. **14** Gdy apostołowie w Jerozolimie dowiedzieli się, że mieszkańcy Samarii przyjęli słowo Boże, posłali do nich Piotra i Jana. **15** Ci modlili się, aby nowi wierzący otrzymali Ducha Świętego. **16** Na nikogo z nich bowiem Duch jeszcze nie zstąpił. Byli jedynie zanurzeni w wodzie w imię Jezusa, Pana. **17** Piotr i Jan kładli więc na nich ręce, a ci przyjmowali Ducha Świętego. **18** Szymon, widząc, że apostołowie przez nałożenie rąk udzielają innym Ducha, przyniósł im pieniądze i powiedział: **19** —Sprzedajcie mi tę moc i sprawcie, aby ten, na którego nałożę ręce, otrzymywał Ducha Świętego. **20** —Przepadnij razem ze swoimi pieniędzmi!—odparł Piotr. —Jak mogłeś sądzić, że dar Boga można kupić! **21** Nie masz żadnego udziału w głoszonym tu słowie Bożym, bo twoje serce nie jest szczere wobec Boga. **22** Opamiętaj się więc, zerwij ze złem i proś Pana, a może przebaczy ci ten nikczemny pomysł. **23** Widzę bowiem, że jesteś pogrążony w zgorzknieniu i nieprawości. **24** —Módlcie się za mnie do Pana—zawołał Szymon—żeby nie spotkało mnie to, o czym powiedzieliście. **25** Piotr i Jan potwierdzili wiarę Samarytan i przekazali im słowo Boże. A w drodze powrotnej do Jerozolimy jeszcze w wielu samarytańskich wioskach głosili dobrą nowinę. **26** W tym czasie Filip otrzymał następujące polecenie od anioła Pana: —Idź na południe, na pustynną drogę prowadzącą z Jerozolimy do Gazy. **27** Filip wstał więc i poszedł. Właśnie wtedy wracał tą drogą wysoki urzędnik etiopskiej królowej Kandaki, który zarządzał jej finansami. Odwiedził on Jerozolimę, aby w świątyni oddać pokłon Bogu. **28** Siedząc w swoim powozie, czytał na głos księgę proroka Izajasza. **29** Wtedy Duch Święty powiedział Filipowi: —Zbliż się do niego i idź obok powozu. **30** Gdy Filip podbiegł, usłyszał, że urzędnik czyta księgę. Zapytał więc: —Czy rozumiesz to, co czytasz? **31** —Jak mogę rozumieć, skoro nikt mi tego nie wyjaśnia?—odpowiedział urzędnik. Następnie poprosił Filipa, aby usiadł przy nim w powozie. **32** A czytał właśnie następujący fragment Pisma: „Jak owca prowadzona na rzeź i jak baranek milczący wobec strzygących Go, tak On nie otwiera swoich ust. **33** Poniżono Go i odmówiono Mu sprawiedliwości. Jak mógłby doczekać potomków, skoro mordując, usunięto Go ze świata?”. **34** —Wyjaśnij mi, czy prorok Izajasz mówi tu o sobie, czy o kimś innym—poprosił

urzędnik. 35 Wówczas Filip, zaczynając od tego fragmentu, przedstawił mu dobrą nowinę o Jezusie. 36 W końcu, w trakcie podróży dotarli nad jakąś wodę. —Spójrz, tu jest woda!—zawołał urzędnik. —Co stoi na przeszkodzie, abym został w niej zanurzony? 38 Następnie polecił zatrzymać powóz. Obaj zeszli do wody i Filip ochrzcił urzędnika. 39 A gdy wyszli z wody, Duch Pana zabrał Filipa i urzędnik już go więcej nie zobaczył. Mimo to pełen radości udał się w dalszą drogę. 40 Filip natomiast znalazł się w Azocie. I kierując się w stronę Cezarei, głosił dobrą nowinę we wszystkich tamtejszych miastach.

9 Tymczasem Szaweł był nadal niebezpieczny dla kościoła i w dalszym ciągu pragnął mordować uczniów Jezusa. Zjawił się u najwyższego kapłana 2 i poprosił go o listy do synagog w rejonie Damaszku. Dzięki nim pragnął aresztować i doprowadzić do Jerozolimy tamtejszych zwolenników drogi Jezusa: zarówno mężczyzn, jak i kobiety. 3 Gdy wyruszył w drogę do Damaszku i zbliżał się już do miasta, nagle oślepił go blask z nieba. 4 Wtedy upadł na ziemię i usłyszał głos: —Szawle, Szawle! Dlaczego Mnie prześladujesz? 5 —Kim jesteś, Panie?—zapytał. —Jestem Jezus, Ten, którego prześladujesz!—odrzekł głos. 6 —Wstań teraz i idź do miasta. Tam ci powiedzą, co masz dalej robić. 7 Ludzie towarzyszący Szawłowi oniemieli ze zdumienia. Słyszeli bowiem czyjś głos, ale nikogo nie widzieli. 8 Szaweł natomiast podniósł się z ziemi, ale chociaż miał otwarte oczy, nic nie widział. Poprowadzono go więc za rękę do Damaszku. 9 I przez trzy dni był niewidomy. Nic w tym czasie nie jadł ani nie pił. 10 W Damaszku mieszkał pewien uczeń Jezusa, niejaki Ananiasz. Jemu to właśnie ukazał się w widzeniu Pan i powiedział: —Ananiaszu! —Słucham, Panie—odpowiedział uczeń. 11 —Idź na ulicę Prostą, do domu Judy i odszukaj tam Szawła z Tarsu. Właśnie się modli. 12 W tym momencie Szaweł w widzeniu zobaczył, jak Ananiasz przychodzi i kładzie na niego ręce, aby mógł odzyskać wzrok. 13 —Panie!—zawołał Ananiasz. —Słyszałem od wielu ludzi, że ten człowiek wyrządził wiele zła Twoim świętym w Jerozolimie. 14 Podobno ma zgodę od najwyższych kapłanów, aby i tutaj aresztować wszystkich, którzy Tobie ufają. 15 —Idź, Ananiaszu!—odrzekł Pan. —Właśnie jego wybrałem sobie za narzędzie. On zaniesie wiadomość o Mnie innym narodom i ich władcom, a także Izraelowi. 16 I pokażę mu, ile będzie musiał wycierpieć z mojego powodu. 17 Ananiasz poszedł więc, udał się do domu, w którym był Szaweł, położył na niego ręce i rzekł: —Szawle, przyjacielu! Jezus, który ukazał ci się w drodze, przysłał mnie do ciebie, abyś odzyskał wzrok i został napełniony Duchem Świętym. 18 I natychmiast spadły mu z oczu jakby łuski. Odzyskał wzrok, po czym wstał i dał się ochrzcić. 19 Następnie zjadł posiłek i odzyskał siły. Przez kilka dni Szaweł pozostał z uczniami w Damaszku. 20 I od razu zaczął głosić w okolicznych synagogach, że Jezus naprawdę jest Synem Boga. 21 Wszyscy, którzy go słuchali, byli tym wręcz oszołomieni i pytali: —Czy to nie ten sam człowiek, który w Jerozolimie prześladował wyznawców Jezusa? Przecież przybył tu, żeby ich aresztować i doprowadzić do najwyższych kapłanów? 22 Ale on przemawiał z coraz większą mocą i wprawiał w zakłopotanie żydowskich mieszkańców Damaszku, dowodząc, że Jezus jest Mesjaszem. 23 Po pewnym czasie postanowili go zabić. 24 Szaweł jednak dowiedział się o tym spisku i usłyszał, że dniem i nocą pilnują bram miasta. 25 Wtedy uczniowie pomogli mu przedostać się nocą przez mur otaczający miasto, spuszczając go na dół w koszu. 26 Po przybyciu do Jerozolimy, Szaweł próbował nawiązać kontakt z uczniami Jezusa. Wszyscy jednak się go bali i nie wierzyli, że został Jego uczniem. 27 Dopiero Barnaba zaprowadził go do apostołów. Opowiedział im o tym, jak w drodze do Damaszku Szaweł ujrzał Jezusa, o tym, co Pan mu powiedział, i jak w Damaszku Szaweł otwarcie przemawiał w Jego imieniu. 28 Dzięki Barnabie mógł przebywać z nimi w Jerozolimie. 29 Szaweł prowadził tam ostre dyskusje z Żydami mówiącymi po grecku, którzy w końcu postanowili go zabić. 30 Gdy wierzący dowiedzieli się o tym, odprowadzili go do Cezarei, a stamtąd wysłali do Tarsu, skąd pochodził. 31 Wtedy w całej Judei, Galilei i Samarii nastał okres pokoju dla wierzących. Kościół zaś umacniał się i rozrastał, a uczniowie Jezusa, wzmacniani przez Ducha Świętego, swoim życiem oddawali chwałę Panu. 32 Tymczasem Piotr, odwiedzając wierzących w różnych miejscach, zawitał także do świętych w Liddzie. 33 Spotkał tam niejakiego Eneasza, który z powodu paraliżu od ośmiu lat nie wstawał z łóżka. 34 —Eneaszu!—rzekł do niego. —Jezus Chrystus cię uzdrawia! Wstań i sam zaściel swoje łóżko. A ten natychmiast wstał. 35 Gdy wszyscy mieszkańcy Liddy i Saronu zobaczyli uzdrowionego Eneasza, nawrócili się do Pana. 36 W Jaffie zaś mieszkała pewna uczennica Jezusa imieniem Tabita (to znaczy: „gazela”). Czyniła wiele dobra, szczególnie troszcząc się o biednych. 37 Akurat w tym czasie zachorowała i umarła. Jej ciało przygotowano więc do pogrzebu i ułożono w pokoju na piętrze. 38 Ponieważ Lidda leży blisko Jaffy, tamtejsi uczniowie dowiedzieli

się, że jest tam Piotr, i wysłali do niego dwóch ludzi z prośbą: „Przybądź do nas jak najszybciej”. **39** Razem z posłańcami przyszedł więc do Jaffy. Gdy był już na miejscu, zaprowadzono go na piętro, gdzie obstąpiły go płaczące wdowy, pokazujące tuniki i płaszcze, które za życia wykonała dla nich Tabita. **40** Wtedy Piotr polecił wszystkim opuścić pokój, a sam padł na kolana i modlił się. Potem odwrócił się w stronę ciała i powiedział: „Tabito, wstań!”. A ona otworzyła oczy! Gdy zobaczyła Piotra, usiadła. **41** Wtedy podał jej rękę i pomógł wstać, po czym zawołał wdowy oraz innych świętych i pokazał im, że żyje. **42** Wieść o tym rozeszła się po całym mieście i wielu ludzi uwierzyło w Pana. **43** Po tym wydarzeniu Piotr jeszcze długo przebywał w Jaffie, mieszkając u pewnego miejscowego garbarza—Szymona.

10 W Cezarei mieszkał niejaki Korneliusz, rzymski dowódca oddziału zwanego Italskim. **2** Był to człowiek bardzo pobożny. Razem z całym swoim domem bardzo poważnie traktował Boga, nieustannie modlił się do Niego i hojne wspierał biednych. **3** Pewnego razu, około trzeciej po południu, miał widzenie: wyraźnie ujrzał anioła, który zbliżył się do niego i powiedział: —Korneliuszu! **4** —Słucham cię, panie!—odpowiedział przestraszony i wpatrzony w niego dowódca. —Twoje modlitwy i ofiarność zostały zauważone przez Boga—rzekł anioł. **5** —Wyślij teraz do Jaffy swoich ludzi i zaproś do siebie Szymona Piotra, **6** który jest gościem innego Szymona, garbarza z Jaffy. Jego dom znajduje się nad brzegiem morza. **7** Gdy tylko anioł odszedł, Korneliusz zawołał dwóch służących i pewnego pobożnego żołnierza ze swojej straży przybocznej. **8** Opowiedział im o wszystkim i wysłał do Jaffy. **9** Następnego dnia, gdy posłańcy byli jeszcze w drodze, ale zbliżali się już do miasta, Piotr wyszedł na taras domu, aby się modlić. Było to około dwunastej. **10** Poczuł wtedy głód i miał ochotę coś zjeść. A gdy przygotowywano posiłek, doznał widzenia. **11** Ujrzał otwarte niebo i jakby olbrzymią płachtę, opuszczaną za cztery rogi ku ziemi. **12** Były na niej wszelkiego rodzaju zwierzęta, płazy i ptaki. **13** I usłyszał głos: —Rusz się, Piotrze. Zabij je i jedz. **14** —Nigdy w życiu, Panie! Nigdy nie jadłem żadnych nieczystych stworzeń, bo zabrania tego Prawo Mojżesza! **15** —Nie uważaj za nieczyste tego, co Bóg oczyścił—odpowiedział głos. **16** To samo powtórzyło się trzykrotnie, po czym płachta została z powrotem wzięta do nieba. **17** Piotr z dużą niepewnością zastanawiał się nad znaczeniem tej wizji. Właśnie wtedy posłańcy Korneliusza stanęli przy bramie wejściowej. Zdążyli się już bowiem dowiedzieć, gdzie się znajduje dom Szymona, garbarza, **18** i teraz pytali, czy zatrzymał się tu Szymon Piotr. **19** A gdy on ciągle jeszcze zastanawiał się nad wizją, Duch Święty powiedział do niego: —Szuka cię trzech ludzi. **20** Zejdź na dół i idź z nimi bez wahania. To Ja ich posłałem. **21** Piotr zszedł więc i zwrócił się do przybyłych: —To mnie szukacie. Co was sprowadza? **22** —Wzywa cię Korneliusz—odpowiedzieli—rzymski dowódca, człowiek prawy i poważnie traktujący Boga, mający dobrą opinię wśród Żydów. Właśnie jemu anioł polecił wezwać cię do jego domu i posłuchać tego, co masz do powiedzenia. **23** Piotr zaprosił ich do środka i udzielił noclegu. Następnego zaś dnia, wraz z kilkoma wierzącymi z Jaffy, ruszyli w drogę. **24** Dzień później przybyli do Cezarei. Korneliusz czekał już na nich razem z zaproszonymi krewnymi i przyjaciółmi. **25** Gdy Piotr wchodził do jego domu, wyszedł mu na spotkanie i padł mu do nóg, oddając cześć. **26** Lecz Piotr rzekł: —Wstań! Ja też jestem tylko człowiekiem! **27** I rozmawiając z Korneliuszem, wszedł do środka, gdzie czekało już wiele osób. **28** Wtedy przemówił do nich: —Dobrze wiecie, że nam, Żydom, nie wolno kontaktować się ani nawet zbliżać do pogan. Bóg jednak objawił mi, że nikogo nie należy uważać za nieczystego i gorszego. **29** Dlatego przyszedłem bez sprzeciwu. Powiedzcie więc, dlaczego mnie wezwaliście. **30** —Cztery dni temu—odrzekł Korneliusz—modliłem się tu, w domu, około trzeciej po południu, gdy nagle stanął przede mną człowiek ubrany w lśniącą szatę **31** i rzekł: „Korneliuszu, twoje modlitwy i ofiarność zostały zauważone przez Boga! **32** Wyślij więc do Jaffy swoich ludzi i zaproś do siebie Szymona Piotra, który jest gościem innego Szymona, garbarza z Jaffy. Jego dom znajduje się nad brzegiem morza”. **33** Dlatego natychmiast po ciebie posłałem i dobrze zrobiłeś, że przybyłeś. Zebraliśmy się więc tu, w obecności Boga, aby wysłuchać wszystkiego, co Pan ci przekazał! **34** —Teraz naprawdę rozumiem—rzekł Piotr—że Bóg nie jest stronniczy, **35** ale w każdym narodzie podoba Mu się ten, kto traktuje Go poważnie i jest prawy. **36** On to przekazał Izraelowi dobrą nowinę o pokoju darowanym przez Jezusa Chrystusa, Pana wszystkich ludzi. **37** Od czasu, w którym Jan Chrzciciel wzywał ludzi do opamiętania, nowina o Jezusie rozeszła się po całej żydowskiej ziemi, począwszy od Galilei. **38** Wiecie zapewne, że Bóg w szczególny sposób obdarzył Duchem Świętym i mocą Jezusa z Nazaretu. On, żyjąc na ziemi, czynił dobro i uzdrawiał wszystkich zniewolonych przez diabła,

ponieważ wspierał Go Bóg. 39 My, apostołowie, jesteśmy naocznymi świadkami tego wszystkiego, co uczynił w Judei i w Jerozolimie, gdzie Go zabito przez ukrzyżowanie. 40 Trzeciego dnia po śmierci, Bóg ożywił Go i pozwolił Mu się ukazać ludziom 41 —nie wszystkim, ale tylko nam jako wcześniej wybranym świadkom. Po Jego zmartwychwstaniu jedliśmy i piliśmy razem z Nim. 42 A On nakazał nam ogłosić i zaświadczyć Żydom, że Bóg ustanowił Go sędzią wszystkich ludzi, zarówno żywych, jak i umarłych. 43 Również prorocy przepowiedzieli w Piśmie, że każdy, kto uwierzy w Jezusa, ze względu na Niego otrzyma przebaczenie grzechów. 44 Piotr jeszcze mówił, gdy nagle na wszystkich słuchaczy zstąpił Duch Święty. 45 Wierzący żydowskiego pochodzenia, którzy przybyli z Piotrem, bardzo się zdziwili, że także poganie otrzymali dar Ducha Świętego. 46 Słyszeli bowiem, jak mówią obcymi językami i wielbią Boga. 47 —Czy ktoś mógłby zabronić ochrzczenia tych, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my, Żydzi?—zapytał Piotr. 48 I polecił, aby zanurzono ich w wodzie w imię Jezusa Chrystusa. Po tym wszystkim poprosili Piotra, aby został z nimi jeszcze kilka dni.

11 Wkrótce wiadomość o tym, że również poganie przyjęli słowo Boże, dotarła do apostołów i innych wierzących w Judei. 2 A gdy Piotr wrócił do Jerozolimy, uczniowie pochodzenia żydowskiego zaczęli stawiać mu zarzuty. 3 —Przebywałeś wśród pogan i nawet jadłeś z nimi!—oburzali się. 4 —Pewnego dnia w Jaffie, gdy się modliłem, miałem widzenie—zaczął opowiadać Piotr. —Z nieba prosto na mnie spuszczone zostało coś jakby ogromna płachta, trzymana za cztery rogi. 6 Zajrzałem do środka i zobaczyłem w niej różne gatunki zwierząt, płazów i ptaków. 7 Usłyszałem też głos, mówiący do mnie: „Rusz się, Piotrze. Zabij je i jedz”. 8 Odpowiedziałem na to: „Nigdy w życiu, Panie! Nigdy nie jadłem żadnych nieczystych stworzeń, bo zabrania tego Prawo Mojżesza!”. 9 Lecz głos z nieba odezwał się znowu: „Nie uważaj za nieczyste tego, co Bóg oczyścił”. 10 Powtórzyło się to trzy razy, po czym wszystko zostało z powrotem zabrane do nieba. 11 Wtedy właśnie przed domem, w którym mieszkaliśmy, stanęli trzej ludzie, wysłani do mnie z Cezarei. 12 Duch Święty powiedział mi, abym poszedł z nimi, nie zważając na to, że są poganami. Towarzyszyło mi tych oto sześciu wierzących. Gdy dotarliśmy do domu tego człowieka, 13 opowiedział nam, że ukazał mu się anioł, który powiedział: „Wyślij swoich ludzi do Jaffy i zaproś Szymona Piotra. 14 On powie ci coś, dzięki czemu ty i twoi domownicy zostaniecie zbawieni”. 15 Gdy, przybywszy do nich, zacząłem mówić, zstąpił na nich Duch Święty, tak samo jak na nas podczas święta Pięćdziesiątnicy. 16 Przypomniałem sobie wtedy słowa Pana: „Jan Chrzciciel zanurzał w wodzie, lecz wy zostaniecie zanurzeni w Duchu Świętym”. 17 Skoro więc poganom Bóg dał ten sam dar, co nam, którzy uwierzyliśmy w Jezusa Chrystusa, to czy mogłem sprzeciwić się Bogu? 18 Po tych słowach zapadła cisza, następnie zaś wszyscy zaczęli wielbić Boga, mówiąc: —A więc również poganom Bóg dał możliwość opamiętania się i otrzymania życia wiecznego! 19 Tymczasem wierzący, którzy po śmierci Szczepana uciekli z Jerozolimy przed prześladowaniami, dotarli aż do Fenicji, na Cypr i do Antiochii. Po drodze głosili słowo Boże, ale wyłącznie Żydom. 20 Ci jednak, którzy pochodzili z Cypru i z Cyreny, przybywszy do Antiochii, dzielili się dobrą nowiną o Jezusie także z Grekami. 21 A Pan bardzo im w tym pomagał i dzięki ich słowom wielu ludzi uwierzyło i nawróciło się do Jezusa. 22 Wieść o tym dotarła do kościoła w Jerozolimie. Wysłano więc tam Barnabę. 23 Gdy przybył na miejsce i zobaczył działanie Bożej łaski, ogromnie się ucieszył i gorąco wszystkich zachęcał, aby całym sercem trwali w wierze w Pana. 24 Był on bowiem dobrym człowiekiem, pełnym Ducha Świętego i wiary. Dzięki jego słowom zachęty wielu nowych ludzi nawróciło się do Pana. 25 Potem Barnaba udał się do Tarsu, aby odszukać Szawła. 26 Gdy go znalazł, przyprowadził go do Antiochii. Tam przez cały rok spotykali się razem z kościołem i nauczali liczne grono wierzących. To właśnie w Antiochii po raz pierwszy nazwano uczniów chrześcijanami, czyli „należącymi do Chrystusa”. 27 W tym czasie przybyło z Jerozolimy do Antiochii kilku proroków. 28 Jeden z nich, niejaki Agabos, natchniony przez Ducha, przepowiedział, że na całym świecie nastanie wielki głód. Jego słowa spełniły się za panowania rzymskiego cezara Klaudiusza. 29 Uczniowie postanowili więc udzielić pomocy wierzącym w Judei, dając to, na co każdego było stać. 30 Zebrane dary wysłali następnie starszym w Judei za pośrednictwem Barnaby i Szawła.

12 Mniej więcej w tym samym czasie król Herod Agryppa zaczął prześladować niektórych wierzących z kościoła z Jerozolimie. 2 Najpierw ściął apostoła Jakuba, brata Jana. 3 Gdy jednak zauważył, że spodobało się to żydowskim przywódcom, aresztował także Piotra. A zbliżało się święto Paschy. 4 Herod polecił go związać i wtrącić do więzienia,

a czterem czteroosobowym oddziałom żołnierzy rozkazał pilnować go. Po święcie bowiem zamierzał urządzić mu publiczny proces. **5** Piotr siedział więc w więzieniu, a wierzący gorliwie modlili się do Boga w jego sprawie. **6** W noc poprzedzającą planowany przez Heroda proces Piotr spał między dwoma żołnierzami, przykuty do nich łańcuchami. Reszta żołnierzy pełniła straż przed bramami więzienia. **7** Nagle w celi zrobiło się jasno i przy Piotrze stanął anioł Pana. Trąceniem w bok obudził go i powiedział: —Szybko wstawaj! W tym samym momencie z rąk Piotra opadły łańcuchy. **8** —Ubierz się i załóż buty—dodał anioł. Gdy Piotr był już gotowy, anioł powiedział: —A teraz narzuć płaszcz i chodź za mną. **9** Piotr wyszedł z celi i szedł za nim. Nie zdawał sobie jednak sprawy, że wszystko, co anioł robił, działo się naprawdę. Sądził bowiem, że ma jakieś widzenie. **10** Tak minęli pierwszą oraz drugą straż i doszli do żelaznej bramy, prowadzącej do miasta. Ta sama się przed nimi otworzyła. Wyszli więc i gdy przeszli ulicę, anioł niespodziewanie opuścił Piotra. **11** Dopiero wtedy uświadomił sobie, co się stało. —Więc Pan naprawdę posłał swojego anioła—powiedział sam do siebie—aby wyrwał mnie z rąk Heroda i ocalił przed tym, na co czekali żydowscy przywódcy. **12** Po zastanowieniu się, poszedł do domu Marii, matki Jana Marka, gdzie akurat wiele osób zebrało się na wspólną modlitwę. **13** Gdy zapukał do drzwi, służąca Rode podeszła sprawdzić, kto to. **14** Poznała po głosie, że to Piotr, dlatego biegiem wróciła do zebranych i powiedziała, że przed drzwiami stoi Piotr. Z radości jednak zapomniała mu otworzyć. **15** —To niemożliwe! Chyba oszalałaś—odpowiedzieli jej. Gdy jednak nadal twierdziła, że to naprawdę Piotr, powiedzieli: —W takim razie to musiał być jego anioł. Widocznie Piotr już nie żyje. **16** Ale Piotr nie przestawał pukać. Gdy w końcu otworzyli drzwi, doznali szoku. **17** Piotr dał im ręką znak, aby umilkli, i opowiedział, w jaki sposób Pan wyprowadził go z więzienia. —Powiedzcie o tym Jakubowi i innym wierzącym—rzekł, po czym udał się w inne miejsce. **18** Rano w więzieniu powstało wielkie zamieszanie. Żołnierze zastanawiali się, gdzie się podział Piotr. **19** Herod Agryppa kazał przeszukać więzienie i gdy nie znalazł Piotra, postawił strażników przed sądem i rozkazał ich zabić. Sam zaś opuścił Judeę i zatrzymał się w Cezarei. **20** Herod był skłócony z mieszkańcami pobliskiego Tyru i Sydonu. Ich przedstawiciele przybyli więc do niego, próbując załagodzić konflikt. Zdobyli przychylność królewskiego sekretarza, Blasta, i dzięki niemu przedstawili Herodowi swą prośbę o pokój. Byli bowiem uzależnieni od dostaw żywności z jego państwa. **21** W dniu wyznaczonym na odpowiedź, Agryppa włożył królewskie szaty, zasiadł na tronie i publicznie do nich przemówił. **22** Gdy skończył, zgromadzeni ludzie zawołali pełni zachwytu: —To głos Boga, nie człowieka! **23** Wtedy anioł Pana poraził Heroda chorobą za to, że przyjął chwałę należną Bogu. Niebawem zmarł, żywcem zjedzony przez robactwo. **24** Tymczasem wpływ słowa Bożego wzmacniał się i rozszerzał. **25** Barnaba z Pawłem zawieźli dary do Jerozolimy i wrócili do Antiochii, zabierając ze sobą Jana Marka.

13 W kościele w Antiochii prorokami i nauczycielami byli: Barnaba, Szymon—zwany Nigrem, Lucjusz z Cyreny, Manaen, który wychowywał się razem z zarządcą Herodem Antypasem, oraz Szaweł. **2** Pewnego dnia, gdy uwielbiali Pana i powstrzymywali się od posiłków, Duch Święty powiedział im: —Przeznaczcie Barnabę i Szawła do specjalnego zadania, do którego ich powołałem. **3** Po dalszym poście i modlitwie położyli na nich ręce na znak posłania i wyprawili w drogę. **4** Wysłani przez Ducha Świętego, Barnaba i Szaweł udali się do portu w Seleucji, skąd popłynęli na Cypr. **5** Gdy znaleźli się w Salaminie, głosili słowo Boże w tamtejszych synagogach. A mieli ze sobą do pomocy Jana Marka. **6** Głosząc dobrą nowinę, przeszli całą wyspę i dotarli do Pafos. Tam natknęli się na niejakiego Bar-Jezusa, maga, który był fałszywym żydowskim prorokiem. **7** Należał on do otoczenia zarządcy Sergiusza Pawła, człowieka bardzo rozsądnego. Ten zaprosił do siebie Barnabę i Szawła, chcąc posłuchać słowa Bożego. **8** Ale Bar-Jezus—zwany też Elimasem—starał się nie dopuścić do nawrócenia zarządcy. **9** Wówczas Szaweł—znany później jako Paweł—napełniony Duchem Świętym, spojrzał mu prosto w oczy i rzekł: **10** —Synu diabła, przesiąknięty podstępem i oszustwem! Wrogu prawości! Czy nie przestaniesz wykrzywiać prostych dróg Pana? **11** Oto On sam cię ukarze i zostaniesz na pewien czas porażony ślepotą! Natychmiast stracił wzrok i miotał się po omacku, szukając kogoś, kto by go mógł poprowadzić. **12** Widząc, co się stało, zarządca uwierzył w Jezusa, zdumiony mocą nauki Pana. **13** Potem Paweł i jego towarzysze odpłynęli z Pafos i przybili do portu Perge w Pamfilii. Tam Jan Marek odłączył się od nich i wrócił do Jerozolimy. **14** Oni natomiast udali się dalej do Antiochii w Pizydii. W szabat poszli do synagogi na nabożeństwo, **15** gdzie po odczytaniu fragmentów z Prawa Mojżesza i pism

proroków przełożeni synagogi zaproponowali im: —Przyjaciele! Jeśli macie dla nas jakieś słowo zachęty, to mówcie! **16** Wtedy Paweł wstał i dał ręką znak, że zaczyna: —Drodzy Izraelici i wy wszyscy, którzy macie respekt dla Boga! **17** Bóg Izraela wybrał naszych przodków i wyciągnął do nich rękę, w cudowny sposób wyprowadzając ich z niewoli egipskiej. **18** Potem, przez blisko czterdzieści lat, znosił ich na pustyni. **19** Wytępił także siedem plemion ziemi Kanaan i dał ten kraj Izraelowi. **20** Trwało to około czterysta pięćdziesiąt lat. Następnie dawał im przywódców, aż do czasów proroka Samuela. **21** Wtedy Izrael zażądał od Boga króla. Dał im więc na czterdzieści lat króla Saula, syna Kisza, pochodzącego z pokolenia Beniamina. **22** Potem jednak odrzucił go i powołał króla Dawida, o którym powiedział: „Znalazłem Dawida, syna Jessego, człowieka bliskiego memu sercu. On wypełni wszystkie moje zamiary”. **23** To właśnie jego potomek, Jezus—kontynuował Paweł—jest obiecanym Zbawicielem Izraela! **24** Przed Jego nadejściem Jan Chrzciciel wzywał cały nasz naród do zanurzenia się w wodzie na znak opamiętania. **25** Pod koniec swojej misji Jan oznajmił: „Ja nie jestem Tym, za kogo mnie uważacie. Niebawem nadejdzie jednak Ktoś, komu nie jestem nawet godzien zdjąć butów!”. **26** Drodzy przyjaciele, potomkowie Abrahama, i wy, poganie, którzy macie respekt dla Boga! To do nas została posłana wieść o zbawieniu! **27** Mieszkańcy Jerozolimy i ich przywódcy nie rozpoznali jednak w Jezusie Mesjasza. A skazując Go na śmierć, wypełnili słowa proroków, które dotychczas czytali w każdy szabat. **28** Choć nie znaleźli powodów wydania Go na śmierć, domagali się, aby Piłat Go stracił. **29** A gdy już wykonali wszystko, co o Nim przepowiedzieli prorocy, zdjęli Jego ciało z krzyża i złożyli w grobowcu. **30** Ale Bóg przywrócił Go do życia! **31** Potem przez wiele dni ukazywał się tym, którzy wcześniej szli z Nim z Galilei do Jerozolimy. To oni są teraz Jego świadkami przed Izraelem. **32** My przynosimy wam tę właśnie dobrą nowinę! Wskrzeszając Jezusa, Bóg spełnił w naszych czasach obietnice dane przodkom! **33** To o Jezusie napisano w psalmie drugim: „Ty jesteś moim Synem, Ciebie dziś zrodziłem”. **34** Bóg przepowiedział również—mówił dalej Paweł—że wskrzesi Jezusa, i że On już nigdy nie powróci do grobu. Napisano bowiem: „Uczynię coś cudownego, tak jak obiecałem Dawidowi”. **35** W innym psalmie—kontynuował Paweł—napisano zaś: „Nie pozwolisz, aby Twój Święty obrócił się w proch”. **36** Jednak Dawid, po spełnieniu swojej służby, zgodnie z wolą Boga zmarł i został pochowany, a jego ciało obróciło się w proch—wyjaśniał Paweł. **37** —Jednak ciało Jezusa, którego Bóg wskrzesił z martwych, nie uległo zniszczeniu. **38** Przyjaciele, słuchajcie! To właśnie dzięki Jezusowi możecie otrzymać przebaczenie grzechów! **39** Każdy, kto Mu uwierzy, zostanie uniewinniony ze wszystkich przestępstw, od których nie mogło was uwolnić Prawo Mojżesza. **40** Uważajcie jednak, aby nie spełniły się na was następujące słowa proroków: **41** „Wy, którzy gardzicie prawdą, spójrzcie i odejdźcie ode Mnie, bo za waszych dni uczynię coś, czemu nie zechcecie uwierzyć, chociaż będzie to wam głoszone”. **42** Gdy Paweł skończył, proszono go, aby nauczał o tym również w następny szabat. **43** Po nabożeństwie wielu Żydów i pogan nawróconych na judaizm poszło razem z Pawłem i Barnabą, a ci nakłaniali ich do trwania w łasce Boga. **44** Za tydzień prawie całe miasto zebrało się, aby słuchać słowa Bożego. **45** Ale gdy żydowscy przywódcy zobaczyli tłumy ludzi, opanowała ich zazdrość i, obrzucając Pawła obelgami, zaprzeczali wszystkiemu, co mówił. **46** Wówczas on, razem z Barnabą, powiedział wprost: —To wam, w pierwszej kolejności, należało przekazać dobrą nowinę od Boga. Skoro jednak ją odrzucacie i uważacie siebie za niegodnych życia wiecznego, zaniesiemy ją poganom. **(aiōnios g166)** **47** Pan powiedział bowiem: „Uczyniłem Cię światłem dla pogan, abyś zaniósł zbawienie aż po krańce ziemi”. **48** Słysząc to, poganie z radością przyjęli słowo i wszyscy, którzy byli przeznaczeni do życia wiecznego, uwierzyli w Jezusa. **(aiōnios g166)** **49** A słowo Pana szerzyło się po całej okolicy. **50** Wówczas żydowscy przywódcy zbuntowali pobożne i wpływowe kobiety oraz władze miasta i zaczęli prześladować Pawła i Barnabę, doprowadzając do ich wypędzenia. **51** Oni jednak tylko strząsnęli z nóg tamtejszy kurz i udali się do Ikonium. **52** Uczniowie zaś, którzy pozostali w Antiochii, byli pełni radości i Ducha Świętego.

14 W Ikonium apostołowie również udali się do synagogi. Dzięki ich nauczaniu mnóstwo Żydów i pogan uwierzyło Jezusowi. **2** Ale niektórzy Żydzi odrzucili dobrą nowinę i zbuntowali przeciwko nim także pogan. **3** Mimo to Paweł i Barnaba zostali tam na dłużej i odważnie mówili o Panu. On zaś dokonywał przez nich wielu cudów, potwierdzając, że to, co mówią o Jego łasce, jest prawdą. **4** Z tego powodu miasto podzieliło się: jedni byli po stronie żydowskich przywódców, drudzy—po stronie apostołów. **5** Gdy jednak Paweł i Barnaba dowiedzieli się, że niektórzy poganie oraz Żydzi, wraz

z miejscowymi przywódcami, chcą ich znieważyć a potem—obrzucając kamieniami—zabić, **6** szybko uciekli do miast Likaonii: do Listry i Derbe, **7** gdzie dalej głosili dobrą nowinę. **8** W Listrze mieszkał pewien człowiek, który od urodzenia miał sparaliżowane nogi i nie mógł chodzić. **9** Bardzo dokładnie słuchał słów Pawła. Ten zaś zauważył go i dostrzegł w nim wiarę potrzebną do uzdrowienia. **10** Zawołał więc do niego: —Wstań na nogi! Chory zaś dosłownie podskoczył i natychmiast zaczął chodzić. **11** Wtedy zgromadzone tłumy, na widok czynu Pawła, zaczęły krzyczeć po likaońsku: —Pod postacią tych ludzi nawiedzili nas bogowie! **12** Barnabę uznali za Zeusa, a Pawła za Hermesa, bo to on głównie przemawiał. **13** Wtedy miejscowy kapłan świątyni Zeusa, położonej na peryferiach Listry, przyprowadził do bram miasta woły ustrojone girlandami kwiatów, aby razem z ludem złożyć je im w ofierze. **14** Gdy Barnaba i Paweł spostrzegli, co się dzieje, na znak oburzenia rozdarli ubrania i wbiegli w tłum, krzycząc: **15** —Ludzie! Co robicie?! Tak samo jak wy, jesteśmy tylko ludźmi! Przynieśliśmy wam dobrą nowinę, abyście odwrócili się od tych martwych bożków i zwrócili się ku żywemu Bogu, który stworzył niebo, ziemię, morze oraz wszystko, co w nich jest. **16** W przeszłości przyzwalał On wszystkim narodom chodzić własnymi drogami, **17** ale nigdy nie przestał dawać o sobie znać. Zawsze robił coś dobrego: zsyłał deszcze i dobre plony, dawał wam żywność i napełniał serca radością. **18** Z trudem udało im się powstrzymać lud od złożenia im ofiary. **19** Wkrótce jednak przybyli z Antiochii i Ikonium żydowscy przywódcy, którzy podburzyli tłumy. Wtedy obrzucono Pawła kamieniami i wywleczono go za miasto, sądząc, że nie żyje. **20** Lecz gdy otoczyli go wierzący, podniósł się i powrócił do miasta. A następnego dnia udał się wraz z Barnabą do Derbe. **21** Tam głosili dobrą nowinę i pozyskali wielu uczniów, po czym wrócili do Listry, Ikonium i Antiochii, **22** gdzie umacniali uczniów w wierze i zachęcali ich do ufania Jezusowi. Przypominali im też, że droga do królestwa Bożego prowadzi przez wiele cierpień. **23** Wyznaczyli tam również starszych, którzy mieli być przywódcami poszczególnych kościołów, a powstrzymując się od posiłków i modląc się, powierzyli ich opiece Pana, któremu uwierzyli. **24** Potem przez Pizydię przybyli z powrotem do Pamfilii. **25** Dzielili się słowem Bożym w Perge, po czym udali się do Attalii. **26** Stamtąd zaś popłynęli do Antiochii, w której rozpoczęli to dzieło, powierzone im dzięki łasce Boga. **27** Gdy się tam znaleźli, zebrali wszystkich wierzących i opowiedzieli im o tym, co Bóg uczynił przez nich i jak otworzył poganom drzwi do wiary. **28** I pozostali z tamtejszymi wierzącymi przez dłuższy czas.

15 Tymczasem przyszło z Judei kilku ludzi, którzy zaczęli nauczać wierzących: „Jeśli nie poddacie się obrzędowi obrzezania, nakazanemu przez Mojżesza, nie będziecie zbawieni”. **2** Początkowo Paweł i Barnaba prowadzili z nimi długie dyskusje. W końcu jednak postanowiono, że razem z kilkoma innymi wierzącymi wyruszą do Jerozolimy, aby całą sprawę przedstawić do rozstrzygnięcia apostołom i starszym kościoła. **3** Wysłani przez kościół, szli przez Fenicję i Samarię, odwiedzając po drodze wierzących. Słysząc od Pawła i Barnaby o tym, że również poganie zwracają się do Boga, wszyscy wierzący odczuwali wielką radość. **4** W Jerozolimie spotkali się z apostołami i starszymi kościoła i przekazali im relację o tym, co Bóg uczynił przez nich wśród pogan. **5** Wtedy kilku wierzących, którzy należeli do ugrupowania faryzeuszy, oświadczyło, że nawróceni poganie muszą zostać obrzezani i zacząć przestrzegać Prawa Mojżesza. **6** Apostołowie i starsi zebrali się więc ponownie, aby rozpatrzyć ten problem. **7** Po długiej dyskusji głos zabrał Piotr: —Przyjaciele! Wiecie dobrze, że już dawno Bóg wybrał mnie spośród was, abym mógł przekazać dobrą nowinę także poganom. **8** Bóg, który zna ludzkie serca, okazał im przychylność, dając im, podobnie jak nam, Ducha Świętego. **9** Nie uczynił między nami żadnej różnicy i przez wiarę oczyścił ich serca. **10** Dlaczego więc teraz macie zamiar poprawiać Boga i nakładać na nawróconych pogan ciężar, którego ani nasi ojcowie, ani my sami nie potrafiliśmy udźwignąć? **11** Przecież wierzymy, że zarówno oni, jak i my, jesteśmy zbawieni tylko dzięki łasce Jezusa, naszego Pana. **12** Wtedy wszyscy zamilkli i słuchali opowiadania Barnaby i Pawła o cudach, których Bóg dokonał przez nich wśród pogan. **13** Gdy skończyli, głos zabrał Jakub: —Posłuchajcie mnie, przyjaciele! **14** Szymon Piotr opowiedział nam, jak Bóg wybrał pogan do swojego kościoła. **15** Zgadzają się z tym następujące słowa proroków: **16** „Potem wrócę i odbuduję zniszczony dom Dawida, **17** aby także poganie mogli znaleźć Pana —wszyscy ci, których uznałem za swoich. Tak mówi Pan, który dokonuje tego, **18** co zaplanował na samym początku”. **(aiōn g165)** **19** Dlatego sądzę, że nie powinniśmy przeszkadzać poganom przychodzącym do Boga—mówił dalej Jakub. **20** —Napiszmy im tylko, aby powstrzymali się od spożywania pokarmów ofiarowanych bożkom, mięsa uduszonych zwierząt i krwi oraz aby unikali rozwiązłości seksualnej. **21** Bo

od wieków we wszystkich miastach są synagogi, w których co szabat zbierają się Żydzi przestrzegający tych nakazów. **22** Wtedy apostołowie wraz ze starszymi i całym kościołem postanowili wybrać kilku wierzących i wysłać ich z Pawłem i Barnabą do Antiochii. Wybrano więc Judę, zwanego Barsabą, i Sylasa—cieszących się dużym uznaniem wśród wierzących **23** —i przekazano przez nich list tej treści: „Apostołowie i starsi z Jerozolimy pozdrawiają wierzących w Antiochii, Syrii i Cylicji! **24** Dowiedzieliśmy się, że niektórzy wierzący z Judei—bez naszej wiedzy—siali wśród was niepokój i wzbudzali wątpliwości. **25** Dlatego właśnie jednomyślnie postanowiliśmy wybrać dwóch mężczyzn i posłać ich do was, razem z naszymi bliskim przyjaciółmi—Barnabą i Pawłem, **26** którzy dla naszego Pana ryzykowali życie. **27** Wysyłamy więc do was Judę i Sylasa, którzy osobiście potwierdzą wam nasze stanowisko w tej sprawie. **28** Postanowiliśmy bowiem—Duch Święty i my—nie obarczać was dodatkowymi obowiązkami oprócz tego, co niezbędne. **29** Powstrzymajcie się od spożywania pokarmów ofiarowanych bożkom, mięsa uduszonych zwierząt i krwi oraz unikajcie rozwiązłości seksualnej. Dobrze zrobicie, jeśli całkowicie zerwiecie z tym wszystkim. Pozdrawiamy was”. **30** Posłańcy udali się zatem do Antiochii, gdzie zwołali wszystkich wierzących i wręczyli im list. **31** A gdy go przeczytano, zapanowała wielka radość. **32** Wtedy Juda i Sylas, którzy byli prorokami, umacniali ich wiarę słowami pełnymi zachęty. **33** Spędzili z nimi jeszcze jakiś czas, po czym pożegnali ich i wrócili do Jerozolimy. **34** Paweł i Barnaba pozostali zaś w Antiochii, aby wraz z innymi głosić słowo Pana i nauczać. **36** Jakiś czas później Paweł zaproponował Barnabie: —Odwiedźmy wszystkie miasta, w których głosiliśmy słowo Boże i sprawdźmy, jak miewają się wierzący. **37** Barnaba zasugerował, aby zabrać również Jana, zwanego Markiem. **38** Jednak Paweł nie chciał się na to zgodzić, ponieważ Marek, podczas poprzedniej wyprawy, odszedł od nich w Pamfilii i nie brał udziału w ich pracy. **39** Powstał więc konflikt. Ostatecznie apostołowie rozdzielili się. Barnaba z Markiem odpłynęli na Cypr. **40** Paweł natomiast wziął ze sobą Sylasa i—powierzony przez wierzących opiece Pana **41** —przemierzał Syrię i Cylicję, dodając otuchy tamtejszym kościołom.

16 Najpierw udał się do Derbe i Listry. Spotkał tam pewnego ucznia imieniem Tymoteusz, będącego synem Żydówki, która uwierzyła w Jezusa, oraz ojca poganina. **2** Wierzący z Listry i Ikonium wydawali mu dobrą opinię. **3** Paweł zaproponował mu więc, aby przyłączył się niego w podróży. Najpierw jednak poddał go obrzędowi obrzezania—ze względu na Żydów zamieszkujących te okolice. Wszyscy bowiem wiedzieli, że jego ojciec był poganinem. **4** Odwiedzając miasta, zachęcali wierzących do przestrzegania postanowień apostołów i starszych z Jerozolimy. **5** A kościoły z dnia na dzień wzrastały liczebnie i coraz bardziej wierzyły Panu. **6** Następnie podróżowali przez Frygię i Galację, gdyż tym razem Duch Święty nie pozwolił im nauczać w Azji. **7** Szli wzdłuż granicy Myzji i chcieli skierować się do prowincji zwanej Bitynią, lecz Duch Jezusa znowu na to nie pozwolił. **8** Poszli więc przez Myzję do Troady. **9** W nocy Paweł miał widzenie. Ujrzał Macedończyka, który stał i błagał: „Przybądź do Macedonii i pomóż nam!”. **10** To sprawiło, że postanowiliśmy udać się do Macedonii. Uznaliśmy bowiem, że to sam Bóg posyła nas, abyśmy głosili tam dobrą nowinę. **11** Z Troady popłynęliśmy prosto do Samotraki, a następnego dnia—do Neapolis. **12** W końcu dotarliśmy do Filippi, miasta będącego stolicą tej części Macedonii i rzymską kolonią. Tam zatrzymaliśmy się na kilka dni. **13** W szabat udaliśmy się za miasto, nad rzekę, gdzie—jak sądziliśmy—ludzie zbierają się na modlitwę. Usiedliśmy i rozmawialiśmy z zebranymi tam kobietami. **14** Przysłuchiwała się nam niejaka Lidia z Tiatyry, która handlowała purpurą. Znała już Boga, a Pan sprawił, że chętnie słuchała tego, o czym mówił Paweł. **15** Została ochrzczona razem ze swoimi domownikami, a potem zaprosiła nas do siebie. —Jeśli wierzycie w moją wierność Panu—powiedziała—przyjdźcie i zamieszkajcie w moim domu. Zgodziliśmy się więc i zatrzymaliśmy się u niej. **16** Pewnego dnia, w drodze na miejsce modlitwy, natknęliśmy się na niewolnicę, opanowaną przez demona. Przynosiła ona swoim właścicielom niezłe dochody, bo przepowiadała przyszłość. **17** Szła za Pawłem i za nami, krzycząc: —Ci ludzie to słudzy Najwyższego Boga! Oni głoszą wam drogę do zbawienia! **18** Powtarzało się to przez wiele dni. W końcu Paweł, zmęczony tą sytuacją, odwrócił się i rzekł do demona: —W imieniu Jezusa Chrystusa rozkazuję ci: Wyjdź z niej! Wówczas demon natychmiast ją opuścił. **19** Gdy jednak właściciele niewolnicy zobaczyli, że przepadła ich nadzieja na dalsze dochody, schwytali Pawła oraz Sylasa i zaciągnęli ich na rynek, do władz miasta. **20** Następnie postawili ich przed sędziami i powiedzieli: —Ci ludzie zakłócają porządek publiczny w naszym mieście! **21** Są Żydami i propagują styl życia, którego nam, Rzymianom, nie wolno przyjmować! **22** Cały tłum zwrócił się wtedy

przeciwko Pawłowi i Sylasowi, a sędziowie nakazali zedrzeć z nich ubranie i ubiczować ich. **23** Gdy już im wymierzono karę, wtrącili ich do więzienia, a strażnikowi nakazali dobrze ich strzec. **24** Słysząc taki rozkaz, strażnik umieścił ich w celi mieszczącej się w środku budynku, a ich nogi zakuł w dyby. **25** Około północy Paweł i Sylas wielbili Boga modlitwą i pieśniami, a wszyscy współwięźniowie przysłuchiwali się im. **26** Nagle powstało tak wielkie trzęsienie ziemi, że zadrżały fundamenty więzienia. Wszystkie drzwi same się otworzyły, a kajdany wszystkich więźniów rozerwały się. **27** Obudziło to również strażnika. Gdy zobaczył otwarte bramy, uznał, że więźniowie uciekli, i z przerażenia chwycił miecz, aby się zabić. **28** Wtedy Paweł głośno zawołał: —Nie rób sobie krzywdy! Wszyscy tu jesteśmy! **29** Strażnik zażądał światła i drżąc ze strachu padł do nóg Pawła i Sylasa. **30** Wyprowadził ich z celi na zewnątrz i zapytał: —Panowie! Co mam robić, żeby osiągnąć zbawienie? **31** —Uwierz w Jezusa jako Pana—odpowiedzieli—a będziesz zbawiony ty i cały twój dom. **32** I przedstawili jemu i wszystkim jego domownikom dobrą nowinę. **33** Zaraz też strażnik zaprosił ich do siebie i opatrzył rany po biczowaniu, a następnie dał się ochrzcić wraz z całą rodziną. **34** Następnie ugościł ich w swoim domu, razem ze wszystkimi ciesząc się z tego, że uwierzył Bogu. **35** Następnego dnia sędziowie wysłali do strażnika żołnierzy z rozkazem: —Uwolnij tych ludzi! **36** —Sędziowie wydali rozkaz, żeby was uwolnić—powiedział strażnik do Pawła. —Idźcie więc w pokoju. **37** —O nie!—zaprotestował Paweł. —Nie zważając na to, że jesteśmy rzymskimi obywatelami, bez wyroku kazali nas ubiczować i wtrącić do więzienia. A teraz ukradkiem próbują się nas pozbyć? Niech sami przyjdą i nas uwolnią. **38** Żołnierze przekazali tę odpowiedź sędziom. Ci zaś przestraszyli się, słysząc, że apostołowie mają rzymskie obywatelstwo. **39** Przyszli więc osobiście i prosili ich o opuszczenie więzienia, a następnie błagali ich, aby wyjechali z miasta. **40** Paweł i Sylas, po wyjściu z więzienia, udali się jednak do domu Lidii. Spotkali się tam z wierzącymi, dodali im otuchy i dopiero wtedy opuścili miasto.

17 Idąc dalej, minęli miasta Amfipolis oraz Apolonię i dotarli do Tesaloniki, gdzie znajdowała się żydowska synagoga. **2** Zgodnie ze swoim zwyczajem, Paweł chodził do niej przez kolejne trzy szabaty i przedstawiał zgromadzonym znaczenie Pisma. **3** Dowodził, że Mesjasz miał cierpieć i zmartwychwstać. Mówił: —Tym Mesjaszem jest Jezus, którego wam głoszę! **4** Niektórzy słuchacze, w tym również wielu pogan, którzy mieli respekt dla Boga, i niemało wpływowych kobiet, dało się przekonać i przyłączyło się do Pawła i Sylasa. **5** Ale żydowscy przywódcy, kierowani zazdrością, namówili kilku awanturników, aby wywołali zbiegowisko i wszczęli w mieście rozruchy. Otoczyli oni dom Jazona i szukali apostołów, chcąc ich postawić przed zgromadzeniem. **6** Ponieważ ich jednak nie znaleźli, zaciągnęli Jazona i kilku wierzących do władz miasta. —Ci ludzie sieją zamęt na całym świecie!—krzyczeli. —A teraz przyszli do naszego miasta **7** i Jazon przyjął ich do swojego domu. Oni przeciwstawiają się decyzjom cezara, bo uważają za króla jakiegoś Jezusa! **8** Oskarżenia te zaniepokoiły zarówno zebranych, jak i władze. **9** Ostatecznie jednak zwolnili ich, ale dopiero po otrzymaniu sporej kaucji od Jazona i pozostałych. **10** Nocą wierzący szybko wyprawili Pawła i Sylasa do Berei. Ci, jak zwykle, skierowali się do synagogi. **11** Tamtejsi mieszkańcy byli bardziej otwarci niż Tesaloniczanie. Całym sercem przyjęli słowo Boże i codziennie sprawdzali w Piśmie, czy to, co słyszeli, jest prawdą. **12** Wielu z nich uwierzyło, w tym również spore grono wpływowych kobiet oraz mężczyzn, będących poganami. **13** Gdy jednak żydowscy przywódcy z Tesaloniki dowiedzieli się, że Paweł przebywa teraz w Berei i naucza słowa Bożego, przyszli tam i wywołali kolejne rozruchy. **14** Wierzący natychmiast wysłali Pawła na wybrzeże. Sylas i Tymoteusz pozostali zaś na miejscu. **15** Ci, którzy towarzyszyli Pawłowi, odprowadzili go aż do Aten, po czym wrócili z poleceniem dla Sylasa i Tymoteusza, aby oni również szybko dołączyli do Pawła. **16** Czekając na nich w Atenach, Paweł był oburzony, widząc miasto pełne bożków. **17** W synagodze spotykał się i rozmawiał z Żydami oraz poganami mającymi respekt dla Boga. Codziennie też dyskutował z różnymi ludźmi na rynku. **18** Byli wśród nich filozofowie ze szkoły epikurejskiej i stoickiej, którzy rozmawiali między sobą: —O czym ten gaduła chce nam powiedzieć? —Chyba głosi jakieś nowe bóstwa—mówili drudzy, Paweł mówił bowiem o Jezusie i zmartwychwstaniu. **19** Zabrali więc go na Areopag i spytali: —Możesz nam wyjaśnić, jaką to nową religię głosisz? **20** Wkładasz nam bowiem do głowy jakieś niesłychane historie. **21** A wszyscy Ateńczycy i przybysze poświęcają większość czasu na dyskusje i słuchanie nowych wieści. **22** Paweł stanął więc pośrodku Areopagu i przemówił: —Ateńczycy! Zauważyłem, że jesteście bardzo religijni. **23** Spacerując po mieście i oglądając wasze ołtarze, natknąłem się nawet na

ołtarz poświęcony „Nieznanemu Bogu”. Właśnie o tym Bogu, którego czcicie nie znając Go, chcę wam dziś opowiedzieć. **24** On stworzył cały świat i wszystko, co na nim istnieje. Jest Panem nieba i ziemi, więc nie mieszka w ziemskich świątyniach! **25** On nie potrzebuje żadnej pomocy od ludzi, bo to On sam daje nam życie, sprawia, że oddychamy, i obdarza nas wszystkim, czego potrzebujemy. **26** To dzięki Niemu wszyscy ludzie na świecie wzięli początek od jednego człowieka. On też rozmieścił na całej ziemi narody, wyznaczając im czas i miejsce. **27** Uczynił tak, aby ludzie szukali Go, choćby po omacku, i znajdowali—bo On jest blisko każdego z nas. **28** W Nim bowiem istniejemy, żyjemy i poruszamy się! Jak to ujął jeden z waszych poetów: „Jesteśmy z Jego rodu”. **29** A skoro jesteśmy z rodu Boga, nie powinniśmy sądzić, że jest On podobny do bożka ze złota, srebra lub kamienia, wykonanego według ludzkiego pomysłu. **30** Bóg dotychczas znosił ludzką niewiedzę, ale teraz wzywa wszystkich do opamiętania się, **31** ponieważ wyznaczył już dzień, w którym sprawiedliwie osądzi cały świat. Uczyni to przez Człowieka, którego wybrał i uwiarygodnił przez wskrzeszenie Go z martwych. **32** Gdy zebrani usłyszeli o zmartwychwstaniu umarłych, jedni zaczęli się z tego śmiać, a inni powiedzieli: —Wiesz, chyba jednak posłuchamy cię innym razem. **33** Wtedy Paweł opuścił Areopag. **34** Lecz kilka osób uwierzyło i przyłączyło się do niego. Wśród nich byli: Dionizy, członek rady Areopagu, oraz kobieta imieniem Damaris.

18 Potem Paweł opuścił Ateny i udał się do Koryntu. **2** Tam spotkał Akwilę, Żyda rodem z Pontu, który wraz z żoną Pryscyllą przybył niedawno z Italii. Nakazem cezara Klaudiusza wysiedlano bowiem z Rzymu wszystkich Żydów. Paweł odwiedził Akwilę i Pryscyllę, **3** a ponieważ, podobnie jak oni, zajmował się wyrobem namiotów, zamieszkał u nich i zaczął razem z nimi pracować. **4** Każdy szabat spędzał w synagodze, gdzie nauczał i przekonywał zarówno Żydów, jak i Greków. **5** Gdy Sylas i Tymoteusz przybyli z Macedonii, Paweł poświęcił się głównie nauczaniu i udowadniał Żydom, że Jezus jest Mesjaszem. **6** Ponieważ jednak byli mu przeciwni i lekceważyli Jezusa, strząsnął kurz z płaszcza i powiedział: —Sami jesteście sobie winni. Spełniłem swój obowiązek. Od tej chwili będę nauczał pogan. **7** Odszedł stamtąd i udał się do domu niejakiego Tycjusza Justusa, człowieka bardzo pobożnego, który mieszkał obok synagogi. **8** Kryspus, przełożony synagogi, uwierzył w Pana wraz z całym domem. Także wielu innych Koryntian uwierzyło i przyjęło chrzest. **9** W nocy Paweł miał widzenie, w którym Pan powiedział: —Nie obawiaj się! Nadal przemawiaj i nie poddawaj się! **10** Jestem z tobą i nikt nie zrobi ci krzywdy. Wielu ludzi w tym mieście należy do Mnie. **11** Paweł pozostał tam więc jeszcze półtora roku, nauczając słowa Bożego. **12** Gdy zarządcą Achai był Gallio, przywódcy żydowscy zorganizowali wspólną akcję przeciwko Pawłowi i postawili go przed sądem. **13** —Ten człowiek namawia ludzi, aby czcili Boga niezgodnie z Prawem Mojżesza—oskarżali go. **14** Paweł właśnie chciał coś opowiedzieć, gdy Gallio zwrócił się do nich: —Słuchajcie, Żydzi! Gdyby tu chodziło o jakieś przestępstwo, oszustwo czy inne bezprawie, z pewnością dokładnie bym was wysłuchał. **15** Ale skoro jest to spór o słowa, imiona i o wasze Prawo, radźcie sobie sami. Ja nie będę się tym zajmował! **16** I wyprosił ich z sądu. **17** Wtedy tłum rzucił się na nowego przełożonego synagogi, Sostenesa, i bił go tuż przed budynkiem sądu. Ale Gallio nie zwracał na to najmniejszej uwagi. **18** Paweł dość długo pozostał w Koryncie, po czym pożegnał wierzących i wraz z Pryscyllą i Akwilą popłynął do Syrii. W Kenchrach, zgodnie ze złożoną wcześniej obietnicą, ogolił głowę. **19** Stamtąd udali się do Efezu. Zostawił towarzyszy na statku, a sam wszedł do synagogi i nauczał Żydów. **20** Prosili go, żeby został na dłużej, lecz odmówił. **21** —Jeśli Bóg pozwoli, wrócę do was—powiedział, po czym pożegnał się i odpłynął z Efezu. **22** Następnie odwiedził kościół w Cezarei. Przekazał wierzącym pozdrowienia i udał się do Antiochii. **23** Tam zatrzymał się na pewien czas. Potem jednak znowu wyruszył w podróż, przemierzając Galację i Frygię, gdzie dodawał otuchy wierzącym. **24** Tymczasem do Efezu przybył niejaki Apollos, Żyd z Aleksandrii, który był dobrym mówcą i doskonale znał Pisma. **25** Sporo już wiedział o „drodze Pana” i z wielkim zapałem przemawiał na temat Jezusa, choć znał tylko chrzest Jana Chrzciciela. **26** Apollos zaczął odważnie nauczać w synagodze w Efezie. Gdy Pryscylla i Akwila usłyszeli go, zabrali go do siebie i dokładnie przedstawili mu „drogę Boga”. **27** A ponieważ chciał odwiedzić Achaję, wierzący napisali mu list polecający, aby go tam przyjęto. Po przybyciu, bardzo pomógł wszystkim, którzy zaufali łasce Pana. **28** Z odwagą dyskutował z tamtejszymi Żydami, publicznie wykazując na podstawie Pisma, że Jezus naprawdę jest Mesjaszem.

19 Podczas gdy Apollos przebywał w Koryncie, Paweł podróżował przez okoliczne wzgórza

i przybył do Efezu, gdzie natknął się na grupę
wierzących. 2 —Czy otrzymaliście Ducha Świętego,
gdy uwierzyliście?—zapytał ich. —Nawet nie
słyszeliśmy o Duchu Świętym!—odpowiedzieli mu.
3 —To jaki chrzest przyjęliście? —Chrzest Jana
Chrzciciela—powiedzieli. 4 —Jan zanurzał ludzi w
wodzie na znak opamiętania, wzywając ich, aby
uwierzyli w Tego, który przyjdzie po nim, czyli w
Jezusa—wyjaśnił Paweł. 5 Gdy tylko o tym usłyszeli,
zaraz dali się zanurzyć w imię Jezusa. 6 Paweł
położył na nich ręce, a wtedy zstąpił na nich Duch
Święty i zaczęli mówić obcymi językami i prorokować.
7 A grupa ta liczyła około dwunastu mężczyzn. 8
Następnie Paweł poszedł do synagogi i przez trzy
miesiące śmiało nauczał w niej o królestwie Bożym.
9 Ale niektórzy stawiali opór. Zamiast się opamiętać,
publicznie wyśmiewali drogę Pana. Paweł odszedł
więc od nich, zabierając ze sobą wierzących. Odtąd
codziennie przemawiał w szkole Tyrannosa. 10 Trwało
to dwa lata, aż wszyscy mieszkańcy prowincji Azja,
zarówno Żydzi, jak i poganie, usłyszeli słowo Pana.
11 A Bóg dokonywał przez Pawła niezwykłych cudów.
12 Nawet chusty i części jego odzieży kładzione na
chorych powodowały uzdrowienie lub uwolnienie od
demonów. 13 Tymczasem jacyś wędrowni żydowscy
egzorcyści próbowali uwalniać ludzi od demonów,
powołując się na imię Jezusa. Mówili: —Rozkazuję
ci, demonie, przez Jezusa, którego głosi Paweł! 14
Robiło to siedmiu synów Skewasa, żydowskiego
najwyższego kapłana. 15 Jednak demon tak im
odpowiedział: —Znam Jezusa i znam Pawła, a
wy, kim jesteście? 16 I człowiek opanowany przez
demona rzucił się na nich. Pobił ich tak dotkliwie,
że nadzy i poranieni uciekli z domu, w którym to
miało miejsce. 17 Wieść o tym szybko rozeszła
się wśród wszystkich Żydów i pogan, żyjących w
Efezie. Ogarnął ich lęk i z szacunkiem odnosili się
do imienia Jezusa. 18 Wielu zaś nowych wierzących
wyznawało publicznie swoje złe czyny. 19 Spora
grupa tych, którzy uprawiali czarną magię, przyniosła
swoje tajemne księgi i publicznie je spaliła, mimo
że miały one znaczną wartość. Oszacowano, że na
ich zakup trzeba było przeznaczyć wynagrodzenie
za wiele miesięcy ciężkiej pracy. 20 Przykład ten
pokazuje jak bardzo rozszerzał się wpływ słowa
Bożego i jak potężne było jego oddziaływanie na
ludzi. 21 Po tych wydarzeniach Paweł postanowił,
że odwiedzi Macedonię i Achaję, a następnie uda
się do Jerozolimy. Dodał też: —Potem, gdy już tam
tym przybędę, muszę jeszcze odwiedzić Rzym. 22
Następnie wysłał swoich pomocników—Tymoteusza i
Erasta—do Macedonii, sam zaś przez pewien czas
pozostał jeszcze w prowincji Azja. 23 Właśnie w
tym czasie powstały w Efezie ogromne zamieszki
spowodowane „drogą Pana”. 24 Niejaki Demetriusz
zatrudniał wielu rzemieślników przy wyrobie srebrnych
miniaturek świątyni bogini Artemidy. 25 Zwołał więc
pracowników oraz innych rzemieślników tej branży i
powiedział: —Słuchajcie! Nasz fach przynosi nam
duże zyski. 26 Sami jednak widzieliście i słyszeliście,
że nie tylko w Efezie, ale i w całej naszej prowincji
niejaki Paweł przewraca ludziom w głowach. Twierdzi
bowiem, że bogowie nie mogą być dziełem ludzkich
rąk. 27 Jego działalność zagraża naszym interesom.
Co więcej, może doprowadzić do tego, że świątynia
wielkiej bogini Artemidy zostanie zlekceważona, a
sama Artemida zostanie pozbawiona czci, jaką oddaje
jej prowincja Azja i cały świat. 28 Słysząc to, zebrani
wpadli w gniew i zaczęli wołać: —Wielka Artemida
Efeska! 29 Wkrótce rozruchy ogarnęły całe miasto.
Tłum porwał Gajusa i Arystarcha, dwóch towarzyszy
podróży Pawła, i zaciągnął ich do teatru, było to
bowiem główne miejsce spotkań mieszkańców miasta.
30 Chciał tam pójść i Paweł, ale wierzący nie pozwolili
mu. 31 Również zaprzyjaźnieni z nim przedstawiciele
władz prowincji prosili go przez posłańców, aby
nie ryzykował życia i by pozostał w domu. 32 A
każdy z zebranych krzyczał coś innego. Panowało
ogromne zamieszanie, a większość ludzi w ogóle
nawet nie wiedziała, po co się zebrano. 33 Kilku
Żydów wyciągnęło z tłumu Aleksandra i wypchnęło
go naprzód. On dał znak ręką, prosząc o ciszę i
możliwość obrony. 34 Gdy jednak ludzie zobaczyli,
że jest Żydem, wszyscy zaczęli krzyczeć: —Wielka
Artemida Efeska!—i trwało to prawie dwie godziny.
35 Wreszcie sekretarzowi rady miasta udało się
uciszyć tłum. —Obywatele Efezu!—zaczął. —Czy
istnieje jeszcze ktoś, kto nie wiedziałby, że Efez stoi
na straży świątyni wielkiej Artemidy, której posąg
zesłał nam z nieba sam Zeus? 36 Skoro jest to
oczywiste, zachowajmy spokój i nie czyńmy niczego
pochopnie. 37 Ludzie, których tu przywlekliście, ani
nie ukradli niczego w świątyni Artemidy, ani nie
obrazili bogini. 38 A jeśli Demetriusz i inni rzemieślnicy
mają przeciw nim jakieś zarzuty, niech zgłoszą się
do sądu i wniosą stosowne oskarżenie. 39 Jeśli zaś
są jakieś inne skargi, rada miasta rozpatrzy je na
najbliższym posiedzeniu. 40 Z powodu dzisiejszych
wydarzeń grozi nam jednak oskarżenie o wszczynanie
rozruchów. Jak bowiem wyjaśnimy powód naszego
dzisiejszego zbiegowiska? 41 I tymi słowami rozwiązał
zgromadzenie.

20 Po ustaniu zamieszek, Paweł zwołał wierzących. Żegnając ich, dodał im otuchy i wyruszył do Macedonii. **2** Obszedł okoliczne tereny, pokrzepiając tamtejszych uczniów Jezusa, a następnie udał się do Grecji. **3** Spędził tam trzy miesiące i chciał popłynąć do Syrii. Gdy jednak dowiedział się o spisku żydowskich przywódców przeciw niemu, postanowił wrócić przez Macedonię. **4** Towarzyszyli mu: Sopater—syn Pyrrusa z Berei, Arystarch i Sekundus—z Tesaloniki, Gajus—z Derbe, oraz Tymoteusz, Tychik i Trofim—z prowincji Azja. **5** Oni to wyruszyli pierwsi i czekali na nas w Troadzie. **6** My zaś, po święcie Paschy, odpłynęliśmy z Filippi i pięć dni później byliśmy już z nimi w Troadzie, gdzie spędziliśmy tydzień. **7** W niedzielę zebraliśmy się wszyscy na łamanie chleba. Paweł przemawiał, a ponieważ następnego dnia odjeżdżał, przeciągnął swoją mowę aż do północy. **8** Pokój na górze, gdzie się zebraliśmy, oświetlony był wieloma lampami. **9** W trakcie długiej mowy Pawła, pewien chłopiec imieniem Eutych, siedzący na oknie, zasnął, spadł z trzeciego piętra i zabił się. **10** Paweł szybko zszedł na dół i objął go. —Nie martwcie się!—powiedział. —Będzie żył. **11** Następnie wrócił na górę, połamał chleb i jadł z nami, a potem dalej przemawiał—aż do wschodu słońca. Gdy skończył, wyruszył w drogę. **12** Wtedy wierzący odprowadzili chłopca—całego i zdrowego—do domu, ciesząc się, że żyje. **13** My już wcześniej udaliśmy się na statek, którym popłynęliśmy do Assos. Właśnie stamtąd mieliśmy zabrać Pawła. Postanowił bowiem, że dotrze tam pieszo. **14** Zgodnie z planem, spotkaliśmy się z nim w Assos, zabraliśmy go na pokład i popłynęliśmy do Mityleny. **15** Następnego dnia minęliśmy wyspę Chios, a kolejnego dnia przybiliśmy do wyspy Samos, skąd dzień później dopłynęliśmy do Miletu. **16** Paweł postanowił nie zatrzymywać się w Efezie i nie spędzać więcej czasu w prowincji Azja. Chciał bowiem, w miarę możliwości, zdążyć do Jerozolimy na święto Pięćdziesiątnicy. **17** Dlatego z Miletu wezwał do siebie starszych kościoła w Efezie. **18** Gdy przybyli, rzekł: —Wiecie, że od pierwszej chwili, tu w Azji, przez cały czas byłem z wami, **19** służąc Panu z całą pokorą, mimo cierpień oraz prześladowań i podstępów ze strony żydowskich przywódców. **20** Nie uchylałem się od mówienia wam wszystkiego, co pożyteczne. Nauczałem publicznie i prywatnie—w domach. **21** Mówiłem Żydom i poganom, że muszą się zwrócić do Boga i uwierzyć Jezusowi, naszemu Panu. **22** Teraz zaś, kierowany przez Ducha, udaję się do Jerozolimy. A nie wiem, co mnie tam spotka. **23** Zgodnie z proroctwami, które słyszałem w wielu miastach, mogę być tylko pewien aresztowania i cierpień. **24** Ale moje życie nie jest przecież najważniejsze. Liczy się tylko to, abym dobrze zakończył bieg i służbę, powierzoną mi przez Jezusa, naszego Pana. Jej celem jest głoszenie dobrej nowiny o tym, że Bóg okazał ludziom łaskę. **25** Wiem już, że wy, którym podczas moich podróży opowiadałem o królestwie, nigdy mnie już nie zobaczycie. **26** Dlatego dziś oświadczam wam, że nie mam niczego na sumieniu, **27** bo nie wahałem się w pełni przedstawić wam woli Boga. **28** Uważajcie na siebie i na stado, które Duch Święty powierzył wam, przywódcom! Bądźcie dla Bożego kościoła tym, kim jest pasterz dla stada. Bóg bowiem kupił kościół płacąc za niego własną krwią. **29** Niestety wiem, że po moim odejściu pojawią się wśród was fałszywi nauczyciele, którzy będą jak drapieżne wilki wśród stada. **30** Również niektórzy z was samych porzucą prawdę i zaczną nauczać kłamstw, aby tylko pozyskać zwolenników. **31** Uważajcie więc i miejcie w pamięci te trzy lata, które spędziłem z wami, dniem i nocą pouczając każdego ze łzami w oczach. **32** Teraz powierzam was Bogu i Jego cudownemu słowu, które może was umocnić i zapewnić wam—razem ze wszystkimi świętymi—Boży dar. **33** Nigdy od nikogo nie żądałem ani pieniędzy, ani odzieży. **34** Wiecie przecież, że własnymi rękami zarabiałem na swoje utrzymanie i na potrzeby moich towarzyszy. **35** Dałem wam w ten sposób przykład, jak należy pracować i wspierać potrzebujących, pamiętając o słowach naszego Pana, który powiedział: „Dawanie przynosi więcej szczęścia niż branie”. **36** Następnie padł na kolana i modlił się z nimi. **37** Oni zaś z głośnym płaczem rzucili mu się na szyję i ucałowali go. **38** Najbardziej zasmuciła ich zapowiedź Pawła, że już nigdy go nie zobaczą. Po pożegnaniu odprowadzili go na statek.

21 Po rozstaniu ze starszymi, popłynęliśmy do Kos. Następnego dnia ruszyliśmy w kierunku Rodos, a stamtąd do Patary. **2** Tam natrafiliśmy na statek płynący do Fenicji i wsiedliśmy na niego. **3** Minęliśmy Cypr, zostawiając go po lewej burcie, i popłynęliśmy do Syrii. Zawinęliśmy do portu w Tyrze, gdzie rozładowano statek. **4** Odszukaliśmy tam miejscowych wierzących i postanowiliśmy zatrzymać się u nich przez tydzień. Z natchnienia Ducha Świętego mówili oni Pawłowi o niebezpieczeństwie podróży do Jerozolimy. **5** Po tygodniu wyruszyliśmy z miasta i udaliśmy się do portu, a wszyscy wierzący—mężczyźni wraz z żonami i dziećmi—odprowadzili nas. Nad brzegiem morza uklękliśmy i wspólnie modliliśmy się. **6**

Po pożegnaniu wsiedliśmy na statek, oni zaś powrócili do domów. 7 Kontynuując podróż, odpłynęliśmy z Tyru i dobiliśmy do Ptolemaidy. Odwiedziliśmy tamtejszych wierzących i zostaliśmy u nich jeden dzień, 8 nazajutrz zaś odpłynęliśmy do Cezarei. Zatrzymaliśmy się tam w domu Filipa, który był jednym z siedmiu pomocników, wybranych przez apostołów, i zajmował się głoszeniem dobrej nowiny. 9 Filip miał cztery niezamężne córki, które były prorokiniami. 10 Podczas naszego dłuższego pobytu w Cezarei przybył tam również z Judei niejaki Agabos, prorok. 11 Gdy nas odwiedził, wziął pas Pawła, związał nim swoje ręce oraz nogi i rzekł: —Tak mówi Duch Święty: „Człowiek, do którego należy ten pas, zostanie związany w Jerozolimie przez żydowskich przywódców i wydany w ręce pogan”. 12 Gdy to usłyszeliśmy—my i miejscowi wierzący—błagaliśmy Pawła, aby nie szedł do Jerozolimy. 13 —Po co płaczecie i ranicie mi serce?—odrzekł Paweł. —Przecież dla Jezusa, mojego Pana, gotów jestem nie tylko na więzienie w Jerozolimie, ale i na śmierć! 14 Nie mogąc go przekonać, ustąpiliśmy, mówiąc: —Niech się dzieje wola Pana! 15 Wkrótce potem spakowaliśmy się i wyruszyliśmy do Jerozolimy. 16 W drodze towarzyszyło nam kilku uczniów z Cezarei. Po przybyciu na miejsce, zatrzymaliśmy się u pewnego Cypryjczyka, Mnazona, jednego z pierwszych uczniów Jezusa. 17 Wierzący w Jerozolimie serdecznie nas przywitali. 18 Następnego dnia udaliśmy się z Pawłem na spotkanie z Jakubem, na które przyszli również wszyscy starsi kościoła w Jerozolimie. 19 Po przywitaniu, Paweł szczegółowo opowiedział im o tym, czego Bóg, poprzez jego pracę, dokonał wśród pogan. 20 Słysząc to, oddali chwałę Bogu. Potem powiedzieli mu jednak: —Posłuchaj, drogi przyjacielu! Wiele tysięcy tutejszych Żydów uwierzyło Jezusowi, a wszyscy oni nadal skrupulatnie przestrzegają Prawa Mojżesza. 21 Słyszeli jednak, że ty wzywasz Żydów mieszkających wśród pogan do odrzucenia Prawa—do rezygnacji z dokonywania obrzędu obrzezania i nieprzestrzegania naszych zwyczajów. 22 Jak więc powinniśmy teraz postąpić? Na pewno przecież dowiedzą się o twoim przybyciu. 23 Posłuchaj naszej rady: Jest wśród nas czterech mężczyzn, którzy złożyli Bogu specjalną obietnicę. 24 Dołącz do nich, przejdźcie razem obrzęd oczyszczenia i zapłać za ostrzyżenie was wszystkich. Wtedy wszyscy będą wiedzieć, że pogłoski na twój temat są fałszywe i że razem z innymi Żydami przestrzegasz Prawa Mojżesza. 25 Jeśli zaś chodzi o wierzących pogan, to już załatwiliśmy tę sprawę. Napisaliśmy im, aby powstrzymali się od spożywania pokarmów ofiarowanych bożkom, mięsa uduszonych zwierząt i krwi oraz aby unikali rozwiązłości seksualnej. 26 Paweł posłuchał ich i następnego dnia, razem z tymi czterema mężczyznami, poddał się obrzędowi oczyszczenia i udał się do świątyni, aby zgłosić termin zakończenia dni oczyszczenia i złożenia ofiary. 27 Gdy siedmiodniowy czas oczyszczenia dobiegał końca, kilku Żydów z prowincji Azja ujrzało Pawła w świątyni. Podburzyli oni tłum i rzucili się na niego krzycząc: 28 —Izraelici! Pomóżcie nam! Ten człowiek wszędzie i wszystkich nastawia przeciwko naszemu narodowi, Prawu i świątyni. Na domiar złego wprowadził tu pogan, bezczeszcząc to święte miejsce! 29 Wcześniej bowiem widzieli w mieście Pawła z Trofimem z Efezu i sądzili, że wprowadził go do świątyni. 30 Całe miasto było poruszone i powstało wielkie zamieszanie. Wywleczono Pawła ze świątyni i zatrzaśnięto za nim bramy. 31 A gdy już mieli go zabić, wiadomość o rozruchach w całej Jerozolimie dotarła do dowódcy rzymskiego oddziału. 32 Zebrał więc szybko podległych sobie dowódców oraz żołnierzy i wszyscy razem wbiegli w tłum. Na widok wojska przestano bić Pawła. 33 Wtedy dowódca podszedł, aresztował Pawła i kazał go zakuć w podwójne kajdany. Dopytywał też, kim jest i co uczynił. 34 Ale ludzie w tłumie wykrzykiwali różne rzeczy. Nie mogąc się w tym zgiełku niczego dowiedzieć, rozkazał zabrać Pawła do koszar. 35 Gdy dotarli do schodów, tłum tak bardzo napierał, że żołnierze musieli Pawła nieść. 36 Ludzie zaś wciąż podążali za nimi, wołając: —Precz z nim! 37 Tuż przed wejściem do koszar, Paweł rzekł do dowódcy: —Czy mógłbym coś im powiedzieć? —To ty mówisz po grecku? 38 Nie jesteś więc tym Egipcjaninem, który jakiś czas temu wywołał powstanie, a potem wraz z czterema tysiącami buntowników wycofał się na pustynię? 39 —Ja jestem Żydem z Tarsu, znanego miasta w Cylicji. Proszę, pozwól mi przemówić do tych ludzi. 40 Wtedy dowódca wyraził zgodę. Paweł stanął więc na schodach i dał ręką znak, że będzie mówił. Gdy zaległa cisza, zwrócił się do nich po hebrajsku:

22 —Drodzy przyjaciele i starsi! Posłuchajcie tego, co mam na swoją obronę! 2 Gdy usłyszeli, że mówi po hebrajsku, uciszyli się jeszcze bardziej. Paweł zaś mówił dalej: 3 —Jestem Żydem urodzonym w Tarsie, w Cylicji, ale wychowałem się tu, w Jerozolimie. Pod okiem Gamaliela uczyłem się dokładnie przestrzegać Prawa Mojżesza. Byłem całkowicie oddany Bogu—tak samo jak wy dziś. 4 Prześladowałem zwolenników tej drogi: ścigałem ich,

więziłem i zabijałem mężczyzn i kobiety. **5** Może to poświadczyć najwyższy kapłan oraz starsi. To od nich bowiem otrzymałem listy do przywódców w Damaszku, chciałem bowiem udać się tam, aby aresztować tamtejszych uczniów Jezusa i związanych oddać pod sąd w Jerozolimie. **6** Ale gdy zbliżałem się do Damaszku, w samo południe oślepiła mnie ogromna jasność z nieba. **7** Padłem wtedy na ziemię i usłyszałem głos: „Szawle, Szawle! Dlaczego Mnie prześladujesz?". **8** „Kim jesteś, Panie?"—zapytałem. „Jestem Jezus z Nazaretu, którego prześladujesz"—odpowiedział. **9** Moi towarzysze podróży, którzy stali obok, widzieli jasność, ale nie słyszeli żadnego głosu. **10** „Co mam robić, Panie?"—zapytałem. „Wstań i idź do Damaszku"—rzekł Pan. „Tam się dowiesz, co masz robić". **11** Ponieważ zostałem oślepiony blaskiem tego światła, do Damaszku zaprowadzili mnie moi towarzysze. **12** Tam przyszedł do mnie niejaki Ananiasz, człowiek kochający Boga i dokładnie przestrzegający Prawa Mojżesza, co potwierdzają wszyscy tamtejsi Żydzi. **13** Stanął przede mną i rzekł: „Szawle, przyjacielu! Przejrzyj!". W tej samej chwili odzyskałem wzrok i mogłem już go widzieć. **14** Wtedy on powiedział: „Bóg naszych przodków wybrał cię, abyś poznał Jego wolę oraz ujrzał Tego, który jest Prawy i byś usłyszał Jego głos. **15** Odtąd będziesz mówił o Nim wszystkim ludziom, opowiadając także o tym, co widziałeś i słyszałeś. **16** Nie zwlekaj więc! Wstań i daj się ochrzcić. Niech imię Pana obmyje cię ze wszystkich twoich grzechów". **17** Gdy wróciłem do Jerozolimy i modliłem się w świątyni, miałem wizję. **18** Pan rzekł do mnie: „Szybko opuść miasto, ponieważ ci ludzie nie będą słuchać tego, co im o Mnie opowiesz". **19** „Ależ Panie!"—protestowałem. „Przecież oni wiedzą, że wtrącałem do więzień i biczowałem w synagogach tych, którzy Ci uwierzyli. **20** Uczestniczyłem przecież nawet w zabójstwie Szczepana, który opowiadał ludziom o Tobie. Popierałem to morderstwo i pilnowałem ubrań tych, którzy zadawali mu śmierć". **21** Bóg rzekł jednak do mnie: „Wyjedź z Jerozolimy, bo chcę cię posłać daleko stąd, do pogan!". **22** Tłum, który do tego momentu spokojnie słuchał słów Pawła, teraz zaczął krzyczeć: —Precz z nim! On nie zasługuje na życie! **23** Krzyczeli, wymachiwali ubraniami i zdenerwowani rzucali piaskiem. **24** Dowódca zabrał więc Pawła do koszar i rozkazał biczowaniem wydobyć z niego zeznania, aby dowiedzieć się dlaczego tłum tak go nienawidzi. **25** Gdy żołnierze związali go już do biczowania, Paweł zapytał stojącego obok dowódcę: —Czy wolno wam biczować rzymskiego obywatela i to bez procesu? **26** Ten udał się do dowódcy oddziału i powiedział: —Uważaj, co robisz! Ten człowiek to Rzymianin! **27** Dowódca podszedł więc do Pawła i zapytał: —Naprawdę jesteś Rzymianinem? —Tak—odparł Paweł. **28** —Mnie rzymskie obywatelstwo kosztowało majątek!—rzekł. —A ja mam je od urodzenia—odpowiedział Paweł. **29** Ci, którzy chcieli przesłuchiwać Pawła, natychmiast się usunęli. A dowódca przestraszył się, że aresztował rzymskiego obywatela. **30** Następnego dnia, chcąc się dowiedzieć o co żydowscy przywódcy oskarżają Pawła, dowódca zdjął z niego więzy i zarządził zebranie najwyższych kapłanów oraz Wysokiej Rady. Następnie postawił przed nimi Pawła.

23 Paweł spojrzał na członków Rady i powiedział: —Przyjaciele! Żyję z czystym sumieniem przed Bogiem! **2** Na to najwyższy kapłan polecił stojącym obok Pawła uderzyć go w twarz. **3** —I ciebie, obłudniku, uderzy Bóg!—odpowiedział Paweł. —Sądzisz mnie na podstawie Prawa Mojżesza, a jednocześnie łamiesz je, każąc mnie bić! **4** —Znieważasz najwyższego kapłana?!—odezwali się stojący obok Pawła. **5** —Przyjaciele! Nie wiedziałem, że to najwyższy kapłan—rzekł Paweł. —Napisane jest przecież w Prawie Mojżesza: „Nie będziesz mówił nic złego o przełożonym ludu". **6** Gdy się zorientował, że Rada składa się z saduceuszy i faryzeuszy, zawołał: —Drodzy przyjaciele! Podobnie jak moi przodkowie, jestem faryzeuszem. A dziś jestem sądzony dlatego, że wierzę w zmartwychwstanie! **7** Słowa te od razu skłóciły przedstawicieli dwóch ugrupowań i powstał miedzy nimi rozłam. **8** Saduceusze bowiem, w przeciwieństwie do faryzeuszy, nie wierzą w zmartwychwstanie, aniołów ani życie po śmierci. **9** Powstało więc ogromne zamieszanie. Niektórzy przywódcy religijni z ugrupowania faryzeuszy wołali: —On nic złego nie zrobił. Może rzeczywiście przemówił do niego duch albo anioł! **10** Kłótnia między członkami Rady stawała się coraz bardziej zawzięta. W końcu dowódca, obawiając się, że rozerwą Pawła na kawałki, kazał żołnierzom zabrać go z sali obrad i zaprowadzić do koszar. **11** Tej nocy Pan stanął przed Pawłem i rzekł: —Odwagi! Musisz opowiedzieć o Mnie nie tylko tu, w Jerozolimie, ale także w Rzymie! **12** Następnego dnia zebrała się grupa czterdziestu Żydów, którzy złożyli przysięgę, że nie będą ani jeść, ani pić, dopóki nie zabiją Pawła. **14** Udali się do najwyższych kapłanów oraz starszych i rzekli: —Złożyliśmy przysięgę, że nie weźmiemy nic do ust, dopóki nie zgładzimy

Pawła. 15 Poproście więc dowódcę, żeby jeszcze raz
przyprowadził Pawła na posiedzenie Wysokiej Rady,
celem dokładniejszego przesłuchania go. My zaś
zabijemy go w drodze. 16 O planowanym zamachu
dowiedział się jednak siostrzeniec Pawła. Przyszedł
więc do koszar i uprzedził go o tym. 17 On zaś
zawołał jednego z dowódców. —Zaprowadź tego
chłopca do dowódcy oddziału—powiedział. —Ma dla
niego ważną informację. 18 Ten udał się więc z nim
do dowódcy oddziału i powiedział: —Więzień Paweł
prosił mnie, bym przyprowadził tu tego młodzieńca,
bo ma dla ciebie jakąś wiadomość. 19 Dowódca
wziął chłopca za rękę, odprowadził na bok i zapytał:
—O czym chcesz mi powiedzieć? 20 —Żydowscy
przywódcy postanowili poprosić cię, żebyś jutro
przyprowadził Pawła na posiedzenie Wysokiej Rady
w celu rzekomego przesłuchania go. 21 Nie zgódź się
jednak na to! Ponad czterdziestu ludzi przygotowało
bowiem na niego zasadzkę. Przysięgli sobie nawet, że
nie będą jeść i pić, dopóki go nie zabiją. Są już gotowi
i czekają tylko na twoją zgodę. 22 —Nie mów nikomu,
że mi o tym powiedziałeś—ostrzegł go dowódca i
wypuścił. 23 Potem wezwał dwóch podległych sobie
dowódców i rozkazał im: —Na dziewiątą wieczorem
przygotujcie dwustu żołnierzy, dwustu oszczepników
i siedemdziesięciu jezdnych. Wyruszą do Cezarei.
24 Przygotujcie też konia dla Pawła i bezpiecznie
doprowadźcie go do gubernatora Feliksa. 25 Do
gubernatora zaś napisał list następującej treści: 26
„Pozdrowienia od Klaudiusza Lizjasza dla gubernatora
Feliksa! 27 Grupa Żydów schwytała tego oto człowieka
i już chciała go zabić. Gdy się dowiedziałem, że jest
Rzymianinem, posłałem żołnierzy i uratowałem go. 28
Potem postawiłem go przed ich Wysoką Radą, żeby
poznać stawiane mu zarzuty. 29 Stwierdziłem jednak,
że oskarżenia dotyczą jakichś spornych kwestii z ich
religijnego prawa, a nie czynu podlegającego karze
śmierci lub więzienia. 30 Ponieważ dowiedziałem
się o spisku na jego życie, niezwłocznie posłałem
go do ciebie, informując jego oskarżycieli, że mają
postawić mu zarzuty przed tobą”. 31 Nocą, zgodnie
z rozkazem, żołnierze wyruszyli więc z Pawłem i
odprowadzili go do Antipatris. 32 Sami wrócili rano do
koszar, jeźdźcom zaś polecili odstawić go na miejsce.
33 Ci więc, po przybyciu do Cezarei, przekazali
Pawła gubernatorowi i wręczyli mu list od dowódcy.
34 Przeczytawszy list, gubernator zapytał Pawła, z
jakiej pochodzi prowincji. Gdy się zaś dowiedział,
że jest z Cylicji, powiedział: 35 —Przesłucham cię,
gdy przybędą twoi oskarżyciele. Następnie rozkazał
pilnować go w celi pałacu Heroda.

24 Pięć dni później, przybył najwyższy kapłan
Ananiasz razem ze starszymi oraz z prawnikiem
Tertullosem. Oni to wnieśli przed gubernatorem
oskarżenie przeciw Pawłowi. 2 Gdy go wprowadzono,
Tertullos rozpoczął mowę oskarżycielską: —Dostojny
Feliksie! Zapewniłeś nam pokój i pomyślność, 3
za co jesteśmy ci bardzo wdzięczni. 4 Nie chcemy
nadużywać twojej cierpliwości i życzliwości. Zechciej
jednak krótko nas wysłuchać. 5 Stwierdziliśmy, że ten
człowiek, siejący niezgodę wśród wszystkich Żydów
na świecie, jest przywódcą sekty nazarejczyków. 6
Co więcej, usiłował on zbezcześcić naszą świątynię i
dlatego go zatrzymaliśmy. 7 Sam zresztą możesz
go przesłuchać i przekonać się o prawdziwości
naszych oskarżeń. 9 Gdy skończył, ci którzy przybyli z
najwyższym kapłanem, poświadczyli, że to prawda. 10
Wówczas gubernator dał Pawłowi znak, że może się
bronić: —Wiem, że od wielu lat rozstrzygasz sprawy
dotyczące naszego narodu—rzekł Paweł—dlatego
z tym większym zaufaniem mogę mówić w swojej
obronie. 11 Możesz bowiem łatwo sprawdzić, że
przybyłem do Jerozolimy nie więcej niż dwanaście
dni temu, aby w świątyni oddać chwałę Bogu. 12 Ani
tam, ani w żadnej synagodze, ani nigdzie indziej w
Jerozolimie nie nauczałem i nie podburzałem tłumów.
13 Nie ma więc żadnych dowodów na te wszystkie
oskarżenia. 14 Przyznaję się natomiast przed tobą,
że służę naszemu Bogu według drogi zbawienia
nazywanej przez nich sektą. Wierzę we wszystko,
co jest napisane w Prawie Mojżesza i księgach
proroków. 15 I, podobnie jak moi oskarżyciele, z
nadzieją oczekuję zmartwychwstania wszystkich
ludzi—dobrych i złych. 16 Dlatego ze wszystkich sił
staram się zachować czyste sumienie przed Bogiem
i ludźmi. 17 Do Jerozolimy zaś przybyłem po raz
pierwszy od wielu lat, aby przynieść moim rodakom
pomoc materialną i złożyć ofiarę Bogu. 18 Wtedy
właśnie zobaczyli mnie w świątyni, po obrzędzie
oczyszczenia—ale nie w tłumie i nie wzniecającego
rozruchy. 19 Byli tam obecni Żydzi z prowincji
Azja i to oni, jako świadkowie, powinni tu być i
przedstawiać rzekome oskarżenia. 20 Zresztą i ci
ludzie mogą powiedzieć, czy Wysoka Rada wysunęła
przeciwko mnie jakiekolwiek zarzuty, 21 prócz tego,
że publicznie zawołałem: „Jestem sądzony dlatego,
że wierzę w zmartwychwstanie!”. 22 Feliks wiele
już słyszał o drodze Pana. Odrzucił więc wszystkie
oskarżenia i powiedział: —Zajmę się waszą sprawą,
gdy przybędzie tu dowódca Lizjasz! 23 Rozkazał też
podległemu sobie dowódcy pilnować Pawła, dobrze
go traktować i nie przeszkadzać jego przyjaciołom w

odwiedzaniu go i służeniu mu pomocą. 24 Po kilku dniach Feliks przybył wraz z żoną, Druzyllą, która była Żydówką, i polecili wezwać Pawła. Chciał bowiem posłuchać jego nauki o wierze w Jezusa Chrystusa. 25 Gdy jednak Paweł zaczął mówić o prawości, czystości i nadchodzącym Bożym sądzie, Feliks poczuł strach. —Odejdź już—powiedział. —Posłucham cię kiedy indziej. 26 Liczył jednak, że Paweł da mu jakąś łapówkę, toteż często go wzywał i rozmawiał z nim. 27 Dwa lata później urząd gubernatora objął następca Feliksa, Porcjusz Festus. Odchodząc, Feliks pozostawił jednak Pawła w więzieniu. Chciał bowiem utrzymać dobre stosunki z żydowskimi przywódcami.

25 W trzy dni po objęciu urzędu w Cezarei, Festus udał się do Jerozolimy. 2 Wówczas najwyżsi kapłani i wpływowi przywódcy żydowscy przedstawili mu zarzuty wobec Pawła. Poprosili też, 3 aby zrobił im przysługę i sprowadził go do Jerozolimy. Mieli bowiem zamiar urządzić po drodze zasadzkę i zabić go. 4 Ale Festus odpowiedział, że Paweł pozostanie w Cezarei i że on sam też się tam wkrótce udaje. Zaproponował więc: 5 —Niech wasi przedstawiciele pojadą ze mną i wniosą oskarżenie, jeśli Paweł jest winny. 6 Osiem lub dziesięć dni później wrócił do Cezarei. Następnego dnia zasiadł na fotelu sędziowskim i polecił, aby przyprowadzono Pawła. 7 Żydowscy przywódcy, którzy przybyli z Jerozolimy, natychmiast otoczyli go i zaczęli stawiać mu wiele poważnych zarzutów. Niczego jednak nie potrafili udowodnić. 8 —Nie zgrzeszyłem ani przeciw naszemu Prawu—bronił się Paweł—ani przeciw świątyni, ani przeciw cezarowi! 9 —Czy chciałbyś więc zeznawać przede mną w Jerozolimie?—zapytał go Festus, chcąc zadowolić żydowskich przywódców. 10 —Nie!—odrzekł Paweł. —Przysługuje mi prawo osądzenia mojej sprawy przez samego cezara. Dobrze wiesz, że nie popełniłem żadnego przestępstwa przeciw mojemu narodowi. 11 Jeśli dopuściłem się czynu zasługującego na śmierć, nie waham się umrzeć. Lecz jeśli nie zrobiłem niczego, o co mnie oskarżają, nikt nie ma prawa mnie im wydać. Odwołuję się do cezara! 12 Po omówieniu sytuacji ze swoją radą, Festus rzekł: —Skoro się odwołałeś, staniesz przed cezarem. 13 Jakiś czas później przybyli do Festusa w odwiedziny król Agryppa wraz z żoną Berenike. 14 Po kilku dniach Festus przedstawił królowi sprawę Pawła. —Mam tu więźnia—powiedział—którego pozostawił mi Feliks. 15 Gdy byłem w Jerozolimie, najwyżsi kapłani i żydowscy starsi wnieśli przeciwko niemu oskarżenie i zażądali ukarania go. 16 Wyjaśniłem im oczywiście, że Rzymianie nie mają zwyczaju nikogo skazywać na śmierć, jeśli oskarżony nie stanie najpierw przed swoimi oskarżycielami i nie będzie miał prawa do obrony. 17 A gdy wszyscy tu przybyli, nie odraczałem sprawy. Zająłem miejsce w fotelu sędziowskim i poleciłem przyprowadzić więźnia. 18 Oskarżyciele nie postawili mu jednak żadnego z zarzutów, których się spodziewałem. 19 Oskarżali go tylko o kwestie natury religijnej, dotyczące jakiegoś zmarłego Jezusa, o którym Paweł twierdzi, że żyje. 20 Przyznam, że byłem bezradny wobec tych dociekań. Zaproponowałem więc Pawłowi, żeby poszedł do Jerozolimy i tam zeznawał. 21 On jednak odwołał się do cezara, dlatego poleciłem pilnować go aż do czasu odesłania do Rzymu. 22 —Chętnie posłuchałbym tego człowieka—powiedział Agryppa. —Dobrze. Jutro go usłyszysz—odrzekł Festus. 23 Następnego dnia król Agryppa wraz z Berenike uroczyście wkroczyli na salę rozpraw. Towarzyszyło im wiele dowódców i wybitnych osobistości miasta. Festus rozkazał wprowadzić Pawła. 24 —Królu Agryppo i wszyscy zebrani!—rozpoczął Festus. —Oto człowiek, którego śmierci domagają się tłumy Żydów, zarówno z Jerozolimy, jak i z naszego miasta. 25 Według mnie nie popełnił on żadnego przestępstwa podlegającego karze śmierci. Ponieważ jednak odwołał się do cezara, postanowiłem go wysłać do Rzymu, 26 ale nie wiem, co na jego temat napisać cezarowi. Dlatego postawiłem go przed wami wszystkimi, a szczególnie przed tobą, królu Agryppo, abyście go przesłuchali i poradzili mi, co napisać. 27 Nierozsądne byłoby bowiem wysyłać więźnia do cezara, nie podając, o co się go oskarża.

26 —Powiedz, co masz na swoją obronę—zwrócił się Agryppa do Pawła. Ten dał ręką znak, że zaczyna, i rozpoczął mowę obronną: 2 —Cieszę się, królu Agryppo, że mogę bronić się przed zarzutami żydowskich przywódców w twojej obecności. 3 Doskonale bowiem znasz ich zwyczaje i spory. Proszę więc, racz cierpliwie mnie wysłuchać. 4 Mieszkańcy Jerozolimy znają mnie od dziecka i wiedzą jak od najmłodszych lat wychowywałem się w Jerozolimie, wśród moich rodaków—Żydów. 5 Gdyby tylko chcieli, mogliby potwierdzić, że jako faryzeusz bardzo ściśle przestrzegałem praw i zwyczajów tego najsurowszego żydowskiego ugrupowania religijnego. 6 Ale prawdziwym powodem tej rozprawy jest to, że oczekuję spełnienia obietnicy, którą Bóg dał naszym przodkom. 7 Dwanaście rodów Izraela dniem i nocą służyło Bogu, oczekując wypełnienia

jej. Królu, żydowscy przywódcy oskarżają mnie
właśnie z powodu tej nadziei. 8 Dlaczego jednak
uznaje się za nieprawdopodobne to, że Bóg
wskrzesza umarłych? 9 Osobiście byłem przekonany,
że powinienem zdecydowanie przeciwstawiać się
Jezusowi z Nazaretu. 10 Zacząłem od Jerozolimy. Z
upoważnienia najwyższych kapłanów aresztowałem
wielu świętych. Głosowałem przeciwko nim, gdy ich
skazywano na śmierć. 11 Ścigając ich po wszystkich
synagogach, torturami zmuszałem ich do przeklinania
imienia Jezusa. Byłem ich tak zaciętym wrogiem,
że prześladowałem ich nawet w miastach poza
Izraelem. 12 Z takim właśnie zamiarem jechałem
do Damaszku, mając autorytet i pełnomocnictwo
najwyższych kapłanów. 13 Królu! Podczas tej podróży,
w południe, ujrzałem światło z nieba, jaśniejsze od
słońca, które ogarnęło mnie i moich towarzyszy
podróży. 14 Padliśmy na ziemię i usłyszałem głos,
mówiący do mnie po hebrajsku: „Szawle, Szawle,
dlaczego mnie prześladujesz? Wierzgasz jak trafione
strzałą zwierzę i ranisz samego siebie”. 15 „Panie,
kim jesteś?”—zapytałem. „Jestem Jezus, którego
prześladujesz”—odpowiedział. 16 „Teraz wstań!
Ukazałem ci się, bo wybrałem cię na swojego sługę
i świadka. Będziesz opowiadał innym o tym, co
widziałeś i co jeszcze zobaczysz. 17 Będę cię chronić
przed twoim własnym narodem oraz przed poganami,
do których cię poślę. 18 Otworzysz im oczy, aby
zwrócili się od ciemności do światła oraz od władzy
szatana do Boga. Gdy to uczynią, odpuszczę im
grzechy i obdarzę ich darem, który otrzymają wszyscy
święci”. 19 Królu Agryppo, nie mogłem sprzeciwić
się Bożemu objawieniu! 20 Dlatego wzywałem
ludzi—najpierw mieszkańców Damaszku, następnie
Jerozolimy i całej Judei, a potem również pogan—do
opamiętania się, zwrócenia do Boga i zmiany życia.
21 Właśnie z tego powodu żydowscy przywódcy
zatrzymali mnie w świątyni i usiłowali zabić. 22 Ale
Bóg ochronił mnie i dziś nadal mogę opowiadać o tym
wszystkim ludziom—małym i wielkim. A to, co mówię,
zgodne jest z zapowiedziami proroków i Mojżesza,
którzy przepowiedzieli, 23 że Mesjasz będzie cierpiał i
pierwszy powstanie z martwych, aby przynieść światło
zarówno Żydom, jak i poganom. 24 Gdy Paweł się
tak bronił, Festus nagle zawołał: —Chyba oszalałeś,
Pawle! Ogromna wiedza pomieszała ci w głowie!
25 —Nie oszalałem, dostojny Festusie—odrzekł
Paweł. —To, co mówię, jest logiczne i zgodne z
prawdą. 26 Król Agryppa dobrze wie o tych sprawach.
Mówię o nich zupełnie otwarcie, jestem bowiem
przekonany, że te wydarzenia nie uszły jego uwadze.
Nie miały bowiem miejsca w jakimś zapadłym kącie!
27 Królu Agryppo, czy wierzysz prorokom? Wiem,
że wierzysz. 28 —Czy myślisz, że tak szybko
uda ci się zrobić ze mnie chrześcijanina?—zapytał
Agryppa. 29 —Byłbym wdzięczny Bogu—odpowiedział
Paweł—gdybyś zarówno ty, jak i wszyscy słuchający
mnie tu, prędzej czy później mogli stać się takimi
jak ja, oczywiście z wyjątkiem tych kajdan. 30 Po
tych słowach król, gubernator, Berenike i wszyscy
pozostali podnieśli się z miejsc. 31 A wychodząc z
sali, mówili między sobą: —Ten człowiek nie uczynił
niczego zasługującego na śmierć lub więzienie. 32
Agryppa zaś powiedział do Festusa: —Gdyby się nie
odwoływał do cezara, można by go było uwolnić.

27 Gdy już zapadła decyzja o naszej podróży
do Italii, przekazano Pawła i innych więźniów
pod nadzór niejakiemu Juliuszowi, dowódcy oddziału
cezara. 2 Wsiedliśmy na statek płynący z Adramyttion
i wypłynęliśmy w kierunku Azji. Towarzyszył nam
również Arystarch, Macedończyk z Tesaloniki. 3
Następnego dnia, gdy zawinęliśmy do Sydonu,
Juliusz, który był przychylny Pawłowi, pozwolił mu
odwiedzić przyjaciół i skorzystać z ich gościny. 4 Z
Sydonu skierowaliśmy się na północ ku Cyprowi, bo
natknęliśmy się na przeciwne wiatry. 5 Opłynęliśmy
wybrzeże Cylicji i Pamfilii i przybyliśmy do Myry
w prowincji Licja. 6 Tam dowódca znalazł statek
płynący z Aleksandrii do Italii i umieścił nas na nim.
7 Przez wiele dni powoli płynęliśmy ku portowi w
Knidos. Ponieważ jednak wiatr nam nie sprzyjał,
skierowaliśmy się na Kretę, mijając port Salmone. 8
Z trudem płynęliśmy wzdłuż południowego brzegu, aż
przybyliśmy do miejsca o nazwie Piękna Przystań,
w pobliżu miasta Lasaia. 9 Minęło sporo czasu, a
dalsze kontynuowanie rejsu było niebezpieczne, minął
już bowiem Dzień Pojednania. Paweł przestrzegał
więc: 10 —Panowie! Uważam, że dalsza podróż
będzie niebezpieczna nie tylko dla statku i ładunku,
ale i dla naszego życia. 11 Ale Juliusz bardziej niż
Pawłowi ufał sternikowi i właścicielowi statku. 12
Piękna Przystań nie nadawała się do spędzenia w
niej zimy. Dlatego większość załogi uznała, że trzeba
ją opuścić i spróbować dopłynąć do portu Feniks
na Krecie, wystawionego na południowo-zachodnie
i północno-zachodnie wiatry. 13 Gdy zaczął wiać
lekki południowy wiatr, zgodnie z postanowieniem,
podnieśli kotwicę i popłynęli wzdłuż brzegu wyspy.
14 Jednak dość szybko od strony lądu zaczął wiać
huragan Eurakilon. 15 Statek zaczął tracić kurs i
nie mógł stawić czoła wiatrowi. Musieliśmy więc

poddać się mu i pozwolić nieść prądowi morskiemu. **16** Wreszcie podpłynęliśmy do wyspy Kauda, gdzie z trudem wciągnęliśmy na pokład łódź ratunkową **17** i wzmocniliśmy statek linami. W obawie przed wpadnięciem na wyspę Sytrę, opuszczono pływającą kotwicę i tak dryfowaliśmy. **18** Następnego dnia, sztorm stał się jeszcze silniejszy, załoga wyrzuciła więc za burtę ładunek. **19** Kolejnego dnia wyrzucono także sprzęt okrętowy. **20** Przez wiele dni nie było widać ani słońca, ani gwiazd, a sztorm nie ustawał. Traciliśmy już więc nadzieję na ocalenie. **21** Nikt nie był w stanie nawet jeść. W końcu Paweł powiedział do załogi: —Mogliście mnie posłuchać i nie wypływać z Krety. W ten sposób uniknęlibyście tego nieszczęścia i strat. **22** Ale bądźcie dobrej myśli! Statek wprawdzie zatonie, ale nikt z nas nie zginie. **23** Dziś w nocy ukazał mi się anioł Boga, do którego należę i któremu służę, **24** i powiedział: „Nie bój się, Pawle, bo na pewno staniesz przed cezarem! Co więcej, ze względu na ciebie Bóg ocali wszystkich, którzy z tobą płyną”. **25** Bądźcie więc dobrej myśli! Ufam Bogu, że zrobi to, co powiedział, **26** i zostaniemy wyrzuceni na brzeg jakiejś wyspy. **27** Była już czternasta noc sztormu, a my nadal dryfowaliśmy po Adriatyku. W środku nocy marynarze zorientowali się, że zbliżamy się do lądu. **28** Spuścili sondę i stwierdzili, że głębokość wynosi 37 metrów. Po chwili zmierzyli ją ponownie—wynosiła 28 metrów. **29** Bojąc się rozbicia o przybrzeżne skały, zrzucili z rufy cztery kotwice, pragnąc przetrwać tak do rana. **30** Niektórzy członkowie załogi chcieli jednak uciec ze statku i—pod pozorem zrzucania kotwic na dziobie okrętu—zaczęli spuszczać na wodę łódź ratunkową. **31** Wtedy Paweł powiedział do dowódcy i żołnierzy: —Jeśli oni nie zostaną na statku, wszyscy pasażerowie zginą, wy również. **32** Żołnierze odcięli więc liny i łódź spadła do morza. **33** Tuż przed świtem Paweł zachęcił wszystkich, żeby coś zjedli. —Przez czternaście dni nie braliście nic do ust. **34** Proszę, dla waszego dobra zjedzcie coś! Zapewniam, że nikomu z was nie spadnie wam nawet włos z głowy! **35** Po tych słowach wziął do rąk chleb i wobec wszystkich podziękował za niego Bogu. Odłamał kawałek i zaczął jeść. **36** Zaraz wszyscy poczuli się lepiej i również zaczęli jeść, **37** a było nas na statku dwieście siedemdziesiąt sześć osób. **38** Po posiłku załoga jeszcze bardziej odciążyła statek, wyrzucając za burtę ładunek zboża. **39** Gdy nastał dzień, nie mogli rozpoznać lądu. Dostrzegli jednak zatokę z płaskim wybrzeżem i zastanawiali się, czy udałoby się tam zacumować statek. **40** Odcięli więc kotwice, zostawiając je w morzu, uwolnili ster z lin oraz postawili przedni żagiel. Wówczas okręt zaczął płynąć w kierunku lądu. **41** Ale statek utknął na mieliźnie między dwoma prądami morskimi. Dziób został unieruchomiony, natomiast rufa zaczęła się rozpadać pod naporem silnie uderzających fal. **42** Wtedy żołnierze postanowili zabić więźniów, aby żaden z nich nie uciekł. **43** Ale Juliusz, chcąc oszczędzić Pawła, zabronił im tego. Wszystkim umiejącym pływać rozkazał wyskoczyć za burtę i dopłynąć do brzegu. **44** Pozostałym zaś polecił, aby ratowali się na deskach i innych częściach statku. W ten sposób wszyscy bezpiecznie dotarli do brzegu wyspy.

28 Gdy znaleźliśmy się na lądzie, dowiedzieliśmy się, że jesteśmy na Malcie. **2** Mieszkańcy wyspy byli niezwykle uprzejmi. Od razu rozpalili ognisko i zaopiekowali się nami, bo było zimno oraz padał deszcz. **3** Gdy Paweł nazbierał chrustu i dorzucił do ogniska, z powodu gorąca wypełzła spod gałęzi żmija i uczepiła się jego ręki. **4** Widząc to, wyspiarze mówili między sobą: —To musi być morderca, bo chociaż ocalał z morza, bogini sprawiedliwości i tak upomniała się o jego życie. **5** Ale Paweł strząsnął żmiję w ogień i nic mu się nie stało. **6** Ludzie spodziewali się, że opuchnie lub padnie martwy. Upłynęło jednak sporo czasu, a nic takiego się nie wydarzyło. Dlatego zmienili zdanie i uznali, że jest bogiem. **7** W pobliżu tego miejsca znajdowała się posiadłość gubernatora wyspy, Publiusza. Zaprosił on nas do siebie i serdecznie gościł przez trzy dni. **8** Ojciec Publiusza leżał właśnie chory i cierpiał z powodu biegunki i gorączki. Paweł odwiedził go, pomodlił się za niego i—kładąc na niego ręce—uzdrowił go. **9** Wtedy zaczęli przychodzić do niego również inni chorzy mieszkańcy wyspy i oni także zostali uzdrowieni. **10** Ludzie ci okazali nam wielki szacunek, a przed dalszą podróżą zaopatrzyli na drogę. **11** Po trzech miesiącach pobytu na Malcie, opuściliśmy ją na statku z godłem bliźniaczych bogów, Kastora i Polluksa, płynącym z Aleksandrii. Okręt ten w czasie zimy cumował bowiem na wyspie. **12** Najpierw zawinęliśmy do Syrakuz i zatrzymaliśmy się tam na trzy dni. **13** Stamtąd popłynęliśmy do Regium. Dzień później zaczął wiać południowy wiatr, więc następnego dnia przybiliśmy do Puteoli. **14** Tam spotkaliśmy kilku wierzących, którzy zaprosili nas do siebie na cały tydzień. Stamtąd zaś udaliśmy się już do Rzymu. **15** Gdy tamtejsi wierzący dowiedzieli się o naszym przybyciu, wyszli nam na spotkanie aż do Forum Appiusza i do „Trzech Tawern”. Zobaczywszy ich, Paweł oddał chwałę Bogu i nabrał otuchy. **16** W Rzymie zaś pozwolono mu zamieszkać w

prywatnym domu pod nadzorem żołnierza. **17** Trzy dni później Paweł zaprosił do siebie miejscowych przywódców żydowskich. Gdy się zebrali u niego, przemówił: —Przyjaciele! Nie uczyniłem nic przeciwko naszemu narodowi ani tradycjom, choć w Jerozolimie aresztowano mnie i wydano Rzymianom. **18** Ci postawili mnie przed sądem, ale chcieli uwolnić, bo nie znaleźli podstaw do skazania mnie na śmierć. **19** Wobec sprzeciwu ze strony żydowskich przywódców, musiałem odwołać się do cezara. Nie uczyniłem jednak tego po to, aby oskarżać własny naród! **20** Zaprosiłem więc was, aby wam powiedzieć, że zostałem zakuty w te kajdany z powodu nadziei, którą ma cały Izrael. **21** —Nie otrzymaliśmy z Judei żadnych oskarżających cię listów. Również nikt z rodaków, którzy nas odwiedzają, ani ktokolwiek inny nie przekazał nam żadnych zarzutów przeciwko tobie. **22** Chętnie więc poznamy twoje poglądy, słyszeliśmy już bowiem o tej sekcie i wiemy, że wszędzie spotyka się ze sprzeciwem. **23** Umówili się na następne spotkanie i w wyznaczonym dniu, w jeszcze większym gronie, przybyli do jego domu. A Paweł od rana aż do wieczora opowiadał im o królestwie Bożym i przedstawiał osobę Jezusa w świetle Prawa Mojżesza i ksiąg proroków. **24** Niektórzy z obecnych uwierzyli, inni nie. **25** Gdy, skłóceni, rozchodzili się do domów, Paweł dodał: —Trafnie Duch Święty powiedział waszym przodkom przez proroka Izajasza: **26** „Idź do mojego ludu i powiedz mu: Będziecie słuchać, lecz nie zrozumiecie, będziecie patrzeć, lecz nie zobaczycie. **27** Ludzie ci mają twarde serca, zapchane uszy i zmrużone oczy —nic nie widzą, nic nie słyszą i niczego nie rozumieją. Dlatego nie chcą się opamiętać i zostać przeze Mnie uzdrowieni”. **28** Wiedzcie więc, że Bóg skieruje to zbawienie do pogan, a oni chętnie je przyjmą. **30** Przez dwa następne lata Paweł mieszkał w wynajętym domu, gdzie mógł przyjmować wszystkich, którzy pragnęli go odwiedzić. **31** W ten sposób, zupełnie swobodnie i bez przeszkód, mówił ludziom o królestwie Bożym i nauczał o Jezusie Chrystusie—naszym Panu.

Rzymian

1 Piszę do was ja, Paweł, sługa Chrystusa Jezusa, powołany na apostoła, aby głosić dobrą nowinę od Boga. **2** Zapowiadali ją już Jego prorocy w świętych księgach. **3** Jest to dobra nowina o Jego Synu, potomku króla Dawida—Jezusie Chrystusie, naszym Panu. On to, dzięki Duchowi Świętemu, przez zmartwychwstanie okazał się pełnym mocy Synem Bożym. **5** To od Niego otrzymaliśmy łaskę i misję apostolską, aby przez wiarę doprowadzić do posłuszeństwa Mu wszystkich pogan. **6** Wśród nich jesteście i wy, powołani przez Jezusa Chrystusa. **7** Wszystkim wam, mieszkającym w Rzymie, ukochanym przez Boga, powołanym i świętym, przekazuję życzenia łaski i pokoju od Boga Ojca i naszego Pana, Jezusa Chrystusa. **8** Już na wstępie pragnę podziękować Bogu przez Jezusa Chrystusa za was wszystkich, za to, że wasza wiara jest znana na całym świecie. **9** Bóg, któremu służę całym sercem, głosząc dobrą nowinę o Jego Synu, jest mi świadkiem, że nieustannie o was myślę! **10** Stale proszę Go o to, aby jeśli taka jest Jego wola, pozwolił mi w końcu was odwiedzić. **11** Gorąco pragnę was zobaczyć i podzielić się z wami duchowym darem dla waszego umocnienia, **12** abyśmy wzajemnie zachęcili się swoją wiarą: wy moją, a ja waszą. **13** Drodzy przyjaciele! Wiedzcie, że wiele razy zamierzałem już do was przybyć, aby i wśród was—podobnie jak wśród innych pogan—zebrać duchowy owoc, ale jak dotąd zawsze pojawiały się jakieś przeszkody. **14** Czuję się dłużnikiem Greków i nie—Greków, uczonych i niewykształconych. **15** Dlatego tak bardzo chciałbym przedstawić dobrą nowinę również wam, mieszkańcom Rzymu. **16** Nie wstydzę się jej. Jest ona bowiem mocą Boga niosącą zbawienie wszystkim, którzy uwierzą: zarówno Żydom, jak i poganom. **17** Poprzez dobrą nowinę Bóg ogłosił uniewinnienie grzeszników, które bierze początek z wiary i do wiary prowadzi. Pismo mówi bowiem: „Prawy człowiek będzie żył dzięki wierze”. **18** Bóg okazuje jednak również swój gniew z powodu wszelkiego grzechu i nieprawości ludzi, którzy poprzez swoje złe czyny zaciemniają prawdę. **19** Wiedzą oni, jak można poznać Boga, bo On sam im to pokazał. **20** Od czasów stworzenia bowiem niewidzialne cechy Boga—Jego odwieczną moc i boskość—można dostrzec w Jego dziełach. Nikt więc nie może się wykręcać, mówiąc, że Go nie poznał. **(aïdios g126)** **21** Zatem ludzie poznali Boga, ale nie chcieli oddawać Mu czci ani dziękować. Popadli w bezsensowne rozmyślania i pogrążyli swoje serca w ciemnościach. **22** Uważając się za mądrych, w rzeczywistości stali się głupcami. **23** Zamiast oddawać cześć wiecznemu Bogu, zaczęli otaczać kultem podobizny przemijającego człowieka oraz ptaków, czworonożnych zwierząt i płazów. **24** Dlatego Bóg dopuścił, aby poddali się własnym pragnieniom i by hańbili swoje ciała. **25** Bożą prawdę zamienili bowiem na kłamstwo i zaczęli czcić stworzenie zamiast Stwórcy, który jest błogosławiony na całe wieki! Amen! **(aiōn g165)** **26** Dlatego właśnie Bóg dopuścił, aby poddali się bezwstydnym pragnieniom. Kobiety porzuciły współżycie zgodne z naturą i zaczęły grzeszyć przeciw naturze. **27** Podobnie mężczyźni, odrzucili normalne współżycie z kobietami i zaczęli pragnąć siebie nawzajem, grzesząc z innymi mężczyznami i ponosząc na sobie samych karę, na jaką zasłużyli. **28** Ponieważ ludzie nie chcieli otaczać Boga należnym Mu szacunkiem, On dopuścił, aby czynili wszystko, co tylko ich nikczemne umysły mogły wymyślić. **29** Napełnili się więc wszelką nieprawością, złem, chciwością, zachłannością, nienawiścią, dążeniem do morderstw, kłótnią, podstępem, złośliwością i plotkarstwem. **30** Ludzie ci nienawidzą Boga, są zuchwali, uparci, pyszni, pomysłowi w czynieniu zła i nieposłuszni rodzicom. **31** Są głupi, podstępni, pozbawieni serca i litości dla innych. **32** Dobrze wiedzą, że ci, którzy popełniają takie przestępstwa, zgodnie z Bożym wyrokiem podlegają karze śmierci. Mimo to jednak nadal grzeszą w ten sposób a nawet popierają innych, którzy tak postępują.

2 Dlatego kimkolwiek jesteś, ty, który osądzasz innych, sam nie dasz rady się wybronić. Osądzając kogoś innego, skazujesz samego siebie, bo dopuszczasz się tych samych czynów. **2** Wiemy zaś, że Bóg sprawiedliwie ukarze każdego popełniającego te czyny. **3** A może liczysz na to, sędzio i przestępco w jednej osobie, że unikniesz Bożego sądu? **4** Lub może lekceważysz Jego ogromną dobroć, cierpliwość i wielkoduszność? Czy nie zdajesz sobie sprawy z tego, że Bóg w swojej dobroci pragnie doprowadzić cię do opamiętania? **5** Poprzez swój upór i serce niezdolne do opamiętania skazujesz się na straszliwą karę. Nadejdzie bowiem dzień gniewu, który będzie czasem sprawiedliwego sądu Bożego. **6** Wtedy to Bóg da każdemu to, na co zasłużył. **7** Tym, którzy wytrwale czynili dobro, pragnąc doświadczyć Bożej chwały, uznania i nieśmiertelności, da życie wieczne. **(aiōnios g166)** **8** Tym zaś, którzy sprzeciwiają się Bogu, są nieposłuszni prawdzie i idą drogą nieprawości,

okaże swój gniew i oburzenie. 9 Rozpacz i cierpienie
czeka każdego, kto dopuszcza się zła, bez względu
na to, czy jest Żydem czy poganinem. 10 Chwała
zaś, cześć i pokój będą udziałem tego, kto czyni
dobro—zarówno Żyda, jak i poganina. 11 Bóg traktuje
wszystkich ludzi w taki sam sposób! 12 Ci, którzy
zgrzeszyli nie znając Prawa Mojżesza, bez niego
poniosą karę. Ci zaś, którzy zgrzeszyli znając Prawo,
zostaną skazani według Prawa. 13 Uniewinnieni przed
Bogiem nie są ci, którzy Prawo znają, lecz ci, którzy
go przestrzegają. 14 Skoro więc poganie, którzy nie
znają Prawa Mojżesza, z natury wypełniają je, stają
się prawem sami dla siebie. 15 Wskazują w ten
sposób, że prawe postępowanie jest zapisane w ich
sercach, bo ich sumienie pokazuje im, że dany czyn
jest dobry lub zły. 16 A wszystkie ukryte działania
wyjdą na jaw w dniu, w którym Bóg będzie sądził świat
poprzez Jezusa Chrystusa. Jest to treść głoszonej
przeze mnie dobrej nowiny. 17 Teraz kilka słów do tych
z was, którzy są Żydami. Jesteście dumni z waszego
pochodzenia, polegacie na Prawie, szczycicie się
Bogiem, 18 znacie Jego wolę i—pouczeni przez Prawo
Mojżesza—wiecie co najlepsze. 19 Uważacie się za
przewodników dla ślepych, za światło w ciemnościach
tego świata, 20 za wychowawców ludzi niemądrych i
nauczycieli dzieci, bo dzięki Prawu znacie już całą
prawdę. 21 Chcesz pouczać innych? A dlaczego
nie siebie?! Mówisz innym, żeby nie kradli, a sam
kradniesz! 22 Mówisz, żeby byli wierni w małżeństwie,
a sam nie jesteś! Czujesz wstręt do posągów bożków,
a obrażasz Boga? 23 Jesteś dumny ze znajomości
Prawa, a łamiąc je znieważasz Boga! 24 Nic więc
dziwnego, że Pismo mówi: „To z waszego powodu
poganie bluźnią przeciwko Bogu”. 25 Znak obrzezania
to przywilej, o ile przestrzegasz Prawa Mojżesza. Jeśli
jednak je łamiesz, nie ma on żadnego znaczenia. 26
A jeżeli nieobrzezany poganin przestrzegałby Prawa,
to czy nie zostanie potraktowany jak obrzezany Żyd?
27 I wtedy taki nieobrzezany poganin, przestrzegający
Prawa, będzie sądzić ciebie, obrzezanego i znającego
Prawo Żyda, który nie przestrzega Bożych nakazów.
28 Prawdziwym Żydem nie jest bowiem ten, kto jest
nim na zewnątrz. A prawdziwym obrzezaniem nie
jest to, które jest widoczne na ciele. 29 Prawdziwym
Żydem jest ten, kto jest nim wewnątrz, a prawdziwym
obrzezaniem jest przemiana serca, dokonująca się
dzięki Duchowi, a nie literze Prawa. Taki człowiek
podoba się Bogu i nie potrzebuje pochwały od ludzi.

3 Na czym więc polega przewaga Żyda nad
poganinem? I jaką korzyść daje obrzezanie?
2 Ogromną i to pod każdym względem! Należy
pamiętać, że to Żydom Bóg przekazał swoje słowa.
3 Co z tego, że niektórzy z nich nie dochowali
im wierności? Czy z tego powodu Bóg przestaje
dotrzymywać swoich obietnic? 4 Oczywiście, że nie!
Bóg bowiem jest prawdomówny, a każdy człowiek jest
kłamcą, jak mówi Pismo: „Boże, Twoje słowa okażą się
sprawiedliwe i oddalisz od siebie wszelkie oskarżenia”.
5 Jeśli poprzez naszą nieprawość objawiona zostaje
prawość Boga, to jaki stąd wniosek? Czy Bóg jest
niesprawiedliwy, gdy okazuje gniew? Tak rozumują
ludzie. 6 Oczywiście, że nie jest niesprawiedliwy, bo
gdyby tak było, to jak Bóg mógłby sądzić świat? 7
Zapytasz może: „Skoro moje kłamstwo sprawia, że
objawiona zostaje Boża prawda i Bóg odbiera z tego
chwałę, to dlaczego ja mam być sądzony za grzech?”.
8 Czy mamy twierdzić: „Popełniajmy zło, aby pojawiło
się dobro”? Niektórzy oskarżają nas, że tak mówimy.
Nie unikną jednak kary. 9 Czy wobec tego my,
Żydzi, jesteśmy lepsi od pogan? Oczywiście, że nie.
Wykazaliśmy już, że zarówno Żydzi, jak i poganie, są
grzesznikami. 10 Potwierdza to zresztą Pismo: „Nie
ma człowieka, który byłby prawy, 11 nie ma takiego,
który byłby rozumny, ani takiego, który szukałby
Boga. 12 Wszyscy zbłądzili i upadli. Nie ma nikogo,
ani jednego, kto by dobrze postępował. 13 Słowa
ludzi są jak grób, a ich język jest pełen kłamstw; w
ustach mają jad węża. 14 Wypowiadają przekleństwa
i gorzkie słowa. 15 Są skłonni do morderstwa, 16
zostawiają za sobą zniszczenie i nędzę. 17 Nigdy nie
weszli na ścieżkę pokoju 18 i nie odczuwają nawet
lęku przed Bogiem”. 19 Wiemy dobrze, że Prawo
Mojżesza obowiązuje tych, którzy mu podlegają. I
dlatego każde usta muszą zamilknąć i cały świat musi
się uniżyć przed Bogiem. 20 On bowiem nie uniewinni
żadnego człowieka ze względu na to, że przestrzegał
on Prawa Mojżesza. Prawo uświadamia nam tylko
nasz grzech. 21 Teraz jednak Bóg wskazał inny
sposób uniewinnienia—bez przestrzegania Prawa
Mojżesza, ale poświadczony przez to Prawo i przez
proroków. 22 Uniewinnienie to pochodzi od Boga i
obejmuje tych, którzy wierzą Jezusowi Chrystusowi.
Jest ono dostępne dla wszystkich, którzy Mu wierzą.
Bo nie ma żadnej różnicy: 23 wszyscy ludzie
zgrzeszyli i daleko im do Bożego ideału. 24 A zostają
uniewinnieni za darmo, dzięki Bożej łasce i dzięki
odkupieniu, jakiego dokonał Jezus Chrystus. 25
To Jego Bóg uczynił narzędziem przebłagania za
grzechy. Aby dostąpić tego uniewinnienia, musimy
uwierzyć, że Jego przelana krew może nas pojednać
z Bogiem. Bóg ogłosił uniewinnienie, odpuszczając

grzechy przeszłości. Cierpliwie czekał bowiem, aż Chrystus—w obecnym czasie—zgładzi je. Okazał się więc sprawiedliwy i uniewinnia każdego, kto uwierzy Jezusowi. **27** Gdzie jest więc powód do dumy? Został uchylony! Czy przez Prawo uczynków? Nie, przez prawo wiary! **28** Jesteśmy bowiem przekonani, że człowiek zostaje uniewinniony dzięki wierze, a nie dzięki spełnianiu uczynków wymaganych przez Prawo. **29** Czy Bóg przygotował to tylko dla Żydów? A może i dla pogan? Oczywiście, że również dla pogan! **30** Bóg jest jeden i w ten sam sposób—dzięki wierze!—uniewinnia zarówno Żydów, jak i pogan. **31** Czy więc z powodu uniewinnienia, otrzymanego dzięki wierze, lekceważymy Prawo Mojżesza? Absolutnie nie! Umieszczamy je tylko we właściwym miejscu.

4 Jak wyglądała ta sprawa w przypadku Abrahama, naszego przodka? **2** Jeśli został uniewinniony na podstawie swoich czynów, to ma powód do dumy—ale nie przed Bogiem! **3** Co o tym mówi Pismo? Czytamy w nim: „Abraham uwierzył Bogu i został uniewinniony”. **4** Pracownikowi należy się zapłata za pracę—bez żadnej łaski. **5** W przypadku zaś tego, kto nie pracuje, ale wierzy Bogu, który uniewinnia grzesznika, właśnie jego wiara jest podstawą do uniewinnienia. **6** Król Dawid tak opisał szczęście człowieka, którego Bóg uniewinnił niezależnie od uczynków: **7** „Szczęśliwi są ci, którym przebaczono grzechy i zapomniano przewinienia. **8** Szczęśliwy jest człowiek, któremu Pan nie wypomni grzechów”. **9** Czy to szczęście dotyczy tylko obrzezanych, czy również nieobrzezanych? Powiedzieliśmy już, że: „Abraham uwierzył Bogu i został uniewinniony”. **10** Kiedy to się wydarzyło? Przed czy po jego obrzezaniu? Oczywiście, że przed! **11** Obrzezanie otrzymał jako dowód uniewinnienia dzięki wierze—gdy był jeszcze nieobrzezany. W ten sposób stał się duchowym ojcem tych, którzy przyjmują Boże uniewinnienie jako nieobrzezani, **12** oraz tych, którzy są obrzezani, ale nie opierają się na tym, bo mają także wiarę, którą okazał Abraham. **13** Bóg obiecał Abrahamowi i jego potomkom, że da im w posiadanie całą ziemię. Obietnica ta nie była jednak uzależniona od wypełniania Prawa, ale wynikała z uniewinnienia Abrahama dzięki wierze. **14** Jeśliby wypełnienie tej obietnicy zależałoby od przestrzegania Prawa, to wiara Abrahama straciłaby sens, a obietnica stałaby się pusta. **15** Prawo wiąże się z karą, a tam, gdzie nie ma Prawa, nie ma i przestępstwa. **16** Dlatego obietnica dla wszystkich potomków Abrahama wypływa z wiary oraz łaski od Boga. Dotyczy ona nie tylko tego, który przestrzega Prawa, ale i tego, kto wierzy Bogu, podobnie jak Abraham, nasz wspólny przodek. **17** Bóg powiedział bowiem o nim: „Uczyniłem cię ojcem wielu narodów”. Abraham uwierzył Bogu jako Temu, który ożywia umarłych i powołuje do istnienia to, czego nie ma. **18** Nie mając dowodów na to, że tak się stanie, Abraham uwierzył, że będzie ojcem wielu narodów. Powiedziano Mu bowiem: „Takie właśnie będzie twoje potomstwo”. **19** Nie stracił wiary, choć widział, że on sam się starzeje—miał już wtedy bowiem prawie sto lat—i że Sara nie może już mieć dzieci. **20** Ani przez chwilę nie zwątpił jednak w Bożą obietnicę. Przeciwnie, jego wiara wzrosła, przynosząc chwałę Bogu. **21** Był przekonany, że Bóg jest w stanie spełnić to, co obiecał. **22** I właśnie dzięki temu został przez Niego uniewinniony. **23** Te wspaniałe Boże słowa o uniewinnieniu zostały skierowane nie tylko do niego, **24** ale także do nas, którzy dostąpiliśmy uniewinnienia dzięki temu, że uwierzyliśmy Bogu, który wskrzesił Jezusa, naszego Pana. **25** On został wydany za nasze grzechy i zmartwychwstał, aby nas uniewinnić.

5 Teraz więc, gdy dzięki wierze zostaliśmy uniewinnieni przez Boga, żyjemy z Nim w pokoju. Stało się to możliwe dzięki naszemu Panu, Jezusowi Chrystusowi. **2** Tylko dzięki Niemu—przez wiarę—dostąpiliśmy Bożej łaski! Ona postawiła nas na nogi i daje radość z oczekiwania na Bożą chwałę. **3** Ale to nie wszystko! Jesteśmy również dumni ze spotykających nas trudności. Wiemy bowiem, że uczą nas one wytrwałości, **4** która owocuje wypróbowanym charakterem. On z kolei utrwala naszą nadzieję. **5** A nadzieja ta jest niezawodna, bo opiera się na miłości samego Boga, którą Duch Święty—zesłany nam przez Boga—wlał w nasze serca. **6** Jako grzesznicy nie mieliśmy przed Bogiem żadnych szans, jednak Chrystus w wyznaczonym przez Boga czasie umarł za nas. **7** Nam trudno byłoby oddać życie nawet za kogoś szlachetnego. Być może chętniej oddalibyśmy je za kogoś bardzo dobrego. **8** Ale Bóg dał dowód swojej wielkiej miłości do nas: Chrystus oddał za nas życie, gdy byliśmy jeszcze grzesznikami! **9** Jeśli więc dzięki Jego przelanej krwi zostaliśmy uniewinnieni, to tym bardziej ocali nas ona przed gniewem Boga. **10** Skoro jako wrogowie Boga zostaliśmy z Nim pojednani przez śmierć Jego Syna, to tym bardziej będziemy uratowani dzięki Jego życiu! **11** Ale to nie wszystko! Możemy teraz być dumni z naszego Boga, który pojednał nas ze sobą przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. **12** Z powodu jednego tylko człowieka, Adama, grzech wdarł się na świat, a wraz z nim

śmierć. W ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, bo wszyscy zgrzeszyli. **13** Grzech był obecny jeszcze przed ustanowieniem Prawa Mojżesza, ale tam, gdzie nie ma Prawa, nie można stwierdzić grzechu. **14** Śmierć zapanowała nad wszystkimi ludźmi—od Adama do Mojżesza—nawet nad tymi, którzy nie zgrzeszyli tak jak Adam, będący pod pewnym względem zapowiedzią Chrystusa. **15** Istnieje jednak ogromna różnica pomiędzy grzechem a Bożym darem. Z powodu grzechu jednego człowieka wszyscy ludzie dostali się pod panowanie śmierci. Tym bardziej więc łaska Boga i jej dar przyniosą wspaniały owoc w życiu wszystkich ludzi, a stanie się to dzięki jednemu Człowiekowi—Jezusowi Chrystusowi. **16** Jeden grzech Adama sprowadził karę śmierci na mnóstwo ludzi, natomiast Chrystus usuwa grzechy i daje nam wieczne życie. **17** Z powodu grzechu jednego człowieka śmierć zapanowała nad wszystkimi ludźmi. Tym bardziej więc ci, którzy przyjmują Boże przebaczenie i uniewinnienie, staną się królami życia dzięki jednemu tylko Człowiekowi—Jezusowi Chrystusowi. **18** Grzech jednego ściągnął na wszystkich potępienie. Dlatego prawość Jednego przynosi wszystkim uniewinnienie. **19** Przez nieposłuszeństwo jednego mnóstwo ludzi stało się grzesznikami. Dzięki posłuszeństwu Jednego mnóstwo zostanie uniewinnionych. **20** Natomiast Prawo Mojżesza zostało ustanowione po to, aby uwidocznić grzech. Tam zaś, gdzie się uwidocznił grzech, jeszcze bardziej objawiła się Boża łaska. **21** Grzech zapanował nad wszystkimi ludźmi, niosąc śmierć. Natomiast Boża łaska przyniosła ludziom uniewinnienie i życie wieczne w Jezusie Chrystusie, naszym Panu. **(aiōnios g166)**

6 Czy wobec tego mamy nadal grzeszyć, aby łaska stała się bardziej widoczna? **2** Oczywiście, że nie! Skoro umarliśmy dla grzechu, to jak możemy nadal w nim żyć? **3** Czy nie rozumiecie tego, że gdy przyjmując chrzest utożsamiliśmy się z Chrystusem Jezusem, zjednoczyliśmy się z Nim również w Jego śmierci? **4** Przez chrzest zostaliśmy razem z Nim pogrzebani, zanurzając się w Jego śmierci. A skoro Bóg Ojciec swoją potężną mocą wzbudził Jezusa do życia, to również my powinniśmy żyć nowym życiem. **5** Skoro zostaliśmy złączeni z Jezusem w śmierci, to będziemy z Nim złączeni również w zmartwychwstaniu. **6** Pamiętajmy o tym, że nasze dawne życie zostało wraz z Jezusem przybite do krzyża, a nasza grzeszna natura została obezwładniona, abyśmy już nie służyli grzechowi. **7** Kto umiera, staje się wolny od grzechu. **8** Skoro więc umarliśmy z Chrystusem, to wierzymy, że razem z Nim będziemy żyli. **9** Wiemy bowiem, że Jezus, powstawszy z martwych, już nigdy nie umrze—śmierć nie ma nad Nim żadnej władzy. **10** Umarł tylko raz, aby pokonać grzech, a teraz żyje dla Boga. **11** Dlatego wy również uważajcie siebie za martwych dla grzechu, a żyjących dla Boga, dzięki Chrystusowi Jezusowi. **12** Niech więc grzech nie panuje już nad waszym doczesnym ciałem—nie poddawajcie się grzesznym pragnieniom! **13** Nie czyńcie z żadnej części ciała narzędzia grzechu, lecz całkowicie powierzcie się Bogu! Byliście martwi, a ożyliście, więc niech całe wasze ciało będzie teraz narzędziem działania Boga. **14** Grzech nie musi być już dłużej waszym władcą, gdyż nie podlegacie przepisom Prawa Mojżesza, lecz Bożej łasce. **15** Czy zatem możemy swobodnie grzeszyć, dlatego że nie podlegamy Prawu, ale łasce? W żadnym wypadku! **16** Czy nie wiecie, że jesteście zależni od tego, komu służycie? Albo wybieracie grzech i śmierć, albo posłuszeństwo i prawość. **17** Dziękuję Bogu za to, że chociaż kiedyś byliście niewolnikami grzechu, całym sercem przyjęliście przekazaną wam Bożą naukę. **18** I zostaliście uwolnieni spod władzy grzechu, aby teraz być niewolnikami prawości. **19** Pozwólcie, że tak to wyjaśnię: Kiedyś różne części ciała traktowaliście jak niewolników spełniających wasze grzeszne pragnienia. Teraz jednak wykorzystujcie je jako niewolników wykonujących to, co słuszne i święte. **20** Będąc w niewoli zła, nie musieliście postępować w sposób dobry i prawy. **21** Ale jaki był skutek waszych czynów, których teraz tak się wstydzicie? Wieczna śmierć! **22** Jako uwolnieni spod władzy grzechu jesteście poddanymi Boga, a to doprowadzi was do świętości i wiecznego życia. **(aiōnios g166)** **23** Zapłatą za grzech jest śmierć, ale Bóg darował nam życie wieczne w Jezusie Chrystusie, naszym Panu! **(aiōnios g166)**

7 Przyjaciele! Dobrze znacie Prawo Mojżesza. Czy nie wiecie więc, że obowiązuje ono człowieka tylko za życia? **2** Dlatego zamężna kobieta, zgodnie z Prawem, związana jest z mężem aż do śmierci. Jeśli jednak jej małżonek umrze, w świetle Prawa przestaje być mężatką. **3** Gdyby za jego życia chciała zmienić męża, dopuściłaby się grzechu niewierności małżeńskiej. Jeśli jednak on umrze, jest wolna i zgodnie z Prawem może powtórnie wyjść za mąż—bez narażania się na grzech niewierności. **4** Wy właśnie, moi przyjaciele, będąc częścią ciała Chrystusa, umarliście dla Prawa, aby żyć dla Tego, który zmartwychwstał, i aby wydawać w życiu

duchowe owoce dla Boga. **5** Gdy żyliśmy dla naszego grzesznego ciała, Prawo pobudzało nas do grzechu, co z kolei prowadziło nas do śmierci. **6** Ale teraz nie podlegamy Prawu, bo jesteśmy dla niego martwi. Możemy więc służyć Bogu jako nowi ludzie, poddający się Duchowi, a nie jak dawniej, zgodnie z samą literą Prawa. **7** Czy można zatem powiedzieć, że Prawo Mojżesza jest grzeszne? Ależ skąd! Gdyby nie ono, nie zrozumiałbym czym jest grzech. Nie wiedziałbym nawet, czym jest grzeszne pragnienie, gdyby Prawo nie mówiło: „Nie pożądaj”. **8** Ale sprytny grzech dzięki przykazaniu wzbudził we mnie grzeszne pragnienia. Bez Prawa bowiem grzech jest martwy. **9** Kiedyś żyłem nie podlegając Prawu. Gdy jednak poznałem przykazania, grzech we mnie ożył, **10** a ja umarłem. Przykazania, które odkryłem, zamiast dać mi życie, doprowadziły mnie do śmierci. **11** Grzech oszukał mnie, wykorzystując przykazanie, i doprowadził mnie do śmierci! **12** Ale Prawo samo w sobie pozostało święte, tak jak święte, słuszne i dobre są jego przykazania. **13** Czy zatem to, co dobre, doprowadziło mnie do śmierci? Absolutnie nie! To grzech, ujawniając swoją naturę, zadał mi śmierć przez to, co jest dobre. W ten sposób, dzięki przykazaniu, wyszła na jaw jego przewrotność. **14** Wiemy więc, że Prawo Mojżesza dotyczy ducha, a ja jestem istotą cielesną i niewolnikiem grzechu. **15** Zupełnie nie rozumiem siebie i tego, co czynię. Nie robię bowiem tego, co chcę, ale to, czego nienawidzę! **16** Jeśli robię więc coś, czego nie chcę, to przyznaję Prawu rację, **17** bo to nie ja tak postępuję, ale mieszkający we mnie grzech. **18** Wiem, że we mnie, to znaczy w moim ciele, nie mieszka dobro. Pragnę postępować dobrze, ale nie potrafię tego wykonać! **19** Nie czynię dobra, którego pragnę, ale popełniam zło, którego nie chcę! **20** Jeśli robię więc to, czego nie chcę, znaczy to, że nie ja to czynię, ale mieszkający we mnie grzech. **21** Widzę więc taką prawidłowość: chcę dobra, a narzuca mi się zło. **22** W głębi serca Boże Prawo sprawia mi radość. **23** Natomiast w moim ciele dostrzegam inne prawo, które walczy z moim umysłem i zwycięża, czyniąc ze mnie niewolnika grzechu. **24** Marny mój los! Kto mnie wyrwie z tego śmiertelnego ciała? **25** Dzięki niech będą Bogu, który posłał Jezusa Chrystusa, naszego Pana! Podsumowując więc: Umysłem służę Prawu Bożemu, a ciałem—prawu grzechu.

8 Teraz żadne potępienie nie grozi już tym, którzy należą do Chrystusa Jezusa. **2** Prawo Ducha, prowadzące do życia i darowane mi przez Jezusa, wyzwoliło mnie z bezradności wobec prawa grzechu i śmierci. **3** Właśnie tę nieskuteczność Prawa, wypływającą ze słabości ciała, pokonał Bóg. Posłał On własnego Syna, podobnego do grzesznego człowieka, i położył kres panowaniu grzechu. **4** W ten sposób możemy być posłuszni nakazom Prawa, bo poddajemy się Duchowi Świętemu, nie zaś bezsilnemu ciału. **5** Ci, którzy żyją zgodnie z ludzką naturą, myślą tylko o tym, jak zaspokoić swoje ludzkie pragnienia. Ci zaś, którzy są posłuszni Duchowi Świętemu, myślą o rzeczach duchowych. **6** Poddawanie się ludzkim pragnieniom prowadzi do śmierci. Posłuszeństwo Duchowi prowadzi natomiast do prawdziwego życia i pokoju. **7** Dążenia ciała i ludzkiej natury są przeciwne Bogu—nie poddają się Jego Prawu ani nawet nie są w stanie tego zrobić. **8** Dlatego ci, którzy żyją realizując tylko swoje ludzkie pragnienia, nie mogą podobać się Bogu. **9** Wy jednak nie żyjecie po to, aby zaspokajać swoje ludzkie pragnienia, bo mieszka w was Duch Boga. Jeżeli zaś w kimś nie ma Ducha Chrystusa, ten w ogóle do Niego nie należy. **10** Jeśli jednak macie w sobie Chrystusa, to chociaż ciało jest martwe z powodu grzechu, wasz duch jest żywy dzięki temu, że zostaliście uniewinnieni przez Jezusa. **11** Jeśli przebywa w was Duch Boga, który wskrzesił Jezusa z martwych, to i wasze śmiertelne ciała zostaną ożywione mocą tego samego Ducha. **12** Przyjaciele, nie musicie poddawać się waszym grzesznym pragnieniom. Takie życie nieuchronnie prowadzi do śmierci. Ale jeśli dzięki mocy Ducha stawiacie opór grzesznym pragnieniom waszego ciała, będziecie żyli. **14** Ci bowiem, których prowadzi Duch Boga, są jego dziećmi. **15** Nie staliście się przecież zastraszonymi niewolnikami Boga, lecz otrzymaliście Ducha, który uczynił was Jego dziećmi! Dzięki temu możecie zwracać się do Boga, mówiąc: „Abba, Tato!”. **16** To właśnie Duch Święty daje nam tę pewność, że naprawdę jesteśmy dziećmi Boga. **17** A skoro jesteśmy Jego dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga, a współdziedzicami z Chrystusem. Bo jeśli razem z Nim cierpimy, to razem z Nim będziemy otoczeni chwałą. **18** Obecne cierpienia są jednak niczym w porównaniu z chwałą, jaka nas czeka. **19** Całe stworzenie tęskni bowiem za dniem wspaniałego objawienia się dzieci Boga. **20** Wbrew swojej woli, ale z woli Boga, doświadcza ono skutków grzechu. **21** Ma jednak nadzieję, że i ono zostanie uwolnione od przekleństwa śmierci i będzie żyć w wolności i chwale dzieci Boga. **22** Wiemy bowiem, że po dziś dzień nawet przyroda ciężko wzdycha i doznaje bólów rodzenia. **23** Zresztą

i my, wierzący, choć posiadamy Ducha Świętego jako przedsmak przyszłej chwały, również ciężko wzdychamy, czekając na dzień pełnego wejścia do Bożej rodziny i na odkupienie naszych ciał! **24** Zostaliśmy bowiem zbawieni z nadzieją na przyszłość. A tego, na co się z nadzieją czeka, jeszcze nie widać. Jeśli zaś coś już jest i to widać, to po co na to czekać? **25** Jeżeli więc mamy nadzieję na coś, czego jeszcze nie widać, to oczekujmy tego wytrwale! **26** Duch Święty przychodzi nam z pomocą w pokonywaniu naszych słabości. Często nie wiemy bowiem, o co i jak się modlić. Ale Duch ponad miarę wstawia się za nami w westchnieniach, których nie można wyrazić słowami. **27** Ojciec, który zna serca wszystkich ludzi, zna zamiary Ducha i wie, że wstawia się On za świętymi zgodnie z Jego wolą. **28** Wiemy, że Bóg kieruje wszystkim tak, aby działało to na korzyść tych, którzy Go kochają i którzy zgodnie z Jego wolą zostali powołani. **29** Tych bowiem, których poznał już przed wiekami, przeznaczył do tego, aby stali się podobni do Jego Syna, który jest pierwszym wśród dzieci Boga. **30** Tych zaś, których dla siebie przeznaczył, tych również powołał, uniewinnił i otoczył swoją chwałą. **31** Co tu dużo mówić. Jeśli Bóg jest po naszej stronie, to co z tego, że ktoś jest przeciwko nam? **32** Czy Ten, który nie oszczędził nawet własnego Syna, lecz poświęcił Go dla nas wszystkich, mógłby nam czegokolwiek odmówić? **33** Kto może oskarżyć wybrańców samego Boga? Przecież Bóg nas uniewinnił! **34** Kto może nas potępić? Przecież Jezus Chrystus za nas umarł, zmartwychwstał, a potem zasiadł po prawej stronie Boga Ojca i wstawia się za nami! **35** Kto może nas oddzielić od miłości Chrystusa? Jakieś kłopoty, klęski, prześladowania, głód, niedostatek, niebezpieczeństwa, groźba śmierci? **36** Pismo mówi: „Z Twojego powodu przez cały dzień usiłują nas zabić, traktują nas jak owce przeznaczone na rzeź”. **37** My jednak przezwyciężamy te wszystkie przeszkody dzięki Temu, który tak bardzo nas ukochał. **38** Jestem bowiem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani żadne duchowe moce, ani teraźniejszość, ani przyszłość, **39** ani to, co wywyższone, ani to, co poniżone, ani żadne inne stworzenie nie jest w stanie oddzielić nas od miłości Boga, objawionej w Chrystusie Jezusie, naszym Panu.

9 Stojąc przed obliczem Chrystusa, chcę zgodnie z prawdą i bez kłamstwa, z czystym sumieniem i w Duchu Świętym, powiedzieć, **2** że noszę w sercu głęboki smutek i ból. **3** Nawet sam chciałbym być odłączony od Chrystusa, gdyby to pomogło moim rodakom, **4** Izraelitom! To ich właśnie wybrał Bóg, otoczył ich chwałą, zawarł z nimi przymierze, przekazał im Prawo, pokazał, jak mają Mu służyć, i dał tak wiele obietnic. **5** Ich przodkowie kochali Boga i z tego narodu pochodzi Chrystus—Ten, który jest ponad wszystkim, Bóg uwielbiony na wieki. Amen! **(aiōn g165)** **6** Boże obietnice się spełniły. Nie wszyscy bowiem, którzy pochodzą z Izraela, są prawdziwymi Izraelitami. **7** I nie każdy potomek Abrahama jest rzeczywiście jego dzieckiem—Bóg uznał bowiem za jego potomków tylko tych, którzy pochodzą od jego syna Izaaka. **8** Oznacza to, że nie wszystkie dzieci Abrahama są dziećmi Boga, a jedynie te, które urodziły się zgodnie ze złożoną wcześniej Bożą obietnicą. **9** Brzmiała ona tak: „Za rok o tej porze Sara będzie miała syna”. **10** Również Rebeka, żona naszego przodka Izaaka, urodziła chłopców—bliźniaków. **11** Ale zanim się jeszcze urodzili i zanim cokolwiek zrobili—dobrego czy złego—Bóg okazał swoją wolę i wybór, **12** niezależny od ludzkich czynów. Powiedział Rebece: „Starszy brat będzie służył młodszemu”. **13** Czytamy w Piśmie: „Ukochałem Jakuba, a odrzuciłem Ezawa”. **14** Jaki z tego wniosek? Czy Bóg jest niesprawiedliwy? Absolutnie nie! **15** Powiedział przecież Mojżeszowi: „Komu chcę, okazuję miłość, a komu chcę, okazuję litość”. **16** Wybór zależy więc nie od tego, który go pragnie lub się o niego stara, ale od Boga, który okazuje łaskę. **17** Czytamy przecież w Piśmie, że Bóg powiedział faraonowi: „Powołałem cię po to, aby pokazać ci moją moc i aby poznał Mnie cały świat”. **18** Bóg okazuje więc miłość temu, komu chce, a tego, kogo zechce, czyni upartym. **19** Wiem, że zaraz powiesz: „Dlaczego więc Bóg ma do ludzi pretensje o to, że zachowują się tak, a nie inaczej? Czy ludzie mogą sprzeciwiać się Jego decyzjom?”. **20** Człowieku! Nawet nie pytaj w ten sposób! Kim jesteś, żeby krytykować Boga? Czy gliniany garnek może powiedzieć garncarzowi: „Dlaczego mnie takim ulepiłeś?”. **21** Czy garncarz nie ma prawa z tej samej gliny ulepić naczynia na specjalne okazje i naczynia do użytku codziennego? **22** Bóg, chcąc okazać swój gniew i ogromną moc, cierpliwie znosił ludzi przeznaczonych na gniew i zmierzających do zagłady. **23** Ma też prawo wyrazić swoją dobroć tym, z których uczynił naczynia do przechowywania bogactw swojej chwały. **24** Powołał nas nie tylko spośród Żydów, ale i spośród pogan. **25** Dawno temu, zapowiedział bowiem przez proroka Ozeasza: „Nazwę swoim ludem tych, którzy nie należeli do Mnie, i pokocham tych, którzy nie byli kochani”. **26** Pismo mówi także: „Kiedyś mówiono wam, że nie jesteście moim ludem. Teraz

zaś zostaniecie nazwani, dziećmi żywego Boga”. **27** Również prorok Izajasz zapowiedział: „Choćby liczba potomków Izraela była tak wielka, jak ilość ziaren piasku nad morzem, to tylko garstka zostanie ocalona. **28** Pan szybko wykona na ziemi swój wyrok i sprawiedliwie zakończy swoje dzieło”. **29** W innym miejscu Izajasz powiedział: „Gdyby Pan nieba nie pozostawił z nas garstki, zostalibyśmy wytraceni jak mieszkańcy Sodomy, i spotkałaby nas ta sama kara, co mieszkańców Gomory”. **30** Jaki więc płynie z tego wniosek? Taki, że chociaż poganie nie zabiegali o uniewinnienie przez Boga, otrzymali je—przez wiarę. **31** Izrael zaś, pragnąc uzyskać uniewinnienie dzięki Prawu Mojżesza, nie osiągnął go. **32** Dlaczego? Bo czynił to nie przez wiarę, ale przez uczynki. Potknęli się o „kamień obrazy”, **33** o którym Pismo mówi: „Kładę na górze Syjon kamień obrazy i skałę, o którą wielu się potknie. Ten jednak, kto mu uwierzy, nie zawiedzie się”.

10 Przyjaciele, z całego serca pragnę i błagam Boga o zbawienie dla Izraelitów. **2** Mogę zaświadczyć, że z zapałem chcą służyć Bogu, ale brakuje im właściwego rozeznania. **3** Nie rozpoznali bowiem uniewinnienia zaoferowanego im przez Boga, a chcąc osiągnąć je własnymi siłami, nie przyjęli tego, co dał im Bóg. **4** A przecież Chrystus jest uwieńczeniem Prawa Mojżesza i to On uniewinnia każdego, kto Mu wierzy. **5** Mojżesz tak napisał o uniewinnieniu płynącym z Prawa: „Kto je wypełni, będzie dzięki niemu żyć”. **6** Uniewinnienie pochodzące z wiary wyraża się natomiast w słowach: „Nie pytaj, kto może wstąpić do nieba”—aby sprowadzić Chrystusa na ziemię, **7** oraz: „Nie pytaj, kto może zejść do otchłani”—aby wyprowadzić Chrystusa spośród umarłych. **(Abyssos g12)** **8** Uniewinnieni przez Boga mówią: „Słowo to jest blisko ciebie, na twoich ustach i w twoim sercu”. My głosimy właśnie to słowo, mówiące o wierze. **9** Jeśli bowiem własnymi ustami wyznasz, że Jezus jest twoim Panem, i jeśli w sercu uwierzysz, że Bóg wskrzesił Go z martwych, zostaniesz zbawiony. **10** Wiara w sercu prowadzi do uniewinnienia, a wyznanie jej ustami—do zbawienia. **11** Pismo mówi przecież: „Każdy, kto Mu uwierzy, nie zawiedzie się”. **12** Nie ważne jest więc, kto jest Żydem, a kto poganinem. Wszyscy bowiem mają tego samego Pana, który hojnie obdarza swoimi bogactwami tych, którzy Go wzywają. **13** Każdy, kto wezwie Pana, będzie zbawiony. **14** Ale jak ludzie mogą wzywać Tego, któremu jeszcze nie uwierzyli? A jak mają uwierzyć, skoro o Nim nie słyszeli? Jak mogą usłyszeć, jeśli nie ma tego, kto im o tym powie? **15** A jak ktoś ma mówić, skoro nie został do tego powołany? Pismo mówi: „Wspaniale jest widzieć ludzi głoszących dobrą nowinę o pokoju”. **16** Nie wszyscy jednak przyjęli dobrą nowinę. Już prorok Izajasz powiedział: „Panie, czy ktoś uwierzył temu, co mówiliśmy?”. **17** Wiara rodzi się podczas słuchania dobrej nowiny o Chrystusie. **18** Spytam więc: Czy Żydzi nie słyszeli jej? Oczywiście, że słyszeli! „Głos nauczających rozszedł się po całej ziemi, a ich słowa dotarły aż do krańców świata”. **19** Znowu zapytam: Czy Izrael tego nie zrozumiał? Już Mojżesz odpowiedział na to pytanie, przekazując następujące słowa od Boga: „Sprawię, że będziecie zazdrośni o pogan, i że będziecie się gniewać na tych, którzy niczego nie rozumieją”. **20** Izajasz zaś odważył się przekazać takie słowa od Boga: „Pozwoliłem się znaleźć tym, którzy Mnie nie szukali, i pokazałem się tym, którzy o Mnie nie pytali”. **21** Izraelowi natomiast przekazał następujące poselstwo: „Cały dzień wyciągałem ręce do mojego ludu, ale on nie słuchał i był Mi przeciwny”.

11 Czyżby więc Bóg odrzucił swój własny naród? Absolutnie nie! Przecież ja sam jestem Żydem, potomkiem Abrahama, pochodzącym z rodu Beniamina. **2** Bóg nie porzucił wybranego przez siebie narodu. Czy nie pamiętacie, co Pismo mówi o Eliaszu? Prorok żalił się Bogu na Izraela: **3** „Panie, pozabijali Twoich proroków i zburzyli Twoje ołtarze. Zostałem sam, a oni chcą zabić także mnie”. **4** Ale Bóg odpowiedział mu: „Nie jesteś sam! Zachowałem jeszcze siedem tysięcy ludzi, którzy nie pokłonili się bożkowi Baalowi”. **5** Podobnie jest i dzisiaj. Została garstka wybranych przez Boga—dzięki Jego łasce. **6** Jeśli więc dzięki łasce, to nie ze względu na dobre postępowanie, bo wtedy dar łaski przestałby być darem. **7** Mamy więc taką sytuację: Izrael nie osiągnął tego, czego pragnął. Tylko wybrana garstka Żydów znalazła łaskę Boga—większość zaś stała się nieczuła. **8** Pismo mówi: „Bóg zesłał na nich otępienie, zamknął im oczy i uszy —i trwa to do dziś”. **9** Mówi o tym również król Dawid: „Zasiądą do posiłku, ale wpadną w pułapkę, i pogrążą się w niej, bo na to zasłużyli. **10** Ich oczy zaćmią się i niczego nie zobaczą, a ich grzbiet zegnie się pod ciężarem”. **11** Czy jednak Żydzi aż tak się potknęli, że zupełnie upadli? Absolutnie nie! Ich potknięcie sprawiło, że zbawienie stało się dostępne dla pogan, aby Izrael pozazdrościł im i również go zapragnął. **12** Pomyślcie więc: Jeśli ich potknięcie przyniosło światu korzyść i jeśli ich poniżenie obdarzyło pogan

bogactwem, to jak wielkie szczęście przyniesie światu ich powstanie! 13 Teraz kilka słów do was, wierzących pogan. Ciągle podkreślam, że jestem apostołem posłanym do pogan. 14 Mam nadzieję, że wzbudzę w ten sposób zazdrość moich rodaków i doprowadzę do zbawienia przynajmniej niektórych z nich. 15 Jeśli bowiem ich odrzucenie przyniosło światu pojednanie z Bogiem, to ich ponowne przyjęcie będzie przejściem ze śmierci do życia. 16 Skoro zaczyn ciasta jest święty, to i całe ciasto! Jeśli święte są korzenie, to i gałęzie drzewa! 17 Niektóre gałązki z oliwnego drzewa Abrahama zostały odcięte, abyś ty, jako poganin, będący gałązką z dzikiego drzewa, został wszczepiony w szlachetną oliwkę i obficie czerpał soki z jej korzenia. 18 Ale nie pogardzaj odciętymi gałęziami i nie wywyższaj się! To nie ty przecież utrzymujesz korzeń, ale korzeń ciebie. 19 Pewnie powiesz: „Inne gałęzie zostały wycięte, abym ja mógł zostać wszczepiony w ich miejsce”. 20 Masz rację! Z powodu niewiary tamte gałęzie zostały usunięte, a ty dzięki wierze zająłeś ich miejsce. Ale nie wywyższaj się i nie bądź zbyt pewny siebie! 21 Jeśli bowiem Bóg nie oszczędził naturalnych gałęzi, to może wyciąć także ciebie. 22 Zwróć uwagę na dobroć i surowość Boga: był surowy dla wyciętych gałęzi, a jest dobry dla ciebie—o ile trwasz w tej dobroci, bo i ciebie może spotkać podobny los. 23 Żydzi zaś, jeśli porzucą swoją niewiarę, zostaną ponownie wszczepieni. Bóg jest w stanie tego dokonać! 24 Skoro ty, jako gałązka wycięta z dzikiego drzewa, wbrew naturze zostałeś wszczepiony w szlachetną oliwkę, to tym bardziej oni mogą zostać z powrotem wszczepieni w swoje własne drzewo. 25 Przyjaciele, bardzo chcę, abyście znali tę tajemnicę i myśleli o sobie w rozsądny sposób. Wiedzcie więc o tym, że Izrael będzie okazywać upór tylko do czasu, gdy do Chrystusa przyjdą już wszyscy poganie, którzy mają Go znaleźć. 26 A wtedy cały Izrael zostanie zbawiony. Bóg mówi o tym w Piśmie: „Z Syjonu przyjdzie Zbawiciel, który odwróci Izraela od bezbożności. 27 I dotrzymam zawartego przymierza, oczyszczając ich z grzechów”. 28 Jeśli chodzi o dobrą nowinę, Żydzi są teraz wrogami Boga—ale to dla waszego dobra. Jeśli jednak chodzi o dawne Boże wybranie—są Jego ukochanym ludem, ze względu na przodków. 29 Bóg bowiem nie odbiera ludziom swoich darów i powołania. 30 Wy niegdyś buntowaliście się przeciw Niemu, ale teraz, z powodu uporu ze strony Żydów, doznaliście Jego miłości. 31 Oni, teraz zbuntowani z powodu okazanej wam miłości, również doznają Bożej łaski. 32 Bóg pozwolił na to, żeby wszyscy się zbuntowali, aby wszystkim okazać swoją miłość. (eleēsē g1653) 33 Jak niezgłębiona jest mądrość, wiedza i bogactwo Boga! Jak niedościgłe Jego decyzje i sposoby działania! 34 Kto ogarnie myśli Pana? Kto może zostać Jego doradcą? 35 I kto Go czymś obdarował, aby oczekiwać czegoś w zamian? 36 Wszystko przecież pochodzi od Niego, dzięki Niemu istnieje i do Niego zmierza. Jemu niech będzie wieczna chwała! Amen! (aiōn g165)

12 Przyjaciele! Ze względu na miłość, jaką okazał nam Bóg, wzywam was, abyście złożyli Mu swoje ciała jako żywą, świętą i podobającą się Mu ofiarę. Taka jest natura waszej służby. 2 Nie naśladujcie tego świata i zmieńcie wasz sposób myślenia, abyście wiedzieli, jaka jest wola Boga: co jest dobre, co Mu się podoba i co jest doskonałe. (aiōn g165) 3 Jako sługa Boga, z Jego łaski, radzę każdemu z was: nie myślcie o sobie, że jesteście lepsi niż naprawdę jesteście, ale zachowujcie w tej kwestii rozsądek, zgodnie z miarą wyznaczoną wam przez Boga. 4 Jako ludzie składamy się z wielu różnych części ciała, a żadna z nich nie spełnia tych samych funkcji, co inne. 5 Tak samo stanowimy jedno ciało w Chrystusie i choć jest nas wielu, jesteśmy różnymi częściami tego samego ciała. 6 Dzięki łaskawości Boga otrzymaliśmy też różne dary—do korzystania zgodnie z ich przeznaczeniem. Jeśli ktoś ma dar proroctwa, niech go wykorzystuje zgodnie z wiarą; 7 jeśli ktoś ma dar służby—niech pomaga innym; jeśli ktoś ma dar nauczania—niech uczy; 8 jeśli ktoś ma dar zachęcania—niech będzie dla innych zachętą; jeśli ktoś ma dar dawania—niech daje bezinteresownie; jeśli ktoś ma dar przewodzenia innym—niech sprawuje władzę z gorliwością; jeśli zaś ktoś ma dar miłości—niech okazuje ją z radością. 9 Nie udawajcie miłości, ale naprawdę kochajcie innych ludzi. Brzydźcie się złem, a wybierajcie dobro. 10 Bądźcie dla siebie życzliwi i okazujcie sobie przyjacielską miłość oraz szacunek. 11 Niech wasza gorliwość nie słabnie i z całym zapałem służcie Panu. 12 Cieszcie się z darowanej wam nadziei, okazujcie cierpliwość w trudnościach i wytrwałość w modlitwie. 13 Pomagajcie innym wierzącym i prześcigajcie się w okazywaniu innym gościnności. 14 Dobrze życzcie tym, którzy was prześladują—nie przeklinajcie ich! 15 Cieszcie się z tymi, którzy doznają radości, a płaczcie ze smutnymi. 16 Żyjcie ze sobą w zgodzie. Nie bądźcie zarozumiali, ale zabiegajcie o przyjaźń prostych ludzi. I nie wywyższajcie się myśląc, że wszystko już wiecie. 17 Nie odpłacajcie złem za zło, ale dla wszystkich bądźcie dobrzy. 18 Jeśli to

możliwe i od was to zależy, żyjcie w zgodzie ze wszystkimi ludźmi. **19** Kochani, sami nie wymierzajcie sprawiedliwości, ale pozostawcie to Bogu. Pismo mówi bowiem: „Ja wymierzam karę i Ja za wszystko odpłacam—mówi Pan”. Napisane jest również: **20** „Jeśli twój wróg jest głodny—nakarm go; jeśli jest spragniony—daj mu pić. W ten sposób zawstydzisz go swoim postępowaniem”. **21** Nie daj się pokonać przez zło, lecz zwyciężaj je dobrem.

13 Bądźcie posłuszni władzom sprawującym rządy. Każda władza pochodzi bowiem od Boga. Ci, którym podlegacie, również zostali więc powołani przez Niego. **2** Kto przeciwstawia się władzy, burzy porządek ustanowiony przez Boga i sam ściąga na siebie karę. **3** Ludzie sprawujący władzę nie są postrachem dla tych, którzy postępują dobrze, ale dla czyniących zło. Nie chcesz żyć w strachu przed władzą? Czyń dobrze, a otrzymasz od niej pochwałę! **4** Bóg ustanowił rządzących dla twojego dobra. Ale jeśli łamiesz prawo, masz się czego bać! Władza potrafi bowiem przywołać przestępców do porządku. Będąc na usługach Boga, wymierza karę tym, którzy postępują źle. **5** Dlatego należy się jej podporządkować—nie tylko z powodu możliwej kary, ale ze względu na własne sumienie. **6** Z tego samego powodu należy płacić podatki. Urzędnicy państwowi pełnią bowiem swoją służbę z Bożego polecenia. **7** Oddawajcie więc każdemu to, co mu się należy: płaćcie podatki i inne należności oraz okazujcie respekt i szacunek tym, którzy na to zasługują. **8** Nie miejcie wobec nikogo żadnych długów—z wyjątkiem długu wzajemnej miłości. Kto bowiem kocha innych, ten wypełnia Prawo Mojżesza. **9** Przykazania: „Bądź wierny w małżeństwie, nie zabijaj, nie kradnij, nie pożądaj” i wszystkie inne sprowadzają się do jednego: „Kochaj innych tak, jak kochasz samego siebie”. **10** Jeśli ktoś kocha innych ludzi, nie będzie wyrządzał im krzywdy—w ten sposób spełnia więc wymogi Prawa. **11** Przebudźcie się, bo czas już jest bliski! Nadejście naszego zbawienia jest teraz bliższe niż wtedy, gdy uwierzyliśmy. **12** Noc już się kończy i zbliża się dzień. Odrzućmy więc czyny ciemności i włóżmy na siebie zbroję światła. **13** Postępujmy z godnością, jak w czasie dnia. Unikajmy hucznych zabaw, pijaństwa, rozwiązłości, nieprzyzwoitego zachowania, sporów i zazdrości. **14** Bądźcie blisko naszego Pana, Jezusa Chrystusa, i nie poświęcajcie przesadnej uwagi waszemu ciału i zaspokajaniu jego pragnień.

14 Słabego w wierze otaczajcie troską bez spierania się o jego poglądy. **2** Jeden spożywa każdy pokarm, słaby zaś jest wegetarianinem. **3** Pierwszy niech nie pogardza drugim, a drugi niech nie potępia pierwszego—Bóg go przecież do siebie przygarnął. **4** Kim jesteś, że potępiasz czyjegoś sługę? Jego Pan podtrzymuje go lub pozwala mu upaść. Ostatecznie i tak postawi go na nogi, bo ma taką moc. **5** Dla jednego wszystkie dni tygodnia są takie same, dla innego niektóre z nich mają szczególne znaczenie. Każdy niech się trzyma własnego przekonania. **6** Kto uważa pewne dni za szczególne, robi to dla Pana. I kto spożywa każdy pokarm, również czyni to ze względu na Pana—bo dziękuje Bogu za jedzenie. Ten zaś, kto nie je wszystkiego, też robi to dla Pana i on także Mu dziękuje. **7** Nikt z nas nie żyje dla siebie ani dla siebie nie umiera. **8** Czy żyjemy, czy umieramy—wszystko robimy dla Pana. I w życiu, i w śmierci—zawsze należymy do Niego! **9** Chrystus umarł i powstał z martwych właśnie po to, aby być Panem życia i śmierci. **10** Dlaczego więc potępiasz innego wierzącego? Albo dlaczego gardzisz nim? Przecież wszyscy staniemy przed tym samym sądem Bożym. **11** Czytamy przecież: „Przysięgam na swoje życie—mówi Pan —że przede Mną ugnie się każde kolano, a każdy język uczci Boga”. **12** Każdy z nas odpowie przed Bogiem za siebie. **13** Nie oskarżajcie się więc nawzajem, ale raczej starajcie się nie być przeszkodą lub zniechęceniem dla innych wierzących. **14** Osobiście wiem i jestem głęboko przekonany na podstawie autorytetu naszego Pana, że żaden pokarm, sam w sobie, nie jest nieczysty. Może jedynie być nieczysty dla tego, kto go za taki uważa. **15** Jeśli jednak z powodu jedzenia wzbudzasz niepokój w innym wierzącym, nie kierujesz się miłością. Z powodu pokarmu nie osłabiaj duchowo tego, za którego umarł Chrystus. **16** Niech wasze dobre przekonanie nie będzie dla innych powodem do bluźnierstwa. **17** Istotą królestwa Bożego nie są przecież przepisy dotyczące jedzenia i picia, ale prawość, pokój i radość w Duchu Świętym. **18** Kto w taki sposób służy Chrystusowi, podoba się Bogu i będzie się cieszył uznaniem ludzi. **19** Starajcie się więc o to, co sprzyja pokojowi i wzajemnemu umacnianiu się w wierze. **20** Nie niszczcie Bożego dzieła poprzez wasz stosunek do pokarmów! Wszystko jest dobre, ale staje się źródłem zła, jeśli z tego powodu ktoś duchowo upada. **21** Dlatego dobrze jest nie jeść mięsa, nie pić wina i nie robić niczego, co mogłoby doprowadzić kogoś do grzechu. **22** Własne przekonanie zachowaj dla siebie i Boga. Szczęśliwy jest człowiek, który postępuje zgodnie z własnym przekonaniem i nie ma wyrzutów sumienia. **23** Kto jednak spożywa jakiś pokarm wbrew

swojemu przekonaniu, ten odczuwa z tego powodu wyrzuty sumienia. A wszystko, co nie wypływa z przekonania, jest grzechem.

15 Zatem my, utwierdzeni w wierze, mamy obowiązek wspierać słabych w ich zmaganiach, nie zaś myśleć tylko o sobie. **2** Każdy powinien dbać o dobro innych i wzmacniać ich duchowo. **3** Przecież i Chrystus nie dbał tylko o siebie. Czytamy bowiem: „Zniewagi tych, którzy Ciebie znieważają, spadły również na Mnie”. **4** To, co od dawna zawarte jest w Piśmie, zostało zapisane również ze względu na nas, abyśmy ucząc się cierpliwości i czerpiąc zachętę z Pisma, wzmacniali nadzieję na przyszłość. **5** Niech więc Bóg—źródło cierpliwości i zachęty—pomoże wam traktować siebie nawzajem tak, jak to robił Chrystus. **6** Wtedy wszyscy jednomyślnie będziemy wielbić Boga—Ojca naszego Pana, Jezusa Chrystusa. **7** Okazujcie sobie akceptację, tak jak Chrystus okazał ją wam, oddając przez to chwałę Bogu. **8** On przyszedł do Izraela jako sługa, aby potwierdzić, że Bóg jest wierny i dotrzymuje obietnic danych przodkom. **9** Przyszedł również po to, aby poganie wielbili Boga za okazaną im miłość. Pismo mówi bowiem: „Z tego powodu poganie będą Cię wielbić i śpiewać pieśni na cześć Twojego imienia”. **10** W innym zaś miejscu napisano: „Radujcie się poganie razem z Jego narodem”, **11** a także: „Chwalcie Pana, wszystkie narody, uwielbiajcie Go wszystkie ludy”. **12** Prorok Izajasz powiedział: „Przyjdzie potomek Jessego, który będzie królem nad poganami. W Nim poganie pokładać będą nadzieję”. **13** Niech więc Bóg, który obdarza ludzi nadzieją, napełnia radością i pokojem wszystkich was, którzy Mu wierzycie. Niech daruje wam również nadzieję płynącą z mocy Ducha Świętego. **14** Przyjaciele, jestem przekonany, że macie w sobie życzliwość dla innych. Macie też niezbędną wiedzę i możecie pomagać sobie nawzajem. **15** Nie wahałem się jednak zwrócić waszej uwagi na tych kilka spraw, bo wiem, że wystarczy tylko wam o tym przypomnieć. Dzięki Bożej łasce **16** jestem bowiem sługą Jezusa Chrystusa posłanym do pogan, aby głosić im dobrą nowinę i aby Duch Święty przemienił ich w wonną ofiarę dla Boga. **17** Jestem dumny z tego, czego dokonał przeze mnie Jezus Chrystus w tej Bożej służbie **18** i nie ośmielę się mówić o czymkolwiek innym. Pragnę tylko opowiadać o tym, czego Bóg dokonał przeze mnie, prowadząc pogan do posłuszeństwa Mu. A działał On przez moje słowa i czyny **19** oraz przez cudowne znaki dokonywane mocą Ducha Świętego. W ten sposób rozniosłem dobrą nowinę o Chrystusie od Jerozolimy aż po Ilirię. **20** A zawsze zależało mi na tym, aby głosić Chrystusa tam, gdzie wieść o Nim jeszcze nie dotarła. Nie chciałem bowiem wchodzić na teren czyjejś służby, **21** ale pragnąłem działać według słów Pisma: „Zobaczą Go i poznają ci, którzy Go nigdy nie widzieli ani nigdy o Nim nie słyszeli”. **22** Teraz wiecie już, dlaczego jeszcze nigdy was nie odwiedziłem. **23** Ale skończyłem już tutaj moją pracę i nareszcie, po tak wielu latach, gotów jestem do was przyjechać. **24** Wybieram się bowiem do Hiszpanii i chciałbym po drodze was zobaczyć. Mam też nadzieję, że gdy się wami nacieszę, wyprawicie mnie w dalszą podróż. **25** Teraz udaję się do Jerozolimy z pomocą materialną dla wierzących. **26** Kościoły Macedonii i Grecji postanowiły bowiem wesprzeć tamtejszych wierzących, którzy są w potrzebie. **27** Zapragnęły tego, bo mają wobec nich dług wdzięczności: skoro jako poganie mają udział w ich dobrach duchowych, powinni zadbać o ich potrzeby materialne. **28** Gdy tylko przekażę ich dar i doprowadzę sprawę do końca, odwiedzę was w drodze do Hiszpanii. **29** A jestem przekonany, że przyjadę do was z błogosławieństwem Chrystusa. **30** Bardzo was jednak proszę—ze względu na naszego Pana, Jezusa Chrystusa, i na miłość Ducha Świętego—abyście udzielili mi pomocy modląc się za mnie do Boga. **31** Proście Go, aby uchronił mnie przed wrogami w Judei i aby wierzący w Jerozolimie życzliwie przyjęli ofiarowaną im pomoc. **32** Módlcie się również o to, abym—zgodnie z wolą Pana—przybył do was z radością w sercu i abyśmy mogli nawzajem się pokrzepić. **33** Niech Bóg, który obdarza ludzi pokojem, będzie z wami wszystkimi. Amen!

16 Wkrótce odwiedzi was Feba, która wierzy Panu i pomaga kościołowi w Kenchrach. **2** Przyjmijcie ją serdecznie i z godnością—jak samego Pana. Okażcie jej wszelką pomoc, bo bardzo troszczyła się zarówno o mnie, jak i o wielu innych wierzących. **3** Przekażcie moje pozdrowienia Pryscylli i Akwili, moim współpracownikom w służbie Chrystusowi. **4** Narażali dla mnie życie i nie tylko ja mam wobec nich dług wdzięczności, ale i wszystkie kościoły pochodzenia pogańskiego. **5** Pozdrówcie też kościół, który spotyka się w ich domu. Pozdrawiam drogiego mi Epeneta, który jako pierwszy w całej prowincji Azja uwierzył Chrystusowi. **6** Pozdrówcie też: Marię, która z oddaniem służyła waszej sprawie; **7** Andronika i Juniasa—moich rodaków i współwięźniów, którzy cieszą się szacunkiem apostołów i wcześniej niż ja uwierzyli Panu; **8** Ampliata—tak drogiego mi

w Panu; **9** Urbana—naszego współpracownika w
służbie; drogiego mi Stachysa; **10** Apellesa, który
sprawdził się jako sługa Chrystusa; wszystkich z
domu Arystobula; **11** Herodiona—mojego rodaka, i
wszystkich z domu Narcyza. **12** Pozdrówcie: Tryfenę,
Tryfozę i drogą Persydę, które tak wiele napracowały
się dla Pana; **13** Rufusa—wybranego przez Pana,
i jego matkę, która i dla mnie jest jak prawdziwa
matka; **14** Asynkryta, Flegonta, Hermesa, Patrobę,
Hermasa i pozostałych wierzących, którzy są z nimi;
15 Filologa i Julię; Nereusza i jego siostrę; Olimpasa
oraz wszystkich wierzących, którzy są z nimi. **16**
Pozdrówcie się nawzajem przyjacielskim pocałunkiem.
Również wszystkie tutejsze kościoły przesyłają wam
pozdrowienia. **17** Na koniec, przyjaciele, chcę wam
przypomnieć jeszcze jedno: Unikajcie tych, którzy
wywołują podziały i doprowadzają innych do upadku,
postępując wbrew nauce, którą przyjęliście. **18** Oni
nie służą Chrystusowi, naszemu Panu, ale własnemu
brzuchowi! Miłymi słowami i pochlebstwami zwodzą
łatwowiernych ludzi. **19** Ale wasze posłuszeństwo
Bogu jest znane wszystkim—tak bardzo się z tego
cieszę! Pragnę też, abyście byli pełni mądrości i
czynili dobro, a trzymali się z dala od wszelkiego zła.
20 Już wkrótce Bóg, który obdarza ludzi pokojem,
zmiażdży szatana pod waszymi stopami. Niech
Jezus, nasz Pan, obdarza was swoją łaską! **21**
Tymoteusz—mój współpracownik, oraz Lucjusz, Jazon
i Sozypater—moi rodacy, przesyłają wam najlepsze
życzenia. **22** Pozdrawiam was również ja, Tercjusz,
który jako sekretarz Pawła pisałem ten list. **23** Także
Gajus prosi o przekazanie wam pozdrowień. Jestem
teraz gościem w jego domu, w którym spotyka się
także tutejszy kościół. **24** Pozdrowienia przesyła
wam Erast—skarbnik miejski, oraz Kwartus—wasz
przyjaciel. **25** Bóg może wzmocnić waszą wiarę!
Taka jest treść głoszonej przeze mnie dobrej nowiny
o Jezusie Chrystusie. Przez wieki była ona okryta
tajemnicą, **(aiōnios g166)** **26** a teraz, dzięki pismom
proroków, została ujawniona na rozkaz odwiecznego
Boga. Bóg objawił ją po to, aby także poganie
uwierzyli Jezusowi i okazali Mu posłuszeństwo.
(aiōnios g166) **27** Jedynemu Bogu, w którym jest pełnia
mądrości, niech będzie wieczna chwała, przez Jezusa
Chrystusa—naszego Pana. Amen! **(aiōn g165)**

I Koryntian

1 Ja, Paweł, powołany przez Boga na apostoła Chrystusa Jezusa, wraz z Sostenesem, uczniem Pana, **2** piszę do kościoła Bożego w Koryncie. Zostaliście wybrani przez Chrystusa Jezusa, wezwani przez Niego i—razem ze wszystkimi innymi wyznawcami naszego wspólnego Pana—oddzieleni dla Boga. **3** Niech Bóg, nasz Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus, obdarzają was swoją łaską i pokojem! **4** Wciąż nieustannie dziękuję Bogu za was i za łaskę, którą okazał wam dzięki Chrystusowi. **5** On sprawił, że możecie mówić o Nim i rozumieć sprawy duchowe. **6** On też wzmocnił waszą wiarę w Niego. **7** Nie brakuje wam również żadnego duchowego daru w tym okresie oczekiwania na Jego powrót. **8** A On będzie wzmacniał was aż do końca, abyście w dniu Jego powrotu byli bez zarzutu. **9** Bóg jest wierny i dokona tego—bo to On powołał was do przyjaźni ze swoim Synem, Jezusem Chrystusem, naszym Panem. **10** Wzywam was, przyjaciele, w imieniu naszego Pana, abyście żyli w zgodzie. Unikajcie podziałów, bądźcie jednomyślni i miejcie wspólny cel. **11** Piszę o tym, ponieważ od domowników Chloe dowiedziałem się o waszych kłótniach. **12** Mam na myśli to, że mówicie o sobie: „Ja jestem uczniem Pawła”, „Ja—Apollosa”, „Ja—Piotra”, „A ja należę do samego Chrystusa”. **13** Czy Chrystusa można podzielić? Czy ja zostałem za was ukrzyżowany? Czy w moim imieniu zostaliście ochrzczeni? **14** Jestem wdzięczny Bogu za to, że oprócz Kryspusa i Gajusa nikogo z was nie ochrzciłem. **15** Nikt więc nie może powiedzieć, że ochrzciłem go w swoim imieniu. **16** Ochrzciłem jeszcze rodzinę Stefanasa, ale więcej nikogo sobie nie przypominam. **17** Chrystus nie posłał mnie bowiem, abym chrzcił, lecz abym głosił dobrą nowinę—i to nie w wielkich słowach, aby ludzka błyskotliwość nie przyćmiewała mocy krzyża Chrystusa. **18** Dla tych, którzy idą na potępienie, wiara w śmierć Jezusa na krzyżu jest głupotą. Ale dla nas, przyjmujących zbawienie, krzyż jest przejawem mocy samego Boga. **19** Czytamy o tym w Piśmie: „Zniszczę mądrość mędrców i odrzucę ludzką błyskotliwość”. **20** Gdzie są ci wszyscy mędrcy, uczeni i wybitni znawcy spraw tego świata? Czy Bóg nie udowodnił, że cała ta wielka mądrość jest zwykłą głupotą? **(aiōn g165)** **21** Skoro mądry świat nie poznał mądrego Boga, postanowił On, przez głupie opowiadanie dobrej nowiny, zbawić tych, którzy uwierzą. **22** Żydzi żądają znaku z nieba, Grecy szukają mądrości, **23** a my opowiadamy o Chrystusie, który został ukrzyżowany. Dla pierwszych jest to skandal, dla drugich—nonsens. **24** Ale dla nas, powołanych zarówno spośród Żydów, jak i Greków, jest On Mesjaszem—mocą i mądrością samego Boga. **25** To bowiem, co jest dla Boga głupstwem, góruje nad mądrością człowieka, a to, co jest dla Boga słabością, przewyższa ludzką siłę. **26** Zauważcie, przyjaciele, że niewielu spośród was uchodzi za mądrych, posiada władzę lub szlachetne pochodzenie. **27** Bóg świadomie wybrał tych, których świat uważa za głupich, słabych i nieważnych, aby zawstydzić mądrych, silnych i ważnych. **28** On wybrał tych, którzy w oczach świata są nikim, aby pokazać marność tych, którzy myślą, że są kimś. **29** W ten sposób pozbawił ludzi powodów do dumy. **30** To przecież dzięki Bogu żyjecie teraz w Chrystusie Jezusie! I to On jest naszą mądrością, prawością, świętością i zbawieniem—wszystko to mamy od Boga. **31** Pismo mówi: „Jedynym powodem do dumy jest nasz Pan”.

2 Przyjaciele, ja także, gdy do was przybyłem i opowiadałem wam o Bożej tajemnicy, nie używałem wielkich słów i błyskotliwych myśli. **2** Postanowiłem bowiem mówić tylko o Jezusie Chrystusie i Jego śmierci na krzyżu. **3** Stanąłem przed wami jako słaby człowiek—nieśmiały i drżący ze strachu. **4** Moje nauczanie nie było podobne do przemówień mędrców, ale było za to pełne Ducha i mocy Boga. **5** Chciałem bowiem, aby wasza wiara opierała się właśnie na Jego mocy, a nie na ludzkiej mądrości. **6** A jednak to, co głosimy, ludzie dojrzali w wierze przyjmują jako mądrość, choć nie jest to mądrość tego świata ani jego przemijających przywódców. **(aiōn g165)** **7** Mówimy bowiem o tajemnej mądrości samego Boga, która, ze względu na nas, była ukryta przez całe wieki. **(aiōn g165)** **8** Żaden z przywódców tego świata jej nie pojął, bo gdyby było inaczej, nie ukrzyżowaliby Pana chwały. **(aiōn g165)** **9** Pismo mówi: „Dla tych, którzy kochają Boga, przygotował On rzeczy, jakich nikt nigdy nie widział, o jakich nikt nigdy nie słyszał, i jakie nikomu nawet nie przyszły na myśl”. **10** Bóg objawił to nam przez swojego Ducha! On bowiem przenika wszystko i zna najgłębsze Boże tajemnice. **11** Kto wie, co kryje się w człowieku, jeśli nie on sam, czyli jego duch? Podobnie nikt, poza Duchem Bożym, nie może wniknąć w Boga. **12** Nie przyjęliśmy przecież ducha tego świata. Otrzymaliśmy Ducha Boga, abyśmy mogli zrozumieć, czym nas obdarował. **13** I mówimy o tym nie w błyskotliwych słowach ludzkiej mądrości, ale słowami pochodzącymi

od Ducha Świętego—duchowe sprawy wyrażając w duchowy sposób. **14** Człowiek, kierujący się tylko zmysłami, nie rozumie rzeczy pochodzących od Ducha Bożego. Wydają mu się głupie i nie jest w stanie ich pojąć, bo można je zrozumieć tylko dzięki Duchowi. **15** Człowiek kierowany przez Ducha Świętego rozumie zaś to wszystko, ale inni go nie rozumieją. **16** Pismo mówi: „Kto ogarnie myśli Pana? Kto może zostać Jego doradcą?". My znamy zamiary Chrystusa!

3 Przyjaciele, będąc między wami, nie mogłem mówić do was jak do ludzi duchowo dojrzałych. Traktowałem was jak myślących tylko po ludzku, bo w waszej wierze w Chrystusa byliście na poziomie niemowląt. **2** Karmiłem was mlekiem, a nie stałym pokarmem, bo jeszcze nie byliście na to gotowi. Z resztą nadal nie jesteście! **3** Ciągle żyjecie tylko po ludzku! Skoro się kłócicie i zazdrościcie sobie, to czy nie zachowujecie się tylko po ludzku, czyli tak samo, jak ludzie niewierzący? **4** Czy dowodem na to nie są wasze słowa: „Ja jestem uczniem Pawła", „A ja—Apollosa"? **5** Kim jesteśmy ja i Apollos, żeby się o nas kłócić? Tylko sługami Pana, którym powierzył zadanie. **6** Ja siałem, Apollos podlewał, ale to Bóg dawał duchowy wzrost. **7** Tak naprawdę to ani siejący, ani podlewający nie jest ważny—tylko Bóg, który powoduje wzrost. **8** A słudzy Pana—czy sieją, czy podlewają—pracują wspólnie i każdy z nich otrzyma nagrodę za swoją pracę. **9** Jesteśmy bowiem współpracownikami Boga, a wy—Bożą uprawą i Bożą budowlą. **10** Dzięki łasce Boga, jako doświadczony budowniczy, położyłem fundament, na którym kolejny fachowiec wznosi budowlę. Każdy jednak niech buduje uważnie, **11** bo nie można już położyć innego fundamentu. Jedynym fundamentem jest Jezus Chrystus! **12** Można budować na Nim używając różnych materiałów: złota, srebra i szlachetnych kamieni lub drewna, słomy i siana. **13** W dniu sądu okaże się z czego kto budował, bo dzieło każdego z nas przejdzie próbę ognia. **14** Czyja budowla przetrwa, ten otrzyma nagrodę. **15** Czyja spłonie, ten poniesie stratę. Sam wprawdzie ocaleje, ale przejdzie trudną dla niego próbę ognia. **16** Czy nie wiecie, że wszyscy razem stanowicie świątynię Boga i że mieszka w was Jego Duch? **17** Bóg zniszczy każdego, kto bezcześci i niszczy Jego świątynię. Jest bowiem święta—a to wy nią jesteście. **18** Przestańcie się więc łudzić. Jeśli ktoś jest dumny ze swojej mądrości, niech lepiej stanie się głupcem, aby zdobyć prawdziwą mądrość. **(aiōn g165)** **19** Mądrość tego świata jest bowiem dla Boga głupstwem—napisano bowiem: „Bóg złapał mądrych w pułapkę ich własnej mądrości" **20** oraz: „Pan dobrze zna myśli mądrych i wie, że są jałowe". **21** Nie szczyćcie się więc uznaniem innych ludzi. Wszystko bowiem należy do was: **22** Paweł, Apollos, Piotr i cały świat, a nawet życie i śmierć, przeszłość i przyszłość. Wszystko jest wasze, **23** wy zaś należycie do Chrystusa, a Chrystus—do Boga.

4 Traktujcie nas więc jako tych, którzy służą Chrystusowi i wyjaśniają innym Boże tajemnice. **2** Naszym najważniejszym obowiązkiem jest lojalność wobec Tego, któremu służymy. **3** Dlatego nie martwię się tym, jak mnie ocenicie lub co myślą o mnie inni ludzie. Zresztą nawet ja sam nie oceniam mojej służby. **4** Wprawdzie niczego nie mogę sobie zarzucić, ale to nie wystarcza. Ocenić musi mnie sam Pan. **5** Nie osądzajcie więc nikogo przedwcześnie—zanim On nie powróci i nie rozświetli tego, co ukryte w ciemnościach, i nie ujawni prawdziwych ludzkich zamiarów. Wtedy każdy z nas otrzyma od Boga należną pochwałę. **6** Na przykładzie własnym i Apollosa pokazałem wam, że nie wolno wykraczać ponad to, co mówi Pismo, i wywyższać jednych nauczycieli, poniżając drugich. **7** Jaki masz powód do dumy? Czy masz coś, czego nie otrzymałeś w darze? A skoro wszystko, co masz, jest darem, dlaczego szczycisz się tym tak, jakbyś sam to zdobył? **8** Wszystko już macie? Jesteście bogaci? Nie czekając na nas, zaczynacie już królować? Chciałbym, abyście rzeczywiście królowali—a my z wami. **9** Jestem przekonany, że nas, apostołów, Bóg umieścił na samym końcu. Jesteśmy jak skazańcy czekający na egzekucje, wystawieni na widok publiczny przed całym światem—przed ludźmi i aniołami. **10** My z powodu Chrystusa jesteśmy uważani za głupców—wy staliście się dzięki Niemu mądrzy; my słabniemy—wy nabieracie sił; my jesteśmy pogardzani—wy otaczani szacunkiem. **11** Stale jesteśmy głodni i spragnieni, pozbawieni ubrań, poniżani i bezdomni. **12** Ciężko pracujemy, aby zarobić na życie. Gdy ludzie nas znieważają—my życzymy im szczęścia, gdy nas prześladują—znosimy to, **13** gdy nas zniesławiają—modlimy się za nich. Wciąż jesteśmy jak śmieci i odpadki tego świata. **14** Nie piszę o tym wszystkim, aby was zawstydzić, ale żeby was pouczyć jako ukochane dzieci. **15** Bo chociaż możecie mieć tysiące nauczycieli, to duchowych ojców macie niewielu. Przecież to ja „zrodziłem" was dla Chrystusa, głosząc wam dobrą nowinę. **16** Gorąco więc proszę was: Naśladujcie nas! **17** Dlatego właśnie posyłam Tymoteusza, żeby wam

w tym pomógł. On jest wiernym sługą Pana i kocham go jak własnego syna. On przypomni wam to, czego nauczam we wszystkich kościołach, które odwiedzam. **18** Ponieważ nie odwiedzałem was, niektórzy zaczęli popadać w pychę. **19** Jeśli jednak Pan pozwoli, już niebawem do was przyjadę, a wtedy będę mógł stwierdzić czy ci, którzy tak się przechwalają, potrafią tylko dużo mówić, czy też naprawdę mają moc od Boga. **20** Królestwo Boże nie opiera się bowiem na słowach, ale na mocy. **21** Sami wybierzcie: Czy mam do was przyjść ze słowami nagany, czy też z miłością i łagodnością?

5 Wszędzie już słychać o tolerowanym przez was przypadku rozwiązłości seksualnej, mianowicie o mężczyźnie żyjącym ze swoją macochą. Jest to rzecz, jakiej nie dopuszczają się nawet poganie. **2** Wy zaś, dumni ze swojej tolerancji, nie martwicie się z tego powodu i nie usuwacie tego człowieka z waszego grona. **3** Ja—chociaż nieobecny fizycznie, ale sercem będący przy was—w imieniu samego Jezusa, naszego Pana, już oceniłem postępowanie tego człowieka. **4** Wy również zbierzcie się i, mając moje poparcie, na mocy autorytetu naszego Pana **5** usuńcie go z kościoła, oddając go w ręce szatana. Jego ciału będzie grozić zagłada, ale jego duch zostanie uratowany w dniu powrotu naszego Pana. **6** Jak możecie się szczycić czymś takim?! Czy nie rozumiecie, że odrobina kwasu przenika całe ciasto? **7** Usuńcie spośród siebie stary kwas, czyli zło, abyście byli czyści jak świeże ciasto. Zostaliście przecież oczyszczeni przez samego Chrystusa, który stał się naszą ofiarą paschalną! **8** Świętujmy więc naszą Paschę nie w starym kwasie złości i obłudy, ale w czystości i prawdzie. **9** Wcześniej napisałem wam, abyście unikali towarzystwa ludzi, którzy prowadzą rozwiązłe życie. **10** Nie miałem wtedy na myśli wszystkich rozwiązłych ludzi tego świata—wszystkich złodziei, wszystkich, którzy są zachłanni, lub wszystkich, którzy oddają cześć podobiznom bożków. Jeśliby tak było, musielibyście chyba zniknąć z tego świata. **11** Pisząc o tym, miałem na myśli ludzi, którzy uważają się za wierzących, a prowadzą rozwiązłe życie, są zachłanni, oszukują innych, oddają cześć podobiznom bożków, są pijakami lub obrażają Boga. Unikajcie towarzystwa takich ludzi i nie siadajcie nawet z nimi do stołu! **12** Dlaczego mielibyśmy zajmować się osądzaniem tych, którzy są poza kościołem? Waszym zadaniem jest rozsądzać sprawy wewnątrz kościoła. **13** Tych, którzy są poza kościołem, osądzi Bóg. Wy zaś usuńcie złego spośród siebie!

6 Czemu dopuszczacie do tego, że ktoś, oskarżając innego wierzącego, idzie do pogańskiego sądu, zamiast przyjść po pomoc do świętych? **2** Czy nie wiecie, że my, święci, będziemy w przyszłości sądzić ten świat? Skoro więc będziecie sędziami świata, to czy nie możecie rozstrzygać także drobniejszych spraw? **3** Przecież będziemy osądzać nawet aniołów w niebie, a co dopiero zwykłe sprawy! **4** Po co więc chodzicie z takimi problemami do sędziów, którzy przecież nie są wierzący? **5** Jak widzicie, próbuję was zawstydzić. Czy wśród was nie ma nikogo na tyle mądrego, żeby mógł rozstrzygnąć spór? **6** Czy musicie oskarżać się przed niewierzącymi? **7** Już samo procesowanie się między wierzącymi jest godne potępienia. Dlaczego nie chcecie raczej doznać niesprawiedliwości i krzywdy? **8** Tymczasem to wy krzywdzicie i wyrządzacie szkodę innym wierzącym! **9** Czy nie wiecie, że nieprawi nie będą mieli udziału w królestwie Bożym? Nie łudźcie się! Do królestwa nie wejdą ci, którzy prowadzą rozwiązłe życie lub oddają cześć podobiznom bożków. Nie wejdą tam także ci, którzy popełniają grzech niewierności małżeńskiej, żyją niemoralnie albo są homoseksualistami. W królestwie tym nie będzie również miejsca dla złodziei, ludzi zachłannych, pijaków i tych, którzy obmawiają lub oszukują innych. **11** A wy tacy właśnie byliście! Wasze grzechy zostały jednak zmyte i zostaliście przeznaczeni dla Boga oraz uniewinnieni dzięki naszemu Panu, Jezusowi Chrystusowi, i Duchowi naszego Boga. **12** Wszystko mi wolno, ale nie wszystko przynosi pożytek. Wszystko mi wolno, ale ja niczemu nie dam się zniewolić. **13** Istnieje jedzenie i jest żołądek, do którego ono trafia. Ale i jedno, i drugie nie będzie trwać wiecznie. Pamiętajcie, że ciała nie otrzymaliśmy po to, aby prowadzić rozwiązłe życie. Nasze ciało należy do Pana, a On troszczy się o nie. **14** Bóg swoją mocą wskrzesi nasze martwe ciała do życia, podobnie jak wskrzesił naszego Pana. **15** Nie zapominajcie, że wasze ciała są częściami ciała Chrystusa. Czy można je więc oderwać od ciała Chrystusa i połączyć z prostytutką? Przenigdy! **16** Pamiętajcie! Ten, kto łączy się z prostytutką staje się z nią jednym ciałem! Przecież Pismo mówi wyraźnie: „Ci dwoje staną się jednym ciałem”. **17** Kto zaś łączy się z Panem, trwa w duchowej jedności z Nim. **18** Unikajcie rozwiązłości seksualnej jak ognia! Każdy popełniony grzech ostatecznie zostaje poza naszym ciałem. Natomiast grzech seksualny godzi w nasze ciało. **19** Czy nie rozumiecie, że wasze ciało jest świątynią, w której mieszka Duch Święty, dany wam przez Boga, i że nie należycie już do siebie samych?

20 Zostaliście wykupieni za wysoką cenę! Niech więc
wasze ciała przynoszą chwałę Bogu!

7 Teraz chciałbym odpowiedzieć na pytania z
waszego listu. Uważam, że najlepiej jest się nie
żenić. 2 Ale ze względu na niebezpieczeństwo
rozwiązłości seksualnej niech każdy mężczyzna ma
żonę, a kobieta—męża. 3 Mąż ma dbać o seksualną
stronę życia żony, a żona—męża. 4 Żona przekazuje
władzę nad swoim ciałem mężowi, a mąż—żonie.
5 Nie zaprzestawajcie współżycia ze sobą, chyba
że za wspólną zgodą na krótki czas, aby skupić się
na modlitwie. Potem jednak powróćcie do siebie,
aby szatan nie kusił was, wykorzystując to, że nie
potraficie zapanować nad waszymi pragnieniami. 6
Jest to tylko moje zalecenie, nie absolutny nakaz. 7
Chciałbym bowiem, żeby wszyscy, tak jak ja, mogli
obejść się bez małżeństwa. Ale każdy z nas ma inny
dar od Boga: jeden taki jak ja, drugi—inny. 8 Tym,
którzy jeszcze nie zawarli małżeństwa, i tym, którzy
owdowieli, radzę, aby pozostali w stanie wolnym,
tak jak ja. 9 Jeśli jednak trudno im wytrzymać, niech
wstąpią w związek małżeński. Lepiej jest tak postąpić,
niż płonąć wskutek niezaspokojonych pragnień. 10
Małżonkom nakazuję—już nie ja, ale sam Pan: Żona
niech nie odchodzi od męża. 11 Jeśli jednak odejdzie,
niech pozostanie samotna albo niech się pogodzi z
mężem. Także mąż niech nie porzuca swojej żony.
12 Pozostałym małżonkom mówię teraz od siebie,
nie z nakazu Pana: Jeśli wierzący mężczyzna ma
niewierzącą żonę, a ona chce z nim żyć, niech jej nie
opuszcza. 13 I jeśli wierząca żona ma niewierzącego
męża, a ten chce z nią zostać, też niech go nie
opuszcza. 14 Wierząca żona przybliża bowiem do
Boga niewierzącego męża, a wierzący mąż przybliża
do Boga niewierzącą żonę. W przeciwnym razie dzieci
należałoby uznać za nieprawe, a tak—są święte. 15
Jeśli jednak niewierząca strona chce odejść, niech to
zrobi. Strona wierząca nie musi pozostawać w tym
małżeństwie—Bóg powołał was bowiem do życia w
pokoju. 16 Przecież nie masz pewności, żono, że
doprowadzisz niewierzącego męża do zbawienia. Ani
ty, mężu, nie jesteś pewien, że twoja żona przyjmie
zbawienie. 17 Poza tym, niech każdy pozostanie w
takim stanie, w jakim Pan go do siebie powołał. Takie
zalecenie zostawiam we wszystkich kościołach. 18
Jeśli ktoś uwierzył Panu, będąc obrzezanym, niech
takim pozostanie. Jeśli jednak był nieobrzezany, niech
nie dokonuje obrzezania. 19 Ani obrzezanie, ani jego
brak nie mają bowiem znaczenia. Ważne jest tylko to,
aby podobać się Bogu i przestrzegać Jego przykazań.
20 Niech więc każdy pozostanie w takim stanie, w
jakim Bóg go do siebie powołał. 21 Uwierzyłeś jako
niewolnik? Nie martw się tym. Jeśli jednak możesz
odzyskać wolność, skorzystaj z tego. 22 Wierzący
niewolnik jest wolny dla Pana, a wolny wierzący staje
się niewolnikiem Pana. 23 Zostaliście wykupieni za
wysoką cenę. Nie stawajcie się więc niewolnikami
ludzi! 24 A zatem, przyjaciele, niezależnie od stanu, w
jakim kto uwierzył, niech każdy z was żyje dla Boga.
25 W sprawie niezamężnych dziewcząt nie mam
nakazu od Pana. Chciałbym wam jednak coś poradzić
jako ten, który doświadczył Jego miłości i jest godny
zaufania. 26 Sądzę, że w obecnej, trudnej sytuacji
dobrze jest stosować taką zasadę: 27 Jeśli jesteś
żonaty, nie dąż do separacji. Jeśli nie jesteś żonaty,
nie żeń się. 28 Jeśli się jednak ożenisz, nie grzeszysz.
Również dziewczyna, która wyjdzie za mąż, nie
popełnia grzechu. Jednak małżonkowie narażają
się na trudności życiowe, których chciałbym wam
oszczędzić. 29 Przyjaciele, zostało niewiele czasu.
Dlatego nawet żonaci powinni być do dyspozycji
Pana. 30 Nie pozwólcie, aby smutek, radość, praca
zawodowa 31 lub przyjemności tego świata odciągały
was od pracy dla Niego. Ten świat wkrótce przeminie,
32 a ja chciałbym oszczędzić wam kłopotów. Nieżonaty
mężczyzna skupia się na sprawach Pana i chce się
Mu podobać. 33 Żonaty troszczy się również o sprawy
tego świata, o to, jak podobać się żonie. 34 Doznaje
przez to rozterek. Podobnie kobieta niezamężna
zajmuje się służbą dla Pana i zabiega o świętość
ciała i ducha. Mężatka zaś troszczy się o sprawy
przyziemne i o to, aby podobać się mężowi. 35
Mówię to tylko dla waszego dobra, nie po to, aby
narzucić wam jakiś ciężar. Pragnę bowiem, abyście
godnie i wytrwale służyli Panu. 36 Jeśli więc ktoś
czuje, że powinien się ożenić z narzeczoną, bo nie
jest w stanie opanować swoich pragnień, niech to
zrobi. Małżeństwo nie jest grzechem. 37 Ale jeśli ktoś
postanowi w sercu—bez przymusu, dobrowolnie i
panując nad sobą—że chce pozostać wolnym, też
dobrze zrobi. 38 Zatem dobrze robi ten, kto się żeni.
Lecz kto w obecnej sytuacji nie zawiera związku
małżeńskiego, dokonuje lepszego wyboru. 39 Żona
związana jest z mężem aż do jego śmierci. Gdy
jednak on umrze, może ponownie wyjść za mąż
za kogo chce, pod warunkiem, że mężczyzna ten
również wierzy Panu. 40 Moim zdaniem będzie jednak
szczęśliwsza, jeżeli nie wyjdzie za mąż, a w moich
radach również poddaję się kierownictwu Ducha
Świętego.

8 Teraz chciałbym poruszyć problem mięsa ze zwierząt, które były ofiarowane pogańskim bożkom. Wszyscy mamy wiedzę na ten temat. Wiedza sprawia jednak, że człowiek popada w pychę. Tym zaś, co wzmacnia wiarę innych, jest miłość. **2** Jeśli ktoś uważa, że wszystko już wie, może być pewien, że tak nie jest. **3** Ten zaś, kto kocha Boga, znajduje u Niego uznanie. **4** Wracając do tematu: Wiemy, że pogańskie bóstwa są niczym i że istnieje tylko jeden prawdziwy Bóg. **5** Niektórzy uważają za bogów różne rzeczy na niebie i na ziemi—takich bóstw i panów jest wiele. **6** Dla nas istnieje jednak tylko jeden Bóg—Ojciec, od którego wszystko pochodzi i do którego należymy. Mamy też tylko jednego Pana, dzięki któremu wszystko zaistniało i który dał nam życie. **7** Niestety nie wszyscy wierzący o tym wiedzą. Niektórzy spożywają mięso ofiarowane bożkom w przekonaniu, że czyniąc tak, oddają im cześć. W ten sposób postępują wbrew sumieniu. **8** Tymczasem spożywanie mięsa nie ma żadnego wpływu na nasze duchowe życie. Nic nie tracimy nie jedząc go; nic też nie zyskujemy spożywając je. **9** Uważajcie jednak, aby wasza wolność nie przyniosła szkody innemu wierzącemu, który jest słabszy w wierze. **10** Załóżmy bowiem, że zauważy on ciebie, „mającego wiedzę", jak spożywasz w świątyni pokarm ofiarowany bożkom. Czy jego słabe sumienie zostanie wzmocnione, gdy weźmie z ciebie przykład i, wbrew własnemu sumieniu, też będzie jadł? **11** Wręcz przeciwnie, twoja wiedza wyrządzi mu szkodę, a przecież za niego także umarł Chrystus. **12** Gdy więc grzeszycie przeciw innym wierzącym, narażając na szkodę ich słabe sumienie, w rzeczywistości grzeszycie przeciw samemu Chrystusowi. **13** Jeżeli więc przez spożywanie pokarmu miałbym skrzywdzić innego wierzącego, to nigdy nie będę jadł mięsa ofiarowanego bożkom, aby w ten sposób nie doprowadzić nikogo do upadku. **(aiōn g165)**

9 Czy nie jestem zupełnie wolny? Czy nie jestem apostołem? Czy nie widziałem na własne oczy Jezusa, naszego Pana? Czy to nie dzięki mojej służbie należycie do Niego? **2** Nawet jeśli inni nie uważają mnie za apostoła, to wy jesteście żywym dowodem tego, że jako apostoł służę Panu. **3** Moja linia obrony wobec oskarżających mnie będzie taka: **4** Czy nie wolno nam korzystać z waszej gościnności? **5** Czy nie wolno nam poślubić wierzącej kobiety i zabrać jej ze sobą w podróż? Tak przecież czynią inni apostołowie oraz bracia naszego Pana. Podobnie postąpił również Piotr. **6** Czy tylko ja i Barnaba musimy zarabiać na własne utrzymanie? **7** Czy żołnierz, pełniący służbę, utrzymuje się za własne pieniądze? Czy rolnik nie korzysta z owoców swojej pracy? Czy pasterz doglądający owiec nie może napić się ich mleka? **8** Nie jest to mój wymysł, ale nakaz Prawa Mojżesza. **9** Czytamy w nim: „Nie będziesz zawiązywał pyska wołowi, który młóci zboże". Czy Bóg miał na myśli tylko woła? **10** To, że ci, którzy orzą i młócą, mogą spodziewać się udziału w zbiorach, zostało zapisane również ze względu na nas. **11** Skoro zasialiśmy w waszych sercach dobra duchowe, to co w tym dziwnego, że będziemy korzystać z waszych dóbr materialnych? **12** Skoro inni z nich korzystają, to dlaczego my byśmy nie mogli? My jednak nie skorzystaliśmy z tego prawa, ale sami pracujemy na własne utrzymanie, aby nie stwarzać przeszkód dobrej nowinie o Chrystusie. **13** Czy nie wiecie, że pracownicy świątyni korzystają z przynoszonej tam żywności? Podobnie jest z tymi, którzy pracują przy ołtarzu Bożym—korzystają z tego, co ludzie przynoszą w ofierze. **14** Pan ustalił również, żeby ci, którzy głoszą dobrą nowinę, byli utrzymywani przez innych wierzących. **15** Ale ja nie korzystałem z tego prawa! Nie piszę tego teraz, ponieważ czegoś od was chcę. Wolałbym umrzeć z głodu niż pozbawić się satysfakcji z tego, że pełnię służbę bez zapłaty. **16** To, że opowiadam ludziom dobrą nowinę, nie jest żadną moją zasługą. To po prostu mój obowiązek! Marny byłby bowiem mój los, gdybym tego nie robił. **17** Jeśli opowiadałbym ją z własnej dobrej woli, zasługiwałbym na zapłatę. Ale ja otrzymałem to zadanie od Pana. **18** Jaką więc mam zapłatę? Moją nagrodą jest właśnie to, że głoszę dobrą nowinę bez zapłaty i nie korzystam z należnego mi prawa. **19** Jestem wolny, ale stałem się sługą wszystkich, aby w ten sposób pozyskać dla Chrystusa jak najwięcej osób. **20** Gdy jestem wśród Żydów, postępuję jak Żyd, aby pozyskać Żydów. Gdy jestem wśród przestrzegających Prawa Mojżesza, również przestrzegam go, choć mu nie podlegam. Chcę jednak w ten sposób pozyskać ich. **21** Gdy jestem wśród pogan, którzy nie przestrzegają tego Prawa, również żyję bez niego, chcąc pozyskać pogan. Postępując tak, oczywiście nie odrzucam Bożego prawa, bo podlegam prawu Chrystusa. **22** Gdy jestem wśród ludzi, których wiara jest jeszcze słaba, również okazuję moją słabość, chcę bowiem pozyskać także ich. Szukam ze wszystkimi wspólnego języka, aby choć niektórych doprowadzić do zbawienia. **23** Wszystko to robię ze względu na dobrą nowinę, aby mieć udział w jej głoszeniu. **24** Na stadionie biegnie wielu zawodników,

ale wygrywa tylko pierwszy. Wy również biegnijcie tak, aby wygrać! **25** Każdy zawodnik, pragnąc zwycięstwa, odmawia sobie wielu rzeczy. Czyni to, ponieważ chce zdobyć nagrodę. Jego nagroda jest jednak przemijająca, nasza zaś—wieczna! **26** Dlatego ja nie biegnę na oślep i nie zadaję ciosów w powietrze. **27** Panuję nad własnym ciałem i podporządkowuję je sobie, abym głosząc dobrą nowinę innym, sam nie został zdyskwalifikowany.

10 Przyjaciele, przypomnijcie sobie pewne fakty: Kiedyś na pustyni nasi przodkowie byli prowadzeni przez obłok i wszyscy przeszli przez Morze Czerwone. **2** Wszyscy, wraz z Mojżeszem, zostali zanurzeni w obłoku i w morzu. **3** Wszyscy spożywali ten sam duchowy pokarm **4** i pili ten sam duchowy napój. Czerpali bowiem wodę z towarzyszącej im duchowej skały, którą był sam Chrystus. **5** Mimo to większość z nich nie znalazła uznania w oczach Boga i zginęła na pustyni. **6** Powinno to być dla nas przestrogą, abyśmy, tak jak oni, nie dążyli do zła. **7** Nie oddawajcie czci bożkom—jak tamci. Pismo przecież mówi, że oddając cześć złotemu cielcowi „zasiedli do jedzenia i picia, a potem wstali, aby tańczyć". **8** Nie ulegajmy rozwiązłości seksualnej—jak tamci, gdy jednego dnia zginęło dwadzieścia trzy tysiące osób. **9** Nie róbmy testów na wiarygodność Chrystusa—jak oni robili i poginęli z powodu jadowitych węży. **10** I nie narzekajcie na Boga—jak oni narzekali i zginęli, porażeni przez anioła śmierci. **11** Wszystko, co ich spotkało, stanowi ostrzeżenie i zostało zapisane dla nas, żyjących u progu końca czasów. Jest to przestroga dla nas. **(aiōn g165)** **12** Dlatego ten, kto sądzi, że stoi, niech uważa, żeby nie upadł. **13** Pokusy, których doświadczacie, są normalną i ludzką rzeczą. Ale Bóg jest wierny i nie pozwoli, abyście byli kuszeni ponad wasze siły. Dopuszczając pokusę, pokaże wam również drogę wyjścia, abyście mogli wyjść z niej cało. **14** Kochani, unikajcie wszystkiego, co ma jakikolwiek związek z kultem bożków. **15** Wiem, że jesteście mądrzy, więc sami oceńcie moje słowa: **16** Czy kielich z winem, za który dziękujemy podczas Wieczerzy Pańskiej, nie wyraża naszego udziału we krwi Chrystusa? A wspólnie łamany chleb? Czy nie wyraża naszej jedności jako Jego ciała? **17** Wszyscy dzielimy się przecież jednym chlebem, bo choć jest nas wielu, stanowimy jedno ciało. **18** Zwróćcie uwagę na przykład Izraela: Ci, którzy spożywają pokarm ofiarowany na ołtarzu świątyni, jednoczą się w ten sposób ze świątynią Boga. **19** Czy chcę przez to powiedzieć, że pogańskie bóstwa lub ofiary składane im mają jakieś znaczenie? Absolutnie nie! **20** Chcę tylko pokazać wam, że ofiary te w rzeczywistości składane są demonom, a nie Bogu. Ja zaś nie chciałbym, abyście mieli z nimi cokolwiek wspólnego. **21** Nie możecie jednocześnie pić z kielicha Pana i z kielicha demonów! Nie możecie również zasiadać za stołem Pana i za stołem demonów! **22** Czy mamy pobudzać Pana do zazdrości o nas? Czy jesteśmy od Niego mocniejsi? **23** Wszystko jest dozwolone, ale nie wszystko przynosi korzyść. Wszystko nam wolno, ale nie wszystko wzmacnia naszą wiarę. **24** Nie bądźcie egoistami—dbajcie o dobro innych! **25** Kupujcie takie mięso, jakie jest w sprzedaży. Dla spokoju sumienia nie pytajcie, czy było ono ofiarowane bożkom. **26** „Do Pana należy bowiem ziemia i wszystko, co na niej żyje". **27** Jeśli zostaniecie zaproszeni przez kogoś, kto nie wierzy Jezusowi, i chcecie skorzystać z jego gościny, jedzcie wszystko, czym was poczęstuje, dla spokoju sumienia nie pytając o pochodzenie pokarmu. **28** Ale gdyby ktoś was ostrzegł, mówiąc: „Te pokarmy były przecież ofiarowane bożkom!", nie jedzcie—ze względu na tego człowieka i sumienie. **29** Mówię oczywiście o jego sumieniu, nie waszym. Dlaczego bowiem czyjeś sumienie miałoby ograniczać moją wolność? **30** Jeśli dzięki łasce Boga mogę coś zjeść i dziękuję Mu za ten pokarm, to dlaczego ktoś miałby mnie potępiać? **31** Tak więc, jeśli jecie, pijecie lub czynicie cokolwiek innego, zawsze róbcie to tak, aby oddawać chwałę Bogu. **32** Nie doprowadzajcie do upadku ani Żydów, ani pogan, ani kogokolwiek, kto należy do kościoła Boga. **33** Postępujcie tak, jak ja, który zabiegam o dobro innych ludzi i nie szukam własnej korzyści. Staram się bowiem, aby inni mogli dostąpić zbawienia.

11 Naśladujcie więc mnie, tak jak ja naśladuję Chrystusa. **2** Tak się cieszę, przyjaciele, że pamiętacie wszystko, czego was nauczyłem, i przestrzegacie tego. **3** Wiedzcie jednak, że głową męża jest Chrystus, głową żony—mąż, a głową Chrystusa—Bóg. **4** Dlatego jeśli mężczyzna modli się albo prorokuje z nakrytą głową, przynosi wstyd swojej głowie. **5** Jeśli zaś kobieta publicznie modli się albo prorokuje z odkrytą głową, również przynosi wstyd swojej głowie, wygląda bowiem tak, jakby nie miała włosów. **6** Jeśli nie chce nakrywać głowy, niech zetnie włosy. A skoro wstydzi się to zrobić, niech postępuje zgodnie ze zwyczajem i nakrywa głowę. **7** Mąż natomiast nie powinien nakrywać głowy. Jest bowiem obrazem Boga, przynoszącym Mu chwałę, żona zaś jest obrazem męża. **8** To nie mężczyzna

powstał z kobiety, ale ona z niego. 9 I nie mąż został stworzony dla żony, ale żona dla męża. 10 Dlatego żona powinna nosić nakrycie głowy—ze względu na aniołów. 11 Przed Panem jednak ani żona, ani mąż nie są niezależni od siebie, 12 bo chociaż pierwsza kobieta pochodzi od mężczyzny, to jednak każdy mężczyzna rodzi się z kobiety—a wszyscy pochodzą od Boga. 13 Sami zresztą oceńcie: Czy wypada kobiecie publicznie modlić się do Boga z odkrytą głową? 14 Długie włosy u mężczyzny są czymś sprzecznym z naturą i przynoszą mu wstyd. 15 Kobiecie zaś—wręcz przeciwnie, dodają urody, bo zostały jej dane jako nakrycie głowy. 16 Takie zasady panują we wszystkich kościołach, nie ma więc sensu sprzeczać się o te rzeczy. 17 Przekazując te zalecenia, chciałbym poruszyć jeszcze jedną sprawę. Nie mogę was pochwalić za to, że wasze wspólne spotkania zamiast przynosić pożytek, wyrządzają szkodę. 18 Usłyszałem bowiem—i po części temu wierzę—że gdy zbieracie się jako kościół, dochodzi wśród was do podziałów. 19 Zresztą musi dojść do podziałów, bo stanowią one próbę wiary. 20 Wasze spotkania nie mają nic wspólnego z prawdziwą Wieczerzą Pańską. 21 Każdy spożywa bowiem własny posiłek. Niektórzy są jednak głodni, a inni—pijani. 22 Czy nie możecie się najeść i napić w domu? Czemu lekceważycie kościół Boga i upokarzacie biednych, których nie stać na to, aby przynieść coś do jedzenia? Co ja mam z wami zrobić? Pochwalić? Za to na pewno was nie pochwalę! 23 To, co przekazałem wam na temat Wieczerzy, otrzymałem od samego Pana. On, tej nocy, której został zdradzony, wziął chleb, 24 podziękował za niego Bogu, połamał na kawałki i powiedział do uczniów: „Jedzcie! To jest moje ciało, które oddaję za was. Czyńcie to pamiętając o Mnie”. 25 Po posiłku podał im kielich z winem i rzekł: „Ten kielich jest nowym przymierzem, które przypieczętuję przelewając własną krew. Pijcie z niego pamiętając o Mnie”. 26 Zawsze więc, gdy spożywacie ten chleb i pijecie z tego kielicha, ogłaszacie śmierć Pana! Tak będzie aż do czasu Jego powrotu. 27 Jeśli więc ktoś niegodnie spożywa chleb i niegodnie pije z kielicha Pana, grzeszy przeciwko Jego ciału i krwi. 28 Dlatego każdy, kto sięga po ten chleb i kielich, niech osądzi swoje serce. 29 Ten bowiem, kto uczestnicząc w Wieczerzy lekceważy ciało Chrystusa, ściąga na siebie Boży sąd. 30 Z tego właśnie powodu jest wśród was wielu słabych i chorych, a niektórzy nawet umarli. 31 Jeśli jednak będziecie osądzać swoje serca, ominie was ta kara. 32 A gdy Pan nas osądza i karze, czyni to po to, abyśmy nie zostali potępieni wraz z całym światem. 33 Zatem, moi przyjaciele, przychodząc na Wieczerzę Pańską, czekajcie na siebie nawzajem. 34 Jeśli ktoś jest bardzo głodny, niech się naje w domu. Nie pozwólcie, aby z powodu waszych spotkań dotknęła was Boża kara. O pozostałych sprawach powiem wam, gdy do was przybędę.

12 Przyjaciele, zależy mi na tym, abyście mieli rozeznanie w kwestii darów Ducha. 2 Kiedyś, jako poganie, nie mogliście się oderwać od niemych bożków. 3 Teraz jednak możecie być pewni, że będąc pod działaniem Bożego Ducha nikt nie może powiedzieć: „Niech Jezus będzie przeklęty”. Nikt też, bez pomocy Ducha Świętego, nie może z przekonaniem powiedzieć: „Jezus jest Panem”. 4 Różne są dary łaski Bożej, ale wszystkie pochodzą z tego samego źródła—od Ducha Świętego. 5 Różne są też rodzaje Bożej służby, ale istnieje tylko jeden Pan, któremu służymy. 6 Różne są też działania, ale jest tylko jeden Bóg, który sprawia wszystko i we wszystkich. 7 Każdy otrzymuje jakiś przejaw działania Ducha—dla wspólnego dobra. 8 Jednemu Duch daje słowa mądrości; drugiemu ten sam Duch daje słowa szczególnej wiedzy. 9 Inny otrzymuje od Ducha dar wyjątkowej wiary, jeszcze inny—dar uzdrawiania mocą tego samego Ducha. 10 Ktoś inny otrzymuje dar czynienia cudów, dar prorokowania, dar rozpoznawania duchów, dar mówienia obcymi językami, a jeszcze inny—dar tłumaczenia tych języków. 11 Wszystkie one pochodzą jednak od jednego i tego samego Ducha, który rozdziela dary zgodnie ze swoją wolą. 12 Z Chrystusem jest podobnie, jak z naszym ciałem: mamy je jedno, ale części ciała jest wiele. A chociaż jest ich dużo, mimo to tworzą tylko jedno ciało. 13 W taki właśnie sposób my wszyscy zostaliśmy zanurzeni w jednym Duchu i zostaliśmy włączeni w jedno ciało—Żydzi i poganie, niewolnicy i wolni. Wszyscy zaczerpnęliśmy z jednego Ducha! 14 Ciało nie składa się z jednej części, ale z wielu! 15 Gdyby noga powiedziała: „Nie należę do ciała, bo nie jestem ręką”, to czy mimo wszystko nie należy do ciała? 16 A gdyby ucho rzekło: „Nie należę do ciała, bo nie jestem okiem”, to czy rzeczywiście nie należy do ciała? 17 Gdyby całe ciało było wzrokiem, gdzie byłby słuch? A gdyby było słuchem, gdzie byłby zmysł powonienia? 18 Bóg jednak umieścił je wszystkie w ciele—i uczynił to w sposób zgodny z Jego wolą. 19 Gdyby wszystkie części ciała były takie same, to jak wyglądałoby nasze ciało? 20 Na szczęście jednak istnieje wiele różnych części ciała—a wszystkie razem stanowią całość. 21

Oko nie może powiedzieć do ręki: „Nie potrzebuję cię”, ani głowa do nóg: „Nie jesteście mi potrzebne”. **22** Niektóre części, z pozoru najsłabsze, są w gruncie rzeczy bardzo ważne. **23** Większym szacunkiem darzymy też te części, które same z siebie wydają się być mało szlachetne. Wstydliwe części ciała natomiast chronimy szczególnie, **24** te zaś, których nie musimy okrywać, nie potrzebują takiego traktowania. Bóg tak ukształtował nasze ciało, aby słabsze części ciała otaczane były większą troską **25** i aby w ciele nie było konfliktu, ale aby jego poszczególne części wzajemnie się o siebie troszczyły. **26** I gdy cierpi jedna część ciała, cierpią z nią pozostałe. A jeśli jedną spotyka wyróżnienie, wszystkie pozostałe również się cieszą. **27** Wy jesteście ciałem Chrystusa! I jesteście dla siebie nawzajem częściami tego ciała! **28** Bóg najpierw umieścił w kościele apostołów, potem proroków, potem nauczycieli, następnie obdarzył niektórych darem czynienia cudów, darem uzdrawiania, darem niesienia innym pomocy, darem zarządzania lub darem języków. **29** Czy wszyscy są apostołami? Czy wszyscy są prorokami? Czy wszyscy są nauczycielami? Czy wszyscy mają dar czynienia cudów? **30** Czy wszyscy otrzymali dar uzdrawiania? Czy wszyscy mówią obcymi językami? Czy wszyscy potrafią je tłumaczyć? **31** Starajcie się o największe dary, ale ja pokażę wam coś jeszcze doskonalszego.

13 Gdybym mówił różnymi ludzkimi językami, a nawet językami aniołów, ale nie miałbym w sobie miłości, to nie różniłbym się od dźwięczącego gongu lub brzmiącego cymbału. **2** Gdybym miał dar prorokowania, gdybym poznał wszelkie tajemnice i zdobył wszelką wiedzę, a do tego miał dar szczególnej wiary, która przenosi góry, to bez miłości i tak byłbym nikim. **3** I nawet gdybym rozdał biednym cały majątek, a sam dał się żywcem spalić, to bez miłości nic bym przez to nie zyskał. **4** Miłość jest cierpliwa i łagodna. Nie jest zazdrosna, pełna pychy ani zarozumiała. **5** Nie jest nieprzyzwoita, egoistyczna i drażliwa. Nie pamięta doznanych krzywd. **6** Nie cieszy się ze zła, ale raduje się z prawdy. **7** Miłość wszystko przetrzymuje, nigdy nie traci wiary i nadziei. Prawdziwa miłość może wiele znieść **8** i nigdy się nie kończy! A dar prorokowania, dar mówienia językami, dar wyjątkowej wiedzy? Wszystkie one kiedyś przeminą. **9** Bo dzięki wiedzy i proroctwom dotykamy tylko cząstki rzeczywistości. **10** Ale gdy zobaczymy ją w pełni, wtedy to, co cząstkowe, nie będzie już potrzebne. **11** Gdy byłem dzieckiem, mówiłem, myślałem i rozumowałem jak dziecko. Gdy jednak stałem się mężczyzną, odrzuciłem wszystko, co dziecinne. **12** Teraz duchową rzeczywistość widzimy niewyraźnie, jak w kiepskim lustrze. Gdy jednak nadejdzie doskonałość, ujrzymy ją twarzą w twarz. Teraz poznaję ją tylko cząstkowo, wtedy poznam ją tak, jak sam zostałem poznany przez Boga. **13** Obecnie więc trwają wiara, nadzieja i miłość—wielka trójka—ale największa z nich jest miłość.

14 Dążcie do miłości, a z darów duchowych starajcie się zwłaszcza o dar prorokowania. **2** Ten bowiem, kto mówi obcymi językami, mówi tylko do Boga, a nie do ludzi. Nikt go nie rozumie, bo Duch przemawia przez niego w tajemniczy sposób. **3** Ten jednak, kto prorokuje, mówi do ludzi, niosąc im słowa pokrzepienia, zachęty i otuchy. **4** Kto mówi obcymi językami, wzmacnia tylko swoją własną wiarę. Kto zaś prorokuje, wzmacnia wiarę całego kościoła. **5** Chciałbym, abyście wszyscy mówili językami, ale jeszcze bardziej pragnąłbym, abyście prorokowali. Ten, kto prorokuje, spełnia bowiem ważniejszą rolę od tego, kto mówi w nieznanym języku—chyba że jest ktoś, kto potrafi to przetłumaczyć, aby było to zachętą dla kościoła. **6** Przyjaciele, jaką odnieślibyście korzyść, gdybym przyszedł do was i przemówił w jakimś niezrozumiałym języku, a nie przekazał wam w normalny sposób jakiegoś objawienia, jakiejś wiedzy, proroctwa lub nauki? **7** Gdyby nie dało się rozróżnić dźwięku poszczególnych instrumentów muzycznych, na przykład fletu lub harfy, to jak można byłoby rozpoznać, na czym ktoś gra? **8** A jeśli dźwięk trąbki zabrzmiałby niewyraźnie, czy wojsko ruszyłoby do boju? **9** Również i wy, jeśli będziecie mówić w nieznanym języku, nikt was nie zrozumie. Będziecie mówić jak do ściany. **10** Na świecie istnieje wiele różnych języków i żaden z nich nie jest pozbawiony sensu, **11** ale jeśli nie rozumiem tego, co ktoś do mnie mówi, to jesteśmy dla siebie obcokrajowcami. **12** Skoro tak bardzo zależy wam na darach duchowych, to starajcie się o te, które przynoszą pożytek całemu kościołowi. **13** Niech więc ten, kto ma dar mówienia obcym językiem, prosi Boga również o dar tłumaczenia go. **14** Gdybym bowiem modlił się w niezrozumiałym języku, w duchu wprawdzie wołałbym do Boga, ale mój umysł nic by z tego nie rozumiał. **15** Jak więc powinienem się zachować? Będę się modlił i śpiewał moim duchem, ale także umysłem! **16** Jak bowiem ktoś może cieszyć się słysząc twoje uwielbienie dla Boga, skoro tego nie rozumie? **17** Ty co prawda cudownie dziękujesz Bogu, ale inni nie mają z tego żadnego pożytku. **18** Jestem wdzięczny Bogu za to,

że mówię obcymi językami lepiej niż wy wszyscy. 19 W czasie wspólnych spotkań wolę jednak powiedzieć w zrozumiały sposób pięć słów, aby w ten sposób czegoś nauczyć innych wierzących, niż wypowiedzieć dziesięć tysięcy słów w jakimś niezrozumiałym języku. 20 Przyjaciele, nie bądźcie dziecinni w waszym sposobie myślenia, ale bądźcie niemowlętami w waszym stosunku do zła—bądźcie niewinni jak one. Bądźcie dojrzali w waszym myśleniu! 21 W Prawie Mojżesza czytamy: „Bóg mówi: Przemówię do mojego ludu w obcych językach i zwrócę się do nich ustami obcokrajowców, ale i tak Mnie nie posłuchają”. 22 Widzicie więc, że dar mówienia obcymi językami nie jest znakiem prowadzącym do wiary, lecz do niewiary. Dar proroctwa natomiast, prowadzi ludzi do wiary. 23 Gdybyście się więc razem spotkali i zaczęli mówić obcymi językami, a wtedy weszliby na spotkanie jacyś prości ludzie, to czy nie powiedzą, że oszaleliście? 24 Ale gdybyście korzystali z daru proroctwa, to słuchający was prości ludzie lub poganie byliby głęboko poruszeni i przekonani o swoim grzechu. 25 Najskrytsze myśli ich serc zostałyby bowiem ujawnione, a oni padliby na twarz, wyznając: „Naprawdę Bóg jest wśród was!”. 26 Jaki z tego wniosek, przyjaciele? Podczas wspólnych spotkań jeden śpiewa, drugi naucza, inny dzieli się objawieniem od Boga, ktoś mówi w obcym języku, a jeszcze inny go tłumaczy—ale wszystko niech służy umacnianiu wiary wierzących. 27 Obcymi językami niech mówią dwie, najwyżej trzy osoby, i to po kolei, a ktoś inny niech je tłumaczy. 28 Gdyby zaś na spotkaniu nie było tłumaczącego, niech milczą. Mogą jedynie w duchu mówić do siebie i do Boga. 29 Jeśli chodzi o proroków, to również niech przemawia dwóch lub trzech, a pozostali niech poddają ich słowa ocenie. 30 Gdyby w trakcie ich przemówienia ktoś inny otrzymał od Boga słowo, pierwszy mówiący niech przerwie. 31 Dzięki temu wszyscy po kolei możecie prorokować, nauczając i zachęcając siebie nawzajem. 32 Prorocy niech panują nad swoim darem i niech dopuszczają do głosu innych wierzących, którzy pragną coś powiedzieć. 33 Bóg kocha bowiem porządek, nie zamieszanie. We wszystkich kościołach, gdzie gromadzą się święci Boga, 34 kobiety mają na spotkaniach milczeć. Nie mogą zabierać głosu, gdyż—jak mówi Prawo—mają okazywać uległość. 35 Jeśli chcą się czegoś dowiedzieć, niech pytają w domu mężów, bo nie wypada, aby kobieta przemawiała podczas zgromadzeń. 36 Czy myślicie, że słowo Boże wyszło na świat od was? Albo czy sądzicie, że dotarło tylko do was? 37 Kto uważa się za proroka lub obdarzonego innym duchowym darem, niech dobrze zapamięta, że to, co mówię, jest nakazem samego Boga. 38 Kto tego nie uznaje, sam również nie będzie uznany. 39 Zatem, moi przyjaciele, starajcie się o dar prorokowania i nie zabraniajcie mówić obcymi językami. 40 Ale wszystko niech odbywa się godnie i w należytym porządku.

15 Przyjaciele, chciałbym wam teraz przypomnieć dobrą nowinę, którą przekazałem wam, którą przyjęliście, której jesteście wierni, 2 i która daje wam zbawienie—o ile trzymacie się tego, co wam głosiłem. Chyba że uwierzyliście na próżno… 3 Na samym początku przekazałem wam to, co sam przyjąłem, mianowicie że Chrystus umarł za nasze grzechy—zgodnie z zapowiedziami Pisma, 4 że został pogrzebany, że trzeciego dnia zmartwychwstał—również zgodnie z Pismem, 5 i że ukazał się Piotrowi, a następnie pozostałym Dwunastu. 6 Później widziało Go równocześnie pięciuset wierzących, z których większość jeszcze żyje—niektórzy jednak już zmarli. 7 Potem Jezus ukazał się Jakubowi i wszystkim innym apostołom. 8 Na samym końcu, jakby najmniej godnemu, ukazał się także mnie. 9 Jestem bowiem najmniejszym z apostołów i nie powinienem nawet używać tego tytułu, gdyż prześladowałem kościół Boga. 10 Tylko dzięki Jego łasce jestem więc tym, kim jestem—a łaska ta przyniosła owoce. Trudziłem się o wiele bardziej niż inni—oczywiście nie ja sam, zawsze bowiem Bóg wspierał mnie swoją łaską. 11 Zresztą czy ja, czy inni, i tak głosimy tę samą dobrą nowinę, w którą wy uwierzyliście. 12 Skoro więc głosimy zmartwychwstanie Chrystusa, to dlaczego niektórzy z was twierdzą, że coś takiego jak zmartwychwstanie w ogóle nie istnieje? 13 Jeśli nie istnieje, to i Chrystus nie zmartwychwstał. 14 A jeśli On nie zmartwychwstał, to głoszenie dobrej nowiny nie ma sensu—i również wasza wiara jest pozbawiona podstaw. 15 W takiej sytuacji okazujemy się fałszywymi świadkami, bo twierdzimy, że Bóg ożywił z martwych Chrystusa. A nie mógł tego zrobić, skoro umarli nie zmartwychwstają. 16 Jeśli umarli nie mogą powstać z martwych, Chrystus też nie zmartwychwstał. 17 A jeśli On nie ożył, niepotrzebnie Mu uwierzyliście i, co za tym idzie, nadal jesteście obciążeni waszymi grzechami. 18 Ci zaś wierzący, którzy już zmarli, poszli na potępienie. 19 Jeżeli nasza nadzieja w Chrystusie dotyczy tylko tego ziemskiego życia, to jesteśmy najbardziej godni pożałowania ze wszystkich ludzi. 20 Lecz Chrystus naprawdę zmartwychwstał—jako pierwszy z

umarłych! 21 Skoro śmierć przyszła na świat z powodu
człowieka—Adama, to również zmartwychwstanie
przyjdzie przez Człowieka—Chrystusa. 22 Z powodu
Adama wszyscy umierają, ale dzięki Chrystusowi
wszyscy zmartwychwstaną. 23 Każdy we właściwym
czasie: najpierw powstał z martwych Chrystus, w
czasie Jego powrotu ożyją natomiast ci, którzy do
Niego należą. 24 Potem nastąpi koniec i Chrystus
przekaże królestwo Bogu Ojcu, a wszelkie władze
i potęgi przestaną istnieć. 25 Chrystus ma bowiem
panować do czasu, aż wszyscy Jego przeciwnicy
padną u Jego stóp. 26 Ostatnim pokonanym wrogiem
będzie śmierć. 27 Bóg poddał bowiem wszystko
władzy Chrystusa—oczywiście wszystko oprócz siebie
samego, bo to On jest Tym, który poddał wszystko
Chrystusowi. 28 Gdy więc już wszystko zostanie
poddane Synowi Bożemu, wtedy także On przekaże
władzę Ojcu, który dał Mu wszystko we władanie.
Odtąd Bóg będzie obecny we wszystkich i będzie
panował nad wszystkim. 29 Co robią ci, którzy
przyjmują chrzest za zmarłych? Jeśli umarli w ogóle
nie powstaną do życia, to jaki jest sens tego, co
robią? 30 A my? Po co ciągle narażamy się na
niebezpieczeństwa? 31 Przyjaciele—moja dumo w
Chrystusie Jezusie, naszym Panu!—wiecie przecież,
że codziennie ryzykuję życie. 32 Po co, jak niewolnik
na arenie, walczyłem z dzikimi bestiami w Efezie?
Jeśli umarli nie zmartwychwstają, to: „Jedzmy i pijmy,
bo jutro czeka nas śmierć!” 33 Nie dajcie się oszukać!
„Złe towarzystwo prowadzi do rozwiązłości”. 34
Opamiętajcie się i przestańcie grzeszyć! Niektórzy
z was w ogóle nie znają Boga! Mówię to, aby was
zawstydzić. 35 Ktoś może zapytać: „Jak umarli
zmartwychwstaną? W jakich ciałach?”. 36 Niemądry
człowieku! Żeby jakaś roślina wyrosła, najpierw musi
zginąć ziarno, które zostało rzucone w ziemię. 37 Nie
siejesz przecież tego, co ma wyrosnąć, ale rzucasz w
ziemię ziarno tej rośliny, na przykład pszenicy lub
czegoś innego. 38 A Bóg, zgodnie ze swoją wolą, daje
mu nową postać—każdemu rodzajowi ziarna inną. 39
Dotyczy to nie tylko roślin. Inne ciała mają ludzie,
inne zwierzęta, inne ptaki, a jeszcze inne ryby. 40 Są
ciała niebieskie i ciała ziemskie—każde z nich ma
inne piękno. 41 Słońce ma swój blask, inne światło
daje jednak księżyc, a jeszcze inne gwiazdy. A nawet
one różnią się między sobą. 42 Podobnie jest ze
zmartwychwstaniem. Posiane jest ciało śmiertelne, a
zmartwychwstanie ciało nieśmiertelne. 43 Posiane jest
ciało materialne—słabe i sprawiające wiele kłopotów,
44 a zmartwychwstanie ciało duchowe—pełne mocy i
wspaniałe! Istnieją bowiem ciała materialne i ciała
duchowe. 45 Pismo mówi: „Adam, pierwszy człowiek,
stał się istotą mającą życie”. Ale ostatni „Adam”—czyli
Jezus—stał się duchem dającym życie! 46 Najpierw
przyszedł ten, który miał ciało ziemskie. Potem
dopiero przyszedł Ten, który ma ciało duchowe.
47 Adam, pierwszy człowiek, przyszedł z ziemi.
Jezus, drugi Człowiek, przyszedł z nieba. 48 Ci,
którzy żyją na ziemi, mają ciało podobne do Adama,
człowieka z ziemi. Ci jednak, którzy należą do nieba,
otrzymają ciała podobne do Jezusa, Człowieka z
nieba. 49 Teraz jesteśmy podobni do ziemskiego
Adama, ale będziemy podobni do niebiańskiego
Chrystusa. 50 Zapewniam was, przyjaciele, że nikt nie
wejdzie do królestwa Bożego w ludzkim, śmiertelnym
ciele—to, co jest doczesne, nie może bowiem stać
się częścią tego, co jest wieczne. 51 Pragnę wam
jednak zdradzić wspaniałą tajemnicę: Nie wszyscy
umrzemy, ale wszyscy otrzymamy nowe ciała. 52
Stanie się to w jednej chwili, w mgnieniu oka, przy
dźwięku ostatniej trąby. Gdy ona zabrzmi, zmarli
powstaną do życia w nieśmiertelnych ciałach, a my,
żywi, również otrzymamy nowe ciała. 53 Bo to, co
jest doczesne i śmiertelne, musi zostać zastąpione
tym, co wieczne i nieśmiertelne. 54 Gdy więc nasze
doczesne i śmiertelne ciała przemienią się w ciała
wieczne i nieśmiertelne, wypełnią się słowa Pisma:
„Zwycięstwo pochłonęło śmierć. 55 Gdzie jest triumf
śmierci? Gdzie jest jej żądło?”. (Hadēs g86) 56 Żądłem,
którym śmierć zaatakowała ludzi, jest grzech, a Prawo
ujawniło siłę grzechu. 57 Dziękujmy jednak Bogu
za to, że posłał Jezusa Chrystusa, naszego Pana, i
pozwolił nam odnieść zwycięstwo! 58 Moi kochani
przyjaciele, bądźcie wytrwali i nieugięci, nieustannie
oddani pracy dla Pana. I pamiętajcie, że wasz wysiłek
jest cenny w Jego oczach i nie pójdzie na marne.

16 Jeśli chodzi o zbiórkę pieniędzy dla wierzących w
Jerozolimie, zróbcie tak, jak poleciłem kościołom
Galacji. 2 Niech każdy z was, już teraz, według
własnych możliwości, co niedzielę odkłada pewną
sumę. Nie chciałbym bowiem, żebyście organizowali
zbiórkę pieniędzy dopiero wtedy, gdy przyjdę. 3
Kiedy już przybędę, przekażę wasz dar wraz z listem
do Jerozolimy przez godnych zaufania posłańców,
których sami wybierzecie. 4 A jeśli trzeba będzie, abym
udał się tam osobiście, pójdą razem ze mną. 5 Gdy
skończę moją podróż po Macedonii, przybędę do was.
6 Planuję zatrzymać się u was na dłużej, może nawet
na całą zimę, abyście potem wyprawili mnie w dalszą
drogę. 7 Nie chcę więc teraz odwiedzać was tylko na
krótko, bo—jeśli Pan pozwoli—chciałbym pobyć z

wami trochę dłużej. **8** W Efezie pozostanę do święta
Pięćdziesiątnicy, **9** pojawiły się tu bowiem wspaniałe
możliwości głoszenia dobrej nowiny, chociaż nie
brakuje również jej przeciwników. **10** Gdy przybędzie
do was Tymoteusz, okażcie mu wszelką pomoc, bo
tak jak ja służy Panu. **11** Niech nikt go nie lekceważy.
Wyprawcie go w podróż do mnie, bo już na niego
czekam—razem z innymi wierzącymi. **12** Co do
Apollosa, to zachęcałem go, aby wziął z sobą kilku
wierzących i odwiedził was. Teraz jednak jeszcze
nie jest to wolą Pana, więc przybędzie później,
we właściwym czasie. **13** Uważajcie na siebie i
trwajcie w wierze! Bądźcie odważni i silni. **14** We
wszystkim, co robicie, okazujcie miłość. **15** Idźcie
za przykładem Stefanasa i jego rodziny. Oni to jako
pierwsi w całej Achai uwierzyli Panu i poświęcili się
służbie innym wierzącym. **16** Słuchajcie zarówno
ich samych, jak i innych współpracowników, którzy
wiernie wśród was pracują. **17** Bardzo ucieszyłem
się z odwiedzin Stefanasa, Fortunata i Achaika.
Wynagrodzili mi waszą nieobecność **18** i dodali sił
zarówno mnie samemu, jak i wam. Takich ludzi
otaczajcie szacunkiem. **19** Kościoły prowincji Azja
przesyłają wam serdeczne pozdrowienia. Pozdrawiają
was również Akwila i Pryscylla oraz kościół, który
spotyka się w ich domu. **20** Wszyscy przyjaciele,
którzy są ze mną, także proszą o przesłanie wam ich
pozdrowień. Przekażcie je innym wierzącym! **21** Teraz
ja, Paweł, własnoręcznie dopisuję moje pozdrowienia.
22 Ten, kto nie kocha Pana, niech będzie przeklęty.
Przyjdź, Panie Jezu! **23** Niech Jezus, nasz Pan,
obdarza was swoją łaską! **24** Wszystkim, którzy
należycie do Chrystusa Jezusa, przesyłam wyrazy
miłości.

II Koryntian

1 Ja, Paweł, powołany przez Boga na apostoła
Chrystusa Jezusa, wraz z Tymoteuszem, uczniem
Pana, piszę do kościoła Bożego w Koryncie oraz
do wszystkich świętych w całej Achai. **2** Niech Bóg,
nasz Ojciec, i Jezus Chrystus, nasz Pan, obdarzają
was swoją łaską i pokojem! **3** Jakże wspaniały
jest Bóg, Ojciec Jezusa Chrystusa, naszego Pana,
będący źródłem miłości i zachęty! **4** To On w każdej
trudnej sytuacji dodaje nam otuchy, abyśmy i my
mogli dodawać otuchy tym, którzy znajdują się w
jakimś trudnym położeniu. **5** Im więcej cierpimy
dla Chrystusa, tym większego doznajemy od Niego
pokrzepienia. **6** Przykrości, które nas spotykają, służą
waszej zachęcie i zbawieniu. A pocieszenie, którego
doznajemy, jest zachętą również dla was, abyście
wytrwale znosili cierpienia, podobnie jak my. **7** W
pełni ufamy wam, bo wiemy, że doświadczacie tych
samych cierpień i doznajecie tej samej pociechy,
co my. **8** Przyjaciele, chcemy, abyście wiedzieli o
trudnościach, z jakimi borykaliśmy się w prowincji
Azja. Byliśmy nimi przytłoczeni ponad nasze siły i
nie wiedzieliśmy, czy wyjdziemy z nich z życiem. **9**
Stanąwszy w obliczu śmierci, zrozumieliśmy jednak,
że nie mamy polegać na sobie, ale na Bogu. On
może przecież nawet ożywić umarłych! **10** To On
ocalił nas od śmierci i wierzymy, że nadal będzie nas
chronił, **11** bo o to właśnie do Niego się modlicie.
Wielu ludzi będzie więc dziękować Bogu za wszystko,
czego dla nas dokonał w odpowiedzi na wasze
modlitwy. **12** Mamy ogromną satysfakcję z tego, że w
stosunku do wszystkich ludzi—także do was—zawsze
postępowaliśmy otwarcie i uczciwie. Nie polegaliśmy
bowiem na własnej mądrości, ale na łasce Boga. **13**
A teraz nie piszemy wam nic, czego nie bylibyście
w stanie zrozumieć i zaakceptować. Mam nadzieję,
że w pełni to przyjmiecie. **14** Częściowo zresztą już
uznaliście, że przed Panem, w dniu Jego powrotu,
będziemy wszyscy nawzajem z siebie dumni—wy
z nas, a my z was. **15** Z taką myślą zamierzałem
już wcześniej was odwiedzić, abyście ponownie
doznali radości. **16** Chciałem zatrzymać się u was
udając się do Macedonii, a także w drodze powrotnej,
abyście mogli mnie wyprawić do Judei. **17** Czy byłem
lekkomyślny, mając taki zamiar? Czy zmieniając
go, postąpiłem jak ludzie, którzy mówią „tak”, a
myślą „nie”? **18** Bóg mi świadkiem, że nigdy was nie
okłamaliśmy! **19** Jezus Chrystus, Syn Boży, o którym
opowiadałem wam razem z Tymoteuszem i Sylwanem,
nigdy nie kłamał i Jego „tak” zawsze znaczyło „tak”.
20 On jest spełnieniem wszystkich obietnic Boga. A
my, potwierdzając to, oddajemy Bogu chwałę. **21** To
On przecież dodał nam sił, wzmocnił naszą więź z
Chrystusem i wybrał nas. **22** On również oznaczył
nas jako swoją własność—dał nam do serc Ducha
Świętego jako gwarancję przynależności do Niego.
23 Bóg mi świadkiem, że chciałem zaoszczędzić wam
przykrości i tylko z tego powodu nie przybyłem jeszcze
do Koryntu. **24** Nie chodzi przecież o to, żebyśmy
udowadniali wam, że mamy nad wami władzę i
możemy nauczać was, jak należy wierzyć. Chcemy
przecież współdziałać z wami i pragniemy waszej
radości, której podstawą jest wiara w Chrystusa.

2 Postanowiłem, że zaoszczędzę wam kolejnej
wizyty, która byłaby dla was bardzo przykra. **2**
Chciałbym bowiem, abyście mnie pocieszyli. Ale jeśli
was zasmucę, to jak będziecie mogli tego dokonać?
3 Piszę o tym dlatego, że nie chciałbym zostać
zasmucony przez tych, którzy powinni mi sprawiać
największą radość. Moja radość jest bowiem waszą
radością. **4** Piszę to z ogromnym bólem serca i
ze łzami w oczach. Robię to jednak nie po to, aby
sprawić wam przykrość, ale aby pokazać, jak bardzo
was kocham. **5** Ten, kto wyrządził mi tę przykrość,
tak naprawdę wyrządził ją nie mnie, ale wam. **6**
Wystarczy mu już jednak kara wymierzona przez
większość z was. **7** Teraz należałoby mu przebaczyć
i dodać otuchy, aby nie popadł w rozpacz. **8** Dlatego
proszę, okażcie mu miłość. **9** Napisałem to, aby się
przekonać, czy we wszystkim jesteście mi posłuszni.
10 Jeśli komuś przebaczycie, i ja mu przebaczę. A
jeśli już przebaczyłem, to ze względu na Chrystusa i
dla waszego dobra, **11** abyśmy nie wpadli w pułapkę
szatana, którego zamiary są nam dobrze znane.
12 Gdy dotarłem do Troady, Pan dał mi wspaniałe
możliwości głoszenia dobrej nowiny. **13** Niepokoiłem
się jednak, bo nie spotkałem Tytusa, mojego drogiego
przyjaciela. Dlatego pożegnałem się ze wszystkimi
i udałem się do Macedonii. **14** Bogu niech jednak
będą dzięki za to, że w Chrystusie zawsze pozwala
nam odnosić zwycięstwo. Wszędzie też możemy
nauczać ludzi o Jezusie, tak że wieść o Nim rozchodzi
się po całym świecie jak cudowny zapach. **15** My
sami również sprawiamy Bogu radość i jesteśmy
Jego cudownym zapachem, który dociera zarówno
do przyjmujących zbawienie, jak i do tych, którzy
zmierzają na potępienie. **16** Dla pierwszych jest to
zapach niosący życie, dla drugich—śmierć. Ale kto
sprosta takiemu zadaniu? **17** Niektórzy ludzie głoszą

dobrą nowinę dla pieniędzy. My jednak do nich nie należymy. Posłani przez Boga i odpowiedzialni przed Nim, szczerze służymy bowiem Chrystusowi.

3 Czy będziemy teraz zachwalać samych siebie? Czy—podobnie jak inni—potrzebujemy listów polecających dla was lub od was? **2** To przecież wy jesteście naszym listem polecającym—wszystko macie wypisane w sercach i każdy może to przeczytać! **3** Powszechnie wiadomo, że jesteście jak list od samego Chrystusa, napisany—dzięki naszej służbie—nie przez jakiegoś człowieka, ale przez Ducha żyjącego Boga. List ten nie jest też wyryty na kamiennych tablicach, jak przykazania Prawa Mojżesza, lecz zapisany w żywych ludzkich sercach. **4** Tak właśnie wyraża się nasze zaufanie, jakie dzięki Chrystusowi pokładamy w Bogu. **5** Nie uważamy, że sami z siebie jesteśmy w stanie czegoś dokonać, ale ufamy wyłącznie Bogu! **6** To On uczynił nas sługami nowego przymierza, które nie opiera się na przykazaniach Prawa Mojżesza, ale na Bożym Duchu. Przykazania Prawa prowadzą bowiem do śmierci, natomiast Boży Duch daje życie! **7** Stare przymierze, którego przykazania były wyryte na kamiennych tablicach, ostatecznie doprowadziło ludzi do śmierci. Mimo to zawarciu tego przymierza towarzyszyła tak wielka chwała, że Izraelici nie mogli patrzeć na twarz Mojżesza—jaśniała bowiem Bożą chwałą, choć tylko przez pewien czas. **8** Pomyślcie więc, o ile większa chwała będzie towarzyszyła służbie Ducha Świętego! **9** Skoro Boża chwała objawiła się w tym, co prowadziło do potępienia, to o ile większa chwała objawi się w tym, co prowadzi do uniewinnienia z grzechów! **10** Stare przymierze blednie i niknie w porównaniu z nowym przymierzem. **11** A jeśli przemijającemu przymierzu towarzyszyła tak wielka chwała, to jak cudowna chwała będzie towarzyszyła przymierzu, które jest wieczne! **12** Mając więc taką nadzieję, możemy prowadzić służbę z pełną swobodą i otwartością **13** —nie tak, jak Mojżesz, który zasłaniał twarz, aby Izraelici nie patrzyli na jej przemijający blask. **14** Niestety ludzie ci stali się uparci i po dziś dzień nie mogą dostrzec prawdy, gdy słuchają Prawa Mojżesza. Tylko Chrystus może bowiem sprawić, że zaczną widzieć. **15** Po dziś dzień, gdy czytają pisma Mojżesza, nie widzą prawdy, bo jest przed nimi zasłonięta. **16** Ale gdy ktoś z nich zwraca się do Pana, zasłona znika. **17** Pan jest bowiem duchem, a gdziekolwiek pojawia się Jego Duch, niesie ludziom wolność. **18** My zaś z odsłoniętą twarzą wpatrujemy się w chwałę Pana i dzięki Jego Duchowi coraz bardziej się do Niego upodabniamy.

4 Bóg, w swojej miłości, powierzył nam zadanie. Dlatego nie ulegamy złu **2** i odrzucamy wszelkie przewrotne ludzkie metody. Nie manipulujemy nikim, a jednocześnie nie pozwalamy, aby ktokolwiek fałszował słowo Boże. Otwarcie przedstawiamy prawdę i—stojąc przed obliczem Boga—poddajemy się ocenie tych, którzy jej słuchają. **3** A jeśli dobra nowina, którą głosimy, jest niezrozumiała, to tylko dla tych, którzy idą na potępienie. **4** Ich umysły oślepił bowiem szatan, który jest bogiem ludzi tego świata. On pragnie, aby nie dostrzegli światła dobrej nowiny i wspaniałości Chrystusa, który jest obrazem samego Boga. **(aiōn g165)** **5** Głosząc dobrą nowinę, nie mówimy bowiem o sobie, ale o Jezusie Chrystusie, naszym Panu. Siebie zaś przedstawiamy jako tych, którzy Mu służą. **6** Bóg, który kiedyś rzekł: „Niech w ciemności zabłyśnie światło”, zajaśniał w naszych sercach i—dzięki Chrystusowi—dał nam zobaczyć blask swojej chwały. **7** Ten wielki skarb został umieszczony w nas, kruchych naczyniach, aby nie było wątpliwości co do tego, że ta potężna moc pochodzi nie od nas, ale od Boga. **8** Wszędzie napotykamy przeciwności, ale im nie ulegamy. Czujemy się bezradni, ale nie jesteśmy zrozpaczeni. **9** Polują na nas, ale nie jesteśmy zdani tylko na własne siły. Powalają na ziemię, ale nie kładą na łopatki. **10** Bez przerwy doznajemy tych samych cierpień, które spotykały Jezusa, i z powodu naszej przynależności do Niego ciągle narażamy się na śmierć. W ten sposób Jego życie staje się naszym życiem. **12** Głosząc dobrą nowinę, stajemy w obliczu śmierci, ale wam, którzy dzięki tej służbie uwierzyliście Chrystusowi, przyniosła ona życie wieczne. **13** Psalmista napisał: „Uwierzyłem, dlatego przemówiłem”. My mamy tę samą postawę—wierzymy i właśnie dlatego mówimy! **14** Wiemy też, że Bóg, który ożywił Jezusa, w podobny sposób przywróci do życia także nas i że razem z wami staniemy przed Jego obliczem. **15** A wszystko to dzieje się ze względu na was, aby coraz więcej ludzi doświadczało Jego łaski i dziękowało Bogu, przynosząc Mu chwałę. **16** Dlatego nie zniechęcamy się przeciwnościami. I chociaż nasze ciało słabnie i niszczeje, to nasz duch jest coraz silniejszy. **17** Nasze kłopoty są bowiem niczym w porównaniu z wieczną chwałą, jaka nas czeka. **(aiōnios g166)** **18** To, co widzialne, przemija, a to, co niewidzialne, trwa wiecznie! Nie poświęcajcie więc uwagi tylko sprawom

świata, który widzimy, ale skupiajcie się na tym, czego nie widać! **(aiōnios g166)**

5 Wiemy przecież, że gdy runie doczesny dom, którym jest nasze ciało, otrzymamy od Boga nowe mieszkanie w niebie, które nie będzie zbudowane przez ludzi. **(aiōnios g166)** **2** Obecne ciało sprawia nam wiele trudności, dlatego tęsknimy za tym nowym ciałem w niebie. **3** Nie będziemy bowiem bezcielesnymi duchami, ale otrzymamy nowe ciała. **4** Chociaż trudno nam żyć w naszych obecnych ciałach, to nie chcielibyśmy umrzeć i rozstać się z nimi. Wolelibyśmy, aby zostały one od razu zastąpione przez te nowe ciała niebiańskie. **5** Pamiętajcie, że to Bóg jest Tym, który to wszystko dla nas przygotował, a jako gwarancję już teraz dał nam Ducha Świętego. **6** Dlatego możemy być pewni, że da nam to, co przygotował. Teraz bowiem, żyjąc w naszych śmiertelnych ciałach, nie jesteśmy jeszcze w naszym prawdziwym domu—u Pana. **7** Idziemy więc przez życie kierując się wiarą, a nie tym, co widzimy. **8** Wiedząc o tym wszystkim, nie boimy się śmierci i wolelibyśmy już pożegnać nasze ciała i odejść do Pana. **9** Zawsze pragniemy też czynić to, co Mu się podoba—niezależnie od tego, czy jeszcze żyjemy w tych ciałach, czy nie. **10** Wszyscy bowiem staniemy przed sądem Chrystusa. I każdy otrzyma wtedy to, na co zasłużył dobrymi lub złymi czynami, dokonanymi w ziemskim ciele. **11** Wiemy, że Bóg oczekuje respektu, dlatego zachęcamy ludzi do przyjęcia dobrej nowiny. Bóg wie, dlaczego to czynimy, a mamy nadzieję, że nasze intencje są jasne także dla was i że nie budzą waszych zastrzeżeń. **12** Nie chcemy zabiegać o waszą przychylność. Pragniemy jedynie, abyście mogli być z nas dumni i byście mieli argument przeciwko tym, którzy szczycą się sprawami powierzchownymi, a nie zwracają uwagi na stan swojego serca. **13** Jeśli postępujemy jak szaleńcy, robimy to dla Boga. A jeśli zachowujemy rozsądek, czynimy to ze względu na was. **14** Jesteśmy bowiem owładnięci miłością Chrystusa i twierdzimy, że skoro On jeden umarł za wszystkich, to znaczy, że wszyscy poumierali. **15** Taka bowiem jest prawda: Jezus umarł za wszystkich, aby ci, którzy dzięki Niemu żyją, odtąd żyli już nie dla siebie, ale dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał. **16** Dlatego my nie patrzymy już na nikogo z ludzkiego punktu widzenia. A nawet jeśli poznaliśmy Chrystusa jako człowieka, to już w ten sposób na Niego nie patrzymy. **17** Jeśli ktoś bowiem uwierzył Chrystusowi, jest zupełnie nową istotą. To, co było kiedyś, minęło. Teraz zaczęło się coś zupełnie nowego. **18** A wszystko to pochodzi od Boga, który dzięki Chrystusowi pojednał nas ze sobą i—co więcej—powierzył nam misję jednania z Nim innych ludzi. **19** Bóg przez Chrystusa pojednał bowiem ze sobą świat, nie wypominając ludziom ich grzechów, nam zaś polecił przekazywać innym wieść o tym pojednaniu. **20** Mając więc za sobą autorytet Chrystusa, jesteśmy wysłannikami samego Boga, który przez nas przemawia do ludzi. Dlatego w imieniu Chrystusa błagamy: Pojednajcie się z Bogiem! **21** Chrystus nigdy nie zgrzeszył, ale Bóg obciążył Go karą za nasze grzechy, abyśmy dzięki Niemu mogli zostać uniewinnieni przez Boga.

6 Przyjaciele, jako współpracownicy Boga wzywamy was, abyście nie marnowali Jego łaski. **2** On przecież powiedział w Piśmie: „We właściwej chwili cię usłyszałem, a w dniu zbawienia pomogłem ci". Właśnie teraz jest ta właściwa chwila i właśnie teraz jest dzień zbawienia! **3** Pełniąc naszą służbę, nie dajemy nikomu powodu do upadku lub podejrzeń. **4** Przez wszystko, co robimy, staramy się bowiem udowadniać ludziom, że naprawdę jesteśmy sługami Boga. Okazujemy wytrwałość w spotykających nas trudnościach, przeciwnościach i kłopotach. **5** Byliśmy biczowani, aresztowani i odnieśliśmy obrażenia podczas zamieszek. Ciężko pracowaliśmy i często byliśmy pozbawieni snu i jedzenia. **6** Mimo to zachowaliśmy jednak czystość, byliśmy wyrozumiali dla innych, cierpliwi i uprzejmi. Duch Święty był z nami, mieliśmy więc szczerą miłość do ludzi **7** i—dzięki mocy od Boga—mówiliśmy im prawdę. Nasza prawość służyła nam jako broń—zarówno do ataku, jak i do obrony. **8** Służymy bowiem Bogu bez względu na reakcję ludzi. Jedni nas chwalą, inni krytykują; jedni gardzą nami, inni okazują nam szacunek. Jedni twierdzą, że jesteśmy kłamcami, inni—że mówimy prawdę. **9** Jedni nas nie znają, inni wiedzą kim jesteśmy. Często ocieramy się o śmierć, a jednak żyjemy; ponosimy różne kary, a jednak uchodzimy z życiem. **10** Mamy powody do smutku, ale zawsze jesteśmy pełni radości. Jesteśmy biedni, ale dajemy innym bogactwo. Niczego nie posiadamy, ale stać nas na wszystko! **11** Drodzy przyjaciele z Koryntu! Otworzyliśmy przed wami nasze serca i jesteśmy wobec was zupełnie szczerzy. **12** Kochamy was, nie jesteśmy jednak pewni, czy wy odwzajemniacie naszą miłość. **13** Mówię więc jak do własnych dzieci: Okażcie nam waszą miłość! **14** Nie wiążcie się z niewierzącymi. Co wspólnego ma bowiem prawość z nieprawością? Albo światło z

ciemnością? 15 Jak może panować zgoda między Chrystusem i szatanem? Co wspólnego ma wierzący z niewierzącym? 16 Czy może istnieć jedność między świątynią Boga a bożkami? Bóg powiedział, że to my jesteśmy Jego świątynią: „Zamieszkam w nich i będę wśród nich obecny. Będę ich Bogiem, a oni—moim ludem”. 17 Czytamy również: „Odejdźcie od nich i odłączcie się od nich —mówi Pan. Nie dotykajcie tego, co jest nieczyste, a wtedy przyjmę was 18 i będę waszym Ojcem, a wy będziecie moimi synami i córkami —mówi wszechmocny Pan”.

7 Kochani, otrzymaliśmy od Boga tak wspaniałe obietnice! Oczyśćmy się więc ze wszystkiego, co brudzi nasze ciało i ducha. Miejmy respekt dla Boga i prowadźmy święte życie. 2 Otwórzcie dla nas swoje serca! Przecież nikogo z was nie skrzywdziliśmy, nie oszukaliśmy i nie wykorzystaliśmy. 3 Nie mówię tego, aby was obwiniać. Powiedziałem już przecież, że kochamy was na śmierć i życie. 4 Bezgranicznie wam ufam i jestem z was bardzo dumny. Pomimo wszystkich cierpień, mam w sercu wielką radość i zachętę. 5 Po przybyciu do Macedonii nie doznaliśmy żadnej ulgi. Wszędzie bowiem czekały na nas kłopoty. Napotykaliśmy różne zewnętrzne przeciwności, a w sercu mieliśmy strach. 6 Wtedy Bóg, który pociesza przygnębionych, podniósł nas na duchu, przysyłając Tytusa. 7 Zachętą dla nas było już samo jego przybycie, ale prawdziwą radość sprawiła nam wiadomość o tym, jak dobrze się u was czuł. Bardzo ucieszyłem się również słysząc o waszej tęsknocie oraz o tym, jak się o mnie martwicie i troszczycie. 8 Teraz nie żałuję więc, że wysłałem wam poprzedni list, który tak was zasmucił. Kiedyś trochę tego żałowałem, bo dobrze wiem, że na pewien czas wywołał w was żal. 9 Teraz jednak się z tego cieszę! Nie z samego faktu waszego smutku, ale z tego, że doprowadził was on do opamiętania. Smutek ten nie wyrządził wam bowiem krzywdy, był bowiem zesłany przez Boga. 10 Boży smutek sprawia, że ludzie porzucają grzech i dążą do zbawienia—po jakimś czasie nikt się więc nie martwi tym, że został w ten sposób zasmucony. Smutek pochodzący z tego świata jest jednak zupełnie inny, prowadzi bowiem ludzi do rozpaczy i śmierci. 11 Zobaczcie, ile dobra przyniósł wam ten Boży smutek—wzbudził w was gorliwość, chęć oczyszczenia się, oburzenie z powodu grzechu, respekt dla Boga, tęsknotę za mną, jeszcze większy zapał oraz pragnienie ukarania tego, który spowodował ostatnie problemy. Zrobiliście też wszystko, aby uporządkować tę sprawę. 12 A piszę o tym nie ze względu na tego, który źle postąpił, ani tego, który został skrzywdzony. Piszę po to, aby—stojąc przed obliczem Boga—szczerze wyznać, że wasza postawa jest dowodem prawdziwej troski o nas. 13 Sprawiliście nam w ten sposób ogromną radość. A ucieszyliśmy się również z radości Tytusa, który był ogromnie zachęcony waszą postawą. 14 Nie musiałem się więc za was wstydzić, przekonał się bowiem, że to, co mu o was powiedziałem, jest zgodne z prawdą. Zawsze mówimy prawdę—tak postępowaliśmy również wobec was. Teraz zaś okazało się, że także jemu przekazaliśmy prawdę na wasz temat. 15 Tytus szczerze was pokochał i ze wzruszeniem wspomina wasze posłuszeństwo oraz to, z jakim szacunkiem i przejęciem przyjęliście go. 16 Cieszę się, że mogę mieć do was pełne zaufanie!

8 Przyjaciele, chcemy wam teraz powiedzieć, jaką łaską obdarzył Bóg kościoły w Macedonii. 2 Chociaż tamtejsi wierzący sami mieli wiele trudności i cierpieli niedostatek, cieszyli się, że mogli pomóc innym. 3 Według swoich możliwości—a mogę zaświadczyć, że nawet ponad ich możliwości!—chętnie przekazali dary na potrzeby świętych w Jerozolimie. 4 Naprawdę bardzo zależało im na udziale w tym przedsięwzięciu! 5 Ich postawa przeszła nasze najśmielsze oczekiwania. Oddali się bowiem do dyspozycji Panu i nam, dlatego pragnęli wypełniać Bożą wolę. 6 Poprosiliśmy więc Tytusa, który rozpoczął tę służbę, aby was odwiedził i pomógł doprowadzić ją do końca. 7 Jesteście bogaci: macie wiarę, pragnienie opowiadania innym o Jezusie, wiedzę o Bogu, zapał do wykonywania Jego woli oraz wielką miłość do nas. Teraz macie okazję wzbogacić się o jeszcze jedną rzecz—pomoc wierzącym, którzy są w potrzebie! 8 Nie nakazuję wam udziału w tym przedsięwzięciu. Ucieszyłbym się jednak, gdybyście—podobnie jak to już uczyniło wiele kościołów—okazali w ten sposób waszą miłość do innych wierzących. 9 Znacie przecież łaskę, którą okazał nam nasz Pan, Jezus Chrystus. Będąc władcą wszystkiego, zrezygnował z bogactwa i stał się biedakiem. A uczynił to po to, aby obdarzyć nas swoim bogactwem! 10 Już w ubiegłym roku pragnęliście pomóc wierzącym w potrzebie i wprowadziliście to w czyn. Teraz więc proponuję, abyście doprowadzili tę sprawę do końca. Sami bowiem odniesiecie z tego pożytek. 11 Macie teraz okazję, aby dokończyć to, co zaczęliście. Zbierając dary dla potrzebujących, okażecie gotowość pomocy. A czyńcie to według waszych możliwości. 12 Nie ważne jest bowiem ile

kto ma, ale ile z tego, co posiada, jest gotów darować innym. 13 Nie chodzi więc o to, aby okazując innym pomoc materialną, samemu popaść w finansowe kłopoty. Chodzi raczej o to, abyśmy równo dzielili się bogactwem. 14 Teraz jesteście w stanie pomóc innym, którzy mają mniej od was. W przyszłości zaś, gdy oni będą w lepszej sytuacji, a wy znajdziecie się w potrzebie, to oni udzielą wam pomocy. W ten sposób możecie dzielić się bogactwem! 15 Pismo mówi: „Ten, kto zebrał wiele, nie miał za dużo, a temu, kto zebrał mało, niczego nie zabrakło”. 16 Jestem wdzięczny Bogu za to, że wlał w serce Tytusa tę troskę o was. 17 Chętnie przystał na moją propozycję i z zapałem do was wyruszył. 18 Posłaliśmy z nim też innego wierzącego, który we wszystkich kościołach znany jest z głoszenia dobrej nowiny. 19 To jego wybrano, aby towarzyszył nam w tym przedsięwzięciu. A podjęliśmy się tej służby pragnąc pomóc innym wierzącym i oddać przez to chwałę naszemu Panu. 20 Suma, którą dotychczas zebrano, jest znaczna, dlatego chcemy przekazać ją w taki sposób, aby nikt nie miał podstaw do jakichkolwiek podejrzeń. 21 Pragniemy bowiem, aby naszą rzetelność w tej sprawie widział nie tylko Bóg, ale także ludzie. 22 Wysłaliśmy do was jeszcze jednego wierzącego, który wielokrotnie potwierdził swój zapał dla Pana. A teraz jeszcze chętniej wyruszył w podróż, bo nabrał ogromnego zaufania do was. 23 Zatem zarówno Tytus—mój towarzysz i współpracownik, jak i inni wierzący wydelegowani przez kościoły—wszyscy oni służą Chrystusowi i oddają Mu chwałę. 24 Okażcie im więc miłość i pokażcie wszystkim kościołom, że nie bez powodu jesteśmy z was tak dumni.

9 Myślę, że nie muszę już wam więcej pisać o tej zbiórce darów. 2 Wiem przecież, że sami chętnie w niej uczestniczycie. Pochwaliłem się nawet wierzącym z Macedonii, że kościoły z prowincji Azja są do niej gotowe już od roku. A wasz zapał udzielił się wielu innym. 3 Wysłałem więc wspomnianych wierzących, aby się upewnić, że zebraliście już pieniądze. Cieszę się, iż nie pomyliłem się, tak bardzo was chwaląc! 4 Byłoby bowiem nam wszystkim wstyd, gdyby wierzący z Macedonii przybyli ze mną do was i stwierdzili, że nie jesteście gotowi. 5 Dlatego właśnie uznałem, że warto wcześniej wysłać do was Tytusa i innych, aby dopilnowali zapowiedzianych wcześniej przygotowań. Dzięki temu mieliście możliwość złożenia daru nie pod przymusem, ale z serca. 6 Kto mało sieje, mało zbiera. A kto wiele sieje, wiele też zbiera. 7 Niech więc każdy w sercu postanowi, ile chce dać—bez żalu, ale też bez przymusu. Bóg kocha bowiem tych, którzy dają z radością. 8 Co więcej—potrafi to hojnie wynagrodzić! On może dać wam wszystko, czego potrzebujecie, abyście wy z kolei mogli pomagać innym. 9 Pismo mówi bowiem: „Człowiek, który kocha Boga, hojnie wspomaga biednych i zawsze czyni to, co słuszne”. (aiōn g165) 10 Bóg, daje rolnikom ziarno, a z ziarna—chleb. On rozmnoży również wasz dar i sprawi, że wasza prawość przyniesie dobry plon. 11 On obdarzy was wszystkim, czego potrzebujecie, abyście nadal mogli być hojni wobec innych. My zaś będziemy dziękować Bogu za waszą postawę. 12 Pomoc dla wierzących z Jerozolimy nie tylko bowiem zaspokaja ich materialne potrzeby, ale wzbudza w nich ogromną wdzięczność dla Boga. 13 Otrzymawszy wasz dar, będą Go wielbić za to, że jesteście wierni dobrej nowinie Chrystusa i hojni wobec innych Jego wyznawców. 14 Będą też gorąco modlić się za was, widząc, że doświadczyliście ogromnej łaski od Boga. 15 Niech Bogu będą dzięki za Jego bezcenny dar!

10 Teraz ja, Paweł, pragnę osobiście zwrócić się do was w duchu łagodności i dobroci Chrystusa. Niektórzy z was twierdzą, że w listach jestem odważny, ale gdy staję przed wami twarzą w twarz, jestem nieśmiały. 2 Proszę, nie zmuszajcie mnie do okazywania odwagi, gdy do was przybędę—szczególnie wobec tych, którzy uważają, że w naszej pracy dla Pana kierujemy się ludzkimi motywami. 3 To prawda—jesteśmy zwykłymi ludźmi, ale nie kierujemy się tym, czym kieruje się świat. 4 Narzędzia, których używamy w naszej walce, nie są ludzkie, ale pochodzą od Boga. Mają one moc potrzebną do burzenia duchowych twierdz 5 i pokonywania tego, co utrudnia ludziom poznawanie Boga. Dzięki tej mocy nawet dawni przeciwnicy dobrej nowiny poddają się Chrystusowi. 6 Jesteśmy więc gotowi karać buntowników—do czasu, gdy będziecie w pełni posłuszni Bogu. 7 Wasza ocena jest powierzchowna. Kto z dumą uważa, że należy do Chrystusa, niech pamięta, że my również do Niego należymy. 8 Może się wam wydawać, że za bardzo szczycę się otrzymanym od Pana autorytetem. Czynię to jednak dla waszego pożytku, a nie szkody. I nie wstydzę się tego. 9 Wcale nie próbuję was jednak zastraszyć moimi listami. 10 Niektórzy mówią o mnie: „W listach jest odważny i surowy, w rzeczywistości zaś jest słabeuszem i kiepskim mówcą”. 11 Chciałbym jednak zapewnić tych, którzy tak mówią, że jacy jesteśmy w listach—na odległość, tacy okażemy się w czynach—gdy do was przybędziemy. 12 Nie

chcemy porównywać się z tymi, którzy zachwalają samych siebie. Porównują się sami ze sobą i w podobny sposób oceniają innych, nie rozumieją jednak tego, co robią. 13 My zaś nie szczycimy się czymś, czego nie posiadamy. Dążymy bowiem tylko do celu wyznaczonego nam przez Boga, a jest nim także nasza służba wśród was. 14 Nie przesadzamy, twierdząc, że mamy do was prawo, gdyż jako pierwsi przynieśliśmy wam dobrą nowinę o Chrystusie. 15 Nie szczycimy się cudzymi sukcesami. Mamy jednak nadzieję, że wasza wiara będzie coraz silniejsza, a nasza praca wśród was będzie się nadal rozwijać. 16 Później zaś zaniesiemy dobrą nowinę dalej, poza wasz region—ale tylko tam, gdzie nikt jej jeszcze nie głosił. Nie chcemy bowiem szczycić się tym, czego dokonał ktoś inny. 17 Jedynym powodem do dumy jest nasz Pan. 18 A naprawdę wiarygodny jest nie ten, kto zachwala samego siebie, ale ten, kogo chwali Pan.

11 Znieście trochę szaleństwa z mojej strony, proszę—wiem, że to zrobicie. 2 Jestem o was zazdrosny—tak jak Bóg. To ja „zaręczyłem" was z Chrystusem i chcę postawić was przed Nim jako nieskazitelnie czystą narzeczoną. 3 Obawiam się jednak, że ktoś odciąga was od pełnego poddania się Panu—podobnie jak przebiegły wąż zwiódł w raju Ewę. 4 Przychodzą do was bowiem ludzie, którzy mówią o Jezusie, nie jest to jednak Jezus, o którym my wam opowiadaliśmy. Przyjmujecie też jakiegoś ducha, nie jest to jednak Duch Święty, którego otrzymaliście od Boga. Chętnie słuchacie również dobrej nowiny, ale nie jest to ta sama nowina, którą słyszeliście od nas. 5 Nie uważam jednak, aby ci „superapostołowie" byli lepsi ode mnie. 6 Może i jestem kiepskim mówcą, ale przynajmniej wiem, o czym mówię. Wy zaś doskonale wiecie, że jestem wobec was zupełnie szczery. 7 Czy postąpiłem źle, gdy za darmo—poświęcając siebie, a dbając tylko o wasze dobro—głosiłem wam dobrą nowinę od Boga? 8 „Wykorzystywałem" inne kościoły, aby mieć pieniądze na pracę wśród was. 9 Będąc z wami, miałem finansowe trudności, ale nie byłem obciążeniem dla kogokolwiek z was. Pomogli mi bowiem wierzący z Macedonii, którzy do mnie przyszli. Nigdy nie byłem więc dla was ciężarem—i nigdy nie będę! 10 Tak jak pewne jest to, że mówię ludziom prawdę o Chrystusie, tak pewne jest to, że nikt w całej Achai nie znajdzie powodu, do odebrania mi satysfakcji z tego, że bezinteresownie służyłem Panu. 11 Czy to znaczy, że was nie kocham? O nie! Bóg dobrze zna moją miłość do was! 12 Pracuję dla Pana bezinteresownie. I nadal będę to robił! W ten sposób wytrącam argumenty z ręki tych, którzy przechwalają się, twierdząc, że pracują dokładnie tak, jak my. 13 W rzeczywistości są jednak fałszywymi apostołami i nieuczciwymi ludźmi, podszywającymi się tylko pod apostołów Chrystusa. 14 Nie powinno was to dziwić. Skoro sam szatan podszywa się pod anioła światłości, 15 również jego wysłannicy udają, że czynią to, co prawe. W końcu jednak spotka ich kara, na jaką zasłużyli. 16 Przypominam: Nie traktujcie mnie jak szaleńca. A nawet jeśli uważacie mnie za takiego, mimo wszystko posłuchajcie, gdy będę się trochę przechwalał. 17 Te moje słowa i myśli nie są od Pana—są to słowa człowieka, który przez chwilę zdobył się na szaleństwo. 18 Skoro inni przechwalają się swoimi dokonaniami, ja również będę się chwalił. 19 Przecież jesteście mądrzy, a mimo to chętnie słuchacie głupców. 20 Nie razi was to, że ktoś was zniewala, wykorzystuje, zabiera to, co wasze, traktuje was z góry, a nawet znieważa i policzkuje. 21 Tak, muszę przyznać, że jesteśmy słabi, bo nie potrafimy zachowywać się jak ci, którzy tak z wami postępują… Skoro jednak oni się przechwalają, to również ja—zdobywszy się na to szaleństwo—będę to czynił. 22 Są Hebrajczykami? Ja także. Izraelitami? Ja również. Są potomkami Abrahama? Ja też. 23 Służą Chrystusowi? Odpowiem jak szalony: Ja też i to o wiele bardziej! Z powodu Chrystusa znosiłem bowiem o wiele więcej trudności niż oni. Za głoszenie dobrej nowiny byłem aresztowany i bity. Wielokrotnie też narażałem życie. 24 Żydowscy przywódcy pięć razy wymierzyli mi karę trzydziestu dziewięciu batów. 25 Trzykrotnie zostałem pobity, raz obrzucony kamieniami, trzy razy przeżyłem katastrofy morskie, z czego raz całą dobę spędziłem na morzu jako rozbitek. 26 Odbyłem wiele uciążliwych podróży, byłem narażony na niebezpieczeństwa na rzekach, niebezpieczeństwa ze strony bandytów a także moich własnych rodaków oraz pogan. Niebezpieczeństwa czyhały na mnie także w miastach, na pustkowiu i na morzu. Zagrożenie stanowili również ludzie podszywający się pod wierzących. 27 Doświadczyłem też wielu innych rzeczy: ciężkiej pracy, zmęczenia, bezsennych nocy, głodu i pragnienia. Często chodziłem z pustym żołądkiem i drżałem z zimna, nie miałem bowiem ciepłych ubrań. 28 Poza tym wszystkim, zawsze towarzyszy mi troska o kościoły. 29 Jeśli ktoś opada z sił, ja również słabnę. Jeśli ktoś upada, płonę ze wstydu. 30 Jeżeli więc już naprawdę mam się czymś chwalić, to niech to będą moje słabości. 31 Bóg—Ojciec Jezusa Chrystusa,

naszego Pana—któremu należy się wieczna chwała, wie, że nie kłamię. **(aiōn g165)** **32** W Damaszku, gubernator podległy królowi Aretasowi postawił straże w bramach miasta i kazał mnie aresztować, **33** lecz udało mi się uciec—spuszczono mnie bowiem w koszu przez otwór w murze otaczającym miasto.

12 Przechwalanie się nie ma sensu, ale powiem wam jeszcze o widzeniach i objawieniach otrzymanych od Pana. **2** Znam pewnego człowieka, wierzącego Chrystusowi, który czternaście lat temu został zabrany aż do trzeciego nieba. Nie wiem, czy fizycznie, czy tylko duchowo—to wie tylko Bóg. **3** I znalazł się w raju—też nie wiem, czy było tam jego ciało, czy tylko duch; o tym wie jedynie Bóg. Będąc tam, człowiek ten usłyszał słowa tak zadziwiające, że nie wolno mu nawet o tym mówić. **5** Z takiego przeżycia mógłbym być dumny, ale nie z mojej osoby! Chyba że z moich słabości… **6** Jeśli więc zechcę się czymś szczycić, wcale nie będę szalony—przecież powiem tylko prawdę. Nie będę jednak tego robił, aby na tej podstawie nie uznano mnie za kogoś wielkiego. Wolałbym, aby ludzie oceniali mnie na podstawie tego, co widzą w moim życiu i słyszą z moich ust **7** —nawet jeśli doznałem niezwykłych objawień. Abym z ich powodu nie popadł w pychę, w moje ciało wbity został cierń. Jest on jakby wysłannikiem szatana, który mnie policzkuje i upokarza. **8** Trzy razy prosiłem Pana, aby mnie od tego uwolnił. **9** On jednak odpowiadał: „Ciesz się z tego, że doświadczyłeś mojej łaski. Moja moc staje się najbardziej widoczna wtedy, gdy jesteś słaby”. Dlatego najchętniej będę się szczycił swoją słabością—aby objawiała się we mnie moc Chrystusa. **10** Cieszę się więc z mojej bezsilności, z obelg, z cierpień, prześladowań i trudności, które spotykają mnie z powodu posłuszeństwa Jezusowi. Gdy jestem bezsilny, wtedy bowiem jestem naprawdę mocny. **11** Sprowokowaliście mnie, abym zachował się jak szaleniec. A to wy przecież powinniście mnie chwalić! Niczym bowiem nie ustępuję tym „superapostołom”, chociaż w rzeczywistości nic nie znaczę. **12** Sami przecież doświadczyliście dowodów mojego apostolstwa—ogromnej wytrwałości, cudownych znaków i przejawów mocy Bożej. **13** Chyba tylko pod tym względem jesteście gorsi od innych kościołów, że nie byłem dla was finansowym obciążeniem. Wybaczcie mi to uchybienie! **14** Już po raz trzeci wybieram się do was—i tym razem również nic nie będę was kosztować. Nie zależy mi bowiem na sobie samym, ale na was! Przecież to nie dzieci utrzymują rodziców, ale rodzice dzieci. **15** Z ogromną przyjemnością będę więc was wspierał—a nawet samego siebie poświęcę dla dobra waszych dusz. Czy jednak okazując wam coraz więcej miłości, będę przez was coraz mniej kochany? **16** Być może sądzicie, że chociaż nie byłem dla was finansowym ciężarem, to i tak w jakiś sposób sprytnie was wykorzystałem. **17** A może wykorzystał was ktoś wysłany przeze mnie? **18** Posłałem do was Tytusa i jeszcze jednego wierzącego. Nie powiecie chyba przecież, że to oni was oszukali? Czy nie przejawialiśmy—oni i my—tej samej postawy? Czy nie postępowaliśmy wśród was tak samo? **19** Od dawna uważacie, że chcemy się przed wami bronić. Stojąc przed obliczem Boga i Chrystusa, zapewniamy was jednak, że wszystko, co czynimy, robimy wyłącznie dla waszego dobra. **20** Mimo to, obawiam się, że gdy do was przybędę, nie spodoba mi się to, co zastanę. Wam zaś może nie spodobać się moja reakcja na to. Boję się, że znowu zobaczę wśród was kłótnie, zazdrość, gniew, rywalizację, pomówienia, plotki, zarozumialstwo oraz podziały. **21** Obawiam się, że—widząc coś takiego—znów zostanę w waszej obecności upokorzony przez Boga i zasmucę się z powodu tych, którzy wcześniej żyli w grzechu i wciąż jeszcze nie porzucili rozwiązłości seksualnej.

13 Teraz, gdy wybieram się do was po raz trzeci, zapowiadam, że osądzę winnych na podstawie zgodnych oskarżeń dwóch lub trzech świadków. **2** Podczas mojej ostatniej wizyty u was ostrzegałem tych, którzy grzeszą. Teraz ponownie ich ostrzegam, a także wszystkich innych: Tym razem nie będę łagodny! **3** Domagacie się, żeby przemówił przeze mnie Chrystus? On nie jest wobec was bezradny, ale działa z całą mocą! **4** Umarł na krzyżu jako słaby człowiek, ale teraz żyje dzięki mocy Boga. My również doświadczamy tej słabości, ale zobaczycie, że dzięki mocy Boga będziemy razem z Nim żyć! **5** Poddawajcie więc samych siebie próbie. Zadajcie sobie pytanie: „Czy moja wiara jest autentyczna i czy Jezus Chrystus jest obecny w moim życiu?”. Ufam, że przejdziecie ten test. **6** Mam również nadzieję, iż dostrzeżecie Jezusa także w naszym życiu. **7** Modlimy się do Boga, abyście nie mieli nic wspólnego ze złem. A nie czynimy tego po to, aby zdobyć dobrą opinię. Pragniemy raczej, aby wasze postępowanie było tak doskonałe, że na waszym tle my będziemy wyglądać jak słabeusze. **8** Wszystko, co robimy, służy prawdzie, i nie czynimy niczego, co mogłoby jej zaszkodzić. **9** Dlatego ogromnie cieszymy się, gdy jesteście mocni—choć sami już nie mamy sił. Modlimy

się też o waszą duchową dojrzałość. **10** Piszę o tym
teraz w nadziei, że gdy do was przybędę, nie będę
musiał być wobec was surowy. Pan przekazał mi
bowiem władzę po to, aby wzmacniać wiarę innych
wierzących, a nie rujnować ją. **11** Przyjaciele, kończąc
ten list, życzę wam, abyście się radowali, dojrzewali
duchowo, zachęcali się nawzajem, byli jednomyślni
i żyli w zgodzie. Niech Bóg, który obdarza ludzi
miłością i pokojem, będzie z wami! **12** Wszyscy
święci, którzy są ze mną, proszą o przekazanie wam
ich pozdrowień. **13** Przekażcie je sobie nawzajem! **14**
Niech Jezus, nasz Pan, obdarza was swoją łaską!
Niech Bóg obdarza was swą miłością! A Duch Święty
niech pomoże wam tworzyć wspólnotę z innymi
wierzącymi!

Galacjan

1 Ja, Paweł, nie zostałem powołany na apostoła
przez ludzi, lecz przez samego Jezusa Chrystusa
i Boga Ojca, który wskrzesił Go z martwych. **2**
Dlatego razem z wierzącymi, którzy są ze mną,
piszę do kościołów w Galicji. **3** Niech Bóg, nasz
Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus, obdarzają was swoją
łaską i pokojem! **4** Jezus ofiarował siebie za nasze
grzechy, aby wyrwać nas z tego złego świata. A
dokonał tego zgodnie z planem Boga, naszego Ojca,
(aiōn g165) **5** któremu należy się wieczna chwała.
Amen! **(aiōn g165)** **6** Jestem zdumiony tym, że tak
szybko odchodzicie od Boga, który w swojej łasce
powołał was do życia w Chrystusie, i że szukacie
innej dobrej nowiny. Ale innej dobrej nowiny nie
ma! **7** Są tylko ludzie, którzy oszukują was i chcą
zmienić treść nowiny o Chrystusie. **8** Gdyby jednak
ktoś—nawet jakiś wierzący z naszego grona albo anioł
z nieba!—przedstawił wam dobrą nowinę inną od tej,
którą od nas usłyszeliście, niech będzie przeklęty! **9**
Jeszcze raz to powtórzę: Jeśli ktokolwiek głosiłby wam
dobrą nowinę inną od tej, którą już przyjęliście, niech
będzie przeklęty! **10** Jak myślicie? Czy mówiąc to
chcę zdobyć przychylność ludzi, czy Boga? Czy chcę
w ten sposób zadowolić jakiegoś człowieka? Jeśli taki
byłby mój cel, nie byłbym dobrym sługą Chrystusa.
11 Przyjaciele, zapewniam was, że głoszona przeze
mnie dobra nowina nie została wymyślona przez
ludzi. **12** Nie przekazał mi jej żaden człowiek ani
od nikogo się jej nie nauczyłem. Objawił mi ją
osobiście sam Jezus Chrystus! **13** Wiecie zapewne,
że kiedyś, jako wyznawca judaizmu, bezlitośnie
prześladowałem kościół Boży i próbowałem go
zniszczyć. **14** Byłem chyba najgorliwszy ze wszystkich
ludzi w kraju—stałem się wręcz fanatykiem tradycji
naszych przodków. **15** Bóg jednak wybrał mnie jeszcze
przed moim urodzeniem i przyciągnął mnie do siebie
swoją łaską. **16** Uczynił to, aby przeze mnie objawić
światu swojego Syna i abym przekazał poganom dobrą
nowinę o Jezusie. Gdy poznałem Jezusa, nikogo nie
pytałem, co mam robić. **17** Nie poszedłem nawet
do Jerozolimy—do tych, którzy zostali apostołami
wcześniej ode mnie. Skierowałem się wówczas do
Arabii, a potem wróciłem do Damaszku. **18** Dopiero po
trzech latach udałem się do Jerozolimy, aby odwiedzić
Piotra. Spędziłem z nim jednak tylko piętnaście dni.
19 Spośród innych apostołów nie spotkałem wówczas
nikogo oprócz Jakuba, brata naszego Pana. **20** A Bóg
mi świadkiem, że mówiąc to, nie kłamię. **21** Zaraz
po tym skierowałem się w okolice Syrii i Cylicji, **22**
tak że wierzący z kościołów Chrystusa w Judei nie
wiedzieli nawet, jak wyglądam. **23** Słyszeli jedynie
wieści o tym, że ich dawny prześladowca głosi teraz
wiarę, którą przedtem zwalczał. **24** I z mojego powodu
wielbili Boga.

2 Dopiero po czternastu latach powtórnie udałem się
do Jerozolimy, tym razem z Barnabą. Zabraliśmy
też ze sobą Tytusa. **2** Poszedłem tam ze względu
na wyraźny nakaz Boga. Będąc na miejscu,
przedstawiłem tamtejszym wierzącym dobrą nowinę,
którą głoszę poganom. Wcześniej jednak spotkałem
się z ich przywódcami, nie chciałem bowiem, aby moja
wcześniejsza lub obecna praca poszła na marne.
3 Ostatecznie uznano, że Tytus, który przybył ze
mną, nie musi poddawać się obrzędowi obrzezania,
chociaż był z pochodzenia poganinem. **4** Kwestia ta w
ogóle nie zostałaby poruszona, gdyby nie kilku ludzi,
którzy podszyli się pod wierzących. Wślizgnęli się oni
na nasze spotkanie, aby zobaczyć, jak korzystamy z
wolności, którą otrzymaliśmy od Jezusa Chrystusa.
Chcieli bowiem nakłonić nas do przestrzegania
nakazów judaizmu. **5** W niczym jednak nie ustąpiliśmy
im. Chcieliśmy bowiem zachować dla was prawdę
dobrej nowiny. **6** Wspomniani wcześniej przywódcy z
Jerozolimy nie nałożyli na nas żadnych dodatkowych
obowiązków. A trzeba dodać, że cieszą się oni
ogromnym autorytetem. Jednak dla mnie pozycja
człowieka ani jego przeszłość nie jest istotna—Bóg
przecież traktuje wszystkich ludzi jednakowo. **7** Nie
nałożono więc na nas dodatkowych ciężarów, a wręcz
przeciwnie! Przywódcy ci stwierdzili, że podobnie
jak Piotrowi powierzono głoszenie dobrej nowiny
wśród Żydów, tak mi powierzono głoszenie jej wśród
pogan. **8** A sprawcą tego wszystkiego jest Bóg, który
najpierw posłał Piotra—do Żydów, a potem mnie—do
pogan. **9** Tak więc Jakub, Piotr i Jan, uważani
za filary kościoła, potwierdzili, że Bóg zlecił mi tę
szczególną misję. Dlatego podali mi i Barnabie dłoń
na znak jedności. Odtąd my nadal mieliśmy głosić
dobrą nowinę wśród pogan, a oni—wśród Żydów.
10 Przypomnieli nam jedynie o potrzebie pomocy
biednym, starałem się więc pamiętać o tym w mojej
służbie. **11** Gdy jednak Piotr odwiedził pewnego dnia
Antiochię, otwarcie mu się sprzeciwiłem, ponieważ na
to zasłużył. **12** Spożywał bowiem posiłek razem z
wierzącymi pochodzenia pogańskiego, ale gdy nagle
przybyli żydowscy wierzący, przysłani przez Jakuba,
Piotr przerwał posiłek i odsunął się od nich. Bał się
bowiem, że żydowscy wierzący zobaczą, że—jedząc z

poganami—łamie Prawo Mojżesza. Przybysze uważali je bowiem za wiążące. 13 Widząc to, inni wierzący Żydzi, zastani przy tym posiłku, zaczęli naśladować obłudę Piotra, tak że w końcu dał się w to wciągnąć nawet Barnaba. 14 Stwierdziwszy, że nie postępują zgodnie z prawdą dobrej nowiny, powiedziałem Piotrowi przy wszystkich: „Jesteś Żydem, ale będąc wśród pogan nie przestrzegasz żydowskich praw. Jak więc możesz narzucać je poganom? 15 Od urodzenia jesteśmy Żydami, a nie poganami, którzy nie przestrzegają Prawa Mojżesza. 16 Wiemy jednak, że Bóg uniewinnia nie tych, którzy przestrzegają Prawa, ale tych, którzy wierzą Jezusowi Chrystusowi. Dlatego uwierzyliśmy Mu, pragnąc zostać uniewinnieni przez Boga. Nie mogliśmy bowiem osiągnąć tego dzięki przestrzeganiu Prawa. Na tej podstawie bowiem nikt nigdy nie zostanie uniewinniony ze swoich grzechów. 17 Dlatego właśnie zabiegaliśmy o uniewinnienie dzięki Chrystusowi. W ten sposób przyznaliśmy, że my również jesteśmy grzesznikami i potrzebujemy ratunku. Czy to jednak znaczy, że Chrystus nakłonił nas do grzechu? Absolutnie nie! 18 To ja sam czynię siebie przestępcą, na nowo stawiając coś, co wcześniej zburzyłem. 19 Ale to właśnie dzięki Prawu przestałem istnieć dla Prawa, a żyję dla Boga. Razem z Chrystusem zostałem bowiem przybity do krzyża. 20 Sam nie kieruję już swoim życiem, lecz Chrystus żyje we mnie i prowadzi mnie. Teraz żyję bowiem wierząc Synowi Bożemu, który ukochał mnie i oddał za mnie życie. 21 I nigdy nie zrezygnuję z łaski Boga! Jeśli ktoś twierdzi, że dzięki przestrzeganiu Prawa można zostać uniewinnionym przez Boga, to w takim razie po co umarł Chrystus?”.

3 Niemądrzy Galacjanie! Kto wam tak namieszał w głowach? Przecież dokładnie opowiedziałem wam o znaczeniu śmierci Jezusa Chrystusa! 2 Pozwólcie, że zadam wam tylko jedno pytanie: Czy Ducha Świętego otrzymaliście dlatego, że przestrzegaliście Prawa Mojżesza, czy dlatego, że uwierzyliście Jezusowi? 3 Chyba straciliście rozum! Rozpoczęliście życie z Bogiem dzięki Duchowi, a chcecie je doskonalić o własnych siłach? 4 Czy na próżno tyle wycierpieliście? Chyba rzeczywiście na próżno… 5 Odpowiedzcie: Czy Bóg dał wam Ducha Świętego i dokonał w was niezwykłych rzeczy dlatego, że przestrzegaliście Prawa, czy też dlatego, że uwierzyliście Mu? 6 Przecież tak samo Abraham uwierzył Bogu i na podstawie tej wiary został uniewinniony. 7 Zrozumcie więc: prawdziwymi potomkami Abrahama są ci, którzy wierzą Bogu! 8 Co więcej, Pismo już wcześniej zapowiedziało, że Bóg przez wiarę zbawi pogan. Dlatego Abraham usłyszał tę dobrą nowinę: „Dzięki tobie będą szczęśliwe wszystkie narody”. 9 Tych więc, którzy wierzą Chrystusowi, spotyka to samo szczęście, co wierzącego Abrahama. 10 Tych zaś, którzy chcą zdobyć przychylność Boga poprzez przestrzeganie Prawa, spotka Jego gniew. Pismo mówi: „Przeklęty będzie każdy, kto nie przestrzega wszystkiego, co zapisano w Prawie”. 11 Oczywiste jest więc to, że nikt nie zostanie uniewinniony przez Boga z powodu przestrzegania Prawa. Napisano bowiem: „Prawy człowiek będzie żył dzięki wierze”. 12 Natomiast droga wskazana przez Prawo Mojżesza nie opiera się na wierze, ponieważ naucza, że człowiek będzie żył dzięki przestrzeganiu Prawa. 13 Chrystus wykupił nas od przekleństwa płynącego z Prawa. Umierając na drzewie krzyża, wziął to przekleństwo na siebie, ponieważ w Prawie napisane jest: „Przeklęty będzie każdy przestępca, stracony na drzewie”. 14 W ten sposób, dzięki śmierci Chrystusa Jezusa, szczęście Abrahama zostało darowane również poganom. Wierząc Jezusowi, otrzymaliśmy więc Ducha Świętego, obiecanego przez Boga. 15 Przyjaciele, użyję przykładu z życia. Nikt nie lekceważy ani nie zmienia podpisanej już umowy, mimo że jest ona zawierana tylko między ludźmi. 16 Natomiast Abraham i jego potomek otrzymali obietnicę od Boga. Pismo nie mówi o wielu potomkach, ale o jednym potomku, którym jest Chrystus. 17 Wniosek jest taki, że umowa zawarta przez Boga nie może być unieważniona przez Prawo Mojżesza, nadane czterysta trzydzieści lat później. Prawo to nie może też anulować obietnicy. 18 Jeżeli musielibyśmy przestrzegać Prawa, aby otrzymać Boży dar, to nie byłby on już właściwie rezultatem Bożej obietnicy. A przecież Abraham doświadczył łaski od Boga wskutek obietnicy. 19 Jaki był zatem sens nadania Prawa Mojżesza? Zostało ono ustanowione z powodu ludzkich przestępstw i miało funkcjonować do czasu nadejścia Potomka Abrahama, który otrzymał obietnicę. Aniołowie przekazali Prawo Mojżeszowi jako mediatorowi między Bogiem a ludźmi. 20 Tam jednak, gdzie istnieje tylko jedna strona, nie potrzeba mediatora. A tak właśnie jest w przypadku Boga, który składa obietnicę. 21 Czy to znaczy, że Prawo Mojżesza jest sprzeczne z obietnicą Boga? Skądże! Gdyby ustanowił On Prawo dające ludziom życie, to rzeczywiście dzięki jego przestrzeganiu można byłoby uzyskać uniewinnienie. 22 Pismo mówi jednak, że wszyscy ludzie znajdują się w niewoli grzechu, a Boża obietnica dotyczy tylko tych, którzy uwierzyli Jezusowi

Chrystusowi. 23 Do momentu przyjścia Chrystusa i nadejścia czasu wiary w Niego byliśmy pilnowani przez Prawo Mojżesza i podlegaliśmy mu. 24 Prawo to było naszym wychowawcą, prowadzącym nas do Chrystusa, abyśmy uwierzyli Mu i zostali w ten sposób uniewinnieni z grzechów. 25 Teraz, gdy nastał czas wiary, nie jesteśmy już pod opieką wychowawcy! 26 Uwierzyliście bowiem Chrystusowi i wszyscy staliście się dziećmi Boga! 27 Zostaliście zanurzeni w Chrystusa i jest On tak blisko was, jak ubranie, które macie na sobie. 28 Nie ma już więc różnicy między Żydem a poganinem, niewolnikiem a człowiekiem wolnym, mężczyzną a kobietą—zjednoczeni w Chrystusie Jezusie wszyscy stanowicie jedność. 29 A skoro należycie do Niego, jesteście potomkami Abrahama i zgodnie z obietnicą otrzymujecie dar od Boga.

4 Dopóki spadkobierca jest nieletni, prawie nie różni się od sługi, chociaż jest właścicielem wszystkiego. 2 Podlega bowiem swoim opiekunom i wychowawcom—aż minie czas wyznaczony przez ojca. 3 Podobnie było z nami. Byliśmy jak dzieci, poddane prawom tego świata. 4 Ale gdy nadszedł wyznaczony czas, Bóg posłał swojego Syna, urodzonego przez kobietę i podlegającego Prawu Mojżesza. 5 Posłał Go, aby wykupił tych, którzy żyli w niewoli Prawa. Dzięki temu zostaliśmy adoptowani przez Boga i staliśmy się Jego dziećmi. 6 A ponieważ jesteśmy Jego dziećmi, Bóg posłał do naszych serc Ducha swojego Syna, dzięki któremu możemy zwracać się do Boga: „Abba, Tato!”. 7 Odtąd nie jesteś już niewolnikiem, ale wolnym dzieckiem Boga—a tym samym Jego spadkobiercą. 8 Zanim poznaliście Boga, byliście niewolnikami nieprawdziwych bożków. 9 A teraz, gdy już Go poznaliście—choć właściwie to On poznał was—jak możecie wracać do rzeczy, które nie mają mocy ani wartości? Znowu chcecie stać się ich niewolnikami? 10 Przestrzegacie świętych dni, miesięcy, specjalnych okresów i lat. 11 Martwię się o was! Czy cała moja mozolna praca nad wami poszła na marne? 12 Przyjaciele, błagam was, bierzcie ze mnie przykład, podobnie jak wcześniej ja wziąłem przykład z was. Nie doznałem od was krzywdy, 13 chociaż na pewno pamiętacie, w jakim byłem stanie, gdy przyniosłem wam dobrą nowinę. 14 Pomimo mojej choroby, nie zlekceważyliście mnie ani nie odrzuciliście. Wręcz przeciwnie, przyjęliście mnie jak Bożego anioła lub samego Jezusa Chrystusa. 15 Gdzie się więc podziała wasza radość? Przypomnę wam, że byliście wtedy gotowi zrobić dla mnie wszystko, nawet oddać mi swoje oczy, gdyby to mogło ulżyć moim cierpieniom. 16 Czy teraz stałem się waszym wrogiem, dlatego że mówię wam prawdę? 17 Ci, którzy narzucają wam zbędne przykazania, starają się zdobyć waszą przychylność, ale nie czynią tego dla waszego dobra! Usiłują bowiem oderwać was ode mnie i pociągnąć za sobą. 18 Dobrze jest jednak podążać za tym, co dobre, i to nie tylko wtedy, gdy jestem wśród was. 19 Moje dzieci! Czuję się, jakbym ponownie w bólach wydawał was na świat, czekając aż Chrystus w pełni ukształtuje wasze życie. 20 Chciałbym teraz być wśród was i móc inaczej, łagodniej porozmawiać z wami. Tak bardzo się o was niepokoję! 21 Odpowiedzcie mi wy, którzy chcecie poddać się Prawu Mojżesza: Czy w ogóle rozumiecie to Prawo? 22 Napisane jest w nim, że Abraham miał dwóch synów. Jeden był synem niewolnicy, drugi—wolnej kobiety. 23 Syn niewolnicy urodził się dzięki ludzkiemu planowi, ale syn wolnej—dzięki obietnicy Boga. 24 Kobiety te stanowią symbol dwóch przymierzy. Hagar, niewolnica, symbolizuje przymierze zawarte na górze Synaj, które poddało ludzi w niewolę Prawa. 25 Hagar jest również symbolem góry Synaj w Arabii, której odpowiednikiem jest obecnie Jerozolima. Ona bowiem, wraz ze swoimi mieszkańcami, nadal znajduje się w niewoli Prawa. 26 Sara, która była wolna, symbolizuje natomiast Jerozolimę w niebie—naszą „matkę”. 27 O tym właśnie czytamy w Piśmie: „Raduj się, kobieto, która nigdy nie rodziłaś dzieci. Krzycz i wołaj, choć nie doznałaś bólów rodzenia. Samotna będzie bowiem miała więcej dzieci niż ta, która ma męża”. 28 Przyjaciele! Tak jak Izaak—syn Sary—jesteście dziećmi urodzonymi zgodnie z obietnicą Boga. 29 A wiemy, że Izmael—syn Hagar—który urodził się dzięki ludzkim planom, prześladował Izaaka, urodzonego dzięki Duchowi Świętemu. Podobnie jest z wami—wy również jesteście prześladowani. 30 Co na ten temat mówi Pismo? „Odeślij niewolnicę i jej syna, gdyż syn niewolnicy nie będzie spadkobiercą razem z synem wolnej”. 31 Przyjaciele! Nie jesteśmy niewolnikami, ale ludźmi wolnymi!

5 Chrystus dał nam wolność. Strzeżcie więc tej wolności i nie dajcie się niczym zniewolić! 2 Ja, Paweł, zapewniam was, że jeśli poddacie się obrzędowi obrzezania, sądząc, że dzięki temu zostaniecie uniewinnieni przez Boga, to Chrystus na nic się wam nie przyda. 3 Ponownie uprzedzam was, że ten, kto poddaje się obrzezaniu, jest zobowiązany do przestrzegania całego Prawa Mojżesza. 4 Wy, którzy pragniecie dostąpić uniewinnienia dzięki

przestrzeganiu Prawa, wiedzcie, że zerwaliście z Chrystusem—sami pozbawiliście się Bożej łaski! **5** My natomiast, zapewnieni przez Ducha Świętego, ufamy, że Bóg uniewinni nas dlatego, że wierzymy Jezusowi. **6** Jeśli ktoś bowiem wierzy Chrystusowi Jezusowi, to obrzezanie lub jego brak nie mają w jego przypadku żadnego znaczenia; liczy się tylko jego wiara, która objawia się w miłości do innych. **7** Tak dobrze wystartowaliście! Kto wam przeszkodził biec drogą prawdy? **8** Z pewnością nie Ten, który was powołał do wolności. **9** Pamiętajcie, że odrobina kwasu przenika całe ciasto. **10** Pan dał mi przekonanie, że zgodzicie się ze mną. Ten zaś, który sieje wśród was zamęt, kimkolwiek jest, poniesie karę. **11** Niektórzy twierdzą jednak, że nawet ja sam wzywałem pogan do poddania się obrzezaniu. Jeśli taka jest prawda, to dlaczego jestem prześladowany przez żydowskich przywódców? Gdybym nauczał ludzi, że mają poddać się obrzezaniu, to dobra nowina o śmierci Chrystusa na krzyżu nie spotykałaby się przecież z takim sprzeciwem. **12** Oby ci, którzy was podburzają i nakłaniają do obrzezania, sami sobie coś odcięli. **13** Przyjaciele, zostaliście powołani do życia w wolności. Nie po to jednak, aby gonić za przyjemnościami, ale aby okazywać innym miłość i pomagać im. **14** Całe Prawo Mojżesza streszcza się bowiem w jednym przykazaniu: „Kochaj innych ludzi jak samego siebie!”. **15** Jeśli więc zachowujecie się jak dzikie zwierzęta, kąsające się nawzajem i skaczące innym do oczu, to uważajcie, żebyście się przypadkiem nawzajem nie pożarli. **16** Posłuchajcie mnie! Niech waszym życiem kieruje Duch Święty, a wtedy nie będziecie ulegać grzesznym pragnieniom. **17** Pomiędzy Duchem a ludzkimi grzesznymi pragnieniami istnieje bowiem konflikt. Siły te są sobie przeciwne, dlatego nie możecie żyć tak, jak czujecie, że powinniście. **18** Jeżeli jednak pozwolicie się prowadzić Duchowi Świętemu, Prawo Mojżesza nie będzie miało nad wami żadnej władzy. **19** Uleganie grzesznym ludzkim pragnieniom prowadzi do: rozwiązłości seksualnej, nieczystości, niemoralności, **20** oddawania czci podobiznom bożków, czarów, nienawiści, kłótliwości, zazdrości, gniewu, egoistycznych ambicji, niezgody, rozłamów, **21** zawiści, pijaństwa, hucznych imprez i innych tego typu zachowań. Po raz kolejny przypominam wam, że ci, którzy tak żyją, nie wejdą do królestwa Bożego. **22** Natomiast owocem działania Ducha Świętego jest: miłość, radość, wewnętrzny pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, **23** łagodność, opanowanie. Takim postępowaniem nie łamie się Prawa. **24** Ci zaś, którzy należą do Chrystusa, przybili do Jego krzyża swoje ludzkie skłonności i grzeszne pragnienia. **25** Skoro więc żyjemy dzięki Duchowi Świętemu, to pozwólmy, aby On nas prowadził. **26** I nie szukajmy taniej popularności, która prowadzi do wzajemnych nieporozumień i zawiści.

6 Przyjaciele! Jeśli jakiś wierzący popadnie w grzech, wtedy wy, będąc posłuszni Duchowi, w łagodny sposób skierujcie go na dobrą drogę. Uważajcie jednak, abyście sami również nie zgrzeszyli. **2** Pomagajcie sobie wzajemnie w trudnych sytuacjach, w ten sposób bowiem wypełnicie prawo Chrystusa. **3** Ten zaś, kto uważa się za lepszego od innych, oszukuje samego siebie. **4** Oceniajcie własne zachowanie i bądźcie dumni z waszych sukcesów, ale nie porównujcie się z innymi. **5** Każdy bowiem sam odpowie za swoje postępowanie. **6** Ci, którzy słuchają słowa Bożego, powinni wspierać finansowo swoich nauczycieli. **7** Nie łudźcie się! Boga nie da się oszukać! Każdy człowiek zbierze to, co zasiał. **8** Tego, kto zaspokaja swoje grzeszne pragnienia, spotka śmierć. Ten zaś, kto jest posłuszny Duchowi Świętemu, otrzyma dar życia wiecznego. **(aiōnios g166)** **9** Jeśli będziemy wytrwale czynić dobro, to we właściwym czasie odbierzemy wspaniałą nagrodę. **10** Dlatego, gdy tylko mamy okazję, bądźmy dobrzy dla innych ludzi, a szczególnie dla innych wierzących. Oni są bowiem naszą rodziną. **11** Spójrzcie na te wielkie litery. Tak, to moje własnoręczne pismo. **12** Ci, którzy nakłaniają was do poddania się obrzezaniu, chcą zadowolić ludzi i uniknąć prześladowań. Wiedzą bowiem, że nauka o śmierci Chrystusa na krzyżu powoduje wielki sprzeciw. **13** Mimo że poddają się obrzezaniu, sami nie przestrzegają Prawa Mojżesza. Namawiają was jednak do tego, aby się potem chwalić, że jesteście ich uczniami. **14** Jeśli o mnie chodzi, to nie daj Boże, abym chwalił się czymś innym niż krzyżem Jezusa Chrystusa, naszego Pana. Z powodu tego krzyża świat przestał się dla mnie liczyć, a ja jestem stracony dla świata. **15** Obrzezanie lub jego brak nie ma już więc żadnego znaczenia. Naprawdę liczy się tylko to, że Bóg uczynił nas nowymi ludźmi. **16** Niech On sam obdarzy pokojem i miłością tych, którzy tak wierzą! Są oni bowiem prawdziwym Bożym Izraelem. **17** Na moim ciele mam blizny po prześladowaniach, które spotkały mnie z powodu Jezusa. Są one dowodem mojej przynależności do Niego. Proszę więc, nie sprawiajcie mi już więcej kłopotów. **18** Przyjaciele, niech Jezus Chrystus, nasz Pan, obdarza was swoją łaską! Amen!

Efezjan

1 Ja, Paweł, powołany przez Boga na apostoła
Jezusa Chrystusa, piszę do świętych w Efezie,
którzy wiernie naśladują Chrystusa Jezusa. **2** Niech
Bóg, nasz Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus, obdarzają
was swoją łaską i pokojem! **3** Chwała niech będzie
Bogu, Ojcu naszego Pana—Jezusa Chrystusa! Ze
względu na swojego Syna, obdarzył nas bowiem
niebiańskim szczęściem. **4** Dzięki Chrystusowi wybrał
nas dla siebie już przed stworzeniem świata, abyśmy
w Jego oczach byli święci, nieskazitelni i pełni miłości.
5 Ze względu na Jezusa, postanowił uczynić nas
swoimi dziećmi—pragnął bowiem **6** objawić światu
swoją wielką łaskę, którą okazał nam poprzez swojego
ukochanego Syna. **7** To właśnie ze względu na
przelaną krew Chrystusa zostaliśmy odkupieni przez
Boga i oczyszczeni ze wszystkich win. Łaska Boga
jest ogromna! **8** Dzięki niej zostaliśmy obdarzeni
mądrością i zrozumieliśmy **9** tajemnicę odwiecznego
planu Boga. **10** A polega on na tym, że w wyznaczonym
przez Boga czasie wszystko—zarówno to, co znajduje
się na ziemi, jak i to, co jest w niebie—zostanie
podporządkowane Chrystusowi. **11** Dzięki Niemu także
my zostaliśmy wybrani przez Boga—zgodnie z Jego
planem. Wszystko bowiem dzieje się zgodnie z Jego
zamierzeniem. **12** My więc jako jedni z pierwszych
zaufaliśmy Chrystusowi i oddaliśmy chwałę Bogu. **13**
Dzięki Niemu również i wy usłyszeliście dobrą nowinę
o zbawieniu i uwierzyliście Mu. A na dowód tego, że
jesteście własnością Boga, zostaliście opieczętowani
obiecanym Duchem Świętym. **14** Jego obecność w
nas jest gwarancją tego, że zostaniemy odkupieni
przez Boga i że na pewno otrzymamy od Niego
obiecany dar. A wszystko to przyniesie Bogu chwałę!
15 Od dnia, w którym usłyszałem, że szczerze
wierzycie Panu i kochacie wszystkich wierzących,
16 nie przestaję dziękować za was Bogu i modlić
się za was. **17** Proszę też Boga, Ojca naszego
Pana—Jezusa Chrystusa, aby udzielił wam duchowej
mądrości i abyście mogli Go jeszcze lepiej poznać.
Jemu należy się bowiem chwała. **18** Proszę Go
również, aby oświecił was i pokazał wam wspaniałą
przyszłość, do której was powołał, oraz wielki dar,
który przygotował dla wszystkich świętych, **19** a także
ogromną moc, z jaką działa wśród nas i wszystkich,
którzy Mu uwierzyli. **20** Ta sama Boża moc wzbudziła
z martwych Chrystusa i wyniosła Go na najbardziej
zaszczytne miejsce w niebie, znajdujące się po prawej
stronie Boga. **21** On stoi bowiem ponad wszystkimi
władcami tego świata, a także wszelkimi duchowymi
mocami—zarówno obecnymi, jak i przyszłymi. **(aiōn g165)** **22** Bóg rzucił Mu bowiem wszystko do stóp i
ustanowił Go Głową całego kościoła, **23** który jest
Jego ciałem. On jest obecny w każdym miejscu!

2 Kiedyś byliście duchowo martwi, pogrążeni w
grzechach i przestępstwach. **2** Żyliście jak cały
ten świat, posłuszny swojemu duchowemu władcy,
panującemu nad siłami zła, który obecnie działa przez
zbuntowanych ludzi. **(aiōn g165)** **3** Kiedyś my wszyscy,
tak jak oni, byliśmy podporządkowani pragnieniom
naszego ciała i zmysłowym przyjemnościom. Dlatego,
podobnie jak wszystkich innych ludzi, czekał nas
Boży sąd. **4** Ale Bóg, który jest Bogiem pełnym
miłości, tak bardzo nas pokochał, **5** że chociaż
byliśmy duchowo martwi i pogrążeni w grzechach,
razem z Chrystusem przywrócił nas do życia. W
ten sposób, dzięki swojej łasce, uratował także
was. **6** On wskrzesił nas i juz teraz umieścił w
niebie—należymy bowiem do Chrystusa. **7** Łaska,
którą Bóg okazał nam dzięki Chrystusowi Jezusowi,
będzie w nadchodzących wiekach dowodem Jego
dobroci. **(aiōn g165)** **8** Zbawienie nie jest waszą zasługą,
ale darem od Boga, który przyjęliście wierząc w
Jego łaskę. **9** Bóg zbawił was przecież nie ze
względu na wasze dobre uczynki, nie macie się więc
czym szczycić! **10** Wszystko to pochodzi bowiem
od Niego! To On, dzięki Jezusowi Chrystusowi,
sprawił, że staliśmy się innymi, nowymi ludźmi. On
również chce, abyśmy czynili dobro i już od dawna
to dla nas zaplanował. **11** Nie zapominajcie więc,
że kiedyś byliście poganami i że ci, którzy mają na
ciele znak obrzezania, pogardliwie nazywali was
nieobrzezanymi. **12** Żyliście wtedy bez Chrystusa. Nie
należeliście też do Izraela—narodu wybranego przez
Boga. Dlatego obietnice, płynące z Bożego przymierza
z Izraelem, nie dotyczyły was. Żyliście więc na tym
świecie bez nadziei i bez Boga. **13** Teraz jednak wy,
niegdyś obcy Bogu, staliście się Mu bliscy dzięki
przelanej krwi Chrystusa, do którego należycie. **14** On
bowiem dał nam pokój, ponieważ przez swoją śmierć
zjednoczył Żydów i pogan. Zburzył dzielący ich mur
wrogości **15** i pozbawił mocy Prawo Mojżesza wraz z
jego przykazaniami. Uczynił to, aby z Żydów i pogan
stworzyć jeden nowy naród i zaprowadzić między
nimi pokój. **16** Przez swoją śmierć na krzyżu pojednał
z Bogiem jednych i drugich, co więcej—umieścił ich
w jednym ciele! Zlikwidował w ten sposób wzajemną
wrogość. **17** Chrystus przyniósł tę nowinę o pokoju
zarówno wam, którzy byliście obcy Bogu, jak i bliskim

Mu Żydom. **18** To dzięki Niemu, przez jednego Ducha, wszyscy mamy dostęp do Boga Ojca. **19** Nie jesteście już więc cudzoziemcami ani obcymi! Staliście się obywatelami nieba i należycie do Bożej rodziny. **20** Jesteście jak dom, zbudowany na fundamencie apostołów i proroków, którego kamieniem węgielnym jest sam Jezus Chrystus. **21** To On bowiem łączy ze sobą poszczególne elementy tej budowli i sprawia, że wznosi się ona jako święta świątynia dla Pana. **22** Dzięki Niemu jesteście częścią budowli, w której mieszka Boży Duch!

3 Ja, Paweł, stałem się więźniem Chrystusa właśnie z powodu was, pogan. **2** Jak bowiem wiecie, Bóg polecił mi, abym przekazał wam dobrą nowinę o Jego łasce. **3** On objawił mi również tę tajemnicę, o której przed chwilą w skrócie wam napisałem. **4** Czytając moje słowa, możecie się więc dowiedzieć, jak rozumiem ten tajemniczy plan Chrystusa. **5** W minionych czasach nie był on ujawniony ludziom, ale obecnie Duch objawił go świętym apostołom i prorokom. **6** Sednem tej tajemnicy jest to, że dzięki dobrej nowinie o Chrystusie poganie na równi z Żydami otrzymują wspaniałe dary od Boga, należą do jednego ciała—kościoła—i razem korzystają z Bożych obietnic! **7** Dzięki łasce i potężnej mocy Boga poświęciłem się głoszeniu tej właśnie dobrej nowiny. **8** Mnie, najmniej znaczącemu wśród wszystkich świętych, Bóg nakazał bowiem pójść do pogan i ogłosić im, że Chrystus obdarzył ich ogromnym bogactwem. **9** Polecił mi również wyjaśnić ludziom ten tajemniczy plan Boga, Stwórcy wszechświata. Wcześniej plan ten był tajemnicą, **(aiōn g165)** **10** teraz zaś—poprzez kościół—zadziwiająca mądrość Boga została ujawniona wobec wszystkich nadziemskich władz i mocy. **11** Bóg zaplanował to przed wiekami i zrealizował przez Chrystusa Jezusa, naszego Pana. **(aiōn g165)** **12** To dzięki Niemu możemy teraz śmiało zbliżać się do Boga, bo wierzymy Mu. **13** Proszę więc, nie załamujcie się, słysząc, że znoszę dla was jakieś cierpienia. Bądźcie raczej z tego dumni! **14** Padam na kolana przed naszym Ojcem, **15** od którego pochodzi każda istota, zarówno w niebie, jak i na ziemi. **16** On jest otoczony chwałą i wszystko do Niego należy, dlatego proszę Go, aby was wewnętrznie wzmocnił przez swojego Ducha. **17** Modlę się, aby Chrystus—przez wiarę—zamieszkał w waszych sercach i abyście uchwycili się Go. **18** Wtedy bowiem zrozumiecie—wraz ze wszystkimi świętymi—jak szeroka, jak długa, jak wysoka i jak głęboka jest Jego miłość. **19** I poznacie ją, choć pełne zrozumienie jej przekracza ludzkie możliwości. Modlę się również o to, aby inni ludzie mogli dostrzec w waszym życiu cechy samego Boga. **20** Bóg, swoją potężną mocą działającą w naszym życiu, jest w stanie uczynić o wiele więcej niż to, o co Go prosimy, a nawet więcej niż jesteśmy sobie w stanie wyobrazić. **21** Jemu niech będzie wieczna chwała w kościele i w Chrystusie Jezusie—przez wszystkie pokolenia. Amen! **(aiōn g165)**

4 Jako więzień Pana zachęcam was, abyście żyli w zgodzie z waszym powołaniem. **2** Bądźcie pokorni, łagodni i cierpliwi. Z miłością znoście nawzajem swoje słabości. **3** Z oddaniem dbajcie o duchową jedność, zachowując między sobą pokój. **4** Tworzymy jedno wspólne ciało. Boży Duch jest również jeden i zostaliśmy powołani do jednej wspólnej nadziei. **5** Jest tylko jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest, **6** i jeden wspólny Ojciec nas wszystkich, który panuje nad wszystkimi, działa przez wszystkich i mieszka w nas wszystkich. **7** A każdy z nas otrzymał od Chrystusa jakiś szczególny dar. **8** Pismo mówi: „Wstępując do nieba, zabrał ze sobą jeńców, a ludziom rozdał dary”. **9** Czy słowo „wstąpił” nie oznacza, że najpierw musiał zstąpić do otchłani ziemi? **10** Tak! Ten, który zstąpił do otchłani, potem wstąpił do nieba, aby napełnić swoją obecnością cały wszechświat. **11** To właśnie On, Chrystus, ustanowił w kościele apostołów, proroków, ewangelistów oraz pasterzy i nauczycieli. **12** Ich zadaniem jest przygotowywanie świętych do służby, mającej na celu budowanie ciała Chrystusa—kościoła, **13** abyśmy wszyscy osiągnęli całkowitą jedność wiary, w pełni poznali Syna Bożego i stali się doskonali, na wzór Chrystusa. **14** Nie bądźmy jak dzieci, które łatwo wierzą w fałszywe informacje i ulegają sprytnym kłamstwom przewrotnych ludzi. **15** Zamiast tego, z miłością mówmy sobie prawdę i coraz bardziej upodabniajmy się do Chrystusa, który jest Głową swojego ciała—kościoła. **16** Dzięki Niemu całe to ciało jest doskonale połączone w jedną całość, a każda jego część we właściwy sobie sposób służy innym, tak że cały organizm coraz bardziej się rozwija i rośnie w miłości. **17** Dlatego też ostrzegam was w imieniu Pana: Nie postępujcie jak niemądrzy poganie! **18** Ich umysły są bowiem pogrążone w ciemności i dlatego nie mają oni nic wspólnego z życiem dla Boga. Jest to spowodowane ich niewiedzą i twardym sercem. **19** Ludzie ci znieczulili swoje sumienie i rzucili się w wir wszelkiego rodzaju nieczystości i rozwiązłości. **20** Wy jednak nie tego nauczyliście się od Chrystusa. **21** Skoro usłyszeliście o Nim i

poznaliście Jego prawdę, **22** to wiecie, że musicie porzucić dawne, grzeszne życie, zepsute z powodu zwodniczych pragnień. **23** Macie również poddać się Duchowi Świętemu, aby nieustannie zmieniał wasz sposób myślenia. **24** Stawajcie się nowymi ludźmi, prawymi i świętymi, stworzonymi na obraz Boga. **25** Dlatego odrzućcie kłamstwo i mówcie sobie nawzajem prawdę—należycie przecież do jednego ciała! **26** Wyrażajcie swój gniew, ale nie pozwalajcie, aby prowadził was do grzechu. A jeśli tak się stanie, rozwiążcie problem jeszcze przed zachodem słońca, **27** aby nie dawać diabłu okazji do działania. **28** Kto dotychczas kradł, niech teraz przestanie. Niech się weźmie do uczciwej pracy, aby dzięki zarobionym pieniądzom mógł pomagać potrzebującym. **29** Niech z waszych ust nie wychodzi żadne złe słowo, ale tylko dobre—umacniające innych w wierze lub pomagające im w ich problemach. **30** Nie zasmucajcie swoim życiem Ducha Świętego, którym Bóg opieczętował was, gwarantując wam w ten sposób zbawienie. **31** Usuńcie spośród siebie wszelkie zgorzknienie, gwałtowne reakcje, gniew, krzyk i ostre słowa. Odrzućcie także złość. **32** Bądźcie wobec siebie łagodni i współczujący. Przebaczajcie sobie nawzajem, tak jak Bóg—ze względu na Chrystusa—przebaczył wam.

5 Podążajcie za wzorem wyznaczonym przez Boga, bo jesteście Jego ukochanymi dziećmi. **2** Okazujcie innym miłość, tak jak Chrystus okazał ją nam. On oddał przecież za nas swoje życie, a Jego ofiara została przyjęta przez Boga. **3** Nie dawajcie nikomu najmniejszych podstaw do tego, aby podejrzewał was o rozwiązłość seksualną, nieczystość lub zachłanność—takie rzeczy nie pasują do życia świętych. **4** Unikajcie nieprzyzwoitych i bezsensownych rozmów oraz dwuznacznych żartów. Niech z waszych ust płyną raczej słowa wdzięczności dla Boga. **5** Możecie być pewni, że żaden człowiek, który prowadzi rozwiązłe lub nieczyste życie, nie wejdzie do królestwa Bożego. Nie znajdą się tam również ci, którzy są zachłanni—ich prawdziwym bogiem są bowiem pieniądze. **6** Nie wierzcie w fałszywe, puste obietnice głoszące, że wszystko będzie w porządku! Bóg ukarze bowiem tych, którzy nie są Mu posłuszni i dopuszczają się wymienionych wcześniej grzechów. **7** Unikajcie więc towarzystwa takich ludzi! **8** Kiedyś i wy żyliście w ciemności, ale teraz, dzięki Panu, jesteście światłem! Niech więc będzie ono widoczne w waszym życiu! **9** Owocem tego światła jest wszelkie dobro, prawość i prawda. **10** Dążcie do tego, co się podoba naszemu Panu. **11** Nie czyńcie zaś tego, co pochodzi z ciemności i jest bezwartościowe. Potępiajcie wszelkie takie zachowanie. **12** Wstyd bowiem nawet mówić o tym, czego dokonują ludzie, którzy są nieposłuszni Bogu. Czyny te nie są jawne, **13** ale gdy wychodzą na światło dzienne, okazuje się, jak bardzo są złe. **14** To bowiem, co zostaje ujawnione, staje się widoczne w pełnym świetle. Dlatego mówi się: „Obudź się, śpiący, i powstań z martwych, a Chrystus stanie się twoim światłem”. **15** Uważajcie więc na to, jak postępujecie. Nie zachowujcie się jak głupcy, ale jak ludzie mądrzy. **16** Wykorzystujcie każdą możliwość, aby w tych złych czasach czynić dobro. **17** Nie bądźcie bezmyślni, ale starajcie się odkrywać wolę Pana. **18** Nie upijajcie się, bo to rujnuje życie, ale bądźcie pełni Ducha Świętego. **19** Gdy spotykacie się, śpiewajcie psalmy, hymny oraz inne duchowe pieśni, z głębi waszych serc oddając chwałę Panu. **20** Zawsze i za wszystko dziękujcie Bogu Ojcu w imieniu naszego Pana, Jezusa Chrystusa. **21** Ze względu na Chrystusa okazujcie sobie nawzajem uległość. **22** Żony, bądźcie uległe wobec swoich mężów, tak jak wobec Pana. **23** Mąż jest bowiem głową żony, tak jak Chrystus jest Głową kościoła—Jego ciała. Jest też jego Zbawicielem! **24** Tak jak kościół jest uległy wobec Chrystusa, tak wy macie być we wszystkim uległe wobec swoich mężów. **25** A wy, mężowie, kochajcie żony z takim oddaniem, z jakim Chrystus pokochał kościół. On oddał za niego życie, **26** aby uczynić go świętym i aby oczyścić go przez obmycie Bożym słowem. **27** Chrystus uczynił to, aby przygotować dla siebie kościół jako wspaniałą narzeczoną—świętą i nienaganną, pozbawioną jakiejkolwiek skazy lub wady. **28** Mężowie powinni więc kochać swoje żony jak własne ciało. Kto okazuje żonie miłość, okazuje ją własnemu ciału. **29** Nikt przecież nie chce szkodzić własnemu ciału! Przeciwnie, każdy odżywia je i pielęgnuje. W taki sam sposób Chrystus troszczy się o kościół, **30** który jest Jego ciałem i do którego należymy. **31** Pismo mówi: „Dlatego mężczyzna opuści rodziców i złączy się z żoną, tak że ci dwoje staną się jednym ciałem”. **32** Jest to niezwykła tajemnica, ale ja na tym przykładzie chcę zobrazować jedność Chrystusa i Jego kościoła. **33** Niech więc każdy mąż kocha żonę jak samego siebie, a żona niech okazuje szacunek mężowi.

6 Teraz kilka słów do was, dzieci: Bądźcie posłuszne rodzicom ze względu na Pana—bo tak należy postępować. **2** „Szanuj rodziców, żeby ci się dobrze

powodziło i abyś długo żył na ziemi!"—to pierwsze z dziesięciu przykazań, które zawiera obietnicę. **4** Ojcowie, nie drażnijcie dzieci, ale wychowujcie je stosując dyscyplinę i nauczając je tego, co się podoba Panu. **5** Niewolnicy, bądźcie posłuszni swoim panom—szczerze i z szacunkiem, jakbyście służyli samemu Chrystusowi. **6** Nie róbcie tego na pokaz, aby się im przypodobać. Pracujcie tak, jakbyście byli niewolnikami samego Chrystusa, wypełniającymi Bożą wolę z potrzeby serca. **7** Powtarzam: Służcie z zapałem, jakbyście czynili to dla Pana, a nie tylko dla ludzi. **8** Pamiętajcie, że wszyscy—zarówno niewolnicy, jak i wolni—zostaną nagrodzeni przez Pana za ich dobre czyny. **9** Wy zaś, panowie, traktujcie niewolników we właściwy sposób. Nie zmuszajcie ich do niczego groźbą i pamiętajcie, że w niebie zasiada wasz wspólny Pan. On traktuje wszystkich ludzi jednakowo. **10** Na koniec—kilka słów zachęty: Korzystajcie z mocy naszego Pana, a wtedy również wy będziecie mocni. **11** Załóżcie całą zbroję otrzymaną od Boga, abyście mogli odeprzeć podstępne ataki diabła. **12** Nie walczymy bowiem z ludźmi, ale z władcami świata ciemności i z niewidzialnymi siłami zła. **(aiōn g165)** **13** Używajcie więc całej zbroi Bożej, abyście w dniu ataku byli gotowi do obrony i byście odnieśli zwycięstwo. **14** Bądźcie więc gotowi! Waszym pasem niech będzie prawda, a pancerzem—prawość. **15** Waszymi butami niech będzie gotowość niesienia ludziom dobrej nowiny o pokoju. **16** W każdej sytuacji osłaniajcie się tarczą, którą jest wasza wiara. Dzięki niej ugasicie wszystkie ogniste pociski szatana. **17** Załóżcie też hełm, którym jest wasze zbawienie, a do rąk weźcie miecz Ducha, czyli słowo Boże. **18** Poza tym wszystkim, korzystajcie z mocy Ducha Świętego, w każdej sytuacji modląc się do Boga i prosząc Go, aby miał w swojej opiece wszystkich świętych na świecie. **19** A módlcie się również za mnie, aby Bóg dał mi właściwe słowa, gdy będę przemawiał, i abym bez obaw mógł przedstawiać ludziom tajemnicę dobrej nowiny, **20** z powodu której jestem teraz w więzieniu. Proście więc Boga, abym—tak jak należy—mógł ją głosić z odwagą. **21** Chcę, abyście wiedzieli, co u mnie słychać. Dlatego wysyłam do was Tychika, mojego drogiego przyjaciela i wiernego pomocnika w pracy dla Pana. On wszystko wam opowie i doda wam otuchy. **23** Przyjaciele, niech Bóg Ojciec i Jezus Chrystus, nasz Pan, obdarzają was pokojem, miłością i wiarą! **24** Wszystkim wam, którzy kochacie naszego Pana, Jezusa Chrystusa, życzę łaski od Boga!

Filipian

1 Paweł i Tymoteusz, jako słudzy Chrystusa Jezusa,
piszemy do wszystkich świętych w Filippi—wraz
z przywódcami i ich pomocnikami. **2** Niech Bóg,
nasz Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus, obdarzają was
swoją łaską i pokojem! **3** Za każdym razem, gdy
was wspominam, dziękuję za was Bogu. **4** Wszyscy
jesteście obecni w moich modlitwach. **5** Począwszy
od dnia, w którym usłyszeliście dobrą nowinę, aż do
dziś, jesteście bowiem wiernymi współpracownikami
w głoszeniu jej innym ludziom. **6** Jestem pewien, że
Bóg, który rozpoczął w was to dobre dzieło, będzie je
kontynuował aż do czasu powrotu Jezusa Chrystusa.
7 Mam prawo tak o was myśleć, bo zajmujecie w moim
sercu szczególne miejsce. Wszyscy wspieraliście
mnie przecież, gdy byłem w więzieniu i gdy stawałem
w obronie dobrej nowiny. **8** A Bóg dobrze wie, jak
bardzo za wami tęsknię—Jezus Chrystus wlał bowiem
w moje serce ogromną miłość do was. **9** Modlę się,
aby również wasza miłość coraz bardziej wzrastała i
aby prowadziła was do jeszcze większej duchowej
wiedzy i rozeznania. **10** Dzięki temu będziecie bowiem
umieli wybierać to, co najlepsze, i będziecie czyści
oraz nienaganni w dniu powrotu Chrystusa. **11** On
sprawi, że przez wasze prawe postępowanie oddacie
chwałę i cześć Bogu. **12** Przyjaciele, pragnę abyście
wiedzieli, że napotkane przeze mnie przeszkody tak
naprawdę pomogły tylko w głoszeniu dobrej nowiny!
13 Całe koszary i wszyscy dookoła wiedzą już, że
zostałem uwięziony z powodu Chrystusa. **14** Ponadto
coraz większa grupa wierzących, zachęconych moją
postawą, z odwagą głosi słowo Boże, nie bojąc
się nawet więzienia. **15** Są jednak i tacy, którzy
mówią o Chrystusie dlatego, że zazdroszczą nam
owoców naszej pracy. Wielu ma jednak zupełnie
czyste motywy **16** i opowiada ludziom o Jezusie z
miłości do Niego. Oni dobrze wiedzą, że znalazłem
się tu, aby bronić dobrej nowiny. **17** Ci zaś, którzy
mówią o Chrystusie powodowani zazdrością, nie
mają szczerych zamiarów. Chcą bowiem przysporzyć
mi jeszcze więcej cierpienia. **18** Ale to jest bez
znaczenia. Liczy się tylko to, że—szczerze czy
nieszczerze—mówi się o Chrystusie! A z tego mogę się
tylko cieszyć, **19** bo wiem, że dzięki waszym modlitwom
i pomocy Ducha Jezusa Chrystusa wszystko to
przyczyni się do mojego uwolnienia. **20** Jestem też
przekonany, że niczego nie będę musiał się wstydzić.
Wręcz przeciwnie! Jak zawsze, tak i teraz—żywy
czy martwy—oddam chwałę Chrystusowi. **21** Życie
oznacza bowiem dla mnie służbę Chrystusowi, a
śmierć—to czysty zysk! **22** Jeśli więc mam pozostać
przy życiu, to nadal będę Mu służył. Ale nie wiem,
co wybrać, **23** pragnę bowiem zarówno śmierci, jak i
życia. Gdybym zakończył życie, to znalazłbym się
już z Jezusem—a to jest coś, o czym marzę. **24**
Gdybym jednak pozostał przy życiu, to mógłbym
jeszcze zrobić dla was wiele dobrego. **25** A mam
pewność, że tak właśnie się stanie—że zostanę
jeszcze z wami, aby dbać o wasz duchowy wzrost
i pomóc wam czerpać radość z wiary. **26** Gdy się
więc spotkamy, będziecie mogli być dumni z tego,
że służę Jezusowi. **27** Tymczasem postępujcie w
sposób godny dobrej nowiny o Chrystusie. Chciałbym
bowiem—niezależnie od tego, czy jestem z wami,
czy nie—mieć pewność, że zachowujecie jedność,
że wspólnie walczycie, głosząc dobrą nowinę, **28** i
że nie dajecie się zastraszyć przeciwnikom. Taka
postawa będzie dla nich zapowiedzią zagłady, dla
was zaś—zapowiedzią Bożego zbawienia. **29** Bóg
dał wam bowiem wielki przywilej—możecie nie tylko
wierzyć Chrystusowi, ale także dla Niego cierpieć. **30**
Teraz więc przechodzicie te same cierpienia, które
kiedyś widzieliście w moim życiu i o których zresztą
nadal słyszycie.

2 Przykład Chrystusa stanowi dla was zachętę,
Jego miłość niesie wam pocieszenie, a Duch
Święty pomaga wam żyć w jedności i okazywać
innym współczucie oraz miłość. **2** Sprawcie więc,
żeby moja radość była pełna—bądźcie jednomyślni,
zgodni i okazujcie sobie miłość oraz gotowość do
współpracy! **3** Nie drażnijcie się nawzajem i nie
okazujcie pychy. Przeciwnie, w pokorze uważajcie
innych za ważniejszych od siebie **4** i dbajcie o
ich sprawy, a nie tylko o własny interes. **5** Niech
postawa Jezusa Chrystusa będzie dla was wzorem:
6 On, chociaż od zawsze był Bogiem, nie pragnął za
wszelką cenę zachować swoich boskich przywilejów.
7 Wręcz przeciwnie, wyrzekł się wszystkiego, przyjął
postawę sługi i stał się człowiekiem podobnym do
innych. Co więcej, uznano Go za zwykłego człowieka!
8 On jednak poniżył się jeszcze bardziej i posłusznie
poszedł na śmierć —haniebną śmierć na krzyżu! **9** Ale
właśnie dlatego Bóg niezwykle Go wywyższył i nadał
Mu tytuł, który przewyższa wszystkie inne. **10** Słysząc
go, każda istota, żyjąca w niebie, na ziemi i pod
ziemią, padnie na kolana **11** a każdy, kto może mówić,
wyzna, że Jezus Chrystus jest Panem, oddając w ten
sposób chwałę Bogu Ojcu. **12** Kochani, gdy byłem z
wami, zawsze okazywaliście posłuszeństwo Bogu. Ale

teraz, gdy jestem daleko, pielęgnujcie swoje zbawienie z podwójnym zapałem, okazując Bogu należny szacunek. **13** To On bowiem daje wam zarówno dobre chęci, jak i siły do działania. **14** Cokolwiek robicie, nie narzekajcie ani nie sprzeczajcie się. **15** Nie dawajcie też nikomu podstaw do jakichkolwiek zarzutów, a wręcz przeciwnie—niech wszyscy widzą waszą nienaganność i czystość. Bądźcie jak światła jaśniejące w tym zepsutym i przewrotnym świecie. **16** Trzymajcie się słowa Bożego, które daje życie! W dzień powrotu Chrystusa będę z was bardzo dumny i będę cieszyć się, widząc, że moja praca i cały wysiłek nie poszły na marne. **17** Gdybym nawet tę służbę dla was miał przypłacić życiem, to i tak jestem pełen radości i cieszę się razem z wami. **18** Dlatego wy również bądźcie pełni radości i cieszcie się razem ze mną! **19** Chciałbym dowiedzieć się, co u was słychać. Dlatego mam nadzieję, że Pan pozwoli mi wkrótce wysłać do was Tymoteusza. **20** Nie mam tu nikogo innego, kto tak jak on troszczyłby się o wasze duchowe potrzeby. **21** Wszyscy pilnują tylko własnego interesu i nie przejmują się sprawami Jezusa Chrystusa. **22** Dobrze znacie oddanie Tymoteusza—w głoszeniu dobrej nowiny pomagał mi jak rodzony syn! **23** Zamierzam więc wysłać go do was, gdy tylko się wyjaśni, co ze mną będzie. **24** Ufam jednak, że Pan sprawi, iż także ja będę mógł wkrótce do was przybyć. **25** Na razie uznałem za konieczne odesłać do was Epafrodyta, którego wysłaliście do mnie jako pomocnika. Cenię go jako przyjaciela, współpracownika i towarzysza broni w tej duchowej walce. **26** Widziałem jednak, jak bardzo za wami tęsknił i niepokoił się, wiedząc, że martwicie się jego chorobą. **27** Rzeczywiście był bowiem bliski śmierci, ale Bóg zlitował się nad nim. Zresztą nie tylko nad nim, ale i nade mną, abym w tej trudnej sytuacji nie przeżywał dodatkowego smutku. **28** Szybko wysłałem go do was, aby sprawić wam radość jego przybyciem i bym ja nie musiał się już o niego niepokoić. **29** Przyjmijcie go z radością i okazujcie uznanie takim jak on. **30** Dokonał bowiem tego, w czym wy nie mogliście mi pomóc. A służąc Chrystusowi, ryzykował dla Niego życie.

3 Moi przyjaciele, cieszcie się z tego, że należycie do Pana! Wiem, że się powtarzam, ale czynię to celowo, dla waszego dobra. **2** Strzeżcie się tych, którzy zachowują się jak psy, są złymi współpracownikami i nawołują was do poddania się obrzędowi obrzezania. **3** To my jesteśmy naprawdę obrzezani, służymy bowiem Bogu dzięki Duchowi Świętemu. A naszym powodem do dumy jest Jezus Chrystus, nie zaś nasze ludzkie osiągnięcia, **4** chociaż ja miałbym czym się chwalić, gdybym chciał polegać na moich dokonaniach. Jeżeli ktokolwiek uważa, że ma do tego prawo, to tym bardziej ja. **5** Jestem Hebrajczykiem, potomkiem Jakuba—praojca narodu Izraela—i pochodzę z rodu Beniamina. Ósmego dnia po urodzeniu, zgodnie z tradycją, byłem poddany obrzezaniu. Gdy dorosłem, zostałem członkiem ugrupowania faryzeuszy i sumiennie przestrzegałem Prawa Mojżesza. **6** Dowodem mojej gorliwości było to, że prześladowałem kościół. W świetle Prawa Mojżesza byłem więc nienagannym człowiekiem. **7** Ale to, co kiedyś stanowiło dla mnie ogromną wartość, później—poznawszy Chrystusa—uznałem za bezwartościowe! **8** I nadal uważam, że te wszystkie „zalety" nie mają żadnej wartości, w porównaniu z przywilejem poznania Jezusa Chrystusa, mojego Pana. Ze względu na Niego porzuciłem to wszystko i uznaję to za śmieci. Teraz bowiem zależy mi tylko na Chrystusie **9** i na tym, żeby być blisko Niego. Tego zaś nie mógłbym osiągnąć dzięki mojej własnej prawości, polegającej na przestrzeganiu Prawa Mojżesza. Bóg przyjął mnie tylko dlatego, że uwierzyłem Chrystusowi. **10** Teraz zaś moim jedynym pragnieniem jest to, by poznać Chrystusa i doświadczyć w swoim życiu tej potężnej mocy, dzięki której zmartwychwstał. Jestem też gotów znosić cierpienia, a nawet umrzeć dla Niego, **11** wiedząc, że ostatecznie zostanę wzbudzony z martwych. **12** Nie mówię, że osiągnąłem mój cel lub że jestem już doskonały. Nadal biegnę i zmierzam do celu, do którego wezwał mnie Chrystus. **13** Przyjaciele, jeszcze nie ukończyłem mojego biegu, więc nie oglądam się do tyłu, ale wytężam siły, **14** aby zdobyć Bożą nagrodę w niebie, zapewnioną przez Chrystusa Jezusa. **15** My wszyscy, będąc dojrzali w wierze, powinniśmy właśnie w taki sposób patrzeć na nasze życie. Jeśli jednak jesteście innego zdania, to Bóg i tak doprowadzi was do właściwego zrozumienia, **16** o ile będziecie Mu posłuszni. **17** Przyjaciele, naśladujcie mnie oraz tych, którzy nauczyli się ode mnie, jak żyć. **18** Wielokrotnie już wam mówiłem, a teraz przypominam ze łzami w oczach, że wielu ludzi żyje jak wrogowie krzyża Chrystusa. **19** Ich przeznaczeniem jest zagłada, ich bogiem—nienasycony brzuch, a dumą—to, czego powinni się wstydzić. Ludzie ci myślą jedynie o ziemskich sprawach. **20** Nasza ojczyzna jest jednak w niebie i stamtąd oczekujemy powrotu naszego Zbawiciela i Pana, Jezusa Chrystusa. **21** On bowiem przemieni nasze śmiertelne ciała w ciała pełne

chwały, podobne do zmartwychwstałego ciała Jezusa. Chrystus dokona tego, ponieważ ma nad wszystkim władzę.

4 Kochani przyjaciele, jesteście moją radością i nagrodą za mój trud! Wiernie trzymajcie się więc Pana! **2** Gorąco zachęcam Ewodię i Syntychę, aby ze względu na Pana żyły w zgodzie. **3** A ciebie, mój prawdziwy towarzyszu, proszę, abyś pomógł im w tym, bo naprawdę ciężko pracowały głosząc dobrą nowinę razem ze mną, z Klemensem oraz z innymi moimi współpracownikami, których imiona zapisane są w księdze życia. **4** Zawsze cieszcie się z tego, że należycie do Pana. Cieszcie się! **5** I niech wszyscy wokół doświadczają waszej życzliwości—przyjście Pana jest już bowiem coraz bliższe! **6** O nic się nie martwcie, ale ze wszystkimi sprawami zwracajcie się do Boga. Proście Go o pomoc, ale i dziękujcie Mu. **7** A Jego pokój, przekraczający najśmielsze ludzkie wyobrażenia, opanuje wasze serca i umysły. Wszystko to jest możliwe dzięki Chrystusowi. **8** Przyjaciele, myślcie o tym, co jest zgodne z prawdą, dobre, prawe, czyste, miłe, szlachetne, doskonałe i godne pochwały. **9** Postępujcie zgodnie z tym, czego się ode mnie nauczyliście, co przejęliście, co słyszeliście i co widzieliście. A Bóg, który obdarza ludzi pokojem, będzie z wami. **10** Ogromnie się ucieszyłem z dowodu waszej troski o mnie. Wiem, że o mnie pamiętacie, choć ostatnio nie mieliście okazji tego wyrazić. **11** Nie wspominam o tym dlatego, że nadal mi czegoś brakuje. Nauczyłem się bowiem radzić sobie w różnych sytuacjach. **12** Wiem, jak znosić biedę i jak żyć w dostatku. Jestem przygotowany do życia w każdych warunkach: z pełnym i z pustym żołądkiem, w dobrobycie i w niedostatku. **13** Dzięki Temu, który dodaje mi sił, umiem radzić sobie w każdej sytuacji. **14** Dobrze jednak zrobiliście, pomagając mi w obecnych kłopotach. **15** Zapewne pamiętacie, że na samym początku, gdy opuściłem Macedonię, aby dalej głosić dobrą nowinę, żaden kościół nie pomagał mi finansowo—tylko wy, Filipianie. **16** Gdy byłem w Tesalonice, aż dwa razy udzieliliście mi pomocy! **17** Mówiąc o tym, nie sugeruję, że powinniście przesłać mi kolejny dar, ale pragnę, abyście doświadczyli szczęścia płynącego z pomagania innym. **18** Na razie mam wszystkiego pod dostatkiem, a po tym, jak Epafrodyt przyniósł mi wasz dar, nawet w nadmiarze. Dar ten jest jak zapach kadzidła i jak ofiara, która podoba się Bogu. **19** Wiem, że teraz mój Bóg, do którego wszystko należy, zaspokoi każdą waszą potrzebę—a stanie się tak dzięki Jezusowi Chrystusowi. **20** Bogu, który jest naszym Ojcem, niech będzie wieczna chwała. Amen! **(aiōn g165)** **21** Pozdrówcie wszystkich świętych—ode mnie i od przyjaciół, którzy są ze mną. **22** Swoje pozdrowienia przesyłają również inni święci, szczególnie ci, którzy pracują na dworze cezara. **23** Niech Pan, Jezus Chrystus, obdarza was swoją łaską!

Kolosan

1 Ja, Paweł, wybrany przez Boga na apostoła
Chrystusa Jezusa, wraz z Tymoteuszem, uczniem
Pana, **2** piszę do wierzących w Kolosach—świętych
i ufających Chrystusowi. Niech Bóg, nasz Ojciec, i
Pan, Jezus Chrystus, obdarzają was swoją łaską i
pokojem! **3** Za każdym razem, gdy się za was modlimy,
dziękujemy Bogu—Ojcu naszego Pana, Jezusa
Chrystusa, za to, że was powołał. **4** Słyszeliśmy
bowiem, że szczerze wierzycie Chrystusowi Jezusowi
i kochacie wszystkich wierzących. **5** W niebie czeka
was nagroda, o której dowiedzieliście się słuchając
prawdziwej dobrej nowiny. **6** Dotarła ona do was w
taki sam sposób, w jaki dociera do ludzi na całym
świecie, wszędzie przemieniając życie tych, którzy
ją przyjmują. Tak samo było z wami, począwszy od
dnia, w którym usłyszeliście i przyjęliście prawdę
o Bożej łasce. **7** Tym, który przyniósł wam dobrą
nowinę, był nasz drogi współpracownik, Epafras. Jest
on oddanym sługą Chrystusa **8** i to on opowiedział
nam o miłości, którą Duch Święty wlał w wasze serca.
9 Dlatego od chwili, w której się o tym dowiedzieliśmy,
nie przestajemy się za was modlić. Prosimy Boga,
aby pomógł wam w pełni zrozumieć swoją wolę i by
obdarzył was mądrością oraz duchowym rozeznaniem.
10 Modlimy się również o to, abyście żyli w sposób
oddający chwałę Panu i podobający się Mu, oraz
aby wasze życie było pełne dobrych czynów i byście
coraz lepiej poznawali Boga. **11** Prosimy Boga także
o to, abyście—napełnieni Jego potężną i wspaniałą
mocą—byli coraz bardziej cierpliwi i wytrwali, i byście
z radością **12** okazywali wdzięczność Bogu Ojcu.
To On sprawił bowiem, że razem z innymi świętymi,
którzy żyją w Jego świetle, korzystacie z Jego daru.
13 On wyrwał nas z królestwa ciemności i przeniósł
do królestwa swojego ukochanego Syna, **14** który
zbawił nas i zapewnił przebaczenie grzechów. **15**
Chrystus jest widzialnym odbiciem niewidzialnego
Boga i panuje nad całym światem. **16** Przez Niego
bowiem Bóg stworzył wszystko, co jest w niebie i
na ziemi, zarówno to, co widoczne, jak i to, czego
nie można zobaczyć. Jego dziełem są wszyscy
władcy tego świata, a także wszelkie duchowe moce.
Wszystko to zostało stworzone przez Niego i dla
Niego. **17** Zanim cokolwiek powstało, On już był.
Wszystko istnieje dzięki Niemu. **18** On jest Głową
ciała, którym jest kościół. On jest również początkiem
wszystkiego i pierwszym, który zmartwychwstał—w
ten sposób dostąpił wywyższenia. **19** Bóg zapragnął
bowiem w pełni zamieszkać w swoim Synu **20** i
przez Niego pojednać ze sobą cały świat. Dzięki
krwi Jezusa, przelanej na krzyżu, zapewnił On pokój
całemu niebu i całej ziemi. **21** Również was, którzy—z
powodu złych czynów—niedawno jeszcze byliście dla
Niego obcy i wrodzy, **22** teraz pojednał ze sobą dzięki
śmierci Jezusa. Pragnął bowiem, abyście byli święci,
niewinni i bez zarzutu. **23** Macie jednak nieustannie
Mu wierzyć, budować wasze życie na solidnym
fundamencie i nie dać się odciągnąć od nadziei,
którą przynosi dobra nowina. Ona to jest głoszona na
całym świecie, a ja, Paweł, poświęciłem jej życie. **24**
Pomimo cierpień, jakie za was znoszę, jestem pełen
radości. Mam bowiem udział w cierpieniu Chrystusa
za kościół, będący Jego ciałem. **25** I służę kościołowi
z polecenia samego Boga, głosząc wam jako Jego
słowo **26** tajemnicę, która była niedostępna przez
wiele stuleci i pokoleń, ale teraz została ujawniona
Jego świętym. **(aiōn g165)** **27** Bóg postanowił bowiem
objawić wam, poganom, jej wielkie bogactwo i chwałę.
A tajemnicą tą jest Chrystus, który żyje w was i
obdarza was nadzieją na przyszłą chwałę. **28** To
właśnie o Nim opowiadamy ludziom, ostrzegając
ich i nauczając Bożej mądrości. Pragniemy bowiem,
aby—dzięki Chrystusowi Jezusowi—każdy człowiek
stał się doskonały. **29** O to walczę i nad tym pracuję,
a czynię to dzięki mocy otrzymanej od Boga.

2 Chciałbym, żebyście wiedzieli, jak ciężką walkę
toczę o was oraz o wierzących z Laodycei, a
także o tych wszystkich, którzy osobiście mnie nie
znają. **2** Pragnę, abyście wszyscy byli zachęceni
i zjednoczeni w miłości, byście w pełni zrozumieli
i poznali Bożą tajemnicę—Chrystusa. **3** To w Nim
bowiem kryją się niewyczerpane bogactwa mądrości i
wiedzy. **4** Mówię o tym po to, aby nikt nie oszukał
was błyskotliwą mową. **5** Chociaż bowiem jestem
daleko, sercem jestem z wami i cieszę się, widząc,
że jesteście zdyscyplinowani i nieugięcie wierzycie
Chrystusowi. **6** Skoro uznaliście Chrystusa za swojego
Pana, naśladujcie Go! **7** Zapuśćcie w Nim duchowe
korzenie, budujcie na Nim swoje życie i coraz bardziej
Mu wierzcie—tak jak was nauczono. Bądźcie też Mu
wdzięczni! **8** Uważajcie, aby nikt z was nie padł ofiarą
zwodniczej filozofii lub bezsensownych oszustw, które
mają swoje źródło w ludzkich koncepcjach, a nie w
nauce Chrystusa, **9** w którym Bóg jest obecny w
całej pełni. **10** W Jezusie macie wszystko, czego
potrzebujecie. To Jemu bowiem podlegają wszystkie
duchowe moce. **11** W Nim zostaliście obrzezani, ale nie
fizycznie, lecz duchowo—On bowiem odciął od was

waszą grzeszną naturę. 12 Przez chrzest zostaliście
razem z Chrystusem pogrzebani, ale również razem
z Nim ożywieni, bo uwierzyliście w moc Boga,
który wskrzesił Go z martwych. 13 Byliście martwi,
pogrążeni w grzechach i nie należeliście do Boga.
Lecz On ożywił was razem z Chrystusem i przebaczył
wam wszystkie grzechy. 14 On wycofał oskarżenie
przeciwko nam i przybił je razem z Chrystusem do
krzyża. 15 W ten sposób obezwładnił zbuntowane
duchowe moce i publicznie je ośmieszył, prowadząc
je jak jeńców w zwycięskim orszaku Chrystusa. 16 Nie
pozwólcie więc, aby ktokolwiek potępiał was z powodu
tego, co jecie i pijecie, lub krytykował za to, że nie
obchodzicie nowiu księżyca, szabatu czy innych świąt.
17 Przepisy dotyczące pokarmów i świąt były przecież
tylko zapowiedzią nadchodzącej rzeczywistości, a
ona należy do Chrystusa. 18 Nie dajcie się więc
krytykować komuś, kto poprzez poniżanie się chce
zademonstrować innym swoją duchowość, lub kto
oddaje cześć aniołom. Ludzie tacy twierdzą, że kierują
się jakimś szczególnym objawieniem, otrzymanym
od Boga, w rzeczywistości jednak bezpodstawnie
wywyższają się z powodu swoich dokonań. 19 Tacy
ludzie nie trzymają się Chrystusa, czyli Głowy, dzięki
której cały kościół, będący Jego ciałem, odżywiany i
połączony w całość, wzrasta, dzięki mocy Boga. 20
Razem z Chrystusem umarliście i zostaliście uwolnieni
spod panowania mocy tego świata. Dlaczego więc
teraz, jak ludzie należący do świata, poddajecie
się jego nakazom: 21 „Nie jedz! Nie próbuj! Nawet
tego nie dotykaj!”? 22 Przecież wszelki pokarm jest
przeznaczony do jedzenia! 23 Takie nakazy mogą z
pozoru wydawać się mądre, bo sprawiają, że ludzie
uczestniczą w religijnych obrzędach, poniżają się i
odmawiają sobie przyjemności. Tak naprawdę nie są
one jednak w stanie nikomu pomóc w opanowaniu
ludzkich, grzesznych pragnień.

3 Skoro razem z Chrystusem zostaliście ożywieni,
skupcie się na niebie, gdzie Chrystus zasiada po
prawej stronie Boga. 2 Sprawy nieba niech będą
dla was ważniejsze od ziemskich. 3 Dla świata
jesteście już bowiem martwi, a wasze prawdziwe
życie jest życiem dla Boga i jest nierozerwalnie
związane z Chrystusem. 4 Gdy więc Chrystus, który
jest waszym życiem, ukaże się w chwale całemu
światu, wtedy również wy ukażecie się razem z
Nim w Jego wspaniałej chwale. 5 Odrzućcie więc
wszystko, co jest grzeszne i przyziemne: rozwiązłość
seksualną, niemoralność, pożądanie, złe pragnienia
oraz chciwość, która sprawia, że pieniądze zajmują
miejsce należne Bogu. 6 Z powodu takich grzechów
ludzie zbuntowani przeciwko Bogu staną przed Jego
sądem. 7 A przecież i wy kiedyś tak żyliście! 8
Teraz więc odrzućcie to wszystko: gniew, nienawiść,
złość, obelgi i wulgarne słowa. 9 Nie okłamujcie się
nawzajem! Przecież zdarliście z siebie łachmany starej
natury i jej czynów, 10 a ubraliście się we wspaniałą
szatę nowej natury, nieustannie odnawiającej się na
wzór Jezusa, który ją w was stworzył. 11 Teraz nie
liczą się już podziały na pogan, Żydów, obrzezanych,
nieobrzezanych, cudzoziemców, Scytów, niewolników
i wolnych. Liczy się tylko Chrystus, a On mieszka w
nas wszystkich. 12 Skoro Bóg wybrał was, przeznaczył
do swojej służby i tak bardzo was ukochał, to również
wy okazujcie innym serdeczne współczucie, dobroć,
pokorę, łagodność i cierpliwość. 13 Bądźcie dla siebie
wyrozumiali i przebaczajcie innym ich winy. Jak Pan
przebaczył wam, tak i wy postępujcie względem
innych. 14 A we wszystkim, co czynicie, okazujcie
miłość, bo ona utrzymuje nas w doskonałej harmonii.
15 Niech waszymi sercami kieruje pokój pochodzący
od Chrystusa, bo jako członkowie kościoła, który
jest Jego ciałem, zostaliście powołani do życia w
pokoju. Bądźcie Mu za wszystko wdzięczni. 16 Niech
słowa Chrystusa, wraz z ukrytym w nich bogactwem,
wypełniają całe wasze życie i niech będą źródłem
waszej mądrości. Korzystając z niej, pouczajcie się
nawzajem i doradzajcie sobie, a z waszych serc niech
płyną do Boga psalmy, hymny oraz inne duchowe
pieśni. 17 Wszystko, cokolwiek mówicie albo robicie,
czyńcie jako reprezentanci Jezusa, waszego Pana,
wyrażając Bogu wdzięczność za to, czego dokonał
Chrystus. 18 Żony, bądźcie uległe wobec swoich
mężów, tak bowiem powinny postępować kobiety
posłuszne Panu. 19 Mężowie, kochajcie swoje żony
i nie sprawiajcie im przykrości. 20 Dzieci, zawsze
słuchajcie rodziców, bo takie zachowanie podoba
się Panu. 21 Ojcowie, nie drażnijcie dzieci, aby nie
ogarnęło ich zniechęcenie. 22 Niewolnicy, zawsze
bądźcie posłuszni swoim ziemskim panom, służąc nie
tylko na pokaz, aby się przypodobać ludziom. Róbcie
to szczerze—ze względu na Pana. 23 Każdą pracę
wykonujcie z ochotą, jakbyście robili to dla Jezusa, a
nie tylko dla ludzi. 24 Pamiętajcie, że to od Niego
otrzymacie w nagrodę wspaniały dar. Służcie Mu więc
jako swojemu prawdziwemu Panu, wiedząc, 25 że ten,
kto popełnia zło, poniesie stosowną karę—niezależnie
od tego, kim jest.

4 Panowie, bądźcie sprawiedliwi i uczciwi wobec
swoich poddanych. Pamiętajcie, że wy również

macie nad sobą Pana, który mieszka w niebie. **2** Wytrwale się módlcie, uważajcie na siebie i okazujcie wdzięczność Bogu! **3** Proście również, aby Bóg dawał nam nowe możliwości głoszenia tej wspaniałej tajemnicy Chrystusa, z powodu której jestem teraz w więzieniu, **4** i abym przedstawiał ją ludziom tak, jak należy. **5** Gdy jesteście wśród niewierzących, mądrze wykorzystujcie wasz czas. **6** Niech wasze słowa będą uprzejme. Mówcie im o tym, co jest naprawdę ważne. Bądźcie też gotowi, aby odpowiadać na ich pytania. **7** Chcę, abyście wiedzieli, co u mnie słychać. Dlatego wysyłam do was Tychika, mojego drogiego przyjaciela oraz wiernego pomocnika i współpracownika w pracy dla Pana. On wszystko wam opowie i doda wam otuchy. **9** Posyłam też waszego rodaka, Onezyma, wiernego i drogiego przyjaciela. Oni wam o wszystkim opowiedzą. **10** Pozdrawia was Arystarch—mój współwięzień, Marek—kuzyn Barnaby (pamiętajcie, że prosiłem was, abyście okazali mu pomoc, gdy do was przybędzie), **11** i Jezus Justus. Są to jedyni Żydzi, którzy tu ze mną pracują dla królestwa Bożego i są dla mnie wielką pociechą. **12** Pozdrawia was Epafras, sługa Chrystusa i wasz rodak. Zawsze gorliwie modli się za was, abyście dojrzewali i byli doskonale przygotowani do wypełniania woli Boga. **13** Zapewniam was, że bardzo ciężko pracował dla was oraz dla wierzących z Laodycei i Hierapolis. **14** Pozdrawia was również nasz drogi doktor Łukasz oraz Demas. **15** Przekażcie, proszę, moje pozdrowienia przyjaciołom w Laodycei. Pozdrówcie również Nimfę i kościół, który spotyka się w jej domu. **16** Po przeczytaniu, przekażcie ten list kościołowi w Laodycei, a wy z kolei przeczytajcie list, który wysłałem do nich. **17** Archipowi zaś przekażcie wiadomość: „Staraj się dobrze wykonać zadanie, które zlecił ci Pan”. **18** Teraz ja, Paweł, dopisuję własnoręcznie moje pozdrowienia. Nie zapomnijcie o tym, że jestem w więzieniu. Niech Bóg obdarza was swoją łaską!

I Tesaloniczan

1 Ja, Paweł, wraz z Sylwanem i Tymoteuszem,
piszę do kościoła Tesaloniczan, który należy do
Boga Ojca i Pana, Jezusa Chrystusa. Niech Bóg
obdarza was łaską i pokojem! **2** Zawsze dziękujemy
za was wszystkich Bogu i ciągle pamiętamy o was w
naszych modlitwach. **3** Wspominamy wasze czyny
płynące z wiary i miłości oraz wytrwałą nadzieję,
którą pokładacie w naszym Panu, Jezusie Chrystusie.
Bóg, nasz Ojciec, widzi to wszystko! **4** Wiemy,
przyjaciele, że Bóg was kocha i że wybrał was. **5** Gdy
opowiadaliśmy wam dobrą nowinę, to usłyszeliście
nie tylko nasze słowa, ale zobaczyliście także moc
Boga i zostaliście przekonani przez Ducha Świętego.
Dobrze też wiecie, że prawdziwość dobrej nowiny
potwierdziliśmy również naszym życiem. **6** Zaczęliście
więc naśladować i nas, i Pana, bo uwierzyliście z
taką radością, jaką daje tylko Duch Święty—pomimo
doznawanych prześladowań! **7** W ten sposób staliście
się wzorem dla wszystkich wierzących w Macedonii
i Achai. **8** Dzięki wam, słowo Pana rozeszło się
nie tylko w tych okolicach, wasza wiara w Boga
jest już bowiem znana dosłownie wszędzie! My nie
musimy nawet niczego więcej mówić na ten temat. **9**
Ludzie sami opowiadają bowiem, jak wspaniale nas
przyjęliście i jak odwróciliście się od swoich bożków,
aby służyć żywemu i prawdziwemu Bogu **10** oraz
oczekiwać powrotu z nieba Jego Syna—Jezusa,
którego wskrzesił z martwych. Tylko On może nas
uchronić przed nadchodzącym sądem Boga.

2 Przyjaciele, dobrze wiecie, że nasza wizyta u was
nie poszła na marne. **2** Chociaż wcześniej, w
Filippi, prześladowano nas i poniżano, to dzięki Bogu
nie zabrakło nam odwagi, aby i wam, mimo wielu
sprzeciwów, przedstawić dobrą nowinę. **3** Zapewniam
was, że czyniąc to, nie próbowaliśmy was oszukać i
nie kierowaliśmy się jakimiś nieczystymi pobudkami.
Nie planowaliśmy też żadnego podstępu. **4** Bóg,
powierzając nam misję głoszenia dobrej nowiny, uznał
nas za godnych tego zadania. Nie zależy nam więc
na popularności wśród ludzi, ale na uznaniu ze strony
Tego, który zna najskrytsze myśli każdego człowieka.
5 Sami dobrze wiecie, że nigdy nie zabiegaliśmy
o czyjeś poparcie i nie byliśmy zachłanni. Bóg
jest tego świadkiem. **6** Nie zabiegaliśmy o ludzkie
uznanie—ani u was, ani u nikogo innego. **7** Chociaż
jako apostołowie Chrystusa moglibyśmy żądać od
was szacunku i pomocy, byliśmy dla was raczej jak
matka opiekująca się dziećmi. **8** Staliście się nam tak
bliscy, że byliśmy gotowi nie tylko przekazać wam
Bożą dobrą nowinę, ale nawet oddać za was własne
życie—tak bardzo was pokochaliśmy. **9** Przyjaciele,
dobrze wiecie, jak ciężko i w pocie czoła pracowaliśmy.
Dniem i nocą zarabialiśmy na własne utrzymanie,
aby—głosząc dobrą nowinę—nie być dla was
finansowym obciążeniem. **10** Zarówno wy, jak i sam
Bóg, byliście świadkami tego, jak bezinteresownie,
uczciwie i nienagannie postępowaliśmy będąc wśród
was, wierzących Panu. **11** Przecież wiecie, że każdego
z was podnosiliśmy na duchu i pocieszaliśmy—jak
ojciec własne dzieci. **12** Gorąco też zachęcaliśmy was
do życia w sposób podobający się Bogu—On zaprosił
was przecież do swojego królestwa i chwały! **13**
Dlatego nieustannie dziękujemy Bogu za to, że nasze
przesłanie przyjęliście nie jako zwykłą informację,
ale jako prawdziwe słowa Boga, które teraz działają
w waszym życiu. **14** Przyjaciele, poszliście w ślady
wierzących z kościołów Jezusa Chrystusa w Judei.
Podobnie jak oni, byliście bowiem prześladowani
przez własnych rodaków. **15** Ich rodacy, Żydzi, dawniej
zabijali proroków; oni również zamordowali naszego
Pana, Jezusa, a teraz prześladują także nas. To, co
czynią, nie podoba się ani Bogu, ani ludziom. **16** Oni
to usiłują przeszkodzić nam w głoszeniu poganom
dobrej nowiny o zbawieniu. W ten sposób coraz dalej
posuwają się w swoich grzechach, ale teraz nadszedł
już czas, w którym Bóg okaże im swój gniew. **17**
Przyjaciele, ten krótki czas rozstania wzbudził w nas
jeszcze większe pragnienie ponownego spotkania
z wami—choć sercem ciągle jesteśmy z wami. **18**
Postanowiliśmy więc odwiedzić was. Ja, Paweł,
wybierałem się do was już dwa razy, ale za każdym
razem przeszkodził mi w tym szatan. **19** Gdy nasz
Pan, Jezus Chrystus, ponownie powróci na ziemię,
kto inny będzie naszym powodem do dumy i radości,
jeśli nie wy? Kto inny daje nam teraz tyle nadziei i
radości? **20** To wy jesteście naszą dumą i radością.

3 Nie mogąc już dłużej znieść tego rozstania,
postanowiliśmy sami zostać w Atenach, **2** a
do was wysłać Tymoteusza, naszego przyjaciela i
Bożego współpracownika w głoszeniu dobrej nowiny
o Chrystusie. On umocni was w wierze i doda wam
otuchy, **3** aby obecne problemy nie doprowadziły
was do zwątpienia. Dobrze przecież wiecie, że miały
nas spotkać te cierpienia. **4** Jeszcze będąc u was,
zapowiadaliśmy wam bowiem, że doświadczymy
prześladowań. I, jak wiecie, rzeczywiście tak się
stało. **5** Nie mogąc dłużej czekać, posłałem do was
Tymoteusza, aby się dowiedzieć, czy nadal wierzycie

Jezusowi. Miałem nadzieję, że nie daliście się oszukać szatanowi i nie zmarnowaliście efektów naszej pracy. **6** Teraz, gdy Tymoteusz powrócił, przyniósł nam dobre wieści o waszej wierze i miłości. Powiedział nam również, że dobrze nas wspominacie i że wy również pragniecie się z nami spotkać! **7** Przyjaciele, te wieści o waszej wierze bardzo podniosły nas na duchu w chwili, w której tego potrzebowaliśmy—mamy bowiem teraz wiele problemów i powodów do zmartwień. **8** Słysząc, że trzymacie się Pana, naprawdę odżyliśmy! **9** Jak mamy wyrazić Bogu wdzięczność za was i za tę ogromną radość, jakiej doznajemy dzięki wam, stając przed Jego obliczem? **10** Dniem i nocą gorąco modlimy się o to, aby was zobaczyć i jeszcze bardziej umocnić was w wierze. **11** Niech więc Bóg, nasz Ojciec, i Jezus, nasz Pan, pomogą nam do was dotrzeć. **12** Modlimy się, aby Bóg wlał w wasze serca miłość do siebie nawzajem i do innych. Niech to będzie ta sama miłość, jaką my mamy do was! **13** Dzięki niej, wasze serca na zawsze staną się czyste i święte w oczach Boga, naszego Ojca. A stanie się to w dniu, w którym Jezus, nasz Pan, powróci na ziemię razem ze wszystkimi swoimi świętymi.

4 Przyjaciele, ze względu na Jezusa, naszego Pana, ponownie gorąco was zachęcamy, abyście byli coraz bardziej doskonali w waszym codziennym życiu i byście starali się podobać Bogu. Wiemy, że już to robicie, bo nauczyliście się tego od nas. **2** Znacie przecież polecenia Pana Jezusa, które wam przekazaliśmy. **3** Bóg pragnie, abyście byli święci i byście unikali rozwiązłości seksualnej. **4** On chce również, aby każdy dbał o świętość i godność swojego ciała, **5** i nie pozwalał, aby kierowały nim grzeszne pragnienia. Tak bowiem postępują poganie, którzy nie przejmują się Bogiem. **6** Nie oszukujcie więc ani nie wykorzystujcie innych wierzących. Mówiliśmy wam o tym, ale teraz jeszcze raz powtarzamy: Bóg ukarze tych, którzy tak postępują. **7** On bowiem nie powołał nas do nieczystości, ale do świętości. **8** Kto to lekceważy, okazuje nieposłuszeństwo nie ludziom, ale samemu Bogu, który dał wam Ducha Świętego. **9** Myślę, że nie ma potrzeby pisać wam o tym, że należy okazywać innym wierzącym miłość. Sam Bóg uczy was bowiem, że powinniście kochać jedni drugich. **10** Zresztą już teraz okazujecie miłość wszystkim wierzącym w Macedonii. Zachęcamy was, przyjaciele, abyście nadal się w tym doskonalili. **11** Żyjcie w pokoju, dobrze wypełniajcie obowiązki i pracujcie na swoje utrzymanie, zgodnie z tym, co wam poleciliśmy. **12** Jeśli będziecie tak postępować, zdobędziecie szacunek u ludzi, którzy nie należą do kościoła, i nie będziecie zależni od czyjejś pomocy materialnej. **13** Przyjaciele, chcemy teraz rozwiać wasze wątpliwości dotyczące tego, co się dzieje z ludźmi wierzącymi po śmierci. Nie chcemy bowiem, abyście rozpaczali po ich odejściu, jak ci, którzy nie mają nadziei na życie wieczne. **14** Jeżeli wierzymy, że Jezus umarł i zmartwychwstał, to możemy być pewni, że Bóg razem z powracającym Jezusem przyprowadzi tych, którzy zmarli jako wierzący. **15** Sam Pan powiedział bowiem, że my, którzy na ziemi doczekamy Jego przyjścia, nie spotkamy Go szybciej niż ci, którzy już umarli. **16** Pan zstąpi z nieba na specjalne wezwanie, na głos archanioła i dźwięk Bożej trąby. Wtedy najpierw ożyją zmarli wierzący, **17** a potem my, jeszcze żyjący, jednocześnie z nimi zostaniemy pochwyceni ku obłokom na spotkanie z Panem. I pozostaniemy z Nim już na zawsze! **18** Dodawajcie więc sobie nawzajem otuchy tą dobrą wiadomością.

5 Przyjaciele, nie muszę pisać wam, kiedy to wszystko się wydarzy. **2** Doskonale bowiem wiecie, że dzień powrotu Pana nadejdzie nagle—jak złodziej, który przychodzi nocą. **3** Gdy wszyscy będą mówić: „Teraz zapanował pokój, jesteśmy bezpieczni”, niespodzianie spadnie na nich zagłada—jak bóle na rodzącą kobietę. I nie uciekną przed tym. **4** Ale wy, przyjaciele, nie żyjecie w ciemności, aby ten dzień zaskoczył was jak złodziej. **5** Wszyscy jesteście bowiem dziećmi dnia i światła. Nie należymy do nocy i ciemności! **6** Nie śpijmy więc jak inni, ale uważajmy i bądźmy trzeźwi. **7** W nocy jedni śpią, inni się upijają. **8** My jednak należymy do dnia, dlatego bądźmy przytomni! Niech wiara i miłość będą naszym pancerzem, a nadzieja, jaką daje zbawienie—naszym hełmem. **9** Bóg nie przeznaczył nas bowiem do tego, abyśmy doświadczyli Jego gniewu, ale byśmy zostali uratowani przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. **10** On umarł za nas, abyśmy wszyscy razem z Nim żyli—niezależnie od tego, czy w dniu Jego powrotu będziemy żywi, czy martwi. **11** Podnoście się więc nawzajem na duchu i umacniajcie się w wierze, co z resztą już czynicie. **12** Przyjaciele, prosimy was, abyście darzyli uznaniem waszych duchowych przywódców, którzy pracują dla was i zwracają wam uwagę na wasze grzechy. **13** Z powodu pracy, którą wykonują, darzcie ich najwyższym szacunkiem i miłością. Niech wśród was zawsze panuje pokój. **14** Przyjaciele, zachęcamy was, abyście ostrzegali niezdyscyplinowanych, pocieszali zniechęconych,

pomagali słabym, a wszystkim ludziom okazywali cierpliwość. **15** Uważajcie, aby nikt nikomu nie odpłacał złem za zło. Przeciwnie, starajcie się zawsze czynić dobro—nie tylko sobie nawzajem, ale także wszystkim innym ludziom. **16** Zawsze bądźcie radośni, **17** nieustannie się módlcie, **18** i—niezależnie od sytuacji—bądźcie wdzięczni Panu. Należycie do Chrystusa Jezusa, dlatego Bóg oczekuje od was takiej właśnie postawy. **19** Nie odrzucajcie działania Ducha Świętego **20** i nie lekceważcie Bożych proroctw. **21** Wszystko sprawdzajcie i trzymajcie się tego, co jest wartościowe. **22** Unikajcie wszelkiego rodzaju zła! **23** Niech sam Bóg, który obdarza ludzi pokojem, całkowicie was oczyści, tak aby wasz duch, dusza i ciało zostały bez skazy zachowane aż do dnia przyjścia naszego Pana, Jezusa Chrystusa. **24** Ten, który was powołał, jest wierny i dokona wszystkiego, co obiecał. **25** Przyjaciele, módlcie się za nas **26** i serdecznie pozdrówcie od nas wszystkich wierzących. **27** W imieniu samego Pana zobowiązuję was też do odczytania im tego listu. **28** Niech nasz Pan, Jezus Chrystus, obdarza was swoją łaską!

II Tesaloniczan

1 Ja, Paweł, wraz z Sylwanem i Tymoteuszem,
piszę do kościoła Tesaloniczan, który należy do
Boga, naszego Ojca, i Pana, Jezusa Chrystusa.
2 Niech Bóg, nasz Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus,
obdarzają was łaską i pokojem!
3 Przyjaciele, coraz
bardziej wierzycie Panu a wasza wzajemna miłość
ciągle wzrasta! Naprawdę mamy powód do tego, aby
zawsze dziękować za was Bogu!
4 Odwiedzając
inne kościoły, z dumą opowiadamy o tym, że nawet
prześladowania i trudności nie są w stanie osłabić
waszej wytrwałości i wiary.
5 A wszystko to świadczy
o sprawiedliwości Bożego sądu. Skoro cierpicie dla
Jego królestwa, znaczy to, że jesteście godni do niego
wejść.
6 Sprawiedliwe też jest to, że Bóg ukaże tych,
którzy was prześladują,
7 a wam—i nam również—da
odpocząć po tych wszystkich trudnościach. Stanie się
to wtedy, gdy nasz Pan, Jezus, zstąpi z nieba razem
z potężnymi aniołami.
8 Wówczas w płomieniach
ognia ukarze tych, którzy zlekceważyli Boga i odrzucili
Jego dobrą nowinę.
9 Ludzie ci zostaną skazani na
wieczną zagładę—zostaną odcięci od obecności,
majestatu i potęgi Pana. **(aiōnios g166)**
10 W owym dniu
Pan przyjdzie, aby odebrać chwałę i uwielbienie od
swoich świętych i od wszystkich, którzy Mu uwierzyli.
Wy również będziecie wśród nich, bo uwierzyliście w
to, co wam przekazaliśmy.
11 Dlatego nieustannie
modlimy się o was, abyście postępowali w sposób
zgodny z waszym powołaniem i aby Bóg dał wam
moc do wykonania tego, co zamierzacie i czego
już się podjęliście. Są to bowiem czyny będące
skutkiem waszej wiary.
12 Postępując tak, oddacie
chwałę naszemu Panu, Jezusowi Chrystusowi, a On
otoczy chwałą również was. Wszystko to jest możliwe
wyłącznie dzięki łasce, okazanej nam przez naszego
Boga oraz Jezusa Chrystusa, naszego Pana.

2 Przyjaciele, przejdźmy teraz do spraw dotyczących
powtórnego przyjścia Pana i naszego spotkania z
Nim.
2 Prosimy was, abyście nie dali się wprowadzić
w błąd lub przestraszyć z powodu jakiegoś objawienia,
nauczania, czy nawet listu, rzekomo pochodzącego od
nas, mówiącego, że nadszedł już dzień powrotu Pana.
3 Nie dajcie się nikomu oszukać! Zanim nadejdzie
ten dzień, nastąpi wielkie odstępstwo od Boga i
pojawi się człowiek będący uosobieniem nieprawości,
którego przeznaczeniem jest zagłada.
4 Będzie on
wynosił się ponad wszystko i sprzeciwiał się wszelkim
bogom i temu, co jest przez ludzi otaczane czcią.
Człowiek ten zasiądzie w Bożej świątyni, twierdząc,
że to on jest Bogiem.
5 Czy nie pamiętacie, jak
mówiłem wam o tym, będąc z wami?
6 Dobrze wiecie,
co go teraz powstrzymuje, i dlaczego nie może się
ujawnić przed wyznaczonym czasem.
7 Jego tajna
moc nieprawości jest już widoczna. Na razie jednak
jest powstrzymywana przez Tego, który w pewnym
momencie usunie się ze sceny.
8 Wtedy to pojawi się
ów nieprawy człowiek, którego Pan zgładzi jednym
tchnieniem ust i unicestwi samą swoją obecnością.
9 Pojawieniu się tego człowieka będą towarzyszyć
potężne przejawy mocy szatana, fałszywe znaki i
cuda.
10 W ten podstępny sposób oszuka on ludzi,
którzy zmierzają ku zagładzie, dlatego, że nie przyjęli
Bożej miłości i prawdy, prowadzących do zbawienia.
11 Z tego powodu Bóg pozwoli, aby zostali zwiedzeni
i by bezkrytycznie uwierzyli w kłamstwo.
12 Wszyscy
oni zostaną osądzeni przez Boga, dlatego że woleli
czerpać przyjemność z grzechu, niż uwierzyć w
prawdę.
13 Przyjaciele, Bóg okazał wam ogromną
miłość! Naprawdę mamy więc powód do tego, aby
Mu zawsze za was dziękować! On wybrał was,
dlatego jako jedni z pierwszych przyjęliście zbawienie,
zostaliście oczyszczeni przez Ducha Świętego i
uwierzyliście w prawdę.
14 Przez nas, Bóg oznajmił
wam dobrą nowinę i zaprosił do udziału w chwale
naszego Pana, Jezusa Chrystusa.
15 Dlatego,
przyjaciele, bądźcie nieugięci i mocno trzymajcie
się tego, czego was nauczaliśmy będąc u was, i
o czym napisaliśmy w liście.
16 Doświadczyliśmy
miłości Pana, Jezusa Chrystusa, oraz łaski Boga,
naszego Ojca, który zapewnił nam wieczną zachętę
oraz nadzieję. **(aiōnios g166)**
17 Dlatego życzymy wam,
aby Bóg pocieszył was i pomógł wam czynić i mówić
to, co dobre.

3 Przyjaciele, kończąc ten list, pragniemy prosić
was o modlitwę za nas. Módlcie się do Boga,
abyśmy wszędzie mogli głosić Jego słowo i by ludzie
przyjmowali je tak jak wy.
2 Proście Go również
o to, aby ochronił nas przed atakami ze strony
złych i fałszywych ludzi—nie wszyscy bowiem chcą
wierzyć Panu.
3 On jest wierny i także wam doda
sił oraz ochroni was przed złem.
4 Dzięki Niemu
mamy nadzieję, że postępujecie i nadal będziecie
postępować zgodnie z naszym poleceniem.
5 Modlę
się do Pana, aby dał wam taką miłość, jaką ma Bóg, i
taką cierpliwość, jaką ma Chrystus.
6 Przyjaciele,
nakazujemy wam teraz w imieniu naszego Pana,
Jezusa Chrystusa: Trzymajcie się z dala od każdego
wierzącego, który marnuje czas i żyje niezgodnie
z tym, czego was nauczyliśmy.
7 Daliśmy wam

przecież przykład tego, jak należy żyć. Będąc u was, nie marnowaliśmy czasu **8** i nie oczekiwaliśmy, że ktoś będzie nas utrzymywał. Wręcz przeciwnie, dniem i nocą ciężko pracowaliśmy, aby nie być dla nikogo finansowym obciążeniem. **9** Choć mieliśmy prawo korzystać z waszej pomocy, chcieliśmy dać wam przykład do naśladowania. **10** Jeszcze podczas pobytu u was, poleciliśmy wam, abyście trzymali się zasady: „Jeśli ktoś nie chce pracować, niech również nie je”. **11** Ostatnio usłyszeliśmy jednak, że niektórzy z was marnują czas, unikają pracy i zajmują się niepotrzebnymi rzeczami. **12** W imieniu Pana, Jezusa Chrystusa, nakazujemy im, aby zabrali się do uczciwej pracy i zaczęli zarabiać na swoje utrzymanie. **13** A wy, przyjaciele, nie pozwólcie, aby zmęczyło was czynienie dobra. **14** Zwróćcie uwagę na tych, którzy nie będą posłuszni poleceniom przekazanym w tym liście, i unikajcie ich, aby w ten sposób poczuli się zawstydzeni. **15** Nie traktujcie ich jednak jak wrogów, ale jak przyjaciół, którzy potrzebują ostrzeżenia. **16** Niech Pan, który obdarza ludzi pokojem, daruje go również wam, niezależnie od okoliczności, w których się znajdziecie! I niech On sam zawsze będzie blisko was wszystkich! **17** Teraz ja, Paweł, własnoręcznie dopisuję moje pozdrowienia, tak jak to czynię w każdym liście—na znak, że rzeczywiście pochodzi on ode mnie. **18** Niech nasz Pan, Jezus Chrystus, obdarza was wszystkich swoją łaską!

I Tymoteusza

1 Ja, Paweł, powołany na apostoła Chrystusa Jezusa przez samego Boga, naszego Zbawiciela, i Chrystusa Jezusa, który jest naszą nadzieją, **2** piszę do ciebie, Tymoteuszu, mój prawdziwy synu w wierze. Niech Bóg Ojciec, i Chrystus Jezus, nasz Pan, obdarzają cię swoją łaską, miłością i pokojem! **3** Udając się do Macedonii, poleciłem ci zostać w Efezie, abyś zabronił pewnym ludziom głoszenia błędnych nauk **4** oraz zajmowania się legendami i niekończącymi się rodowodami. Prowadzi to bowiem tylko do bezwartościowych spekulacji, a nie pomaga ludziom w poznaniu Bożego zbawienia, które przyjmuje się wiarą. **5** Ty zaś pobudzaj wierzących do miłości—płynącej z czystego serca, prawego sumienia i autentycznej wiary. **6** Niektórzy bowiem nie pojęli tych spraw i wciąż tracą czas na bezsensowne dyskusje. **7** Chcą być nauczycielami Prawa Mojżesza, a nie mają zielonego pojęcia o tym, czego próbują nauczać ludzi. **8** My wiemy, że Prawo jest dobre—jeśli się je prawidłowo stosuje. **9** Wiemy też, że zostało ono ustanowione nie dla ludzi prawych, lecz dla tych, którzy łamią wszelkie zasady: dla zbuntowanych, bezbożnych, grzeszników, gardzących świętością, bluźnierców, morderców—posuwających się nawet do zabójstwa rodziców, **10** ludzi prowadzących rozwiązłe życie, homoseksualistów, handlarzy żywym towarem, kłamców oraz tych, którzy fałszywie przysięgają. Prawo to zostało ustanowione dla wszystkich, których czyny przeciwstawiają się zdrowym zasadom **11** dobrej nowiny, przekazanej mi przez godnego chwały, wspaniałego Boga. **12** Jestem niezmiernie wdzięczny Temu, który dodaje mi sił—Jezusowi Chrystusowi, naszemu Panu—za to, że zaufał mi i powierzył mi misję głoszenia dobrej nowiny. **13** Dawniej obrażałem Go i prześladowałem oraz gnębiłem Jego wyznawców. On jednak okazał mi miłość, ponieważ byłem wtedy niewierzący i nawet nie zdawałem sobie sprawy z tego, co czyniłem. **14** Pan okazał mi wielką łaskę i wlał w moje serce wiarę i miłość samego Jezusa Chrystusa. **15** Prawdą, której w pełni można zaufać, jest to, że Jezus Chrystus przyszedł na ten świat, aby zbawić grzeszników—a ja byłem największym z nich! **16** Ale Bóg okazał mi miłość, aby na mnie pierwszym pokazać ludziom, jak wielka jest cierpliwość Chrystusa. Przez mój przykład Bóg zachęcił innych, aby również uwierzyli Jezusowi i otrzymali życie wieczne. **(aiōnios g166)** **17** Niech więc jedyny Bóg, który jest nieśmiertelnym i niewidzialnym Królem wieków, będzie otoczony wieczną chwałą. Amen! **(aiōn g165)** **18** Tymoteuszu, jesteś mi jak rodzony syn! Zgodnie z wcześniejszymi proroctwami, nakazuję ci więc, abyś jako żołnierz Pana dzielnie walczył w tej służbie, **19** zachowując wiarę i czyste sumienie. Niektórzy bowiem zatracili je i stali się rozbitkami w wierze. **20** Przykładem takich ludzi są Hymenajos i Aleksander, których oddałem w ręce szatana, aby przestali obrażać Boga.

2 Gorąco zachęcam was do modlitwy za wszystkich ludzi. Proście i błagajcie Boga, aby im pomagał i dziękujcie Mu za nich. **2** Módlcie się również za rządzących i wszystkich sprawujących władzę, abyśmy mogli żyć w pokoju, zachowując godność i oddając chwałę Panu. **3** Takie postępowanie jest dobre i podoba się Bogu, naszemu Zbawicielowi, **4** który pragnie zbawić i doprowadzić do prawdy wszystkich ludzi. **5** Istnieje bowiem tylko jeden Bóg i jeden pośrednik między Nim a ludźmi: Człowiek—Chrystus Jezus. **6** To On złożył siebie jako okup za wszystkich ludzi. We właściwym czasie prawda ta została oznajmiona światu. **7** Mnie zaś Bóg wybrał na apostoła i nakazał mi głosić tę nowinę poganom, nauczając ich wiary i prawdy. Jest to prawdziwe Boże powołanie. Mówiąc o tym, nie kłamię. **8** Proszę więc, aby na spotkaniach mężczyźni modlili się wznosząc ku Bogu czyste ręce i mając serca wolne od gniewu oraz złości na innych ludzi. **9** Kobiety zaś, przychodząc na spotkania, niech się odpowiednio ubierają—skromnie i niewyzywająco. Niech nie zwracają na siebie uwagi fryzurą, biżuterią czy modnymi ubraniami. **10** Prawdziwą ozdobą kobiet, które kochają Boga, powinno być bowiem dobre postępowanie. **11** Na spotkaniach niech słuchają i uczą się w pokoju i uległości. **12** Nie zgadzam się, aby nauczały i rządziły swoimi mężami, ale niech zachowują pokój. **13** To Adam został bowiem stworzony jako pierwszy, nie Ewa. **14** I nie on został oszukany przez szatana, lecz Ewa—to ona bowiem zgrzeszyła jako pierwsza. **15** Kobiety dostąpią jednak zbawienia poprzez macierzyństwo, jeśli będą wierzyć Chrystusowi, okazywać innym miłość oraz prowadzić czyste i skromne życie.

3 To prawda, że ten, kto chce być duchowym przywódcą, pragnie szlachetnego zadania. **2** Musi to być jednak człowiek bez zarzutu: wierny swojej żonie, opanowany, rozsądny, moralny, gościnny, potrafiący nauczać ludzi, **3** nie zaś pijak i awanturnik. Człowiek ten musi być łagodnie usposobiony i nieskłonny do kłótni. Nie może też być zachłanny. **4**

Musi dobrze zarządzać swoim domem i mieć dobrze wychowane dzieci, które szanują rodziców. **5** Jeśli bowiem ktoś nie potrafi poradzić sobie z własną rodziną, to jak może dbać o członków kościoła? **6** Przywódca nie może być również osobą nowo nawróconą, ponieważ mógłby popaść w pychę i—tak jak diabeł—zostać potępiony przez Boga. **7** Powinien też cieszyć się dobrą opinią u ludzi spoza kościoła, aby nie był przez nich o nic oskarżany i aby nie wpadł w pułapkę diabła. **8** Również pomocnicy przywódców mają być ludźmi godnymi szacunku i nieobłudnymi. Nie mogą to być pijacy ani osoby, które za wszelką cenę chcą się wzbogacić. **9** Z czystym sumieniem mają się wiernie trzymać wiary objawionej przez Boga. **10** Zanim rozpoczną służbę, muszą najpierw pomyślnie przejść okres próby. **11** Jeśli chodzi o kobiety, to one również muszą być osobami godnymi szacunku. Nie powinny zajmować się obmawianiem innych ludzi, ale mają być opanowane i we wszystkim godne zaufania. **12** Pomocnicy mają być wierni swym żonom. Powinni też dobrze wychowywać dzieci i przykładnie zarządzać swoim domem. **13** Ci, którzy dobrze sprawują swoją służbę, zyskują szacunek u innych i umacniają swoją wiarę—coraz bardziej ufają bowiem Chrystusowi Jezusowi. **14** Choć mam nadzieję, że wkrótce do ciebie przybędę, piszę o tym wszystkim na wypadek, **15** gdyby mój przyjazd się opóźnił. Pragnę bowiem, abyś wiedział, jak kierować domem Bożym, który jest kościołem żywego Boga, filarem i podporą prawdy. **16** Tajemnica naszej wiary jest wielka: Chrystus objawił się w ludzkim ciele, a Jego prawość została potwierdzona przez Ducha. Ukazał się aniołom i opowiedziano o Nim poganom, dlatego uwierzyli Mu ludzie z całego świata. On zaś został zabrany do swojej chwały w niebie.

4 Duch Święty wyraźnie zapowiada, że w czasach ostatecznych niektórzy przestaną wierzyć Chrystusowi i dadzą się oszukać złym duchom oraz przyjmą nauki pochodzące od demonów. **2** Ludzie, którzy je głoszą, to kłamcy i obłudnicy—czyniąc zło, zagłuszyli swoje sumienie. **3** Będą oni zabraniać zawierania związków małżeńskich i spożywania niektórych pokarmów, a przecież Bóg stworzył je, aby wierzący, którzy poznali prawdę, z wdzięcznością z nich korzystali. **4** Wszystko bowiem, co Bóg stworzył, jest dobre, i niczego, co z wdzięcznością przyjmujemy, nie musimy unikać. **5** Dziękując Bogu za pożywienie i postępując zgodnie z Jego słowem, sprawiamy, że każdy nasz posiłek jest święty. **6** Wyjaśniając te sprawy innym wierzącym, będziesz dobrym sługą Chrystusa Jezusa. W ten sposób udowodnisz również, że karmiłeś się Jego prawdziwą nauką o wierze i że jesteś jej posłuszny. **7** Nie trać czasu na bezsensowne i bezwartościowe historie, ale dbaj o swój duchowy rozwój. **8** Ćwiczenia fizyczne mają ograniczoną wartość, ale dobra kondycja duchowa przydaje się w każdej sytuacji i będzie nagrodzona zarówno w życiu obecnym, jak i przyszłym. **9** Nauka ta jest wiarygodna i zasługuje na zaufanie. **10** To dlatego tak ciężko pracujemy i walczymy. Pokładamy bowiem nadzieję w żywym Bogu, Zbawicielu wszystkich ludzi—zwłaszcza tych, który Mu wierzą. **11** Nauczaj tych rzeczy i wzywaj ludzi do ich stosowania w życiu. **12** Niech nikt nie lekceważy cię z powodu twojego młodego wieku. Przeciwnie, bądź wzorem dla innych wierzących w sposobie mówienia i zachowania, w okazywaniu miłości, a także w wierze i czystości. **13** Do czasu mojego przybycia czytaj słowo Boże, zwracaj uwagę innym wierzącym na ich grzechy i nauczaj ich. **14** Nie zaniedbuj swojego duchowego daru, który otrzymałeś, gdy starsi kościoła położyli na ciebie ręce i prorokowali. **15** Bez reszty poświęć się służbie, aby wszyscy wyraźnie widzieli twoje duchowe postępy. **16** Uważaj na siebie i na to, co głosisz. Trzymaj się tego, co słuszne, a zapewnisz zbawienie sobie i tym, którzy cię słuchają.

5 Starszym mężczyznom nie zwracaj uwagi w surowy sposób, ale czyń to tak, jak byś rozmawiał z własnym ojcem. Młodszych mężczyzn traktuj jak braci, **2** starsze kobiety—jak matki, a młodsze—jak siostry, zachowując czyste relacje. **3** Szczególną troską otaczaj wdowy, które są pozbawione pomocy ze strony rodziny. **4** Jeśli jednak wdowa ma dzieci lub wnuki, to one powinny opiekować się nią. W ten sposób okażą jej wdzięczność i oddadzą chwałę Bogu, któremu bardzo podoba się taka postawa. **5** Jako kościół powinniście troszczyć się o te wdowy, które są zupełnie samotne i swoją nadzieję na pomoc pokładają w Bogu, modląc się do Niego dniem i nocą. **6** Te zaś, które szukają wrażeń, są duchowo martwe, mimo że jeszcze żyją. **7** Postępuj według tych zasad, aby wdowom, które są pod opieką kościoła, nie zarzucano niestosownego zachowania. **8** Ten zaś, kto nie dba o swoich najbliższych, zaprzecza temu, w co wierzymy, i jest gorszy od poganina. **9** Z pomocy kościoła może korzystać wdowa, która ukończyła sześćdziesiąt lat, była wierna swojemu mężowi **10** i cieszy się dobrą opinią, ponieważ dobrze wychowała dzieci, była gościnna, uczynna dla wierzących, pomagała potrzebującym i chętnie podejmowała się innych

dobrych czynów. 11 Młodszych wdów nie zaliczaj do tej grupy, gdyż czasem, z powodu swoich pragnień, odchodzą od Chrystusa i chcą ponownie wyjść za mąż. 12 W ten sposób ściągają na siebie potępienie, ponieważ łamią wcześniejsze zobowiązanie. 13 Poza tym popadają w bezczynność i wciąż przesiadują w domach innych ludzi. Nic nie robią a na dodatek zajmują się plotkami, wtrącają się do cudzych spraw i wywołują niepotrzebne dyskusje. 14 Uważam więc, że młodsze wdowy powinny raczej wychodzić za mąż, mieć dzieci oraz zajmować się domem—i nie dawać przeciwnikowi żadnych powodów do oskarżeń. 15 Niektóre bowiem zeszły z prawej drogi i poszły za szatanem. 16 Jeśli jakaś wierząca kobieta ma w rodzinie wdowy, niech się o nie zatroszczy i nie zrzuca tego obowiązku na kościół. Wtedy będzie on mógł się zająć się wdowami, które są zupełnie osamotnione. 17 Starsi kościoła, którzy dobrze go prowadzą, powinni być podwójnie wynagradzani, zwłaszcza ci, którzy wykonują trudną pracę głoszenia słowa i nauczania. 18 Pismo mówi przecież: „Nie będziesz zawiązywał pyska wołowi, który młóci zboże” oraz: „Robotnicy mają prawo do zapłaty”. 19 Nie przyjmuj oskarżenia przeciwko starszemu, chyba że jest ono potwierdzone przez dwóch lub trzech świadków. 20 Jeśli jednak okaże się, że starszy rzeczywiście zgrzeszył, zwróć mu uwagę w obecności całego kościoła, aby i inni mieli respekt dla Boga. 21 Stojąc przed obliczem Boga i Chrystusa Jezusa oraz świętych aniołów, wzywam cię, abyś bezwzględnie przestrzegał tych zaleceń i nie kierował się osobistymi uprzedzeniami czy sympatiami. 22 Za szybko nie kładź na nikogo rąk, wyznaczając go do służby. Nie miej też udziału w grzechach innych ludzi—pilnuj swojej czystości. 23 Nie pij już samej wody. Ze względu na twoje problemy z żołądkiem, pij również trochę wina. 24 Grzechy niektórych ludzi są jawne i już teraz wiadomo, że czeka ich za to sąd. Ale są i tacy ludzie, których grzechów na razie nie widać, i zostaną one ujawnione dopiero w dniu sądu. 25 Podobnie jest z dobrymi czynami—niektóre są znane już teraz, inne zaś zostaną ujawnione później.

6 Wierzący niewolnicy powinni z całym szacunkiem odnosić się do swoich panów, aby nikt, z powodu ich niewłaściwego zachowania, nie obrażał Boga i nie wyśmiewał Jego nauki. 2 Jeśli mają wierzących panów, niech ich nie lekceważą. Wręcz przeciwnie, niech pracują dla nich jeszcze lepiej, bo w ten sposób pomogą tym, którzy wierzą Panu i są ukochani przez Boga. Nauczaj tych zasad i zachęcaj innych do życia według nich. 3 Jeśli ktoś naucza inaczej, to nie trzyma się zdrowej nauki naszego Pana, Jezusa Chrystusa, która prowadzi do zbawienia i pokazuje ludziom, jak żyć. 4 Nauczyciele ci są zarozumiali, choć niewiele wiedzą. Mają też obsesję na punkcie dyskusji i sporów o znaczenie poszczególnych słów. Ich zachowanie prowadzi do zawiści, kłótni, wyzwisk, złośliwych podejrzeń 5 i niekończących się sporów. Ludzie ci stracili zdrowy rozsądek i odrzucili prawdę, uważając, że na pobożności można zrobić niezły interes. 6 To prawda, że pobożność prowadzi do bogactwa, ale bogactwo to polega na tym, że człowiek zadowala się tym, co już posiada. 7 Niczego przecież nie przynieśliśmy ze sobą na ten świat i niczego stąd nie zabierzemy. 8 Bądźmy więc zadowoleni, jeśli mamy co jeść i w co się ubrać. 9 Ci zaś, którzy marzą o bogactwie, narażają się na różne pokusy i pułapki oraz stają się niewolnikami wielu bezsensownych i szkodliwych pragnień. One to potrafią zrujnować całe ludzkie życie. 10 Miłość do pieniędzy jest bowiem przyczyną wszelkiego rodzaju złych czynów. Dla pieniędzy niektórzy odwrócili się nawet od Boga i sami przysporzyli sobie wielu cierpień. 11 Tymoteuszu, wiem, że kochasz Boga. Uciekaj więc przed całym tym złem i żyj tak, aby podobać się Panu. Zabiegaj o prawość, wiarę, miłość, wytrwałość i łagodność. 12 Dzielnie walcz o Bożą sprawę. Mocno trzymaj się obietnicy dotyczącej wiecznego życia, do którego powołał cię Bóg i o którym tak przekonująco mówiłeś w obecności wielu świadków. **(aiōnios g166)** 13 Stojąc przed obliczem Boga, który obdarza życiem, i Chrystusa Jezusa, który odważnie oznajmił prawdę Poncjuszowi Piłatowi, wzywam cię, 14 abyś bez żadnych zastrzeżeń spełniał wszystko, co ci nakazałem. Czyń tak aż do powrotu naszego Pana, Jezusa Chrystusa! 15 On wróci w dniu wyznaczonym przez naszego wspaniałego Boga, który jest Władcą całego świata, Królem królów i Panem panów. 16 Tylko On jest nieśmiertelny sam z siebie i żyje w olśniewającej światłości—żaden człowiek nie widział Go i nie może zobaczyć. Jemu należy się cześć i wieczna władza nad wszystkim. Amen! **(aiōnios g166)** 17 Ludziom zamożnym przypominaj, aby nie byli zarozumiali. Niech nie polegają na swoim bogactwie, które jest tak bardzo niepewne, ale na Bogu, który hojnie obdarza nas wszystkim, czego potrzebujemy do życia. **(aiōn g165)** 18 Niech wydają pieniądze na dobre cele i bogacą się w dobre czyny. Niech pomagają potrzebującym, chętnie dzielą się z innymi 19 i gromadzą prawdziwe skarby w niebie, które są jedyną pewną lokatą na całą wieczność.

W ten sposób zdobędą prawdziwe życie. **20** Mój Tymoteuszu, pilnuj tego, co Bóg dał ci pod opiekę. Unikaj bezsensownych i bezwartościowych dyskusji oraz sporów wywoływanych prze ludzi, którzy uważają się za bardzo mądrych. **21** To przez ich nauki niektórzy stracili wiarę. Niech Bóg obdarza was swoją łaską!

II Tymoteusza

1 Ja, Paweł, powołany przez Boga na apostoła
Chrystusa Jezusa, i głoszący ludziom obiecane
życie wieczne, **2** piszę do ciebie, Tymoteuszu. Jesteś
mi bowiem jak rodzony syn. Niech Bóg Ojciec, i
Chrystus Jezus, nasz Pan, obdarzają cię swoją
łaską, miłością i pokojem. **3** Podobnie jak moi
przodkowie, tak i ja z czystym sumieniem służę
Bogu. A zawsze, gdy modlę się do Niego—we
dnie czy w nocy—dziękuję Mu za ciebie, drogi
Tymoteuszu, i proszę Go, aby miał Cię w swojej
opiece. **4** Chciałbym znowu cię zobaczyć i doznać
radości, bo mam w pamięci twoje łzy rozstania. **5**
Dobrze pamiętam również, że szczerze uwierzyłeś
Chrystusowi, podobnie jak to wcześniej uczyniła twoja
babcia—Lois i mama—Eunika. Jestem pewien, że
masz w sercu tę samą wiarę. **6** Dlatego ponownie
pragnę cię zachęcić, abyś w pełni wykorzystał ten
duchowy dar, który otrzymałeś od Boga, gdy położyłem
na ciebie ręce. **7** Bóg nie obdarował nas strachem,
ale—poprzez Ducha Świętego—dał nam moc, miłość
i rozsądek. **8** Nie wstydź się mówić ludziom o naszym
Panu oraz przyznawać się do mnie, który—z powodu
wierności Chrystusowi—trafiłem do więzienia. Wierz
w to, że Bóg da ci siłę, i—podobnie jak ja—bądź
gotowy cierpieć z powodu głoszenia innym dobrej
nowiny. **9** To On zbawił nas i powołał do życia w
świętości. Uczynił to jednak nie ze względu na nasze
osiągnięcia, ale z własnej woli i dzięki łasce Chrystusa
Jezusa. Zaplanował to już bowiem przed wiekami,
(aiōnios g166) **10** a teraz ujawnił ten plan, posyłając
na świat naszego Zbawiciela—Chrystusa Jezusa.
On pokonał śmierć i dzięki swojej dobrej nowinie
wskazał ludziom drogę do życia i nieśmiertelności. **11**
Mnie zaś uczynił apostołem i nauczycielem, abym
wszystkim o tym opowiadał. **12** Z tego właśnie powodu
spotykają mnie cierpienia. Nie wstydzę się jednak
tego, bo wiem, komu uwierzyłem. Jestem też pewien,
że Chrystus—aż do dnia swojego powrotu—może
ochronić wszystko to, co mi powierzył. **13** Trzymaj się
więc zdrowych zasad, które ode mnie usłyszałeś, i
naśladuj wiarę oraz miłość samego Chrystusa. **14** Z
pomocą Ducha Świętego, który w tobie mieszka, pilnuj
tego wszystkiego, co ci powierzył Bóg. **15** Jak już
wiesz, opuścili mnie wszyscy wierzący, którzy przybyli
tu z Azji, między innymi Figelos i Hermogenes. **16**
Niech Bóg ma w swojej opiece Onezyfora i jego
bliskich. Często bowiem podnosił mnie na duchu i
wcale nie wstydził się tego, że jestem w więzieniu. **17**
Wręcz przeciwnie, gdy przybył do Rzymu, wszędzie
mnie szukał, aż wreszcie mnie odnalazł. **18** Sam
zresztą dobrze wiesz, że już wcześniej bardzo
pomagał mi w czasie mojego pobytu w Efezie. Niech
Pan okaże mu miłość w dniu swojego powrotu.

2 Tymoteuszu, mój synu, niech łaska, którą okazał
ci Chrystus Jezus, będzie dla ciebie źródłem siły.
2 Wszystko to, co słyszałeś ode mnie w obecności
wielu świadków, przekaż ludziom godnym zaufania,
którzy z kolei będą potrafili nauczać innych. **3**
Jako dobry żołnierz Chrystusa, bądź gotowy na to,
że—podobnie jak mnie—spotkają cię cierpienia. **4**
Żołnierze starają się wykonywać rozkazy dowódcy, to
jest ich najważniejszy cel i nie zajmują się niczym, co
mogłoby im w tym przeszkodzić. **5** Również sportowcy,
walczący na stadionie, przestrzegają ustalonych
zasad, ich celem jest bowiem zdobycie nagrody. **6**
Podobnie rolnicy, ciężko pracujący w polu, jako pierwsi
korzystają z zebranych plonów. **7** Dobrze przemyśl
te słowa, a Pan pomoże ci wszystko zrozumieć. **8**
Zawsze pamiętaj o Jezusie Chrystusie, który pochodzi
z rodu króla Dawida i który zmartwychwstał. To On
jest treścią dobrej nowiny, którą głoszę. **9** Z jej
powodu teraz cierpię, siedzę bowiem w więzieniu i
jestem traktowany jak jakiś groźny przestępca, ale
Słowa Bożego nie da się zamknąć za kratami! **10**
Dlatego jestem gotów dalej znosić cierpienia, aby
tylko wybrani przez Boga zostali zbawieni przez
Chrystusa i dostąpili wiecznej chwały. **(aiōnios g166)**
11 Oto prawda, której w pełni można zaufać: Jeśli z
Panem umarliśmy, będziemy z Nim żyć. **12** Jeśli dla
Niego cierpimy, będziemy z Nim królować. Jeśli się
Go wyprzemy, i On się nas wyprze. **13** Jeśli jednak nie
jesteśmy Mu wierni, On, mimo to, pozostaje wierny,
bo nie może zaprzeć się samego siebie. **14** Biorąc
Boga na świadka, przypominaj te prawdy wszystkim
wierzącym, aby nie spierali się już o znaczenie
poszczególnych słów. Takie bezsensowne dyskusje
do niczego bowiem nie prowadzą, przynoszą jedynie
szkodę tym, którzy się im przysłuchują. **15** Staraj
się, aby Bóg uznał cię za wzorowego pracownika,
który właściwie naucza ludzi prawdy. **16** Unikaj zaś
pustych, bezsensownych rozmów, które coraz bardziej
odciągają ludzi od Boga. **17** Takie bezwartościowe
dyskusje przypominają zaraźliwą chorobę. Ulegli jej
już Hymenajos i Filetos, **18** którzy odeszli od prawdy,
głosząc, że zmartwychwstanie już nastąpiło. W ten
sposób podkopują wiarę niektórych ludzi. **19** Boża
prawda jest jednak jak niewzruszony fundament,
opatrzony napisem: „Pan zna tych, którzy do Niego

należą” oraz „Każdy, kto się przyznaje do Pana, musi porzucić zło”. **20** W bogatym domu znajdują się naczynia ze złota i srebra, ale także z drewna i gliny. Te pierwsze są odświętne, drugie zaś—przeznaczone do codziennego użytku. **21** Jeśli ktoś oczyści się z wszelkiego zła, będzie jak to odświętne naczynie, lśniąco czyste, bardzo przydatne dla Pana i gotowe służyć Mu zawsze, gdy zaistnieje taka potrzeba. **22** Tymoteuszu, nie ulegaj złym pragnieniom, przez które wielu innych młodych ludzi popada w grzech. Zabiegaj raczej o prawość, wiarę, miłość, pokój i współdziałaj z tymi, którzy mają czyste serca i oddają chwałę Panu. **23** Unikaj natomiast pustych i bezsensownych dyskusji, prowadzących jedynie do konfliktów. **24** Ten, kto pracuje dla Pana, nie powinien wdawać się w kłótnie z ludźmi, ale okazywać wszystkim serdeczność i cierpliwość. Powinien również nauczać innych **25** i w łagodny sposób zwracać uwagę tym, którzy się sprzeciwiają prawdzie. Być może Bóg sprawi kiedyś, że opamiętają się i przyjmą prawdę, **26** a wtedy wyrwą się z pułapki diabła, który teraz zmusza ich do wykonywania jego woli.

3 Musisz wiedzieć, że w czasach ostatecznych nadejdą trudne chwile. **2** Ludzie będą bowiem bardzo samolubni i zachłanni. Staną się pewni siebie i zarozumiali. Zaczną obrażać Boga i lekceważyć rodziców. Będą niewdzięczni, bezbożni, **3** nieczuli, nieustępliwi, fałszywi, nieopanowani, okrutni i nienawidzący dobra. **4** Staną się podstępni, impulsywni i próżni. Ich własne przyjemności będą dla nich ważniejsze niż Bóg. **5** Ludzie ci będą zachowywać pozory pobożności, w rzeczywistości jednak ich życie będzie miało niewiele wspólnego z Bogiem. Takich osób strzeż się jak ognia. **6** Z nich bowiem wywodzą się ci, którzy krążą po domach i uwodzą kobiety opanowane przez grzeszne pragnienia. **7** One to ciągle słuchają nowych nauk, ale nigdy nie mogą poznać prawdy. **8** Podobnie jak niegdyś Jannes i Jambres zbuntowali się przeciwko Mojżeszowi, tak samo ci nauczyciele sprzeciwiają się prawdzie. Ludzie ci stracili zdrowy rozsądek a ich wiara nie przeszła próby. **9** Nie zajdą jednak zbyt daleko, bo ich głupota—podobnie jak to było w przypadku Jannesa i Jambresa—już niebawem wyjdzie na jaw. **10** Ty jednak przyjąłeś moją naukę, naśladujesz mój styl życia i dążysz do tego samego celu, co ja. Poszedłeś również śladem mojej wiary, cierpliwości, miłości i wytrwałości, **11** a nawet moich prześladowań i cierpień, jakich doznałem w Antiochii, Ikonium i Listrze. Często bowiem spotykały mnie różne prześladowania, za każdym razem jednak Pan przychodził mi z pomocą. **12** Wszyscy, którzy chcą podobać się Chrystusowi, mogą się spodziewać prześladowań. **13** Natomiast źli ludzie i oszuści będą się coraz dalej posuwać w swoich grzechach, pogrążając siebie samych i zwodząc innych. **14** Ty jednak wytrwale trzymaj się tego, czego się nauczyłeś i czego jesteś pewien, pamiętając również, kto cię tego nauczył. **15** Już od dziecka poznawałeś bowiem Pismo Święte. Ono zaś daje mądrość, dzięki której człowiek może uwierzyć Chrystusowi Jezusowi i zostać zbawiony. **16** Całe to Pismo zostało natchnione przez Boga, więc pokazuje nam prawdę, pomaga wykrywać błędy, zwraca uwagę na nasze grzechy i uczy nas prawego życia, **17** tak abyśmy byli oddani Bogu, w pełni przygotowani do służenia Mu i gotowi do wykonania każdego dobrego zadania.

4 Gdy Chrystus Jezus powróci w chwale, aby ustanowić swoje królestwo, wtedy będzie sądził wszystkich ludzi—zarówno żywych, jak i umarłych. Stojąc przed obliczem Boga i Chrystusa, proszę cię więc: **2** Głoś słowo Boże i bądź gotowy w każdej sytuacji—bez względu na okoliczności. Ostrzegaj ludzi, zwracaj im uwagę na ich grzechy, ale również podnoś ich na duchu, okazując im cierpliwość i nauczając ich. **3** Przyjdzie bowiem czas, że ludzie nie będą chcieli słuchać zdrowej nauki, ale według swoich własnych upodobań będą dobierać sobie nauczycieli, którzy powiedzą im to, co chcą usłyszeć. **4** Przestaną słuchać prawdy, ale będą skłonni wierzyć w różne niedorzeczne historie. **5** Bądź więc ostrożny i wytrwale znoś cierpienia. Pamiętaj też o powierzonym ci zadaniu głoszenia dobrej nowiny i wywiąż się z tego, czego się podjąłeś. **6** Mówię o tym, bo nadchodzi dla mnie czas złożenia ofiary Bogu i zbliża się chwila mojego odejścia. **7** Dobrze walczyłem dla Pana. Ukończyłem bieg i zachowałem wiarę. **8** Teraz zaś w niebie czeka na mnie wieniec, który Pan—sprawiedliwy Sędzia—wręczy mi w dniu swojego przyjścia. Zresztą nie tylko ja otrzymam tę nagrodę, ale wszyscy, którzy z utęsknieniem czekają na Jego powrót. **9** Tymoteuszu, postaraj się szybko do mnie przybyć, **10** bo jestem tu prawie sam. Demas pokochał ten świat i opuścił mnie, udając się do Tesaloniki. Krescens odszedł do Galacji, a Tytus—do Dalmacji. **(aiōn g165)** **11** Pozostał ze mną tylko Łukasz. Wyruszając do mnie, zabierz ze sobą Marka, gdyż potrzebuję jego pomocny. **12** Tychika sam wysłałem do Efezu. **13** Przynieś ze sobą mój płaszcz, który zostawiłem w Troadzie u Karposa, oraz moje księgi,

zwłaszcza pergaminy. **14** Aleksander, kowal, wyrządził mi wiele złego—Pan go za to ukarze. **15** Uważaj jednak na niego, gdyż ostro sprzeciwiał się naszej nauce. **16** Podczas mojej pierwszej rozprawy w sądzie nikt nie udzielił mi pomocy. Wszyscy mnie opuścili. Mam nadzieję, że Bóg im to wybaczy. **17** Ale Pan był ze mną i dodał mi sił, abym mógł dokończyć dzieło, którego się podjąłem, i by wszyscy poganie mogli usłyszeć dobrą nowinę. Można więc powiedzieć, że zostałem wyrwany z samej paszczy lwa. **18** Pan zawsze wybawia mnie z każdej opresji i w końcu doprowadzi mnie do swojego królestwa w niebie. Jemu niech będzie wieczna chwała. Amen! **(aiōn g165)** **19** Pozdrów ode mnie Pryscyllę i Akwilę oraz domowników Onezyfora. **20** Erast pozostał w Koryncie, a Trofima, ze względu na chorobę, zostawiłem w Milecie. **21** Postaraj się przybyć tu przed zimą. Pozdrowienia przesyłają ci: Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia i wszyscy inni wierzący. **22** Niech Pan będzie blisko ciebie i niech obdarza cię swoją łaską!

Tytusa

1 Ja, Paweł, piszę do ciebie jako sługa Boga i apostoł Jezusa Chrystusa. Zostałem bowiem powołany do tego, aby głosić wiarę ludziom wybranym przez Boga i pomóc im poznać prawdę. Dlatego nauczam ich, jak mają żyć, aby podobać się Bogu. **2** Wiara ta daje ludziom niepodważalną nadzieję na życie wieczne, które Bóg obiecał już przed wiekami—a On nigdy nie kłamie. **(aiōnios g166)** **3** Teraz zaś, w ustalonym przez siebie czasie, Bóg—nasz Zbawiciel—objawił światu dobrą nowinę i zlecił mi głoszenie jej. **4** Tytusie, dzięki naszej wspólnej wierze, jesteś mi jak rodzony syn. Niech Bóg Ojciec i Chrystus Jezus, nasz Zbawiciel, obdarzają cię swoją łaską i pokojem! **5** Zostawiłem cię na Krecie, abyś dokończył to, co jeszcze zostało do zrobienia, i byś we wszystkich miastach wyznaczył spośród wierzących starszych, którzy będą kierować miejscowymi kościołami. Jak już ci wcześniej powiedziałem, **6** muszą to być ludzie nienaganni: wierni swoim żonom i mający wierzące dzieci, którym nie można zarzucić niemoralności i nieposłuszeństwa. **7** Przywódca, który w imieniu Boga zarządza Jego kościołem, musi być bowiem bez zarzutu. Nie może to być człowiek zarozumiały, impulsywny, pijak, awanturnik ani ktoś, kto jest zachłanny. **8** Przeciwnie, powinien być gościnny, kochający dobro, rozsądny, prawy, pobożny i opanowany. **9** Powinien wiernie trzymać się prawdy i umieć—poprzez zdrową naukę—zachęcać innych wierzących, a także wykazywać błędy tym, którzy się jej sprzeciwiają. **10** Wielu jest bowiem takich, którzy nie okazują posłuszeństwa, a poprzez bezsensowne dyskusje zwodzą innych ludzi, szczególnie tych, którzy wywodzą się z judaizmu. **11** Takich trzeba zdecydowanie uciszać, bo swoim złym nauczaniem przynoszą szkodę całym rodzinom. Tym, co ich naprawdę interesuje, są pieniądze. **12** Nawet ich własny prorok powiedział o nich: „Kreteńczycy to kłamcy, złe bestie i lenie”. **13** I miał rację! Dlatego zwracaj Kreteńczykom uwagę na ich grzechy i prowadź ich do zdrowej wiary, **14** aby nie słuchali żydowskich opowiadań i przykazań wymyślonych przez ludzi, którzy odrzucają prawdę. **15** Dla tych, którzy mają czyste serce, wszystko jest czyste i dobre. Dla tych zaś, którzy mają w sercach zło i nie wierzą w prawdę, nie ma nic czystego. Ich sumienie i umysł są bowiem pogrążone w grzechu. **16** Twierdzą, że znają Boga, ale ich życie zdecydowanie temu zaprzecza. Ludzie ci budzą odrazę, nie są bowiem zdolni do okazania posłuszeństwa Bogu i czynienia jakiegokolwiek dobra.

2 Ty zaś wzywaj wszystkich do życia zgodnego z zasadami zdrowej nauki. **2** Starsi mężczyźni mają być trzeźwi, godni szacunku, rozsądni oraz dojrzali w wierze, miłości i wytrwałości. **3** Starsze kobiety mają również zachowywać się godnie. Powinny unikać plotkowania oraz pijaństwa i dawać innym dobry przykład. **4** Niech nauczają młode mężatki miłości do mężów i dzieci, **5** rozsądku, unikania grzechu, dbania o dom oraz uległości wobec mężów. Dzięki temu nikt nie będzie mógł krytykować słowa Bożego, twierdząc, że ludzie, którzy go słuchają, czynią zło. **6** Młodych mężczyzn zachęcaj do tego, aby byli rozsądni. **7** We wszystkim bądź dla innych wzorem dobrego postępowania. Nauczając, trzymaj się prawdy i zachowuj powagę. **8** W tym, co mówisz, bądź czysty i bez zarzutu, aby twoi przeciwnicy zamilkli, nie mogąc cię o nic oskarżyć. **9** Niewolnicy niech będą całkowicie poddani swoim panom. Niech chętnie im służą, nie sprzeciwiają się im **10** i niech ich nie okradają. We wszystkim niech będą godni pełnego zaufania. Dzięki takiej postawie pokażą bowiem innym, jak wspaniała i prawdziwa jest nauka naszego Boga i Zbawiciela. **11** On okazał światu wielką łaskę, oferując swoje zbawienie wszystkim ludziom. **12** On również wzywa nas, byśmy porzucili to, co Mu się nie podoba, i nie ulegali złym pragnieniom, ale zaczęli prowadzić rozsądne, prawe i pobożne życie. **(aiōn g165)** **13** Oczekujemy bowiem wspaniałej chwili, w której ukaże się chwała wielkiego Boga i naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. **14** On oddał swoje życie, aby nas oczyścić i uwolnić od wszelkiego grzechu. Pragnął bowiem, byśmy stali się Jego wybranym ludem, pełnym zapału do czynienia dobra. **15** Tego właśnie nauczaj innych ludzi. Zachęcaj ich również do prawego życia, a w razie potrzeby zwracaj im uwagę na ich grzechy. Nie pozwalaj, aby cię lekceważono.

3 Przypominaj wierzącym, że mają być poddani władzy, posłuszni jej przedstawicielom i gotowi do każdego dobrego czynu. **2** Niech nie mówią źle o innych ludziach i nie wywołują kłótni, ale niech będą dla wszystkich życzliwi i uprzejmi. **3** My też kiedyś byliśmy przecież bezmyślni i nieposłuszni Bogu. Błądziliśmy i żyliśmy zaspokajając nasze złe pragnienia oraz szukając przyjemności. Byliśmy pełni złości i zazdrości. Ludzie nienawidzili nas, a my nienawidziliśmy ich. **4** Lecz mimo to, Bóg, nasz Zbawiciel, który objawił swoją dobroć i miłość

do ludzi, **5** uratował nas! Uczynił to jednak nie z powodu naszych czynów, ale dlatego, że jest pełen miłości. Oczyścił nas i przez Ducha Świętego uczynił nowymi ludźmi. **6** Dzięki Jezusowi Chrystusowi, naszemu Zbawicielowi, Duch z całą mocą działa bowiem w naszym życiu. **7** Dzięki łasce Boga, zostaliśmy uniewinnieni, abyśmy mogli otrzymać dar życia wiecznego. Ono stało się naszą nadzieją! **(aiōnios g166)** **8** Wszystko, co ci powiedziałem, jest w pełni wiarygodne. Pragnę więc, abyś trzymał się tego i nauczał wierzących, aby z całych sił starali się czynić dobro. Jest to bowiem właściwa postawa, niosąca pożytek innym ludziom. **9** Unikaj natomiast bezsensownych dociekań i genealogicznych poszukiwań, a także wszelkich sporów oraz kłótni na temat Prawa Mojżesza. Wszystko to są bowiem tylko bezwartościowe i puste dyskusje. **10** Temu zaś, kto powoduje wśród was rozłamy, zwróć uwagę. Jeśli nie posłucha za pierwszym razem, ostrzeż go po raz drugi. A jeśli to nie pomoże, zerwij z nim wszelki kontakt, **11** jest to bowiem człowiek pełen obłudy i grzechu, który swoim postępowaniem sam ściąga na siebie potępienie. **12** Zamierzam wysłać do ciebie Artemasa lub Tychika. Gdy któryś z nich dotrze do ciebie, wtedy ty jak najszybciej postaraj się przybyć do Nikopolis, gdzie postanowiłem spędzić zimę. **13** Jak najlepiej przygotuj do podróży Zenasa, prawnika, i Apollosa. Dopilnuj, żeby im niczego nie brakowało. **14** Czyniąc to, pokażesz wierzącym, że powinni z całych sił czynić dobro, troszcząc się o potrzeby innych i robiąc coś pożytecznego. **15** Wszyscy wierzący, którzy są ze mną, przesyłają ci swoje pozdrowienia. Pozdrów naszych przyjaciół w wierze. Niech Bóg obdarza was wszystkich swoją łaską!

Filemona

1 Ja, Paweł, będący teraz w więzieniu z powodu
wierności Chrystusowi Jezusowi, oraz Tymoteusz,
nasz drogi przyjaciel, piszemy do ciebie, drogi
Filemonie, nasz współpracowniku, **2** oraz do Apfii,
Archipa, towarzyszącego nam w walce, oraz do
całego kościoła, który spotyka się w twoim domu.
3 Niech Bóg, nasz Ojciec, i Pan, Jezus Chrystus,
obdarzają was swoją łaską i pokojem! **4** Zawsze,
gdy wspominam cię w swoich modlitwach, dziękuję
za ciebie Bogu, **5** bo słyszę, że wierzysz Panu
Jezusowi i kochasz wszystkich wierzących. **6** Proszę
też Boga, aby twoja wiara udzieliła się również tym,
którzy są z tobą—aby oni także mogli zobaczyć to
wspaniałe duchowe bogactwo, darowane nam przez
Chrystusa Jezusa. **7** Wieści o tym, że twoja miłość
tak bardzo podnosi na duchu innych wierzących, były
dla mnie ogromną radością i zachętą. **8** Właśnie
ze względu na tę miłość chciałbym cię teraz o
coś prosić. Mógłbym wprawdzie nakazać ci to w
imieniu Chrystusa, **9** ale wolę cię o to poprosić. Ja,
stary Paweł, będący teraz w więzieniu z powodu
wierności Chrystusowi Jezusowi, **10** proszę cię więc
o przychylność dla Onezyma, który tu, w więzieniu,
stał się moim duchowym synem. **11** Wiem, że kiedyś
nie przynosił ci zbyt wiele pożytku. Teraz jednak jest
naprawdę użyteczny zarówno dla ciebie, jak i dla
mnie. **12** Odsyłam go więc do ciebie, choć sprawia
mi to smutek. **13** Z powodu głoszenia dobrej nowiny
jestem teraz w więzieniu i jego pomoc byłaby mi
bardzo potrzebna. Chciałem nawet zatrzymać go
przy sobie, aby w twoim zastępstwie mógł służyć mi
pomocą. **14** Wolałem jednak nie robić tego bez twojej
zgody, nie chciałem bowiem wymuszać na tobie
dobrego uczynku. Lepiej będzie, jeśli sam podejmiesz
taką decyzję. **15** Może właśnie dlatego Onezym uciekł
od ciebie na pewien czas, abyś teraz odzyskał go już
na wieki. **(aiōnios g166)** **16** Jest on cenny zarówno dla
mnie, jak i dla ciebie. Dla mnie jest on przyjacielem w
wierze, dla ciebie zaś—odzyskanym niewolnikiem,
a teraz również przyjacielem w Panu. **17** Jeśli więc
darzysz mnie przyjaźnią, przyjmij Onezyma, jak mnie.
18 Jeżeli wyrządził ci jakąś szkodę lub jest ci coś
winien, policz to na mój rachunek. **19** Oto moje
własnoręczne zobowiązanie: „Ja, Paweł, uregulуję to”.
Nie chciałbym jednak ci przypominać, że ty, Filemonie,
też jesteś mi coś winien—mianowicie samego siebie.
20 Przyjacielu, wyświadcz mi więc tę przysługę i w
imieniu Chrystusa spraw mi tę radość. **21** Piszę ten
list, dobrze wiedząc, że spełnisz moją prośbę, a nawet
zrobisz znacznie więcej. **22** Proszę, przygotuj dla
mnie pokój. Mam bowiem nadzieję, że dzięki waszym
modlitwom wkrótce zostanę wypuszczony z więzienia.
23 Pozdrawia cię Epafras, który—z powodu wierności
Chrystusowi Jezusowi—razem ze mną przebywa w
więzieniu. **24** Pozdrowienia przesyłają ci również moi
współpracownicy: Marek, Arystarch, Demas i Łukasz.
25 Niech nasz Pan, Jezus Chrystus, będzie blisko
was i niech obdarza was swoją łaską!

Hebrajczyków

1 W różnych momentach historii i w różny sposób Bóg przemawiał do naszych przodków poprzez swoich proroków. **2** Teraz natomiast, w czasach ostatecznych, przemówił do nas przez swojego Syna, któremu poddał wszystko i przez którego stworzył wszechświat. **(aiōn g165)** **3** On jaśnieje chwałą Boga i ukazuje Jego istotę, a potęgą swojego słowa utrzymuje cały świat. Gdy oczyścił ludzi z grzechów, zasiadł w niebie po prawej stronie Boga. **4** On jest większy od wszystkich aniołów, bo otrzymał imię przewyższające wszystkie inne tytuły. **5** Do którego bowiem anioła Bóg zwrócił się, mówiąc: „Ty jesteś moim Synem, Ciebie dziś zrodziłem”? O żadnym z nich nie powiedział również: „Ja będę Jego Ojcem, a On będzie moim Synem”. **6** A gdy posłał na ziemię swojego jedynego Syna, rozkazał: „Niech Mu oddadzą pokłon wszyscy aniołowie Boga”. **7** O aniołach zaś Bóg powiedział tak: „Jego aniołowie będą szybcy jak wiatr, Jego słudzy jak płomienie ognia”. **8** Natomiast do swojego Syna zwrócił się, mówiąc: „Tron Twój, Boże, trwa na wieki, a sprawiedliwość jest podstawą Twojego królestwa. **(aiōn g165)** **9** Kochasz prawość i nienawidzisz zła. Dlatego Twój Bóg, Boże, wybrał Cię i obdarzył szczęściem większym niż kogokolwiek innego”. **10** Pismo mówi o Nim: „To Ty, Panie, stworzyłeś na początku ziemię, a niebo jest dziełem Twoich rąk. **11** Ty trwasz, a ono przeminie i zniszczy się jak ubranie. **12** Zwiniesz je jak zużytą odzież i wyrzucisz. Ty sam pozostajesz jednak niezmienny, a Twoje życie nigdy się nie skończy”. **13** Do którego z aniołów Bóg kiedykolwiek powiedział: „Zasiądź po mojej prawej stronie, aż rzucę Ci pod nogi wszystkich wrogów”? **14** Czy wszyscy aniołowie nie są tylko duchowymi posłańcami, mającymi służyć tym, którzy otrzymają zbawienie?

2 Powinniśmy zatem jeszcze bardziej trzymać się prawd, które usłyszeliśmy, abyśmy nie zeszli z właściwej drogi. **2** Skoro bowiem spełniły się słowa przekazane przez aniołów i każde przestępstwo oraz nieposłuszeństwo zostało ukarane, **3** to czy zlekceważenie tak wspaniałego zbawienia mogłoby nam ujść na sucho? Najpierw zostało ono ogłoszone przez Pana, a potem potwierdzone przez tych, którzy je od Niego usłyszeli. **4** Bóg poświadczył, że ta wieść o zbawieniu jest prawdą, dokonując niezwykłych czynów i cudów oraz udzielając ludziom darów Ducha Świętego, zgodnie ze swoją wolą. **5** Przyszły świat, o którym mówimy, nie będzie przecież zarządzany przez aniołów. **6** Gdzieś w Piśmie napisane jest przecież: „Kim jest człowiek, że o nim pamiętasz? I kim syn człowieczy, że się o niego troszczysz? **7** Uczyniłeś go niewiele mniejszym od aniołów, ukoronowałeś go czcią i chwałą, **8** wszystko złożyłeś u jego stóp”. Podporządkowanie „wszystkiego” człowiekowi oznacza, że nic nie pozostało poza zasięgiem jego władzy. Teraz jeszcze tego nie dostrzegamy, **9** ale widzimy Jezusa, który—na krótki czas—stał się „niewiele mniejszy od aniołów”. On, dzięki temu, że za nas umarł, został „ukoronowany czcią i chwałą”. Dzięki Bożej łasce Chrystus doświadczył bowiem cierpienia za każdego człowieka na ziemi. **10** W ten sposób Bóg, który wszystko stworzył i do którego wszystko należy, doprowadził do chwały wiele swoich dzieci. Jezusa zaś, poprzez cierpienie, uczynił doskonałym przywódcą, dającym im zbawienie. **11** Chrystus i ci, których pojednał z Bogiem, mają jednego Ojca. Dlatego nie wstydzi się On nazwać ich swoimi braćmi, mówiąc: **12** „Opowiem moim braciom o wspaniałości Twojego imienia. Będę Cię wielbił wśród Twojego ludu”. **13** Powiedział również: „Będę Mu ufał”, a także „Oto Ja i dzieci, które dał Mi Bóg”. **14** Skoro Boże dzieci są ludźmi z krwi i kości, On również przybrał ludzkie ciało, aby umierając na krzyżu pokonać diabła, który miał władzę nad śmiercią. **15** W ten sposób wyzwolił tych, którzy przez całe życie byli zniewoleni strachem przed śmiercią. **16** Przyszedł On bowiem na świat nie po to, aby pomóc aniołom, ale potomkom Abrahama. **17** Musiał się całkowicie upodobnić do ludzi, aby stać się pełnym miłości, wiernym kapłanem i złożyć Bogu ofiarę za ich grzechy. **18** A dzięki temu, że sam cierpiał i był kuszony, może teraz pomagać tym, którzy przechodzą przez takie same próby.

3 Przyjaciele, jesteście święci i powołani do życia wiecznego. Pamiętajcie więc o Jezusie, Bożym posłańcu i najwyższym kapłanie naszej wiary. **2** On był wierny Bogu, który Go powołał, podobnie jak Mojżesz, który wiernie służył całemu Bożemu ludowi. **3** Budowniczy cieszy się jednak większym uznaniem niż budynek, który zbudował. Dlatego Jezus jest otoczony większą chwałą niż Mojżesz. **4** Każdy dom ma swojego budowniczego, a stwórcą wszystkiego jest Bóg. **5** Mojżesz wiernie służył Bożemu ludowi, ale był tylko sługą i zapowiadał to, co miało dopiero nastąpić. **6** Chrystus natomiast, jako Syn Boży, panuje nad Bożym ludem, do którego należymy także my, jeśli ufamy Panu i pokładamy w Nim naszą nadzieję. **7** Dlatego właśnie Duch Święty mówi: „Dziś, jeśli usłyszycie głos Boga, **8** nie stawiajcie Mu oporu, jak

Izraelici podczas buntu, gdy byli kuszeni na pustyni. 9 Bóg powiedział bowiem: Wasi przodkowie wystawiali mnie na próbę chociaż na własne oczy widzieli to, czego dokonałem. Dlatego przez czterdzieści lat 10 gniewałem się na to pokolenie i powiedziałem sobie: Ci ludzie wciąż błądzą i nie chcą poznać mojej woli. 11 Rozgniewałem się i powiedziałem: Nie dotrą na miejsce, w którym przygotowałem im odpoczynek". 12 Przyjaciele, uważajcie więc, aby u kogoś z was nie pojawiła się w sercu niewiara i aby nie odsunął się od żywego Boga. 13 Codziennie zachęcajcie jedni drugich, dopóki trwa „dzisiaj", aby nikt z was nie pozwolił okłamać się grzechowi i nie zaczął sprzeciwiać się Bogu. 14 Mamy bowiem udział we wszystkim, co należy do Chrystusa, jeśli do końca będziemy Mu ufać. 15 Właśnie dlatego powiedziano: „Dziś, jeśli usłyszycie głos Boga, nie stawiajcie Mu oporu, jak Izraelici podczas buntu". 16 Kim byli ci, którzy słyszeli głos Boga, a jednak buntowali się? Czy nie byli to ludzie, którzy wcześniej pod wodzą Mojżesza wyszli z Egiptu? 17 Na kogo przez czterdzieści lat gniewał się Bóg? Czy nie na tych, którzy zgrzeszyli i poumierali na pustyni? 18 A jakich ludzi miał na myśli, mówiąc: „Nie dotrą na miejsce, w którym przygotowałem im odpoczynek", jeśli właśnie nie tych, którzy okazali nieposłuszeństwo? 19 Widzimy więc, że powodem, dla którego nie dotarli na miejsce, była ich niewiara!

4 Boża obietnica, dotycząca dojścia na miejsce odpoczynku, jest nadal aktualna, ale uważajmy na siebie, aby ktoś z nas nie został w tyle. 2 Izraelici, podobnie jak my, usłyszeli dobrą nowinę, ale nie odnieśli z niej żadnego pożytku, ponieważ nie uwierzyli w nią. 3 My natomiast dochodzimy do miejsca odpoczynku, ponieważ uwierzyliśmy w przekazaną nam dobrą nowinę. Bóg powiedział: „Rozgniewałem się i powiedziałem: Nie dotrą na miejsce, w którym przygotowałem im odpoczynek". Słowa te zostały wypowiedziane przez Boga, mimo że miejsce odpoczynku było już przygotowane od początku świata. 4 Gdzieś w Piśmie napisane jest bowiem, że w siódmym dniu stworzenia wszystko było już gotowe: „Siódmego dnia Bóg odpoczął po wykonaniu wszystkich swoich dzieł". 5 To samo Pismo mówi potem: „Nie dotrą na miejsce, w którym przygotowałem im odpoczynek". 6 Niektórzy więc dotrą na miejsce odpoczynku, inni zaś, mimo że wcześniej słyszeli dobrą nowinę, nie doszli tam, ponieważ nie byli posłuszni Bogu. 7 Wiele wieków później, Bóg, przez usta króla Dawida, ponownie przekazał cytowane już wcześniej wezwanie: „Dziś, jeśli usłyszycie głos Boga, nie stawiajcie Mu oporu". 8 Gdyby to Jozue doprowadził Izraelitów do miejsca odpoczynku, to wiele lat później Bóg nie mówiłby przecież o kolejnym miejscu odpoczynku. 9 Istnieje jednak prawdziwe miejsce odpoczynku, które Bóg przygotował dla swojego ludu. 10 Kto dochodzi tam, odpoczywa po swojej pracy, podobnie jak Bóg odpoczywał po ukończeniu dzieła stworzenia. 11 Starajmy się więc tam dotrzeć i nie bierzmy przykładu z nieposłuszeństwa Izraelitów. 12 Słowo Boże jest bowiem żywe, skuteczne w działaniu i ostrzejsze niż obosieczny miecz. Przenika ono naszą duszę, ducha, myśli i uczucia oraz odsłania nasze prawdziwe motywy oraz pragnienia serca. 13 Nikt nie jest w stanie ukryć się przed Bogiem. Stojąc przed Jego obliczem, każdy jest bowiem nagi i bezbronny. Przed Nim odpowiemy za wszystko, co uczyniliśmy. 14 Jezus, Syn Boży, wstąpił do nieba i jest naszym najwyższym kapłanem. Skoro mamy więc tak wspaniałego kapłana, niezachwianie trzymajmy się naszego wyznania wiary! 15 Chrystus, nasz kapłan, potrafi dobrze nas zrozumieć, gdy czujemy się bezradni. Będąc na ziemi, doświadczył bowiem wszystkich ludzkich trudności—z jednym wyjątkiem: nigdy nie popełnił grzechu! 16 Dlatego z otwartym sercem biegnijmy pod tron Tego, który obdarza ludzi łaską, a doświadczymy tam Bożej miłości i znajdziemy pomoc w naszych trudnościach.

5 Każdy najwyższy kapłan jest człowiekiem wybieranym po to, aby reprezentować innych ludzi przed Bogiem. Dlatego w ich imieniu składa Bogu dary i ofiary za grzechy. 2 Kapłan, sam będąc słabym człowiekiem, potrafi zrozumieć innych ludzi, którzy są nieświadomi i błądzą. 3 A składając ofiary, czyni to nie tylko za grzechy innych, ale i za własne. 4 Nie każdy jednak może być najwyższym kapłanem. Może nim zostać tylko ten, kto—podobnie jak Aaron—zostanie do tego powołany przez Boga. 5 Chrystus również nie przyznał sobie tej godności sam. Najwyższym kapłanem mianował Go bowiem sam Bóg, który powiedział do Niego: „Ty jesteś moim Synem, Ciebie dziś zrodziłem". 6 W innym miejscu Pisma zwrócił się do Niego, mówiąc: „Jesteś kapłanem na wieki, na wzór Melchizedeka". **(aiōn g165)** 7 Chrystus, będąc na ziemi, ze łzami w oczach głośno wołał do Boga, aby uratował Go od śmierci. I został wysłuchany—ze względu na swoje oddanie Bogu. 8 Chociaż był Synem Bożym, przez cierpienie nauczył się posłuszeństwa. 9 A gdy w pełni wykonał swoje dzieło, stał się

źródłem wiecznego zbawienia dla wszystkich, którzy są Mu posłuszni. **(aiōnios g166)** **10** Bóg zaś uczynił Go najwyższym kapłanem, na wzór Melchizedeka. **11** Moglibyśmy jeszcze wiele mówić na ten temat, problem jednak w tym, że wy nie chcecie słuchać. **12** Po tak długim czasie powinniście nauczać innych, a tymczasem to was nadal trzeba uczyć podstawowych prawd słowa Bożego. Jesteście jak niemowlęta, które potrzebują mleka i nie mogą jeszcze przyjmować normalnego pokarmu. **13** Ten zaś, kto ciągle żywi się tylko mlekiem, jest jak małe dziecko, które nie wie, czym jest prawość. **14** Pokarm stały jest natomiast przeznaczony dla dorosłych, którzy nauczyli się już odróżniać dobro od zła.

6 Przestańmy więc ciągle wracać do podstaw nauki o Chrystusie, a zajmijmy się sprawami bardziej zaawansowanymi. Czy wciąż mamy zajmować się tylko podstawami wiary, przypominając wam o konieczności odwrócenia się od zła i uwierzenia Bogu, **2** o chrzcie, nakładaniu rąk, zmartwychwstaniu oraz sądzie ostatecznym? **(aiōnios g166)** **3** Zresztą, jeśli taka będzie wola Boga, to wrócimy do nauczania was tych spraw. **4** Do nawrócenia nie da się bowiem nakłonić tych, którzy kiedyś już zostali oświeceni przez Boga, posmakowali Jego dobroci, doświadczyli działania Ducha Świętego, **5** zaczęli poznawać słowo Boże i dowiedzieli się o wspaniałym, przyszłym świecie, **(aiōn g165)** **6** a mimo to odwrócili się od Boga. Czyniąc to, na nowo krzyżują bowiem Syna Bożego i wystawiają Go na pośmiewisko. **7** Bóg cieszy się, gdy pole, które zostało obficie nawodnione deszczem, wydaje plon i przynosi pożytek tym, którzy je uprawiają. **8** Ale gdy rodzi tylko chwasty—jest bezużyteczne, przeklęte przez Boga i ostatecznie zostanie wypalone. **9** Kochani, chociaż piszemy wam o tym, to jednak jesteśmy przekonani, że wy przynosicie dobre owoce, godne waszego zbawienia. **10** Bóg zaś nie postępuje niesprawiedliwie i On nie zapomni o waszej pracy oraz miłości, jaką Mu okazaliście i nadal okazujecie, pomagając innym wierzącym. **11** Pragniemy, aby każdy z was był tak gorliwy aż do końca, czyli do dnia, w którym spełni się to, na co teraz z nadzieją czekamy. **12** Nie chcemy bowiem, abyście obniżali sobie poprzeczkę, ale pragniemy, byście naśladowali tych, którzy dzięki wierze i cierpliwości otrzymali od Boga wszystko, co obiecał. **13** Gdy Bóg składał obietnicę Abrahamowi, powołał się na samego siebie, nie było bowiem nikogo większego niż On. **14** Obietnica ta brzmiała następująco: „Obdarzę cię wielkim szczęściem i sprawię, że twój ród stanie się wielki”. **15** Abraham okazał cierpliwość i doczekał się spełnienia tej obietnicy. **16** Ludzie, chcąc rozwiązać jakiś spór, przysięgają na kogoś większego od siebie. **17** Dlatego Bóg, chcąc pokazać, że Jego obietnica jest niepodważalna, również złożył przysięgę. **18** A Bóg nie może złamać swojej obietnicy lub przysięgi! Dzięki temu zapewnieniu możemy więc uchwycić się Jego obietnicy, wierząc, że ją spełni. **19** Nadzieja ta jest dla naszej duszy jak kotwica dla statku—jest bowiem niewzruszona, mocna i zaczepiona za zasłoną nieba. **20** Tam właśnie wszedł Jezus, nasz reprezentant, na wieki stając się najwyższym kapłanem na wzór Melchizedeka. **(aiōn g165)**

7 Melchizedek był królem miasta Szalem i kapłanem Boga Najwyższego. To on wyszedł na spotkanie Abrahamowi, gdy ten wracał do domu po zwycięskiej bitwie z wieloma królami, i to on pobłogosławił go. **2** Wtedy Abraham dał mu dziesiątą część wszystkich zdobyczy wojennych. Imię „Melchizedek” znaczy „król prawości”, a tytuł „król Szalemu” znaczy „król pokoju”. **3** Nie wiadomo, kim byli jego rodzice i czy on sam miał dzieci. Nie wiemy też, jak się zaczęło i jak się skończyło jego życie. Na wieki pozostanie on kapłanem, podobnie jak Syn Boży. **4** Zwróćmy uwagę na wielkość Melchizedeka. Sam Abraham, nasz przodek, złożył mu dziesięcinę! **5** Kapłani Izraela, z rodu Lewiego, zgodnie z Prawem Mojżesza pobierają dziesięcinę od swoich rodaków, którzy—podobnie jak oni—są potomkami Abrahama. **6** Melchizedek zaś nie był spokrewniony z Abrahamem, a jednak przyjął od niego dziesięcinę i pobłogosławił tego, któremu sam Bóg złożył obietnicę. **7** A wiadomo przecież, że ten, kto udziela błogosławieństwa, stoi wyżej od tego, kto je przyjmuje. **8** Kapłani przyjmują dziesięciny, chociaż są zwykłymi śmiertelnikami. Melchizedek zaś wciąż żyje. **9** Można nawet powiedzieć, że Lewi, który jako pierwszy kapłan przyjmował dziesięcinę, sam—w osobie Abrahama—również złożył ją Melchizedekowi. **10** Pochodził bowiem z rodu Abrahama, który wiele lat przed jego urodzeniem spotkał się z Melchizedekiem. **11** Zgodnie z Prawem Mojżesza, kapłanami mogą być ci, którzy pochodzą z rodu Lewiego. Jeśli jednak tacy kapłani mogliby w doskonały sposób wypełniać Bożą wolę, to w jakim celu Bóg posyłałby innego kapłana, przypominającego Melchizedeka i niebędącego potomkiem Aarona? **12** Skoro zmianie ulega rodzaj kapłaństwa, to zachodzi również konieczność zmiany Prawa. **13** Chrystus należał bowiem do rodu, z którego nikt nie pełnił funkcji kapłańskich przy ołtarzu. **14** Wiadomo przecież, że nasz Pan pochodził z rodu

Judy. A Mojżesz nic nie mówił o kapłanach z tego rodu.
15 Widać więc jeszcze wyraźniej, że pojawił się nowy
kapłan, na wzór Melchizedeka. 16 Został On powołany
na kapłana nie dlatego, że pochodzi z rodu Lewiego,
ale dlatego, że żyje wiecznie. 17 Napisano bowiem:
„Jesteś kapłanem na wieki, na wzór Melchizedeka”.
(aiōn g165) 18 Dotychczasowy przepis Prawa Mojżesza
zostaje więc unieważniony jako słaby i nieskuteczny.
19 Prawo nie czyniło bowiem nikogo doskonałym.
Zamiast niego, teraz otrzymaliśmy nową, lepszą
nadzieję, dzięki której naprawdę możemy się zbliżyć
do Boga. 20 Powołaniu dotychczasowych kapłanów
nie towarzyszyła Boża obietnica. 21 Chrystus zaś
otrzymał od Boga szczególną obietnicę: „Pan przysiągł
i nie odwoła tej obietnicy: Jesteś kapłanem na wieki”.
(aiōn g165) 22 Jezus jest więc gwarantem o wiele
lepszego przymierza! 23 Tamtych kapłanów musiało
być wielu, bo śmierć przerywała ich służbę. 24 Jezus
zaś żyje wiecznie i jest kapłanem, który nie potrzebuje
następcy. (aiōn g165) 25 Dlatego też może raz na
zawsze zbawić tych, którzy dzięki Niemu przychodzą
do Boga. Zawsze bowiem żyje i w każdej chwili
wstawia się za nimi u Boga. 26 Właśnie takiego
najwyższego kapłana potrzebowaliśmy: świętego,
niewinnego, doskonałego, niebędącego grzesznikiem
i przewyższającego wszelkie niebiańskie istoty. 27 On
nie potrzebuje, jak dawni kapłani, składać codziennie
ofiar—najpierw za własne grzechy, a potem za
grzechy ludu. Uczynił to tylko raz, składając siebie
samego jako ofiarę na krzyżu. 28 Prawo Mojżesza
ustanawiało najwyższymi kapłanami ludzi, którzy
sami byli słabi. Ale Bóg, poprzez swoją obietnicę,
złożoną już po ustanowieniu Prawa, ustanowił nim
swojego Syna—On jest więc doskonałym i wiecznym
najwyższym kapłanem. (aiōn g165)

8 Można więc powiedzieć, że mamy najwyższego
kapłana, który jest w niebie i zasiada po prawej
stronie Boga. 2 Jego służba odbywa się w niebiańskiej
świątyni—jedynej prawdziwej, zbudowanej nie przez
ludzi, ale przez samego Pana. 3 Do zadań każdego
najwyższego kapłana należy składanie darów i ofiar.
Dlatego również Chrystus musiał złożyć swoją ofiarę.
4 Gdyby pełnił służbę na ziemi, nie mógłby być
kapłanem. Tu bowiem składaniem ofiar zajmują się
ci, którzy zostali do tego powołani zgodnie z Prawem
Mojżesza. 5 Oni jednak służą w świątyni, która jest
tylko niedokładną kopią tej prawdziwej w niebie. To o
niej mówił Bóg, gdy nakazał Mojżeszowi zbudować
świątynię: „Staraj się zrobić wszystko według wzoru,
jaki zobaczyłeś na górze Synaj”. 6 Chrystusowi
została jednak powierzona o wiele ważniejsza służba.
Jest On bowiem pośrednikiem o wiele ważniejszego
przymierza, opartego na obietnicach samego Boga! 7
Gdyby pierwsze przymierze było doskonałe, nie byłoby
przecież potrzeby zawierania nowego. 8 Sam Bóg,
wykazując niedoskonałość poprzedniego przymierza,
powiedział jednak: „Nadchodzi dzień—mówi Pan
—gdy zawrę nowe przymierze z mieszkańcami
Izraela i Judy. 9 Będzie to przymierze inne od
tego, które zawarłem z ich przodkami, biorąc ich za
rękę i wyprowadzając z Egiptu. Nie dotrzymali oni
warunków tamtego przymierza, więc i Ja się od nich
odwróciłem—mówi Pan. 10 Wkrótce jednak—mówi
Pan —zawrę z ludem Izraela nowe przymierze.
Moje prawa włożę w ich umysły i zapiszę je w
ich sercach. Wtedy będę ich Bogiem, a oni moim
ludem. 11 I nikt nie będzie musiał nikogo uczyć,
mówiąc: ‚Powinieneś poznać Pana’ —bo wszyscy
będą Mnie znać, zarówno mali, jak i wielcy. 12
Wówczas przebaczę im ich złe czyny i nigdy nie
będę pamiętał o ich grzechach”. 13 Bóg, mówiąc o
nowym przymierzu, uznał poprzednie przymierze za
przestarzałe. A to, co stare i nieaktualne, jest już
niepotrzebne.

9 Z pierwszym przymierzem związane były przepisy
dotyczące Bożej służby, która odbywała się
w miejscu świętym. 2 W tym celu zbudowano
bowiem świątynię. W pierwszej jej części—nazywanej
miejscem świętym—stał złoty świecznik i stół, na
którym znajdowały się chleby ofiarowane Bogu. 3 W
drugiej części, oddzielonej zasłoną—zwanej miejscem
najświętszym 4 —znajdował się złoty ołtarz, na którym
spalano wonności, i skrzynia przymierza, pokryta
czystym złotem. Wewnątrz niej znajdował się złoty
dzban z manną, laska Aarona, która kiedyś zakwitła,
oraz tablice z Dekalogiem. 5 Na skrzyni umieszczone
były posągi aniołów—cherubinów, strażników Bożej
chwały, które osłaniały skrzydłami górną część skrzyni,
zwaną przebłagalnią. Ale nie wdawajmy się teraz
w szczegóły. 6 Wszystko to było tak urządzone, że
kapłani przez cały czas mogli wchodzić do miejsca
świętego i wykonywać tam swoją służbę. 7 Do miejsca
najświętszego wchodził zaś wyłącznie najwyższy
kapłan i to tylko raz w roku. Czyniąc to, wnosił
tam z sobą krew zwierząt, ofiarowanych za grzechy
jego i całego ludu. 8 W ten sposób Duch Święty
pokazał nam, że dopóki Boża służba odbywała
się w świątyni, wejście do miejsca najświętszego
było zamknięte. 9 Jest to dla nas bardzo ważna
lekcja. Pokazuje ona, że dary i ofiary składane

Bogu, zgodnie z porządkiem starego przymierza, nie mogły udoskonalić ludzi, którzy je składali. **10** Przepisy tego przymierza odnosiły się bowiem tylko do rzeczy zewnętrznych: jedzenia, picia, obrzędów obmywania—i straciły znaczenie z chwilą nadejścia nowego przymierza. **11** Gdy przyszedł Chrystus, będący najwyższym kapłanem nowego porządku, wszedł do świątyni raz na zawsze. Nie jest to jednak ta świątynia, która została zbudowana przez ludzi i znajduje się na tym świecie, ale znacznie wspanialsza i doskonalsza, znajdująca się w niebie. **12** Co więcej, Chrystus nie wniósł do niej krwi zwierząt, ale wszedł do miejsca świętego przelewając własną krew i zapewniając nam w ten sposób wieczne zbawienie. **(aiōnios g166)** **13** Zgodnie z Prawem Mojżesza, krew zwierząt i popiół, który pozostał po złożeniu ich w ofierze, oczyszczały ludzkie ciała z grzechu. **14** O ile więc bardziej krew Chrystusa, który był bez grzechu i który przez wiecznego Ducha ofiarował samego siebie Bogu, oczyści nasze serca z czynów prowadzących do śmierci! Ona też sprawi, że będziemy żyć służąc żywemu Bogu! **(aiōnios g166)** **15** Chrystus dlatego stał się pośrednikiem nowego przymierza, aby wszyscy, których Bóg do tego powołał, otrzymali obiecany przez Niego wieczny dar. Jezus umarł bowiem po to, aby uratować ich od kary za grzechy, które popełnili w czasie dawnego przymierza. **(aiōnios g166)** **16** Aby jakikolwiek testament zaczął obowiązywać, najpierw musi umrzeć ten, kto go sporządził. **17** Dokument ten nabiera bowiem mocy dopiero po jego śmierci—jeśli zaś ten, kto go spisał, żyje, postanowienia testamentu nie obowiązują. **18** Z podobnego powodu pierwsze przymierze nie mogło obyć się bez krwi. **19** Gdy bowiem Mojżesz ogłosił ludowi wszystkie Boże Prawa, wziął do ręki gałązkę hizopu i szkarłatną wełnę, następnie zanurzył je we krwi zwierząt ofiarnych zmieszanej z wodą i pokropił nią księgę oraz cały lud. **20** Potem rzekł: „Oto krew przymierza, które zawarł z wami Bóg”. **21** Pokropił również świątynię i wszystkie naczynia przeznaczone do Bożej służby. **22** W ramach dawnego przymierza, prawie każde oczyszczenie dokonywało się poprzez krew. Przebaczenie grzechów jest bowiem niemożliwe bez przelania krwi. **23** Dlatego właśnie rzeczy będące kopią niebiańskiej rzeczywistości musiały zostać oczyszczane w taki sposób. Sama niebiańska rzeczywistość wymagała jednak doskonalszych ofiar. **24** Z tego powodu Chrystus wstąpił nie do świątyni zbudowanej przez ludzi według niebiańskiego wzoru, ale do samego nieba, aby stać się naszym reprezentantem przed Bogiem. **25** Każdy najwyższy kapłan co roku wchodzi do świątyni z krwią zwierząt ofiarnych. Chrystus zaś nie musiał wielokrotnie składać się w ofierze **26** i wiele razy—od początku istnienia świata—umierać. On pojawił się tylko raz, przy końcu czasów, składając w ofierze siebie samego. W ten sposób uratował nas od kary za grzechy. **(aiōn g165)** **27** Człowiek umiera tylko raz, a potem czeka go Boży sąd. **28** Podobnie Chrystus, tylko raz ofiarował się za grzechy wielu ludzi. Drugi raz pojawi się natomiast nie w związku z ich grzechem, ale przynosząc zbawienie tym, którzy Go oczekują.

10 Prawo Mojżesza jest tylko zapowiedzią nadchodzącej rzeczywistości. Dlatego składane co roku ofiary nigdy nie będą w stanie w doskonały sposób oczyścić tych, którzy je przynoszą. **2** Gdyby to było możliwe, ludzie przestaliby je składać, bowiem przynosząc jedną ofiarę, raz na zawsze oczyściliby się z grzechów i nie mieliby już poczucia winy. **3** Jest jednak zupełnie inaczej—coroczne ofiary przypominają ludziom o popełnionych grzechach. **4** Niemożliwe jest bowiem, aby krew zwierząt ofiarnych mogła oczyścić ludzi z win. **5** Właśnie dlatego Chrystus, przychodząc na świat, powiedział: „Nie chciałeś ofiar ani darów, ale przygotowałeś mi ciało. **6** Nie zadowalały Cię ofiary całopalne i ofiary za grzechy. **7** Wtedy powiedziałem: Boże, oto przychodzę wypełnić Twoją wolę, zgodnie z tym, co mówi o Mnie Pismo”. **8** Chrystus powiedział, że wszystkie te ofiary—mimo że są składane zgodnie z przepisami Prawa Mojżesza—nie zadowalały Boga! **9** Następnie dodał: „Oto przychodzę wypełnić Twoją wolę”. Usunął więc pierwsze przymierze, aby ustanowić nowe. **10** Jezus Chrystus, wypełniając Bożą wolę, złożył siebie samego w ofierze. W ten sposób raz na zawsze pojednał nas z Bogiem! **11** Każdy kapłan codziennie sprawuje swoją służbę i wiele razy składa te same ofiary, które jednak nie są w stanie oczyścić kogokolwiek z grzechów. **12** Natomiast Chrystus złożył tylko jedną ofiarę i na zawsze zasiadł po prawej stronie Boga, **13** gdzie czeka, aż wszyscy wrogowie padną u Jego stóp. **14** Poprzez swoją jedną ofiarę na zawsze uczynił doskonałymi tych, których pojednał z Bogiem. **15** Potwierdza to również Duch Święty, mówiąc: **16** „Wkrótce zawrę z nimi nowe przymierze —mówi Pan. Moje prawa włożę w ich serca, i zapiszę je w ich umysłach. **17** I nie będę pamiętał o ich grzechach oraz złych czynach”. **18** Skoro grzechy zostały już odpuszczone, to ofiara za nie jest niepotrzebna. **19** Przyjaciele, dzięki przelanej krwi Jezusa mamy teraz dostęp do miejsca najświętszego! **20** Poprzez

swoją śmierć, otworzył On bowiem przed nami drogę prowadzącą do życia i usunął zasłonę oddzielającą nas od miejsca najświętszego. **21** On jest najwyższym kapłanem domu Boga! **22** Przychodźmy więc do Boga ze szczerym sercem i pełnym zaufaniem. Nasze serca zostały bowiem oczyszczone ze zła, a ciała obmyte czystą wodą. **23** Nieugięcie oczekujmy spełnienia się naszej nadziei, bo Bóg zawsze dotrzymuje obietnic. **24** Troszczmy się o siebie nawzajem i zachęcajmy się do okazywania innym miłości oraz do dobrych czynów. **25** Nie opuszczajmy też naszych spotkań, jak to niektórzy mają w zwyczaju, ale dodawajmy sobie otuchy—tym bardziej, że widzimy zbliżający się dzień powrotu Pana. **26** Jeśli bowiem poznaliśmy Bożą prawdę, a dalej z rozmysłem grzeszymy, to nie ma już dla nas żadnej dodatkowej ofiary za grzechy, z której moglibyśmy skorzystać. **27** Pozostaje nam tylko oczekiwanie w strachu na Boży sąd i ogień, który pochłonie wrogów Boga. **28** Kto odrzucał Prawo Mojżesza, ponosił—bez litości—karę śmierci na podstawie zeznań dwóch lub trzech świadków. **29** Pomyślcie zatem, o ile surowsza kara spotka tego, kto podeptał ofiarę Syna Bożego, zlekceważył przelaną przez Niego krew przymierza, która pojednała Go z Bogiem, i znieważył Ducha obdarzającego łaską? **30** Wiemy dobrze, że Bóg powiedział: „To Ja wymierzam sprawiedliwość i to Ja odpłacam za zło”. Pismo mówi również: „Sam Pan osądzi swój lud”. **31** Straszna to rzecz wpaść w ręce żywego Boga! **32** Przypomnijcie sobie wcześniejsze czasy. Po tym, jak poznaliście Pana, musieliście zmagać się z wieloma trudnościami. **33** Byliście publicznie wyśmiewani, prześladowani i doświadczaliście tych samych cierpień, co inni wierzący. **34** Współczuliście uwięzionym i—pomimo utraty całego majątku—byliście pełni radości. Wiedzieliście bowiem, że w niebie macie o wiele wspanialszy i trwalszy skarb. **35** Nie porzucajcie więc waszego zaufania, bo zostanie ono nagrodzone. **36** Wytrwale wykonujcie wolę Boga, abyście otrzymali to, co obiecał. Pismo mówi bowiem: **37** „On już niedługo przyjdzie i nie spóźni się”. Bóg powiedział również: **38** „Ten, który jest prawy i należy do Mnie, będzie żył dzięki wierze. Jeśli jednak odwróci się ode Mnie, straci Moją przychylność”. **39** My jednak nie należymy do tych, którzy odwracają się od Pana i ściągają na siebie zgubę. Przeciwnie, należymy do tych, którzy wierzą Mu i dostępują zbawienia.

11 Wiara jest gwarancją spełnienia się naszej nadziei i dowodem na istnienie niewidzialnej rzeczywistości. **2** Ze względu na nią, w przeszłości Bóg okazywał przychylność naszym przodkom. **3** Dzięki wierze wiemy, że cały wszechświat powstał na rozkaz Boga i że wszystko, co widzimy, wzięło swój początek ze świata, którego nie widać. **(aiōn g165)** **4** Dzięki wierze Abel złożył lepszą ofiarę niż Kain. Bóg zaś—przyjmując dar Abla—potwierdził jego prawość. Choć on sam umarł, jego wiara nadal przemawia, będąc przykładem dla innych. **5** Również dzięki wierze Bóg zabrał do siebie Henocha, który nie doświadczył śmierci. Nikt nie mógł go odnaleźć na ziemi, bo został zabrany przez Boga. Ale zanim to się stało, Bóg potwierdził, że obdarzył go swoją przychylnością. **6** Bez wiary nie można bowiem podobać się Bogu. Każdy, kto chce do Niego przyjść, musi więc uwierzyć, że On istnieje i nagradza tych, którzy Go szukają. **7** Dzięki wierze Noe zbudował okręt, aby ratować swoją rodzinę. Usłyszał bowiem o tym, co miało się wydarzyć, i głęboko się tym przejął. Jego wiara stała się wyrokiem dla reszty świata, dla niego zaś—podstawą Bożej przychylności. **8** Dzięki wierze Abraham posłuchał Boga i wyruszył do kraju, który miał otrzymać od Niego w darze. Poszedł, nie wiedząc nawet, dokąd idzie. **9** Dzięki wierze zamieszkał tam jako cudzoziemiec. Podobnie postąpili Izaak i Jakub, którzy również otrzymali tę samą obietnicę od Boga. **10** Abraham był posłuszny Bogu, ponieważ czekał na miasto zbudowane na trwałych fundamentach, którego architektem i budowniczym jest sam Bóg. **11** Dzięki wierze Sara, która nie mogła mieć dzieci, pomimo podeszłego wieku zaszła w ciążę. Uznała bowiem, że Bóg, który złożył jej obietnicę, jest godny zaufania. **12** Dzięki temu z jednego człowieka—Abrahama, męża Sary—Bóg wywiódł cały naród Izraela. Mimo że Abraham był już bliski śmierci, Bóg uczynił go ojcem narodu, który jest tak liczny, jak gwiazdy na niebie i piasek na brzegu morza. **13** Wymienieni tu ludzie wiary umarli i nie doczekali się spełnienia wszystkich obietnic. Ujrzeli je jednak z daleka i ucieszyli się z tego. Uznali też, że na tej ziemi są jedynie cudzoziemcami i wędrowcami, będącymi z dala od domu. **14** Pokazali przez to, że szukają prawdziwej ojczyzny. **15** Nie mieli jednak na myśli jakiegoś ziemskiego kraju, który wcześniej opuścili. Gdyby bowiem tak było, mogliby przecież do niego wrócić. **16** Ojczyzną, do której zmierzali, był jednak prawdziwy dom w niebie. Dlatego Bóg nie wstydzi się mówić, że jest ich Bogiem. Dla nich też zbudował w niebie miasto. **17** Dzięki wierze Abraham, gdy był poddany próbie, ofiarował na ołtarzu swojego jedynego syna, Izaaka. Uczynił to, mimo że wcześniej otrzymał obietnicę: **18** „Twoi potomkowie będą się

wywodzić od Izaaka”, 19 był bowiem przekonany, że Bóg jest w stanie ożywić jego syna. I właśnie dlatego odzyskał go. 20 Dzięki wierze Izaak pobłogosławił przyszłość Jakuba i Ezawa—swoich synów. 21 Jakub zaś, umierając, dzięki wierze pobłogosławił synów Józefa i—podpierając się laską—oddał pokłon Bogu. 22 Z kolei Józef, będąc bliski śmierci, dzięki wierze wspomniał o przyszłym wyjściu Izraelitów z Egiptu i polecił, aby zabrano wówczas z Egiptu jego prochy. 23 Dzięki wierze rodzice nowo narodzonego Mojżesza ukrywali go przez trzy miesiące. Widzieli bowiem, że Bóg dał im wyjątkowe dziecko, i nie przestraszyli się rozkazów faraona. 24 Mojżesz zaś, gdy dorósł, dzięki wierze nie zgodził się, by uznano go za syna córki faraona. 25 Wolał cierpieć razem z ludem Bożym niż korzystać z przemijających przyjemności grzechu. 26 Uznał bowiem, że bycie poniżonym ze względu na Chrystusa jest warte więcej, niż wszystkie skarby Egiptu. Oczekiwał bowiem nagrody od Boga. 27 To dzięki wierze opuścił Egipt i nie przestraszył się gniewu faraona, dostrzegał bowiem to, czego inni nie widzieli. 28 Dzięki wierze również zarządził Paschę i nakazał Izraelitom oznaczyć drzwi krwią baranka. Dzięki temu anioł, który uśmiercał najstarszych synów we wszystkich rodzinach, oszczędził Izraelitów. 29 Dzięki wierze Izraelici suchą stopą przeszli Morze Czerwone, mimo że ścigający ich Egipcjanie zostali pochłonięci przez wodę. 30 Gdy zaś Izraelici przez siedem dni chodzili wokół Jerycha, mury miasta runęły również dzięki ich wierze. 31 Rachab, prostytutka z Jerycha, która udzieliła schronienia izraelskim zwiadowcom, dzięki swojej wierze ocaliła życie i nie zginęła razem z mieszkańcami miasta, okazującymi nieposłuszeństwo Bogu. 32 Czy muszę przytaczać dalsze przykłady? Zbyt wiele czasu zabrałoby mi pisanie o Gedeonie, Baraku, Samsonie, Jeftem, Dawidzie, Samuelu i o prorokach. 33 To dzięki wierze pokonali oni wrogie królestwa, byli sprawiedliwymi władcami, doświadczyli spełnienia Bożych obietnic, zamknęli paszcze lwom, 34 zgasili wielkie płomienie ognia, uniknęli śmierci w walce, przezwyciężyli swoją bezsilność, okazali odwagę w czasie walki, a nawet zmusili do ucieczki całe armie. 35 Dzięki ich wierze niektóre kobiety odzyskały zmarłych członków rodziny. Ale byli i tacy, którzy zostali zamęczeni na śmierć i nie przyjęli oferowanej im wolności. Wiedzieli bowiem, że zmartwychwstaną do wiecznego życia. 36 Innych poniżano i biczowano, zakuwano w kajdany i zamykano w więzieniach. 37 Byli obrzucani kamieniami, przerzynani piłą, zabijani mieczem. Musieli ukrywać się w norach i jaskiniach, a ich jedynym ubraniem były owcze i kozie skóry. Cierpieli niedostatek i byli prześladowani oraz poniżani przez innych, chociaż cały świat nie był ich godny! 39 Wszyscy oni, choć wierzyli, nie doczekali spełnienia obietnic. 40 Bóg zaplanował bowiem coś jeszcze lepszego i nie chciał, aby tylko oni—bez nas—osiągnęli ten cel.

12 Skoro otacza nas tak wielu ludzi wiary, odrzućmy wszystko, co nam przeszkadza—a zwłaszcza grzech—i wytrwale biegnijmy do mety w tych zawodach życia. 2 Wpatrujmy się w Jezusa, który jest początkiem i celem naszej wiary. On zgodził się ponieść haniebną śmierć na krzyżu, bo wiedział, jaka potem spotka Go radość. Teraz zaś zasiada w niebie, po prawej stronie Boga. 3 Pomyślcie jednak, jaką wrogość okazali Mu wcześniej grzeszni ludzie! I nie pozwólcie, aby cokolwiek zniechęciło was lub doprowadziło do upadku! 4 Przecież dotychczas, w walce z grzechem, nie musieliście przelewać ani kropli krwi. 5 Nie zapominajcie o wezwaniu, które Bóg skierował do was, jako do swoich dzieci: „Moje dziecko, gdy Pan wymierza ci karę, nie lekceważ tego. A gdy zwraca ci uwagę na grzech, nie załamuj się. 6 Pan bowiem karze wszystkich, których kocha, i dyscyplinuje tych, których uważa za swoje dzieci”. 7 Bądźcie cierpliwi, gdy Bóg wymierza wam karę, znaczy to bowiem, że postępuje z wami jak ze swoimi dziećmi. Czy istnieje dziecko, które jeszcze nigdy nie było ukarane przez swojego ojca? 8 Jeśli nigdy nie byliście karani przez Boga—a przecież dyscyplinuje On wszystkich wierzących—to znaczy, że nie jesteście Jego prawdziwymi dziećmi! 9 Gdy byliśmy dziećmi, nasi ojcowie wymierzali nam kary, a przecież szanujemy ich. Czy nie powinniśmy więc pozwolić naszemu duchowemu Ojcu, aby On również wychowywał nas i prowadził do wiecznego życia? 10 Ojcowie karali nas, aby jak najlepiej przygotować nas do krótkiego przecież życia na tym świecie. Bóg zaś czyni to dla naszego dobra, abyśmy byli święci—tak jak On! 11 Gdy spotyka nas kara, nie czujemy radości, ale ból. Potem jednak, dzięki tej karze, w naszym życiu pojawia się pokój i prawość. 12 Podnieście więc osłabione ręce, wyprostujcie zdrętwiałe kolana 13 i idźcie prostą drogą. A wtedy ci, którzy kroczą za wami, nawet jeśli kuleją, nie upadną, ale również nabiorą sił. 14 Żyjcie ze wszystkim w zgodzie i prowadźcie święte życie, bez tego bowiem nikt nie zobaczy Pana. 15 Uważajcie też, aby nikt z was nie pozbawił się Bożej łaski. Nie pozwólcie też, aby w waszych sercach zakorzeniło się i rozrosło zgorzknienie,

szkodzące innym ludziom. 16 Niech nikt z was nie
będzie tak niemoralny lub bezbożny jak Ezaw, który
za jeden posiłek sprzedał prawo do szczególnego
błogosławieństwa, które—jako najstarszy syn—miał
otrzymać od swojego ojca. 17 Wiecie przecież, że
potem, gdy je chciał odzyskać, został odrzucony.
Gorzko żałował swojego czynu, ale było już za późno
na jakąkolwiek zmianę. 18 Nie zbliżyliście się do
góry Synaj, której można dotknąć. Nie widzieliście
też buchającego z niej ognia, nie zobaczyliście też
ciemności, mroku i strasznej burzy, 19 nie słyszeliście
również dźwięku trąby i potężnego głosu. Izraelici,
gdy usłyszeli ten głos, błagali, aby zamilkł. 20
Przeraził ich bowiem nakaz: „Nawet zwierzę, które
dotknie tej góry, musi zostać ukarane śmiercią”. 21
Wszystko to było tak przerażające, że nawet Mojżesz
powiedział: „Cały trzęsę się ze strachu!”. 22 Wy jednak
zbliżyliście się do góry Syjon i do miasta żywego
Boga, czyli do niebiańskiej Jerozolimy. W mieście tym
niezliczone rzesze aniołów uczestniczą w uroczystym
zgromadzeniu. 23 Są tam także ci, którzy jako pierwsi
zostali wybrani przez Boga i których imiona zostały
zapisane w niebie. Jest tam również sam Bóg, który
jest sędzią wszystkich ludzi. Są tam także duchy
prawych, którzy osiągnęli już doskonałość. 24 W
mieście tym jest również obecny Jezus—pośrednik
nowego przymierza, którego przelana krew znaczy
wiele więcej niż krew Abla. 25 Uważajcie, żeby nie
odwrócić się od Tego, który do was przemawia.
Izraelici nie słuchali Mojżesza, który mówił do nich
tu, na ziemi—i nie uniknęli kary. Jeśli więc my
odwrócimy się od Tego, który przemawia do nas z
nieba, tym bardziej zostaniemy za to ukarani przez
Boga. 26 Za pierwszym razem, gdy Bóg przemówił
do ludzi, od Jego głosu zadrżała ziemia. Teraz zaś,
zapowiedział On: „Ponownie wstrząsnę ziemią i
niebem”. 27 Słowo „ponownie” oznacza, że wszystko
to, co jest zniszczalne, zostanie przemienione, a
przetrwa tylko to, co jest niezniszczalne. 28 Skoro więc
otrzymaliśmy niezniszczalne królestwo, okazujmy
Bogu wdzięczność, cześć i respekt. 29 Nasz Bóg jest
bowiem tak potężny, jak ogień, który może wszystko
pochłonąć.

13 Kochajcie się jak bracia 2 i zawsze bądźcie
gościnni. Postępując tak, niektórzy—zupełnie
nieświadomie—gościli u siebie aniołów. 3 Okazujcie
pomoc tym z was, którzy—z powodu wierności
Chrystusowi—trafili do więzienia. Troszczcie się
również o cierpiących, sami przecież również dobrze
wiecie, co to znaczy cierpienie. 4 Niech wszyscy cenią
związek małżeński, a małżonkowie niech będą sobie
wierni. Bóg ukarze bowiem tych, którzy dopuszczają
się niewierności i rozwiązłości seksualnej. 5 Nie
bądźcie zachłanni. Wręcz przeciwnie, cieszcie się z
tego, co macie. Bóg powiedział przecież: „Nie porzucę
cię i nigdy cię nie opuszczę”. 6 Śmiało możemy
mówić: „Pan mi pomaga, więc nie będę się niczego
bał, Co może mi zrobić człowiek?”. 7 Przypominajcie
sobie swoich przywódców duchowych, którzy uczyli
was słowa Bożego. Pamiętając, jak odeszli, bierzcie
z nich przykład. Tak jak oni, wierzcie Panu! 8
Jezus Chrystus nigdy się nie zmienia. W przeszłości
był dokładnie taki sam, jaki jest dziś i jaki będzie
w przyszłości. **(aiōn g165)** 9 Dlatego nie dajcie się
oszukać różnym nowym, obcym naukom. Całym
sercem polegajcie na łasce Boga, a nie na przepisach
dotyczących spożywania różnych pokarmów. Tym,
którzy się do nich zastosowali, nie przyniosły one
żadnego pożytku. 10 My zaś mamy dostęp do ołtarza,
z którego nie mogą jeść ci, którzy służą w ziemskiej
świątyni. 11 Zgodnie z Prawem Mojżesza, najwyższy
kapłan przynosi do świątyni krew zwierząt składanych
w ofierze za grzechy. Ciała tych zwierząt spala się
natomiast poza obozem. 12 Dlatego również Jezus
cierpiał i umarł poza murami miasta, aby własną
krwią pojednać ludzi z Bogiem. 13 Wyjdźmy więc
i my do Niego—na zewnątrz, aby mieć udział w
hańbie, której doświadczył. 14 Ten świat nie jest
naszym domem, czekamy bowiem na ten, który
nadejdzie. 15 Dlatego zawsze składajmy Bogu ofiarę
chwały—wołajmy do Niego, oddając Mu cześć w
imieniu Jezusa! 16 Pamiętajcie też o czynieniu dobra
i pomaganiu innym—takie ofiary podobają się Bogu!
17 Okazujcie posłuszeństwo waszym duchowym
przywódcom. Oni bowiem dbają o wasze dobro
i odpowiadają za to przed Bogiem. Pomóżcie im
wykonywać to zadanie z radością i bez narzekania.
Jeśli jednak sprawicie, że popadną przez was w
przygnębienie, nie będą w stanie okazywać wam
potrzebnej pomocy. 18 Módlcie się za nas, jesteśmy
bowiem przekonani, że mamy czyste sumienie, i
nadal chcemy we wszystkim dobrze postępować. 19
Szczególnie zachęcam was do modlitwy o to, abym jak
najszybciej mógł do was przybyć. 20 Niech Bóg, który
obdarza ludzi pokojem, uzdalnia was do wszelkiego
dobra, abyście wykonywali Jego wolę! Niech sprawi
też, abyście—dzięki Jezusowi Chrystusowi—pragnęli
czynić wszystko to, co Mu się podoba. On ożywił
Jezusa—naszego Pana i wielkiego Pasterza—oraz
przypieczętował przymierze z nami Jego krwią. Jemu
niech będzie wieczna chwała. Amen! **(aiōn g165, aiōnios**

g166) **22** Przyjaciele, przyjmijcie ten krótki list jako słowo zachęty. **23** Wiedzcie, że Tymoteusz, nasz drogi przyjaciel, wyszedł już z więzienia. Jeśli wkrótce do mnie przybędzie, odwiedzimy was obydwaj. **24** Przekażcie pozdrowienia waszym przywódcom i wszystkim świętym. Pozdrawiają was wierzący z Italii. **25** Niech Bóg obdarza was wszystkich swoją łaską!

Jakuba

1 Ja, Jakub, sługa Boga i Pana, Jezusa Chrystusa,
pozdrawiam wierzących, którzy pochodzą z
dwunastu pokoleń Izraela, i są rozproszeni po całym
świecie. **2** Moi przyjaciele, cieszcie się, gdy spotykają
was rozmaite trudności! **3** Każda próba waszej
wiary sprawia bowiem, że stajecie się bardziej
wytrwali. **4** Gdy zaś wasza wytrwałość będzie w
pełni ukształtowana, wy sami będziecie dojrzali,
w pełni rozwinięci i pozbawieni wszelkich wad. **5**
Jeżeli zaś ktoś z was potrzebuje w życiu mądrości,
niech poprosi o nią Boga, który chętnie udziela jej
wszystkim ludziom. **6** Prosząc, niech jednak wierzy, że
ją otrzyma, i niech nie wątpi w to. Wątpiący człowiek
podobny jest bowiem do morskiej fali, miotanej
wiatrem w różne strony. **7** Nie powinien on oczekiwać,
że cokolwiek otrzyma od Pana, **8** jest bowiem
wewnętrznie rozdarty, a jego postawa jest chwiejna.
9 Wierzący, który jest biedny, może być z tego dumny.
Biedni cieszą się bowiem szczególną przychylnością
Boga. **10** Bogaty niech natomiast pamięta, że przed
Bogiem jego majątek nie ma żadnej wartości i że
jego ziemski blask niebawem przeminie—podobnie
jak piękno kwiatu, który szybko więdnie. **11** Żar
słońca wysusza roślinę oraz jej kwiaty i szybko
tracą one swoje piękno. Podobnie jest z bogatym
człowiekiem—szybko przemija i nikt nie pamięta o
jego sukcesach. **12** Szczęśliwy jest zaś człowiek, który
opiera się pokusom. Jego wiara jest wypróbowana, o
on sam otrzyma wieniec życia, przyrzeczony tym,
którzy kochają Boga. **13** Doświadczając pokus, niech
nikt nie mówi jednak: „To Bóg nakłania mnie do
złego”. Bóg bowiem ani sam nie doświadcza pokus,
ani też nikogo nie nakłania do czynienia zła. **14** Każdy
jest bowiem kuszony przez tkwiące w nim pragnienia,
które go nęcą i popychają do działania. **15** Pragnienia
te prowadzą człowieka do grzechu, grzech zaś—do
śmierci. **16** Nie dajcie się zatem, kochani przyjaciele,
wprowadzić w błąd. **17** Wszystko, co jest dobre i
doskonałe, pochodzi z nieba—od Boga, Stwórcy
wszystkich gwiazd. On nigdy się nie zmienia i nic
nie może przyćmić jego blasku. **18** To On, posyłając
do nas słowo prawdy, zrodził nas do nowego życia,
abyśmy stali się najlepszą częścią Jego stworzenia.
19 Kochani przyjaciele, bądźcie bardziej skłonni do
słuchania, niż do mówienia lub wybuchania gniewem.
20 Gniewając się, człowiek nie czyni bowiem tego, co
podoba się Bogu. **21** Wyrzućcie więc ze swojego życia
wszelki brud oraz zło i z pokorą przyjmijcie zasadzone
w was słowo Boże, które może doprowadzić was do
zbawienia. **22** Wprowadzajcie je jednak w czyn, a nie
bądźcie słuchaczami, którzy tylko udają, że słuchają.
23 Człowiek, który słucha słowa, ale nie wprowadza
go w życie, przypomina bowiem kogoś, kto przegląda
się w lustrze. **24** Popatrzy na siebie i odchodzi,
zapominając, jak wygląda. **25** Natomiast ten, kto
poznał doskonałe prawo dające wolność i przestrzega
go, nie jest słuchaczem, który szybko zapomina o
tym, co słyszał. Wręcz przeciwnie—wprowadza słowo
w czyn a Bóg pobłogosławi jego działanie. **26** Jeśli
ktoś uważa się za pobożnego człowieka, a nie panuje
nad swoim językiem, to oszukuje siebie samego, a
jego pobożność jest bezużyteczna. **27** Prawdziwa i
czysta pobożność, której oczekuje Bóg, nasz Ojciec,
polega na pomaganiu sierotom i wdowom w ich
ciężkiej sytuacji oraz nieuleganiu złym wpływom tego
świata.

2 Moi przyjaciele, jeśli wierzycie Jezusowi
Chrystusowi, naszemu Panu, nie możecie
traktować jednych ludzi inaczej niż drugich. **2** Załóżmy,
że na wasze spotkanie przychodzi ktoś bogaty, dobrze
ubrany, z sygnetami na palcach, oraz ktoś biedny, w
starym i zniszczonym ubraniu. **3** Wy zaś patrzycie
na dobre ubranie tego pierwszego i mówicie: „Siądź
tu z przodu, na honorowym miejscu”. Do biednego
zaś mówicie: „Stań sobie tam z boku albo usiądź
na podłodze”. **4** Czy, postępując tak, nie stajecie
się niesprawiedliwymi sędziami, dzielącymi ludzi na
lepszych i gorszych? **5** Moi kochani przyjaciele,
posłuchajcie mnie uważnie. Czy Bóg nie wybrał
właśnie biednych, aby—dzięki wierze—stali się bogaci
i otrzymali królestwo, obiecane przez Boga tym, którzy
Go kochają? **6** Wy jednak gardzicie biednymi. A czy
to nie bogaci gnębią was i oskarżają przed sądem? **7**
Czy to nie oni śmieją się z Tego, który jest waszym
Panem? **8** Jeśli jednak kierujecie się królewskim
przykazaniem Pisma, które mówi: „Kochaj innych
ludzi jak samego siebie!”, to postępujecie właściwie.
9 Jeżeli jednak dzielicie ludzi na lepszych i gorszych,
popełniacie grzech, i w świetle Prawa jesteście
przestępcami. **10** Ten bowiem, kto przestrzega
całego Prawa, a przekroczy tylko jedno z przykazań,
ponosi taką sama winę jak ten, kto złamał wszystkie
przykazania. **11** Bóg, który powiedział: „Bądź wierny
w małżeństwie!”, powiedział także: „Nie zabijaj!”. Jeśli
więc jesteś wierny w małżeństwie, ale zabiłeś kogoś,
zgodnie z Prawem jesteś przestępcą. **12** Mówcie więc
i postępujcie tak, abyście zostali dobrze osądzeni na
podstawie prawa dającego wolność. **13** Ten bowiem,

kto nie okazywał innym miłości, sam również jej nie doświadczy. Miłość jest ważniejsza niż sąd. **14** Moi przyjaciele, jaki jest sens mówić, że się wierzy Bogu, jeśli ta wiara nie przejawia się w czynach? Czy taka wiara może kogoś zbawić? **15** Załóżmy, że ktoś z wierzących—mężczyzna lub kobieta—nie ma pieniędzy na ubranie i jedzenie. **16** Wtedy ktoś z was powie im: „Bądźcie dobrej myśli! Mam nadzieję, że uda wam się zdobyć coś do ubrania i jedzenia”, sam jednak nie da im tego, czego potrzebują. Czy jego słowa będą miały wtedy jakieś znaczenie? **17** Podobnie jest z wiarą. Jeśli nie wypływają z niej dobre czyny, znaczy to, że jest martwa. **18** Ktoś jednak może powiedzieć: „Jeden wierzy Bogu, a drugi czyni dobro”. Jak jednak udowodnisz, że wierzysz Bogu, skoro z twojej wiary nie wypływają żadne dobre czyny? Ja właśnie poprzez moje czyny pokazuję, że wierzę Bogu! **19** Twierdzisz, że wierzysz w istnienie Boga? To dobrze, ale demony też w to wierzą, a mimo to drżą ze strachu. **20** Niemądry człowieku! Czy mam ci udowodnić, że wiara, z której nie wypływają dobre czyny, jest bezużyteczna? **21** Czy Abraham, nasz przodek, nie został uniewinniony przez Boga na podstawie czynu? Złożył przecież swojego syna, Izaaka, na ołtarzu ofiarnym! **22** Widzisz więc, że jego wiara była ściśle powiązana z czynami i właśnie dzięki nim stała się doskonała. **23** W ten sposób wypełniły się następujące słowa Pisma: „Abraham uwierzył Bogu i został uniewinniony”. Co więcej, Abraham został nawet nazwany przyjacielem Boga! **24** Widzicie więc, że człowiek zostaje uniewinniony również na podstawie jego czynów, a nie tylko wiary. **25** Kolejny przykład stanowi Rachab, prostytutka z Jerycha. Czy nie została ona uniewinniona na podstawie jej czynu? Udzieliła przecież schronienia izraelskim zwiadowcom i wskazała im drogę ucieczki! **26** Ciało, w którym nie ma ducha, jest martwe. Podobnie jest z wiarą—jeśli nie wypływają z niej dobre czyny, jest martwa.

3 Moi przyjaciele, niech niewielu z was dąży do tego, aby nauczać innych. Pamiętajcie, że my, nauczający, będziemy sądzeni surowiej niż inni. **2** Wszyscy dopuszczamy się wielu grzechów. Jeśli jednak ktoś nie grzeszy w mowie, znaczy to, że stał się człowiekiem w pełni dojrzałym—potrafiącym panować także nad całym sobą. **3** Wkładając koniowi do pyska małe wędzidło, sprawiamy, że jest nam posłuszny i możemy kierować całym jego ciałem. **4** Również ogromne statki, żeglujące dzięki silnym wiatrom, zmieniają kurs zgodnie z wolą sternika, który posługuje się małym sterem. **5** Podobnie język, choć jest małą częścią ciała, potrafi wiele zdziałać. Wielki pożar lasu rozpoczyna się od małego płomienia, **6** a język jest właśnie jak płomień ognia—jest pełen zła i niszczy całe ciało. On rozpala w nas szalejący żywioł, prowadzący do zniszczenia i klęski, a źródłem tego ognia jest samo piekło. **(Geenna g1067)** **7** Ludzie są w stanie ujarzmić wszelkie gatunki dzikich zwierząt, ptaków, gadów i morskich stworzeń, **8** ale nikt nie potrafi ujarzmić języka—pełnego niepohamowanego zła i śmiercionośnej trucizny. **9** Naszym językiem wielbimy Pana i Ojca, a jednocześnie przeklinamy ludzi, stworzonych na obraz Boga. **10** Te same usta życzą innym szczęścia i przeklinają ich. Tak, moi przyjaciele, być nie może! **11** Czy z jakiegokolwiek źródła wypływa jednocześnie woda słodka i gorzka? **12** Czy drzewo figowe może zaowocować oliwkami, a winorośl figami? Czy ze słonego źródła może wypływać słodka woda? **13** Czy jest wśród was ktoś, kto uważa się za mądrego i rozsądnego? Jeśli tak, niech udowodni to dobrymi czynami, pełnymi łagodności i mądrości. **14** A skoro macie w sercach gorzką zazdrość i wrogość, to przynajmniej nie zasłaniajcie się kłamstwem lub przechwałkami. **15** Taka „mądrość” nie pochodzi z nieba, ale z ziemi, od ludzi i od demonów. **16** Tam zaś, gdzie jest zazdrość i wzajemna wrogość, tam panuje chaos i wszelkie zło. **17** Mądrość, która pochodzi z nieba, jest przede wszystkim czysta i dąży do pokoju. Jest łagodna i otwarta, pełna miłości i dobrych czynów, bezstronna i szczera. **18** Ci zaś, którzy sieją pokój, jako plon będą zbierać prawość.

4 Jaki jest powód kłótni i walk, które między sobą prowadzicie? Czy nie są to złe pragnienia, walczące o władzę nad waszym ciałem? **2** Pragniecie rzeczy, których nie macie. Zabijacie się o nie i zazdrościcie ich sobie nawzajem. Kłócicie się o nie i walczycie z sobą, ale i tak nie udaje wam się ich zdobyć. Nie macie ich, bo nie prosicie o nie Boga. **3** A gdy prosicie, też nie otrzymujecie ich, bo wasze motywy są złe. Chcecie bowiem zaspokoić swoje własne pragnienia. **4** Jesteście niewierni Bogu! Czy nie wiecie, że przyjaźń z grzesznym światem oznacza nieprzyjaźń z Bogiem? Kto więc pragnie być przyjacielem tego świata, staje się nieprzyjacielem Boga! **5** Czy uważacie, że bez znaczenia są słowa Pisma: „Pan jest zazdrosny o ducha, którego w nas umieścił”? **6** To On obdarza was przecież swoją wielką łaską. Pismo mówi bowiem: „Bóg przeciwstawia się tym, którzy się wywyższają, a uniżonym okazuje swoją łaskę”. **7** Poddajcie się więc Bogu. Przeciwstawcie

się natomiast diabłu, a ucieknie od was. 8 Zbliżcie
się do Boga, a On zbliży się do was. Umyjcie ręce,
grzesznicy, i oczyśćcie serca, obłudnicy! 9 Smućcie
się, płaczcie i rozpaczajcie! Niech wasz pusty śmiech
i próżna radość zamienią się w prawdziwy żal. 10
Uniżcie się przed Panem, a On was wywyższy. 11
Przyjaciele, nie obmawiajcie się nawzajem. Ktoś, kto
obmawia lub potępia innego wierzącego, obmawia
i potępia Prawo. A jeśli wydajesz wyrok na Prawo,
nie jesteś jego wykonawcą, ale sędzią. 12 Jedynym
prawodawcą oraz sędzią jest jednak Bóg. I tylko
On może zbawić lub potępić człowieka. Ty zaś,
kim jesteś, że ośmielasz się potępiać innych? 13 A
teraz słuchajcie wy, którzy mówicie: „Dziś lub jutro
wyjeżdżamy do tego miasta, przez rok będziemy
tam prowadzić interesy i osiągniemy duże zyski”.
14 Przecież nawet nie wiecie, co was spotka jutro!
Jesteście jak poranna mgła, która pojawia się na
chwilę, a potem znika bez śladu. 15 Opamiętajcie
się więc i mówcie: „Jeśli Pan pozwoli i będziemy
żyć, to zajmiemy się tym lub tamtym”. 16 Dotychczas
bowiem z dumą opowiadacie o waszych planach, a
każda taka postawa jest zła. 17 Grzeszy również ten,
kto mogąc czynić dobro, nie robi tego.

5 Teraz posłuchajcie wy, nieuczciwi bogacze:
Nadchodzi dla was czas płaczu i nieszczęścia.
2 Wasze bogactwo traci wartość, a wasze drogie
ubrania zjadają mole. 3 Wasze srebro i złoto pokrywa
się śniedzią, która będzie dowodem przeciwko wam i
będzie was palić jak ogień. Zgromadziliście bogactwo,
ale czas tego świata się kończy. 4 Pieniądze, których
nie zapłaciliście robotnikom pracującym na waszych
polach, są teraz dowodem przeciwko wam. Pan w
niebie usłyszał bowiem ich rozpaczliwe wołanie o
pomoc. 5 Żyliście tu na ziemi w dobrobycie i luksusie.
Teraz jednak jesteście jak utuczone zwierzęta,
prowadzone na ubój. 6 Skazaliście i zabiliście prawych
ludzi, którzy nie byli nawet w stanie się bronić. 7
Przyjaciele, bądźcie cierpliwi, oczekując powrotu
naszego Pana. Rolnik musi cierpliwie czekać na swe
cenne plony, aż nadejdzie pora żniw. 8 Bądźcie więc
i wy cierpliwi. Nabierzcie odwagi, bo czas nadejścia
Pana jest już bliski. 9 Nie narzekajcie też jedni na
drugich, bo zostaniecie za to osądzeni. Sędzia stoi
już przed drzwiami! 10 Niech dawni prorocy, którzy
przemawiali w imieniu Pana, będą dla was wzorem
wytrwałości i cierpliwości. 11 Uważamy przecież za
szczęśliwych tych, którzy wytrwali w cierpieniach.
Słyszeliście o wytrwałości Hioba i wiecie, jak Pan
uwolnił go w końcu od cierpienia. On jest bowiem
pełen współczucia i miłości. 12 Moi przyjaciele,
chciałbym dać wam jeszcze jedną, bardzo ważną
radę: Nie przysięgajcie—ani na niebo, ani na ziemię,
ani na cokolwiek innego. Mówcie po prostu „tak”
lub „nie”, abyście nie zgrzeszyli i nie zostali ukarani
przez Boga. 13 Jeśli ktoś z was cierpi, niech się
modli. Jeśli ktoś jest pełen radości, niech uwielbia
Pana, śpiewając Mu pieśni. 14 Jeśli ktoś choruje,
niech wezwie starszych kościoła, aby się za niego
modlili, namaszczając go olejem w imieniu Pana.
15 Ich modlitwa, wypowiedziana z wiarą, uleczy
chorego i Pan przywróci mu zdrowie. A jeśli chory
zgrzeszył, Bóg mu przebaczy. 16 Wyznawajcie jedni
drugim swoje grzechy i módlcie się za siebie, abyście
byli uzdrowieni. Modlitwa prawego człowieka ma
bowiem wielką moc. 17 Eliasz, mimo że był zwykłym
człowiekiem, modlił się, aby nie padało. I został
wysłuchany: przez trzy i pół roku nie było deszczu! 18
Potem modlił się o deszcz i znów Bóg wysłuchał jego
modlitwy: zaczęło padać i ziemia wydała plony. 19
Moi przyjaciele, jeśli ktoś z was zabłądzi i zejdzie z
drogi prawdy, pomóżcie mu wrócić do Boga! Czyniąc
to, uratujecie go od śmierci i przyczynicie się do
przebaczenia wielu jego grzechów.

I Piotra

1 Ja Piotr, apostoł Jezusa Chrystusa, piszę do wybranych, którzy jako cudzoziemcy mieszkają na obczyźnie: w Poncie, Galicji, Kapadocji, Azji i Bitynii. **2** Bóg Ojciec, zgodnie ze swoim odwiecznym postanowieniem, wybrał was i przeznaczył do świętego życia w Duchu oraz do posłuszeństwa. On również, dzięki krwi przelanej przez Jezusa Chrystusa, oczyścił was z grzechów. Niech Jego łaska i pokój wydają wśród was coraz większy owoc! **3** Chwała niech będzie Bogu—Ojcu naszego Pana, Jezusa Chrystusa—który w swojej ogromnej miłości zrodził nas do nowego życia. On, dzięki zmartwychwstaniu Chrystusa, dał nam żywą nadzieję na przyszłość **4** i przygotował dla was bezcenny dar w niebie—niezniszczalny, nieskażony i nietracący blasku! **5** Uwierzyliście Bogu, dlatego On będzie was chronił swoją potężną mocą—do czasu, w którym objawi wszystkim wasze zbawienie. **6** Cieszcie się więc, mimo że teraz różne chwilowe trudności sprawiają wam smutek. **7** Dzięki nim jednak wasza wiara oczyszcza się i staje się cenniejsza od nietrwałego złota, które również oczyszcza się w ogniu. Gdy więc Jezus Chrystus powtórnie się objawi, wasza wiara zostanie doceniona i otoczona chwałą. **8** Wiem, że chociaż nie widzieliście Pana, to bardzo Go kochacie. Teraz nadal Go nie widzicie, ale wierzycie Mu i doznajecie niezmiernej, cudownej radości **9** z powodu waszego zbawienia. Ono jest celem waszej wiary! **10** Właśnie to zbawienie było przedmiotem poszukiwań i dociekań proroków. Oni to zapowiadali, że Bóg okaże wam swoją łaskę. **11** Zastanawiali się jednak, kiedy nadejdą cierpienia Chrystusa, zapowiedziane przez Jego Ducha, i kiedy objawi się Jego chwała. **12** Bóg zaś powiedział im, że oni tego nie doczekają, ale wy—tak. I właśnie o tym—z pomocą zesłanego z nieba Ducha Świętego—powiedzieli wam ci, którzy przekazali wam dobrą nowinę. Są to rzeczy, które pragnęliby poznać nawet aniołowie. **13** Dlatego zachowujcie czujność oraz trzeźwość umysłu. Całą zaś waszą nadzieję złóżcie w Bożej łasce—w dniu powrotu Jezusa Chrystusa doświadczycie jej bowiem w całej pełni! **14** Dawniej, gdy nie znaliście Pana, waszym życiem kierowały grzeszne pragnienia. Teraz jednak nie poddawajcie się im i zachowujcie się jak posłuszne dzieci. **15** Naśladujcie Boga, który jest święty, i w każdej sytuacji również wy bądźcie święci. **16** Pismo bowiem mówi: „Bądźcie święci, bo Ja jestem święty”. **17** Jeśli Boga, który jest bezstronnym sędzią ludzkich czynów, nazywacie swoim Ojcem, okazujcie Mu respekt do końca waszego życia na ziemi. **18** Pamiętajcie też, że z powodu złego postępowania, odziedziczonego po waszych przodkach, byliście niewolnikami zła, ale zostaliście wykupieni przez Boga! I to nie marnym srebrem lub złotem, **19** ale bezcenną krwią Chrystusa. On został bowiem zabity jak niewinny i czysty ofiarny baranek! **20** Bóg przeznaczył Go do tego jeszcze przed powstaniem świata, ale—ze względu na was—Chrystus przyszedł na świat dopiero teraz, w czasach ostatecznych. **21** To dzięki Niemu uwierzyliście Bogu, który wzbudził Go z martwych i otoczył chwałą. Od Niego pochodzi więc wasza wiara i nadzieja, którą złożyliście w Bogu. **22** Okazaliście posłuszeństwo prawdzie i oczyściliście swoje dusze. Teraz więc bez obłudy, zupełnie szczerze, okazujcie miłość innym wierzącym. **23** Narodziliście się bowiem na nowo dzięki słowu Bożemu, które jest jak niezniszczalne ziarno na zasiew—jest żywe i trwa na wieki. **(aiōn g165)** **24** Pismo mówi: „Ludzie są jak trawa, a ich piękno jest jak kwiat. Trawa usycha, kwiat opada, **25** ale słowo Pana trwa na wieki”. Dobra nowina, którą usłyszeliście, jest właśnie słowem Pana! **(aiōn g165)**

2 Dlatego porzućcie wszelką złość, fałsz, obłudę, zazdrość i obmawianie innych. **2** Jako nowo narodzone niemowlęta pragnijcie czystego, duchowego mleka, które pomoże wam dojrzewać w wierze i osiągnąć zbawienie. **3** Sami bowiem przekonaliście się, że Pan jest dobry. **4** Przyjdźcie do Chrystusa, który jest żywym kamieniem, odrzuconym wprawdzie przez ludzi, ale wybranym przez Boga i bardzo cennym. **5** Wy również jesteście żywymi kamieniami, z których powstaje duchowy dom. Jesteście świętymi kapłanami, którzy—dzięki Jezusowi Chrystusowi—składają duchowe ofiary, podobające się Bogu. **6** Pismo mówi bowiem: „Kładę na górze Syjon kamień węgielny —wybrany i bardzo cenny. Ten, kto mu uwierzy, nie zawiedzie się”. **7** Dla was, którzy Mu wierzycie, jest on bardzo cenny. Dla niewierzących jest On natomiast: „Kamieniem odrzuconym przez budujących, który stał się kamieniem węgielnym, **8** ale także kamieniem, o który się potkną, i skałą, z powodu której upadną”. Niewierzący nie są posłuszni słowu Bożemu, więc potykają się i upadają—takie jest ich przeznaczenie. **9** Wy natomiast zostaliście wybrani przez Boga. Jesteście więc kapłanami Króla, świętym narodem i Bożą własnością. Dlatego macie opowiadać innym o tym, jak wspaniały jest Bóg, który wyprowadził

was z ciemności i pokazał wam swoje cudowne światło. **10** Dawniej nie należeliście do Boga, ale teraz staliście się Jego ludem. Wcześniej nie mieliście też pojęcia o Jego miłości, a teraz doświadczacie jej. **11** Kochani, wzywam was, abyście nie poddawali się pragnieniom waszego ciała, które szkodzą duszy. Pamiętajcie, że nie należycie do tego świata i jesteście tu tylko cudzoziemcami. **12** Będąc wśród pogan, zachowujcie się nienagannie. Gdy bowiem nadejdzie dzień powrotu Pana, nie będą już niesłusznie was oskarżać, ale przypomną sobie wasze dobre czyny i będą wielbić Boga. **13** Ze względu na Pana, bądźcie poddani wszelkiej ludzkiej władzy: zarówno głowie państwa, **14** jak i urzędnikom państwowym. Ich zadaniem jest bowiem karanie przestępców, a nagradzanie dobrych obywateli. **15** Jeśli będziecie czynić dobro—a tego oczekuje od was Bóg—to ci, którzy są nierozumni i nie znają prawdy, nie będą mieli podstaw do oskarżania was. **16** Postępujcie jak ludzie naprawdę wolni, dla których wolność nie jest jedynie przykrywką do czynienia zła. Zachowujcie się jednak jak niewolnicy Boga. **17** Szanujcie wszystkich ludzi, kochajcie wierzących, miejcie respekt dla Boga, ale okazujcie także szacunek głowie państwa. **18** Niewolnicy, szanujcie i słuchajcie swoich panów—nie tylko dobrych i wyrozumiałych, ale także złych. **19** Bóg obdarza bowiem swoją łaską tych, którzy niewinnie cierpią za to, że są Mu posłuszni. **20** Co to za zaszczyt, jeśli cierpicie z powodu swojego grzechu? Jeśli jednak cierpicie z powodu waszego dobrego postępowania, to Bóg obdarzy was swoją łaską. **21** On powołał was bowiem właśnie do takiego życia, dlatego Chrystus—cierpiąc za was—zostawił wam wzór do naśladowania. **22** On nie popełnił żadnego grzechu i nigdy nie skłamał. **23** Gdy Go znieważano, nie odpowiadał znieważą, a gdy zadawano Mu cierpienia, nie odgrażał się. Powierzył się bowiem Bogu, który jest sprawiedliwym sędzią. **24** On sam wziął na siebie ciężar naszych grzechów i zaniósł je na krzyż. Uczynił to, aby uwolnić nas od win i dać nam moc do nowego, prawego życia. To dzięki Jego ranom zostaliście uleczeni! **25** Byliście bowiem jak zabłąkane owce, ale teraz wróciliście do Pasterza i Opiekuna waszych dusz.

3 Również wy, żony, bądźcie uległe wobec swoich mężów. Nawet jeśli niektórzy z nich nie są posłuszni słowu Bożemu, dzięki waszej postawie mogą zostać zdobyci dla Boga. Wasze zachowanie—nienaganne i podobające się Bogu—może bowiem przemówić do nich lepiej niż słowa. **3** Nie zwracajcie na siebie uwagi fryzurą, biżuterią czy modnymi ubraniami, **4** ale pięknem wewnętrznym: łagodnością i pokojem ducha. To piękno nie przemija i ma wielką wartość w oczach Boga. **5** Cechy te były ozdobą świętych kobiet, które ufały Bogu i były uległe wobec swoich mężów. **6** Jedną z nich była Sara, która okazywała posłuszeństwo Abrahamowi, uznając go za głowę rodziny. Dobrze postępując i niczego się nie obawiając, będziecie do niej podobne. **7** Wy zaś, mężowie, okazujcie żonom szacunek i bądźcie wyrozumiali wobec słabej płci, a Bóg będzie wysłuchiwał waszych modlitw. Pamiętajcie, że wasze żony razem z wami otrzymają dar życia wiecznego. **8** Wszyscy bądźcie jednomyślni, pełni współczucia, przyjacielskiej miłości i pokory. **9** Nie odpłacajcie złem za zło i nie obrażajcie tych, którzy was obrażają. Przeciwnie—tym, którzy was krzywdzą, życzcie szczęścia. Was samych Bóg również obdarzył bowiem szczęściem. **10** Pismo mówi: „Ten, kto chce być szczęśliwy i cieszyć się życiem, niech przestanie grzeszyć mową oraz kłamać. **11** Niech odwróci się od zła i czyni dobro. Niech szuka tego, co prowadzi do pokoju, i niech do niego dąży. **12** Pan troszczy się bowiem o prawych i wysłuchuje ich modlitw. Odwraca się natomiast od tych, którzy czynią zło”. **13** Czy ktoś będzie chciał was skrzywdzić, jeśli z całych sił będziecie czynić dobro? **14** A jeśli nawet tak by się stało, to i tak będziecie szczęśliwi. Nie dajcie się więc nikomu zastraszyć ani zaniepokoić, **15** ale z całego serca oddawajcie chwałę Chrystusowi, naszemu Panu. Gdy inni będą was pytać o źródło waszej nadziei, bądźcie gotowi, aby dać im odpowiedź. **16** Czyńcie to jednak łagodnie, z szacunkiem i bez złych intencji. W ten sposób zawstydzicie bowiem tych, którzy oczerniają was z powodu waszej wierności Chrystusowi. **17** Lepiej jest bowiem cierpieć, jeśli taka jest wola Boga, z powodu dobrego postępowania niż z powodu popełnionego zła. **18** Chrystus również doznał cierpień—raz na zawsze płacąc za ludzkie grzechy. Był niewinny, ale cierpiał za winnych, aby pojednać was z Bogiem. Poniósł fizyczną śmierć, ale został ożywiony przez Ducha. **19** W mocy tego Ducha głosił dobrą nowinę duchom ludzi, zamkniętym w więzieniu. **20** Dawno temu, gdy Noe budował okręt, ludzie ci nie okazali posłuszeństwa Bogu, choć On cierpliwie na to czekał. W okręcie tym uratowało się więc przed potopem tylko osiem osób. **21** Teraz takim ratunkiem jest chrzest. On zbawia was nie dlatego, że w wodzie oczyszczacie wasze ciało z brudu, ale dlatego, że prosicie Boga o czyste sumienie. Wszystko to jest możliwe dzięki Jezusowi Chrystusowi, który zmartwychwstał **22** i wstąpił do

nieba, a teraz przebywa po prawej stronie Boga i stoi ponad wszystkimi aniołami, władcami tego świata, a także duchowymi mocami.

4 Skoro Chrystus, będąc na ziemi, znosił cierpienia, wy również przygotujcie się na to samo. Doświadczając cierpienia, człowiek przestaje bowiem grzeszyć **2** i pragnie poświęcić resztę życia nie na zaspokajanie swoich ludzkich pragnień, ale na wypełnianie woli Boga. **3** Wystarczy, że wcześniej postępowaliście jak poganie, żyjąc w rozwiązłości, spełniając swoje grzeszne pragnienia, pijąc razem z innymi i oddając cześć bożkom. **4** Teraz wasi dawni przyjaciele dziwią się, że już się z nimi w ten sposób nie bawicie i mówią o was różne złe rzeczy. **5** Odpowiedzą jednak za to wszystko przed Bogiem, który osądzi żywych i umarłych. **6** Ci bowiem, którzy już zmarli, usłyszeli dobrą nowinę po to, aby mogli duchowo żyć, chociaż ich ciała dosięgła śmierć. **7** Niedługo wszystko się skończy. Bądźcie więc rozsądni i trzeźwi, abyście mogli się modlić. **8** Przede wszystkim okazujcie sobie nawzajem szczerą miłość, ona bowiem potrafi usunąć wiele grzechów. **9** Bez narzekania okazujcie też innym gościnność. **10** Każdy z was otrzymał od Boga jakiś dar—spożytkujcie go więc pomagając innym! Czyniąc to, zrobicie dobry użytek z okazanej wam przez Boga łaski. **11** Jeśli ktoś umie przemawiać, niech przekazuje innym słowo Boże. Jeśli ktoś potrafi pomagać innym, niech czyni to z mocą Bożą. W ten sposób—dzięki Jezusowi Chrystusowi—odda cześć Bogu, do którego należy wieczna chwała i moc. Amen! **(aiōn g165)** **12** Nie dziwcie się, drodzy, gdy spotykają was różne próby i gdy czujecie się tak, jakbyście przechodzili przez ogień. **13** Cieszcie się raczej, że możecie cierpieć, podobnie jak Chrystus. Gdy bowiem objawi się Jego chwała, będziecie naprawdę szczęśliwi i pełni radości. **14** Teraz zaś bądźcie dumni z tego, że ludzie znieważają was z powodu wierności Chrystusowi. Jest to bowiem dowód na to, że w waszym życiu działa Boży Duch. **15** Niech wasze cierpienie nie będzie jednak spowodowane tym, że jesteście mordercami, złodziejami lub innymi przestępcami, albo ludźmi siejącymi zamęt. **16** Jeśli jednak cierpicie z powodu wierności Chrystusowi, nie wstydźcie się tego, ale dziękujcie Bogu za to, że do Niego należycie! **17** Nadchodzi bowiem czas sądu, który rozpocznie się od Bożej rodziny. A skoro my zostaniemy osądzeni jako pierwsi, to jak skończą ci, którzy w ogóle nie są posłuszni Bożej dobrej nowinie? **18** „Jeśli prawi z trudem dostąpią zbawienia, jaki los spotka bezbożnych i grzeszników?” **19** Ci więc, którzy teraz—zgodnie z wolą Boga—znoszą cierpienia, niech nadal czynią dobro i powierzają się opiece Stworzyciela, który zawsze jest wierny.

5 Pragnę teraz skierować kilka słów do starszych kościoła, sam bowiem również jestem starszym. Co więcej, na własne oczy widziałem cierpienia Chrystusa i—podobnie jak wy—czekam na objawienie się Jego chwały. **2** Zachęcam was do tego, abyście dobrze troszczyli się o Boże stado. Czyńcie to nie dlatego, że otrzymaliście taki nakaz, ale ze szczerego serca—oddając w ten sposób chwałę Bogu. Bądźcie pełni entuzjazmu i niech wasza służba nie będzie dla was tylko sposobem zarabiania na życie! **3** Nie nadużywajcie waszej władzy nad ludźmi, ale dawajcie im raczej dobry przykład. **4** Gdy zaś przybędzie najwyższy Pasterz, otrzymacie od niego wieniec wiecznej chwały. **5** Wy, młodsi mężczyźni, uznawajcie przywództwo starszych. Wszyscy zaś okazujcie pokorę wobec innych. Pismo mówi bowiem: „Bóg przeciwstawia się tym, którzy się wywyższają, a uniżonym okazuje swoją łaskę”. **6** Uniżcie się więc przed potężnym obliczem Boga, a gdy nadejdzie na to czas, zostaniecie przez Niego wywyższeni. **7** Powierzcie Mu wszystkie wasze problemy, bo On troszczy się o was. **8** Bądźcie trzeźwi i uważajcie na siebie! Wasz przeciwnik, diabeł, krąży wokół was jak ryczący lew, szukający ofiary. **9** Stawcie mu opór dzięki mocy waszej wiary. Pamiętajcie też, że podobne cierpienia spotykają wierzących na całym świecie. **10** Po krótkiej próbie, Bóg przygotuje was do dalszej walki, umocni was, doda wam sił i postawi was na pewnym gruncie. On bowiem obdarzył was łaską i wieczną chwałą Chrystusa. **(aiōnios g166)** **11** Do Niego należy również wieczna władza nad wszystkim. Amen! **(aiōn g165)** **12** Pisząc ten krótki list, korzystałem z pomocy Sylwana, którego uważam za przyjaciela. Mam nadzieję, że moje słowa przypomniały wam o prawdziwej Bożej łasce i zachęciły was do trzymania się jej. **13** Pozdrawia was kościół w Babilonie, który razem z wami został wybrany przez Boga. Pozdrawia was również Marek, który dzięki naszej wspólnej wierze jest mi jak rodzony syn. **14** Przekażcie te pozdrowienia innym wierzącym! Niech Bóg obdarza pokojem wszystkich was, którzy należycie do Chrystusa!

II Piotra

1 Ja, Szymon Piotr, sługa i apostoł Jezusa Chrystusa, piszę do wszystkich, którzy—podobnie jak my—wierzą sprawiedliwemu Bogu i Zbawicielowi, Jezusowi Chrystusowi. **2** Niech Boża łaska i pokój wydają wśród was coraz większy owoc, pomagając wam lepiej poznawać Boga oraz Jezusa, naszego Pana! **3** Bóg, w swojej mocy, dał nam wszystko, czego potrzebujemy do pobożnego życia. Pozwolił nam bowiem poznać Tego, który powołał nas do życia w swojej chwale i doskonałości. **4** Bóg spełnił swoje cudowne i wspaniałe obietnice, sprawiając, że Jego natura stała się waszą naturą, przez co wyrwaliście się z niewoli złych pragnień i uwolniliście się od wpływu tego zepsutego świata. **5** Starajcie się więc uzupełnić waszą wiarę prawością, duchowym rozeznaniem, **6** opanowaniem, wytrwałością, pobożnością, **7** przyjaźnią oraz miłością. **8** Jeśli nadal będziecie poznawać Jezusa Chrystusa, naszego Pana, i rozwijać w sobie te cechy, nie będziecie bierni, a wasze życie nie będzie bezowocne. **9** Kto jednak nie rozwija w sobie tych cech, jest duchowo ślepy i ograniczony—zapomniał bowiem o tym, że Bóg przebaczył mu grzechy! **10** Dlatego, przyjaciele, poprzez wasze życie starajcie się pokazać, że naprawdę jesteście ludźmi powołanymi i wybranymi przez Boga. Taka postawa uchroni was od upadku **11** i szeroko otworzy przed wami bramy wiecznego królestwa, należącego do naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. **(aiōnios g166)** **12** Chociaż dobrze znacie już Bożą prawdę i trzymacie się jej, to jednak zawsze będę ją wam przypominać. **13** Jestem bowiem przekonany, że dopóki żyję na tym świecie, powinienem w ten sposób umacniać waszą wiarę, **14** abyście pamiętali o tym także po mojej śmierci. Wiem bowiem—objawił mi to nasz Pan, Jezus Chrystus—że już wkrótce opuszczę ten świat. **16** Gdy mówiliśmy wam o mocy naszego Pana, Jezusa Chrystusa, i o Jego przyjściu, nie opowiadaliśmy wam jakichś zmyślonych bajek, ale mówiliśmy o tym, co widzieliśmy na własne oczy. **17** Bóg Ojciec otoczył Go bowiem chwałą i czcią, gdy przemówił do Niego jako Najwyższy Władca: „Oto mój ukochany Syn, moja największa radość”. **18** Usłyszeliśmy ten głos z nieba, gdy razem z Jezusem byliśmy na świętej górze. **19** W ten sposób Bóg potwierdził zapowiedzi proroków. Zanim nadejdzie dzień i w waszych sercach zabłyśnie Gwiazda Poranna, mocno trzymajcie się ich słów, są one bowiem jak światło świecące w ciemności. **20** Pamiętajcie jednak, że proroctw zapisanych w Piśmie nie można wyjaśniać według własnego uznania. **21** Nie są to bowiem jakieś ludzkie mądrości, ale słowa przekazane przez Ducha Świętego.

2 Niestety, w przeszłości istnieli również fałszywi prorocy, którzy przekazywali Izraelitom słowa, które wcale nie pochodziły od Boga. Tacy fałszywi nauczyciele pojawią się również wśród was. Będą oni głosić nauki prowadzące do zguby. Co więcej, odrzucą nawet Pana, który ich odkupił, i sami ściągną na siebie nieszczęście. **2** Wielu ludzi uwierzy im jednak i zejdzie przez nich na złą drogę. Z powodu tych fałszywych nauczycieli, niektórzy będą wyśmiewać Bożą prawdę. **3** Ludzie ci, kierowani zachłannością, będą opowiadać wam różne miłe dla ucha rzeczy, aby tylko wyłudzić od was pieniądze. Dawno już jednak zapadł na nich wyrok, a kara, która ich czeka, jest nieuchronna. **4** Bóg nie oszczędził bowiem nawet aniołów, którzy zgrzeszyli, ale strącił ich do ciemnej otchłani. Uwięzieni, czekają teraz na Boży sąd. **(Tartaroō g5020)** **5** Co więcej, nie oszczędził nawet całego świata, bowiem ukarał bezbożnych ludzi potopem. Przeżyło go tylko osiem osób, wśród nich—Noe, który wzywał ludzi do prawego życia. **6** Bóg nie oszczędził także Sodomy i Gomory—miast, które zostały doszczętnie zniszczone przez ogień, i stały się ostrzeżeniem dla bezbożnych. **7** Uratował jednak Lota, prawego człowieka, który cierpiał z powodu rozwiązłości mieszkańców swego miasta. **8** Żyjąc wśród nich, codziennie widział zło, które czynili, i słyszał o ich grzechach. Wszystko to sprawiało mu ogromny ból, ponieważ kochał dobro. **9** Pan potrafi jednak przyjść z pomocą pobożnym, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji. On dopilnuje jednak również tego, aby bezbożni stanęli przed Jego sądem i ponieśli odpowiednią karę. **10** Będzie ona szczególnie surowa dla tych, którzy odrzucają Jego władzę, a oddają się w niewolę grzesznym pragnieniom. Tacy ludzie są bardzo pewni siebie. Nie obawiają się nawet przeklinać niebiańskich istot, **11** podczas gdy nawet aniołowie—o wiele silniejsi i potężniejsi od nich!—nie ośmielają się oskarżać ich lub potępiać przed Panem. **12** Ludzie ci są jak nierozumne, dzikie zwierzęta, z natury skazane na upolowanie i zabicie. Przeklinają to, o czym nie mają zielonego pojęcia, ale skończą podobnie jak upolowana zwierzyna **13** i poniosą karę za swój grzech. Nawet nie ukrywają się bowiem ze swoją rozwiązłością, uważając grzech za coś przyjemnego. Niemoralnie zachowują się nawet wtedy, gdy zasiadają z wami przy wspólnym

stole, i wciąż sprawiają wam kłopoty. **14** Zawsze wypatrują rozwiązłych kobiet i nigdy nie mogą nasycić się grzechem. Są zachłanni i przyciągają do siebie ludzi, wykorzystując ich słabość. Są jednak skazani na zagładę. **15** Zeszli bowiem z drogi Bożej prawdy i poszli śladem Baalama, syna Bosora, który z miłości do pieniędzy był gotów popełnić zło. **16** Został jednak upokorzony przez własnego osła, który przemówił ludzkim głosem i nie pozwolił, aby Baalam popełnił głupstwo. **17** Tacy ludzie są podobni do wyschniętych źródeł i chmur, które wiatr goni z miejsca na miejsce. Ich przeznaczeniem jest ciemna otchłań. **(questioned)** **18** Gdy mówią, używają wyszukanych słów, nie mają jednak nic wartościowego do powiedzenia. Wykorzystując ludzkie skłonności do grzechu i złe pragnienia, doprowadzają do upadku tych, którzy dopiero co wyzwolili się spod wpływu ludzi żyjących w błędzie. **19** Obiecują im „wyzwolenie", a sami są niewolnikami grzechu. Każdy jest bowiem niewolnikiem tego, co rządzi jego życiem. **20** Jeśli ktoś poznał naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, i uwolnił się od wpływów tego zepsutego świata, a potem ponownie im uległ, to jego obecna sytuacja jest gorsza od poprzedniej. **21** Lepiej byłoby, żeby nigdy nie usłyszał o Bożej drodze, niż żeby—poznawszy ją—odwrócił się od świętych Bożych przykazań. **22** Na takich ludziach dokładnie sprawdza się powiedzenie: „Pies wraca do tego, co wcześniej zwymiotował" oraz „Umyta świnia znowu wchodzi w błoto".

3 Kochani, to już mój drugi list, w którym zachęcam was do tego, abyście uważali na siebie, zachowywali czyste sumienie **2** i pamiętali o słowach proroków oraz apostołów, którzy przekazali wam polecenia naszego Pana i Zbawiciela. **3** Pamiętajcie też o tym, że w czasach ostatecznych pojawią się ludzie wyśmiewający Boże obietnice i kierujący się tylko swoimi własnymi pragnieniami. **4** Będą oni mówić: „Gdzie jest ten zapowiedziany powrót Jezusa? Nasi przodkowie już dawno umarli, a wszystko nadal niezmiennie trwa od początku świata". **5** Ludzie ci nie będą jednak pamiętać o tym, że Bóg, który stworzył niebo, ukształtował ziemię i otoczył ląd wodą, **6** później ukarał świat potopem. **7** Teraz zaś ziemia i niebo czekają na dzień sądu, w którym bezbożni ludzie zostaną pochłonięci przez ogień. **8** Kochani, nie zapominajcie jednak o tym, że dla Pana jeden dzień jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat—jak jeden dzień. **9** On nie zwleka z wypełnieniem obietnicy powrotu—chociaż niektórym może się tak wydawać—ale jest cierpliwy. Nie chce bowiem, aby ktokolwiek z was zginął, ale pragnie, by wszyscy się opamiętali. **10** Dzień Jego powrotu nadejdzie niespodzianie, jak złodziej. Wtedy rozlegnie się przerażający dźwięk i zniknie niebo. Ciała niebieskie doszczętnie stopią się od ogromnego żaru, a ziemia i wszystkie ludzkie dzieła zostaną strawione przez ogień. **11** Skoro więc cały ten świat ma ulec zagładzie, to wasze życie powinno być czyste i pobożne. **12** Czekacie przecież, a nawet staracie się przyśpieszyć nadejście dnia Boga, w którym niebo spłonie w ogniu, a wszystko inne roztopi się od żaru. **13** My jednak—zgodnie z Bożą obietnicą—czekamy na nowe niebo i nową ziemię, w których będzie panować prawość! **14** Kochani, czekając na ten dzień, dołóżcie wszelkich starań, aby Pan zastał was czystych, bez zarzutu i żyjących w pokoju. **15** Pamiętajcie, że cierpliwość Pana jest dla was ratunkiem! Pisał już do was o tym nasz kochany przyjaciel—Paweł, którego Bóg obdarzył szczególną mądrością. **16** Poruszając ten temat, mówił o tym również w innych listach. Są w nich pewne myśli, które trudno zrozumieć, dlatego niektórzy niedouczeni ludzie, nieznający podstaw wiary, wyjaśniają je według własnego uznania, szkodząc przy tym samym sobie. To samo czynią zresztą także z innymi księgami Pisma. **17** Dlatego, kochani, pamiętajcie o tym wszystkim i uważajcie na siebie. Nie dopuśćcie do tego, aby czyjeś błędne nauki podkopały waszą wiarę. **18** Coraz lepiej poznawajcie naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. Dzięki Jego łasce dojrzewajcie w wierze. Jemu należy się wieczna chwała! **(aiōn g165)**

I Jana

1 Pragnę napisać do was o Słowie dającym życie,
które istnieje od samego początku, a które my
usłyszeliśmy, zobaczyliśmy na własne oczy, a nawet
dotykaliśmy własnymi rękoma. **2** Ten, który daje
życie, objawił się, a my Go zobaczyliśmy. Dlatego
teraz, jako naoczni świadkowie, mówimy wam o
życiu wiecznym, które było u Boga Ojca i objawiło
się nam. **(aiōnios g166)** **3** Mówimy o tym, co sami
widzieliśmy i słyszeliśmy. Pragniemy bowiem tworzyć
z wami wspólnotę, która opiera się na bliskiej więzi
z Ojcem i Jego Synem, Jezusem Chrystusem. **4**
Piszemy wam o tym, ponieważ sprawia nam to
ogromną radość. **5** Pragniemy przekazać wam słowa
Jezusa, który powiedział nam, że Bóg jest czystym
światłem, oddzielonym od wszelkiej ciemności. **6**
Jeśli mówimy więc, że jesteśmy Jego przyjaciółmi, a
żyjemy w duchowej ciemności, jesteśmy kłamcami i
nie trzymamy się prawdy. **7** Jeśli jednak żyjemy w
Bożym świetle, to tworzymy wspólnotę, a przelana
krew Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, oczyszcza
nas ze wszystkich grzechów. **8** Jeśli twierdzimy,
że nie popełniliśmy grzechu, oszukujemy samych
siebie i rozmijamy się z prawdą. **9** Jeśli jednak
wyznajemy swoje grzechy Bogu, On przebacza je
nam i oczyszcza z wszelkich przewinień. Jest bowiem
wierny i prawy. **10** Twierdząc, że nie popełniliśmy
grzechu, robimy z Niego kłamcę i nie trzymamy się
Jego słowa.

2 Moje dzieci, piszę wam o tym, abyście
unikali grzechu. Gdyby jednak ktoś z was
zgrzeszył, pamiętajcie, że mamy rzecznika—Jezusa
Chrystusa—który jest prawy i reprezentuje nas przed
Ojcem. **2** On zapłacił już karę za nasze grzechy—i nie
tylko nasze, ale także całego świata! **3** Dowodem na
to, że naprawdę Go poznaliśmy, jest przestrzeganie
Jego przykazań. **4** Kto mówi, że Go zna, ale nie
czyni tego, co On nakazał, jest kłamcą i nie trzyma
się prawdy. **5** Ten zaś, kto jest posłuszny Jego
słowom, rozwija w sobie Bożą miłość. Właśnie
po tym poznajemy, że należymy do Pana. **6** Kto
bowiem uważa się za własność Chrystusa, powinien
postępować tak jak On. **7** Kochani, nie jest to
żadne nowe przykazanie. Przypominam wam tylko
to, co już dawno słyszeliście i dobrze znacie. **8** W
przykazaniu tym jest jednak coś nowego, bo ciemność
już się rozprasza i zaczyna jaśnieć prawdziwe światło.
Jest to prawda znana Chrystusowi, a teraz także
wam. **9** Jeśli ktoś mówi, że żyje w Bożym świetle,
a nienawidzi innych ludzi, to ciągle jeszcze jest w
ciemności. **10** Ten zaś, kto kocha ich, żyje w świetle i
nie doprowadza innych do upadku. **11** Człowiek, który
nienawidzi innych ludzi, jest pogrążony w duchowej
ciemności i chodzi po omacku. Nie ma pojęcia, dokąd
zmierza, bo niczego nie widzi. **12** Dzieci, pragnę wam
powiedzieć, że—dzięki Chrystusowi —Bóg przebaczył
wam grzechy. **13** Ojcowie, pragnę wam powiedzieć, że
poznaliście Tego, który istnieje od początku. Młodzi,
pragnę wam powiedzieć, że pokonaliście szatana.
14 Dzieci, pragnę wam powiedzieć, że poznaliście
Ojca w niebie. Ojcowie, pragnę wam powiedzieć, że
poznaliście Tego, który istnieje od początku. Młodzi,
pragnę wam powiedzieć, że jesteście mocni, że macie
w sercu słowo Boże i że zwyciężyliście szatana. **15**
Nie przywiązujcie się do tego zepsutego świata i nie
pragnijcie tego, co on oferuje. Kto kocha ten świat, nie
może szczerze kochać Boga. **16** To bowiem, co kieruje
ludźmi tego świata—pragnienia ciała, pragnienia oczu
i duma z odniesionych sukcesów—nie pochodzi od
Ojca, ale ze świata. **17** Ten zaś przeminie, podobnie
jak wszystkie ludzkie pragnienia. Ci zaś, którzy
spełniają wolę Boga, będą żyć wiecznie. **(aiōn g165)**
18 Dzieci, nadchodzą czasy ostateczne i wiecie, że
niebawem nadejdzie przeciwnik Chrystusa. Nawet
teraz pojawiło się już wielu przeciwników—po tym
właśnie poznajemy, że nadchodzą czasy ostateczne.
19 Ludzie ci wywodzą się spośród nas, tak naprawdę
jednak nigdy nie byli jednymi z nas. Gdyby należeli
do nas, nigdy by bowiem od nas nie odeszli. Swoim
odejściem udowodnili więc, że nie byli jednymi z
nas. **20** Wy otrzymaliście jednak Ducha Świętego i
znacie prawdę. **21** Nie piszę więc do was jako do
tych, którzy jej nie poznali. Znacie bowiem prawdę
i potraficie odróżnić ją od kłamstwa. **22** A ten, kto
nie uznaje Jezusa za Mesjasza, jest właśnie kłamcą.
Taki człowiek jest przeciwnikiem Chrystusa, odrzuca
bowiem Boga Ojca oraz Jego Syna. **23** Ten, kto
nie uznaje Jezusa za Syna Bożego, odrzuca tym
samym Ojca. Ten zaś, kto uznaje Go za Syna Bożego,
poddaje się przez to Bogu Ojcu. **24** Bądźcie wierni
temu, czego się nauczyliście na początku, a będziecie
trwali w jedności z Synem Bożym i z Bogiem Ojcem.
25 Otrzymaliśmy bowiem od Boga obietnicę życia
wiecznego. **(aiōnios g166)** **26** Napisałem wam o tym, aby
ostrzec was przed ludźmi, którzy chcą was oszukać.
27 Nie potrzebujecie słuchać ich nauk, Bóg obdarzył
was bowiem Duchem Świętym, który naucza czystej
prawdy, bez najmniejszej choćby domieszki kłamstwa.
Trzymajcie się więc tego, czego was nauczył. **28**
Dzieci, trzymajcie się Pana, aby w dniu Jego powrotu

móc śmiało i bez wstydu stanąć przed Jego obliczem. **29** Skoro wiecie, że On jest prawy, wiedzcie też, że każdy, kto jest prawy, stał się Jego dzieckiem.

3 Pomyślcie o wielkiej miłości, którą obdarzył nas Ojciec: możemy się nazywać Jego dziećmi! I naprawdę nimi jesteśmy! Świat jednak nie rozumie nas, bo nie poznał Pana. **2** Kochani, teraz jesteśmy dziećmi Boga, ale jeszcze nie wyszło na jaw to, kim będziemy w przyszłości. Wiemy jednak, że gdy Pan się objawi, będziemy do Niego podobni, gdyż zobaczymy Go takim, jakim jest. **3** Chrystus jest czysty, więc każdy, kto pokłada w Nim nadzieję, również staje się czysty. **4** Ten, kto grzeszy, popełnia przestępstwo, ponieważ łamie Prawo. **5** Jezus zaś objawił się po to, aby rozwiązać problem grzechu ludzi. Sam jednak nigdy nie zgrzeszył. **6** Ten, kto trzyma się Jezusa, nie jest w stanie żyć w grzechu. Jeśli zaś ktoś żyje w grzechu, znaczy to, że w ogóle nie spotkał ani nie poznał Chrystusa. **7** Dzieci, nie dajcie się oszukać! Ten, kto prowadzi prawe życie, jest prawy i naśladuje Jezusa. **8** Ten zaś, kto żyje w grzechu, należy do diabła, który zgrzeszył już na samym początku. Syn Boży przyszedł zaś po to, aby zniszczyć jego dzieło. **9** Ten, kto stał się dzieckiem Boga, nie jest w stanie dłużej żyć w grzechu, bo w jego sercu zostało zasiane Boże ziarno. Taki człowiek nie może trwać w grzechu, bo narodził się z Boga. **10** Łatwo więc rozpoznać, kto należy do Boga, a kto należy do diabła: ludzie, którzy nie są prawi i nie kochają innych, nie należą do Boga. **11** Od samego początku wiecie, że wszyscy powinniśmy okazywać sobie miłość. **12** Nie bądźmy więc jak Kain, który należał do szatana i zabił swojego brata. Dlaczego to uczynił? Dlatego, że on sam postępował źle, a jego brat był prawym człowiekiem. **13** Nie dziwcie się więc, przyjaciele, że świat was nienawidzi. **14** Nasza wzajemna miłość świadczy o tym, że zostaliśmy uratowani od śmierci i otrzymaliśmy wieczne życie. Jeśli zaś ktoś nie kocha innych wierzących, znaczy to, że nie został jeszcze uratowany od śmierci. **15** Ten zaś, kto nienawidzi innych ludzi, jest przez Boga traktowany na równi z zabójcą. A dobrze wiecie, że żaden morderca nie ma w sobie życia wiecznego. **(aiōnios g166)** **16** Chrystus, oddając za nas życie, pokazał nam, czym jest prawdziwa miłość. Teraz więc także my powinniśmy być gotowi oddać życie za innych wierzących. **17** Jeśli zaś ktoś z nas żyje w dostatku, a odwraca się od innego wierzącego, będącego akurat w potrzebie, to czy ma on w sobie Bożą miłość? **18** Dzieci, niech nasza wzajemna miłość wyraża się nie tylko w pięknych słowach, ale także w konkretnym działaniu i w wierności prawdzie. **19** Pomagając innym, stajemy bowiem po stronie prawdy i osiągamy wewnętrzny pokój **20** —nawet wtedy, gdy mamy jakieś wyrzuty sumienia. Bóg bowiem i tak wszystko o nas wie. **21** Kochani, jeśli sumienie nas nie oskarża, możemy śmiało zwracać się do Boga, **22** a otrzymamy od Niego to, o co Go prosimy. Jesteśmy bowiem posłuszni Jego przykazaniom i czynimy to, co się Mu podoba. **23** On bowiem nakazał nam, abyśmy wierzyli Jego Synowi, Jezusowi Chrystusowi, i okazywali sobie miłość. Takie przykazanie zostawił nam również Jezus. **24** Ten, kto wypełnia Boże przykazania, trwa w jedności z Bogiem, a Bóg trwa w jedności z nim. Wiemy, że to prawda, poświadcza to bowiem Duch Święty, którego otrzymaliśmy od Boga.

4 Kochani, nie wierzcie każdemu, kto twierdzi, że został natchniony przez Ducha Świętego. Sprawdzajcie, czy to, co mówi, rzeczywiście pochodzi od Boga. Na świecie pojawiło się bowiem wielu fałszywych proroków. **2** Tych, którzy mają w sobie Ducha Bożego i należą do Boga, poznacie po tym, że wyznają, iż Jezus Chrystus przyszedł na świat w prawdziwym, ludzkim ciele. **3** Ci zaś, którzy temu zaprzeczają, nie należą do Boga, ale do przeciwnika Chrystusa. Słyszeliście bowiem, że na świecie ma się pojawić przeciwnik Chrystusa, już teraz jednak widać jego działanie. **4** Wy, dzieci, należycie jednak do Boga i już teraz pokonaliście wszystkich jego przeciwników. Ten bowiem, który zamieszkał w waszym sercu, jest potężniejszy od przeciwnika Chrystusa, który działa w świecie. **5** Ludzie, którzy służą temu przeciwnikowi, należą do tego świata i mówią jego językiem, dlatego świat ich słucha. **6** My zaś należymy do Boga, dlatego słuchają nas tylko ci, którzy Go znają. Ci zaś, którzy do Niego nie należą, nie chcą nas słuchać. Po tym można poznać, czy ktoś ma w sobie Bożego Ducha, który mówi prawdę, czy też ducha, który jest kłamcą. **7** Kochani, okazujmy sobie nawzajem miłość, bo źródłem miłości jest Bóg. Kto kocha innych ludzi, pokazuje przez to, że narodził się z Boga i że Go zna. **8** Ten zaś, kto nie okazuje im miłości, pokazuje przez to, że nie zna Boga. Bóg jest bowiem miłością. **9** On okazał nam wielką miłość, posyłając na ten świat swojego jedynego Syna, który dał nam życie. **10** Miłość ta nie polega na tym, że my pokochaliśmy Boga, ale że On pokochał nas! Dlatego właśnie posłał swojego Syna, aby został On złożony w ofierze za nasze grzechy. **11** Kochani, skoro Bóg okazał nam tak wielką miłość, to my również powinniśmy się

nawzajem kochać. 12 Nikt nigdy nie widział Boga, ale gdy okazujemy sobie miłość, ludzie mogą Go zobaczyć w naszym życiu—nasze czyny wyrażają bowiem Jego miłość. 13 Bóg obdarzył nas swoim Świętym Duchem. Jego obecność w naszym życiu świadczy o tym, że trwamy w jedności z Bogiem, a On—z nami. 14 Bóg posłał swojego Syna, aby zbawił ludzi tego świata. My zaś na własne oczy widzieliśmy Syna Bożego, dlatego teraz o Nim opowiadamy. 15 Ten, kto wyznaje, że Jezus jest Synem Bożym, trwa w jedności z Bogiem, a Bóg—z nim. 16 Gdy poznaliśmy miłość Boga do nas, uwierzyliśmy w nią. Bóg jest miłością, dlatego człowiek, który okazuje innym miłość, trwa w jedności z Bogiem, a Bóg—z nim. 17 Kierując się w życiu tą doskonałą miłością i czyniąc to, co podoba się Bogu, nie musimy obawiać się dnia Bożego sądu. 18 Jeśli bowiem mamy w sercu doskonałą miłość, nie ma tam już miejsca na strach przed karą. A jeśli ktoś się boi, znaczy to, że jeszcze nie ma w sobie tej doskonałej miłości. 19 Sami doświadczyliśmy miłości od Boga, dlatego teraz kochamy innych ludzi. 20 Jeśli jednak ktoś mówi: „Kocham Boga”, a jednocześnie nienawidzi jakiegoś człowieka, jest kłamcą. Jak bowiem ktoś, kto nie kocha otaczających go ludzi, może kochać niewidzialnego Boga? 21 Sam Bóg nakazał przecież, aby ten, kto Go kocha, okazywał miłość również innym ludziom.

5 Każdy, kto uwierzył, że Jezus jest Mesjaszem, stał się dzieckiem Boga. A każdy, kto jest dzieckiem Boga i kocha Go, kocha również inne Jego dzieci. 2 Człowiek, który kocha Boga i jest Mu posłuszny, będzie więc kochał także wszystkie Jego dzieci. 3 Miłość do Boga przejawia się bowiem w wypełnianiu Jego poleceń, co w gruncie rzeczy wcale nie jest trudne. 4 Każde dziecko Boga—poprzez swoją wiarę—może odnosić zwycięstwo w walce z tym zepsutym światem. 5 Kto bowiem może pokonać zło tego świata, jeśli nie ten, kto wierzy, że Jezus jest Synem Bożym? 6 Chrystus przyszedł na świat nie tylko po to, aby zostać zanurzonym w wodzie, ale także po to, aby przelać swoją krew. Poświadcza to Duch Święty, który zawsze mówi prawdę. 7 Istnieje więc trzech zgodnych świadków Jezusa: Duch, woda i krew. 9 Skoro wierzymy świadkom w sądzie, tym bardziej możemy wierzyć świadkom powołanym przez Boga. A przecież sam Bóg potwierdził, że Jezus jest Jego Synem. 10 Kto wierzy Synowi Bożemu, przyjmuje to, co powiedział o Nim Bóg. Kto zaś nie wierzy słowom Boga, uznaje Go za kłamcę. 11 A treść tych słów jest następująca: Bóg—poprzez swojego Syna—dał ludziom życie wieczne. **(aiōnios g166)** 12 Ten więc, kto uwierzył Synowi Bożemu, ma życie wieczne, ten zaś, kto Go odrzucił, nie ma życia. 13 Napisałem to do was, którzy wierzycie Synowi Bożemu, abyście wiedzieli, że macie życie wieczne. **(aiōnios g166)** 14 Bóg wysłuchuje naszych modlitw, jeśli prosimy Go o rzeczy zgodne z Jego wolą. Możemy być tego pewni. 15 A skoro wiemy, że odpowiada na nasze prośby, możemy mieć pewność, że już teraz wysłuchał naszych modlitw. 16 Jeśli zobaczycie, że ktoś z wierzących popełnia grzech, proście Boga, aby mu przebaczył, a wtedy Bóg nie pozbawi go życia. Dotyczy to jednak tylko takich grzechów, które nie prowadzą do śmierci. 17 Oczywiście każdy zły czyn jest grzechem, ale nie każdy prowadzi do śmierci. 18 Wiemy, że ci, którzy stali się dziećmi Boga nie są już w stanie żyć w grzechu. Są bowiem chronieni przez Syna Bożego i szatan nie ma do nich dostępu. 19 Wiemy też, że należymy do Boga, natomiast cały ten zepsuty świat jest poddany władzy szatana. 20 Wiemy również, że Syn Boży przyszedł po to, abyśmy mogli poznać prawdziwego Boga. Teraz należymy do Niego, bo jesteśmy własnością Jego Syna, Jezusa Chrystusa. On jest jedynym, prawdziwym Bogiem, który obdarza ludzi życiem wiecznym. **(aiōnios g166)** 21 Dlatego, drogie dzieci, trzymajcie się z dala od fałszywych bogów!

II Jana

1 Ja, starszy kościoła, piszę do wybranej przez Boga
pani oraz do jej dzieci. Szczerze was kocham,
a razem ze mną kochają was wszyscy ci, którzy
poznali prawdę. **2** Miłość ta wypływa z poznania
Bożej prawdy, którą teraz mamy w sercach i która
pozostanie tam na zawsze. **(aiōn g165)** **3** Niech Bóg
Ojciec i Jego Syn, Jezus Chrystus, obdarzają nas
wszystkich łaską, miłością i pokojem. Trzymajcie się
prawdy i okazujcie innym miłość! **4** Bardzo ucieszyłem
się, słysząc o twoich dzieciach, które trzymają się
prawdy i żyją zgodnie z nakazem naszego Ojca. **5**
Droga pani, okazujmy sobie wzajemną miłość! Nie
jest to żadne nowe przykazanie, wszyscy bowiem
dobrze je znamy od samego początku. **6** Miłość
wyraża się w posłuszeństwie Bożym przykazaniom,
które poznaliście już na samym początku. **7** Piszę o
tym, ponieważ pojawiło się wielu oszustów, którzy
twierdzą, że Jezus Chrystus nie przyszedł na świat w
prawdziwym, ludzkim ciele. Ci, którzy tak nauczają,
są nie tylko oszustami, ale także przeciwnikami
Chrystusa. **8** Uważajcie więc, aby nie stracić tego, nad
czym pracowaliśmy. Jeśli tak uczynicie, otrzymacie
od Pana pełną nagrodę. **9** Każdy, kto się oddala od
nauki Chrystusa i nie trzyma się jej, w rzeczywistości
odwraca się od samego Boga. Ten zaś, kto jest jej
wierny, trwa w jedności z Bogiem Ojcem oraz Jego
Synem. **10** Jeśli przyjdzie do was jakiś nauczyciel,
który nie trzyma się zdrowej nauki Chrystusa,
nie zapraszajcie go do domu ani go nawet nie
pozdrawiajcie. **11** Ten bowiem, kto go serdecznie wita,
utożsamia się z jego złymi czynami. **12** Chciałbym
powiedzieć wam jeszcze o wielu innych sprawach.
Nie będę jednak teraz o nich pisać, mam bowiem
nadzieję, że niebawem was odwiedzę, a wtedy
porozmawiamy o wszystkim osobiście. Wierzę, że to
spotkanie będzie dla nas wszystkich wielką radością.
13 Pozdrawiają cię dzieci twojej siostry, która również
została wybrana przez Boga.

III Jana

1 Ja, starszy kościoła, piszę do ciebie, drogi Gajusie,
ponieważ darzę cię miłością, płynącą z poznania
Bożej prawdy. **2** Modlę się za ciebie, kochany
przyjacielu, aby ci się we wszystkim dobrze wiodło i
aby twoje ciało było tak zdrowe, jak twoja dusza. **3**
Wierzący, którzy mnie ostatnio odwiedzili, sprawili
mi ogromną radość, opowiadając o tym, że wiernie
trzymasz się prawdy i żyjesz nią. **4** A nic nie
cieszy mnie tak bardzo, jak wiadomości o tym,
że moje duchowe dzieci trzymają się prawdy. **5**
Kochany przyjacielu, wiernie służysz Bogu, troszcząc
się o innych wierzących—zwłaszcza o tych, którzy
przybywają z daleka. **6** Oni to odwiedzili nasz kościół
i opowiedzieli nam o twojej miłości. Dobrze zrobisz,
zaopatrując ich we wszystko, czego potrzebują do
dalszej podróży. Należy im się to, bo służą Bogu. **7**
Podróżują przecież, aby opowiadać ludziom o Panu
i nie oczekują pomocy od pogan. **8** Powinniśmy
więc wspierać ich i w ten sposób przyczyniać się do
głoszenia światu Bożej prawdy. **9** Napisałem w tej
sprawie list do waszego kościoła, ale Diotrefes, który
pragnie uchodzić za przywódcę, nie chce nas słuchać.
10 Gdy do was przybędę, przypomnę mu jednak jego
czyny i kłamstwa, które rozpowiada na nasz temat.
Nie dość, że sam nie pomaga wierzącym, którzy
są w podróży, to jeszcze zabrania tego innym. Co
więcej, tych, którzy to robią, usuwa nawet z kościoła.
11 Kochany przyjacielu, nie bierz przykładu z ludzi,
którzy postępują źle, ale naśladuj tych, którzy czynią
dobro. Oni bowiem należą do Boga. Ci zaś, którzy
czynią zło, nie mają z Nim nic wspólnego. **12** Jeśli
chodzi o Demetriusza, to ma on dobrą opinię wśród
wszystkich wierzących. Dobrze świadczy o nim także
to, że głosi Bożą prawdę. Ja również mam o nim
dobrą opinię, a wiesz przecież, że można mi zaufać.
13 Chciałbym powiedzieć ci jeszcze o wielu innych
sprawach. Nie będę jednak teraz o nich pisać, **14**
mam bowiem nadzieję, że niebawem cię odwiedzę, a
wtedy porozmawiamy o wszystkim osobiście. Niech
Bóg obdarza cię swoim pokojem! Pozdrawiają cię
twoi przyjaciele. Ty również osobiście pozdrów od
nas tych, którzy nas znają.

Judy

1 Ja, Juda, sługa Jezusa Chrystusa i brat Jakuba,
piszę do wszystkich powołanych i ukochanych
przez Boga Ojca i chronionych przez Jezusa
Chrystusa. **2** Niech Bóg obficie obdarza was pokojem
oraz miłością i współczuciem dla innych ludzi!
3 Kochani, chciałem napisać do was o naszym
wspólnym zbawieniu. Uznałem jednak, że muszę
raczej zachęcić was do walki w obronie wiary, która
raz na zawsze została przekazana świętym. **4** Piszę o
tym dlatego, że pojawili się wśród was jacyś bezbożni
ludzie, którzy twierdzą, że skoro Bóg okazał im
łaskę, to mogą teraz prowadzić rozwiązłe życie. W
ten sposób odrzucają Jezusa Chrystusa, naszego
jedynego Władcę i Pana. Dawno już jednak wydany
został na nich wyrok potępienia. **5** Dobrze znacie
historię wyzwolenia Izraelitów z niewoli w Egipcie.
Chciałbym wam jednak przypomnieć, że spośród ludzi,
którzy zostali wyzwoleni, Pan zgładził tych, którzy
Mu nie uwierzyli. **6** Ukarał również aniołów, którzy
nie pozostali tam, gdzie powinni, ale opuścili swoje
miejsce. Uwięził ich w ciemnej otchłani, gdzie czekają
na dzień Bożego sądu. **(aïdios g126)** **7** Przypomnijcie
sobie również, co się stało z Sodomą i Gomorą oraz
okolicznymi miastami. Życie mieszkańców tych miast
było rozwiązłe, a ich pragnienia—sprzeczne z naturą.
Dlatego kara, którą ponieśli, stała się przykładem
kary wiecznego ognia. **(aiōnios g166)** **8** Ludzie, którzy
wkradli się między was, są do nich podobni. Kierują
się bowiem swoimi urojeniami i hańbią własne ciała.
Odrzucają władzę Pana i obrażają niebiańskie istoty,
9 podczas gdy nawet archanioł Michał, spierając
się z diabłem o ciało Mojżesza, nie ośmielił się go
oskarżyć. Powiedział tylko: „Niech Pan cię potępi!”.
10 Ci zaś, którzy pojawili się wśród was, przeklinają
to, o czym nie mają zielonego pojęcia. Skończą
jednak jak nierozumne zwierzęta, które kierują się
tylko zmysłami. **11** Marny ich los! Poszli bowiem
w ślady Kaina, który był mordercą, oraz Baalama,
który dla pieniędzy był gotów popełnić zło, a także
Korego, który zbuntował się przeciwko Bogu i został
za to zgładzony. Ich spotka taki sam los! **12** Ludzie
ci chętnie zasiadają z wami przy wspólnym stole.
Myślą jednak tylko o tym, żeby się najeść, i wciąż
sprawiają wam kłopoty. Są jak chmury gnane wiatrem,
ale nie dające potrzebnego deszczu, i jak wyrwane
z korzeniami, uschnięte drzewa, na których brak
owoców. **13** Ich złe uczynki są jak spienione morskie
fale, oni sami zaś—jak zabłąkane gwiazdy, których
przeznaczeniem jest wieczna ciemność. **(aiōn g165)**
14 Henoch, który żył siedem pokoleń po Adamie,
prorokował o nich, mówiąc: „Pan nadchodzi z tysiącami
swoich świętych, **15** aby osądzić wszystkich ludzi. On
ukarze bezbożnych za złe czyny, których się dopuścili,
oraz za zuchwałe słowa, którymi obrazili Boga”. **16**
Ludzie ci wiecznie narzekają na swój los i kierują
się tylko swoimi własnymi pragnieniami. Używają
wyszukanych słów i dobrze mówią o tych, od których
spodziewają się coś dostać. **17** Wy jednak, kochani,
pamiętajcie słowa apostołów naszego Pana, Jezusa
Chrystusa, **18** którzy mówili: „W czasach ostatecznych
pojawią się ludzie wyśmiewający Boże obietnice i
kierujący się tylko swoimi bezbożnymi pragnieniami”.
19 Oni to doprowadzają do podziałów, nie mają
bowiem Ducha Świętego i myślą tylko o zaspokajaniu
swoich pragnień. **20** Ale wy, kochani, budujcie z
samych siebie budowlę, opartą na fundamencie
świętej wiary. Macie w sobie Ducha Świętego, więc
módlcie się! **21** Trwajcie w Bożej miłości, czekając
na dzień, w którym nasz Pan, Jezus Chrystus,
okaże wam swoje współczucie i da wam wieczne
życie. **(aiōnios g166)** **22** Bądźcie wyrozumiali dla tych,
którzy mają wątpliwości. **23** Wyrywajcie z ognia
tych, którzy giną. Okazujcie współczucie tym, którzy
tego potrzebują—nie miejcie jednak nic wspólnego
z ich grzechami. **24** Bóg może ochronić was przed
upadkiem i sprawić, że—czyści i radośni—będziecie
mogli stanąć przed Jego chwalebnym majestatem.
25 On jest jedynym, prawdziwym Bogiem i Jemu
należy się wieczna chwała, uwielbienie, moc i władza.
Oddajmy Mu więc cześć, poprzez naszego Pana,
Jezusa Chrystusa. Amen! **(aiōn g165)**

Objawienie

1 Oto objawienie, które Bóg przekazał Jezusowi Chrystusowi, aby powiedział On swoim sługom o tym, co ma się wkrótce wydarzyć. Jezus wysłał więc anioła, aby ten przekazał to objawienie Jego słudze, Janowi. **2** On zaś przekazał innym słowo Boże oraz to, czego dowiedział się od Jezusa Chrystusa. **3** Szczęśliwy jest ten, kto czyta, i ci, którzy słuchają słów tego proroctwa. Niech zwrócą uwagę na jego treść, bo niedługo wszystko to się wypełni. **4** Ja, Jan, piszę do siedmiu kościołów, znajdujących się w prowincji Azja. Niech Bóg, który był, jest i nadchodzi, obdarza was swoją łaską i pokojem! Tą samą łaską i pokojem niech obdarzy was siedem Duchów, obecnych przy Jego tronie, **5** oraz Jezus Chrystus, który jest godnym zaufania świadkiem! On jest pierwszym, który zmartwychwstał. On panuje również nad wszystkimi władcami świata. Chrystus kocha nas tak bardzo, że przelał za nas swoją krew i w ten sposób uwolnił nas od grzechów. **6** On sprawił również, że staliśmy się członkami królewskiej rodziny i kapłanami samego Boga Ojca. Jemu należy się wieczna chwała oraz władza. Amen! **(aiōn g165)** **7** On, już niebawem, nadejdzie wśród obłoków i zobaczą Go wszyscy ludzie, nawet ci, którzy Go przebili. Wówczas wszystkie narody świata będą płakać z Jego powodu. Wszystko to się naprawdę wydarzy! Amen! **8** Bóg, który jest Wszechmocnym Panem, mówi: „Ja jestem Alfa i Omega”. On był, jest i nadchodzi! **9** Ja, Jan, wasz przyjaciel i towarzysz w cierpieniu, a także współobywatel Bożego królestwa, nieugięcie trzymający się Pana, zostałem zesłany na wyspę Patmos za głoszenie ludziom słowa Bożego i opowiadanie im o Jezusie. **10** Pewnego razu, w dzień Pański, ogarnął mnie Duch Święty i usłyszałem za sobą potężny głos, brzmiący jak dźwięk trąby: **11** —Zapisz w księdze wszystko, co widzisz, a następnie wyślij ją do siedmiu kościołów: do Efezu, Smyrny, Pergamonu, Tiatyry, Sardes, Filadelfii i Laodycei. **12** Gdy się odwróciłem, aby zobaczyć, czyj to głos, ujrzałem siedem złotych świeczników, **13** a między nimi kogoś, kto wyglądał jak Syn Człowieczy. Był ubrany w długą szatę i przepasany na piersiach złotym pasem. **14** Jego głowa i włosy były białe jak śnieżnobiała wełna, a spojrzenie—przenikające jak płomień ognia. **15** Jego stopy lśniły jak rozgrzany w piecu mosiądz, a głos brzmiał jak huk fal. **16** W prawej ręce trzymał siedem gwiazd, a z Jego ust wychodził ostry, obosieczny miecz. Jego twarz lśniła jak słońce w pełnym blasku. **17** Gdy Go ujrzałem, padłem jak martwy u Jego stóp. Ale On dotknął mnie swoją prawą ręką i rzekł: —Nie bój się! Jestem Pierwszy i Ostatni. **18** Umarłem, ale ożyłem i będę żyć wiecznie. Mam klucze do świata zmarłych. **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19** Zapisz to, co już zobaczyłeś, co jest teraz oraz co się wydarzy potem. **20** Siedem gwiazd w mojej prawej dłoni to aniołowie siedmiu kościołów, a siedem złotych świeczników to siedem kościołów.

2 Aniołowi kościoła w Efezie napisz tak: Oto słowa Tego, który trzyma w prawej dłoni siedem gwiazd i chodzi wśród siedmiu złotych świeczników. **2** Znam twoje czyny, twoją ciężką pracę oraz twoją wytrwałość. Wiem, że nie możesz znieść złych ludzi i że sprawdziłeś tych, którzy podają się za apostołów, i udowodniłeś, że nimi nie są. **3** Zniosłeś cierpienia, które spotkały cię z mojego powodu, i nie poddałeś się. **4** Mam ci jednak za złe to, że twoja miłość nie jest już tak wielka, jak na początku. **5** Przypomnij więc sobie, jak było dawniej! Opamiętaj się i postępuj tak, jak na początku! Jeśli tego nie uczynisz, przyjdę i usunę twój świecznik z miejsca, w którym stoi. **6** Podoba mi się jednak to, że nienawidzisz złego postępowania nikolaitów, bowiem Ja również go nienawidzę. **7** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów! Zwycięzcy dam prawo spożywania owoców z drzewa życia, które znajduje się w raju Boga. **8** Aniołowi kościoła w Smyrnie napisz tak: Oto słowa Tego, który jest Pierwszy i Ostatni, który umarł, ale ożył. **9** Wiem, że cierpisz i że jesteś biedny. Tak naprawdę jednak jesteś bogaty! Znam pomówienia twoich przeciwników, którzy podają się za pobożnych Żydów, ale wcale nimi nie są, należą bowiem do szatana. **10** Nie bój się prześladowań! Szatan zamierza wtrącić niektórych z was do więzienia. Będzie to próba waszej wiary, przez dziesięć dni będziecie bowiem prześladowani. Ty jednak bądź wierny aż do śmierci—a dam ci wieniec życia! **11** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów! Zwycięzca nie zazna już śmierci po raz drugi. **12** Aniołowi kościoła w Pergamonie napisz tak: Oto słowa Tego, który ma ostry, obosieczny miecz. **13** Wiem, że mieszkasz w mieście, w którym znajduje się tron szatana. A mimo to jesteś Mi wierny i nie wyrzekłeś się Mnie nawet wtedy, gdy w tej siedzibie szatana zamordowano mojego wiernego sługę, Antypasa. **14** Mam ci jednak za złe to, że tolerujesz w kościele ludzi postępujących podobnie jak Baalam, który doradzał królowi Balakowi, jak zniszczyć naród izraelski,

doprowadzając go do rozwiązłości seksualnej i zachęcając do udziału w ucztach na cześć bożków. **15** Znajdują się bowiem wśród was tacy, którzy trzymają się złej nauki nikolaitów. **16** Opamiętaj się! Jeśli tego nie uczynisz, to wkrótce przyjdę i sam będę z nimi walczył, a moje słowa będą ostre jak miecz. **17** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów! Zwycięzcy dam ukrytą mannę i biały kamyk, na którym będzie wyryte jego nowe imię, znane tylko temu, kto je otrzyma. **18** Aniołowi kościoła w Tiatyrze napisz tak: Oto słowa Syna Bożego, którego spojrzenie jest przenikające jak płomień ognia, a stopy podobne do lśniącego mosiądzu. **19** Znam twoje czyny, twoją miłość, wiarę, służbę i wytrwałość. Wiem, że teraz postępujesz lepiej niż kiedyś. **20** Mam ci jednak za złe to, że pozwalasz na to, aby Jezabel nauczała w kościele. Podaje się ona bowiem za prorokinię, ale zwodzi tych, którzy Mi służą, ucząc ich rozwiązłości seksualnej i zachęcając do udziału w ucztach na cześć bożków. **21** Dałem jej czas na to, aby się opamiętała. Ona jednak nie chce porzucić swojej rozwiązłości. **22** Dlatego ześlę na nią chorobę. Jeśli zaś ci, którzy z nią grzeszyli, również nie zmienią swojego postępowania, to także doświadczą ogromnych cierpień. **23** Na jej zwolenników ześlę natomiast śmierć i wszystkie kościoły zobaczą, że naprawdę znam ludzkie serca oraz umysły i że każdemu wyznaczam zapłatę, na jaką zasłużył. **24** Na was zaś, pozostałych wierzących w Tiatyrze, którzy nie przyjęliście tej fałszywej nauki, i nie poznaliście tego, co nazywają „głębią szatana", nie nakładam żadnych dodatkowych obowiązków. **25** Do czasu mojego powrotu trzymajcie się tylko tego, czego się ode Mnie nauczyliście. **26** Zwycięzcy i temu, kto do końca będzie posłuszny mojej nauce, dam tę samą władzę nad narodami, którą Ja otrzymałem od mojego Ojca. Będzie on potężnym przywódcą i pod jego rządami narody będą jak skruszony gliniany garnek. Dam mu też Gwiazdę Poranną. **29** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów!

3 Aniołowi kościoła w Sardes napisz tak: To mówi Ten, który ma siedem Bożych Duchów i siedem gwiazd. Znam twoje czyny. Nosisz imię świadczące o tym, że żyjesz, ale jesteś martwy. **2** Dlatego uważaj na siebie! Zadbaj też o tych, którzy pozostali przy życiu, ale są już bliscy śmierci! Twoje czyny są w oczach Boga dalekie od doskonałości. **3** Wróć więc do nauki, którą przyjąłeś na początku! Uchwyć się jej i opamiętaj się! Jeśli nie posłuchasz, zjawię się nieoczekiwanie jak złodziej i nie zorientujesz się, kiedy nadejdę! **4** Masz jednak w Sardes kilku ludzi, którzy nie pobrudzili swoich szat. Będą oni chodzić razem ze Mną w białych szatach, gdyż są tego godni. **5** Zwycięzcy dam białe szaty i nie usunę jego imienia z księgi życia, ale przyznam się do niego wobec Ojca i Jego aniołów. **6** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów! **7** Aniołowi kościoła w Filadelfii napisz tak: To mówi Święty i Prawdziwy, który posiada klucz króla Dawida: jeśli otworzy drzwi, nikt nie może zamknąć; a jeśli je zamknie, nikt nie może ich otworzyć. **8** Znam twoje czyny. Wiem, że nie posiadasz wielkiej mocy, a jednak trzymałeś się mojego słowa i nie zaparłeś się Mnie. Dlatego otworzyłem przed tobą drzwi, których nikt nie może zamknąć. **9** Sprawię, że ci, którzy podają się za pobożnych Żydów, choć w rzeczywistości należą do szatana, przyjdą i padną u twoich stóp, i zrozumieją, że cię kocham. **10** Ponieważ wytrwale trzymałeś się mojego słowa, ochronię cię w czasie próby, której poddany zostanie cały świat i wszyscy jego mieszkańcy. **11** Już wkrótce powrócę! Pilnuj więc tego, co masz, aby nikt nie odebrał ci czekającego na ciebie wieńca. **12** Zwycięzcę uczynię filarem w świątyni mojego Boga i nikt nie będzie w stanie go z niej usunąć. Wypiszę na nim imię mojego Boga oraz nazwę Jego miasta—nowej Jerozolimy, zstępującej z nieba, od mojego Boga. Wypiszę na nim również moje nowe imię! **13** Kto ma uszy do słuchania, niech uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów! **14** Aniołowi kościoła w Laodycei napisz tak: To mówi Amen, wierny i prawdziwy świadek, źródło Bożego stworzenia. **15** Znam twoje czyny. Nie jesteś ani zimny, ani gorący. Obyś się zdecydował! **16** Skoro jednak jesteś tylko letni—ani zimny, ani gorący—wypluję cię z moich ust. **17** Mówisz: „Jestem bogaty, wszystko mam i niczego mi nie brakuje". Nie zdajesz sobie jednak sprawy z tego, że tak naprawdę jesteś godnym pożałowania nędzarzem—biednym, ślepym i nagim. **18** Radzę ci więc kupić ode Mnie złoto, które zostało oczyszczone w ogniu, a wtedy naprawdę staniesz się bogaty. Kup ode Mnie również białą szatę, abyś mógł się nią okryć i byś nie musiał wstydzić się swojej nagości. Kup także maść do oczu, abyś przejrzał. **19** Wszystkich, których kocham, upominam i karzę. Bądź gorliwy i opamiętaj się! **20** Oto stanąłem przed drzwiami i pukam. Jeśli ktoś usłyszy mój głos i otworzy drzwi, wejdę do niego i będziemy razem ucztować: Ja z nim, a on ze Mną. **21** Zwycięzcy pozwolę zasiąść razem ze Mną na moim tronie—Ja również jako zwycięzca zasiadłem z Ojcem

na Jego tronie. 22 Kto ma uszy do słuchania, niech
uważnie słucha tego, co Duch mówi do kościołów!

4 Po tym wszystkim zobaczyłem otwarte drzwi do
nieba. A głos, który usłyszałem na początku,
brzmiący jak dźwięk trąby, przemówił: —Wejdź tutaj,
chcę ci bowiem pokazać, co ma się wydarzyć
w przyszłości. 2 Wtedy nagle ogarnął mnie
Duch—znalazłem się w niebie i zobaczyłem tron
oraz Tego, który na nim zasiada. Jego blask
był podobny do jaspisu i rubinu, a Jego tron
otaczała tęcza, mieniąca się jak szmaragd. 4 Wokół
Jego tronu stały dwadzieścia cztery inne trony, na
których siedziało dwudziestu czterech starszych.
Byli oni ubrani w białe szaty, a na głowach mieli
złote wieńce. 5 Z głównego tronu wydobywały
się błyskawice i grzmoty oraz dobiegały głosy.
Przed nim zaś płonęło siedem ognistych pochodni,
przedstawiających siedem Bożych Duchów, 6 i
rozpościerało się morze, które wyglądało jak kryształ.
Na środku tronu i wokół niego znajdowały się cztery
istoty, które miały mnóstwo oczu—zarówno z przodu,
jak i z tyłu. 7 Pierwsza była podobna do lwa,
druga—do byka, trzecia miała ludzką twarz, a czwarta
przypominała lecącego orła. 8 Istoty te miały po
sześć skrzydeł i mnóstwo oczu—na całym ciele. Bez
wytchnienia, dniem i nocą, wołały one: 9 Podczas gdy
istoty te otaczały chwałą, czcią oraz wdzięcznością
Tego, który zasiada na tronie i żyje na wieki, (aiōn
g165) 10 dwudziestu czterech starszych padało przed
Nim na twarz i oddawało Mu pokłon. Składali oni
swoje wieńce przed tronem Tego, który żyje na wieki,
i mówili: (aiōn g165) 11 „Panie nasz, Boże, Tobie
należy się chwała, cześć i moc. Ty bowiem stworzyłeś
wszechświat i wszystko zaistniało z Twojej woli”.

5 Zauważyłem, że Ten, który zasiada na tronie,
trzymał w prawej ręce zwój papirusu, zapisany
po obu stronach i opatrzony siedmioma pieczęciami.
2 Ujrzałem też potężnego anioła, który zawołał
donośnym głosem: „Kto jest godny złamać pieczęcie i
rozwinąć zwój?!”. 3 Nikt jednak—ani w niebie, ani
na ziemi, ani pod ziemią—nie mógł go rozwinąć i
przeczytać. 4 I rozpłakałem się, widząc, że nie znalazł
się nikt, kto byłby godny to uczynić. 5 Wtedy jeden ze
starszych pocieszył mnie, mówiąc: —Nie płacz! Lew z
rodu Judy, potomek króla Dawida, jest zwycięzcą. On
może rozwinąć zwój oraz złamać siedem pieczęci! 6
Wtedy zobaczyłem Baranka, stojącego przed tronem,
w otoczeniu starszych i czterech istot. Wyglądał
tak, jakby został złożony w ofierze. Baranek miał
siedem rogów i siedmioro oczu, będących siedmioma
Bożymi Duchami, wysłanymi na ziemię. 7 Podszedł
On do Tego, który zasiada na tronie, i wziął z Jego
prawej ręki zwój. 8 Gdy to uczynił, cztery istoty i
dwudziestu czterech starszych upadło przed Nim na
twarz, oddając Mu hołd. Każdy z nich miał w rękach
harfę i złoty kielich napełniony kadzidłem—modlitwami
świętych. 9 I śpiewali nową pieśń: „Zasługujesz na
to, aby wziąć zwój, złamać pieczęcie i rozwinąć
go. Zostałeś bowiem zabity i swoją krwią wykupiłeś
dla Boga ludzi z każdego plemienia, języka, ludu i
narodu. 10 Uczyniłeś ich kapłanami naszego Boga i
członkami królewskiej rodziny, którzy będą rządzić
ziemią”. 11 Potem zobaczyłem mnóstwo aniołów,
otaczających tron, cztery istoty oraz starszych, i
usłyszałem ich śpiew. Setki milionów aniołów 12
wołały: „Baranek, który został zabity, zasługuje na to,
aby otrzymać władzę, bogactwo, mądrość i moc oraz
odebrać cześć, chwałę i uwielbienie!”. 13 Usłyszałem
również, jak każde stworzenie—na niebie, na ziemi,
pod ziemią, na morzu oraz w jego głębinach—wołało:
„Temu, który zasiada na tronie, oraz Barankowi należy
się wieczne uwielbienie, cześć, chwała i moc!”. (aiōn
g165) 14 Po tych słowach cztery istoty powiedziały:
„Amen!”, a starsi padli na twarz, oddając Mu pokłon.

6 Następnie zobaczyłem, że Baranek złamał
pierwszą pieczęć, i usłyszałem, jak jedna z
czterech istot zawołała: „Ruszaj!”. Okrzyk ten był
tak głośny, jak huk pioruna. 2 I zobaczyłem jeźdźca
na białym koniu. Na głowie miał wieniec, a w
ręku trzymał łuk. Wyruszył, aby odnieść kolejne
zwycięstwo. 3 Gdy Baranek złamał drugą pieczęć,
usłyszałem głos drugiej istoty: „Ruszaj!”. 4 I pojawił
się koń ognistoczerwony. Jego jeździec dostał do
ręki miecz i wyruszył, aby odebrać ziemi pokój i
sprawić, że ludzie będą się nawzajem zabijać. 5
Gdy Baranek złamał trzecią pieczęć, usłyszałem, jak
trzecia istota powiedziała: „Ruszaj!”. I zobaczyłem
czarnego konia oraz jego jeźdźca, który trzymał w
ręku wagę. 6 Następnie usłyszałem głos dobiegający
od czterech istot: „Dzień pracy to bochenek chleba
lub trzy kilo mąki. Nie marnuj oliwy i wina”. 7 Gdy
złamał czwartą pieczęć, usłyszałem głos czwartej
istoty: „Ruszaj!”. 8 I zobaczyłem sinozielonego konia.
Ten, który na nim siedział, miał na imię Śmierć i
reprezentował krainę zmarłych. Dano mu władzę
nad jedną czwartą ziemi, aby zsyłał na ludzi śmierć.
Jedni mieli zginąć w walce, inni—umrzeć z głodu
lub z powodu epidemiami, jeszcze inni—rozszarpani
przez dzikie zwierzęta. (Hadēs g86) 9 Gdy Baranek
złamał piątą pieczęć, zobaczyłem ołtarz, a poniżej

niego—dusze ludzi, którzy zostali zamordowani za to, że byli posłuszni słowu Bożemu i opowiadali innym o Chrystusie. 10 Głośno wołali oni: „Święty Panie, jedyny i prawdziwy Władco, kiedy ukarzesz tych, którzy nas zamordowali?!”. 11 Wszystkim im dano białe szaty i powiedziano, żeby odpoczęli i przez krótki czas zaczekali, aż dołączą do nich ich przyjaciele, którzy również służą Panu, i—podobnie jak oni—również zostaną zamordowani. 12 Gdy zobaczyłem, że Baranek złamał szóstą pieczęć, rozpoczęło się ogromne trzęsienie ziemi. Słońce straciło swój blask, jakby ktoś zasłonił je czarną płachtą, a księżyc stał się krwawoczerwony. 13 Gwiazdy zaś spadały na ziemię jak owoce z targanego wichurą drzewa. 14 Nagle zniknęło niebo—jakby było zwojem papirusu, który został przez kogoś zwinięty. Góry i wyspy zostały przesunięte ze swoich miejsc. 15 Przywódcy i władcy świata, wybitni dowódcy, najbogatsi i najbardziej wpływowi ludzie—wszyscy oni, razem z niewolnikami, poukrywali się w jaskiniach i grotach, 16 marząc tylko o tym, aby zasypały ich przewracające się góry i spadające skały. W ten sposób chcieli bowiem ukryć się przed obliczem Tego, który zasiada na tronie, oraz przed gniewem Baranka. 17 Nadszedł bowiem wielki dzień Ich gniewu i nikt nie był w stanie uciec przed Ich sądem.

7 Po tym wszystkim zobaczyłem czterech aniołów, stojących na czterech krańcach ziemi i powstrzymujących cztery wiatry. Dzięki nim nie drgnęło żadne drzewo ani żadna inna rzecz na ziemi; nie poruszyło się nawet morze. 2 Wtedy zobaczyłem innego anioła, przybywającego ze wschodu i niosącego wielką pieczęć żywego Boga. Głośno zawołał on do czterech aniołów, którym pozwolono niszczyć ziemię i morze: 3 „Nie niszczcie ziemi i drzew oraz morza, dopóki nie postawimy Bożej pieczęci na czołach tych, którzy Mu służą”. 4 I usłyszałem liczbę opieczętowanych—sto czterdzieści cztery tysiące osób ze wszystkich rodów Izraela. 5 Opieczętowano więc po dwanaście tysięcy osób z poszczególnych rodów: Judy, Rubena, Gada, 6 Asera, Neftalego, Manassesa, 7 Symeona, Lewiego, Issachara, 8 Zabulona, Józefa oraz Beniamina. 9 Następnie zobaczyłem ogromny, niezliczony tłum ludzi pochodzących ze wszystkich narodów, plemion, ludów i języków. Stali oni przed tronem oraz przed Barankiem, ubrani w białe szaty. W rękach trzymali gałęzie palmy 10 i głośno wołali: „Zbawienie pochodzi od naszego Boga, który zasiada na tronie, oraz od Baranka!”. 11 Wszyscy aniołowie zgromadzili się wokół tronu, starszych oraz czterech istot, a następnie upadli przed tronem na twarz i wielbili Boga, wołając: 12 „Amen! Wieczne uwielbienie, chwała i mądrość, wdzięczność i cześć, władza i moc —wszystko to należy do naszego Boga! Amen!”. (aiōn g165) 13 Wtedy jeden ze starszych zapytał mnie: —Kim są ci ludzie w białych szatach? Skąd przybyli? 14 —Panie, na pewno to wiesz—odparłem. —Zanim tu przyszli, doświadczyli ogromnych prześladowań—odpowiedział. —Ich szaty są białe, ponieważ zostały oczyszczone dzięki przelanej krwi Baranka. 15 Dlatego właśnie stoją przed tronem Boga, dniem i nocą służąc w Jego świątyni. W Jego obecności są bowiem na zawsze bezpieczni. 16 Nigdy nie będą już cierpieć z powodu głodu, pragnienia czy upału. 17 Baranek, który stoi przed tronem, zawsze będzie się o nich troszczył i zaprowadzi ich do źródła wody życia. Bóg zaś otrze z ich oczu wszelkie łzy.

8 Gdy Baranek złamał siódmą pieczęć, w całym niebie, na około pół godziny, zapanowała cisza. 2 Zobaczyłem wtedy siedmiu aniołów, którzy stoją przed Bogiem—wręczono im siedem trąb. 3 Przybył też inny anioł, trzymający złotą kadzielnicę, i stanął przy ołtarzu. Podano mu dużą ilość kadzidła, aby je zmieszał z modlitwami wszystkich świętych i ofiarował na złotym ołtarzu, znajdującym się przed tronem. 4 Wtedy dym z kadzidła, wraz z modlitwami świętych, wzniósł się z ręki anioła ku Bogu. 5 Następnie anioł napełnił kadzielnicę ogniem z ołtarza i zrzucił ją na ziemię, a wtedy rozległy się potężne grzmoty oraz błyskawice i zatrzęsła się ziemia. 6 Tymczasem siedmiu aniołów, mających siedem trąb, przygotowało się do tego, aby zatrąbić. 7 Gdy zatrąbił pierwszy z nich, na ziemię spadł grad i ogień zmieszany z krwią. Jedna trzecia część ziemi stanęła wtedy w płomieniach i spaliła się jedna trzecia drzew oraz wszystkie polne rośliny. 8 Gdy zatrąbił drugi anioł, coś przypominającego wyglądem ogromną płonącą górę zostało wrzucone do morza. Jedna trzecia wód stała się wtedy czerwona jak krew. 9 Wyginęła też jedna trzecia morskich zwierząt i została zniszczona jedna trzecia wszystkich okrętów. 10 Gdy zatrąbił trzeci anioł, ogromna płonąca gwiazda spadła z nieba na jedną trzecią rzek oraz na źródła, z których wypływała woda. 11 Gwiazda ta zatruła jedną trzecią wszystkich wód, dlatego nazwano ją Goryczą. Woda zyskała bowiem gorzki smak i zabiła wielu ludzi. 12 Gdy zatrąbił czwarty anioł, słońce, księżyc i gwiazdy straciły jedną trzecią jasności. W ciągu dnia było o jedną trzecią ciemniej, a również noc stała się o jedną trzecią

ciemniejsza niż dotychczas. 13 Wtedy zobaczyłem
orła lecącego środkiem nieba i usłyszałem jego głos.
Trzykrotnie zawołał on: „Marny będzie los ziemi, gdy
zatrąbią pozostali trzej aniołowie!”.

9 Wtedy zatrąbił piąty anioł i zobaczyłem gwiazdę
zrzuconą z nieba na ziemię. Miała on otworzyć
tunel prowadzący do otchłani. (Abyssos g12) 2 Gdy to
uczyniła, buchnął z niej dym, niczym z olbrzymiego
pieca. Kłęby dymu były tak ogromne, że zasłoniły
słońce i niebo. (Abyssos g12) 3 Z dymu wyłoniła się
szarańcza, która miała taką samą moc, jak skorpiony.
4 Nakazano jej, aby nie atakowała trawy, polnych
roślin oraz drzew, ale ludzi, którzy nie mają na czole
Bożej pieczęci. 5 Szarańcza ta nie miała ich zabijać,
ale sprawiać im cierpienie—przez pięć miesięcy mieli
oni odczuwać taki ból, jak po ukąszeniu skorpiona. 6
W tych dniach ludzie będą bezskutecznie próbowali
odebrać sobie życie. Będą chcieli umrzeć, ale nie
będzie to możliwe. 7 Szarańcza ta wyglądała jak
konie przygotowane do walki. Na głowach miały coś
w rodzaju złotych wieńców, a ich pyski przypominały
ludzkie twarze. 8 Miały długie włosy, jak kobiety,
i zęby—podobne do zębów lwa. 9 Ich pancerze
wyglądały tak, jakby były z żelaza, a odgłos ich
skrzydeł przypominał huk rydwanów pędzących
do boju. 10 Ich ogony były podobne do ogonów
skorpionów i były zakończone żądłami. Właśnie dzięki
nim mogły zadawać ludziom cierpienie, trwające
pięć miesięcy. 11 Ich władcą był anioł otchłani,
którego hebrajskie imię brzmi Abaddon (to znaczy:
„Niszczycie!”). (Abyssos g12) 12 W ten sposób wypełniła
się jedna z trzech zapowiedzi orła, który wołał: „Marny
będzie los ziemi”. Pozostały jednak jeszcze dwie.
13 Wtedy zatrąbił szósty anioł i usłyszałem słowa,
dobiegające od strony czterech rogów złotego ołtarza,
stojącego przed Bogiem. 14 Słowa te skierowane były
do szóstego anioła, trzymającego trąbę, i brzmiały
następująco: „Wypuść czterech aniołów uwięzionych
nad wielką rzeką Eufrat”. 15 I uwolniono ich, a
aniołowie ci byli przygotowani właśnie na tę godzinę,
dzień, miesiąc i rok—mieli bowiem zabić jedną
trzecią wszystkich ludzi. 16 I usłyszałem liczbę ich
wojsk: dwieście milionów! 17 W moim widzeniu
zobaczyłem też ich konie i jeźdźców. Dosiadający
konie mieli na sobie pancerze ognistoczerwone,
granatowe lub żółte. Głowy koni przypominały głowy
lwów, a z ich pysków wydobywał się ogień, dym i
opary siarki, które uśmierciły jedną trzecią wszystkich
ludzi. 19 Niszczycielska moc tych koni znajdowała się
bowiem właśnie w ich pyskach oraz w ogonach, które
przypominały kąsające, jadowite węże. 20 Ludzie,
którzy przeżyli te ataki, nie opamiętali się jednak i nie
przestali czynić zła. Nadal oddawali cześć demonom
oraz otaczali czcią złote, srebrne, brązowe, kamienne
oraz drewniane posągi, które nie widzą, nie słyszą
ani nie mogą się poruszać. 21 Nie porzucili również
czarów oraz rozwiązłości seksualnej; nadal też kradli
i mordowali innych ludzi.

10 Potem zauważyłem innego potężnego anioła,
który—otoczony obłokami—zstępował z nieba.
Nad głową miał tęczę, a jego twarz lśniła jak słońce.
Jego nogi wyglądały jak słupy ognia, 2 a w ręku
trzymał mały, rozwinięty zwój. Prawą stopę postawił
na morzu, a lewą na lądzie, 3 i zawołał, a jego
głos był tak potężny, jak ryk lwa. Na jego okrzyk
odpowiedziało siedem grzmotów. 4 Chciałem już
zapisać to, co powiedziały grzmoty, usłyszałem jednak
głos z nieba: —Zapieczętuj słowa siedmiu grzmotów i
nie zapisuj ich! 5 Wtedy anioł, który stał na morzu i na
lądzie, podniósł prawą rękę ku niebu 6 i powiedział:
„Nadchodzi już czas! Gdy tylko zatrąbi siódmy anioł,
wypełni się tajemniczy plan Boga, ogłoszony Jego
sługom, prorokom”. Mówiąc to, przysiągł na Tego,
który jest wieczny i który stworzył niebo, ląd i morze
wraz z zamieszkującymi je istotami. (aiōn g165) 8 I
znów usłyszałem głos z nieba: —Podejdź do anioła,
który stoi na morzu i lądzie, i weź z jego ręki rozwinięty
zwój. 9 Podszedłem więc do niego i poprosiłem: —Daj
mi ten mały zwój. —Weź go i połknij—odpowiedział.
—W ustach poczujesz smak miodu, ale w żołądku
poczujesz gorycz. 10 Wziąłem go więc z ręki anioła i
zjadłem. I rzeczywiście—w ustach był słodki jak miód,
ale gdy go połknąłem, poczułem w żołądku gorycz.
11 Wtedy znowu usłyszałem głos: —Nadal opowiadaj
wszystkim o przyszłości ludów, narodów, języków
oraz władców tego świata.

11 Potem dostałem do ręki miarę i otrzymałem
następujące polecenie: —Wstań i zmierz
świątynię Boga oraz jej ołtarz. Policz również tych,
którzy są w środku i oddają cześć Bogu. 2 Nie
mierz jednak dziedzińca przed świątynią, został on
bowiem przeznaczony dla pogan, którzy będą deptać
święte miasto przez czterdzieści dwa miesiące. 3
Ja zaś dam siłę dwóm moim świadkom—ubiorą się
w wory pokutne i będą prorokować przez tysiąc
dwieście sześćdziesiąt dni. 4 Świadkowie ci będą jak
dwa drzewa oliwne i dwa świeczniki stojące przed
Panem ziemi. 5 Ktokolwiek spróbuje wyrządzić im
krzywdę, zostanie natychmiast spalony—z ich ust
wydobywać się będzie bowiem żar ognia. Każdy

więc, kto będzie chciał ich zniszczyć, poniesie śmierć. **6** Świadkowie ci, pełniąc służbę proroków, będą w stanie powstrzymać deszcz, sprawić, że wody staną się czerwone jak krew, oraz zesłać na ziemię wszelkie możliwe klęski. **7** Gdy już przekażą ludziom swoje poselstwo, z otchłani wyłoni się bestia, która wypowie im wojnę a następnie pokona ich i zabije. **(Abyssos g12)** **8** Ich ciała zostaną porzucone na placu wielkiego miasta, w którym ukrzyżowano ich Pana. W wymiarze duchowym miasto to jest podobne do Sodomy i Egiptu. **9** Przez trzy i pół dnia wszystkie ludy, plemiona, języki i narody będą patrzeć na ich zwłoki i nie pozwolą ich pogrzebać. **10** Cały świat będzie się bowiem cieszyć i świętować z powodu ich śmierci. Co więcej, z tej okazji ludzie będą nawet wręczać sobie prezenty. Działalność tych proroków sprawiała bowiem ogromny kłopot wszystkim mieszkańcom ziemi. **11** Po trzech i pół dniach Bóg wzbudził ich jednak do życia i sprawił, że wstali z miejsca. Wówczas tych, którzy widzieli ich ciała, ogarnął wielki strach. **12** Z nieba zaś rozległ się donośny głos: „Chodźcie!". I na oczach swoich wrogów prorocy zostali otoczeni obłokami i wznieśli się do nieba. **13** W tym momencie nastąpiło silne trzęsienie ziemi, które zniszczyło jedną dziesiątą miasta i zabiło siedem tysięcy osób. Wszyscy pozostali byli przerażeni i oddali chwałę Bogu, który mieszka w niebie. **14** W ten sposób wypełniła się druga z trzech zapowiedzi orła, który wołał: „Marny będzie los ziemi". Pozostała jednak jeszcze jedna. **15** Wtedy zatrąbił siódmy anioł i rozległy się donośne głosy z nieba: „Teraz władzę nad światem obejmie nasz Pan i Jego Mesjasz—On będzie królować na wieki!". **(aiōn g165)** **16** A dwudziestu czterech starszych, siedzących przed Bogiem na tronach, padło na twarz, oddając Mu hołd **17** i wołając: „Panie, Wszechmocny Boże, Ty jesteś i zawsze byłeś! Dziękujemy Ci, za to, że użyłeś swojej wielkiej mocy i przejąłeś władzę nad światem. **18** Narody zbuntowały się przeciwko Tobie, ale teraz nadszedł czas Twego gniewu. Jest to czas sądu nad zmarłymi i czas nagrody dla Twoich sług —proroków i świętych, i wszystkich tych, którzy mieli dla Ciebie respekt, niezależnie od tego, kim byli. Jest to również czas zagłady dla tych, którzy siali na ziemi zniszczenie". **19** Wtedy otworzyła się w niebie Boża świątynia i można było dostrzec w niej skrzynię przymierza. Pojawiły się również błyskawice, rozległ się huk piorunów i nastąpiło trzęsienie ziemi, po czym spadł wielki grad.

12 Potem na niebie ukazał się niezwykły obraz: Kobieta, której ubraniem było słońce, podnóżkiem—księżyc, a wieńcem okrywającym głowę—dwanaście gwiazd. **2** Oczekiwała ona dziecka i krzyczała z bólu, czekając na poród. **3** Nagle na niebie pojawił się kolejny obraz: Ogromny czerwony smok o siedmiu głowach i dziesięciu rogach. Na każdej głowie miał koronę. **4** Swoim ogonem zmiótł z nieba jedną trzecią gwiazd i zrzucił je na ziemię. Następnie stanął przed kobietą, aby pożreć jej dziecko, gdy tylko je urodzi. **5** I urodziła Syna, który będzie potężnym przywódcą, rządzącym wszystkimi narodami. Chłopiec ten został zabrany do Boga, przed Jego tron. **6** Kobieta zaś uciekła na pustynię, gdzie Bóg przygotował jej schronienie, w którym będzie mogła bezpiecznie przebywać przez tysiąc dwieście sześćdziesiąt dni. **7** Potem wybuchła w niebie wojna. Michał i jego aniołowie walczyli ze smokiem oraz jego aniołami. **8** Potężny smok przegrał jednak walkę i musiał opuścić niebo. Razem ze swoim aniołami został strącony na ziemię. Smok ten, zwany diabłem oraz szatanem, jest tym pradawnym wężem, który od samego początku zwodził cały świat. **10** I usłyszałem z niebios donośny głos, mówiący: „Teraz nadszedł czas zbawienia! Bóg okazał swoją potęgę i objął władzę, a Jego Mesjasz zaczął panować. Strącony został natomiast ten, który dniem i nocą oskarżał wierzących, i krytykował ich przed Bogiem. **11** Oni jednak pokonali go dzięki przelanej krwi Baranka i dzięki temu, że przekazywali innym prawdę, oraz byli gotowi oddać za nią życie. **12** Jest to radość dla całego nieba i dla wszystkich jego mieszkańców! Marny jest jednak los lądu i morza, na ziemię zstąpił bowiem diabeł, który wie, że zostało mu niewiele czasu, dlatego ogarnia go wielki gniew". **13** Gdy smok uświadomił sobie, że został zrzucony na ziemię, zaczął prześladować kobietę, która urodziła Syna. **14** Ona jednak otrzymała dwa skrzydła—jak u wielkiego orła—i odleciała na przygotowane dla niej miejsce na pustyni, gdzie przez trzy i pół roku miała opiekę i ochronę przed wężem. **15** Wtedy wąż wyrzucił ze swojej paszczy strumień wody, chcąc, aby woda pochłonęła kobietę. **16** Z pomocą przyszła jej jednak ziemia, która wchłonęła wodę wyrzuconą z paszczy smoka. **17** Wtedy smok, rozgniewany na kobietę, odszedł i stanął na brzegu morza, aby walczyć z jej dziećmi, które przestrzegają Bożych przykazań i są wierne Jezusowi.

13 Wtedy zobaczyłem dziwną bestię, wyłaniającą się z morza. Miała siedem głów, dziesięć rogów, a na nich—dziesięć koron. Na głowach miała wypisane imiona obrażające Boga. **2** Bestia ta przypominała

lamparta, ale miała niedźwiedzie łapy i lwią paszczę. Smok przekazał jej całą swoją moc, tron i wielką władzę. 3 Jedna z głów bestii została śmiertelnie raniona, ale rana ta została nagle uleczona. Wtedy cały świat podziwiał bestię 4 i oddawał cześć smokowi, bo to on obdarzył ją taką potęgą. Ludzie oddawali cześć również samej bestii, mówiąc: „Kto może się z nią równać? Kto może stanąć z nią do walki?”. 5 Następnie pozwolono bestii bluźnić przeciwko Bogu i działać przez czterdzieści dwa miesiące. 6 Otworzyła więc paszczę i zaczęła obrażać Boga oraz Jego świątynię, i poniżać mieszkańców nieba. 7 Pozwolono jej walczyć ze świętymi i pokonać ich. I dostała władzę nad wszystkimi plemionami, ludami, językami i narodami świata. 8 A wszyscy ludzie, których imion nie zapisano przed powstaniem świata w księdze życia zabitego Baranka, oddadzą cześć bestii. 9 Kto ma uszy do słuchania, niech słucha uważnie: 10 Ten, kto ma trafić do więzienia, zostanie uwięziony; ten zaś, kto ma zginąć, zostanie zamordowany. Czas ten będzie bowiem dla świętych próbą wytrwałości i wiary. 11 Potem zobaczyłem inną bestię, wyłaniającą się z ziemi. Miała dwa rogi, podobne do rogów Baranka, ale przemawiała jak smok. 12 Besta ta sprawowała władzę w imieniu pierwszej bestii, która została uleczona ze śmiertelnej rany, i wzywała całą ziemię i jej mieszkańców do otaczania jej czcią. 13 Bestia z ziemi dokonywała niezwykłych cudów—na oczach ludzi zrzucała nawet na ziemię ogień z nieba. 14 W ten sposób oszukiwała ich, nakłaniając do oddawania czci pierwszej bestii. Rozkazała im nawet wykonać wielki posąg bestii, która wcześniej została śmiertelnie raniona, ale ożyła. 15 Pozwolono jej nawet ożywić ten posąg i sprawić, aby przemówił! Gdy to uczyniła, posąg ten sprawił, że wszyscy, którzy nie chcieli się przed nim pokłonić, zostali skazani na śmierć. 16 Rozkazał również, aby wszystkim ludziom—wielkim i małym, biednym i bogatym, niewolnikom i wolnym—na prawej ręce lub na czole umieszczono znak. 17 Bez tego oznaczenia nie można było niczego sprzedać ani kupić. Znakiem tym było zaś imię bestii lub jej cyfrowy symbol: sześćset sześćdziesiąt sześć. Liczba ta oznacza pewnego człowieka. Aby odkryć jej znaczenie, potrzeba jednak dużej mądrości. Kto ją posiada, niech rozszyfruje liczbę bestii.

14 Potem zobaczyłem Baranka, stojącego na górze Syjon, a wraz z nim—sto czterdzieści cztery tysiące tych, którzy mają wypisane na czołach Jego imię oraz imię Ojca. 2 Usłyszałem też z nieba odgłos podobny do huku wielkiego wodospadu lub potężnego grzmotu. Brzmiał on jak dźwięk muzyki granej przez wielu harfiarzy. 3 I usłyszałem nową pieśń, śpiewaną przed tronem Boga, przed czterema istotami i przed starszymi. Nikt oprócz stu czterdziestu czterech tysięcy, uratowanych przez Boga z ziemi, nie mógł nauczyć się tej pieśni. 4 Ludzie ci, za życia na ziemi, trzymali się z dala od rozwiązłości seksualnej i są bez skazy—zawsze okazują posłuszeństwo Barankowi. Zostali uratowani z ziemi i są szczególnie cenni dla Boga i Baranka. 5 Z ich ust nigdy nie wyszło żadne kłamstwo—są nienaganni! 6 Następnie zobaczyłem anioła: leciał środkiem nieba i miał ogłosić mieszkańcom ziemi wieczną dobrą nowinę—miał dotrzeć z nią do każdego narodu, plemienia, języka i ludu. **(aiōnios g166)** 7 Potężnym głosem wołał on: „Nadszedł czas Bożego sądu! Okażcie więc respekt Bogu i oddajcie cześć Temu, który stworzył niebo, lądy, morza i wszystkie źródła wód!”. 8 Zaraz po nim pojawił się inny anioł, wołający: „Upadł wielki Babilon, który upajał wszystkie narody świata swoją rozwiązłością!”. 9 Za nim pojawił się trzeci anioł. Potężnym głosem wołał on: „Ci, którzy pokłonią się bestii i jej posągowi oraz przyjmą jej znak na rękę lub czoło, 10 doświadczą Bożego gniewu i nie będzie dla nich litości! Na oczach świętych aniołów oraz Baranka będą cierpieć w ogniu i siarce. 11 Dym z palącego ich ognia będzie się unosił na wieki, będą oni bowiem cierpieć dzień i noc, bez chwili wytchnienia. Taka kara spotka ludzi, którzy oddali cześć bestii i jej posągowi oraz przyjęli znak jej imienia!”. **(aiōn g165)** 12 Niech te słowa zachęcają świętych do wytrwałości, posłuszeństwa Bożym przykazaniom i zaufania Jezusowi. 13 Potem usłyszałem głos z nieba: —Zapisz te słowa: „Szczęśliwi ci, którzy umierają, wierząc Panu. Duch Święty potwierdza, że odpoczną oni po swojej ciężkiej pracy i otrzymają nagrodę za to, czego dokonali, żyjąc na ziemi”. 14 Następnie zobaczyłem biały obłok, na którym siedział ktoś, kto wyglądał jak Syn Człowieczy. Na głowie miał złoty wieniec, a w dłoni trzymał ostry sierp. 15 Wtedy ze świątyni wyszedł anioł i głośno zawołał do Tego, który siedział na obłoku: „Ziemia dojrzała już do żniwa, zacznij więc zbiory!”. 16 Wówczas Ten, który siedział na obłoku, zebrał z niej plon. 17 Wtedy wyszedł ze świątyni inny anioł—on również trzymał w ręku ostry sierp. 18 Od strony ołtarza nadszedł wtedy następny anioł, mający władzę nad ogniem. Głośno zawołał on do anioła trzymającego sierp: „Zbierz z ziemi grona winorośli, bo już dojrzały i są gotowe na sąd!”. 19 Wówczas anioł, który miał w dłoni sierp, zebrał z ziemi grona i wsypał je do wielkiej tłoczni Bożego gniewu.

20 Tłocznia ta znajdowała się poza miastem. Gdy
wyciśnięto grona, wypłynęła z niej rzeka krwi—miała
ona trzysta kilometrów długości i była tak głęboką, że
sięgała wędzideł koni.

15 Potem zobaczyłem na niebie ogromny,
zadziwiający obraz: Siedmiu aniołów
trzymających siedem ostatnich klęsk, wyrażających
Boży gniew. 2 Ujrzałem też morze, które wyglądało
tak, jakby było z kryształu i ognia. Nad jego brzegiem
stali ci, którzy odnieśli zwycięstwo nad bestią, jej
posągiem i liczbą oznaczającą jej imię. W rękach
trzymali harfy 3 i śpiewali pieśń Mojżesza, sługi Boga,
oraz pieśń Baranka: „Panie, wszechmocny Boże,
dokonujesz wielkich i wspaniałych rzeczy! Jesteś
Władcą wszystkich narodów i zawsze czynisz to, co
jest słuszne i prawe. 4 Czy ktoś może nie okazać Ci
respektu i nie oddać Ci chwały? Panie, tylko Ty jesteś
święty! Wszystkie narody przybędą i oddadzą Ci
cześć, bo zobaczą, że jesteś sprawiedliwym Władcą".
5 Po tym wszystkim, zobaczyłem, że otworzyła się
świątynia w niebie 6 i wyszło z niej siedmiu aniołów,
trzymających siedem klęsk. Byli oni ubrani w czyste,
lśniące szaty, i przepasani na piersiach złotymi
wstęgami. 7 Jedna z czterech istot wręczyła im
siedem złotych pucharów, wypełnionych gniewem
wiecznego Boga, (aiōn g165) 8 a chwała i potęga Boga
wypełniła świątynię jak dym. Nikt nie mógł do niej
wejść, dopóki siedmiu aniołów nie zrzuciło na ziemię
siedmiu klęsk.

16 I usłyszałem, jak donośny głos ze świątyni
zawołał do siedmiu aniołów: „Idźcie i wylejcie na
ziemię siedem pucharów Bożego gniewu!". 2 Wtedy
ruszył pierwszy anioł i wylał swój puchar na ziemię. I
natychmiast wszystkich ludzi, noszących znak bestii
i oddających cześć jej posągowi, dotknęły złośliwe
i bolesne wrzody. 3 Drugi anioł wylał swój puchar
na morze, a jego woda stała się jak krew umarłego.
Wszystkie stworzenia, które w niej żyły, wyginęły. 4
Trzeci anioł wylał swój puchar na rzeki oraz źródła wód,
a ich woda zamieniła się w krew. 5 Wtedy usłyszałem,
jak anioł, który miał władzę na wodą, obwieścił:
„Święty i sprawiedliwy Boże, Ty jesteś i zawsze
byłeś. Twój wyrok jest słuszny. 6 Tym, którzy przelali
krew, mordując świętych i proroków, dałeś teraz do
picia właśnie krew —zasłużyli na to". 7 I usłyszałem
głos dobiegający od ołtarza: „Wszechmocny Boże,
Panie, Twój wyrok jest sprawiedliwy i słuszny". 8
Czwarty anioł wylał swój puchar na słońce—i poraziło
ono ludzi swoim żarem. 9 Upał był tak wielki, że
ludzie zaczęli przeklinać Boga, który ma władzę nad
klęskami. Nie opamiętali się jednak i nie oddali Mu
czci. 10 Piąty anioł wylał swój puchar na tron bestii.
Wtedy jej królestwo pogrążyło się w ciemności, a
ludzie z bólu gryźli własne języki. 11 Przeklinali Boga,
który jest w niebie, za swój ból i wrzody pokrywające
ich ciało, ale nadal nie opamiętali się i nie porzucili
zła. 12 Szósty anioł wylał puchar na wielką rzekę
Eufrat, a jej wody zupełnie wyschły. Koryto rzeki
utworzyło zaś drogę dla władców ze Wschodu. 13
Wtedy zobaczyłem, że z paszczy bestii, z paszczy
smoka i z ust fałszywego proroka wyszły trzy złe
duchy, podobne do ropuch. 14 Duchy te to demony
potrafiące czynić cuda. Nakłoniły one władców całego
świata, aby w wielkim dniu Bożego sądu przystąpili
do walki z wszechmocnym Bogiem. 15 Chrystus
ostrzega: „Zjawię się nieoczekiwanie jak złodziej.
Szczęśliwy ten, kto będzie wtedy gotowy i będzie miał
przygotowane ubranie, aby nie musiał się wstydzić
swojej nagości". 16 Duchy zgromadziły władców w
miejscu zwanym po hebrajsku Armagedon. 17 Wtedy
siódmy anioł wylał swój puchar w powietrze, a z tronu
świątyni w niebie rozległ się potężny głos: „Wykonało
się!". 18 Wówczas uderzyły gromy i pojawiły się
błyskawice, po czym nastąpiło potężne trzęsienie
ziemi, jakiego nie było od początku świata. 19
Ogromne miasto Babilon rozpadło się na trzy części, a
wszystkie inne miasta świata również legły w gruzach.
W ten sposób Bóg okazał wielkiemu Babilonowi swój
gniew. 20 Wyspy zniknęły, góry rozpadły się, 21 a z
nieba zaczął padać na ludzi ogromny grad, o wadze
ponad czterdziestu kilogramów. Ludzie przeklinali
Boga z powodu klęski gradu, miała ona bowiem
straszne skutki.

17 Jeden z siedmiu aniołów, trzymających puchary,
podszedł do mnie i rzekł: —Chodź, pokażę ci
sąd nad wielką prostytutką, która siedzi nad wieloma
wodami. 2 Grzeszyli z nią władcy całego świata, a
mieszkańcy ziemi byli upojeni jej rozwiązłością. 3
Dzięki mocy Ducha, anioł przeniósł mnie na pustynię,
gdzie zobaczyłem kobietę siedzącą na szkarłatnej
bestii o siedmiu głowach i dziesięciu rogach, na
której wypisano imiona obrażające Boga. 4 Kobieta
była ubrana w purpurę i szkarłat. Miała też na sobie
biżuterię ze złota, szlachetnych kamieni i pereł, w ręku
zaś trzymała złoty kielich, wypełniony jej rozwiązłością
i obrzydliwymi czynami. 5 Na czole miała tajemniczy
napis: WIELKI BABILON, MATKA PROSTYTUTEK
ORAZ WSZELKIEJ OBRZYDLIWOŚCI NA ŚWIECIE.
6 Zauważyłem, że kobieta ta jest pijana—upojona krwią

świętych, którzy zostali zamordowani za wierność Jezusowi. Bardzo mnie to wszystko zdziwiło. Wtedy anioł powiedział: **7** —Czemu tak się dziwisz? Odsłonię przed tobą tajemnicę tej kobiety oraz bestii, mającej siedem głów i dziesięć rogów, niosącej ją na swoim grzbiecie. **8** Bestia, którą zobaczyłeś, wcześniej była, lecz teraz jej nie ma. Wyjdzie jednak z otchłani, ale spotka ją zagłada. Wtedy mieszkańcy ziemi, których imiona nie zostały przed powstaniem świata zapisane w księdze życia, zdziwią się. Zobaczą bowiem bestię, która wcześniej była, a teraz jej nie ma, ale jeszcze się pojawi. **(Abyssos g12)** **9** Zrozumienie tego wymaga dużej mądrości: Siedem głów bestii to siedem wzgórz, na których siedzi kobieta—a także siedmiu władców. **10** Pięciu już upadło, szósty właśnie panuje, a siódmy dopiero się pojawi. Jego rządy będą jednak krótkotrwałe. **11** Bestia, która wcześniej była, a teraz jej nie ma, to ósmy władca. Jest on jednym z siedmiu, ale pojawi się ponownie, czeka go jednak zagłada. **12** Dziesięć rogów to dziesięciu władców, którzy nie objęli jeszcze władzy. Otrzymają ją na krótki czas i będą rządzić razem z bestią. **13** Jednomyślnie postanowią podporządkować jej całą swoją potęgę i władzę. **14** I wypowiedzą wojnę Barankowi, ale On pokona ich, bo jest Panem panów i Królem królów. Razem z Nim zwycięstwo odniosą wierni słudzy Boga, którzy zostali przez niego powołani i wybrani. **15** Anioł mówił dalej: —Wody, nad którymi siedzi prostytutka, to ludzie różnych narodowości, ras i języków. **16** Bestia i jej dziesięć rogów, które ujrzałeś, znienawidzą prostytutkę. Zrzucą z niej ubranie, pożrą jej ciało i spalą ją w ogniu. **17** Bóg sprawi, że wykonają Jego plan: jednomyślnie oddadzą władzę bestii. Będzie ona władać do czasu wypełnienia się Bożego słowa. **18** Kobieta, którą widziałeś, jest natomiast wielkim miastem, panującym nad wszystkimi władcami ziemi.

18 Po tym wszystkim zobaczyłem innego anioła, zstępującego z nieba. Posiadał on ogromną władzę, a jego blask rozjaśnił całą ziemię. **2** Donośnym głosem zawołał on: „Upadł potężny Babilon” i stał się mieszkaniem demonów, siedliskiem złych duchów oraz schronieniem nieczystych ptaków i zwierząt. **3** Miasto to było bowiem prostytutką, która upajała mieszkańców ziemi rozwiązłością. Grzeszyli z nią władcy całego świata, a ludzie interesu zdobyli majątek, dzięki jej wielkiemu przepychowi. **4** Następnie usłyszałem jeszcze inny głos, wołający z nieba: „Wy, którzy należycie do Boga, musicie wyjść z tego miasta”, aby nie mieć udziału w jego grzechach i nie doświadczyć spadających na nie klęsk. **5** Gdyby grzechy Babilonu ułożono na stosie, sięgnęłyby bowiem aż do nieba —Bóg widzi całe jego zło! **6** Postąpcie z tym miastem tak, jak ono postępowało z wami, a nawet wymierzcie mu podwójna karę. Niech wypije dwukrotnie więcej niż ci, których wcześniej upajało. **7** Dotychczas żyło w luksusie i używało przyjemności, teraz więc odpłaćcie mu cierpieniem i bólem. Myślało sobie bowiem w sercu, że zawsze będzie żyć jak królowa i nigdy nie zazna smutku ani cierpienia. **8** Dlatego jednego dnia spadną na to miasto wszystkie klęski: ból, głód oraz śmierć. I pochłonie je ogień! Pan, który je osądzi, jest potężnym Bogiem! **9** Władcy świata, którzy uczestniczyli w rozwiązłości tego miasta i czerpali z tego przyjemność, zapłakali i pogrążyli się w smutku, widząc unoszący się nad nim dym. **10** Patrząc z daleka, przejęci i przerażeni losem Babilonu, zawołali: „To straszne, co spotkało Babilon! Tak wielkie nieszczęście w jednej chwili spadło na to potężne miasto!”. **11** Nad losem Babilonu ubolewali również handlowcy z całego świata, ponieważ stracili zbyt na swoje towary: **12** złoto, srebro, kamienie szlachetne, perły, czysty len, purpurę, jedwab, szkarłat, pachnące drewno, wyroby z kości słoniowej oraz szlachetnego drewna, brązu, stali i marmuru. **13** Babilon nie będzie już kupować wyszukanych przypraw oraz perfum, mirry, kadzidła, wina, oliwy, najlepszej mąki i zboża, bydła, owiec, koni, wozów oraz ludzkich ciał i dusz. **14** Płacząc nad Babilonem, powiedzieli: „To, co tak bardzo kochałeś, przeminęło. Zniknął już bowiem otaczający cię splendor i luksus—wszystko to bezpowrotnie przepadło!”. **15** Ludzie, którzy—dzięki handlowi z Babilonem—zdobyli majątek, stanęli z daleka, przerażeni jego cierpieniem. Płacząc i rozpaczając nad jego losem, powiedzieli: **16** „To straszne, co spotkało to potężne miasto! Nosiło ono najlepsze ubrania, z czystego lnu, purpury i szkarłatu, oraz biżuterię ze złota, szlachetnych kamieni i pereł. **17** Bogactwo to przepadło jednak w jednej chwili”. Armatorzy, kapitanowie i załogi okrętów oraz wszyscy inni, którzy zarabiali na transporcie morskim, z daleka **18** obserwowali pożar Babilonu i dym wznoszący się nad miastem. Poruszeni tym widokiem, wołali: „Czy jakieś inne miasto na świecie jest podobne do potężnego Babilonu?”. **19** Posypywali głowy popiołem i zrozpaczeni krzyczeli: „To straszne, co spotkało to potężne miasto! Wszyscy armatorzy zdobyli majątek dzięki jego wielkiemu bogactwu, a teraz, w ciągu jednej chwili, wszystko to zostało zniszczone!”. **20** „Dla mieszkańców nieba, dla świętych, proroków i apostołów był to jednak powód do radości, Bóg

ukarał bowiem tych, którzy ich skrzywdzili". 21 Wtedy potężny anioł podniósł wielki głaz, ogromny jak młyńskie koło, i rzucił go w morze, wołając: „Tak właśnie zostanie strącony potężny Babilon i to będzie jego koniec! 22 W mieście tym nie usłyszy się już śpiewu ani dźwięki harfy, fletu czy trąbki. Nikt już nie będzie tam prowadził interesów. Nie usłyszy się tam nawet odgłosu mielenia ziarna. 23 Nie zabłyśnie tam już żadne światło ani nie zabrzmią radosne głosy nowożeńców. Handlowcy miasta mieli władzę nad światem, a czary Babilonu oszukały wszystkie narody. 24 Miasto to jest również winne morderstw —zabiło bowiem wielu proroków i świętych".

19 Po tym wszystkim usłyszałem z nieba donośny głos wielkiego tłumu: „Alleluja! Zbawienie, chwała i moc należą do naszego Boga! 2 Wielka prostytutka napełniała świat rozwiązłością i mordowała tych, którzy służyli Bogu. Teraz jednak On ukarał ją za jej czyny, a Jego wyrok jest sprawiedliwy i słuszny". 3 Głos zabrzmiał ponownie: „Alleluja! Dym z palącego ją ognia będzie się unosił na zawsze". **(aiōn g165)** 4 Wtedy dwudziestu czterech starszych, razem z czterema istotami, upadło na twarz i pokłoniło się Bogu, który siedzi na tronie. Czyniąc to, powiedzieli: „Amen! Alleluja!". 5 Wówczas od tronu dobiegł głos, mówiący: „Chwalcie naszego Boga, wszyscy wy, którzy Mu służycie i macie dla Niego respekt, niezależnie od tego, kim jesteście!". 6 I znów usłyszałem głos wielkiego tłumu, przypominający szum morza lub huk piorunów: „Alleluja! Wszechmocny Bóg, nasz Pan, objął władzę! 7 Cieszmy się więc i radujmy, oddając Mu cześć! Nadszedł bowiem czas wesela Baranka, a Jego narzeczona jest już gotowa. 8 Ubrano ją w suknię z czystego, lśniącego lnu, którym są prawe czyny świętych". 9 Wtedy anioł powiedział do mnie: —Zapisz: „Szczęśliwi są ci, których zaproszono na weselną ucztę Baranka". To prawdziwe słowa samego Boga—wyjaśnił. 10 Wtedy padłem mu do nóg, chcąc oddać mu cześć, ale on rzekł: —Nie czyń tego! Ja także jestem tylko sługą Boga, podobnie jak ty i inni wierzący, którzy—natchnieni przez Ducha—opowiadają ludziom o Jezusie. Cześć należy się tylko Bogu! 11 Potem zobaczyłem otwarte niebo, a w nim—białego konia. Dosiadał go Ten, który jest wierny oraz prawdziwy: sprawiedliwy Sędzia i Wojownik. 12 Jego spojrzenie było przenikające jak płomień ognia, a na głowie miał wiele koron. Na czole zaś miał wypisane imię, którego nie znał nikt oprócz Niego. 13 Miał na sobie płaszcz noszący ślady krwi. Imię Tego Jeźdźca brzmi Słowo Boże. 14 Za Nim, na białych koniach, podążały niebiańskie oddziały, ubrane w biały, czysty len. 15 Jeździec ten zaatakuje narody ostrym mieczem, wychodzącym z Jego ust, i będzie potężnym władcą. Wysypie wszystkie narody, jak grona, do tłoczni gniewu wszechmocnego Boga. 16 Na płaszczu i na biodrze Jeźdźca wypisany był tytuł: KRÓL KRÓLÓW I PAN PANÓW. 17 Zobaczyłem też anioła, stojącego w blasku słońca, zwołującego ptaki krążące po niebie: „Przybądźcie na wielką ucztę Boga! 18 Jedzcie ciała władców, dowódców i najbardziej wpływowych ludzi tego świata, ciała koni i jeźdźców, ludzi wolnych i niewolników, wielkich i małych!". 19 Potem zobaczyłem bestię oraz władców świata, wraz z ich armiami, zgromadzonych do walki z Jeźdźcem i Jego wojskiem. 20 Bestia została jednak schwytana, a wraz z nią—fałszywy prorok, który w jej obecności dokonywał cudów, oszukując w ten sposób ludzi, którzy przyjęli znak bestii i oddawali cześć jej posągowi. Oboje żywcem zostali wrzuceni do ognistego jeziora płonącej siarki. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** 21 Pozostałych zaś zabito mieczem wychodzącym z ust Jeźdźca. Wtedy wszystkie ptaki najadły się ich ciałami.

20 Potem zobaczyłem anioła, zstępującego z nieba. Miał w ręku klucz do otchłani oraz ogromny łańcuch. **(Abyssos g12)** 2 Schwytał on smoka, pradawnego węża—zwanego diabłem i szatanem—i związał go na tysiąc lat. 3 Następnie wrzucił go do otchłani, po czym zamknął ją i zapieczętował, aby przez tysiąc lat smok nie mógł oszukiwać narodów. Po tym okresie zostanie na krótko uwolniony. **(Abyssos g12)** 4 Zobaczyłem także trony, a ci, którzy na nich zasiadali, otrzymali prawo sądzenia. I ujrzałem dusze ludzi, którzy zostali ścięci za to, że opowiadali innym o Jezusie i głosili słowo Boże, oraz za to, że nie oddali czci bestii ani jej posągowi i odmówili przyjęcia jej znaku na czoło lub rękę. Teraz ożyli i przez tysiąc lat królowali z Chrystusem. 5 To jest pierwsze zmartwychwstanie, pozostali zmarli ożyją bowiem dopiero po upływie tysiąca lat. 6 Szczęśliwi i święci są ci, którzy będą mieli udział w tym pierwszym zmartwychwstaniu. Ludzie ci nie umrą już po raz drugi i jako kapłani Boga i Chrystusa będą z Nim panować przez tysiąc lat. 7 Po upływie tego czasu szatan zostanie uwolniony z więzienia 8 i zacznie oszukiwać narody Goga i Magoga z czterech krańców ziemi. I zbierze je, aby stoczyć walkę z Bogiem, a zgromadzone wojska będą tak liczne, jak piasek na brzegu morza. 9 Przemierzą całą ziemię i otoczą świętych oraz miasto ukochane przez Boga. Wtedy

jednak spadnie na nich ogień z nieba i pochłonie ich. **10** Diabeł zaś, który ich oszukał, zostanie wrzucony do ognistego jeziora płonącej siarki, w którym będzie również bestia i fałszywy prorok. Będzie to miejsce wiecznej kary, w którym będą cierpieć dniem i nocą. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** Następnie zobaczyłem wielki biały tron i Tego, który na nim zasiada. Niebo i ziemia chciały uciec sprzed Jego oblicza, ale nie znalazły miejsca, w którym mogłyby się przed Nim ukryć. **12** Wtedy ujrzałem umarłych—wielkich i małych, stojących przed tronem. I otwarto księgi, wśród których była również księga życia. Wszyscy umarli zostali osądzeni zgodnie z ich czynami, zapisanymi w księgach. **13** Morze, ziemia i świat zmarłych oddały swoich umarłych i wszyscy oni zostali osądzeni zgodnie z ich czynami. **(Hadēs g86)** **14** Wówczas śmierć i świat zmarłych zostały wrzucone do ognistego jeziora. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** **15** Trafili tam również wszyscy ci, którzy nie byli zapisani w księdze życia. Ogniste jezioro jest drugą śmiercią. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Potem zobaczyłem nowe niebo i nową ziemię, bowiem obecna ziemia i niebo zniknęły. Nie było również morza. **2** I ujrzałem święte miasto—nową Jerozolimę, zstępującą z nieba, od Boga. Wyglądała wspaniale—jak panna młoda, która pięknie ubrała się dla swojego męża. **3** Wtedy usłyszałem donośny głos dobiegający od tronu: „Odtąd Bóg będzie mieszkał wśród ludzi. Będą Jego ludem, a On będzie ich Bogiem **4** i otrze z ich oczu wszelkie łzy. Nie będzie już więcej śmierci, smutku, płaczu ani bólu. Wszystko to przeminęło wraz ze starym światem”. **5** Wówczas Ten, który zasiada na tronie, powiedział: „Oto czynię wszystko nowe!”. Potem zwrócił się do mnie: —Zapisz to, słowa te są bowiem wiarygodne i prawdziwe. **6** I mówił dalej: „Wykonało się! Ja jestem Alfa i Omega, Początek i Koniec. Spragnionym za darmo dam pić ze źródła wody życia. **7** Zwycięzcy otrzymają wszystko: Ja będę ich Bogiem, a oni—moimi dziećmi. **8** Natomiast tchórze, niewierzący, zwyrodnialcy, mordercy oraz ci, którzy prowadzą rozwiązłe życie, uprawiają czary, oddają cześć podobiznom bożków lub kłamią, trafią do ognistego jeziora płonącej siarki, które jest drugą śmiercią”. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **9** Wtedy podszedł do mnie jeden z siedmiu aniołów, trzymających puchary napełnione siedmioma ostatecznymi klęskami, i powiedział: —Chodź, pokażę ci pannę młodą, którą zostanie małżonką Baranka. **10** Dzięki mocy Ducha, anioł przeniósł mnie na szczyt wysokiej góry, skąd pokazał mi Jerozolimę—święte miasto, zstępujące z nieba, od Boga. **11** Jaśniało ono Bożą chwałą jak kosztowny klejnot—wyglądało jak przejrzysty, kryształowy jaspis. **12** Miało potężny, wysoki mur oraz dwanaście bram strzeżonych przez dwunastu aniołów. Na każdej z nich wypisane było imię jednego z dwunastu rodów Izraela. **13** Z każdej strony—północnej, południowej, wschodniej i zachodniej—znajdowały się trzy bramy. **14** Mur miasta zbudowany był na fundamencie składającym się z dwunastu warstw, na których wypisane były imiona dwunastu apostołów Baranka. **15** Anioł, który do mnie mówił, miał z sobą złotą miarę, którą miał zmierzyć miasto, jego bramy oraz mur. **16** Miasto zbudowane było na planie kwadratu—jego długość równała się szerokości. Anioł zmierzył długość, szerokość i wysokość miasta—każdy z tych wymiarów wynosił dwa tysiące czterysta kilometrów. **17** Potem zmierzył mur—jego grubość wynosiła sześćdziesiąt pięć metrów. **18** Całe miasto było zbudowane ze szczerego złota, czystego jak kryształ, a jego mur—z jaspisu. **19** Poszczególne warstwy fundamentu, na którym stał mur, były ozdobione szlachetnymi kamieniami: pierwsza warstwa—jaspisem, druga—szafirem, trzecia—chalcedonem, czwarta—szmaragdem, **20** piąta—sardoniksem, szósta—karneolem, siódma—chryzolitem, ósma—berylem, dziewiąta—topazem, dziesiąta—chryzoprazem, jedenasta—hiacyntem, dwunasta—ametystem. **21** Każda z dwunastu bram wykonana była natomiast z jednej perły, a plac miasta wyłożony był szczerym złotem, czystym jak kryształ. **22** Nie zauważyłem tam natomiast żadnej świątyni, ponieważ był nią sam Pan, wszechmocny Bóg, oraz Baranek. **23** Miasto to nie potrzebowało słońca ani księżyca, bo rozjaśniała je chwała Boga, a jego światłem był Baranek. **24** Jasność ta będzie świecić narodom świata, a ich władcy wniosą do tego miasta wszystko, co cenne. **25** Jego bramy będą otwarte przez cały dzień, bo nie będzie tam nocy. **26** Do miasta tego zostaną wniesione wszystkie wspaniałości narodów. **27** Nie wejdzie do niego natomiast nic nieczystego ani żaden człowiek, którzy czyni zło i kłamie. Znajdą się tam tylko ci, którzy zostali zapisani w księdze życia Baranka.

22 Potem anioł pokazał mi rzekę wody życia, czystą jak kryształ. Wypływała ona z tronu Boga i Baranka **2** i biegła przez środek miasta. Na obu jej brzegach rosło drzewo życia, owocujące dwanaście razy w roku, każdego miesiąca rodzące inne owoce. Liście tego drzewa służyły narodom za lekarstwo.

3 W mieście tym nie będzie niczego, co zostało przeklęte przez Boga. Bóg i Baranek będą zasiadać na tronie. Słudzy Boga będą oddawać Mu cześć, **4** zobaczą Go bowiem twarzą w twarz, a Jego imię zostanie wypisane na ich czołach. **5** W mieście tym nie będzie nocy, jego mieszkańcy nie będą więc potrzebowali lamp ani słońca. Ich jedynym światłem będzie bowiem Bóg, z którym będą wiecznie królować. **(aiōn g165)** **6** Następnie anioł, zwracając się do mnie, powiedział: —Słowa te są prawdziwe i wiarygodne, gdyż pochodzą od Pana. Bóg, który przemawia przez proroków, wysłał bowiem swojego anioła, aby ukazał Jego sługom to, co się niebawem wydarzy. **7** Pan wkrótce przyjdzie! Szczęśliwy jest ten, kto ufa proroczym słowom tej księgi! **8** Ja, Jan, jestem tym, który to wszystko słyszał i widział. Po tym wszystkim padłem do nóg anioła, który mi to przekazał, chcąc oddać mu cześć. **9** Ale on rzekł: —Nie czyń tego! Ja także jestem tylko sługą Boga, podobnie jak ty i inni wierzący, którzy są prorokami, lub ufają słowom tej księgi. Cześć należy się tylko Bogu! **10** Potem dodał: —Nie zamykaj tej księgi i nie pieczętuj jej proroczych słów, ponieważ wkrótce się wypełnią. **11** Ten, kto czyni zło, niech nadal tak postępuje, a ten, kto jest brudny, niech brudzi się jeszcze bardziej. Ten jednak, kto jest prawy, niech dąży do jeszcze większej prawości, a święty—do jeszcze większej świętości. **12** Jezus mówi: „Wkrótce przyjdę i nagrodzę wszystkich stosownie do ich czynów. **13** Ja jestem Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec. **14** Szczęśliwi są ci, którzy oczyścili swoje szaty, aby móc wejść do Bożego miasta i spożywać owoce z drzewa życia. **15** Na zewnątrz znajdą się ludzie, którzy zachowują się jak psy, uprawiają czary, prowadzą rozwiązłe życie, oddają cześć podobiznom bożków oraz ci, którzy okłamują innych, bo kochają kłamstwo. **16** Ja, Jezus, wysłałem mojego anioła, aby potwierdził kościołom, że to wszystko jest prawdą. Jestem potomkiem króla Dawida, ale także jego przodkiem oraz jasną Gwiazdą Poranną!”. **17** Duch i narzeczona wołają: „Przyjdź już!”. Każdy, kto usłyszy te słowa, niech razem z nimi zawoła: „Przyjdź już!”. Ten zaś, kto jest spragniony, niech przyjdzie. Każdy, kto pragnie wody życia, niech ją za darmo weźmie. **18** Każdego, kto słucha proroczych słów tej księgi, ostrzegam: Jeśli ktokolwiek doda coś do tej treści, Bóg ukarze go klęskami opisanymi w tej księdze. **19** Jeśli zaś pominie któreś z zawartych w niej proroctw, Bóg nie wpuści go do świętego miasta, które zostało w niej opisane, i nie pozwoli mu spożywać owoców z drzewa życia. **20** Ten, od którego pochodzą te prorocze słowa, mówi: „Tak! Już wkrótce przyjdę”. Amen! Przyjdź już, Panie Jezu! **21** Niech Pan Jezus obdarza was wszystkich swoją łaską!

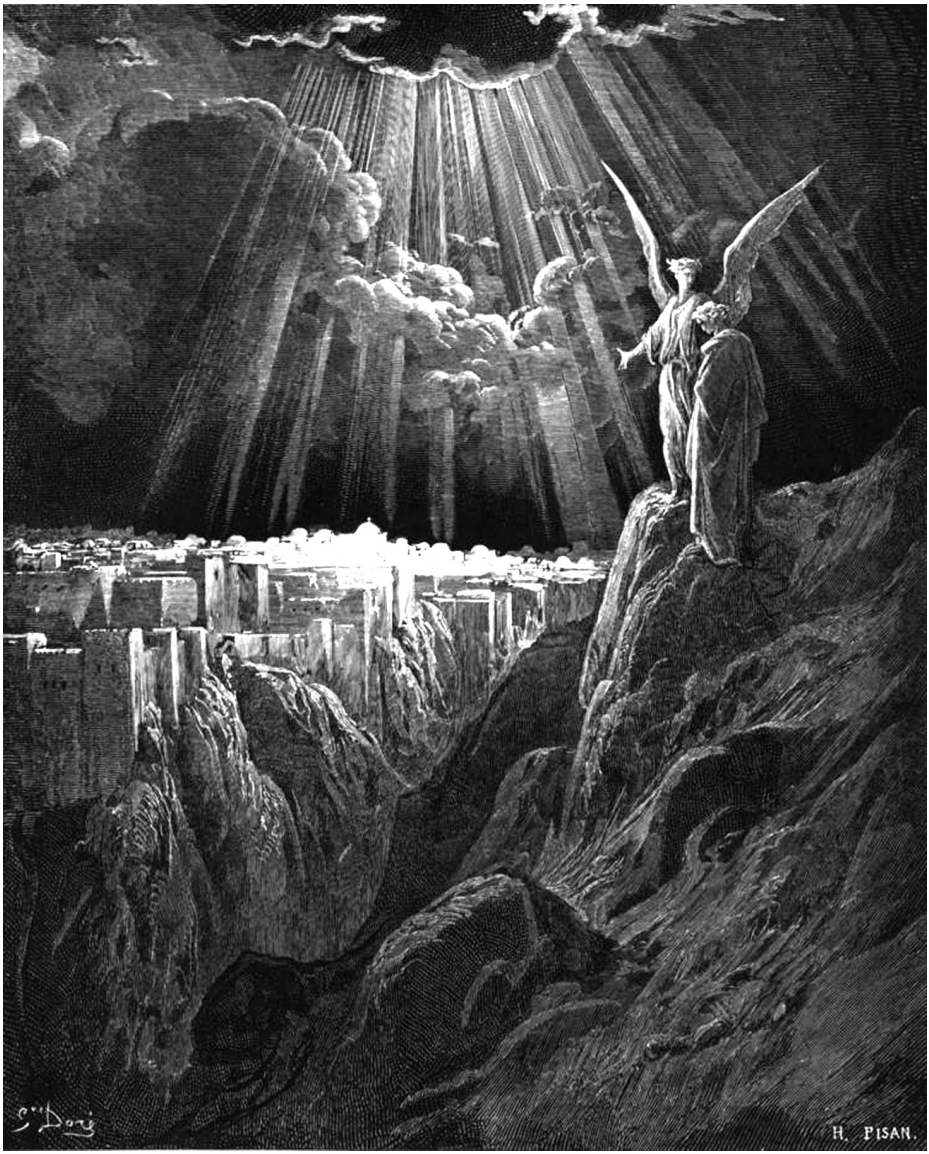

I ujrzałem święte miasto—nową Jerozolimę, zstępującą z nieba, od Boga. Wyglądała wspaniale—jak panna młoda, która pięknie ubrała się dla swojego męża. Wtedy usłyszałem donośny głos dobiegający od tronu: „Odtąd Bóg będzie mieszkał wśród ludzi. Będą Jego ludem, a On będzie ich Bogiem.

Objawienie 21:2-3

Przewodnik dla Czytelników

Polskie at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Słownik

Polskie at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Słownik +

AionianBible.org/Bibles/Polish---Open-Access-Word-of-Life/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Łukasza 8:31
Rzymian 10:7
Objawienie 9:1
Objawienie 9:2
Objawienie 9:11
Objawienie 11:7
Objawienie 17:8
Objawienie 20:1
Objawienie 20:3

aïdios

Rzymian 1:20
Judy 1:6

aiōn

Mateusza 12:32
Mateusza 13:22
Mateusza 13:39
Mateusza 13:40
Mateusza 13:49
Mateusza 21:19
Mateusza 24:3
Mateusza 28:20
Marka 3:29
Marka 4:19
Marka 10:30
Marka 11:14
Łukasza 1:33
Łukasza 1:55
Łukasza 1:70
Łukasza 16:8
Łukasza 18:30
Łukasza 20:34
Łukasza 20:35
Jana 4:14
Jana 6:51
Jana 6:58
Jana 8:35
Jana 8:51
Jana 8:52
Jana 9:32
Jana 10:28
Jana 11:26
Jana 12:34
Jana 13:8
Jana 14:16
Dzieje 3:21
Dzieje 15:18
Rzymian 1:25
Rzymian 9:5
Rzymian 11:36
Rzymian 12:2
Rzymian 16:27
I Koryntian 1:20
I Koryntian 2:6
I Koryntian 2:7
I Koryntian 2:8
I Koryntian 3:18
I Koryntian 8:13
I Koryntian 10:11
II Koryntian 4:4
II Koryntian 9:9
II Koryntian 11:31
Galacjan 1:4
Galacjan 1:5
Efezjan 1:21
Efezjan 2:2
Efezjan 2:7
Efezjan 3:9
Efezjan 3:11
Efezjan 3:21
Efezjan 6:12
Filipian 4:20
Kolosan 1:26
I Tymoteusza 1:17
I Tymoteusza 6:17
II Tymoteusza 4:10
II Tymoteusza 4:18
Tytusa 2:12
Hebrajczyków 1:2
Hebrajczyków 1:8
Hebrajczyków 5:6
Hebrajczyków 6:5
Hebrajczyków 6:20
Hebrajczyków 7:17
Hebrajczyków 7:21
Hebrajczyków 7:24
Hebrajczyków 7:28
Hebrajczyków 9:26
Hebrajczyków 11:3
Hebrajczyków 13:8
Hebrajczyków 13:21
I Piotra 1:23
I Piotra 1:25
I Piotra 4:11
I Piotra 5:11
II Piotra 3:18
I Jana 2:17
II Jana 1:2
Judy 1:13
Judy 1:25
Objawienie 1:6
Objawienie 1:18
Objawienie 4:9
Objawienie 4:10
Objawienie 5:13
Objawienie 7:12
Objawienie 10:6
Objawienie 11:15
Objawienie 14:11
Objawienie 15:7
Objawienie 19:3
Objawienie 20:10
Objawienie 22:5

aiōnios

Mateusza 18:8
Mateusza 19:16
Mateusza 19:29
Mateusza 25:41
Mateusza 25:46
Marka 3:29
Marka 10:17
Marka 10:30
Łukasza 10:25
Łukasza 16:9
Łukasza 18:18
Łukasza 18:30
Jana 3:15
Jana 3:16
Jana 3:36
Jana 4:14
Jana 4:36
Jana 5:24
Jana 5:39
Jana 6:27
Jana 6:40
Jana 6:47
Jana 6:54
Jana 6:68

Jana 10:28
Jana 12:25
Jana 12:50
Jana 17:2
Jana 17:3
Dzieje 13:46
Dzieje 13:48
Rzymian 2:7
Rzymian 5:21
Rzymian 6:22
Rzymian 6:23
Rzymian 16:25
Rzymian 16:26
II Koryntian 4:17
II Koryntian 4:18
II Koryntian 5:1
Galacjan 6:8
II Tesaloniczan 1:9
II Tesaloniczan 2:16
I Tymoteusza 1:16
I Tymoteusza 6:12
I Tymoteusza 6:16
II Tymoteusza 1:9
II Tymoteusza 2:10
Tytusa 1:2
Tytusa 3:7
Filemona 1:15
Hebrajczyków 5:9
Hebrajczyków 6:2
Hebrajczyków 9:12
Hebrajczyków 9:14
Hebrajczyków 9:15
Hebrajczyków 13:20
I Piotra 5:10
II Piotra 1:11
I Jana 1:2
I Jana 2:25
I Jana 3:15
I Jana 5:11
I Jana 5:13
I Jana 5:20
Judy 1:7
Judy 1:21
Objawienie 14:6

eleēsē

Rzymian 11:32

Geenna

Mateusza 5:22
Mateusza 5:29
Mateusza 5:30
Mateusza 10:28
Mateusza 18:9
Mateusza 23:15
Mateusza 23:33
Marka 9:43
Marka 9:45
Marka 9:47
Łukasza 12:5
Jakuba 3:6

Hadēs

Mateusza 11:23
Mateusza 16:18
Łukasza 10:15
Łukasza 16:23
Dzieje 2:27
Dzieje 2:31
I Koryntian 15:55
Objawienie 1:18
Objawienie 6:8
Objawienie 20:13
Objawienie 20:14

Limnē Pyr

Objawienie 19:20
Objawienie 20:10
Objawienie 20:14
Objawienie 20:15
Objawienie 21:8

Sheol

Rodzaju 37:35
Rodzaju 42:38
Rodzaju 44:29
Rodzaju 44:31
Liczb 16:30
Liczb 16:33
Powtórzonego 32:22
I Samuela 2:6
II Samuela 22:6
I Królewska 2:6
I Królewska 2:9
Hioba 7:9
Hioba 11:8
Hioba 14:13
Hioba 17:13
Hioba 17:16
Hioba 21:13
Hioba 24:19
Hioba 26:6
Psalmów 6:5
Psalmów 9:17
Psalmów 16:10
Psalmów 18:5
Psalmów 30:3
Psalmów 31:17
Psalmów 49:14
Psalmów 49:15
Psalmów 55:15
Psalmów 86:13
Psalmów 88:3
Psalmów 89:48
Psalmów 116:3
Psalmów 139:8
Psalmów 141:7
Przysłów 1:12
Przysłów 5:5
Przysłów 7:27
Przysłów 9:18
Przysłów 15:11
Przysłów 15:24
Przysłów 23:14
Przysłów 27:20
Przysłów 30:16
Kaznodziei 9:10
Pieśń nad Pieśniami 8:6
Izajasza 5:14
Izajasza 7:11
Izajasza 14:9
Izajasza 14:11
Izajasza 14:15
Izajasza 28:15
Izajasza 28:18
Izajasza 38:10
Izajasza 38:18
Izajasza 57:9
Ezechiela 31:15
Ezechiela 31:16
Ezechiela 31:17
Ezechiela 32:21
Ezechiela 32:27
Ozeasza 13:14
Amosa 9:2
Jonasza 2:2
Habakuka 2:5

Tartaroō

II Piotra 2:4

Questioned

Jana 21:9
II Piotra 2:17

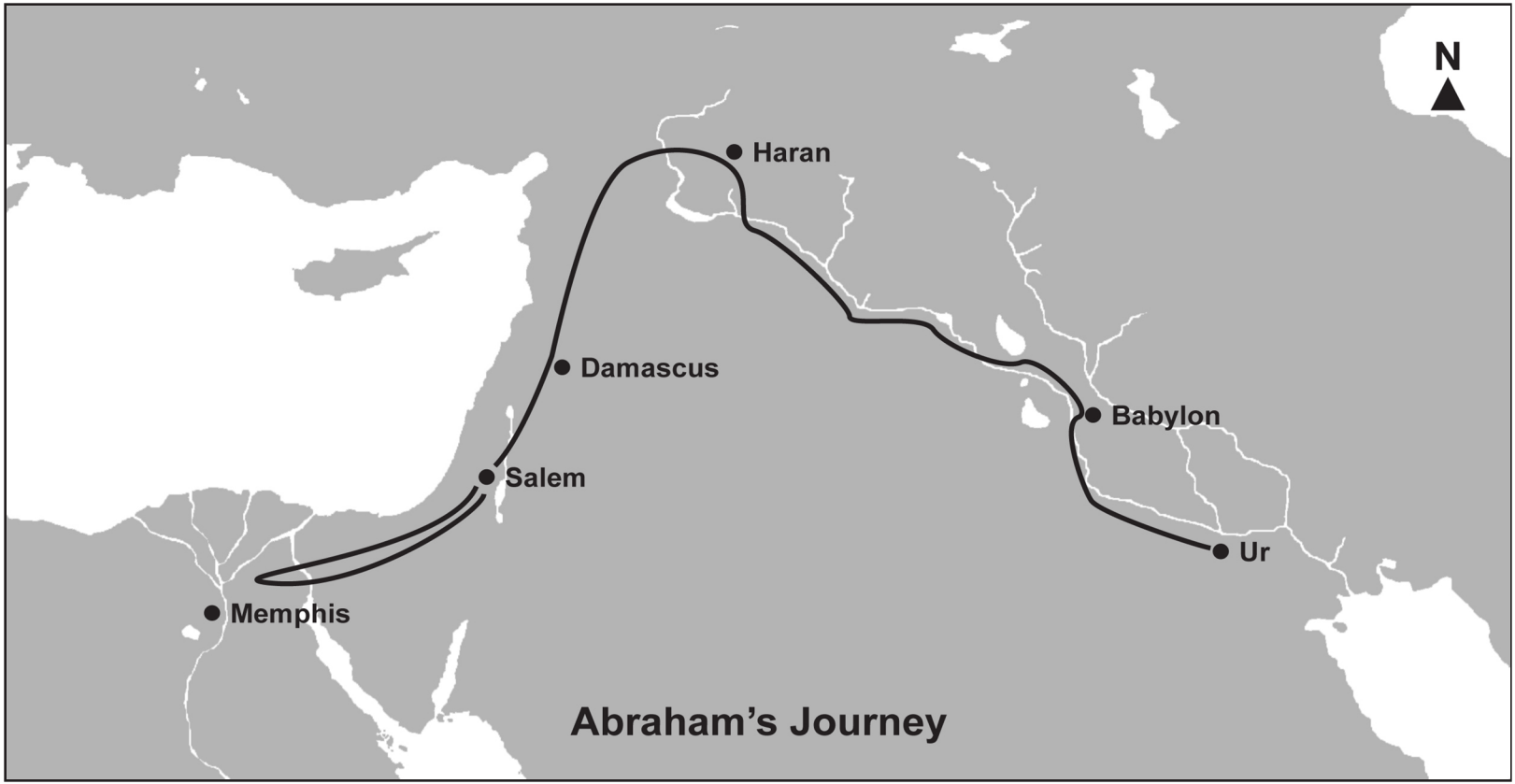

Dzięki wierze Abraham posłuchał Boga i wyruszył do kraju, który miał otrzymać od Niego w darze. Poszedł, nie wiedząc nawet, dokąd idzie. - Hebrajczyków 11:8

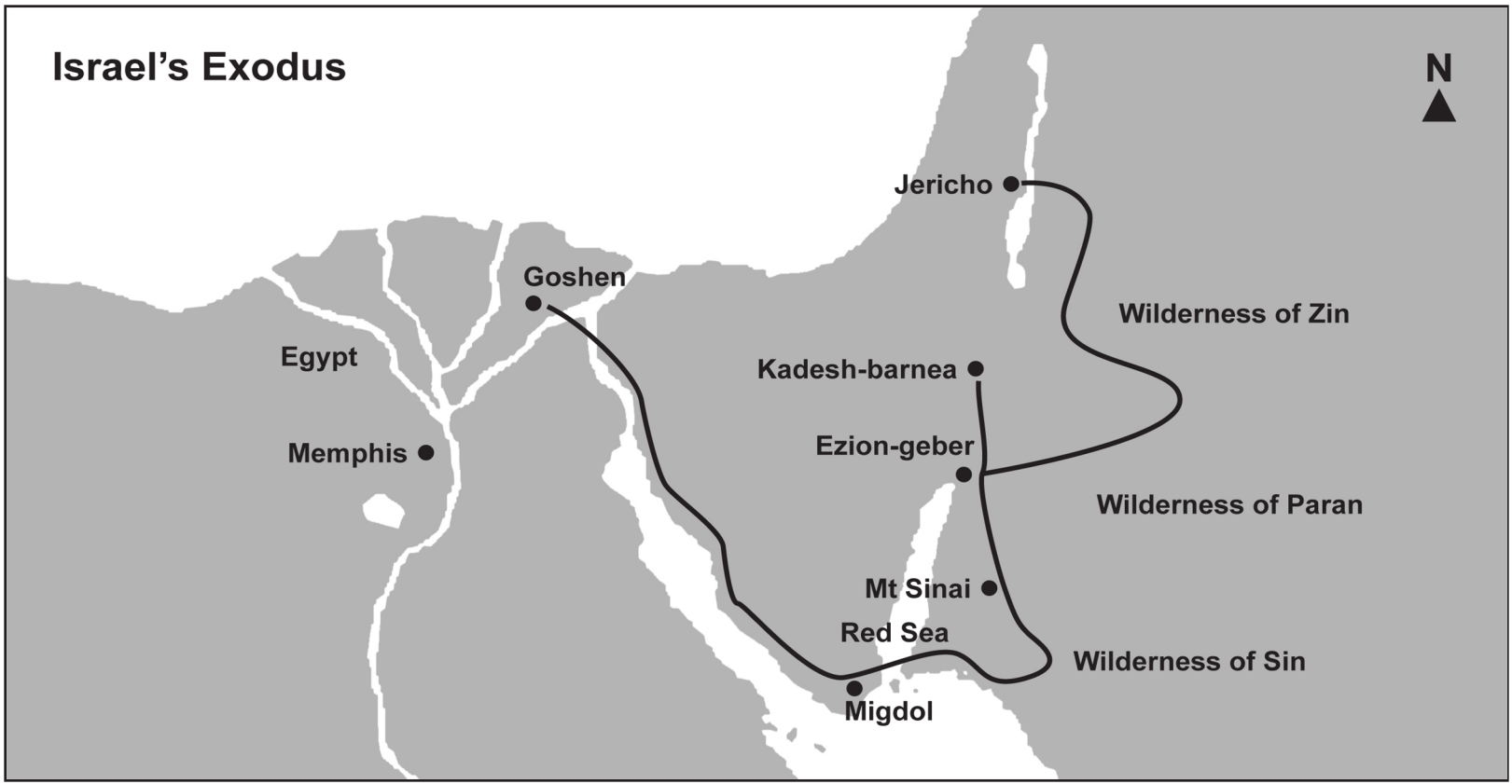

I stało się, gdy wypuścił Farao lud, że nie prowadził ich Bóg drogą ziemi Filistyńskiej, chociaż bliższa była; bo mówił Bóg: By snać nie żałował lud, gdyby ujrzał przeciw sobie wojnę i nie wrócił się do Egiptu. - Wyjścia 13:17

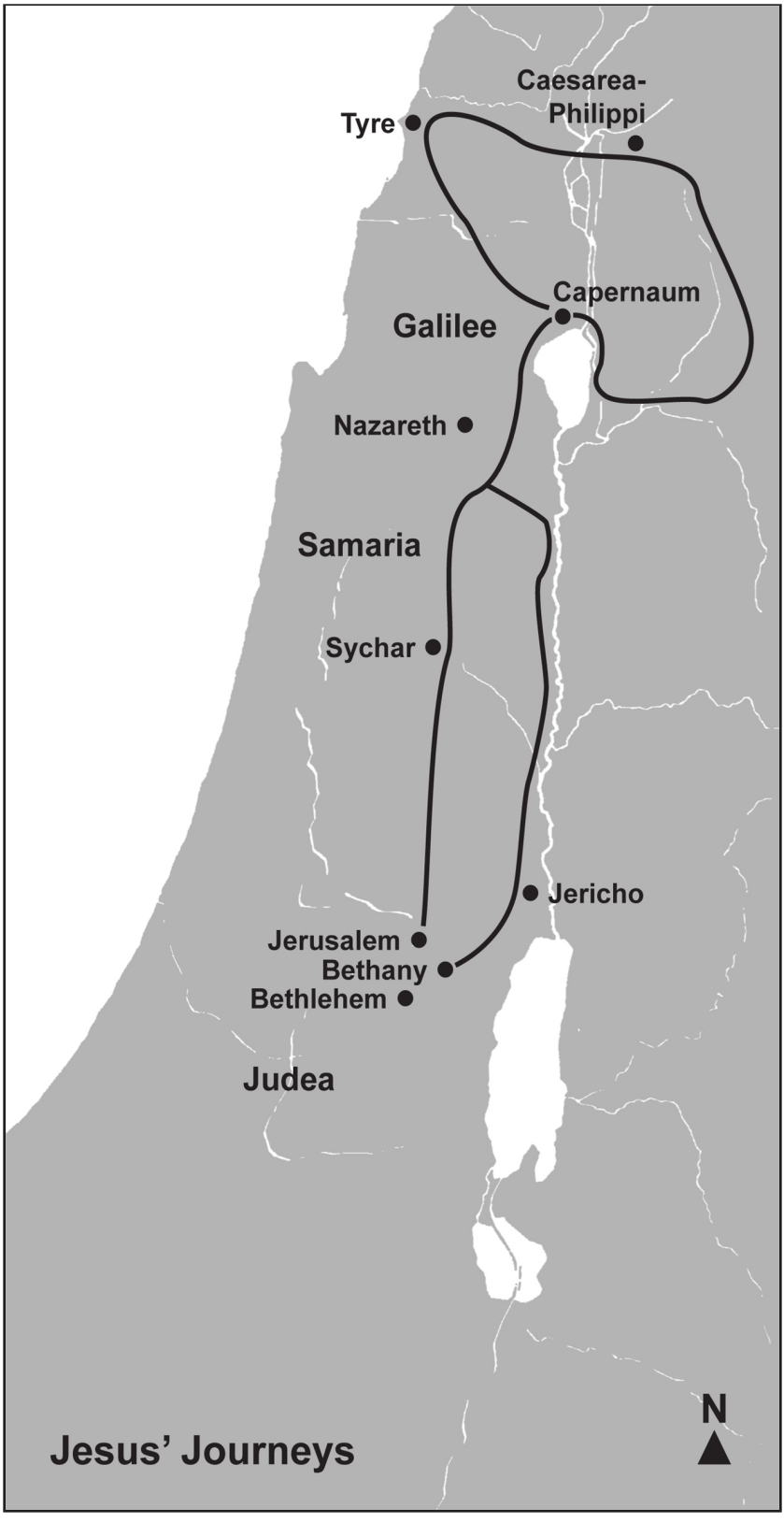

Przecież nawet Ja, Syn Człowieczy, nie przyszedłem po to, żeby Mi służono, lecz aby służyć innym i złożyć własne życie jako okup za wielu ludzi. - Marka 10:45

Piszę do was ja, Paweł, sługa Chrystusa Jezusa, powołany na apostoła, aby głosić dobrą nowinę od Boga. - Rzymian 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Przeznaczenie

Polskie at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Idźcie więc i pozyskujcie uczniów ze wszystkich narodów, chrzcząc ich w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. - Mateusza 28:19